Møte torsdag den 25. november 2010 kl. 10

President: Dag Terje Andersen

Dagsorden (nr. 24):

1. Finansministerens redegjørelse om stats- og nasjonalbudsjettet for 2011 i Stortingets møte 5. oktober 2010
2. Innstilling fra finanskomiteen om nasjonalbudsjettet for 2011 og forslaget til statsbudsjett for 2011
(Innst. 2 S (2010–2011), jf. Meld. St. 1 (2010–2011), Prop. 1 S (2010–2011) og Prop. 1 S Tillegg 1–4 (2010–2011))
3. Innstilling fra finanskomiteen om skatte-, avgifts- og tollvedtak, rammeoverføringer mv. til kommunesektoren, tilfeldige utgifter og inntekter og statsbudsjettets kapitler om utbytte mv. for 2011
(Innst. 3 S (2010–2011), jf. Prop. 1 LS (2010–2011), Prop. 1 S (2010–2011) og Prop. 1 S Tillegg 4 (2010–2011))
4. Innstilling fra finanskomiteen om skatter og avgifter 2011 – lovendringer
(Innst. 4 L (2010–2011), jf. Prop. 1 LS (2010–2011))
5. Referat

Presidenten: Det foreligger to permisjonssøknader: Fra representanten Geir Jørgen *Bekkevold* om permisjon i dagene 25. og 26. november, og fra representanten Bård *Hoksrud* om permisjon i tiden fra og med 25. november til og med 29. november, begge for å delta som valgobservatører for OSSEs parlamentariske forsamling under parlamentsvalget i Moldova.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:
1. Søknadene behandles straks og innvilges.
2. Vararepresentantene for Telemark fylke, Kåre *Fostervold* og Hanne *Thürmer*, innkalles for å møte i permisjonstiden.

Presidenten: Representantene Kåre Fostervold og Hanne Thürmer er til stede og vil ta sete.

Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at sakene nr. 1–4 behandles under ett – og anser det som vedtatt.

Sak nr. 1 [10:01:34]

Finansministerens redegjørelse om stats- og nasjonalbudsjettet for 2011 i Stortingets møte 5. oktober 2010

Sak nr. 2 [10:01:39]

Innstilling fra finanskomiteen om nasjonalbudsjettet for 2011 og forslaget til statsbudsjett for 2011 (Innst. 2 S (2010–2011), jf. Meld. St. 1 (2010–2011), Prop. 1 S (2010–2011) og Prop. 1 S Tillegg 1–4 (2010–2011))

Sak nr. 3 [10:01:56]

Innstilling fra finanskomiteen om skatte-, avgifts- og tollvedtak, rammeoverføringer mv. til kommunesektoren, tilfeldige utgifter og inntekter og statsbudsjettets kapitler om utbytte mv. for 2011 (Innst. 3 S (2010–2011), jf. Prop. 1 LS (2010–2011), Prop. 1 S (2010–2011) og Prop. 1 S Tillegg 4 (2010–2011))

Sak nr. 4 [10:02:19]

Innstilling fra finanskomiteen om skatter og avgifter 2011 – lovendringer (Innst. 4 L (2010–2011), jf. Prop. 1 LS (2010–2011))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at debatten føres over én dag, med en samlet taletid på 6 timer og 5 minutter, eksklusiv replikker og treminuttersinnlegg. Taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 135 minutter, Fremskrittspartiet 85 minutter, Høyre 65 minutter, Sosialistisk Venstreparti 25 minutter, Senterpartiet 25 minutter, Kristelig Folkeparti 20 minutter og Venstre 10 minutter.

Replikkordskiftet foreslås ordnet slik: Det blir adgang til seks replikker med svar etter innlegg fra partigruppenes hovedtalere, parlamentariske ledere, statsministeren og finansministeren og fire replikker med svar etter talere med 10 minutters taletid eller mer samt etter øvrige statsråders innlegg innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Torgeir Micaelsen (A) [10:03:42] (komiteens leder): Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2011, som vi i dag skal behandle, viser at det går godt i Norge. Arbeidsledigheten er lav, sysselsettingen høy, produksjonen øker, og det er vekst i fastlandsøkonomien igjen. Regjeringen har styrt landet trygt gjennom finanskrisen. Det gir trygghet for at vi kan videreutvikle de fellesskapsløsningene og det velferdssamfunnet vi har i Norge.

Kontrasten til det vi opplever i Europa og i verden for øvrig, er ganske stor. Mange land er i en svært vanskelig situasjon – med både høy statsgjeld og høy arbeidsledighet. Det betyr dramatiske kutt i offentlige budsjetter, og mange opplever nå smertefulle omstillinger med påfølgende demonstrasjoner, uro og sosiale spenninger i de ulike befolkningene. Faren for ny krise er altså ikke over.

Også Norge kan bli innhentet av nye internasjonale tilbakeslag. Men er det noe den globale finanskrisen har vist oss, er det at mekanismene vi har bygd opp rundt den norske økonomiske politikken, fungerer godt. Å holde igjen i gode tider har gitt oss økonomiske muskler til å komme oss gjennom krisen på en god måte. Når handlingsrommet nå igjen øker, er det fordi vi har lyktes med politikken. Flere er igjen i

arbeid, industriproduksjonen stiger, og sykefraværet går ned.

Statsbudsjettet for 2011 er et strammere budsjett enn det vi har sett de siste årene. Faktisk er dette det første budsjettet siden 1999 som innebærer en såkalt finanspolitisk innstramming – altså at utgiftene øker mindre enn veksten i økonomien. Vi nærmer oss 4-pst.banen i handlingsregelen betraktelig, og legger opp til å være innenfor i 2011. Innenfor rammen av redusert oljepengebruk og et uendret skattenivå styrker vi fellesskapsløsningene innen helse, omsorg, skole og kultur – i tillegg til å trappe opp viktige investeringer i vei og bane.

Norge har nå Europas laveste arbeidsledighet. Det skal vi fortsette å ha, men vi skal ikke hvile på laurbærene. Så mange som mulig må oppleve gleden av å våkne opp om morgenen og glede seg til å gå på jobb, tjene sine egne penger, være en del av et sosialt fellesskap, bidra til verdiskaping i landet vårt og det fellesskapet vi alle er en del av.

Ansvarlighet høres ofte kjedelig ut. Men det handler ofte om de viktigste tingene, nemlig å ha trygghet for folks jobb og hjem – og trygghet i hverdagen.

I årets budsjett har regjeringspartiene prioritert å løfte fram dem som ikke har de sterkeste lobbyorganisasjonene i ryggen, det lille mindretallet, som vi ofte kaller dem: barnevernsbarn som er sviktet av alle, ensomme eldre som ikke får en trygg sykehjemsplass når de trenger det, rusavhengige som ikke får den rusomsorgen de trenger, og de guttene og jentene som detter ut av skolesystemet og aldri blir fanget opp igjen. I år har vi sagt at det skal være deres tur, fordi vi ikke har én unge å miste, og vi har ingen eldre som ikke har krav på en verdig alderdom. Vi trenger alle ungdommene våre i arbeidslivet. Det er investeringer i framtiden. Det er en investering i verdighet.

Regjeringspartiene skal måles opp mot sine løfter og motstandere, ikke opp mot himmelriket, men mot reelle politiske alternativer som tar mål av seg til å styre landet.

Også i år viser innstillingen fra finanskomiteen at opposisjonspartiene spriker voldsomt i sine alternative budsjetter, f.eks. når det gjelder oljepengebruk. Men det forandrer ikke det faktum at de blå partiene, Høyre og Fremskrittspartiet – som jeg omtaler som de reelle motstanderne til dagens regjering – har sagt at de vil samarbeide og er enige om en rekke ting. Så da må vi tro på dem når de sier at de vil finne sammen.

Hva er så de to største opposisjonspartiene på borgerlig side enige om? Jo, først og fremst er det skattekuttene. Noen etterlyser en ideologisk debatt i norsk politikk. Vel, her er den. Norsk politisk debatt har alltid handlet om fordelingen av samfunnets ressurser, og på det punktet skiller et blå-blått samarbeid seg markant fra dagens regjeringspartier.

Vi mener vi ikke kan tappe fellesskapet for penger om igjen og om igjen på inntektssiden samtidig som pengene øses ut til alle gode formål på utgiftssiden. Alle skjønner at full lekk i begge ender til slutt ender med tomt oljefond og en skakkjørt norsk økonomi.

Fremskrittspartiet, som det største opposisjonspartiet i Stortinget i dag, vil kutte ca. 29 mrd. kr i skatter og avgifter påløpt i sitt alternative budsjett for neste år. Men deres totale løfter for stortingsperioden er jo beregnet til langt over 88 mrd. kr. Så det store spørsmålet er: Hva gjør man da i år to, når man langt på vei har brukt opp muligheten til å strupe bistanden, avvikle norsk landbruk gjennom kraftige kutt i landbruksstøtten, kutte regionale utviklingsfond og gjennomføre store kutt i offentlig sektor, statlig sektor osv.? Da har man kun dekket inn de første 29 mrd. kr, og det store spørsmålet er hvordan Fremskrittspartiet, i samarbeid med Høyre, ser for seg å dekke inn resten av de lovede skattekuttene. For Fremskrittspartiets del er det snakk om nesten 70 nye milliarder. Med slike løfter om skattekutt kommer man ikke unna store kutt i viktige velferdstjenester for folk i Norge.

Samtidig som Høyre sier at de vil samarbeide med Fremskrittspartiet, sier de at de skal være garantisten for en ansvarlig økonomisk politikk. Det går også fram av innstillingen. Men jeg antar at man også i Høyre innser at Fremskrittspartiet kommer til å kreve innflytelse i en eventuell ny blå-blå regjering. Det vil være helt urimelig at ett av de to jevnstore høyrepartiene ikke skal ha innflytelse på den økonomiske politikken. Ja, Fremskrittspartiets finanspolitiske talsmann, Ulf Leirstein, sier til og med i dag i VG at den økonomiske politikken til Fremskrittspartiet er en del av deres sjel, og der ser jeg for meg at man ikke skal være med og delta i en økonomisk politikk som handler om sjelen til et parti. Det synes jeg virker veldig sannsynlig.

Med bakgrunn i dette synes jeg nå det på nytt er på tide at vi avkrever Høyre i denne debatten et klart svar på hva slags økonomisk politikk som skal legges til grunn for alternativet til dagens regjering. Hva synes f.eks. Høyres leder om at Fremskrittspartiet strør om seg med milliardløfter til skatter og avgiftskutt, og vil en blå-blå regjering eventuelt etter 2013 være i nærheten av å innfri Siv Jensens milliardløfter – på 88 mrd. kr i skattekutt? Dette er spørsmål det er på tide at vi får avklart ordentlig, slik at vi kan ha en reell politisk debatt i denne salen.

Folk og partier som tar mål av seg å kaste det sittende styret, og selv styre landet, må kunne enes om grunnleggende ting i politikken. I finanskomiteens innstilling er det et langt skritt i retning av enighet om skattekutt som den viktigste prioriteringen til et framtidig Høyre–Fremskrittsparti-samarbeid. Men det store dilemmaet gjenstår: Skal man styre et land, holder det ikke med kreative budsjettgrep som inndekning av ulike dynamiske effekter, som ingen av oss ser hvor finnes. Da må man faktisk finne reelle inndekningsforslag som kan gjennomføres i virkeligheten. I innstillingen fra finanskomiteen finnes det ikke en slik enighet på borgerlig side. Derfor må vi innse at det er all mulig grunn til å frykte at Fremskrittspartiet også vil ha betydelig innflytelse på den økonomiske politikken i et framtidig samarbeid på borgerlig side.

Noen ting har fått mer oppmerksomhet enn andre ting etter budsjettframleggelsen. Innslagene om Kåre og Marlene f.eks. på TV 2, om enkeltskjebner i eldreomsorgen, har gjort sterkt inntrykk på meg og på mange andre. For selv om de aller fleste eldre får god og verdig hjelp hver eneste dag, har vi fortsatt en jobb å gjøre. Vi må sørge

for at det blir flere plasser og enda flere varme hender i eldreomsorgen.

I tillegg til de tingene som nå ligger i dagens innstilling, har det blitt gjort flere ting i løpet av høsten som har styrket dette viktige arbeidet.

Regjeringen har lagt fram en forskrift om en verdighetsgaranti i eldreomsorgen.

Regjeringen har foreslått å øke tilskuddet til sykehjemsplasser og omsorgsboliger med 40 pst.

Regjeringen har foreslått én ekstra milliard til kommunene for å gi økt mulighet til å gi en god og verdig eldreomsorg.

Og her i Stortinget i forbindelse med behandlingen av finansinnstillingen har flere tiltak under fanen «frivillighet og eldre» fått drøye 50 mill. kr ekstra. Dette er viktige ting som gjør at de aller eldste skal være trygge på at de skal få en verdig eldreomsorg i framtiden.

I tillegg til eldre som trenger pleie, har det vært mye diskusjon om det nye pensjonistskattesystemet, og det er ett av de store grepene i skatte- og avgiftspolitikken som finanskomiteen har hatt til behandling, og som skal behandles her i salen i dag. Da er det viktig å huske at samlet sett gir endringene innenfor pensjonistskattleggingen en samlet skattelette til pensjonistene på 1,35 mrd. kr. Om lag to av tre pensjonister – de med lave eller vanlige pensjoner – skal betale mindre eller får uendret skatt etter disse endringene. De fleste tjener altså på omleggingen, og vi retter opp en rekke urettferdigheter. Det er gledelig at det ser ut til at det i Stortinget vil være bred tilslutning til selve systemomleggingen regjeringen nå legger opp til, og med støtte fra regjeringspartiene her i Stortinget. Men det er enkelte forskjeller, som det framgår av innstillingen, når det gjelder hvor det såkalte knekkpunktet er – hvem som skal betale mer, får uendret eller lavere skatt. Enigheten i grunntanken skaper uansett forutsigbarhet for pensjonistene.

For å oppsummere kort: Årets budsjett, som vil få flertall her i Stortinget, er et svært godt budsjett for landet, et budsjett for trygghet og for framtidstro, for at Norge skal bli enda bedre. Et lands og et samfunns potensial er summen av alle vi som bor her. Dermed blir også et land der alt er mulig, et land med alle muligheter. Dette statsbudsjettet viser til fulle at vi virkelig er et land med framtiden foran oss, med trygg styring av landet også i årene som kommer.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [10:14:08]: Jeg kan berolige representanten Micaelsen med at Fremskrittspartiet vil få innflytelse på kommende regjering når det gjelder økonomisk politikk. Det skjønner jeg at han er glad for og synes er rimelig.

Det estimerte overskuddet på statsbudsjettet neste år er 153 mrd. kr. Dette beløpet planlegger regjeringen å overføre til Statens pensjonsfond. Det blir de sikkert glade for. For å komme frem til nøyaktig 153 mrd. kr har regjeringen sett seg nødt til å skattlegge hver tredje alderspensjonist hardere. For hadde man ikke gjort det, så hadde kun 151 mrd. kr blitt overført, og det skulle tatt seg ut.

Alderspensjon er en rettighet basert på trygdeinnbetaling gjennom et langt arbeidsliv. Alderspensjonistene kan også i liten grad påvirke sin egen inntekt. Er representanten Micaelsen komfortabel med å redusere kjøpekraften til 200 000 pensjonister, og vil representanten forsøke å reversere den foreslåtte skatteøkningen dersom det i forbindelse med revidert viser seg at skatteinngangen blir større enn antatt, eller tilhører ikke disse 200 000 en del av Arbeiderpartiets økonomiske sjel?

Torgeir Micaelsen (A) [10:15:12]: Det er bred politisk enighet i denne salen, med unntak av ett parti, om at det er viktig å sikre bærekraftige pensjoner i framtiden. Og igjen ser vi altså et eksempel på at ett av partiene, det største opposisjonspartiet, stiller seg totalt på sidelinjen når krevende valg og krevende beslutninger må tas for framtiden.

Jeg er helt komfortabel med det vi har lagt fram når det gjelder pensjonistbeskatningen. To av tre pensjonister vil få uendret eller lavere skatt, og i tillegg retter vi opp en rekke urettferdigheter som har vært i det gamle systemet. For eksempel vil det nå være slik at de pensjonistene som gjennom et langt liv har spart opp en formue i banken, ikke vil oppleve å bli skattet i hjel når det gjelder de renteinntektene de har, og i tillegg vil det at gifte og samboende pensjonister har blitt urettferdig behandlet, bli rettet opp.

Så jeg er stolt av å kunne bære fram en ny reform i salen og stemme for den. Det som igjen er det store spørsmålet, er hvordan Fremskrittspartiet skal forholde seg til krevende politiske valg i framtiden når de heller ikke vil ta ansvaret for denne saken i denne salen.

Kenneth Svendsen (FrP) [10:16:31]: Jeg har et spørsmål angående dynamikken som vi til stadighet angripes for. I et budsjettforlik mellom sentrumspartiene og Fremskrittspartiet fikk Fremskrittspartiet fjernet noe som kalles verdiavgift på biler. Det ble altså et proveny på 50 mill. kr. Året etterpå viste det seg at dette ikke førte til noen økt utgift for staten, men faktisk til en økt inntekt på over 100 mill. kr på grunn av den dynamiske effekten.

Arbeiderpartiet er jo tilhenger av differensiert arbeidsgiveravgift i distriktene. Jeg går ut fra at man er det på grunn av at det har en dynamisk effekt, sånn at det skaper arbeidsplasser ute i distriktene. Men likevel går man altså til angrep på Fremskrittspartiets bruk av dynamikk.

Er det sånn at dynamikken i Finansdepartementet og i Arbeiderpartiet bare brukes der det passer Arbeiderpartiet?

Torgeir Micaelsen (A) [10:17:16]: Svaret på det er nei. Men det brukes der det er faglig belegg for at det kan finnes dynamiske effekter, der forskerne, de beste økonomene sier at det kan finnes. Det erkjenner Arbeiderpartiet, og jeg er helt sikker på at finansministeren kan bekrefte det etterpå i debatten.

Men det som er oppsiktsvekkende med Fremskrittspartiets alternative budsjett og inndekningen av det, er at man

legger til grunn at skattekuttene på 30 pst. eller 35 pst. – jeg er litt usikker, for det brukes ulike tall – skal finansieres ved at disse kommer tilbake til fellesskapet gjennom økte skatteinntekter. Vel, jeg har fortsatt til gode å se at Fremskrittspartiet har noe som helst belegg for at den måten å regne på er korrekt. Jeg vil oppfordre Fremskrittspartiet til å ringe til Statistisk sentralbyrå og spørre de forskerne som har utarbeidet rapporten som Fremskrittspartiet henviser til, om dette er riktig eller galt.

Nå er det ikke bare vi som kritiserer den type dynamiske effekter. Fremskrittspartiet pleier jo å se til USA, og der har tidligere president George Bush omtalt dette som «voodoo-økonomi». Så hvis ikke det som Arbeiderpartiet sier, gjør inntrykk, kunne man kanskje høre på sine venner i det republikanske partiet i USA.

Presidenten: Presidenten gjør da oppmerksom på at det er anledning til på vårt elektroniske anlegg å anmode om to replikker for de partier som etter fordelingen har anledning til det. Man kan også gjøre det manuelt ved å vise at man ber om to replikker på den måten at man viser to fingre. Presidenten foretrekker da at man begynner med pekefingeren.

Torgeir Micaelsen (A) [10:19:00]: Det er avansert, president! Den er utrolig, den teknologien!

Gunnar Gundersen (H) [10:19:05]: Jeg prøvde å bruke teknologien. Jeg skal ta meg det ad notam.

Men jeg tror representanten Micaelsen har en utfordring når han forsøker å beskrive en virkelighet – særlig når det gjelder Høyre – som folk ikke kjenner seg igjen i. Folk vet at Høyre står for en ansvarlig økonomisk politikk. Folk vet at Høyre står for en politikk der vi vil gi like muligheter til alle, og folk vet at vi står for en politikk som vil gi valgfrihet, innenfor at staten dekker kostnadene til tjenester, og vi vil ha færre køer. Micaelsen står og prater ut fra en situasjon der folk ser at køene øker, kvaliteten på tjenestene går ned, og man lager systemer som er bedre tilpasset systemet enn brukeren. Det er da en kjempeutfordring å få folk til å tro på sin egen virkelighetsbeskrivelse. Vi ser et budsjett som er lagd for å administrere Norge. Det er ingen prioriteringer til tross for at Micaelsen prøvde å si det, og det er ingen tanker om nye løsninger.

Hvorfor frykter de rød-grønne å gå inn i en debatt rundt nye løsninger for norsk økonomi når vi vet at utfordringene etter 2020 er meget store?

Torgeir Micaelsen (A) [10:20:15]: Jeg forstår ikke hvor representanten har det fra at vi ikke er villig til både å se kritisk på det samfunn vi har i dag, og foreslå nye løsninger på de feltene. Jeg kan nevne ett eksempel. Det har vært et stort engasjement i denne salen fordi barnevernsbarna som er avhengig av det kommunale hjelpeapparatet, ikke har fått den hjelpen de skulle ha. Derfor er det lagd et nytt øremerket tilskudd til barnevern. Men det er et hovedspørsmål som gjenstår. Høyre kan prate så mye de vil om små sosiale forskjeller, om at man vil ha like muligheter, men hvorfor er det da i Høyres alternative budsjett én hovedsatsing som er omtrent ti ganger så stor som alt mulig annet, nemlig å kutte skattene til dem som har mest fra før? Jeg forstår det rett og slett ikke. Og hvis det er sånn at Høyre nå plutselig er opptatt av små sosiale forskjeller, synes jeg man skal gå tilbake på sitt valgløfte om å avvikle formuesskatten, som vil gjenskape nullskatteyterne og gi en gavepakke til de rikeste menneskene i Norge.

Gunnar Gundersen (H) [10:21:17]: Barnevern kan vi helt sikkert ta en debatt om, for der tror jeg folk ser at det pøses mye penger inn uten at det er en eneste løsning som virkelig treffer brukeren. Men det skal vi ikke ta en debatt om.

Micaelsen ville inn på skattepolitikken, og den går vi svært gjerne inn på. Vi ser at fra Stoltenberg I-regjeringen til Stoltenberg II-regjeringen har man gått fra en vekstfremmende skattepolitikk til en veksthemmende skattepolitikk. Vi har en formuesskatt som er en særnorsk beskatning av norske arbeidsplasser eid av nordmenn bosatt i Norge, og det er godt gjort å prøve å framstille det som særlig vekstfremmende. Jeg tror folk ser at det er en skatt som rammer familieeierskapet ute i lokalsamfunn, og det rammer lokale bedrifter. Hvis man vil ta fatt i nullskatteyterproblematikken, og det er vi veldig gjerne med på en diskusjon rundt, har man andre løsninger enn å ramme eierskapet og arbeidsplassene ute i Distrikts-Norge. Det er underlig at Micaelsen ikke kan komme seg bort fra retorikken og inn på praktiske løsninger.

Torgeir Micaelsen (A) [10:22:18]: Arbeiderpartiet har ikke noe religiøst forhold til formuesskatten!

Gunnar Gundersen (H) [10:22:22]: Det er ikke langt fra!

Torgeir Micaelsen (A) [10:22:24]: Det har vi ikke. Den har sine svakheter som mange andre skatter og avgifter. Jeg får daglig telefoner, e-poster og folk på kontoret som har meget gode forslag til hvordan man kan svekke statens inntekter gjennom lavere skatter og avgifter, men også forslag som er veldig velfunderte med hensyn til å øke statens utgifter. Da står vi som politikere igjen med et valg: å tørre å si nei til noe for å kunne si ja til noe annet.

I Arbeiderpartiet og regjeringen er vi veldig klare på at det er uaktuelt å fjerne 13–14–15 mrd. kr, som formuesskatten gir til fellesskapet, som kan finansiere 15 000 sykehjemsplasser i året. Men det er en helt ærlig sak at Høyre velger annerledes og vil fjerne den, som igjen skaper nullskatteytere og svekker statens inntekter kraftig. Men det er et valg. Det er en klar prioritering. Og det er en klar forskjell mellom Høyre og Fremskrittspartiet og dagens regjering utgått av de tre rød-grønne partiene.

Øyvind Håbrekke (KrF) [10:23:29]: I år har vi løftet opp de gruppene som ikke har sterke lobbyinteresser bak seg, sier Arbeiderpartiets finanspolitiske talsmann, og nevner barnevernet som et eksempel – i år.

Men så er det sånn at regjeringen på noen områder har valgt å prioritere langsiktig opptrapping til behovet er dek-

ket. Jeg nevner at man over mange år har hatt en langsiktig satsing for å oppnå full barnehagedekning, jeg nevner at man har sagt at man skal ha full sykehjemsdekning innen 2015, selv om tempoet ikke tilsier det, og jeg nevner at man har sagt at innen 2014 skal kultur ha 1 pst. av statsbudsjettet. Dette gjelder store grupper, brede velgergrupper. Barnevernet står tydeligvis lenger ned på regjeringens prioriteringsliste, selv om det i år har fått et løft, som heller ikke tilsvarer behovet.

Verdighet: Når vil regjeringen og regjeringspartiene løfte barnevernet gjennom en langsiktig opptrappingsplan?

Torgeir Micaelsen (A) [10:24:35]: Jeg kan nesten ikke tenke meg noen andre i det norske samfunnet som ikke fortjener at fellesskapet skal stille opp for dem. Det engasjementet for barnevernet deler jeg med representanten fra Kristelig Folkeparti. Det at barn opplever, punkt 1, å bli sviktet av sine foreldre eller foresatte, ikke opplever å få den omsorgen de trenger i hjemmet, og, punkt 2, at vi ikke har hatt et bra nok støtteapparat i det kommunale og det statlige barnevernet som ei heller der stiller opp med fellesskap, er uverdig. Men det har vi tenkt å gjøre noe med. Når man sier nei til noe, som jeg nå har redegjort for i flere replikker, har også det norske samfunnet mulighet til å løfte barnevernsbarn til et mer verdig liv. Da synes jeg det er litt rart at Kristelig Folkeparti, istedenfor å være med på dugnaden for å løfte barnevernet, skal angripe Arbeiderpartiet og regjeringen for at det ikke bevilges nok i øremerkede tilskudd i et år der vi tross alt har fått på plass et nytt øremerket tilskudd til kommunalt barnevern – som jeg er veldig stolt av.

Borghild Tenden (V) [10:25:42]: Finanskomiteens leder skrev følgende på sin blogg for et år siden:

> «Men fremtiden for biodrivstoff handler etter min mening om biodrivstoff basert på trevirke. Og dette kan bli stort i Norge. Men veien til dette går ikke om å gjøre veitrafikk billigere gjennom avgiftsfritak – et fritak som ikke skiller på klimavennlig- og uvennlig biodrivstoff! Fremtiden for bra biodrivstoff går gjennom omsetningspåbud, produktstandarder/bærekraftkriterier og statlige bidrag til forskning, utvikling og kommersialisering av teknologien.»

Resultatet er i dag at regjeringen av uvisse grunner har lagt en varslet ytterligere økning i en skuff etter at Uniol i Fredrikstad har gått dukken, og vi kjenner også til hva som skjer med Synergo i finanskomiteens leders eget fylke. Den bedriften går også dårlig. Angrer komiteens leder på den bloggen?

Torgeir Micaelsen (A) [10:26:46]: Svaret på det er nei. Man skal være forsiktig med selvskryt, men jeg synes det var veldig godt skrevet på min egen blogg for et år siden. Jeg står inne for hvert eneste ord.

Det er ikke slik at man i framtiden ikke må se for seg at alle typer drivstoff eller alle som bruker veier og bidrar til det negative ved bilkjøring, må være med og betale for de kostnader man påfører samfunnet. Jeg har jo ører, jeg også, og har fått med meg at det ikke var – hva skal en si – full applaus for det forslaget som kom i fjor. Derfor har vi foreslått det vi nå har gjort, men varsler en ny helhetlig gjennomgang av hele dette området, fordi det er viktig med både forutsigbarhet og allmenn politisk oppslutning om det vi blir enige om. Vi må bli enige om et system som kan bære gjennom flere regjeringer, som kan være bærekraftig i framtiden. Men jeg står inne for hvert eneste ord. Jeg mener fortsatt at den beste måten å fremme det beste biodrivstoffet verden kan se, på, er gjennom støtte til kommersialisering, forskning og utvikling, ikke gjennom avgiftsfritak.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Ulf Leirstein (FrP) [10:28:16]: Fremskrittspartiet mener at det framlagte budsjettet fra regjeringen er lite egnet til å møte de utfordringene som Norge står overfor. Derfor foreslår Fremskrittspartiet klare prioriteringer, slik at man kan få til et bedre tilbud i kommunene, helsevesenet og skolesektoren. Videre vil Fremskrittspartiet styrke Forsvaret og investeringene i infrastruktur.

Våre budsjettiltak omfatter bygging og vedlikehold av infrastruktur med fokus på veier, jernbane, skolebygg og sykehjem. Gjennom en slik satsing vil norsk infrastruktur få et etterlengtet løft.

Fremskrittspartiet foreslår videre at det neste år gis skatte- og avgiftslettelser med fokus på grupper med lavere og middels inntekter. Fremskrittspartiet foreslår at lønnsmottakere og pensjonister får reduserte skatter. Vi foreslår også en reduksjon i formuesskatten og avskaffelse av arveavgiften, slik at flere bedrifter og enkeltpersoner kan benytte sin kapital til reinvesteringer i næringslivet. Reduksjonen i formuesskatten er første skritt i arbeidet med helt å avvikle denne særnorske dobbeltbeskatningen.

Regjeringen har i forkant av framleggelsen av statsbudsjettet vært opptatt av å følge handlingsregelen og redusere pengebruken. Men takket være at det har gått bedre i norsk næringsliv enn man fryktet, slipper man tydeligvis unna de mest dramatiske kuttene. Stort sett bevilges det litt mer på de fleste områder.

Fremskrittspartiet forholder seg ikke til Regjeringens handlingsregel. Fremskrittspartiet ønsker en alternativ handlingsregel, som bl.a. skiller mellom investeringer og løpende kostnader.

For øvrig forholder vi oss i budsjettprosessen til den økonomiske situasjonen landet til enhver tid befinner seg i.

Derfor fremmer Fremskrittspartiet forslag til endringer av regjeringens budsjettframlegg på en rekke områder:

Norge har med sin oljerikdom muligheter mange andre land kan misunne oss. Allikevel skal dette ikke bli noen sovepute. Men vi skal gjøre gode, fornuftige og nødvendige investeringer nå, som vil gi bedre rammebetingelser for dagens innbyggere og dem som kommer etter oss.

Norge har en stor offentlig sektor. Dette krever, etter Fremskrittspartiets oppfatning, at vi kritisk gjennomgår den offentlige driften for å sikre at skattebetalernes penger blir brukt mest mulig fornuftig og effektivt. Som folkevalgte forvalter vi de pengene vi har til rådighet, på vegne

av innbyggerne. Derfor har vi gjennom vårt alternative statsbudsjett systematisk gått igjennom alle deler av offentlig forvaltning, byråkrati og subsidieordninger. Dette gjør vi bl.a. for å frigjøre midler til å kunne prioritere sterkere på de områder vi mener at regjeringen gjør for lite. Og vi gjør dette for at vi kan foreta kutt i statens inndrivelse av skatter og avgifter. Fremskrittspartiet ønsker at folk flest skal få beholde mer av sine lønninger og pensjoner, slik at det skal være mulig å leve av egen inntekt, og at man selv skal foreta valg for seg og sin familie.

Vi blir stadig minnet om situasjonen for pasientene på våre sykehus og i kommunenes tilbud til eldre.

Fremskrittspartiet ser med bekymring på utviklingen knyttet til sykehusenes økonomi og utfordringene knyttet til ventelister og helsekøer. Og innenfor eldreomsorgen er det store forskjeller kommunene imellom, og alle burde nå se behovet for et krafttak for en bedre eldreomsorg.

Fremskrittspartiet mener at skal vi gi et bedre kvalitetsmessig tilbud til disse menneskene, så må det bevilges mer midler. Fremskrittspartiet foreslår derfor en klar satsing på pasientbehandling og styrking av eldreomsorgen. Dette gjør vi ved å foreslå systemendringer ved å ta i bruk private tilbud som et supplement til det offentlige, samt mer penger øremerket sykehusene våre og flere øremerkede penger til eldreomsorgen i norske kommuner.

Bilister, reisende med kollektivtrafikk og næringslivet blir hver dag minnet på manglende satsing på investering i infrastruktur.

Fremskrittspartiets forslag i statsbudsjettet er derfor en varig storsatsing på veiutbygging, utbygging av jernbane, stans i bruken av bompengemidler, og etablering av varig og forutsigbar finansiering av disse utbyggingsprosjektene innenfor samferdselsnettet. Dette gjøres bl.a. ved å foreslå oppbygging av et infrastrukturfond hvor avkastningen øremerkes realinvesteringer i samferdsel.

Regjeringens budsjettforslag vil ikke bedre tryggheten for folk flest. Fremskrittspartiet vil derfor øke politiets driftsbudsjett neste år betydelig – dette for å sikre at flere politifolk blir ansatt, og ikke minst at nyutdannede politistudenter får jobb i politiet. Og vi vil gi politiet et eget investeringsbudsjett, slik at politisjefene slipper å måtte ta av sine driftsbudsjetter for å gjøre nødvendige investeringer.

Fremskrittspartiet mener Norge bør ha som mål at landets utdanningssystem skal ligge i verdenstoppen når det gjelder kvalitet og læringsresultater, og gjenspeile at framtidige arbeidsplasser i stor grad vil være kunnskapsintensive.

I budsjettforslaget fra regjeringen satses det for lite på utdanning og forskning i forhold til de uttalte målsettingene.

Fremskrittspartiets hovedprioriteringer på dette området er satsing på høyere utdanning og forskning, bedre kvalitet i grunnopplæringen, tilpasset undervisning og styrking av tilbudet til elever med spesielle behov.

Gjennom vårt eget alternativ til regjeringens statsbudsjett har vi valgt å være veldig klare på hvem vi mener bør være prioritering nr. 1, nemlig de eldre.

Regjeringens budsjettforslag er etter min mening et angrep på de eldre, spesielt med tanke på skatteskjerpelsen for en stor andel pensjonister. Likeledes er regjeringens budsjettforslag et løftebrudd med tanke på de enorme utfordringene mange kommuner står overfor i eldreomsorgen – og hvor regjeringen ikke leverer.

La oss ta dette med skatteskjerpelser først. Regjeringen foreslår at alle pensjonister med pensjon fra 318 000 kr og oppover skal få økt skatt – altså mindre å leve for. Dette mener jeg er et angrep på en opparbeidet rettighet. Mange pensjonister planlegger sin alderdom ut fra hva man forventer å få utbetalt. En økt skatt reduserer valgfriheten og gjør alderdommen mer utrygg for mange. Det er ikke slik at pensjon er en almisse fra staten. Man har betalt inn til sin egen pensjon og burde forvente forutsigbarhet fra statens side. Og jeg tror mange pensjonister nå føler seg lurt når regjeringspartiene i valgkampen i fjor lovte at man ikke skulle øke skattene. Dette blir ganske spesielle ord for dem som nå får kuttet sin pensjon nettopp på grunn av økt skatt.

Fremskrittspartiet går imot skatteskjerpelsen for pensjonistene, og vi foreslår at alle pensjonister får en skattelette til neste år – på lik linje med vårt forslag om at også lønnsmottakere neste år skal få beholde mer av sin egen lønn ved at vi senker skattene.

Fremskrittspartiet foreslår også i vårt alternative statsbudsjett en kraftig satsing på eldreomsorgen. Mange kommuner sliter i dag med økonomien med den konsekvens at man ikke klarer å gi et godt og verdig tilbud til pleietrengende eldre. Vi foreslår derfor at det bevilges økte frie midler til kommunene over statsbudsjettet, slik at man kan få en litt lettere økonomisk hverdag i disse budsjettider. I tillegg foreslår Fremskrittspartiet 2 mrd. kr øremerket eldreomsorgen i kommunene, bl.a. til drift av sykehjemsplasser. Videre foreslår vi at tilskuddet som staten gir kommunene for bygging av nye sykehjemsplasser, dobles i forhold til regjeringens forslag i statsbudsjettet.

TV 2 har gjennom en rekke reportasjer satt søkelyset på tilstanden i eldreomsorgen i norske kommuner. TV 2s undersøkelse viser at over 3 000 eldre pleietrengende venter på sykehjemsplass. Regjeringspartienes løfter fra valgkampen 2009 om at det nå skulle satses på eldreomsorgen, viser seg dessverre å være tomme ord. Situasjonen etter fem år med en rød-grønn regjering viser faktisk ingen positiv utvikling. Noen flere sykehjemsplasser er bygd, men det hjelper lite når mange kommuner lar disse plassene stå tomme da man ikke har penger til selve driften. De ansatte i eldreomsorgen i våre kommuner gjør en kjempejobb, men nå må det satses penger slik at også de ansatte kan få økt sin kompetanse og få en lettere hverdag, slik at man kan gi god omsorg.

Norge skal også neste år gå med rekordoverskudd. Ca. 153 mrd. kr skal overføres oljefondet. Fremskrittspartiet ønsker også at vi skal spare deler av oljerikdommen. Samtidig må det være slik at man også bruker Norges handlefrihet økonomisk til å satse på basisoppgavene som det offentlige har. Verdens rikeste land har store utfordringer når det gjelder eldreomsorgen, skolen og helsevesenet. Det satses for lite på investeringer både på vei og jernbane. Norge har mulighetene, men da må vi også være villige til å satse, slik at Norge ikke sakker akterut. Dagens regje-

ring liker å administrere og styre, men viser ingen vilje til fornyelse og klare prioriteringer.

Jeg tar til slutt opp alle forslag Fremskrittspartiet har fremmet, enten alene eller sammen med andre, i innstillingene.

Presidenten: Representanten Ulf Leirstein har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Torgeir Micaelsen (A) [10:38:25]: Her var det mye man kunne ta tak i, men jeg tror vi skal konsentrere oss om ett forhold, for det har de siste dagene vært debatt om størrelsen på Fremskrittspartiets skatteløfter. I Arbeiderpartiet mener vi det er viktig å ha noe å måle dagens regjering mot, og vi har derfor beregnet disse løftene til vel 88 mrd. kr – i løpet av denne stortingsperioden, formoder jeg. Da holder vi fjerning av NRK-lisensen og sletting av bompenger og bompengegjeld, som Fremskrittspartiet også har lovet, unna.

Jeg nevner et par eksempler: Det handler om fjerning av formuesskatt, arveavgift, elavgift, det handler om svenske alkohol- og tobakksavgifter, at det skal innføres «FrP-pris» på bensin og diesel osv. Mitt spørsmål til representanten fra Fremskrittspartiet, Ulf Leirstein, er: Kan Leirstein bekrefte at dette er gjeldende løfter Fremskrittspartiet har gitt, og at de er gitt med sikte på at de skal gjennomføres i denne stortingsperioden?

Ulf Leirstein (FrP) [10:39:35]: Her synes jeg det var veldig mye god politikk som representanten Micaelsen ramset opp. Fremskrittspartiet har gått til valg på et partiprogram hvor mange av de punktene som Micaelsen nevner, er helt klare satsinger fra Fremskrittspartiets side. Det å ha et klart krav om kutt i skatter og avgifter er jeg stolt av at Fremskrittspartiet er det partiet som er helt i front på, å kutte skattene og avgiftene slik at folk flest får mer valgfrihet og kan bestemme mer og leve av sine egne lønninger.

Jeg er derimot uenig i den beregningen som Micaelsen og andre har gjort, at dette automatisk skal koste 88 mrd. kr. Jeg mener for det første at det finnes en dynamisk effekt i disse forslagene som bl.a. vil sørge for en økt vekst i norsk økonomi. Da vil ikke disse såkalte tapene for staten bli så store som Micaelsen påstår. Videre har ikke vi sagt at det skal gjennomføres på ett år, slik man kan få inntrykk av når man leser svaret fra Finansdepartementet. Dette er løfter man ønsker å gjennomføre over flere år.

Gerd Janne Kristoffersen (A) [10:40:41]: I dagens VG er det et oppslag om at Høyre og Fremskrittspartiet «aldri har vært mer enige» enn nå. Representanten Leirstein og representanten Sanner framstår i oppslaget som «perlevenner». Men representanten Sanner er bekymret som finanspolitisk talsmann i Høyre. Han har flere ganger sagt at ansvarlig økonomi er avgjørende for Høyre, og at de vil ha hånda på rattet i den økonomiske politikken. Men en av Fremskrittspartiets grunnleggende hjertesaker er jo nettopp motstand mot handlingsregelen og de begrensningene andre partier er enige om i oljepengebruken.

Vil Fremskrittspartiet forlange å få innflytelse over den økonomiske politikken i et eventuelt regjeringssamarbeid med Høyre, eller kan vi vente at Fremskrittspartiet vil føye seg etter Høyres nivå for oljepengebruk?

Ulf Leirstein (FrP) [10:41:45]: Det er klart at i en framtidig regjering hvor Fremskrittspartiet er delaktig, vil selvfølgelig også Fremskrittspartiet ha en hånd på rattet. Jeg antar at det også var beveggrunnen for både Senterpartiet og SV til å bli med inn i et regjeringsprosjekt sammen med Arbeiderpartiet, at man håper at man får hånden på rattet. Så viser det seg at noen kanskje ikke får det, men Fremskrittspartiet har i hvert fall tenkt å få det i en framtidig regjering.

Jeg konstaterer at denne handlingsregelen, som representanten er opptatt av å vise til at Fremskrittspartiet er uenig i, på veldig mange områder aldri blir fulgt. Den har ikke blitt fulgt av tidligere regjeringer, men blir heller ikke fulgt av dagens regjering – heller ikke i det statsbudsjettet som i dag blir vedtatt, følges denne handlingsregelen. Så i en framtidig regjering skal det i hvert fall ikke være noe problem å legge seg på samme tolkning av handlingsregelen som flertallspartiene gjør, nemlig at den ikke følges.

Inga Marte Thorkildsen (SV) [10:42:42]: Hvorfor skal en ansatt i kassa på Rimi betale skatt hvis Norges rikeste milliardærer ikke skal betale en krone? Hvorfor skal folk være hederlige hvis det er lett å snylte på andre, og hvorfor er det rettferdig å dele ut 113 000 kr i skatt til dem som tjener over 3 mill. kr i året, mens enslige mødre og fedre skal få kutt på 700 mill. kr i sine stønader?

SV velger å ta Fremskrittspartiets alternative budsjett på alvor. Vi tror ikke at man kan trylle vekk sykdom og elendighet, eller skilsmisser for den saks skyld, fra 1. januar 2011, og særlig ikke hvis man også legger opp til beinhard konkurranse i arbeidslivet, frislipp i alkoholpolitikken og større klasseskiller i Norge. Fremskrittspartiets politikk og budsjett for neste år er urettferdig. Man tar fra fattige og gir så det svir til de rikeste. Hvorfor?

Ulf Leirstein (FrP) [10:43:40]: Jeg er uenig i representantens konklusjon, at Fremskrittspartiet i sitt budsjett tar fra de fattige og gir til de rike. Det er faktisk sånn at i Fremskrittspartiets alternative budsjett foreslår vi store skatte- og avgiftskutt, og spesielt avgiftskuttene vil jo komme dem med lave inntekter til gode. Når det er slik at bl.a. staten og bompengeselskapene tar inn mange milliarder i bompenger, smerter ikke det for rike personer, men det smerter for helt vanlige, ordinære mennesker som skal på jobb, om det er i kassa på Rimi eller om det er en annen type jobb. Da smerter den utgiften mye mer for dem som har lave inntekter enn for dem som har høye inntekter. Derfor er Fremskrittspartiet opptatt av at vi øker bunnfradraget og gjør det slik at de med lave og middels inntekter kommer best ut.

Så ønsker vi å fjerne formuesskatten, for formuesskat-

ten er et angrep på norsk eierskap i næringslivet. Vi ønsker å sikre arbeidsplassene, og da er det veldig fornuftig å fjerne formuesskatten på sikt, slik at vi kan sikre norske arbeidsplasser så den ansatte på Rimi fortsatt har en jobb å gå til.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [10:45:00]: Politikk er å prioritere, og Fremskrittspartiet er et ytre høyre-parti som vil gi markedskreftene større plass og makt. De vil prioritere at de sterke vil bli sterkere, og dette forsøkes da framstilt som et bedre samfunn.

Forskjellene blant folk vil sjølsagt øke. Bortfallet av formuesskatten er bare ett eksempel på at en forlater skatteevneprinsippet. Internasjonalt har en ikke formuesskatt, der har en noe som er mindre etter skatteevne, nemlig eiendomsskatt.

Fremskrittspartiets politikk vil være et brudd med den jambyrdighetspolitikken med økonomisk, sosial og kulturell jambyrdighet som står veldig sterkt hos grasrota i den norske befolkningen.

Mitt spørsmål er: Vil ikke store deler av Fremskrittspartiets velgere oppleve det som et stort tilbakeslag hvis Fremskrittspartiets ekstreme høyrepolitikk blir realisert?

Ulf Leirstein (FrP) [10:46:00]: Det er ikke noe ekstrem høyrepolitikk i Fremskrittspartiets program. Fremskrittspartiets program og politikk er en fornyelse av Norge, noe som faktisk er meget påkrevet når vi ser hvor store problemer vi har på en rekke samfunnsområder.

Så synes jeg det er veldig spesielt at representanten Lundteigen velger å ta opp det at Fremskrittspartiet vil ta bort formuesskatten, underforstått at Senterpartiet ønsker å beholde formuesskatten. For jeg snakker med ganske mange selvstendig næringsdrivende innenfor landbruket bl.a., som er meget opptatt av å få fjernet formuesskatten, bl.a. den delen som går på arbeidende kapital. Jeg tror at mange av dem, eller, for å si det slik, de få støttespillerne som Lundteigens parti har igjen, faktisk er uenig med representanten Lundteigen i hans sterke, varme forsvar av formuesskatten som en god skatt.

Jeg mener dette er et angrep på selvstendig næringsdrivende og norsk eierskap i næringslivet. Jeg er opptatt av at vi faktisk kan få fjernet formuesskatten, og jeg håper at opposisjonspolitiker Lundteigen i neste stortingsperiode blir med en ny regjering i å fjerne formuesskatten.

Trine Skei Grande (V) [10:47:06]: I Fremskrittspartiets alternative budsjett har man satt ned avgiftene på både alkohol og tobakk med følgende begrunnelse: at man ønsker å minske grensehandel og smugling, og redde norske arbeidsplasser.

Det betyr at man tror at avgiftspolitikken påvirker folks handlinger. Men så ser man at Fremskrittspartiet vil ha lavere elavgift, lavere grunnavgift på mineralolje og lavere drivstoffavgift. Et veldig interessant spørsmål å stille Fremskrittspartiet da, er: Betyr det at man ønsker at folk skal forurense mer og bruke mer energi, eller er det sånn at man tror at markedskreftene funker bare på sprit, og ikke på miljø?

Ulf Leirstein (FrP) [10:47:58]: Det er mange måter å varme seg på – uten at jeg skal utdype det.

Det er veldig interessant at man tar opp det med elavgift. Man kan se seg litt rundt om i Norge, på hvordan det var sist vinter, og hvordan det kan bli denne vinteren. Senest i dag i nyhetene varslet man om prissjokk på elavgift. Jeg tviler sterkt på at folk flest fyrer fordi det er gøy, man fyrer for å få varme. Vi vet bl.a. at her i Oslo, som representanten Skei Grande kommer fra, var det mange eldre som valgte å skru av varmen sist vinter fordi det ble for dyrt. Det er ganske alvorlig.

Selvfølgelig har avgifter noe med forbruk og atferd å gjøre, men her, på elavgiftsiden, når vi snakker om strøm, snakker vi om noe som er tvingende nødvendig, et helt basalt gode som folk faktisk må ha. Og vi synes det er helt urimelig at staten i en framtidig kald vinter skal tjene seg søkkrik, mens helt vanlige folk må betale skyhøye strømregninger i et land hvor vi produserer så mye energi.

Presidenten: Replikkordskiftet er dermed omme.

Jan Tore Sanner (H) [10:49:21]: I disse dager er det mange europeiske land som må kutte kraftig i sine budsjetter. Finanskrisen har for dem gått over til å bli en jobbkrise og en gjeldskrise. Andre europeiske land, som Sverige og Tyskland, er i ferd med å løfte seg ut av krisen. De har fått opp veksten i økonomien og gjenvunnet kontrollen over budsjettene, og de har maktet det uten store oljeinntekter.

I Norge kan vi glede oss over at det går bra. Vi har kommet godt gjennom krisen og kan i motsetning til mange andre land bruke betydelig flere penger over statsbudsjettet neste år. Vi kan takke oljeinntektene og andre etterspurte råvarer, men ikke bare det: Norge har også gjort mye riktig politisk, og vi har mange dyktige bedrifter som ligger i verdenstoppen med sin teknologi og sin kompetanse.

Samtidig mener jeg det er viktig at vi minner oss selv om at Norge også er avhengig av utviklingen i Europa. Dersom Europa opplever et nytt tilbakeslag, er det åpenbart at det vil kunne ramme et lite land med en åpen økonomi som er avhengig av å være konkurransedyktig på eksport.

At Norge er et rikt land i dag, og at det er et godt land å bo i for de aller fleste, er ingen garanti for at Norge også vil være det i morgen. Det er våre prioriteringer, eller hva vi sår i dag, som vil avgjøre hva vi kan høste i morgen.

Regjeringen har så langt vært heldig. Ja, vi kan lett slå fast at Norge har Europas heldigste regjering. Men det som bekymrer meg mest, er at det ser ut til at regjeringen lener seg tilbake og regner med at det også vil ordne seg til neste år. Regjeringen har lagt frem et budsjett for 2011 som er et utmerket utgangspunkt for å administrere Norge, men som er dårlig tilpasset de store utfordringene som Norge vil ha frem mot 2020.

President, jeg bør vel kanskje få en taletid etter hvert?

Presidenten: Representanten har 10 minutter, men vi skal sørge for at det blir rettet opp.

Jan Tore Sanner (H) [10:51:53]: Takk skal du ha.

Det tiåret som vi har bak oss, har på mange måter vært ti gullår i norsk økonomi. Vi har hatt sterk vekst i oljeinntektene og moderat vekst i utgiftene til bl.a. pensjoner. I det tiåret som vi nå har gått inn i, vil veksten i oljeinntektene være svakere og veksten i utgiftene betydelig sterkere. Og vi vet at etter 2020 vil inntektene fra olje- og gassvirksomheten gå ned og utgiftene til eldreomsorg, til helse og til pensjoner vil gå kraftig opp. Det er dette budsjettdebatten burde handle om, for det er dette og hvordan vi takler disse utfordringene, som vil være avgjørende for hvordan vi kan utvikle vårt gode velferdssamfunn videre. Spørsmålet er hvordan regjeringen har tenkt å takle denne utfordringen. Jeg er glad for at man nå nærmer seg handlingsregelen. Det er viktig for å skape trygghet for pensjoner.

Men spørsmålet er også hvordan man prioriterer pengene på budsjettet – i hvilken grad man bidrar til å skape bærekraftig vekst slik at vi har et grunnlag for å bære velferden og utvikle velferden i årene som kommer. Regjeringen er faktisk i den privilegerte situasjon at man skal bruke hele 60 mrd. kr mer over statsbudsjettet neste år enn det man gjør i år. 60 mrd. kr – det tilsvarer to hele samferdselsbudsjett – skal løftes inn i budsjettet neste år. Da er det ganske ufattelig – i det gullåret vi nå skal gå inn i, når man skal bruke 60 mrd. kr mer – at regjeringen makter å kutte i forskningsbudsjettet. Med andre ord: Man skal ha mindre såkorn til neste år enn det vi har i år. Vi vet at etterslepet i samferdsel kommer til å øke. Det er nå vi burde investere mer i vår infrastruktur. Og vi har en regjering som har gått fra vekstskapende skattelettelser til veksthemmende skatteøkninger. Jeg hører jo at representanten Torgeir Micaelsen fra Arbeiderpartiet sier: Vi har ikke noe religiøst forhold til formuesskatten. Jeg hører også at Arbeiderpartiets folk går rundt og klapper folk i næringslivet, og sier: Vi har ikke noe religiøst forhold til formuesskatten. Men man er nå i hvert fall sterke i troen, for hvis man ser hva regjeringen faktisk har gjort i disse fire årene, vil man se at man har doblet skatten på arbeidende kapital. Og det er den arbeidende kapitalen, som er grunnlaget for formuesskatten for eierne, som gjør at norske bedrifter, eid av nordmenn, er svakere stilt enn bedrifter eid av utlendinger. Og når regjeringen har fordoblet formuesskatten på arbeidende kapital, betyr det at norske eiere må tappe bedriftene for mer penger for å betale formuesskatten. Da blir jobbene mer utrygge, bedriftene svakere, og de får færre muligheter til å investere for fremtiden.

Høyre legger i vårt alternative budsjett frem to strategier: en strategi for bærekraftig vekst, og en strategi for varig velferd.

En felles utfordring som vi alle må håndtere, er hvordan vi skal finansiere vår fremtidige velferd. Da løper rødgrønne politikere rundt og sier at vi må skatte mer. Vi må ikke skatte mer, vi må skape mer hvis vi skal finansiere fremtidig velferd. Derfor er Høyre opptatt av at det skal bli lettere å starte bedrifter, det skal være lettere å drive bedrifter. Derfor er vi opptatt av at vi må investere mer i det som skaper vekst, nemlig infrastruktur, ved at vi øker veibudsjettet og kollektivsatsing med 1,3 mrd. kr, ved at vi investerer mer i miljøteknologi og innovasjon slik at våre bedrifter kan ligge i fremste rekke i teknologiutviklingen, ved at vi investerer mer i kunnskap og forskning, ved at vi fremfor å bruke mye penger på frukt og grønt, investerer i våre lærere slik at de får god etterutdanning, ved at vi investerer 600 mill. kr mer i forskning, og ved at vi går fra de rød-grønnes veksthemmende skatteskjerpelser over til en vekstfremmende skattepolitikk. Det handler om å gjøre det lønnsomt å jobbe, det handler om å gjøre det lønnsomt å investere, slik at vi kan få flere bedrifter og økt verdiskaping.

Vi legger også frem en strategi for varig velferd. For Høyre er det viktig at vi bevarer et samfunn med relativt små forskjeller. Det er en viktig norsk verdi, det er en viktig nordisk verdi. Jeg registrerer at særlig venstresiden tror at de har en form for monopol på norske verdier. Det har de ikke. Relativt små forskjeller er en norsk verdi som vi alle er opptatt av å bevare, for det viser noe av styrken i vårt samfunn. Da må vi sørge for at vi har et godt sosialt sikkerhetsnett. Det står Høyre ved – det har vi vært med på å utvikle. Men vi må også bidra til å utvikle arbeidslinjen, sørge for at flere kan gå fra trygd til arbeid. Det er skatteinntektene som skal finansiere vår fremtidige velferd, og da må vi sørge for at det er flere som betaler skatt, da må vi sørge for å åpne dørene til arbeidsmarkedet for flere grupper. Derfor legger bl.a. Høyre frem et forslag om en tilretteleggingsgaranti for funksjonshemmede, slik at det skal være lettere for flere funksjonshemmede bl.a. å komme inn på arbeidsmarkedet. Vi ønsker å slippe alle gode krefter til. Det er en politikk som fungerte da Høyre satt i regjering: Vi fikk ned helsekøene ved at det offentlige kjøpte pasientbehandling ved private sykehus som hadde ledig kapasitet. Vi ønsker å slippe til frivillige organisasjoner og de sosiale entreprenørene.

Velferdsutfordringene er for store til at man kan gå i den ideologiske grøften når oppgavene skal løses. Høyre er opptatt av å styrke kvaliteten i velferdstjenestene våre ved å øke kompetansen, ved å investere mer i sykepleierne ved våre sykehus og sykehjem. Vi er opptatt av at vi skal ha mindre byråkrati og mer velferd. Jeg hører jo av og til venstresiden si at valget står mellom skattelette og velferd. Nei, det står mellom byråkrati og velferd. Vi så at da Høyre satt i regjering, gikk utgiftene til kommunal administrasjon ned. Under rød-grønt styre har utgiftene til kommunal administrasjon gått opp med 6 mrd. kr. Det er penger som kunne vært investert i barnehager, i sykehjem og i skoler. Høyre ønsker at vi skal bygge ned det overadministrerte Norge. Vi må sørge for at vi har en god administrasjon, at offentlig sektor er en god arbeidsplass. Men Norge er i dag overadministrert. Der er regjeringen handlingslammet.

Til slutt registrerer jeg at de rød-grønne partiene foran denne budsjettdebatten har kullkastet sin strategi. Vi har i alle år fått høre at de borgerlige partiene spriker i alle mulige retninger. Nå, etter at man har falt på meningsmålingene og åpenbart blitt grepet av litt panikk, er hovedmelodien at de borgerlige partiene er enige – særlig Høyre og Fremskrittspartiet. Det synes jeg er bra. Jeg gleder meg

over hver eneste sak som de fire borgerlige partiene står sammen om – og det er det mange av i disse budsjettforslagene – for der vi står sammen, legger vi et grunnlag for en felles politikk når det blir et nytt borgerlig flertall etter neste valg.

Da kan det investeres mer i skole, da kan det investeres mer i arbeidsplassene, da kan vi gi bedre vilkår for frivilligheten. Jeg er glad for de områdene der det er likhet, men samtidig skal vi også være ærlige og erkjenne det der det er forskjell. Høyre står nærmere Arbeiderpartiet både når det gjelder bistandsbudsjettets størrelse, og når det gjelder landbruksbudsjettet. Vi er opptatt av at det skal være en ansvarlighet i den økonomiske politikken, fordi det skaper trygghet for familiene og trygghet for bedriftene. Det mener jeg er viktig at vi også får frem i denne debatten.

Med det tar jeg opp de forslag Høyre fremsetter i budsjettinnstillingen, alene eller sammen med andre.

Presidenten: Representanten Jan Tore Sanner har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Torgeir Micaelsen (A) [11:01:10]: Jeg kan bekrefte at vi ikke har noe religiøst forhold til formuesskatten. Det er derfor det plager Høyre noe eventyrlig at det er den rødgrønne regjering som langt på vei har fjernet formuesskatten for vanlige folk, noe Høyre aldri var i nærheten av å gjennomføre da de selv satt i regjering. Men la nå det ligge.

Jeg vil tilbake til dette oppslaget i dagens VG – samlivseksperter ville kanskje omtale Sanner og Leirstein som «turtelduer» eller noe i den duren. Jeg hører at Høyre nå er opptatt av at det er likheter på borgerlig side, men det er også store sprik. Et av de største sprikene, det det er mest uklarhet om, er den økonomiske politikken, nemlig bærebjelken i velferdsstaten og i næringslivet i Norge. Vi har nå hørt representanten Leirstein fra Fremskrittspartiet bekrefte at Fremskrittspartiet vil be om, og forlange, betydelig innflytelse i den økonomiske politikken i et eventuelt samarbeid med Høyre i framtiden. Hva er representanten Sanners respons på en slik uttalelse fra Leirstein?

Jan Tore Sanner (H) [11:02:20]: Når jeg hører representanten Micaelsen, får jeg litt déjà vu-følelse fra den rollen jeg selv hadde før man fikk dannet den rød-grønne regjering i 2005. Da husker jeg at jeg utfordret Arbeiderpartiet om igjen og om igjen og om igjen på hvordan man skulle takle utgiftspartiet SV og utgiftspartiet Senterpartiet. Da svarte Jens Stoltenberg, som ble statsminister, at Arbeiderpartiet kunne man stole på i den økonomiske politikken.

Mitt svar er det samme: Alle partier som har samarbeidet med Høyre opp gjennom historien, og alle partier som skal samarbeide med Høyre i fremtiden, vet at for Høyre er det helt avgjørende at det er ansvarlighet i den økonomiske politikken. Det er avgjørende for familiene, det er avgjørende for bedriftene. Det er viktig for Høyre, det har vi sagt før, og det kommer vi selvsagt til å gjenta. Alle partier som har ambisjoner om å samarbeide med oss, vet at det er der grensen går. Det klarte vi også å markere da vi satt i sentrum–Høyre-regjeringen fra 2001 til 2005.

Thomas Breen (A) [11:03:32]: Jeg synes det er interessant å bore litt mer i dette: Hva betyr reelt sett garantiene fra Sanner og Høyre om økonomisk politikk? Er det sånn å forstå at når Fremskrittspartiet lover betydelig mer i skatte- og avgiftsletter enn det Høyre gjør, må man avblåse Fremskrittspartiets valgløfter? Er det det Sanner mener med en garanti? Eller er det slik at når Sanner skal sette seg ned med en eventuell regnskapsplattform, må han gi etter, slik at Fremskrittspartiet får den innflytelsen Leirstein mener man skal ha?

Så hva betyr reelt sett garantien? Er det sånn også i Sanners hode at mye av lovnadene fra Fremskrittspartiet da må avlyses?

Jan Tore Sanner (H) [11:04:13]: Jeg tror også at representanten Breen forstår at eventuelle forhandlinger mellom Høyre og Fremskrittspartiet og andre borgerlige partier ikke skjer på disse to talerstolene. Jeg har klargjort igjen hvor Høyre står i den økonomiske politikken, og jeg tror ikke det er noen utenfor denne sal som er i tvil om det. Jeg tror Arbeiderpartiet får en betydelig utfordring hvis de har tenkt å overbevise velgerne om at Høyre på noe tidspunkt kommer til å føre en uansvarlig økonomisk politikk.

Men, som sagt, jeg forhandlet selv statsbudsjett med Siv Jensen gjennom fire år. Vi kom frem til gode kompromisser for Norge. En politisk debatt handler ikke bare om hvor mye penger du bruker, det handler også om hvordan du bruker pengene. Det alle de fire borgerlige partiene er enige om, er at vi skal åpne for flere nye løsninger for å løse flere velferdsoppgaver, og at vi skal legge forholdene bedre til rette for verdiskaperne, for små og store bedrifter, for forskningen og for de frivillige organisasjonene.

De økonomiske prioriteringene er også viktige. Det er ikke bare hvor mye penger du bruker.

Bård Vegar Solhjell (SV) [11:05:27]: Relativt små forskjellar er ingen naturgitt verdi som kjem dalande ovanfrå, frå vår geografi, frå oljen eller noko anna. Det er eit politisk val som fleirtalet i det norske samfunnet har gjort gjennom tiår på tiår. Det byggjer på rettferdig fordeling, ei sterk offentleg velferd, full sysselsetjing og trygge arbeidsvilkår.

Så har eg lese Høgres alternative budsjett. Der står det faktisk ingenting om rettferdig fordeling, ingenting om små sosiale forskjellar, ingenting om å kjempe mot ulikskap. Derimot går politikken i motsett retning. 60 000 kr i skattelette til ein som tener over 3 mill. kr, vil vere resultatet av politikken, nokre hundrelappar til den som tener lite, og har du eit par barn, er det ete opp i januar av auken i barnehageprisen som Høgre legg opp til. Kan representanten Sanner bekrefte at budsjettforslaget til Høgre vil føre til større inntektsforskjellar i Noreg?

Jan Tore Sanner (H) [11:06:38]: Budsjettforslaget til Høyre vil bidra til at vi kan bekjempe en del av de for-

skjellene som vi ser er økende i det norske samfunn. Det handler om at mange barn går ut av grunnskolen uten å kunne lese og skrive skikkelig. Det handler om at altfor mange ungdommer faller ut av videregående skole, og det handler om at stadig flere, og særlig unge mennesker, faller helt eller delvis ut av arbeidsmarkedet. Det er den store utfordringen og det mulig nye klasseskillet i Norge.

Ellers må jeg få lov å bekrefte det representanten Solhjell sier, at relativt små forskjeller er et resultat av politikk som er ført i tiår på tiår. Det er tiår da Høyre har sittet i regjering – ikke SV. Det er tiår da Høyre har sittet i regjering og vært med og båret frem sosiale reformer i Norge som har bidratt til at relativt små forskjeller er blitt en norsk verdi, en norsk verdi som vi mener det er viktig å ta vare på.

Bård Vegar Solhjell (SV) [11:07:46]: Det er bra at Høgre støttar det arbeidet regjeringa gjer for meir læring og kunnskap i skulen, meir kompetanse, for å hindre fråfall i vidaregåande skule og andre område, for det vil òg bidra til mindre forskjellar i Noreg.

Eg registrerer at det er nokre forskjellar Høgre vil kjempe mot, men tydelegvis ikkje inntektsforskjellar. Det vi har kunnskap om no, er at inntektsforskjellar – som er måten ein måler dette på internasjonalt – som aukar, har negative konsekvensar for folkehelse og fattigdom. Det skaper ein auke i sosiale problem og er dermed negativt for sentrale trekk ved det norske samfunnet.

Kan eg berre få det avklart: Det er bra at Høgre vil kjempe mot andre forskjellar der dei er einige med regjeringa, men kan eg få bekrefta at Høgre ønskjer auka inntektsforskjellar i Noreg, som statsbudsjettforslaget til Høgre heilt klart legg opp til?

Jan Tore Sanner (H) [11:08:43]: Jeg tror at det representanten Solhjell egentlig er opptatt av, er skattepolitikk og ikke inntektspolitikk, og inntektspolitikken er det partene i arbeidslivet som har ansvar for. Høyre har hele tiden vært tydelig på at ledere og de som har mye, skal vise moderasjon. Det er avgjørende for at vi kan få til moderate inntektsoppgjør.

Jeg tror altså at det representanten Solhjell er opptatt av, er Høyres skattepolitikk. Den snakker jeg veldig gjerne om, for det vi foreslår i vårt alternativ, er at de største skattelettelsene går til dem med lave og vanlige inntekter, ved at vi øker minstefradraget. Det er viktig for at det skal bli mer lønnsomt for flere å arbeide. Det er avdekket at for mange er det mer lønnsomt å gå på trygd enn å jobbe. Skal vi gjøre noe med det, må vi senke skatten for dem som har lavest inntekt. Den nåværende regjering har ikke gjort noe for å senke skatten på de laveste inntektene. Det gjør Høyre. Så reduserer vi formuesskatten for å trygge jobbene, hever minstefradraget, reduserer skatten for dem som eier bedrifter. Det vil bidra til at flere har en trygg jobb å gå til, og at vi kan bære velferden i årene som kommer.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:10:01]: Representanten Sanner er opplært til å være frimodig, og frimodigheten tar nå nye veier. En får det inntrykk at Høyres inntektspolitikk, Høyres skattepolitikk legger opp til at en får en større grad av jambyrdighet i det norske samfunnet enn det som er tilfellet i dag. Det er sterkt å høre hvor langt Høyres finanspolitiske talsmann er villig til å gå for å forsøke å etablere en ny språkdrakt som altså skal skjule det som er Høyres program, og det som en da sjølsagt må styre etter. Det er vel ingen tvil om at Høyre er for mer marked og mindre samhold.

Finansieringa av det skattekuttet står imidlertid fast. Det skal først og fremst finansieres gjennom en inngått inntektsavtale mellom jordbruket og staten. Mitt spørsmål er: Har ikke Høyre respekt for inngåtte avtaler hvor staten er part?

Jan Tore Sanner (H) [11:11:08]: Det er riktig at Høyre reduserer noe på næringsoverføringene, samtidig som vi fremmer en rekke forslag som vil bidra til forbedringer for bl.a. landbruket. Det handler om våre skattereduksjoner, bl.a. ved at vi etablerer et eget investeringsfond som vil være gunstig for selvstendig næringsdrivende innenfor landbruket, ved at vi foreslår å fjerne priskontroll, prisregulering og delingsforbud, noe som vil bidra til riktigere verdier på eiendommene i landbruket. Dette er viktige grep i vår landbrukspolitikk.

Så foreslår vi å endre tiden for når jordbruksoppgjøret skal inngås, at det skal følge selve kalenderåret, og at det inngås før jul.

Ellers må jeg konstatere at de rød-grønne partiene åpenbart misliker at det skremmebildet man vil tegne av Høyre, ikke stemmer med virkeligheten. Det stemmer ikke med våre forslag, det stemmer ikke med vår politikk, og det er åpenbart den desperasjonen man nå ser på rød-grønn side.

Hans Olav Syversen (KrF) [11:12:29]: Det var mye gjenkjennelig Høyre-politikk i representanten Sanners innlegg, og det var også en liten snei innom bistandspolitikken. Jeg kan vel si det sånn at det er visse ting som klinger bedre i våre ører i Høyres alternative budsjett enn et kutt på over 1 mrd. kr i bistandsbudsjettet.

Den britiske regjeringen, som vel har enda større utfordringer enn mange andre regjeringer, har kommet med en betydelig kuttliste på de aller, aller fleste sektorer. Det er vel to sektorer som unngår kutt. Det er helse, og det er bistand. For meg er det et veldig sterkt verdisignal fra den britiske regjeringen og den konservative statsminister David Cameron. Hvordan tolker Sanner det verdistandpunktet som den britiske regjeringen har tatt?

Jan Tore Sanner (H) [11:13:33]: Det mener jeg er et viktig standpunkt. Høyre er også enig i at vi skal ha en betydelig bistand. I vårt forslag ligger bistanden på omtrent 0,98 pst. Det er et høyt nivå, og det er et høyere nivå enn da vi satt i samme regjering. Så Høyre har bidratt til og støttet en opptrapping av bistanden også etter 2005.

Det vi gjør i vårt alternative budsjett, er at vi konsentrerer bistanden. Norge har vært kritisert for at vi sprer bistanden på for mange land og for mange prosjekter. Vi fjerner den bilaterale bistanden til Latin-Amerika, og vi

reduserer den bilaterale bistanden til Asia, med unntak av Afghanistan. Så øker vi bistanden til Afrika. Det er et viktig verdistandpunkt for Høyre at vi konsentrerer bistanden mer om de aller fattigste, om dem som trenger den aller mest.

La meg helt til slutt benytte anledningen til å gratulere representanten Syversen med dagen.

Presidenten: Den gratulasjonen tiltres av presidenten, og jeg tror av et samlet storting, spesielt ettersom det skjedde innenfor fordelt taletid.

Replikkordskiftet er omme.

Inga Marte Thorkildsen (SV) [11:15:14]: For noen år siden var jeg på besøk i en palestinsk flyktningleir. Jeg møtte en kvinne som var to år yngre enn jeg er nå, og gravid med sitt tolvte barn. Familien bodde i en toromsleilighet i slummen. Tolken vi brukte, fortalte at hennes egen mor hadde født 16 barn; åtte av dem døde.

Hvorfor nevne dette i en finansdebatt? Av mange grunner. Mangel på likestilling og respekt for kvinners menneskerettigheter hindrer utvikling av økonomien i store deler av verden. Likevel er det nettopp målene om likestilling og kvinners rett til å bestemme over egen kropp som er de tusenårsmålene verden har kommet kortest i å nå. Det dør en kvinne hvert minutt som følge av uønsket graviditet, farlige aborter og komplikasjoner ved svangerskap og fødsel, fordi kvinner diskrimineres og undertrykkes. I dag, 25. november, er det den internasjonale dagen mot vold mot kvinner. Det passer seg å løfte blikket litt.

SV har vært pådriver for at Norge skal bidra med 1 pst. av inntektene våre til bistand. Det klarte vi i fjor, og det er en milepæl for Norge. Like viktig er det hva vi bruker pengene til. SV har vært pådriver for at vi skal bruke mer av bistanden på kvinner og på klima, at vi skal ta opp politisk betente spørsmål, som korrupsjon, skatteparadiser og ulovlig kapitalflukt, og urfolksrettigheter. SV har vært pådriver for at vi skal kreve at kvinner skal ha rett til å bestemme over sin egen kropp, at vi skal støtte opp om kvinner som vil delta i utformingen av samfunnet de lever i.

Som et av verdens mest likestilte land har vi mye å stille opp med. Mange lytter til oss. SV vil kjempe hardt mot dem som mener at dette er unødig bruk av penger. Når Fremskrittspartiet kutter en fjerdedel av utenriksbudsjettet, rammes noen av disse viktige satsingene. Vi er skuffet over at Høyre nærmer seg Fremskrittspartiets måte å tenke på, med sine bistandskutt. Vi er helt uenig med dem i at det ikke trengs støtte til ungdom på Haiti, eller at Norge ikke skal bidra til å hjelpe voldsutsatte kvinner i Nicaragua, og vi er mildt sagt spørrende til at klimaforlikspartneren vår kutter all støtte til urfolk i Amazonas, når det er urfolk som skal sikre at vi når målene for vern av regnskogen.

Norge har mange grunner til å bry seg om hva som skjer utenfor landegrensene. Vi er et lite land, og vi er sårbare, men vi kan også påvirke andre. Det har vært spennende å se hvordan mange land har fått øynene opp for den norske modellen og måten vi organiserer økonomien, arbeidslivet og familien på. Norge har gjennom finanskrisa slått tilbake myten om at en stor offentlig sektor og et relativt høyt skattenivå hindrer vekst og utvikling. Høyre og Fremskrittspartiets råkjør mot offentlig sektor bygger på en bløff, en bløff om offentlig sektor som et hinder for verdiskaping. Sannheten er at offentlig sektor har fungert som en buffer mot arbeidsløshet og utrygghet. Den skattefinansierte velferdsstaten bidrar til vekst og verdiskaping, og den har vært avgjørende for at vi har fått mobilisert den viktigste ressursen vår, nemlig folk – og da særlig kvinnfolk – til å delta med sin kompetanse.

Den offentlige likestillingspolitikken som Fremskrittspartiet vil avvikle helt og foreslår massive kutt i i budsjettet for neste år, vekker begeistring i store deler av verden, også blant økonomer. Den forhatte skatten – som bl.a. Skatteetaten, som Fremskrittspartiet vil kutte så voldsomt i, sikrer at alle bidrar med – er en forutsetning for sivilisasjon og fellesskap.

Flere av de landene som i flere år kuttet skattene for å tekkes kapitalistene, er i dag i dyp krise. Det er ikke rart at folk er rasende. Det er de som må betale prisen for at regjeringene la seg langflate. Det går nesten ikke en dag uten innslag i mediene om voldsomme angrep på lønningene og rettighetene til vanlige folk. Flere av de landene som sliter, ble ansett som markedsøkonomiske mirakler bare for kort tid siden. FrP-ere har valfartet til flere av disse landene og holdt dem fram som forbilder for oss, som land vi bør strebe etter å ligne mest mulig på.

SV er stolt av å ha bidratt til at vi har Europas laveste arbeidsløshet og fortsatt relativt små forskjeller mellom folk i Norge, men det er åpenbart at vi har mye å ta tak i, og det skal vi gjøre. I budsjettet for neste år tar vi viktige grep: Barnevernet skal bli bedre. Fraværet skal ned i norsk skole. Vi skal ha mange nye studieplasser, gi funksjonshemmede studenter bedre vilkår og løfte lærerutdanninga. Eldreomsorgen skal bli bedre, og vi skal rekruttere flere. Næringslivet skal bli grønnere og få flere bein å stå på. Flere skal inkluderes i arbeidslivet. Vi skal få en grønnere bilpark og satse på miljøteknologi. Vi skal ha mer likestilling. Alt dette skal vi jobbe med. SV er klar til å kjempe for mest mulig rettferdighet, mest mulig fellesskap og mest mulig miljø.

Når vi sammenligner de ulike budsjettalternativene, er det noen tydelige forskjeller som trer fram. Kuttene i bistand til verdens fattige og undertrykte har jeg gått grundig inn på. Pengene skal gis til noen av verdens aller rikeste. Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre starter på løftet de har gitt om å kutte vekk formuesskatten fullstendig. Dette vil gjøre flere av Norges milliardærer til nullskatteytere. Forskjellene mellom dem som har mye, og dem som har lite, vil bli større. Forskjellene mellom kvinner og menn vil bli større. Viljen til å betale skatt vil bli mindre for vanlige folk. Hvorfor skal hjelpepleiere, lærere og industriarbeidere betale til fellesskapet når de aller rikeste slipper?

Fjerning av formuesskatten skal skape arbeidsplasser, hevdes det. Men det har vi ingen garantier for. Pengene kan like gjerne brukes til å kjøpe enda større eiendommer, eller havne i skatteparadiser utenlands. Tar vi pengene inn gjennom rettferdig beskatning, kan vi bruke dem til

å stimulere til kunnskap, forskning og teknologiutvikling, helse, kultur og barnehager – investeringer for framtida, besluttet av fellesskapet på demokratisk vis.

Skattelettene vil dessuten koste enorme summer. De pengene må tas fra et sted. Én del tas altså fra de fattigste menneskene i verden. Mye tas fra såkalt offentlig byråkrati, som f.eks. Skatteetaten, som sikrer at snyltere ikke slipper unna, som avdekker grov økonomisk kriminalitet, og som passer på at fellesskapet har ressurser nok til å finansiere velferden. Milliardene ruller vekk fra næringslivet i distriktene, særlig fra Nord-Norge – med mindre vi snakker oljeboring midt i matfatet; da er man velviljen selv.

Fremskrittspartiet tar i tillegg milliarder fra syke, uføre, enslige forsørgere og andre utsatte grupper. Man later som om dette er penger som ikke vil trengs, fordi Fremskrittspartiet ville ha fikset det meste av problemer hvis de hadde kommet til makta 1. januar 2011. Men som SVs Karin Andersen tidligere har påpekt: Vi tror ikke på helbredelse ved alternativt statsbudsjett. Det gjelder også i år.

SV har vært en sterk pådriver for satsing på barnevernet. Vi øremerker store summer til det kommunale barnevernet neste år fordi vi ikke kan sitte og se på at de mest utsatte i vårt samfunn ikke får hjelp i tide. Da er det bare trist å se hvordan Høyre og Fremskrittspartiet, som neste år vil gi mellom 60 000 kr og 113 000 kr i skattelette til Norges desidert rikeste, tar fram øksa og kutter flere hundre millioner i det statlige barnevernet. De mest utsatte barna i vårt samfunn blir salderingspost. Det er sant at vi har en byråkratiutfordring i statlig barnevern, det sier statsråd Lysbakken sjøl. Men hvis man kutter 400 mill. kr eller 500 mill. kr, kan vi love at det ikke bare er unødig byråkrati som ryker. Da ryker hundrevis av stillinger eller kanskje et par hundre institusjonsplasser eller hele den satsinga som regjeringa har lansert på statlige fosterhjem.

Resultatet av opposisjonens forslag vil være at færre barn får de tiltakene de trenger, det vil være lengre fosterhjemskøer, det vil være mangel på gode institusjonsplasser. Det er realiteten.

SV setter utsatte barn først. Vi satser tungt på gode oppvekstvilkår for barn fordi en god barndom varer hele livet, og fordi vi ser på det som investeringer for framtida.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Jørund Rytman (FrP) [11:24:18]: Næringslivet i Norge skriker etter bedre rammebetingelser. Et av de viktigste tiltakene for å bli konkurransedyktig i forhold til andre land er bedre avskrivningssatser – det er noe norsk næringsliv unisont ber om for å overleve. Ifølge nettsidene til SV sies det at ett av de tre beste tiltakene for småbedrifter er nettopp «bedre avskrivningsregler for å gjøre det lettere for næringslivet å modernisere sin produksjon». Senterpartiet, som er regjeringsparti, sier noe av det samme. Og som vi vet fra tidligere, er Fremskrittspartiet for det, Høyre er for det, jeg tror Kristelig Folkeparti er for det, Venstre er for det – det er altså flertall for det. Likevel er det ikke flertall når det voteres over her i Stortinget.

Er representanten Thorkildsen enig i at det er et demokratisk problem og en kjempeutfordring for norsk næringsliv at det ikke skjer noe med dette?

Inga Marte Thorkildsen (SV) [11:25:07]: At det er et demokratisk problem, kan jeg ikke slutte meg til, men at det er et forslag som absolutt bør diskuteres også i budsjettene framover, er vi med på.

Men jeg har lyst til å sette noen spørsmålstegn ved virkelighetsbeskrivelsen som Fremskrittspartiet kjører fram, nemlig at Norge er et helt umulig land å drive næringsvirksomhet fra, at næringslivet nærmest skriker av smerte hver gang budsjettene legges fram, og at de fleste egentlig ønsker å flagge ut fra dette landet. Det er helt feil. Jeg vil anbefale å lese en kronikk av en professor i økonomi som heter Karen Helene Ulltveit-Moe. Hun skrev nettopp om det og viste til at Norge, faktisk med rød-grønt styre, har klatret fire plasser på den mest anerkjente rankinglisten over hvor gode landene er å drive næringsvirksomhet fra. Vi er det tredje beste landet i Europa, bare slått av Sveits og Sverige. I tillegg er vi verdens beste land å bo i, kåret av FN. Kombinasjonen gode betingelser for næringslivet og at vi faktisk satser på rettferdig skatt, er veldig bra.

Jørund Rytman (FrP) [11:26:18]: En annen ting jeg minner om, er at den rød-grønne regjeringen for noen år siden fredet Trillemarka, som er et område som ikke hadde blitt det det er i dag om det ikke hadde vært for private grunneiere som har tatt godt vare på det i alle år. I den forbindelse har det de siste to årene vært et eget tyttebærpoliti som har passet på dette, ifølge Drammens Tidende – det er noe Drammens Tidende skriver. Det er ikke Securitas-vakter, men en erfaren politietterforsker med bakgrunn fra Økokrim som har som eneste oppgave å passe på området. Faktisk er det tre stillinger som passer på området. I tillegg til en utdannet politimann er det en person fra Statens naturoppsyn og en person som er forvalter i Trillemarka. Samtidig vet vi at det er veldig mange stillinger som er ubesatt. Nå er denne stillingen ubesatt, den blir ledig. Stillingen blir utlyst igjen, mens alle andre stillinger i politiet ikke blir besatt fordi det ikke er nok penger.

Kan representanten Thorkildsen fortelle meg hva slags alvorlige saker som blir etterforsket i denne skogen?

Inga Marte Thorkildsen (SV) [11:27:22]: Dessverre, det kan jeg faktisk ikke.

Jeg kan derimot si litt om hvorfor det er viktig å ha et skikkelig vern av områder i Norge, og at vi har en offensiv vernepolitikk som også legger til rette for fornuftig bruk, som gjør at folk blir glad i områdene og stiller opp og tar vare på dem framover. Der har vi bl.a. fått til en ny naturmangfoldlov som er helt historisk, og som sikrer at vi nå har en helt annen tilnærming til vern enn det vi hadde før, hvor vi ikke bare har passivt områdevern, men hvor vi også går inn og ser på bl.a. trussel mot arter.

Når det gjelder Økokrim, må jeg si at de vil få særdeles store utfordringer hvis Fremskrittspartiet når fram med sine forslag til kutt, bl.a. i Skatteetaten, i Tolletaten

og i en del av de tilsynene som bidrar til at vi forebygger kriminalitet. Økokrim skal virkelig få kjørt seg med de budsjettene som Fremskrittspartiet legger opp til.

Arve Kambe (H) [11:28:35]: Det var ikke så lett å få øye på SVs politikk i Thorkildsens innlegg. Hun snakket stort sett om Høyre og Fremskrittspartiet. Så jeg har tenkt å ta henne på ordet på det.

2010 er året da SV sa unnskyld til de fattige, etter at andelen fattige i Norge har økt under deres regjeringsperiode. 2010 og 2011 er også de årene da antall uføre under 24 år stiger ganske kraftig. Høyre har i sitt alternative statsbudsjett foreslått en tilretteleggingsgaranti for funksjonshemmede som vil inn i arbeidslivet. Problemet for veldig mange funksjonshemmede når de kommer på jobbintervju, er at arbeidsgiverne er skeptisk til hvordan dette skal gå. Høyre foreslår at de har et godkjenningssertifikat som forteller at det ikke er noe problem, staten betaler tilretteleggingskostnadene enten man er blind, har en rullestol, eller hva det måtte være.

Hvorfor stemmer SV og Inga Marte Thorkildsen mot en tilretteleggingsgaranti for funksjonshemmede?

Inga Marte Thorkildsen (SV) [11:29:39]: Noen av forslagene som Høyre har, som gjelder funksjonshemmede, syns vi i SV er bra. Så er det noen av forslagene som Høyre har, som er særdeles dårlige, f.eks. forslaget om å gjøre det lettere med midlertidige ansettelser i arbeidslivet. Det tror vi veier opp ganske grundig for en del av de forslagene som Høyre fremmer som er positive for funksjonshemmede.

Når det gjelder spørsmålet om uføretrygd, vil jeg gjerne få lov til å avkrefte en av de mytene som Høyre springer rundt og forteller, nemlig at det er en eksplosjon nærmest i antallet unge uføre. Det stemmer faktisk ikke. Siden 2001 har det vært 94 nye tilfeller netto av unge uføre under 30 år. Det er faktisk ikke så veldig mange, og hvis vi går inn og ser på hva slags sykdommer disse menneskene har, så er det god grunn til å være ganske ydmyk overfor den situasjonen de er i.

Arve Kambe (H) [11:30:44]: Andre mennesker som er relativt ydmyke av å stå i rød-grønne køer, er de som faktisk har store rusproblemer. Under den rød-grønne regjeringen, siden 2006, er det nå 4 000 mennesker som kan slite hver dag, med sine familier, istedenfor å bli rusfri. Regjeringen har ikke klart å gjøre noe med køen. Høyre har en rehabiliteringspakke som gjør noe både for å hjelpe de private avrusningsinstitusjonene og de private behandlingsinstitusjonene, men også for å sette kommunene bedre i stand til å kjøpe tjenester for å bidra til å gi folk en rusfri hverdag.

Det er ganske oppsiktsvekkende med den tonen som Thorkildsen har når det gjelder rusomsorgen, når vi vil oppleve senere i dag at regjeringen og SV kommer til å stemme imot Høyres 100 mill. kr til rusomsorgen og 400 mill. kr til en bred pakke for økt satsing på rehabilitering.

Inga Marte Thorkildsen (SV) [11:31:46]: Jeg er ikke helt sikker på hvilken tone representanten Kambe snakker om, for jeg har jo egentlig ikke fått anledning til å svare ennå.

Det jeg kan si, er at vi er veldig ydmyke når det gjelder rusomsorgen. Der er det store utfordringer. Noe av det dreier seg om behov for penger, men organisering er en veldig viktig utfordring. Det er helt klart at når folk som har et langvarig rusmisbruk, endelig får komme inn til avrusning, og så kommer ut derfra igjen og må stå i en lengre kø før de kommer inn til langvarig behandling, er det veldig mange som hopper av i mellomtida og ikke klarer å stå i det. Det at veldig mange heller ikke opplever at de får skikkelig oppfølging eller noe meningsfylt å drive med hvis de f.eks. har kommet inn i et tilbud om legemiddelassistert rehabilitering, er også en oppskrift på at det kommer til å gå dårlig for veldig mange. Så her trenger vi et mangfold av satsinger framover, bl.a. også satsing på arbeid, sosialt entreprenørskap. Der kommer vi med en egen pott for neste år. Det er vi veldig glade for, men vi samarbeider gjerne om å gjøre rusomsorgen bedre.

Hans Olav Syversen (KrF) [11:33:00]: Representanten Thorkildsen har et stort engasjement for omlegging av skatter og avgifter i en grønnere retning. I statsbudsjettet foreslår regjeringen å opprettholde en halv såkalt veibruksavgift på biodiesel. Bioetanol ilegges full avgift ved lavinnblanding, men ingen avgift ved høyinnblanding. Biogass og andre alternative drivstoff får generelt avgiftsfritak.

Regjeringens begrunnelse for veibruksavgiften er at bilistene skal betale for de kostnader de påfører fellesskapet gjennom slitasje på veier og gjennom ulykker. Men det er ingen konsistent avgiftspolitikk på dette området, og en direkte konsekvens av regjeringens vingling er at produsenter har måttet legge ned driften, og at satsing settes i revers.

Mitt spørsmål er: Er representanten enig i at regjeringen har noe å gå på når det gjelder grønn og konsistent skatteomlegging?

Inga Marte Thorkildsen (SV) [11:34:15]: Svaret på det er ja. Noe av bakgrunnen for at vi har vært veldig opptatt av at vi må utarbeide et langsiktig løp for bilavgiftene, er at diskusjonen rundt biodiesel i fjor og en del av usikkerheten som spredde seg blant dem som ønsket å satse særlig på nullutslippsalternativene, viste behovet for at vi nå lager et langsiktig løp som gjør at det er forutsigbarhet, og at folk vet omtrent hva de har å forholde seg til. Men vi sier jo også at vi må sikre fellesskapets inntekter fra bilbruken framover, bl.a. fordi bilbruk fører til veldig mange uheldige konsekvenser for folk bl.a. i byene. Det er jeg helt sikker på at Kristelig Folkeparti er enig i.

Til spørsmålet om man har noe å gå på, vil jeg si at Kristelig Folkeparti har også litt å gå på når det gjelder å sikre forutsigbarhet i sin politikk, for før ønsket man å gi kontantstøtte til dem som kjøpte biler som slapp ut under 120 gram CO_2 per kilometer. Det har man heldigvis gått bort fra nå.

Borghild Tenden (V) [11:35:21]: SV har hatt en meget høy profil når det gjelder gasskraftverksaken i Norge. De har gjentatte ganger lovet på tro og ære at gasskraftverkene på Kårstø og Mongstad skulle renses fra dag én, i hvert fall fra dag 1001.

Gasskraftverket på Kårstø står der og slipper ut store mengder klimagasser, som representanten vet. Det er ikke bevilget én krone til fremdrift av eventuelle renseplaner i det budsjettet som SV stemmer for i dag. For noen uker siden kom også nyheten om at regjeringen vil tildele nær en million gratis klimakvoter til driften av gasskraftverket på Mongstad de to neste årene – altså en ren subsidiering med rundt 150 mill. kr av et sterkt forurensende gasskraftverk som SV lovet å rense fra dag én.

Spørsmålet mitt til Thorkildsen blir da: Hva er Thorkildsens svar på det? Her svikter man altså først det man har lovet, og så subsidierer man i tillegg.

Inga Marte Thorkildsen (SV) [11:36:30]: Når det gjelder spørsmålet om rensing av gasskraftverk, er det helt åpenbart at vi har støtt på en del skjær i sjøen underveis i prosjektet, men allikevel har vi grunn til å være stolte av at vi har satset massivt på nettopp å få rensing av CO_2 fra gasskraftverk så høyt opp på den internasjonale agendaen. Det er et av de viktigste satsingsområdene våre fortsatt. Venstre har bidratt til det gjennom klimaforliket og bør også være glad for det. Det samarbeidet som vi kan ha om fortsatt å stå opp for rensing av CO_2-utslipp fra både gass og kull, må til hvis vi skal klare å få gjort noe med klimaendringene. Det bør vi fortsatt stå sammen om

Vi skal kjempe for mest mulig penger til dette også framover, men noen av de gjennombruddene som vi har fått til, bl.a. i EU, på grunnlag av det arbeidet som vi har gjort i Norge, er det ingen grunn til å være misfornøyd med. Tvert imot er det grunn til å være stolt av det.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:37:49]: I etterkant av vårt nei til medlemskap i Den europeiske union kunne vår plass i det internasjonale bildet ses på to måter. Vi kunne betrakte oss som isolert eller som et sjølstendig og ressursrikt land med stor handlefrihet. Senterpartiets perspektiv er det siste, og vi er opptatt av å bruke den handlefriheten Norge har, for å sikre folkestyre, miljøvern, desentralisering, jambyrdige forhold mellom folk og internasjonal solidaritet. Senterpartiet arbeider for et sjølstendig Norge i et Europa som er åpent mot hele verden, der frie nasjoner med ulike økonomiske systemer utvikler et nært og forpliktende samarbeid.

Norge er et lite land med en svært åpen økonomi. Kombinasjonen av et ressursrikt land, stor deltagelse i arbeidslivet og en sterk politisk tradisjon basert på jambyrdighet blant folk har over tid gitt store velferdsforbedringer for folk flest, samt overskudd både på handelsbalanse og statsbudsjett. Vi er enestående privilegert internasjonalt sett. Denne tradisjonen tas vare på og videreutvikles bl.a. gjennom det enkelte års statsbudsjett.

Senterpartiet som regjeringsparti i en flertallsregjering har et stort ansvar i et lederskap som må kombinere rotfeste og vinger. De utenrikspolitiske forhold knyttet til sikkerhet og handelspolitikk blir etter vårt syn langt mer krevende i tida framover som følge av en finanskrise som nå går over i nye og enda mer krevende faser, både for internasjonale fora og nasjonalstaten, som har det demokratiske ansvaret for befolkningens trygghet. Den internasjonale finanskrisen er et resultat av mange tiårs økonomisk politikk basert på en ideologi om friest mulig flyt av kapital.

Nobelprisvinneren i økonomi James Tobin tok allerede i 1978 til orde for en avgift på valuta- og finanstransaksjoner. Ved eget besøk ved forskningsavdelingen til Det internasjonale pengefondet i Washington i 1995 fikk jeg erfare at de var fullt klar over risikoen ved denne nye økonomiske politikken, som startet å utvikle seg rundt 1980. Økende risiko for ustabilitet skulle dempes gjennom IMFs arbeid med Early Warning og landanalyser av økonomien for, som de sa, å gi et godt værvarsel om hva som er i sikte. Vi erfarer nå at værvarsleren i beste fall ikke har nådd ut med sitt budskap til sentrale statsledere.

Med bekymring ser vi i Norge nå hvordan internasjonal økonomi utvikler seg. Store land med vedvarende underskudd på handelsbalanse og statsbudsjett medvirker til rystelser i de internasjonale sikkerhets- og handelspolitiske forhold. Dette vil sjølsagt få konsekvenser for Norge og vår befolkning. Men ut fra vår solide økonomiske situasjon kommer virkningen seinere og svakere enn hos de land som nå opplever at finanskrisen går over i en nasjonal gjeldskrise. En av de største utfordringene for det politiske lederskap i gjeldstyngede land er at befolkningen forstår at det er en stor regning som skal betales. Dette fører til at både bedrifter og privatpersoner øker sparingen og derved reduserer konsumet, sjøl om offentlige stimulanser var ment å fungere motsatt, nemlig økt privat konsum.

I denne situasjonen legger den rød-grønne regjeringa fram et statsbudsjett for 2011 som er nøkternt, men som gir grunnlag for velferdsforbedringer innenfor de fleste departementers områder. Våre mest krevende utfordringer er ut fra Senterpartiets syn knyttet til miljø- og klimautfordringen, samspillet i naturen, vår evne til å bruke hele landet, desentralisering, omstilling av vårt næringsliv til økt satsing på fornybare naturressurser som gir produkter og tjenester med stort verdiinnhold, samt økt fokus på de institusjonelle forhold i samfunnet som medvirker til større økonomisk, sosial og kulturell jambyrdighet blant det norske folk.

Mange stiller spørsmålet om hvor oljepengene er blitt av de siste tiåra. Svaret er i all hovedsak offentlige velferdsforbedringer og en enestående privat kjøpekraftsforbedring for dem som har en sterk stilling i arbeids- og næringsliv. Dette har det vært, og er, bred politisk enighet om. Det store spørsmålet er imidlertid: Hva nå? Hva med Norges videre forbruks- og kostnadsnivå sett i forhold til de internasjonale utfordringene?

Regjeringspartiene her i Stortinget støtter sjølsagt regjeringas statsbudsjett for 2011. Saksordfører Micaelsen har redegjort for de mange viktige påplusninger i budsjettet. Senterpartiet holder skarpt fokus på kommunenes

evne til å gi et godt velferdstilbud, krymping av avstandskostnadene gjennom bedring av kommunikasjonene, omstilling til et mer grønt næringsliv og skatt etter evne, samt en mer nøktern realinntektsutvikling for privatpersoner.

Finanskomiteens flertallsinnstilling viser at vi konkret har uttrykt utålmodighet på to sentrale områder, for det første omstilling i næringslivet i en mer framtidsrettet grønn retning. Spesielt har vi her fokus på at bevilgninger til Innovasjon Norge holdes på et høyt nivå, der investeringsstøtten til miljøteknologi, herunder utvikling av 2. generasjons biodrivstoff og det nye miljøteknologiprogrammet, er viktig bidrag. Vi er spesielt opptatt av at programmet skal bidra til å skape nye arbeidsplasser i Norge innenfor bl.a. nye energiteknologier, klimavennlig drivstoff og andre teknologier som reduserer klima- og miljøutslipp. Regjeringsflertallet vil fortsette å legge til rette for en satsing på industriell utvikling av 2. generasjons biodrivstoff i Norge basert på foredling av fornybare karbonmolekyler i bioraffinerier. Stimulans til å makte kommersialisering av nye produksjonsprosesser er helt sentralt i dette arbeidet, samtidig som de bedrifter som ytes bistand, har nødvendig egen gjennomføringsevne.

En viktig del av løsningen på klimatrusselen er fotosyntesen med plantenes evne til å ta opp karbondioksid fra lufta. Dess bedre vekstevne vi gir plantene gjennom vår biologiske kunnskap, dess bedre for klima. Dette vil i sin tur gi økt produksjon av planter og trær som vi trenger, og som vil erstatte karbon fra ikke-fornybare karbonkilder. Her ligger enormt positive perspektiver.

I denne sammenhengen er det sterkt å erfare at Høyre og Fremskrittspartiet gjennom sine budsjettforslag viser at de brutalt økonomisk motarbeider de mange næringsdrivende i den primære planteproduksjonen som har denne rolle i dagens og framtidas næringsliv. De foreslår dramatiske kutt i allerede inngåtte avtaler hvor staten er part.

Det andre området hvor komitéflertallet uttrykker utålmodighet, er oppfølging av Nasjonal transportplan 2010–2019. Bevilgningene til NTP-formål innen vei, jernbane og sjøtransport øker med 2,6 mrd. kr sammenlignet med nivået i saldert budsjett for 2010. Regjeringsflertallet påpeker at dette er i tråd med tidligere kommunisert opptrapping av NTP, men understreker likevel at det framstår som en krevende oppgave å realisere alle prosjekter i gjeldende transportplan.

Det er en viktig oppgave i statsforvaltningen å få mest ut av hver krone. Det påligger her de ulike departementer, direktorater, tilsyn og statlige foretak å etterstrebe høyest mulig kvalitet innenfor deres respektive vedtatte rammer. Den teknologiske utviklingen gjør det mulig for det offentlige å spare penger på enkelte områder, som kan brukes til andre og mer ønskelige formål dersom det fra politisk hold legges fram en enkel og klar strategi med konkrete målsettinger for de enkelte virksomheter. Senterpartiet vil understreke viktigheten av at det fra politisk hold blir gjort mer for å fornye offentlig sektor.

Finansministeren trakk fram den effektiviseringsprosessen som er skjedd ved Statens lånekasse for utdanning, ved framleggelsen av statsbudsjettet. Senterpartiet vil understreke dette som et godt forbilde hvor en ved modernisering av Lånekassa både oppnådde høyere kvalitet, redusert saksbehandlingstid, reduksjon i driftskostnader på 50 mill. kr i forhold til 2005-nivået og reduksjon i antall årsverk på 70 ved hovedkontoret i Oslo. Vi ser at slike prosesser tar tid, at det må starte i det små, og at noen av de innsparte pengene kan brukes av virksomheten til å gjennomføre fornyelsen. Et nøkkelpunkt i denne prosessen vil være klar ansvarsfordeling mellom ulike offentlige etater i eksempelvis vedlikehold av nøkkelinformasjon om personers faktiske situasjon.

Regjeringas budsjettforslag viser på en god måte muligheten til effektivisering på eksempelvis landbruksforvaltningsområdet, hvor det foreslås en effektivisering på 34 mill. kr for å sikre best mulige rammer til det som er viktigst. Likeledes kuttes det i administrasjonsbudsjettet for Innovasjon Norge. Den gjennomgangen må vi fortsette med på flere og mer sentrale områder.

Beregning av arbeidspendlingsutgiftene ble på 1990-tallet forenklet gjennom en regel hvor reiseavstanden bolig–arbeid samt kilometersats var poenget. Denne forenklingen var mange glade for, ikke minst i Skatteetaten.

Særfradrag for store sjukdomsutgifter er nå et eksempel på en sak som er overmoden for forenkling. Det burde være mulig å lage ulike økonomiske sjablonger ut fra medisinske diagnoser for inntektsfradrag i skatten og/eller refusjon fra staten. Dette venter bl.a. mange diabetikere på.

I dag vedtar Stortinget endringer i skattlegging av pensjoner, slik at dette tilpasses Pensjonsreformen. Med det nye pensjonssystemet vil det være lettere å kombinere arbeid og pensjon for dem som har mulighet til det.

Den nye skattleggingа av pensjoner gir etter Senterpartiets syn en mer rettferdig fordeling av skattebyrden på utbetalte pensjoner mellom de med lavest og høyest utbetalte pensjoner. Om lag 70 pst. av AFP- og alderspensjonistene får neste år en skattelette som følge av endringene. Samlet gis det en stor skattelette, og det vil bli overgangsordninger for eksisterende pensjonister med svak skatteevne.

Som en del av evalueringa av skattereformen skal Finansdepartementet vurdere om skattereglene likebehandler enkeltpersonforetak og aksjeselskaper sett i forhold til bl.a. ulikt økonomisk ansvar. Det vil bli vurdert en ordning hvor inntekter i enkeltpersonforetak kan avsettes i en fondsordning. En vil se på forskjeller i sosiale rettigheter mellom lønnsmottakere og enkeltpersoner. Regjeringa vil legge dette fram i statsbudsjettet for 2012. Det er viktig reformarbeid for et allsidig næringsliv med mange sjølstendige næringsdrivende, som mange snakker varmt for.

Presidenten: Det blir åpnet for replikkordskifte.

Kenneth Svendsen (FrP) [11:48:15]: Min påstand er at de regjeringene som Senterpartiet har sittet i, har svekket Distrikts-Norge år for år.

De har foreslått mer penger til bøndene, men ingen strukturendringer. Hva har de oppnådd disse årene? Jo,

hvert år blir det færre bønder. Og de færre bøndene må bære flere og flere byråkrater på ryggen.

De har hatt en sterk økonomisk styring på politikken med vekt på skatter og avgifter. Hva har de oppnådd med det? Stadig større forskjeller: De rike er blitt rikere og de fattige fattigere.

Så har de oppnådd noe annet, og det er det de siste tallene fra Nordland viste: stadig større fraflytting fra Distrikts-Norge.

De fortsetter på samme måten. De kjører altså på med mer av den medisinen som fører til dette, og tror at det skal løse problemene. Da lurer jeg på hvorfor de ikke legger om politikken sin og gjør noe som gir befolkningen goder: en lavere bensin- og dieselavgift til befolkningen i distriktene og bygging av nye veier som ikke må betales gjennom bompenger.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:49:23]: Det er ingen tilfeldighet at det er Senterpartiet som har den største troverdigheten i distriktspolitikken. Det viser alle opinionsmålinger. Det det henvises til, er Senterpartiets innsats. Vi opptrer som en oter, for å si det på det språket, i alle sammenhenger for å sikre at den forankringa ivaretas.

Det som er den store utfordringa nå, er å gi godt utdannet ungdom godt betalt arbeid og trygge arbeidsplasser ute i distriktene. Kjernen ligger i å foredle naturressursene som distriktene har så mye av, ikke minst de fornybare naturressursene, gjennom industrielle prosesser og andre produksjonsprosesser og å styrke kommunikasjonene, slik at avstandskostnadene reduseres. Det er to kjerneområder som Senterpartiet arbeider for, og vi setter våre klare fotspor på det budsjettet som i dag vedtas.

Jørund Rytman (FrP) [11:50:32]: Jeg tenkte å fortsette å fokusere på pengemangelen i politiet og prioriteringene til regjeringen.

Veldig mange stillinger i politiet står, som sagt, ubesatt. Bare i Nordre Buskerud politidistrikt, der Lundteigen er fra, står mellom 15 og 20 stillinger ubesatt fordi det ikke er penger nok til å utlyse stillingene. Samtidig hoper det seg da opp uløste, alvorlige, stygge og triste kriminalsaker.

Tyttebærpolitimannen i Trillemarka, som jeg viste til tidligere i dag, har sagt opp sin stilling. I motsetning til alle andre stillinger som er ubesatt, og som ikke blir utlyst, blir denne stillingen utlyst igjen. Hadde Lundteigen hatt politiutdannelse, så kanskje det hadde vært noe for ham. Men det jeg lurer på, er om representanten Lundteigen fra Buskerud kan fortelle meg hva denne politimannens konkrete arbeidsoppgaver har vært. Hvor mange alvorlige og triste kriminalsaker i skogen blir etterforsket? Hvorfor mener regjeringen at en slik stilling skal være fredet? Og hvorfor kan ikke denne politimannen brukes på andre kjente, alvorlige kriminalsaker?

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:51:34]: Den stillinga som det her refereres til, var en del av den samlede avtalen som ble inngått mellom lokalsamfunnet og Stortinget i forbindelse med vern av Trillemarka. Det som var spørsmålet, var hvilken forvaltning en skulle ha av Trillemarka naturreservat. Vi har Statens naturoppsyn, og vi har politiet, lensmannsinstitusjonen, med sine oppgaver. Det var et sterkt ønske fra lokalsamfunnet at en skulle ha en nær tilknytning mellom oppsynet med og trygghet for de verdiene som lå der, og den lokale politimyndigheten. Den personen som har det som oppgave, skal sjølsagt også medvirke i det ordinære politiarbeidet i de omkringliggende områder for å sikre at det blir trygghet og utvikling i tråd med det som er norsk lov, og det som er gitt av Stortinget.

Gunnar Gundersen (H) [11:52:43]: Representanten Lundteigen er som alltid best når han snakker om hva regjeringen burde ha gjort, istedenfor hva den gjør. Det er ganske interessant.

I fjor fikk vi biodieselavgift innført, og resultatet er at Synergos nå er lagt ned. I fjor skulle man kompensere det med forskningsmidler. I år har man tatt livet av dem som skulle utføre forskningen. Så går representanten Lundteigen ut i Finansavisen og sier at da skal han bli aksjemegler, og at han skal skaffe kapital til dem som vil satse videre. Jeg lurer på hvordan det går med Lundteigen som aksjemegler.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:53:22]: Det tror jeg må være en misforståelse. Det kjenner jeg ikke igjen. At jeg i noen situasjon kan ha uttalt meg på den måten, er rimelig fjernt fra min erfaringsbakgrunn og mine framtidsdrømmer! Derimot er det ganske sentralt at Senterpartiet, jeg og regjeringa er en pådriver for å komme opp med offentlige, positive økonomiske virkemidler for å sikre at vi kan få kommersialisert nye produksjonsprosesser som gir miljøvennlige produkter. Vi er veldig stolte av at Innovasjon Norge nå har et slikt program på gang. Vi er veldig stolte av at det kanskje kan medvirke til at Borregaard nå kan kommersialisere nye produksjonsprosesser, og det er et selskap som har gjennomføringsevne når det gjelder dette.

Vi er i front på dette, erfarer at Høyre er med oss, og det er hyggelig.

Gunnar Gundersen (H) [11:54:27]: Ja, da får vi se hvordan det går, for det er åpenbart at her tok man bort en ganske stor mulighet for mye av primærnæringen i Norge.

Siden representanten Lundteigen også er veldig opptatt av kapital, må det jo framstå som et paradoks for Senterpartiet at man siden 2005 har vært med på å doble formuesskatten på arbeidende kapital. Det er en beskatning som rammer ganske hardt i primærnæringene. Og det er godt gjort at representanten Lundteigen i lys av det klarer å framstille Høyres alternative budsjett som dramatisk i forhold til landbruket. Jeg tør påstå at det bare er et retningsskifte. Vi vil ha mer selvstendige bønder.

Men hvordan ser da Lundteigen på en fordobling av formuesskatten på arbeidende kapital i lys av at både Bondelaget, Skogeierforbundet og Norskog er med i den grupperingen som jobber hardt for å få fjernet formuesskatt på arbeidende kapital?

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:55:28]: For det første ligger det uante positive perspektiver til grunn for alle som driver med grønne planter i Norge. Det sa jeg i innlegget mitt, og det står jeg fast ved. Vi vil erfare at der kommer det mye positivt framover, ikke minst internasjonalt ser vi det.

Punkt 2: Det er riktig – Høyre og Fremskrittspartiet foreslår dramatisk svekkelse av økonomien i jordbruket i Norge, men prøver nå å framstille det som at nei, det er ikke svekkelse, det er tvert imot styrkelse. Representanten Gundersen kan gå ut til yrkesutøverne og spørre om hva som er deres svar, og om de forstår politikk på en så forkjært måte.

Så var det spørsmålet om arbeidende kapital og formuesskatt. Jeg har sagt det mange ganger: Formuesskatt er en ekstra skatt på arbeidsfri inntekt utover en viss størrelse. Det er det historiske grunnlaget. Den kapitalen som ikke gir en arbeidsfri inntekt, er det ikke riktig å formuesbeskatte. Derimot bør finanskapital sjølsagt beskattes utover et visst nivå, for det foreligger jo ikke noe arbeid fra den som har finanskapitalen.

Hanne Thürmer (KrF) [11:56:47]: Bondevik II-regjeringen satset stort på å flytte statlige tilsyn ut av Oslo. Åtte tilsyn og nær tusen statlige arbeidsplasser ble flyttet ut i hele landet. Dessverre har ikke den rød-grønne regjeringen fulgt opp denne politikken. Under den rød-grønne regjeringen har Oslo-sentraliseringen skutt mer fart en noensinne, og det selv om Senterpartiet hele tiden har hatt hovedansvar for distriktspolitikken. Dette er skuffende. Viktigheten av å flytte tilsyn til regioner utenfor Oslo-området er stor i forhold til regional utvikling. Tall fra SSB i 2009 viser at Oslo, Akershus og Hordaland har fått over halvparten, 56 pst., av nye statlige arbeidsplasser de siste fire årene. I denne regjeringsperioden er det vedtatt å flytte ut, eller nyetablere, 450 statlige arbeidsplasser.

Er representanten Lundteigen fornøyd med denne innsatsen når det gjelder utflytting av statlige arbeidsplasser?

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:57:43]: Svaret er enkelt: Vi er ikke fornøyd.

Vi var svært glad for at den tidligere regjeringa flyttet flere tilsyn ut av Oslo. Det er til de grader mulighet for det, for det er kontorarbeidsplasser, det er kompetansearbeidsplasser som har store muligheter for å virke utenfor Oslo. Vi vet at hvis vi har en kombinasjon av moderne teknologi og politisk vilje, er det ikke minst mulig å få dette til. Vi i Senterpartiet tror det kanskje er lettest å få det til i forbindelse med omstillinger og oppbygging av nye organisatoriske former, slik at det dermed blir mindre personlige belastninger for dem som er knyttet til etaten i dag.

Men svaret er: Vi er utålmodige på det området og arbeider målbevisst for at vi skal få flere av denne type arbeidsplasser spredt over hele landet ved at vi får moderne kommunikasjoner knyttet til ressursrike personer, som vi nå har over hele landet gjennom et godt utbygd utdanningssystem.

Borghild Tenden (V) [11:58:49]: Representanten Lundteigen holdt et minnerikt innlegg i forrige finansdebatt, for ett år siden, der han i sin helhet snakket om biodiesel. Blant annet sa Lundteigen:

> «I de rød-grønne regjeringspartienes finansinnstilling er 100 mill. kr øremerket til omstilling av treforedlingsindustrien vår, slik at vi kan starte bygging av flere anlegg for 2. generasjons biodrivstoff basert på trevirke. På treforedlingsspråket er dette kalt 2. generasjons biodiesel eller tømmerdiesel og bioetanol eller tresprit. Dette er bra, og det er en forsiktig start på en ny epoke fra Regjeringas side.»

Denne nye epoken førte til at en bedrift som Lundteigen eksplisitt skulle redde, nå er under avvikling, som representanten Gundersen også sa.

Lundteigen sluttet sitt innlegg i fjor med følgende:

> «Imidlertid vil en regjering som ikke vekker begeistring og framtidshåp hos alliansens mange pådrivere, forvitre ganske snart.»

Så mitt spørsmål til Lundteigen blir da: Er denne regjeringen i ferd med å forvitre, slik som Lundteigen spådde i fjor?

Per Olaf Lundteigen (Sp) [12:00:00]: Når det gjelder det temaet som her er tatt opp, nemlig biodrivstoff, har regjeringa ved det framlagte budsjettet i år vist at den har korrigert kursen på det punktet. En har *ikke* økt biodieselavgifta til det nivået som det ble sagt i fjor at en skulle gjøre. Dette er sjølsagt en endring som ikke minst opposisjonen må merke seg.

For Senterpartiets og mitt vedkommende var Synergo et eksempel på en bedrift som ikke skulle reddes, men som skulle utvikles. Det som dessverre ble situasjonen, var at det økonomiske fundamentet som denne bedriften hadde, og den teknologien som den bygde på, til sammen var for svake til at en så det kommersielt mulig å utvikle bedriften videre, til tross for at den burde ha kommet inn under det investeringsstøtteprogrammet som regjeringa la til rette for gjennom Innovasjon Norge. Her var altså hovedårsaken den manglende økonomiske basisen i Synergo og en teknologi som viste seg å være for svak i forhold til alternative teknologier ellers.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Hans Olav Syversen (KrF) [12:01:29]: Vi nærmer oss jo advent og jul, og med hensyn til budsjettprosessen under den sittende regjering kan det være litt fristende å dra en parallell til den velkjente «Grevinnen og hovmesteren». Det er i stor grad «samme prosedyre som i fjor». Hvert år er det et rimelig romslig økonomisk handlingsrom som gjør at regjeringen kan gi litt til mye. Hvert år vil Stortingets høringer og behandlingen her i salen utgjøre liten eller ingen forskjell på regjeringens opprinnelige forslag. I år tror jeg det er på litt under 1 promille, eller der omkring. Og hvert år betyr dette at det som for så vidt er et godt utgangspunkt, forblir godt. Men det kunne vært mye bedre, hvis man hadde vært villig til å lytte litt mer.

Nå skal det sies at hovmesteren i hvert fall i år ikke

har snublet så heftig som man gjorde under fjorårets biodieselsak. Tvert imot bør regjeringen ha honnør for å legge opp til et rimelig stramt budsjett, som kan bringe oljepengebruken tilbake til handlingsregelens 4 pst.-bane neste år. Særlig i forhold til situasjonen i stadig flere europeiske land – det er jo bare å se på utviklingen i Irland de siste dagene – skjønner vi at vi er i en helt ekstremt heldig situasjon her hjemme. Men det forutsetter at vi makter å føre en ansvarlig økonomisk politikk, som også gir stabilitet og forutsigbarhet for næringslivet.

I så måte kunne jeg ønske meg en langt mer offensiv regjering når det gjelder økt verdiskaping. Det kan være investeringer i vei og jernbane, bedre SkatteFUNN-ordning, fjerning av arveavgiften for familiebedrifter og halvering av arbeidsgiveravgiften for nye lærlinger, som noen eksempler, for å sikre at vi fortsatt har et godt og trygt næringsliv som vi kan lene oss på fremover.

Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett har om lag samme oljepengebruk som regjeringen, men en tydeligere profil for å skape, etter vår mening, et varmere samfunn – et samfunn som tar bedre vare på de eldre og på dem som har minst fra før, et samfunn som også legger bedre til rette for barnefamilier, frivillige organisasjoner og småbedrifter.

De eldre er en klar prioritet for Kristelig Folkeparti i dette budsjettet. Vi foreslår 1 mrd. kr ekstra for å sikre en mer verdig eldreomsorg: flere sykehjemsplasser og flere muligheter for de eldre til å ha livskvalitet på sine siste dager. Dette er viktige deler av avtalen om en verdighetsgaranti for eldreomsorgen, som Kristelig Folkeparti inngikk med regjeringspartiene og Venstre i 2007. Kommunene må kompenseres for de økte utgiftene dette medfører. Vi vil også ha fortgang i etableringen av dagtilbud for hjemmeboende demente. Dette er en forsømt gruppe, bare 7 pst. har et slikt tilbud i dag.

Et godt samfunn for barn er en sikkerhetsgaranti for samfunnet videre. Det er også et samfunn som vil være godt for alle. Barn er sårbare. De trenger trygge rammer, og de trenger god omsorg. Trygg oppvekst handler ikke bare om kontantstøtte og flere og bedre barnehageplasser, som Kristelig Folkeparti selvfølgelig prioriterer i dette budsjettet. Det handler ikke minst om hvordan vi tar vare på de mest sårbare barna.

I januar i år sto det 180 barn i kø for å få et fosterhjem. Kristelig Folkeparti vil derfor bevilge penger, slik at man kan løse akkurat denne situasjonen for en sårbar gruppe. Vi ønsker dessuten å bevilge 100 mill. kr utover regjeringens forslag for å styrke det statlige barnevernet og ytterligere 200 mill. kr til det kommunale barnevernet.

Den grove diskrimineringen av studenter og andre foreldre som ikke har opptjent rett til foreldrepermisjon, må opphøre. Det er uverdig at disse foreldrene tilbys en engangsstønad på 35 000 kr, mens foreldre som har opptjent rett til foreldrepermisjon, kan få over 400 000 kr.

En rapport fra Rikshospitalet viser at halvparten av etnisk norske Oslo-kvinner under 25 år som blir gravide, velger å ta abort. Rapportens forfatter, professor Anne Eskild, mener at det er en klar sammenheng mellom dårlig økonomi og det at man velger å ta abort. Ordningene oppmuntrer til færre og senere fødsler og gir inntrykk av at arbeidstakeres barn er mer velkomne enn barn av attføringsmottakere og studenter. Kristelig Folkeparti kan i likhet med tidligere statsminister Kåre Willoch ikke forstå at det ikke er flere som ser dette urimelige hullet i vår velferdsstat. Vi foreslår derfor å øke engangsstønaden ved fødsel og adopsjon til 75 000 kr og har et mål om å øke den til 150 000 kr innen 2013.

Vi ønsker også en ny kurs i skolepolitikken. De siste årene har regjeringen prioritert feil ved å bruke milliarder på flere undervisningstimer. Vi mener at læreren er skolens viktigste ressurs, og vil derfor bruke de store pengene på nettopp lærerne. Vi ønsker å øke lærertettheten. Vi vil også ha en mer ambisiøs satsing på etter- og videreutdanning for lærere.

Kristelig Folkeparti satser dessuten på kvalitetsutvikling i ungdomsskolen, leksehjelp i kommunal og frivillig regi, tiltak mot frafall i videregående skole samt på skolehelsetjenesten. Høyere utdanning styrkes fra vår side gjennom satsing på flere stipendiatstillinger, bedre veiledning til studenter, bedre praksis i profesjonsutdanningen og 25 mrd. kr mer til Forskningsfondet.

Det er fortsatt atfor mange fattige i vårt land. Vi øker derfor bevilgningene til fattigdoms- og rustiltak med over 1,5 mrd. kr. Med over 4 000 personer i kø for rusbehandling er det for meg en gåte hvordan regjeringen heller ikke i årets budsjett prioriterer slik at denne køen kan minke og ikke øke.

Kristelig Folkeparti er en varm forsvarer av en av de viktigste bærebjelkene i vårt samfunn, nemlig de frivillige organisasjonene. Det trengs. Regjeringen foreslår at mindre tros- og livssynssamfunn skal miste gavefradragsordningen, og størrelsen på fradraget utvides følgelig ikke. Dette gjør vi noe med i vårt alternative budsjett.

Så til noe vi har hatt en lang debatt om i denne salen denne høsten. Vi er i en situasjon hvor ideelle helse- og omsorgsinstitusjoner er i ferd med å bli rasert under det rød-grønne styret. Det offentlige bygger ut sine tilbud samtidig som store kommersielle aktører overtar en stadig større del av det mange i dag kaller «markedsandeler». Men innenfor helse- og omsorgssektoren er det ikke alt som egner seg for markedstenkning, konkurransetenkning og prisfokus. Rusmisbrukere, barnevernsbarn og eldre som bruker disse tilbudene, trenger først og fremst stabilitet, langsiktighet, omsorg og verdig behandling. Likevel ser vi – og det under et rød-grønt regime – at markedstenkningen brer om seg. Det er ikke noe pent syn. Det siste eksempelet fra denne byen er Oslo Hospital – et spesialisert, psykiatrisk tilbud for kanskje de tyngste brukerne. Helse Sør-Øst raserer tilbudet. De setter en strek over mange hundre års virke ved denne institusjonen. Helseministeren sitter og ser på, gjør absolutt ingen ting.

I tillegg til de sakene jeg allerede har nevnt, prioriterer Kristelig Folkeparti økt bistand til fattige land, en markert grønnere skatte- og avgiftsprofil og satsing på fornybar energi.

Når det gjelder fattigdomssatsingen som går utenfor våre egne grenser, må jeg si at i en situasjon der svært mange andre land kutter i sine bistandsbudsjetter, skulle

det bare mangle om ikke Norge tar sin del av ansvaret og øker sin andel av denne innsatsen. Jeg må si at det er virkelig skuffende å oppleve at partier i denne sal velger å bruke det som salderingspost.

Jeg skulle ønske at denne budsjettbehandlingen hadde gitt noen flere utslag – fra budsjettet ble fremlagt til vi får votert ferdig her senere, i kveld. Det er vel rundt 100 mill. kr som det blir gjort noe med. Og mye av det som endres på – den promillen – er bra. Jeg ser at en del av forslagene til forveksling er like forslagene som fremkommer i vårt alternative budsjett, så det kan vel hende at man har kikket litt både her og der. Men like fullt må jeg si at fortsatt er Stortingets budsjettbehandling blitt, hva skal vi si, en litt rar prosedyre, der veldig lite i realiteten skjer. På lang sikt tror jeg ikke det er noen fordel for vårt demokrati.

Jeg tar opp våre forslag og de forslagene vi fremmer sammen med andre partier.

Line Henriette Hjemdal hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Representanten Hans Olav Syversen har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Gerd Janne Kristoffersen (A) [12:12:01]: På bakgrunn av mange oppslag, senest i dag, der de to største partiene på borgerlig side så til de grader sier at de har funnet hverandre og er blitt perlevenner – ikke minst i skattepolitikken har de funnet hverandre – er det gledelig å se at Kristelig Folkeparti, i motsetning til de andre borgerlige partiene, heller ikke denne gangen har skattelettelse til de rikeste på toppen av sin prioriteringsliste.

Hvilke andre grunnleggende forskjeller ser representanten Syversen mellom sitt parti og f.eks. Fremskrittspartiet? Og plasserer Kristelig Folkeparti seg med sitt alternative budsjett nærmere regjeringspartiene enn Fremskrittspartiet?

Hans Olav Syversen (KrF) [12:12:51]: Jeg har merket meg at regjeringspartienes talspersoner har hatt stor glede av dagens VG. Det har vel vært oppe i sju–åtte replikker hittil, så VG er sikkert fornøyd med å bli sitert så mye som de har blitt i dagens finansdebatt.

Når det gjelder plasseringen i det politiske landskapet, kan jeg berolige, trygge eller advare – etter som man ser det – representanten Kristoffersen med å si at vi står trygt plantet i sentrum. Faktisk har jeg ikke noe behov for å relatere alle andre partiers budsjetter til vårt budsjett. Vi står klart på vårt alternativ. Så registrerer vi at det er likheter og ulikheter ved regjeringens forslag og forslagene som de øvrige opposisjonspartiene har fremmet. Det er vel sånn som det pleier å være, sånn som det var under regjeringen Bondevik II, og sånn som det er under denne regjeringen, at man fremmer sine respektive forslag. Vi er et sentrumsparti og har tenkt å forbli det.

Torfinn Opheim (A) [12:14:07]: Representanten Syversen sa i et tidligere replikkordskifte at det var mye gjenkjennelig Høyre-politikk i representanten Sanners innlegg. Høyre vil jo som kjent samarbeide med alle opposisjonspartier. Det har kommet klart og tydelig fram.

Kristelig Folkeparti er et opposisjonsparti til den rødgrønne regjeringen, og i mange enkeltsaker står opposisjonen sammen. Når det gjelder distrikts- og regionalpolitikken, har jeg likevel et behov for å vite hvor Kristelig Folkeparti står i forhold til andre opposisjonspartier. Høyre foreslår dramatiske kutt i regionale utviklingsfond, nærmere bestemt 1,5 mrd. kr, og har som mål på sikt å legge ned fylkeskommunen. Det samme har Fremskrittspartiet. Det er de en garantist for.

Hvor sterkt står fylkeskommunen og distriktspolitikken i Kristelig Folkeparti – er Kristelig Folkeparti en garantist for fylkeskommunen, og er den verdt å kjempe for?

Hans Olav Syversen (KrF) [12:15:06]: Jeg vet jo ikke helt om det i folks bevissthet er fylkeskommunen som er det første man tenker på når man beveger seg mot hva som er viktig i samfunnet. Jeg er mest opptatt av at de oppgavene som fylkeskommunen skal ivareta, blir ivaretatt på en god måte. Vi er for et regionalt ledd i vår styring av dette landet, det tror jeg representanten Opheim er fullt og helt på det rene med.

Når det gjelder distriktspolitikk, må jeg også si at vi må nesten returnere litt. Representanten Thürmer tok opp i et innlegg her hvordan det står til med de ambisiøse målsettingene som regjeringspartiene har, og hvor lite resultat man faktisk kan vise til når det kommer til stykket. For meg er det viktigere å vise til resultater enn til hvilken overskrift en setter på den enkelte enhet.

Inga Marte Thorkildsen (SV) [12:16:21]: Også jeg vil slutte meg til rekken av gratulanter: Gratulerer med dagen!

Jeg vil ta opp et spørsmål som dreier seg om bistand. Jeg er veldig glad for at også Kristelig Folkeparti har en sterk fokusering på bistand, og at man også har blitt oppmerksom på at spørsmålet om kapitalflukt er viktig for å sikre u-landenes egen mulighet for utvikling.

Men det som jeg tok opp i mitt hovedinnlegg, og som vi er veldig opptatt av, er spørsmålet om kvinners reproduktive rettigheter. Inn i det vil jeg tro at også Kristelig Folkeparti har litt problemer med å kunne slutte seg fullt ut til en linje der vi fra regjeringas side jobber internasjonalt for at kvinner bl.a. skal kunne velge å ta abort. Eller er det slik at Kristelig Folkeparti ser at det er behov for å ta oppgjør med en del av de religiøse kreftene, både kristne og muslimske, som nå truer kvinners mulighet til å bestemme over sin egen kropp?

Hans Olav Syversen (KrF) [12:17:27]: Hvis jeg først får ta noen ord om Norfund, f.eks., som et ledd i regjeringens politikk for kanskje å bidra til utvikling i mange land som virkelig trenger utvikling, kan representanten Thorkildsen der se litt på hvilke muligheter regjeringen ser for å sørge for at dette instrumentet faktisk ikke investerer fra skatteparadiser. Så har jeg gitt den hilsenen tilbake.

Når det gjelder kvinners reproduktive rettigheter, reg-

ner jeg faktisk med at representanten Thorkildsen og et enstemmig storting respekterer hvert enkelt lands rett til å bestemme sin egen lovgivning når det gjelder rettsvern for det ufødte liv. Så betyr ikke det at man ikke f.eks. skal se på prosjekter som bidrar til at man kan få gode forhold rundt mødrehelse – det er vi helt for – men vi akter ikke å komme fra Norge og fortelle andre land hvordan de skal forholde seg til abortlovgivning.

Geir Pollestad (Sp) [12:18:48]: Senterpartiet og Kristelig Folkeparti er jo to partier som tradisjonelt har tro på lokaldemokratiet. De er begge partier som jeg oppfatter står rakryggede opp mot kravet om statliggjøring og detaljstyring.

I Kristelig Folkepartis program kan en lese at en vil grunnlovfeste lokaldemokratiet, og at en ønsker at staten i all hovedsak skal styre kommunene gjennom rammene. Når en så leser Kristelig Folkepartis alternative budsjett, vil en se at Kristelig Folkeparti har latt seg lokke i den fellen å drive med øremerking, og faktisk har hele 30 mrd. kr mer som er øremerket, enn det regjeringen har i sitt framlegg.

Mitt spørsmål er: Har ikke Kristelig Folkeparti troen på lokaldemokratiet og lokale folkevalgtes evner til å prioritere pengene på en minst like god måte som vi gjør i denne sal?

Hans Olav Syversen (KrF) [12:19:48]: Jo, det har vi. Representanten Pollestad nevner de 30 milliardene; det skyldes i all hovedsak at vi ikke innlemmer barnehagetilskuddet. Og hvorfor gjør vi ikke det? Det er det flere årsaker til. Blant annet er det fordi vi fortsatt ikke har likeverdig behandling av private og offentlige barnehager. Før det er helt på plass, synes vi ikke det er noen god idé å innlemme barnehagetilskuddet, for det kommer til å gå ut over særlig de private barnehagene og de mindre barnehagene, som vi absolutt trenger. Men hvis regjeringen kunne presentert et opplegg som sikret det, kunne situasjonen vært noe annerledes.

Og ett poeng til: Da regjeringen presenterte sine kriterier for fordelingen av barnehagetilskuddet, hva så vi da? Jo, de kommunene som har en stor grad av arbeidere og folk med lav utdanning i sine kommuner, blir straffet av den rød-grønne regjeringen gjennom et lavere barnehagetilskudd enn andre kommuner. Det tror jeg at også mange i den rød-grønne leiren lurer på hvordan man kan forsvare.

Geir Pollestad (Sp) [12:21:05]: Nå er jeg så heldig – eller hvilket ord jeg skal bruke, men i dag skal jeg være raus – at jeg bor i en kommune som er styrt av en ordfører fra Kristelig Folkeparti. Det skal kommunen være fram til neste valg.

Representanten nevner barnehagene, men også på andre områder har en latt seg friste til å øremerke midler, f.eks. til samlivskurs. Da er mitt spørsmål: Hva er det som gjør at representanten Syversen er bedre i stand til å prioritere de private og mindre barnehagene, og er bedre i stand til å prioritere midler til samlivskurs, enn det ordføreren fra Kristelig Folkeparti, Arnfinn Vigrestad, i Time kommune er?

Hans Olav Syversen (KrF) [12:21:57]: Når jeg nå hørte hvem som er ordfører i Pollestads kommune, er jeg helt enig, han er heldig! Jeg er klar over at han ikke tar gjenvalg. Men han får nyte de siste månedene, i alle fall!

Så igjen til barnehagetilskuddet og til samlivskurs: Hvis barnehagetilskuddet og kriteriene for fordelingen av det til kommunene hadde vært rettferdig, hadde også vi sagt at da er vi absolutt villig til å se på en overføring via rammen.

Når det gjelder samlivskurs, ser vi det slik at overføringen i realiteten medfører en rasering. Dette er så små tilskudd at den enkelte kommune svært ofte ikke vil komme med tilbudet, fordi det rett og slett ikke er tilpasset en kommunestørrelse som vi har. Derfor synes vi at det er ett av områdene hvor det er helt rimelig at vi har sentrale tilskudd, også fordi svært mange som benytter seg av disse tilskuddene, er frivillige organisasjoner, og de drives ikke i regi av kommunen.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Borghild Tenden (V) [12:23:25]: Venstres alternative statsbudsjett for 2011 innebærer noen tydelige prioriteringer og en markant politisk vilje til å prioritere fremtiden. Venstres fem viktigste prioriteringer er:

1. en gjennomført satsing på flere arbeidsplasser, særlig i det nyskapende miljø- og klimavennlige næringslivet, kombinert med en politikk for å få flere i arbeid, både gjennom skattesystemet og gjennom budsjettiltak
2. en kraftig og målrettet satsing på forskning og utdanning
3. en gjennomgående styrking og satsing på miljø- og klimavennlige løsninger, med spesiell vekt på jernbane, kollektivtransport og tiltak for å redusere de norske klimautslippene
4. fattigdomsbekjempelse, spesielt blant barn og unge
5. en langt mer miljøvennlig og helsebringende skatte- og avgiftspolitikk

Norsk økonomi er fortsatt i en særstilling i internasjonal sammenheng. Vi har kommet bedre ut av finanskrisen enn de aller fleste land. Men norsk økonomi er helt avhengig av verden rundt oss. Vår økonomiske skjebne er i stor grad avhengig av at andre land lykkes i tilsvarende grad med sin økonomiske politikk.

Venstres hovedkritikk av regjeringens budsjettforslag er at det ikke er noen kurs mot, eller noen politiske prioriteringer som viser tydelig retning inn i, fremtiden. Regjeringens budsjettforslag er isolert sett greit nok for 2011, men er fraværende når det gjelder fremtidens utfordringer innenfor områder som kunnskap, miljø og verdiskaping. Dette er de områdene Venstre velger å bruke de store pengene på. Vi foreslår derfor en målrettet satsing på nær sagt alle områder for å skape flere arbeidsplasser, og for å få flere i arbeid. Ikke minst har vi mange målrettede tiltak for selvstendig næringsdrivende, både på skattesiden

gjennom forenklingstiltak og forslag om bedre sosiale ordninger. Det nytter ikke med masse retorikk om å utvikle velferdsstaten, dersom hele fundamentet for velferdsstaten forvitrer. Vi må ha økt verdiskaping, og vi må ha flere over fra stønad til arbeid skal vi klare å bevare gode velferdsordninger også for kommende generasjoner.

Et godt eksempel på regjeringens feilslåtte prioriteringer er at regjeringen i stedet for å prioritere flere og bedre lærere, bruker de store skolepengene til lovpålagt leksehjelp og en halv banan, og til å utvide skoledagen med lærere som ikke finnes. Venstre vil heller bruke om lag 0,5 mrd. kr på tiltak for økt kompetanse og rekruttering av lærere. I tillegg har vi en målrettet satsing på å få flere spesialpedagoger og mer helsepersonell inn i skolen, slik at lærerne skal få frigjort mest mulig ressurser til undervisning. Venstre foreslår også en økt satsing på forskning, universiteter og høyskoler med over 1 mrd. kr.

Venstre står ved klimaforliket, men vi er usikre på om regjeringspartiene gjør det samme. Det statsbudsjettopplegget som i dag får flertall, legger i realiteten opp til at det norske CO_2-utslippet vil øke i 2011. Dette kan Venstre ikke akseptere. Derfor foreslår vi en kraftfull omlegging fra rød til grønn skatt på 5,6 mrd. kr. Det må bli mindre lønnsomt å forurense. Gasskraftverkene som skulle renses fra dag én, skal i hvert fall ikke få lov til å forurense tilnærmet gratis, slik regjeringspartiene vil, og Venstre foreslår i tillegg en samlet satsing på miljø- og klimatiltak på 2,7 mrd. kr, hvorav en viktig og målrettet satsing på kollektivtransport og jernbaneutbygging utgjør 1,2 mrd. kr.

Jeg vil gjerne gi SV rett på et viktig punkt. Et av de viktigste fattigdomstiltakene vi kan gjøre, er å øke sosialhjelpssatsene og å ha en statlig fastsatt minstenorm. Problemet til SV – og i og for seg til resten av regjeringspartiene – er at man konsekvent stemmer mot en slik politikk i Stortinget. Venstre foreslår å bruke 815 mill. kr på å øke sosialhjelpssatsene, slik at en enslig sosialhjelpsmottaker med ett barn får om lag 1 500 kr mer å rutte med hver måned. Det kan være en avgjørende forskjell når det gjelder livskvalitet og ikke minst selvbildet.

Jeg tar til slutt opp Venstres mange forslag i innstillingene.

Presidenten: Representanten Borghild Tenden har tatt opp de forslag hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Gunvor Eldegard (A) [12:28:01]: I dag har me hørt masse om turteldue i Høgre og Framstegspartiet som ønskjer å samarbeida, men i Dagbladet kunne me òg lesa at Høgre-leiaren gjerne ville ha med seg Venstre på dette store samarbeidet.

Men i førre stortingsperiode garanterte dåverande partileiar Lars Sponheim at Venstre ikkje ville samarbeida om statsbudsjett med ei regjering der Framstegspartiet er med.

Eg lurer veldig på om dette løftet framleis ligg fast for Venstre, eller opnar Venstre for eit samarbeid med Framstegspartiet?

Borghild Tenden (V) [12:28:43]: Det svaret får dessverre ikke representanten Eldegard her i dag, og det tror jeg heller ikke hun hadde forventet.

Nå er det sånn at vi i dag legger fram vårt alternative budsjett, et budsjett som jeg faktisk er veldig stolt av. Vi har jobbet hardt med budsjettet. Det er ikke noen penger som vi ikke har inndekning for – det er ikke noen utgifter vi ikke har inndekning for – og jeg føler at vi har en klar profil når det gjelder verdiskaping. Jeg vet at representanten Eldegard er veldig opptatt av akkurat det med næringsliv, derfor skulle jeg ønske at hun ville påvirke sin regjering til å satse mer på entreprenørskap, på gründere og på næringslivet, enn det hun har greid til nå.

Igjen, det er lenge til neste valg. Vi kjører vår politikk, Venstres politikk, uten å skule til noen sider, og vi samarbeider også godt med Arbeiderpartiet i mange situasjoner, bl.a. når det gjelder klimaforliket, velferdsgarantien og diverse annet.

Dag Ole Teigen (A) [12:29:55]: Jeg vil følge opp det representanten Tenden avsluttet med – de sakene som vi samarbeider om.

Venstre foreslår omtrent samme ramme for økonomien som regjeringen, omtrent samme oljepengebruk også i 2011-budsjettet. Det tyder på at Venstre mener at regjeringen har valgt en god tilnærming for å møte den økonomiske utviklingen framover.

Mitt spørsmål er simpelthen: Føler Venstre at de har mer til felles med Arbeiderpartiet og regjeringspartiene enn med Fremskrittspartiet i den økonomiske politikken?

Borghild Tenden (V) [12:30:26]: Igjen: Vi har mye til felles med Arbeiderpartiet. Vi har samarbeidet godt med dem på de områder som jeg nevnte til representanten Eldegard i stad. Klimaforliket er et glitrende eksempel på hvordan vi kan få til gode og langsiktige løsninger. Det er faktisk ganske viktig at man får til gode, solide og langsiktige løsninger, så det er Venstre for. Men når det gjelder å sitte i regjering med f.eks. Arbeiderpartiet, hvis det er det representanten prøver å lokke fram, er nok det uaktuelt. Men til tross for det kan vi samarbeide om gode løsninger.

Vi står, som jeg sa i stad, på vårt alternative budsjett, som jeg faktisk er veldig stolt over, for vi gjør noen grep for fremtiden. Den største kritikken min mot det forslaget som får flertall her i dag, gjelder fremtiden. Jeg skulle ønske at vi kunne se hvilken profil vi skal ha, i hvilken retning vi skal gå, og at vi kunne tenke på kommende generasjoner, ikke bare leve i nuet og gjøre det godt for oss voksne som bor her i dette landet nå.

Snorre Serigstad Valen (SV) [12:31:37]: Et av de viktigste grepene den rød-grønne regjeringen har gjort, er å endre formuesskatten, fra å være en skatt for pensjonister med nedbetalt hus og noen kroner i banken til å være en skatt på reell rikdom.

Med SV i regjering betaler 500 000 færre formuesskatt, og nesten én million mennesker har fått skattelette sammenlignet med da Venstre styrte landet. Det har

vi finansiert. Vi har sørget for å tette smutthull i formuesskatten og for at ulike formuer verdsettes etter reell verdi.

Venstre foreslår i sitt alternative statsbudsjett, som representanten Tenden flere ganger har påpekt at hun er veldig stolt av, å gjeninnføre aksjerabatten. Å gjeninnføre aksjerabatten er et ekstremt målrettet tiltak for å redusere formuesskatt for våre aller rikeste. Er representanten Tenden like stolt av dette? Og kan hun forklare hvorfor dette er et prioritert tiltak for Venstre? Og kan representanten Tenden gi et svar, som hun selv tror på, på hvordan målrettet skattelette til landets aller rikeste kommer vanlige folk til gode?

Borghild Tenden (V) [12:32:34]: Jeg mener det er helt rett å gjeninnføre den aksjerabatten. Det var helt feil av regjeringen Stoltenberg å fjerne den. Årsaken til det er rett og slett hensynet til næringslivet. Vi ønsker også å redusere formuesskatten, som representanten sikkert vet. Det er også for å styrke det norske næringslivet. Vi skal investere, vi skal trygge, og vi skal satse på dem som ønsker å eie norske bedrifter. Det er årsaken til at vi ikke vil fjerne aksjerabatten, som jeg ble utfordret på her. Det er årsaken til at vi vil fjerne formuesskatten på sikt. Det er årsaken til at vi har lagt inn masse gode skatteincentiver for fremtidige ufødte bedrifter. Jeg ble veldig skuffet over innlegget fra SV her i dag. Det var ikke ett ord om verdiskaping! Så hva SV tenker vi skal leve av i fremtiden, er jeg veldig usikker på.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [12:33:44]: Jeg er litt overrasket over at finanspolitisk talskvinne i Venstre ikke er tydeligere når det gjelder å kunne prioritere mellom Fremskrittspartiets økonomiske politikk kontra regjeringas økonomiske politikk. Det må jo føre til en stor spredning i laget i Venstre når en er så utydelig. En vil da tiltrekke seg personer med svært ulike holdninger til den økonomiske politikken, men det blir Venstres utfordring.

Mitt spørsmål er knyttet til halvering av fradraget for fagforeningskontingent. Det betyr 520 mill. kr i økt skatt. Historisk har Venstre vært opptatt av en balanse i nærings- og arbeidslivet, en balanse mellom interessene til produsent og handelsstand, mellom lønnsmottaker og eier. Etter at Sponheim ble en toneangivende kraft, ble det en politikk som la mindre vekt på fagorganisering. Er det ikke en oppgave for Venstre å styrke fagbevegelsen spesielt i de delene av næringslivet og arbeidslivet hvor denne ubalansen er stor, i disfavør av produsent og ansatt?

Borghild Tenden (V) [12:34:53]: Takk for det spørsmålet. Jeg hadde for så vidt forventet det. Det er slik at vi går tilbake til den støtten som vi hadde under Bondevik II-regjeringen. Vi mener det er der den skal holde seg og være. Dette er en kryssubsidiering mellom regjeringen og fagforeningene. Man får noe, og så gir man noe. Og så er det jo også slik, som representanten Lundteigen burde ha vært mer opptatt av, at det er en urettferdighet i dette. Jeg ville tro at Lundteigen er for gründere og selvstendig næringsdrivende, men det er noe som ikke stemmer helt når noen skal få store subsidier, mens andre ikke har muligheten til å få det.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [12:35:43]: Her må det være en åpenbar misforståelse, for gründere og sjølstendig næringsdrivende er jo også i mange tilfeller organisert gjennom sine fagorganisasjoner. De har fagorganisasjoner for å styrke sin stilling i nærings- og arbeidslivet og får jo, på samme måte som lønnsmottakere, del i det gode som ligger her. Jeg er derfor overrasket over at ikke den kunnskapen er inne, og er generelt overrasket over at Venstre ikke ønsker å stimulere en organisering av arbeidsliv og næringsliv, slik at vi får ryddige og jambyrdige forhold mellom partene. Det har tidligere vært Venstres linje, men etter at Venstre har nyorientert seg i markedsøkonomisk retning, har denne måten å redusere fagbevegelsens kraft på kommet opp, gjennom å ta vekk de skatteordningene som den rød-grønne regjeringen nå har fått til.

Borghild Tenden (V) [12:36:41]: Jeg kan berolige representanten Lundteigen med at kunnskapen om dette er inne hos representanten Tenden. Det kan jeg berolige ham med. Men det er jo faktisk slik at de fleste i offentlig sektor er medlem av fagforeninger. Det er jeg helt sikker på at også Lundteigen innrømmer, hvis han tenker seg om.

Igjen: Vi går tilbake. Politikk er prioritering. Vi prioriterer ikke dette. Vi prioriterer mye annet, bl.a. gründervirksomhet, vi prioriterer forskning, og vi har et grønt skatteskifte som gjør at vi prioriterer mer miljøvennlig atferd. Slik er politikken. Vi prioriterer ikke subsidiering av fagforeninger. Vi prioriterer annerledes, som jeg også redegjorde for i mitt innlegg.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Statsråd Sigbjørn Johnsen [12:37:54]: Det er en relativt rolig budsjettdebatt i det norske stortinget. Slik er det ikke i parlamenter ellers i Europa. Jeg tror det er viktig når vi i dag diskuterer statsbudsjettet for 2011 i Stortinget i Norge, at vi faktisk ser oss omkring og ser på det som skjer i en lang rekke land ute i Europa, og samtidig ser litt på hvordan Norge framstår i den sammenhengen.

Vi har kommet gjennom finanskrisen på en god måte. Vi har den laveste arbeidsledigheten i Europa. Vi har en god vekst i økonomien, og veksten vil ta seg opp i 2011. Vi skal være stolte over det vi har fått til. Det er også viktig at vi sier til oss selv at vi har gjort riktige valg ved vanskelige korsveier. Noe av det som folk i utlandet legger merke til, er den norske modellen for hvordan vi ordner den økonomiske politikken. De både lurer på og spør hvordan vi får dette til.

Vår budsjettdebatt i dag foregår i dramatiske internasjonale omgivelser. Vi ser også at det er en del lange utfordringer for norsk økonomi – økningen i antall eldre, som kommer – men samtidig er det slik at Norge har flere muligheter enn mange andre land. Derfor er det viktig at vi klarer å oppfylle generasjonskontrakten, og derfor er det viktig at vi klarer å styrke produksjonsgrunnlaget i fastlandsøkonomien i Norge i årene framover.

Vi ser at finanskrisen, som jeg sa, har ført til betydelige problemer i mange land. Nå diskuterer Irland hvordan de skal komme ut av den økonomiske krisen. Det blir nå arbeidet med et økonomisk stabiliseringsprogram for Irland. I tillegg til Det internasjonale pengefondet og eurolandene har Danmark, Storbritannia og Sverige signalisert at de er villige til å stille med lånefinansiering. Norge skal bidra gjennom de midler som vi stiller til rådighet for Det internasjonale pengefondet. Dersom vi i tillegg får en direkte henvendelse fra Irland om norsk bistand, vil vi selvsagt på en god og samvittighetsfull måte vurdere det.

Vi skal være glade for at Norge er i en helt annen situasjon enn det mange land rundt oss er i. Det gjelder arbeidsledighet, statsfinanser, inntektsfordeling og utenriksøkonomi. Det er mange som gjerne ville ha byttet med Norge.

Som jeg sa, skal vi være stolte av de resultatene vi har fått til. Evnen til å samarbeide og ta felles løft når det kreves, er en god norsk holdning. Og så er det slik at som politikere vil vi alltid være opptatt av at ting kan bli bedre, og at det er ting som bør endres. Kanskje er vi i mange tilfeller så opptatt av det, at vi faktisk glemmer det som går bra i dette landet, og at de aller fleste av oss har det bra. Den oppbyggende samfunnskritikken er en viktig drivkraft i politikken, svartmaling er egentlig noe som fører lite godt med seg. Som politikere har vi selvsagt en oppgave når det gjelder å påpeke det som ikke fungerer, men vi har også en viktig oppgave når det gjelder å påpeke det som går bra, og som fungerer. Å finne gode løsninger for framtiden handler om å se det som ikke er godt nok nå, men det handler i like stor grad om å se det vi har lyktes med, og videreutvikle det vi har lyktes med.

De siste ti årene har Norge gang på gang blitt kåret som verdens beste land å bo i. Det er ikke bare inntekt som teller med i den kåringen. En måler levealder, utdanningsnivå, utjamning og likestilling, og Norge scorer stort på alle disse områdene.

I tillegg er det slik at den samfunnsmodellen som vi bygger på for å ivareta den enkeltes trygghet som følge av inntektssvikt ved sykdom, uførhet og alder, er et viktig trekk ved denne modellen. De sentrale velferdstjenestene som skole og helsestell er universelle og fellesfinansierte. Det er så mye folk i Norge slipper å tenke på – som er der når vi har behov for det, og som er der når vi har behov for den store tryggheten. Tilgang til velferdstjenester skal ikke avhenge av den enkeltes økonomi. Å sikre muligheter til en god utdannelse og tilby alle et godt helsestell er viktige tiltak for å redusere ulikheter.

Jeg er opptatt av å verne denne samfunnsmodellen. I det budsjettet vi legger fram for 2011, prioriterer vi arbeid og velferd, nettopp fordi det er så viktig å ta vare på velferdsstaten. Jeg tror det ville være vanskelig å opprettholde og utvikle velferdsstaten over tid dersom vi skulle kutte så mye i skattene som det som nå foreligger av forslag fra enkelte partier i Stortinget. Skattekutt betyr over tid velferdskutt, og det vil gå ut over mange mennesker i landet vårt.

Som jeg sa, mange land går nå gjennom en vanskelig økonomisk tid. Norge har også vært gjennom det tidligere, og vi har vært gjennom tider der vi har hatt svake statsfinanser og høy ledighet, og vi har vært gjennom en bankkrise i Norge for en god del år siden. Det var noen lærdommer som vi trakk av dette. Vi lærte hvor viktig det var å ha en levedyktig konkurranseutsatt sektor for en balansert økonomisk utvikling. Det behovet som på en måte kanskje er det viktigste for den sektoren, er de krav som stilles ved lønnsoppgjørene, slik at vi kan få en god utvikling i konkurranseevnen, og at lønnsveksten ikke kommer ut av kurs i forhold til andre land. Samtidig må vi også passe på at vi ikke bruker mer av våre felles inntekter over statsbudsjettet enn at vi klarer å holde en renteøkning i Norge på avstand, for det i sin tur vil ramme konkurranseutsatte virksomheter særlig hardt.

Vi lærte at vi må spare i gode tider for å ha noe å bruke i dårlige tider. Å holde orden i økonomien er det beste vern mot rystelser som kriser i verdensøkonomien kan påføre et land. Jeg tror det er mange rundt omkring nå som sier til seg selv at vi skulle ha holdt bedre orden i en tid da mange piler pekte oppover. Mange land får smertelig erfare dette nå.

Det økonomiske rammeverk som vi har lagt rundt den økonomiske politikken med Statens pensjonsfond og handlingsregelen, er i denne sammenhengen særdeles viktig. Og det er en betydelig forskjell som går tvers igjennom denne salen, hvor det er ett parti som vil skrote handlingsregelen. Alle de andre er enige om hvor viktig den er for den økonomiske utviklingen framover. Jeg vil anta at om det skulle bli regjeringsforhandlinger mellom Fremskrittspartiet og Høyre, ville det være et av de vanskeligste punktene en vil ha å håndtere. Hvor vanskelig det vil bli, vil selvsagt også avhenge av hvor store de partiene blir i forhold til hverandre.

Ser vi framover, står Norge framfor store utfordringer. Den ene er aldringen av befolkningen. Men det er samtidig en glad nyhet, fordi vi får gleden av å leve lenger enn tidligere generasjoner. Det har jo sammenheng med både velstands- og velferdsutviklingen, utviklingen i økonomien og andre viktige ting i det norske samfunnet.

Det viktigste svaret på denne utfordringen er at folk har jobb. Flere må ha jobb, og flere må stå lenger i arbeid. Pensjonsreformen er viktig i den sammenhengen, og jeg er glad for at et bredt flertall i Stortinget har stilt seg bak den. Det er arbeid som bærer velferden på ryggen. Å fokusere på arbeid og velferd er det viktigste vi kan gjøre, og det er også det viktigste i dette budsjettet. Så kan det for enkelte kanskje synes litt kjedelig at vi gjør det – det er liksom ikke de spreke utgiftsforslagene – men holder vi ikke orden i dette, går det også dårlig med det andre. Det å holde orden i økonomien, sørge for at folk har jobb og skape trygghet for velferden er det viktigste vi kan drive med. Det er slik at det vi har skapt gjennom dette sterke fellesskapet, i samspill i det norske samfunnet, er ryggraden i den norske velferdsmodellen. De sterke fellesskap er de grunnmurer som folk skal bygge sine liv på, det er der de skal finne trygghet, og det er der vi også kan skape større frihet for den enkelte. Budsjettet for 2011 handler om det. Budsjettene framover skal også handle om det.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ulf Leirstein (FrP) [12:48:11]: Det er mange ting man kunne grepet fatt i i et replikkordskifte etter finansministerens innlegg i finansdebatten. Men én ting har jeg lyst til å trekke fram, og det er noe som opptar veldig mange mennesker, og som vi får mange henvendelser om i disse budsjettider. Det gjelder avkortingen av grunnpensjonen for gifte og samboende pensjonister. Jeg har egentlig i flere år stusset over hvorfor det i det hele tatt har gått politikk i den saken. Hvorfor skal det være slik at den enkelte pensjonist ikke får beholde sin opptjente rettighet, som pensjonen er, uansett om man er gift, samboende eller enslig? Dette opptar veldig mange pensjonister, som synes det er veldig urettferdig.

Jeg lurer på om dette er noe finansministeren – selv om han ikke kommer med løsninger i dette statsbudsjettet – kan si at han faktisk vil se på og gjøre noe med, slik at folk får beholde den rettigheten de har betalt inn til selv, og som er en opptjent rettighet man ikke burde få avkortet bare fordi man faktisk er gift eller samboende?

Statsråd Sigbjørn Johnsen [12:49:06]: Dette er jo en gjenganger i den politiske debatten. Jeg ser at det er en del utfordringer knyttet til dette i dagens pensjonssystem. I det pensjonssystemet som trer i kraft fra 1. januar neste år, er pensjonene individualisert, og det er bra. Så det er ett av svarene.

Det andre – som også har vært framme i et replikkordskifte tidligere i dag – er at vi gjennom den tilpasningen av pensjonistbeskatningen som vi nå gjør til Pensjonsreformen, faktisk retter opp en viktig skjevhet. Det betyr at enhver får rett til sitt individuelle skattefradrag, uavhengig av ektefellestatus eller sivilrettslig status. Så vi gjør noe – og faktisk gjør vi det også allerede i budsjettet for 2011, på skattesiden.

Kenneth Svendsen (FrP) [12:50:11]: Statsbudsjettet baserer seg på kontantprinsippet. Det betyr at samtlige utgifter antas å ha samme virkning på økonomien. Alle vet at det ikke er rett. Én krone brukt i Norge vil ha en annen virkning enn én krone brukt i utlandet. Med andre ord: Konsekvensene for norsk rente, kronekurs og inflasjon vil være helt ulik uavhengig av om pengene brukes innenlands eller utenlands. Dette tar ikke statsbudsjettet hensyn til.

Det er videre åpenbart at hvordan pengene benyttes, vil ha ulik virkning på norsk økonomi. Penger brukt på løpende utgifter til forbruk vil ha en annen virkning enn penger brukt på investeringer i form av infrastruktur. Alt i alt gir dagens budsjettsystem få indikasjoner på hvorvidt den finanspolitikken som føres, er bærekraftig over tid.

Ser finansministeren svakheter med dagens budsjettsystem? Vil han jobbe for endringer slik at det ensidige fokuset på hvor mye penger som brukes i økonomien, erstattes av et system hvor man i større grad ser på hvordan pengene brukes?

Statsråd Sigbjørn Johnsen [12:51:05]: Det siste er jeg helt enig i. Det er en viktig jobb i forbindelse med alt budsjettarbeid å se på hvordan pengene blir brukt, at en får mest mulig vei, jernbane og velferd for de kronene som en bruker i statsbudsjettet. Det er en god måte å husholdere med økonomien på.

Så mener jeg at kontantprinsippet er et bra prinsipp, for det er viktig at Stortinget til enhver tid har oversikt over statens utgifter og inntekter. Vi kan trekke fram en del eksempler fra andre land, der en gjennom mer kreativ budsjettering har prøvd å føre beløp – i hvert fall midlertidig – utenfor statsbudsjettet. Den konservative regjeringen i Storbritannia har f.eks. avskaffet OPS-systemet med den begrunnelse at de hadde mistet oversikten over hva som var de faktiske utgifter i statsbudsjettet. Men det er rom for forbedringer. En forbedring er at man har mulighet for å se investeringer over et lengre tidsrom, f.eks. ved å sette viktige samferdselsinvesteringer på egne budsjettposter. Slike ting skal vi drive med, men kontantprinsippet er et veldig godt prinsipp.

Jan Tore Sanner (H) [12:52:25]: Finansministeren la stor vekt på ansvarlighet og viktigheten av å holde igjen i pengebruken i sitt innlegg, og på det punktet er finansministeren og Høyre på linje.

En finansminister i Norge som snakker om å vise forsiktighet med pengebruken, kan allikevel bruke 60 mrd. kr mer til neste år enn det som brukes i år, slik at det er relativt romslig på utgiftssiden.

Mitt spørsmål til finansministeren knytter seg til det faktum at man da kutter i bevilgningene til forskning. Jeg ville tro at en finansminister som er opptatt av å legge grunnlaget for fremtidige generasjoner, grunnlaget for fremtidig velferd, også var opptatt av at vi skulle bruke mer penger til såkorn, slik at vi har noe å høste av i fremtiden. Så mitt spørsmål er ganske enkelt: Hvordan kan finansministeren forsvare at det med så romslige rammer til neste år faktisk kuttes i forskningsbudsjettet?

Statsråd Sigbjørn Johnsen [12:53:32]: Den første delen av replikken var veldig interessant. Vi er i stor grad enige om hvordan vi skal innrette bruken av økonomiske midler, eller statsbudsjettet, etter handlingsregelen. Det er bra.

Men, som jeg påpekte i innlegget mitt, der vil nok Høyre få betydelig større problemer med en mulig regjeringspartner. Jeg er glad for spørsmålet om de 60 milliardene, for det gir et misvisende bilde av det som faktisk er til rådighet i budsjettet. I de 60 milliardene ligger det en omlegging av inntektssystemet for kommunene, Forsvarets budsjettsystem, den automatiske utgiftsveksten i folketrygden og prisveksten. Korrigert for det er den reelle økningen i statsbudsjettets utgifter ca. 19 mrd. kr. Innenfor rammen av de 19 milliardene har vi prioritert en sterk vekst i kommunenes inntekter, en oppfølging av Nasjonal transportplan, en betydelig økt satsing på utdanning, og vi viderefører forskningsbudsjettet på et høyt nivå.

Jan Tore Sanner (H) [12:54:41]: Det er forskjellige måter å beregne handlingsrommet på. Men det er ikke noen tvil om at det skal brukes 60 mrd. kr mer neste år,

og finansministeren bekrefter også med sin regnemåte at det er et betydelig handlingsrom, men man har prioritert annerledes.

Forskerforbundet slår fast at det er forskningen som trekker svarteper til neste år. Vi har tidligere hørt fra den samme regjeringen at man skal ha et hvileskjær innenfor høyere utdanning, og man skal lete veldig godt i budsjettet for å kunne hevde at kunnskapen er vinneren i regjeringens budsjettforslag. Jeg har hatt store problemer med å se det, og jeg kan vanskelig se at finansministeren på noen måte har dokumentert det.

Så mitt spørsmål knytter seg igjen til hvordan regjeringen har tenkt å skape en bærekraftig vekst i norsk økonomi, når man ikke klarer å bruke de gullårene vi nå er inne i, til å investere for fremtiden, og hvor man også har veksthemmende skatteskjerpelser, som gjør det vanskelig for dem som skal skape verdier.

Statsråd Sigbjørn Johnsen [12:55:50]: Det er riktig at den nominelle utgiftsveksten er 60 mrd. kr. Men justert for de tingene jeg nevnte, er den reelle utgiftsveksten 2,3 pst., tilsvarende om lag 19 mrd. kr, og der har regjeringen prioritert, som jeg sa som svar på den forrige replikken.

Så kunne en sikkert ha ønsket seg mer til forskning, som en kunne ha ønsket seg mer på mange andre områder, men regjeringen holder oppe forskningsbudsjettet på et meget høyt nivå, og det er et viktig signal.

I tillegg er dette et budsjett for å holde et lavt rentenivå i Norge. Det er et budsjett for å ha en lav kostnadsvekst i Norge i årene framover. Jeg tror faktisk at det kanskje er et bedre bidrag til konkurransekraften og arbeidsplasser i industrien enn mange av de skatteletteforslagene som Høyre og Fremskrittspartiet foreslår.

Hans Olav Syversen (KrF) [12:56:49]: Jeg synes det var befriende å høre en finansminister som ikke bare går inn i det enkelte tallbudsjett og avvik på det ene og det andre, men som så litt fremover. Mye av det finansministeren sier, er at vi må sørge for å ha en solid såle for velferdssamfunnet fremover. De siste dagene har det vært betydelig fokus på uførepensjonene, og jeg har lyst til å høre hvordan finansministeren ser på den fremtidige uførepensjon i relasjon til at vi skal ha et bærekraftig velferdssamfunn. Hva vil regjeringen vektlegge?

Statsråd Sigbjørn Johnsen [12:57:38]: Nå er jo regjeringen i sluttfasen med å formulere ut det som skal bli en uførereform, så jeg kan ikke gå inn på enkeltdetaljene. Men jeg har lyst til å peke på fire punkter: For det første er det viktig at uførepensjon også blir tilpasset Pensjonsreformen. Det var et forhold som vi ikke berørte veldig mye i Pensjonskommisjonen, men vi var veldig klar over at det er en veldig tett sammenheng mellom uførepensjon og ordinær pensjon. Det er punkt én.

Punkt to: Det må bli lettere å kombinere arbeid og trygd. Det er en viktig del av dette.

Punkt tre: Det blir viktig å forebygge at folk blir uføre og redusere antallet som kommer inn i uføreordningen.

Det fjerde punktet, som vil stå der som en slags overbygning, er at uansett hvordan vi konstruerer de offentlige velferdssystemer, må vi også ha for øye at det alltid, under ellers like forhold, skal lønne seg å jobbe.

Borghild Tenden (V) [12:58:43]: Som jeg sa i mitt innlegg, er regjeringens budsjett greit nok, men mitt anliggende, eller Venstres anliggende, er at det ikke vitner om noen kurs, noen retning, og Venstre mener at det hadde vært mulig for regjeringen med 2004-nivået på skatt å bruke anledningen til f.eks. en kraftig omlegging av systemet i en grønnere og mer bedriftsvennlig retning. Venstres alternative budsjett viser at det er mulig innenfor en provenynøytral ramme.

Så til spørsmålet: I år, som i fjor, gjør regjeringen noen små justeringer som i beste fall forvirrer og i verste fall virker mot sin hensikt. I fjor var det biodieselavgiften som skapte mye bruduljer for regjeringen. Argumentet var at forurenser skulle betale, men det førte til at to spennende bedrifter gikk konkurs. I år er det e-moms, som virker like lite gjennomtenkt, og som ikke er utredet. Angrer finansministeren allerede på e-momsforslaget, og hvor sannsynlig tror han det er at det kommer til å bli noe av før EU har kommet fram til sin konklusjon i år 2015?

Statsråd Sigbjørn Johnsen [12:59:58]: Jeg tror det er mye potensial i en grønnere skattlegging i årene som kommer, og det er også noe av begrunnelsen for at vi nå sier at vi skal gå gjennom bl.a. drivstoffavgiftene og bilavgiftene for å se på hvilke muligheter vi har i den sammenhengen.

Da momsen ble innført på slutten av 1960-tallet, hadde ingen hørt om netthandel. Men det vi nå ser, er at netthandel blir mer og mer utbredt, og det er en utfordring som ikke bare Norge, men mange andre land står framfor – med andre ord, en stor del av den avgiftspliktige omsetningen foregår i andre kanaler enn i butikken på vanlig måte. Det er noe som Norge må ta høyde for, og det er noe som andre land ute i Europa må ta høyde for. Jeg har god tro på at det både i Norge og ellers i Europa er mulig å finne fram til gode systemer for det.

Så registrerer jeg også en gladnyhet i avisen i dag, i hvert fall sett fra Finansdepartementets side, at Cappelen Damm nå er blitt enige med seg selv om å lansere e-boka i Norge.

Presidenten: Replikkordskiftet er slutt.

Helga Pedersen (A) [13:01:26]: For noen uker siden hadde jeg gleden av å være til stede da UNDP – FNs utviklingsprogram – la fram sin Human Development Report. I den rapporten ble Norge nok en gang kåret til verdens beste land å bo i. Høy forventet levealder, stor grad av likestilling og små forskjeller i inntekt, helse og utdanning er blant de faktorene som plasserer oss på toppen. Det at Norge skårer høyt i slike undersøkelser, er ikke lenger noen overraskelse, men det er heller ingen selvfølge.

Norge har fått veldig god hjelp fra naturens side med rike naturressurser. Men på listen over vinnere i naturens lotto finnes det nok av eksempler på land der innbygger-

ne slett ikke har fått sin andel av goder og utvikling. Så peker også denne rapporten på at vekst i seg selv ikke automatisk fører til bedre levekår for befolkningen. Det kommer an på den politikken det enkelte land fører, om man faktisk vil ha mindre forskjeller eller ikke.

Norge har en høyt utdannet befolkning. Vi har høy gjennomsnittlig levealder, høy grad av likestilling, høy yrkesdeltakelse og generelt gode levekår å vise til. Vi har også et sterkt næringsliv med omstillingsevne, effektivitet og lønnsomhet som bidrar til solid verdiskaping. Denne verdiskapingen er forutsetningen for vårt velferdssamfunn. I fellesskap finansierer vi gode velferdsordninger og et sterkt sosialt sikkerhetsnett. Denne sammenhengen kan sammenfattes i to enkle, men veldig viktige ord: skape og dele.

Derfor er det altså ikke vannkraften eller oljen eller fisken som har ført Norge til topps i FNs rangering. Det er måten vi har forvaltet både naturressursene og de menneskelige ressursene på, som har plassert oss der, fordi flertallet i befolkningen gjennom lange perioder har hatt sosial og økonomisk likhet som ideal – der fellesskapsløsningene har vært virkemiddelet – og fordi like muligheter for alle har vært et mål. Også valgene i 2005 og i 2009 viser at flertallet i Norge fortsatt slutter seg til denne måten å tenke på.

I løpet av de fem årene Arbeiderpartiet har vært en del av det rød-grønne regjeringssamarbeidet, har vi hele tiden hatt fokuset rettet mot det som våre velgere har ment er viktigere enn skattelette og privatisering, nemlig arbeid og velferd.

Status i dag er at vi har lav ledighet, og vi har forbedret det norske velferdssamfunnet på flere områder. Samtidig skal vi ikke hvile på våre laurbær og slå oss til ro med det vi har oppnådd. Budsjettet for neste år skal bidra til å trygge norske arbeidsplasser gjennom en ansvarlig økonomisk politikk. La meg her legge til at jeg synes det er trist at landets nest største parti fortsatt ikke tar dette store ansvaret inn over seg. Hva som egentlig er Fremskrittspartiets økonomiske politikk, er fortsatt uklart etter de rundene vi har hatt her i salen – i dag, og i fjor. I fjor satset man tydeligvis på «wow-effekten» og la seg på en oljepengebruk under regjeringens. Men til neste år skal det pøses ut, og den finanspolitiske talsmann i Fremskrittspartiet har ikke klart å svare på hva skatteløftene til Fremskrittspartiet vil koste i årene som kommer.

I regjeringens budsjett rettes oppmerksomheten også mot framtidens arbeidsplasser, bl.a. gjennom programmet for mineralkartlegging i nord, som kan være med på å bidra til ny giv til en næring som har et stort potensial både lokalt og globalt.

De rød-grønne partiene prioriterer å bruke pengene på dem som trenger det aller mest: på barnevernsbarna, på rusmisbrukerne, på dem som trenger helsehjelp, på ungdom som skal fullføre videregående utdanning og ikke minst på eldre som venter på sykehjemsplass. Stadig flere eldre vil ha behov for omsorgstjenester i årene som kommer. Det tar Arbeiderpartiet og regjeringen på alvor. Flere av landets ordførere har sagt at de trenger mer penger for å bygge ut omsorgstilbudet og for å ansette folk til å ta seg av de eldre. Derfor legger vi ekstra statlige penger på bordet, gjennom både det ordinære budsjettet, som vi behandler i dag, og den eldremilliarden som er varslet i tillegg. Vi øker overføringene til kommunene, og vi øker tilskuddet til sykehjemsplasser og omsorgsboliger. Det gir kommunene et større økonomisk handlingsrom for å gi de eldre en god og verdig omsorg.

Så handler eldreomsorg selvfølgelig om mer enn bygninger og penger. Det handler om å ta vare på mennesker i deres siste leveår. Da trenger vi dyktige fagfolk og engasjerte frivillige til å gi eldre en trygg og meningsfylt hverdag.

For å styrke det gode samarbeidet med frivillige krefter innenfor eldreomsorgen har de rød-grønne stortingspolitikerne lagt inn ekstra penger til det gjennom budsjettbehandlingen her i høst. Man satser spesielt på demente og deres pårørende. Det er hovedtrekkene i regjeringens politikk og budsjett for neste år.

Hva er så alternativet til den rød-grønne politikken? Det er ikke det perfekte samfunn uten feil og mangler; det er et mørkeblått alternativ.

Jeg har ikke unngått å legge merke til at Høyres leder i det siste har forsøkt å framsnakke sitt eget parti ved å betegne det som et velferdsparti som attpåtil er opptatt av at det skal være små forskjeller i samfunnet. Høyres leder har når hun har blitt utfordret på det, også vært opptatt av å understreke at den norske modellen basert på skattefinansiert velferd, fellesskapsløsninger og et tett trepartssamarbeid vil bestå uavhengig av hvilken farge det er på regjeringen. Men det står i sterk kontrast til det Høyre faktisk gjør. Høyres alternative budsjett er den aller beste dokumentasjonen på hva som er Høyres egentlige prioriteringer. Det handler om alt annet enn velferd og mindre forskjeller, men derimot om høyst tradisjonell Høyre-politikk: 10 mrd. kr i skattekutt og en usvikelig tro på private løsninger. Det er fortsatt sånn at skattekutt og privatisering er Høyres svar, uansett hva spørsmålet måtte være.

Gjennom fem år med rød-grønn regjering har vi hørt Høyre-folk beklage seg over manglene i samfunnet, og at det ikke bevilges nok penger for å gjøre noe med det. Men i Høyres alternative budsjett finnes det ikke spor av dette engasjementet. Det er altså skattekutt som er den altoverskyggende prioriteringen. Det vil selvfølgelig gi velferdskutt. Dersom Høyres skattekutt skal gjennomføres, vil det ramme vår framtidige velferd. Jeg registrerer at ingen av høyresidens talspersoner i salen her i dag har villet svare på hvor kuttene skal komme i år to. For det er jo ikke sånn at alle skatteløftene verken til Høyre eller Fremskrittspartiet er innfridd gjennom årets budsjett. I år sparker man byråkrater, legger ned norsk landbruk og kutter kraftig i bistandsbudsjettet. Når man har sagt opp byråkratene og lagt ned landbruket, kan man ikke gjøre det et år til. Da må man gå løs på kjernen i det norske velferdssamfunnet: kommuneøkonomi, skole, helse og omsorg.

Høyres skattekutt betyr også at vi mister et av våre aller viktigste redskaper for å omfordele fra dem som har mest, til dem som har minst, og dermed vår mulighet til å redusere sosiale forskjeller. Høyre gir kun noen skarve hundrelapper i lette til dem som har de aller laveste inn-

tektene. De gir over 60 000 kr i gjennomsnitt i skattelette til dem som tjener over 3 mill. kr.

Det er interessant å sammenligne de alternative budsjettene til Høyre og Fremskrittspartiet. På et sentralt område som oljepengebruk har man fortsatt ikke klart å bli enige, men jeg legger merke til at Høyres finanspolitiske talsmann garanterer at man skal forholde seg til handlingsregelen i framtiden. Det er også forskjell på doseringen mellom de to partiene. Men når det gjelder retning og prioritering, er det et stort sammenfall. Det betyr at det er helt feil når Høyres leder prøver å framstille det som om forskjellen på Høyre og Arbeiderpartiet er dagens velferdspolitikk med en liten dash fornyelse av offentlig sektor. Høyres eneste mulige vei til makt går gjennom Fremskrittspartiet og et mørkeblått prosjekt. Det er mange ukjente faktorer i et slikt samarbeid, men skattelette, privatisering og større sosiale forskjeller er det som går igjen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Siv Jensen (FrP) [13:11:45]: Det har en viss underholdningsverdi å høre på den parlamentariske lederen for Arbeiderpartiet.

Jeg merker meg at det er veldig mye hun lurer på når det gjelder Fremskrittspartiets politikk. Da kan jeg jo for så vidt replisere at det er en del jeg også lurer på når det gjelder Arbeiderpartiets. La meg snu noen av hennes spørsmål rundt. Hun var veldig opptatt av at Fremskrittspartiet ikke kunne forklare hva våre budsjetter koster. Jo, det kan vi. Men kanskje Helga Pedersen i stedet kan fortelle meg hva Arbeiderpartiets løfter vil koste i de kommende årene, siden hun forventer svar på dette av Fremskrittspartiet. Og tilsvarende: Hun var opptatt av at vi skulle redegjøre ikke bare for vårt alternative budsjett for neste år, men også for konsekvensene året etter og året etter der igjen. Det kalles langtidsbudsjettering. Det har Fremskrittspartiet foreslått mange ganger, men Arbeiderpartiet har stemt imot. Hvis det likevel er slik at Helga Pedersen er blitt opptatt av det, kan hun da fortelle oss på det nåværende tidspunkt hva vi kan forvente oss av regjeringens budsjett i 2012?

Helga Pedersen (A) [13:12:45]: Det er i hvert fall sånn at alle de ambisjonene Arbeiderpartiet har innen både arbeid og velferd, skal tas innenfor økonomisk ansvarlige rammer. Det har vi slått veldig klart fast, både i vårt partiprogram og i Soria Moria-erklæringen.

Jeg kan forsikre at våre prioriteringer når det gjelder arbeid og velferd, vil stå fast også i budsjettårene etter 2011. Vi er veldig tydelige på at vi prioriterer de største oppgavene først – helse, omsorg, skole – foran skattekutt. Derimot er det uklart hva Fremskrittspartiet og Siv Jensen vil prioritere dersom de kommer til det punktet at de må gjøre det, for nå har vi jo hørt Høyre si her i salen at det ikke blir aktuelt å bryte handlingsregelen dersom Høyre og Fremskrittspartiet skulle samarbeide. Da spør jeg Siv Jensen: Er det skattekutt eller er det velferd som er viktigst for hennes parti?

Presidenten: Presidenten blir glad dersom talen går via presidenten.

Siv Jensen (FrP) [13:13:45]: Nå er det faktisk jeg som stiller spørsmålene, og jeg forventer at Helga Pedersen svarer på dem.

Jeg oppfatter at dette var et svært lite innholdsrikt svar på spørsmål hun forventer at opposisjonspartiene skal svare på, til tross for at vi ikke sitter i regjering. Jeg skal vedstå meg hvert eneste komma i Fremskrittspartiets program, og jeg kan love at vi kommer til å gjøre alt vi kan for å gjennomføre alt. Men Helga Pedersen må være like tydelig selv som det hun forventer av sine motstandere.

Så et annet spørsmål. Jeg hørte statsministeren si i spørretimen at han var for private. Jeg besøkte Ringvoll Klinikken i forgårs. De har pasienter som de ikke får lov til å behandle, som har et års ventetid ved et offentlig sykehus fordi staten nekter dem å bli behandlet ved en privat klinikk – til tross for at de har ledig kapasitet og kan iverksette operasjon i neste uke til halve prisen av det det regionale helseforetaket kan. Er det å være for private, eller er det å være for et offentlig monopol?

Helga Pedersen (A) [13:14:44]: I mitt svar til representanten Jensen var jeg veldig tydelig på at Arbeiderpartiet vil prioritere arbeid og velferd framfor skattekutt. Jeg registrerer at Fremskrittspartiets partileder ikke vil svare på det samme spørsmålet. Da slutter jeg av det at det er skattelette som er det viktigste, både fordi det er den altoverskyggende prioriteringen i Fremskrittspartiets alternative budsjett, og også fordi det var det som ble prioritert da Fremskrittspartiet var Bondevik II-regjeringens støtteparti i perioden 2001–2005. Det var ikke veier eller eldre som vant budsjettkampen da, det var det skattelette som gjorde.

Ja, vår regjering bruker private som et supplement når det er hensiktsmessig, men vi ønsker ikke en storstilt privatisering av velferdstjenesten og å gjøre det om til marked, slik som Fremskrittspartiet tar til orde for. Siv Jensen har til og med sagt at hun ønsker markedstenkning på alle nivå i samfunnet. Der ønsker vi en annen retning.

Erna Solberg (H) [13:15:59]: La meg da få lov til å utfordre Helga Pedersen på denne andre retningen. Med bevende stemme sier man at den forrige regjeringen var, og at Høyre er, opptatt av å privatisere mer. Jeg tar det inn over meg. Vi mener det er bra med mangfold. Vi mener det er bra med valgfrihet. Vi mener at alle gode krefter må brukes til å løse de gode og viktige velferdsoppgavene fremover.

Ett av eksemplene på regjeringens allergi mot private er måten de håndterer anbudsprosesser på, måten de innskrenker kjøp fra private på, uten å ha et helhetssyn. Det resulterer nå i at Oslo Hospital nedlegges. Oslo Hospital har et ordentlig, dyptgående tilbud til voldelige psykiatriske pasienter i Norge, en type tilbud som regjeringens eget offentlige utvalg som så på drap av kvinner, mente måtte utvides. Men konsekvensen av velferdspolitikken til Arbeiderpartiet er altså at det nå nedlegges.

Hva synes egentlig Helga Pedersen om det?

Helga Pedersen (A) [13:17:10]: Det er mye vi kan si om private løsninger. Vi skal ta i bruk private løsninger når det er hensiktsmessig, og vi bruker private supplement i det norske helsevesenet, i barnehageutbyggingen og på mange andre områder.

Når Høyre trekker fram private løsninger som det store svaret på alle de utfordringer vi ennå har i det norske velferdssamfunnet, ja så har jeg to kommentarer til det. Det ene er at hvis man skal gjøre som Høyre sier i sin retorikk og i sine program, så tar man inn private på bekostning av det offentlige, eller så må man ta inn private aktører og faktisk være villig til å betale det det koster å øke budsjettene for å betale for det private tilbudet. Det ser jeg svært lite spor av i Høyres alternative budsjett.

Så er vi opptatt av at vi skal gi forutsigbare rammebetingelser for både de kommersielle og de ideelle aktørene, men vi kan ikke forandre spillereglene mens spillet pågår.

Erna Solberg (H) [13:18:20]: Arbeiderpartiets parlamentariske leder mener altså at det er hensiktsmessig å legge ned det beste tilbudet til voldelige psykiatriske pasienter i Norge, drevet av en frivillig organisasjon. Det var det som egentlig var svaret på spørsmålet mitt, og det synes jeg er ganske opprørende.

Det som har skjedd på disse områdene, er at Arbeiderpartiet har abdisert fra å styre. Man har latt byråkratiet nedover styre og har ingen oversikt over konsekvensene av de vedtakene som nå fattes rundt omkring i helseforetakene, f.eks. om mangfoldet i og bredden i tilbudene som blir stående igjen. Det mener jeg er et politisk ansvar. Jeg mener det er et politisk ansvar å ha gode rammebetingelser for både private og frivillige som kan gi et bredt tilbud, fordi jeg mener at pasientene og det norske samfunnet får et bedre velferdstilbud med det. Det er viktig at kvinner ikke lever i frykt for å bli drept av en mann som er psykiatrisk pasient og voldelig. Vi skal ha et slikt hjelpetilbud i det norske samfunnet, men Arbeiderpartiet mener åpenbart at det er greit at byråkratiet og helseforetakene for øyeblikket nedlegger det.

Det er dette det dreier seg om. Jeg synes at Helga Pedersen nå må melde seg inn i virkeligheten, og virkeligheten er at det er denne type tilbud, denne bredden, som forsvinner i allergien som Arbeiderpartiet har mot private tilbud.

Helga Pedersen (A) [13:19:38]: Jeg synes det er ganske oppsiktsvekkende at lederen for det norske Høyre, som alltid har stått for mer markedstenkning, etterlyser mer politisk styring fra regjeringen.

Ja, vår regjering ønsker at ideelle aktører skal være en viktig del av velferdsproduksjonen i Norge. Men når vi åpner for aktører utenfra det vi kan kalle velferdsmarkedet i denne sammenhengen, må det være noen spilleregler sånn at vi kan måle de ulike aktørene opp mot hverandre. Når jeg spiller Ludo med familien min, blir vi enige om spillereglene før vi setter i gang spillet. Så kan det godt hende at vi endrer spillereglene før neste omgang, men da gjør vi det *før* vi begynner på neste omgang. Det blir sure miner hvis vi forandrer spillereglene underveis.

Det med ideell sektor har vært et stort tema her i salen i høst. Det er noe regjeringen ser på og går igjennom. Så får vi eventuelt komme tilbake til det, for ideell sektor er en viktig del av det vi gjør i Norge innenfor velferden.

Dagfinn Høybråten (KrF) [13:20:57]: Når representanten Helga Pedersen er sjokkert over at selv Høyres leder ber om økt offentlig styring, kan det vel tenkes at representanten Solberg har et poeng.

Den behandlingen av ideelle institusjoner her i Norge som Regjeringen står for for tiden, er intet mindre enn en skandale. Hver eneste uke nedlegges eller innskrenkes stadig nye ideelle tilbud. Og det handler ikke om institusjoner som man har åpnet et slags spill for, hvor regjeringen er en motspiller. Det handler om de institusjonene som i stor grad har bygd dette velferdssamfunnet. Representanten Pedersen vet at jeg har brukt mesteparten av mitt politiske liv til å kjempe for god offentlig velferd. Men en del av mangfoldet i det norske velferdssamfunnet er ideelle institusjoner. Oslo Hospital, som var utgangspunktet for representanten Solbergs spørsmål, er ikke noe regjeringen i sin velvilje har åpnet for i et spill. De var der før oss alle sammen – i 1290! Og nå skal det legges ned, til skade for psykiatriske pasienter med de tyngste lidelsene. Jeg forstår ikke at Det norske Arbeiderparti kan stå for dette.

Helga Pedersen (A) [13:22:17]: Når vi deler ut tilbud og kontrakter, det være seg til frivillige eller til andre, må vi ha en eller annen måte å måle at tilbudet er godt nok på. Jeg har hatt møter med Frelsesarmeen og Kirkens Bymisjon her i Oslo, som har levert tjenester til Høyre- og Fremskrittsparti-styrte Oslo kommune, og de sier: Ja, vi vil gjerne bli målt på kvalitet, vi konkurrerer gjerne med hverandre, men det vi ikke tåler, er å bli utkonkurrert av kommersielle aktører som presser oss på de ansattes lønns- og arbeidsforhold. Så hvis det er slik at høyresidens partier, altså Høyre og Fremskrittspartiet, er veldig opptatt av dette, kan de begynne i sin egen kommune. Regjeringen har tatt grep, innenfor barnevern har vi innført nye regler, med en egen runde for ideelle aktører og så en runde for de andre. Og nå, som sagt, ser vi på mulighetene for å sikre bedre forutsigbarhet for de ideelle på andre områder. Men dette er teknisk veldig komplisert, så vi får ta den tiden vi er nødt til å bruke på det.

Trine Skei Grande (V) [13:23:31]: Først må jeg nok si at kunnskapen må oppdateres litt, for alle de ideelle har nå avtaler i Oslo, det er bare tre som har igjen å forhandle ferdig avtalene sine, så en må finne fram noen nye argumenter.

Men ettersom det ikke går så bra med de store spørsmål, tenkte jeg at jeg skulle stille et veldig enkelt, konkret og lite et. Jeg har lyst til å sitere avisa Nordlys. Der sto det i et innlegg:

«Målet om likeverdige helsetilbud må også gjelde for tennene våre. Derfor vil Arbeiderpartiet nå løfte

tannhelsen. (…) Derfor vil vi at det offentlige skal ta større ansvar på tannhelsefeltet.»

Og videre skrives det:

«Mens det i dag er gratis for alle under 18 år å gå til tannlege, vil vi heve grensen til 20 år.»

Dette er signert Helga Pedersen, men det var skrevet i valgkampen 2009.

Stoltenberg har et mantra om at man stemmer for det man er for, eller mot det man er mot – mens da regjeringen underregulerer og kutter denne støtten. Så spørsmålet mitt går på at det er to alternativer her, enten har man lurt velgerne, eller så stemmer man mot det man er for.

Helga Pedersen (A) [13:24:44]: Også på tannhelseområdet må vi gjøre slik som vi har gjort på andre områder, å bygge stein på stein, og innenfor tannhelseområdet har vi de siste årene tidoblet innsatsen overfor rusmisbrukerne og dem som har dårligst inntekter, så flere får godt stell av sine tenner. Så får vi bygge det videre ut etter hvert, men på budsjettet for 2011 har våre viktigste prioriteringer vært eldre og sykehus.

Presidenten: Replikkordskiftet er over.

Siv Jensen (FrP) [13:25:42]: Vi har nettopp nå fått oppskriften fra Arbeiderpartiets parlamentariske leder på hvordan man svarer når man blir utfordret på hva man vil, og hva det koster. Derfor kan det jo være like naturlig for meg å gjøre hennes ord til mine ved å si at Fremskrittspartiet vil gjennomføre sin politikk innen økonomisk ansvarlige rammer, og jeg kan forsikre om at våre prioriteringer står fast.

Vi har så langt i denne finansdebatten vært vitne til, hva skal jeg kalle det, en rød-grønn verbal orgie i angrep på opposisjonen. Det er gjerne en teknikk man velger å bruke når velgerne rømmer ens egne partier, og ikke lenger har tillit og tiltro til den sittende regjering. Jeg skjønner at det er ubehagelig, men da burde man kanskje være mer opptatt av å endre på sin egen adferd og sin egen fremtoning og sin egen politikk fremfor å rette alt skytset mot opposisjonen, som dessverre ikke har noen innflytelse over den politikken som føres for øyeblikket. Og da er det også naturlig for meg å stille noen spørsmål: Kan det hende at velgerne faktisk er enig med Fremskrittspartiet, siden de i hvert fall i meningsmålinger velger å si at det er oss de vil stemme på? Kan det hende at de har oppfattet hva vi vil, og overhodet ikke trenger statsministerens eller andre rød-grønne politikeres hjelp til å komme ut av uføret, ved ikke å misforstå? Kan det hende at de rett og slett har fått nok av rød-grønn politikk og vil ha det annerledes? Det burde kanskje regjeringspartiene reflektere noe mer over i sin iver etter å angripe opposisjonen.

Jeg vedstår meg hvert eneste komma i Fremskrittspartiets program – jeg ikke bare vedstår meg det, jeg er faktisk veldig stolt av det. Og jeg er egentlig veldig glad for at Arbeiderpartiet er mer opptatt av å snakke om Fremskrittspartiets politikk enn om sin egen. Det gjør det bare mulig for oss på enda flere flater og på enda flere arenaer å få synliggjort enda mer av Fremskrittspartiets svært utmerkede politikk. Problemet til Arbeiderpartiet er allikevel at de ikke får fokuset bort fra seg selv, fordi det fokuset er der hver eneste dag gjennom at velgerne hver eneste dag kjenner på konsekvensene av den rød-grønne politikken.

Så merker jeg at man har regnet fælt i regjeringsapparatet og i de rød-grønne partiene. Man har regnet fælt – og synes at 88 mrd. kr er et fint tall å skremme velgerne med. Nå er det litt vanskelig for meg å imøtegå eller debattere disse tallene på Arbeiderpartiets egne premisser, for jeg har jo ikke sett verken forutsetningene for regnestykkene eller konklusjonene – for de er hemmelige. Hvis de ikke er hemmelige, gleder jeg meg til å få utlevert det notatet etterpå. Jeg håper at statsministeren kan komme og gi meg det – det hadde vært veldig hyggelig.

Men la meg sette de påståtte 88 mrd. kr i perspektiv i forhold til noen av de løftene, eller mangel på innfrielse av løfter, som kommer fra de rød-grønne. Et eksempel: lyntog – man sier at man skal bygge lyntog. Kostnadsrammen for å bygge det er et sted mellom 300 og 500 mrd. kr. Men det er åpenbart ansvarlig politikk. Eller: Ved å la være å legge til rette for videre utbygging av Heidrunfeltet taper Norge 50 mrd. kr. Men det er vel, siden det er de rød-grønne som definerer det, småpenger. Eller: Vi har analyser som konkluderer med at vi årlig har et tap på et sted mellom 80 og 100 mrd. kr som skyldes manglende effektivitet på grunn av dårlig infrastruktur i vårt samfunn. Det er slike tall vi helst ikke vil forholde oss til. Men 88 mrd. kr, hvis man skal tro tallet som Arbeiderpartiet har regnet seg frem til, som vil gjøre økonomien mer velfungerende, nei, det er uansvarlig. Det er en debatt på helt useriøse premisser, og jeg tror ikke jeg orker å bruke veldig mye mer tid på det, annet enn bare å slå fast at Fremskrittspartiet har ambisjoner om å gjennomføre sin politikk. Det er derfor vi stiller til valg, og jeg er glad for at stadig flere velgere slutter opp om den politikken. Det betyr nemlig at vi kan få en forandring, vi kan få en fornyelse, og vi kan sette de viktigste tingene i samfunnet først.

Jeg er veldig stolt av å legge frem – sammen med Fremskrittspartiets finansfraksjon og stortingsgruppe – et alternativt statsbudsjett som setter de eldste først. Eldre mennesker står alltid på dagsordenen i debatt og valgkamp, men de blir alltid tapere i rød-grønne budsjetter. Det kommer ikke Fremskrittspartiet til å godta særlig lenger.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Helga Pedersen (A) [13:31:03]: Jeg registrerer at Fremskrittspartiet ikke setter overvettes stor pris på at det blir stilt spørsmål ved deres politikk. Når det gjelder utregningene av de 88 mrd. kr, er det offentlig tilgjengelig. Det kan Siv Jensen finne på Finansdepartementets nettsider.

Norge er nettopp kåret til verdens beste land å bo i. Jeg er sikker på at Siv Jensen er enig med meg i at det fortsatt finnes et forbedringspotensial – det høres i hvert fall sånn ut – men i Norge er det likevel sånn at de aller fleste har det bra, fordi vi politisk har villet det sånn. Vi har utviklet landet, bygd på felles finansiering av velferdsgodene. Vi har offentlige velferdstjenester som er tilgjengelige for alle, og ikke minst har vi et sterkt trepartssamarbeid i

arbeidslivet som sikrer folk sterke arbeidstakerrettigheter, og som også har gitt oss en ansvarlig fagbevegelse som er med og tar grep når det er nødvendig.

Hva slags samfunn er det Fremskrittspartiet ser for seg med 88 mrd. kr i skattekutt, krav om markedstenkning på alle nivå og stadige angrep på et organisert arbeidsliv?

Siv Jensen (FrP) [13:32:18]: Jeg tror ikke Helga Pedersen hørte hva jeg sa. Jeg sa jo snarere tvert imot at jeg var veldig glad for at vi ved enda flere anledninger fikk snakke om Fremskrittspartiets politikk, også nå: Takk for replikken!

Ja, jeg er enig: Norge er på mange måter et veldig godt land å bo i. Det politikk handler om, er jo å gjøre samfunnet enda bedre. Da handler det om at vi er uenige om hvilke virkemidler vi vil ta i bruk. Fremskrittspartiet er enig med Arbeiderpartiet i at mange av våre velferdsgoder skal være finansiert av fellesskapet gjennom skatteseddelen. Der vi skiller lag, er at Arbeiderpartiet kun vil at oppgavene skal utføres, eies og skapes av offentlige monopoler. Vi vil at også private skal få slippe til.

Jeg registrerer at Helga Pedersen i replikkvekslingen i stad sa at man skal slippe private til som et supplement når det passer Arbeiderpartiet. Men det er altså ikke sånn at de står klare til Arbeiderpartiets disposisjon når det passer Arbeiderpartiet. Det er krevende å drive private bedrifter. De må også få stabile og forutsigbare rammebetingelser.

Helga Pedersen (A) [13:33:29]: Jeg registrerer at Siv Jensen gjerne vil ha det norske velferdssamfunnet, men hun vil ikke være med å betale for det. Da vil jeg gjerne spørre: Hvor henter Siv Jensen inspirasjon til sin politiske tenkning? Kan representanten Jensen nevne ett land der man har privatisert velferdsordningene og gjennomført skattekutt i den størrelsesordenen som Fremskrittspartiet foreslår, og der innbyggerne har det bedre enn i Norge?

Siv Jensen (FrP) [13:34:08]: Jeg henter min inspirasjon hos det norske folk, i samtaler med mennesker, individer, bedrifter og organisasjoner nesten hver eneste dag. Der henter jeg min inspirasjon. Jeg henter min inspirasjon på Ringvoll Klinikken i Hobøl kommune i Østfold, som tross alle odds driver privat, som ønsker å hjelpe syke mennesker til å bli friske, men som opplever at den eneste måten de kan behandle pasienter på, er enten ved at de kommer med en privat helseforsikring eller en fet lommebok. Det er et klasseskille skapt av Arbeiderpartiet under Arbeiderpartiet, og et klasseskille jeg er uenig i. Jeg mener at alle, uavhengig av hvilken inntekt de har, skal ha den samme retten til å bli behandlet på Ringvoll Klinikken som de har på Aker sykehus, som vi snart ikke har lenger.

Inga Marte Thorkildsen (SV) [13:35:14]: Jeg tror sannelig at representanten Jensen også henter inspirasjon fra noen av sine venner på beste vestkant. Representanten Jensen lover å gjennomføre alt, sier hun, og er stolt. 13 mrd. kr skal gå til noen av landets aller rikeste. Milliardærene i Norge skal bli nullskatteytere. Det er Fremskrittspartiet stolt av.

I den andre enden ser vi hva slags klassepolitikk dette partiet faktisk står for: I neste års budsjett, hvis Fremskrittspartiet mener alvor, tar man 700 mill. kr fra enslige forsørgere, 2,5 mrd. kr fra syke arbeidstakere og 1 mrd. kr fra uføretrygden. Det er klassepolitikk, sånn vi ser det. Det er faktisk å velge side. Da mener jeg at Fremskrittspartiet også bør snakke om nedsida ved sine budsjettalternativer, ikke bare det de mener er oppsida.

Siv Jensen (FrP) [13:36:14]: Fremskrittspartiet kutter ikke en eneste krone i uføretrygden. Det vi snarere tvert imot tror, er at mange av våre virkemidler, hvis vår politikk hadde vært gjennomført, hadde ført til at færre trengte å være uføre og heller kunne kommet i jobb. Sist jeg sjekket, var det svært mange mennesker med en uførhetsgrad som ønsket å komme i jobb, men som under et svært rigid system med SV i regjering ikke kommer i jobb. Det vil Fremskrittspartiet gjøre noe med.

Så til formuesskatten. Fremskrittspartiet har mange ganger gått til valg på å fjerne den, og det kommer vi til å fortsette med. Hvorfor? Punkt én fordi det er en dobbeltbeskatning. Punkt to fordi vi ved å fjerne formuesskatten skaper flere arbeidsplasser, og det kommer vi til å trenge, også i fremtidens Norge. Jeg vil veldig gjerne at de som skaper verdier i Norge, skal skape flere, slik at vi kan få mer arbeidsgiverinntekt, mer moms og andre skatter og avgifter inn i statskassen som følge av det.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [13:37:29]: Det er interessant å høre representanten Jensen snakke om stabile rammevilkår for næringer når de i sitt budsjett kutter 6,4 mrd. kr direkte til en av landets viktigste næringer.

Det andre er at representanten Jensen snakker om eldre. Det representanten Jensen tar til orde for, er en statliggjøring av eldreomsorgen, å skape et stort statlig byråkrati der den enkelte skal få vurdert sitt omsorgsbehov av en eller annen statsbyråkrat, istedenfor å få vurdert sitt omsorgbehov i nærmiljøet. Statens innbyggerundersøkelse viser jo at det er i de minste kommunene folk er mest fornøyd. Der det er nært, føles det trygt. Sosial- og helsedirektoratet kom med en rapport som sa at der det var trygt, var der det var nært – i de minste kommunene.

Hvordan skal den enkelte bli sett bedre når en skal innføre et stort statsbyråkrati som skal vurdere omsorgsbehovet, istedenfor at det er lokale folk som skaper et godt tilpasset tilbud til den enkelte demente?

Siv Jensen (FrP) [13:38:23]: Det er i hvert fall veldig stabilt når Fremskrittspartiet år etter år etter år står for den samme landbrukspolitikken, og den vedstår vi oss, enten Slagsvold Vedum liker den eller ikke.

Så til eldreomsorgen: Vi har ikke snakket om å statliggjøre eldreomsorgen. Det vi har snakket om, er å statliggjøre finansieringen av den. Det er jo ikke slik at det skal sitte en byråkrat i et eller annet departement og vurdere hvem det er som trenger eldreomsorg eller ikke. Det aller mest naturlige er at legen din gjør den type vurdering. Det

er legen din som må være den som vurderer din medisinske tilstand, og hvorvidt behovet for ytterligere omsorg inntreffer i ditt liv. I det øyeblikket det behovet inntreffer, mener vi at det skal være et automatisk system som sørger for at du får den hjelpen du trenger – uavhengig av om du bor i en rik eller i en fattig kommune. Den eneste måten å gjøre det på er altså å la pengene følge den enkelte eldre, etter behov, i stedet for å gjøre det som i dag, gjennom rammeoverføringer hvor man ikke har noen som helst forutsetning eller garanti for å vite om man får plass når man har behov for det.

Knut Arild Hareide (KrF) [13:39:43]: Kristeleg Folkeparti hugsar budsjettdebatten i fjor med glede. For første gong i historia stemde da Framstegspartiet for regjeringa sitt forslag til alkoholavgifter. Da er det spennande å sjå at no har Framstegspartiet gått tilbake til sitt vante eg. Det kunne vore interessant å høre Siv Jensens tankar om kva ein gjorde i fjor. Var det eit innfall av klokskap, eller var det eit feilskjer frå Framstegspartiet si side?

Med på vegen vil eg òg gi eit sitat som Gunnar Stavrum frå Nettavisen har kome med. Det gjeld Framstegspartiet sitt budsjett for i år. Han seier:

> «Fremskrittspartiets budsjett er like realistisk som å vedta pent vær og oppheve tyngdeloven. (…) Mens andre partier lager budsjettforslag som kan settes ut i livet, er Frp-budsjettet i beste fall en illustrasjon (…)»

Kva er Siv Jensens kommentar til dette?

Siv Jensen (FrP) [13:40:47]: I hvert fall at det er veldig mange som ønsker å gjøre seg til – skal vi si – sannhetsvitner på hva Fremskrittspartiets politikk vil føre til. Jeg registrerer at stadig flere diskuterer det. Det betyr jo at man i hvert fall i noen leirer begynner å bli mer og mer bekymret for at vi faktisk får anledning til å komme i regjeringsposisjon og gjennomføre politikken vår. I motsetning til våre politiske motstandere og andre i eliten i samfunnet tror jeg det er veldig mange mennesker i dette samfunnet som gleder seg stort over at sannsynligheten kommer nærmere og nærmere for at vi kan gjennomføre vår politikk. Jeg skjønner at det er mange i denne sal som ønsker å ha monopol på definisjonsmakten av hva som er en ansvarlig økonomisk politikk. Men jeg skjønner ikke hvorfor en ansvarlig økonomisk politikk går gjennom en handlingsregel. Den burde jo faktisk gå gjennom styrkeforholdet og balansen mellom offentlige utgifter og vår evne til å skape inntekter for samfunnet. Det er det balanseforholdet som avgjør om en økonomi er sunn over tid, eller om den ikke er det.

Trine Skei Grande (V) [13:42:09]: Jeg regner med at representanten Jensen var her da jeg stilte spørsmålet til Leirstein. Nå skal jeg utdype det litt mer: Venstre og Fremskrittspartiet sto sammen i prinsippet når det gjaldt biodieselavgiften. Vi var enige om at man her kan bruke en avgiftspolitikk, bruke skattepolitikk, bruke virkemidlene for å få til handling og utvikling av norsk næringsliv som vi ønsker. Vi er enige om at vi skal utvikle norsk næringsliv, vi er enige om at markedsmekanismene må fungere i et samfunn. Det jeg ikke skjønner, er hvorfor det ikke er mulig å få med Fremskrittspartiet på en tankegang der vi lager et system med miljøavgifter – skattlegging som legger til rette for den næringslivsveksten som vi ser rundt omkring i Europa. I Tyskland er nå fornybar energi et større næringsliv enn det bilindustrien var i gamle Tyskland. Så hvorfor er ikke Fremskrittspartiet med på en slik tankegang der man bruker skatte- og avgiftssystemet for å få fram et næringsliv for framtida?

Siv Jensen (FrP) [13:43:16]: La meg først si at jeg synes det er veldig gledelig at Trine Skei Grande på vegne av Venstre er opptatt av å fremheve hvor mye Fremskrittspartiet og Venstre faktisk er enige om. Det kan love godt for de neste årene.

Så til miljøavgifter: Fremskrittspartiet har mange ganger tatt til orde for en veldig klar og tydelig øremerking av miljøavgiftene, slik at de miljøavgiftene vi har, skal komme miljøet til gode. Sånn er det ikke innenfor dagens system, og det er vi mer enn villige til å diskutere med Venstre og med andre partier for den saks skyld – særlig i et energipolitisk perspektiv. Det er ingen tvil om at Norge har de aller beste forutsetninger for, også i årene som kommer, å bli en enda større produsent – forhåpentligvis også eksportør – av grønn, eller fornybar, energi. Vi har et uutnyttet potensial på vann, og vi har et uutnyttet potensial innenfor en rekke områder som ligger der klare til å bli igangsatt. Det håper jeg Fremskrittspartiet og Venstre kan enes om.

Presidenten: Replikkordskiftet er da over.

Erna Solberg (H) [13:44:39]: Det er ofte mange som spør oss: Hvorfor er det så små forskjeller i de alternativene og de statsbudsjettene som legges frem hver eneste høst på Stortinget? Det er mange som spør oss om vi ikke kan flytte på mer penger. Kan vi ikke gjøre større grep? Mitt svar er da alltid at for det første er det mye i budsjettet som er låst fast fordi det er viktige, stabile ting rundt folks hverdag. Det andre er at i norsk politikk er det stegene over flere år – ikke det du gjør det ene året – som er avgjørende for å se hva som er forskjell på partier, og hva man gjør for fremtiden.

Høyres alternative statsbudsjett viser våre steg i en retning som både kommer til å sørge for mer varig velferd, og som også ikke minst sørger for at vi har en bærekraftig vekst, en vekst som gjør det mulig både å prioritere velferd og velferdsutfordringene og sørge for at de er varige, og at norsk næringsliv går bra.

Høyres utgangspunkt er den visjonen vi har lagt, om at vi skal skape et samfunn med muligheter for alle. Det dreier seg for øyeblikket om å sørge for at alle har mulighet til å kunne få en jobb, at alle har mulighet til å kunne bruke sine talenter, å bekjempe de største klasseskiller som vi har i vårt samfunn, nemlig forskjellen mellom dem som er i arbeidslivet, og dem som står utenfor arbeidslivet. Vi mener at varig velferd først og fremst finansieres og skapes av at vi sørger for at norsk næringsliv er konkurransedyktig og skaper nye jobber hvert eneste år fremover.

Statsministeren startet dette året sin nyttårstale med å stille spørsmålet og si at han skulle ha en stor diskusjon om hva vi skal leve av etter oljealderen. Jeg mener det er en stor og viktig sak. Men hvert steg for å få til det vi skal leve av etter oljealderen, tar vi hvert eneste år når vi behandler budsjettet, men også hver eneste gang vi behandler saker i Stortinget, for det er rammebetingelsene rundt det. Vårt alternative budsjett dreier seg om å sørge for å investere for fremtiden, slik at vi kan møte både 2020, 2030 og 2040 med en mer konkurransedyktig økonomi, med mer lønnsomme arbeidsplasser, med større skatteinntekter, fordi vi har valgt å skape mer, ikke å skatte mer.

Det er ikke slik som finansministeren sa, at skattekutt nødvendigvis blir velferdskutt. Han har selv vært med på skattekutt som ikke har gitt velferdskutt. I 1992 var vi enige om en skattereform med skattekutt som ga bedre inntekter fremover. Det samme gjorde vi i 2005. Vi har fått mer skatteinntekter etterpå, for skattelettelsen som den gang ble gitt, har faktisk gitt oss både dynamiske effekter og bidratt til mer vekstevne i økonomien. Det samme kommer det til å gjøre når vi fjerner det mest vekstfiendtlige vi har i norsk økonomi i dag, nemlig formuesskatten, som gjør at mange av de små og store bedriftene vi har rundt omkring i landet, må ta av egenkapitalen, ja, hele gjødselen de har for å kunne vokse videre, for å betale skatt hvert eneste år. Den skatten har altså fordoblet seg under den rød-grønne regjeringen.

Men det er ikke bare det vi må gjøre. Det er viktig å holde makroøkonomien på plass. Derfor har vi også sagt at hovedrammene rundt dette budsjettet er vi enig i når det gjelder hvor mye penger vi bruker. I kampen mot at vi f.eks. skal få økt rente, økt kronekurs, er dette budsjettet tilpasset. Det som ikke er tilpasset, er prioriteringene internt i budsjettet. Det er for lite prioritering når det gjelder forskning, utvikling, kunnskap og kompetanse, av veibygging og av det som altså stimulerer til at vi får styrket bedriftene fremover.

I et samfunn som ikke skal ha for store forskjeller, er nettopp det å gi tilgang til å skape økonomisk vekst og grunnlag for å finansiere velferdssamfunnet viktig, men også at det er arbeidsplasser nok. Det er derfor en nødvendig forutsetning. Men det er ikke den eneste forutsetningen. Den andre forutsetningen er nemlig at vi også investerer i det enkelte mennesket, at vi skaper et skolesystem som løfter kunnskapen, som løfter kompetansen, at vi skaper et arbeidsliv som reinvesterer i de ansatte, og som gjør at når folk ikke mestrer å lese og skrive godt nok til å holde på den nye jobben – mens de mestret den gamle jobben, men den forsvant ut av landet – gir vi dem det påfyllet i kunnskap og kompetanse. Derfor har vi alltid prioritert de tiltakene som gjør at folk kan få kompetanseheving i arbeidslivet fremover.

Det vi gjør i dag, bidrar til om vi kan være stolte i møte med våre barn i fremtiden. Jeg mener at mangelen på investeringer for fremtiden fra regjeringens side bidrar til at vi svikter fremtidige generasjoner. Det kommer til å skape større forskjeller fordi det norske samfunnet ikke kommer til å kunne beholde en politikk som bidrar til mindre forskjeller i fremtiden, hvis ikke vi gjør noe med konkurranseevne og investeringer i det enkelte menneskets kompetanse.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Helga Pedersen (A) [13:49:57]: Til tross for Høyres nye retorikk viser de alternative statsbudsjettene fortsatt at en av de viktigste skillelinjene mellom høyresiden og venstresiden i norsk politikk går gjennom velferdspolitikken. Jeg skal ikke påstå at vi ikke har utfordringer i det norske helsevesenet, men det at vi har et offentlig helsevesen som er tilgjengelig for alle, har bidratt til små sosiale forskjeller i helse sammenlignet med de fleste andre land, at vi kan behandle stadig flere sykdommer, og at flere pasienter får behandling.

I sitt alternative budsjett for 2011 foreslår Høyre å øke bruken av private aktører i helsesektoren. Det begrunnes med at det vil føre til kortere ventetid og være kostnadseffektivt. Det trodde man også i Danmark. Derfor økte den høyrestyrte regjeringen innsatsen på private aktører. Antall private sykehus har økt fra 43 til 221, og man har gitt skattefritak på private helseforsikringer. Ventetiden har ikke gått ned, og det har ikke blitt billigere.

Når man ikke har lyktes i Danmark, hva er da begrunnelsen for at Høyre vil gjøre det samme i Norge, annet enn av ideologiske årsaker?

Erna Solberg (H) [13:51:21]: Fordi vi har gjort det før – det var nettopp det den forrige regjeringen gjorde, og vi senket helsekøene med 50 000.

Dette er jo arven etter Bondevik II-regjeringen. Vi kuttet i sykehuskøene. Denne regjeringen har satt rekord i sykehuskøer. Det er altså flere som står i kø nå enn før den helsereformen vi gjennomførte, der vi altså var veldig motivert for å få ned helsekøene. Så det er jo ikke så lett. Du trenger ikke løpe til Danmark. Du kan bare se på historien i Norge. Det vi mener vi skal gjøre, er å gi folk valgfrihet. Er du godkjent for en behandling, kan du ta med de pengene og enten gå til den private som kan gi den behandlingen, eller til det offentlige sykehuset. De fleste kommer til å velge det offentlige sykehuset. Vi mener helsevesenet skal være offentlig finansiert. Vi mener faktisk at det er et problem når folk pantsetter huset sitt til skorsteinen for å slippe å stå et år i helsekø. Det gjør de under den politikken som Helga Pedersen mener gir mindre forskjeller. Helseområdet er et område med større forskjeller under den rød-grønne regjering.

Helga Pedersen (A) [13:52:31]: For det første vil jeg minne om at det var Stoltenberg I-regjeringen som tok initiativet til helsereformen, og dessuten at det behandles 90 000 flere pasienter hvert år nå enn under Bondevik II-regjeringen.

I Norge står tanken om sosial og geografisk utjevning veldig sterkt. Høyres iver etter å åpne et helsemarked for private aktører utfordrer begge disse to elementene. La oss vende tilbake til Danmark. Der har regjeringen, i likhet med Bondevik II-regjeringen, gitt skattefritak for private helseforsikringer som gir rett til behandling på private sy-

kehus. 60 pst. av dansker med inntekt over en halv million danske kroner har slik forsikring, mens kun 12 pst. av dansker med inntekt under 300 000 kroner har slik forsikring.

For det andre er det slik at en av de største utfordringene innenfor helse og omsorg er tilgang på kvalifisert personell i årene som kommer. Der sliter distriktene allerede, og en privatisering vil føre til større konkurranse. Hvordan mener Erna Solberg at en privatisering skal føre til bedre sosial og geografisk utjevning når bildet er slik som det er?

Erna Solberg (H) [13:53:43]: Fordi vi vil gi valgfrihet innenfor offentlig finansierte budsjetter, betyr det at det ikke vil være behov for de samme private helseforsikringene som det faktisk er under den rød-grønne regjeringen. Helseforsikringene har økt med 134 pst. de siste fem årene. Det er denne regjeringen som tvinger folk over i private helseforsikringer, til å pantsette huset sitt når de har alvorlige sykdommer de skal behandles for. Det er ikke vi som gjør det, det er denne regjeringen som gjør dette.

Til det prinsipielle spørsmålet om hva dette betyr, vil jeg stille et motspørsmål som Helga Pedersen kanskje kan bruke en treminutter på senere i debatten. Eidskog kommune, under daværende ledelse av bl.a. Arbeiderpartiet, vedtok å ha en forsikringsgaranti for alle innbyggerne. Betyr ikke det at de da presser frem et privat tilbud, hvis Eidskog kommune gjør dette, eller er det slik bare hvis enkeltpersoner og arbeidsgivere gjør det? Det prinsipielle burde jo vært at Helga Pedersen da sa at det er forbudt å forsikre seg hvis man synes at det er en utfordring, ikke fordi en arbeidsgiver eller andre gjør det.

Bård Vegar Solhjell (SV) [13:55:03]: Lat meg først følgje opp spørsmålet om privatisering og spørje om privatisering av skulen, for i trontaledebatten bekrefta Høgre etter litt om og men at ja, dei vil setje i gang ei privatisering av skulen igjen viss dei vinn valet, og gjeninnføre den gamle friskulelova. Den har vi jo litt erfaring med, for vi fekk prøvd ho ut ei kort stund før dei raud-grøne vann. I ein del norske byar som Drammen og Tromsø førte det til at ei rekkje skular fekk innvilga søknaden sin om å drive med opp mot 25 pst. av den samla elevmassen i dei fylka dette gjeld. Resultatet ville ha vorte at dersom dei hadde fått til å skaffe elevar, ville dei ha tappa mange av distriktsskulane i dei same fylka. Så veit vi frå land som har ein stor del av elevane i private skular, at det er ei av dei viktigaste forklaringane på store forskjellar, og at det er med på å halde oppe store klasseforskjellar.

Mitt doble spørsmål er: Korleis vil det gå med Distrikts-Noreg med privatisering av skulen, og korleis vil det bidra til mindre forskjellar, som Erna Solberg den siste veka har vorte oppteken av?

Erna Solberg (H) [13:56:04]: Vi er først og fremst opptatt av at den offentlige skolen skal bli god, at de 98 pst. av norske elever som går i en offentlig skole, skal møte en skole som gir dem et tilbud som gjør at de har lyst til å strekke seg, at de bygger sine egne kvalifikasjoner og sine egne kunnskaper.

Jeg synes det er så morsomt at venstresiden bruker 98 pst. av sin tid i debatter om skole til å snakke om private skoler, til tross for at det bare er 2 pst. av elevene som går der. Vi pleier å velge det motsatte. Vi snakker 2 pst. om det vi synes er greit, nemlig at foreldre skal ha rett til å kunne velge hvilken utdanning barna deres skal ha. Det skal ikke være slik at en eller annen pedagog tidlig på 1900-tallet som fikk en god idé, skal stoppe utviklingen av andre pedagogiske ideer. Det er det som er dagens situasjon. Vi godkjenner bare steinerskoler og montessoriskoler. Det kan jo være en ny kreativ pedagog som har et godt tilbud som vi kan lære noe av, for vi tror på mangfoldet.

Det var en del skoler som jeg virkelig ble fascinert av, som ikke fikk realisere seg, skoler med helt nye pedagogiske metoder, som var uttenkt av norske lærere, men som ikke ble godkjent. Da denne regjeringen endret politikken, tapte vi noe, for dette kunne det vært spennende å se realisert.

Bård Vegar Solhjell (SV) [13:57:14]: Kanskje representanten Solberg siktar til dei 15 John Bauer-skulane som aldri fekk prøve seg.

Eg skal likevel spørje om noko anna. For nokre år sidan skreiv representanten Røe Isaksen ein minneverdig artikkel i Samtiden kalt «When Harry met Preben». Eg vil gjerne sitere litt frå han:

> «Jeg er fristet til å si at Høyre og FrP alene vil bringe ut det verste i hverandre.
>
> Et slikt alternativ risikerer å bli uliberalt i innvandringspolitikken, ved å stramme kraftig inn på antallet mennesker som får komme til verdens rikeste land. I forhold til personvern og rettigheter vil batong-fløyen i Høyre hente styrke fra FrPs jag for flere fullmakter til politiet. I miljøpolitikken vil industrien alltid vinne på bekostning av miljøet. I internasjonal politikk vil veien gå mot mer handel, men ikke mot økning av fornuftig bistand som virkelig hjelper verdens fattigste. Alternativet vil bli for statsvennlig på bekostning av det lokale selvstyret, og for teknokratisk i spørsmål om etikk og bioteknologi. For å nevne noe.»

Det kunne vere interessant å be om representanten Solbergs kommentar, ganske enkelt.

Erna Solberg (H) [13:58:22]: Min kommentar er at jeg ikke er så pessimistisk som Torbjørn Røe Isaksen var i sine yngre dager. Jeg er mye mer optimistisk til at Høyre klarer å få godt gjennomslag for den politikken vi står for, i de forhandlingene vi skal ha fremover. Pessimisme ligger ikke så mye for meg.

Jeg har også tenkt å være med i en regjering jeg kan innestå for politikken til. Og ja, det vil være en stram innvandringspolitikk på asylområdet, men det vil være en politikk som også bidrar til at den skal være anstendig og rettferdig. Det vil være en politikk som bidrar til at vi tar vare på menneskeverdet også i bioteknologien. Det er viktig for Høyre å sørge for det. Det kommer til å være en politikk, uansett hvem vi ender opp med å skulle samarbeide med, som vi kan stå for, med våre liberale og konservative ideer.

Vi har så mye på borgerlig side som jeg mener vi kan realisere. Små og mellomstore bedrifter skal få bedre rammevilkår. Vi skal sørge for at skolen får et kunnskapsfokus i årene fremover. Vi skal ikke minst sørge for at vi også gir gründere en større mulighet til å sitte igjen med litt mer, og litt mer motivasjon til å skape gode og trygge arbeidsplasser fremover.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [13:59:35]: Jeg var så enig i innledningen til representanten Solberg: Masse er «låst fast», staten har bindinger. Jeg kunne ikke vært mer enig. Derfor forundrer det meg at partiet som tradisjonelt er konservativt og anstendig, hopper bukk over en inngått avtale mellom staten og en av Norges viktigste distriktsnæringer, nemlig landbruket. Allerede fra 1. januar må næringsutøverne i landbruket – hvis Høyre får gjennomslag for sin politikk – forholde seg til helt andre rammevilkår enn det de har, og de har inngått en avtale med staten.

Så mine spørsmål til representanten er, punkt én: Er det noen annen næring Høyre ville oppført seg på samme måte overfor? Punkt to: Representanten Solberg drømmer jo tydeligvis om å bli statsminister. Hvordan vil landbrukspolitikken i en Høyre–Fremskrittsparti-regjering bli når Høyre på sin side kutter med 1,7 mrd. kr og Fremskrittspartiet kutter med 6,4 mrd. kr, og dere ønsker et totalt annet tollvern. Hvordan vil norsk landbruk da framstå under din ledelse?

M a r i t N y b a k k hadde her overtatt presidentplassen.

Erna Solberg (H) [14:00:39]: Jeg er helt sikker på at representanten Slagsvold Vedum vet utmerket godt at Høyre over lang tid har ønsket en annen innretning på landbrukspolitikken enn den som føres av dagens regjering. Først og fremst har vi ønsket å slippe bonden fri fra mange av de reguleringene som i dag ligger, detaljreguleringer, slik at fra 1. januar ville man som bonde ikke bare møtt litt mindre overføringer, man ville også møtt større skattelettelser, man ville fått en opplevelse av større frihet, for det henger sammen i vår landbrukspolitikk. Derfor tror jeg at vi trygt kan si at landbruket, særlig i de delene som var opptatt av å være fremtidsorienterte, ville fått betydelig bedre rammevilkår enn det bildet Senterpartiet veldig ofte forsøker å tegne av vår landbrukspolitikk.

Det vi foreslår nå, er vel omtrent på nivå med fjorårets nivå fra dagens regjering, og det var vel ikke forferdelig, det?

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [14:01:43]: For det første er det siste som representanten Solberg sa, direkte feil, for vi har ikke økt overføringen til landbruket med 1,7 mrd. kr på et år. Vi har økt overføringen til landbruket med ca. 500 mill. kr på et år, og i tillegg har vi økt muligheten til å ta ut pris.

Høyre har gjort seg til talsmann for, punkt én: redusere overføringene med 1,7 mrd. kr, punkt to: redusere tollvernet. Og hvis du tar bort de to viktigste bærebjelkene for norsk landbruk, vil det ikke være lønnsomhet igjen å skatte for. Poenget med skatt er at du skatter for overskudd, ikke for underskudd, og hvis du både fjerner tollvernet og reduserer overføringene, så er det ikke overskudd.

Så er spørsmålet mitt: Kan representanten fra Høyre garantere for at hun ikke ønsker å finne noen mellomløsning med Fremskrittspartiet på landbruksområdet, for da vil vi få en fullstendig rasering av dagens norske landbruk?

Erna Solberg (H) [14:02:34]: Jeg kan bare svare for hva som er Høyres politikk og ikke for et tenkt regjeringsalternativ, særlig ikke fordi Høyres utgangspunkt er at vi ønsker å samarbeide med fire partier, ikke bare med ett. Og det ville jo være veldig spesielt hvis vi skulle gjøre opp enkeltsaker mot ett parti i enhver replikkrunde her, når vi egentlig ønsker å se en regjering dannet av Venstre, Kristelig Folkeparti, Høyre og Fremskrittspartiet.

Men jeg er helt sikker på at vi skulle finne gode løsninger for norske bønder. Ja, vi er et konservativt parti. Derfor gjør vi ikke brå endringer innenfor landbrukspolitikken heller, men vi gjør små kursendringer som vil gi dem som er heltidsbønder, større frihet og stimulere dem til å bruke tilleggsressursene. Jeg registrerer f.eks. at innenfor mange av de tilleggsområdene som norske bønder er opptatt av – f.eks. bruken av utmark, regulering fra fylkesmannen og annet – er det i dag mange bønder som sier at de ønsker Høyres politikk. Vi ønsker altså å stramme inn på fylkesmannens inngrep i forhold til det dagens regjering gjør.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Bård Vegar Solhjell (SV) [14:04:02]: Relativt små forskjellar kom aldri av seg sjølve, det kom av politisk kamp og politiske vegval. Og framleis endå mindre klasseforskjellar kjem ikkje til å kome av seg sjølve. Vi må forandre Noreg litt kvart år ved tøffe vegval, ved aktiv politikk for å byggje ned klasseskilja og gi alle like moglegheiter, og det er det dette statsbudsjettet dreier seg om. Det er eit budsjett for å halde arbeidsløysa så låg som mogleg.

Eg høyrde for få dagar sidan intervjuet med ein 22 gammal slaktar frå byen Cork, den nest største byen i Irland. Han stod i kø utanfor arbeidskontoret, med lite håp om jobb, med ei gravid kone og med mange ubetalte rekningar som venta heime. Og eg veit ikkje kva som var verst for han – den dårlege økonomien eller den audmjukande følelsen ved å stå der. Men begge delar rammar sårt. Låg arbeidsløyse er det viktigaste grunnlaget for at folk skal kunne realisere seg sjølv i eit samfunn.

Så er dette eit budsjett for å redusere forskjellar gjennom tidleg innsats: Ved å investere i tiltak som kan få ned fråfallet i vidaregåande skule, ved å fortsetje den sterke satsinga på å betre kvaliteten i grunnskulen, gi kompetanseutvikling for lærarar, ved å investere i øyremerkt innsats i barnevernet, som det er akutt behov for i norske kommunar. Gjennom dette byggjer vi eit vern for barn, men vi byggjer òg eit vern for samfunnet, for vi veit at det går betre med barn som barnevernet tidleg får hjelpe.

Høgre og Framstegspartiet sine alternative budsjett går i ei anna retning. Det er budsjett som kan førebu eit fram-

tidig samarbeid – mange av påplussingane og kutta går i same retning. Høgre tek nok eit skritt vekk frå sentrum i politikken gjennom dette budsjettet. Det er tydeleg at Høgre og Framstegspartiet sterkare enn før ser for seg Høgre–ytre-høgre-samarbeid aleine. Kanskje vil hausten 2010 verte hugsa som tidspunktet då Erna i realiteten sa morna, Knut Arild, sa takk for følgjet til Kristeleg Folkeparti og satsa på eit Høgre–Framstegsparti-samarbeid.

Men heilt på sida av det held Erna Solberg taler. «Relativt små forskjeller er en del av limet i de nordiske samfunnene», seier ho i ein av dei for nokre dagar sidan. Høgre meiner «at de som tjener mest, også skal bidra mest til fellesskapet», seier ho òg.

Kor kjem det frå, har eg lurt på, kjem det kanskje frå Høgre sitt alternative statsbudsjett? Nei, det gjer det ikkje, for der står det faktisk ingenting om forskjellar og sosial ulikskap eller fordeling i det heile, og politikken peikar i ei heilt anna retning. Kjem det frå partiprogrammet? Nei, der står det faktisk heller ingenting om slike mål. Eit søk på ordet fordeling i Høgre sitt program gir to treff på fordeling – eit treff på fordeling mellom helseforetaka og eit treff på setninga «(…) kriteriene for fordelingen av kvoter mellom de enkelte fartøygruppene ligger fast». Fiskeripolitikk er viktig, men ikkje nok dersom ein vil rettferdig fordeling.

Det er rett og slett ein retorikk for ein politikk som ikkje finst – ikkje i programmet, ikkje i det alternative budsjettet. Det er som om det no finst to Høgre og to partileiarar i Høgre. Det er forskjells-Høgre, som har støtte i 120 års historie, programmet, budsjettforslaget og samarbeidspartnar Framstegspartiet. Og så er det mjuke-Høgre, som har støtte av eit par taleskrivarar som har vore mykje i Sverige, vil eg tru, den siste tida og sett på korleis høgresida der har hatt suksess med sin retorikk. Spagaten er rett og slett i ferd med å verte vel stor. Politikken går mot høgre, samarbeidspartnaren er Framstegspartiet, men retorikken går famlande mot ein slags fellesnorske verdiar.

Eg må seie at eg ser fram til med stort engasjement ein debatt om kva slags politikk som best kan gjere noko med klasseforskjellar i Noreg framover. Vi treng meir av den debatten. Og eg ser med stort engasjement fram til ein debatt om korleis vi kan utvikle velferdsstaten for ein ny generasjon. Det er òg ein av dei viktigaste debattane vi skal ha framover. No har vi lagt fram eit budsjett som vi kan byggje den debatten på, som vil halde arbeidsløysa nede, som satsar på tidleg innsats, som er eit godt miljøbudsjett, som er eit godt likestillingsbudsjett, der vi òg har fått gjort grep for å hjelpe krisesentra i ein overgangsperiode, og som tek tak i dei store utfordringane, som den raud-grøne regjeringa dei siste fem åra har gjort i Noreg.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [14:09:00]: Det var interessant å høre representanten Solhjell. Egentlig burde Høyre fått alle replikkene, for det var jo bare Høyre han snakket om – ingenting om SVs politikk, men mye om det han mente var Høyres politikk.

Jeg har tenkt å utfordre ham på et annet område, jeg har tenkt å utfordre ham på det finansministeren uttalte, nemlig at skattekutt betyr over tid velferdskutt. Da definerer han at alle skattepengene går til velferd, og at det offentlige er de eneste som kan bidra med velferd. Som SV-representant er kanskje representanten Solhjell enig i det. Eller mener han at penger som man har i egen lomme, og som man kan bruke til det man ønsker, også kan defineres som velferd? I så fall er representanten Solhjell til høyre for finansministeren. Det var et ganske oppsiktsvekkende utsagn fra finansministeren.

Bård Vegar Solhjell (SV) [14:09:52]: Eg er litt usikker på om eg hang med i alle svingane, og kva spørsmålet var.

For å ta det litt i tur og orden: Ja, eg meiner at over tid vil store skattekutt nødvendigvis bety kutt i velferdsstaten sine ordningar, anten det er gjennom frivillig sektor som det offentlege betalar, eller det er gjennom offentlege velferdsordningar. Det er slik vi finansierer dei velferdsordningane.

Så er mi oppfatning, og eg trur eigentleg finansministeren er heilt einig i det, at vi òg har ein veldig viktig delsektor i tillegg til velferdsstaten i Noreg som gjer eit uvurderleg arbeid. Eg er ganske sikker på at han òg vil vere einig i, kanskje i motsetning til representanten Tybring-Gjedde, at det at vi har ein stor og godt utbygd velferdsstat som basis i det norske samfunnet, er den viktigaste grunnen til at vi kan ha små forskjellar, og at relativt mange menneske kan klare seg godt i Noreg, og eit svært godt utgangspunkt for å bevare dei viktigaste trekka i det norske samfunnet.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [14:10:58]: Betyr det da at representanten Solhjell mener at skattekutt ikke nødvendigvis går ut over velferden? Dersom man har solid offentlig velferd i bunnen, kan skattekutt være helt ok, for da får private mennesker lov til å disponere mer av sin egen lønnsinntekt, eller kapitalinntekt, på sin egen velferd definert av dem selv. Forstår jeg da representanten Solhjell korrekt?

Bård Vegar Solhjell (SV) [14:11:18]: Nei, representanten gjer ikkje det. Måten å forstå meg på er følgjande: Dersom vi kuttar i skattane, slik at vi har mindre å bruke på velferd, anten det er gjennom at Kirkens Bymisjon driv ein sjukeheim gjennom offentlege løyvingar, eller at det er kommunen som driv han gjennom offentlege løyvingar, får vi ein svekt velferdsstat – slik vil det gå. Derimot er det mange menneske i Noreg som vil få og har fått skattekutt med regjeringa sin politikk – dei som tener minst, eller som har minst formuar. Svært mange menneske i Noreg slepp no å betale formuesskatt eller har fått mindre formuesskatt. Grunnen til det er at vi har gjennomført ei omfordeling der dei med dei største formuane betalar langt meir. Så vi bør ha skattelette for dei med låge inntekter og formuar i Noreg, det må betalast av dei som har mest. Men vi må halde ved lag og auke dei samla inntektene til staten framover for å sikre velferdsstaten.

Torbjørn Røe Isaksen (H) [14:12:26]: Det gleder meg veldig at representanten Solhjell bruker tid på å fordype seg i Røe Isaksens litteraturkanon. Jeg kan for øvrig anbefale en bok jeg ga ut i 2008, som representanten kan få kjøpe av meg, til redusert pris også, hvis han ønsker flere sitater.

Jeg hadde også tenkt å bruke et sitat. Helt konkret hadde jeg tenkt å bruke sitat fra Kristin Halvorsen i 2005, hvor hun på et folkemøte rettet direkte personangrep på statsminister Kjell Magne Bondevik og sa at det var en skam at man ikke hadde fått gjort mer med fattigdommen i Norge. Jeg tror faktisk folk er mindre opptatt av sitater fra fem–seks år tilbake, og mer opptatt av konsekvensene av politikken.

Sannheten er at etter seks år med rød-grønt styre har man, basert på de samme fattigdomsmålene som i 2005, nesten tredoblet andelen barn som lever i fattigdom i Norge. Fra 1999 til 2001 var det 3 pst. av barna som levde i fattigdom i Norge. Fra 2005 til 2008 var det 8 pst.

Hva er det som gjør at representanten Solhjell mener at seks år til med den samme politikken vil føre til mindre forskjeller og færre fattige barn?

Bård Vegar Solhjell (SV) [14:13:39]: Først og fremst har det vorte gjennomført ei rekkje svært viktige fattigdoms- og omfordelingstiltak. Nokre har begynt å verke, andre har enno ikkje fått full effekt, men får det i åra som kjem.

Lat meg berre ta dei som eg oppfattar som dei fire viktigaste først: Kvalifiseringsprogrammet, som no har vorte rulla utover heile landet, som gjer at mange menneske kjem tilbake i jobb som før ikkje gjorde det. Vi ser at det mange stader er ein suksess. Sosialhjelpssatsane har vorte auka to gonger, det er første gongen sidan vi fekk norm om sosialhjelp at dei har vorte auka. Vi har innført ei ny bustøtteordning, som nok ikkje fullt ut har begynt å verke enno, for ho kom først for fullt i fjor. Og vi har hatt ei opptrapping av minstepensjonen som gjer at det er eit heilt anna nivå på minstepensjonane no. Alt dette er med på å redusere fattigdom i Noreg.

Men dei tala vi no ser, viser at vi må gjere endå mykje meir i åra som kjem. Eg føler meg rimeleg overbevist om at eit parti som i heile si historie har kjempa mot sosiale forskjellar og fattigdom, kjem til å gjere det langt betre enn eit parti som for ei veke sidan fant på at sosiale forskjellar var viktige, og som i heile si historie har representert dei som er dei rikaste og mektigaste i samfunnet.

Lars Myraune (H) [14:15:03]: Representanten Solhjell var inne på at det er noen partier som opererer med to fløyer. Nå lurer jeg på om det kanskje er flere partier som gjør det.

Da Bård Vegar Solhjell var på besøksrunde i Nord-Trøndelag forleden, kom spørsmålet om rovdyrpolitikk opp. Han sier da at det er ikke bare SV som står for denne politikken, men hele regjeringen, og han uttrykte at de tar vare på rovdyrene gjennom en streng politikk. Det førte til et ras av meninger oppe i Nord-Trøndelag, hvor bl.a. SV-ordføreren i Namsskogan gikk ut og sa at han var klar over at dette antakeligvis var en mening blant sentrale SV-ere, som han var redd for at man måtte leve med, men at de ikke kunne leve med det der.

Spørsmålet er: Står Solhjell for det han tydeligvis gjennom media har uttrykt i Nord-Trøndelag, og er det derfor to forskjellige fløyer i SV på det området?

Bård Vegar Solhjell (SV) [14:16:03]: Eg har vorte kontakta av fleire som meiner ulike ting i den debatten, etterpå, og frå fleire parti. Så har eg skrive eit innlegg og gitt eit intervju i etterkant der eg har skrive kva eg meiner, kva SV meiner, og kva regjeringa meiner i det spørsmålet.

Vi fører ein balansert rovdyrpolitikk, som byggjer på rovdyrforliket, der poenget er å ta vare på to omsyn. Det eine er at vi skal ha levedyktige bestandar av dei store rovdyra i Noreg i framtida. Samtidig skal det vere levedyktige forhold for dei som driv i sauenæringa og i andre næringar som baserer seg på beite. Det kan vere krevjande i mange situasjonar, og det er òg det som er grunnen til at vi no skal ha ein gjennomgang av rovdyrpolitikken på nytt, der vi ser på bestandsmåla og vurderer korleis ein balansert rovdyrpolitikk best kan vidareførast.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [14:17:01]: Representanten Solhjell begynte innlegget sitt veldig bra. Han snakka om fattigdom, han snakka om rettferdig fordeling. Men så enda innlegget med ein real slakt av Høgre og Framstegspartiet. På mange måtar tenkjer eg at det er kanskje sånn det har blitt for regjeringa også: Det blir litt snakk om fattigdom, og så blir dei meir opptekne av retorikk og av å slakte Høgre og Framstegspartiet. Men det er resultata som tel, og resultatet er at det er blitt fleire fattige, særleg fleire fattige barn.

Det er ein del bra i dette budsjettet. Det er meir til fattigdom, men det er veldig lite målretta, og det er passivt.

I valkampen hadde leiaren i SV eit anna punkt enn dei fire som Solhjell lista opp i stad. Ho nemnde kva som var det viktigaste fattigdomstiltaket, nemleg normerte, standardiserte satsar i sosialhjelp. Kristeleg Folkeparti fremmar det forslaget. Me ønskjer å auke satsen med 5 pst. i dette budsjettet. Eg spør meg sjølv kvifor SV ikkje kan støtte det tiltaket.

Trur Solhjell at det blir noko av partiet sitt høgast prioriterte fattigdomstiltak, eller går det slik som statsråd Lysbakken var inne på i eit innlegg, at det rett og slett blir skrinlagt?

Bård Vegar Solhjell (SV) [14:18:20]: Først må eg seie at det er ikkje det statsråd Lysbakken har sagt. Men så vil eg seie at eg er einig med Kristeleg Folkeparti i at det å heve sosialhjelpa, som vi gjorde i to rundar i den førre perioden, men òg å få til ei normering med ei sterkare statleg styring er viktig og nødvendig i åra som kjem.

Vi har fått sosialhjelpa opp. Så må vi, i samband med fordelingsmeldinga og andre saker framover, sjå på korleis vi skal gå vidare for å sikre ei god og verdig sosialhjelp for alle. Eg trur vi lett kan verte einige om at det er eit viktig tiltak, men det aleine vil ikkje utrydde fattigdommen fullt ut. Derfor legg eg vekt på breidda av tiltak.

Eg kunne òg ha lagt vekt på dei mange tinga som vil førebyggje fattigdom i neste generasjon: barnehagereforma, det at vi no tek tak i SFO-ordninga og innfører ein gratis time med leksehjelp der, og ei rekkje andre tiltak som gjer at det vert skapt arenaer der ungar kan delta, at prisen går ned, sånn at flest mogleg blir inkluderte. Det legg eit betre grunnlag for mindre forskjellar i neste generasjon.

Trine Skei Grande (V) [14:19:34]: Jeg har lyst til å følge opp fattigdomssporet. Venstre har i sitt alternative budsjett omprioritert ca. 1,8 mrd. kr til vår fattigdomssatsing, hovedsakelig knyttet til å hjelpe barn. Barn velger ikke sin barndom, derfor er det en viktig prioritering for oss.

Jeg var i mange debatter om fattigdom i valgkampen. Det var et stort tema i valgkampen, og mange organisasjoner inviterte oss til debatt. Et av hovedspørsmålene de aller fleste steder var hvorfor vi ikke kan nå SIFO-nivå, altså legge SIFOs forskning og deres nivå til grunn for sosialhjelpssatsene? Da opplevde jeg gang etter gang at Kristin Halvorsen sa at det syntes hun var en skikkelig god idé.

Forskning viser – og jeg tror ikke den forskningen er tuklet med – at folk også lettere kommer seg i jobb hvis de har et såpass stort handlingsrom. Så jeg håper nå at Solhjell kan love oss at han kikker på forslagene fra Venstre og Kristelig Folkeparti og får opp sosialhjelpssatsene. Det er en veldig målrettet satsing.

Bård Vegar Solhjell (SV) [14:20:43]: Det er veldig bra at Venstre har kikka på eit SV-forslag som vi har lagt inn i Stortinget i mange år og jobba hardt med, vorte einige med oss og no legg det inn. Det betyr at fleire slåst for å heve sosialhjelpssatsane og gi ein verdig økonomi til folk. For det er riktig som representanten Skei Grande seier, det er ikkje sånn at folk vert meir motiverte til å kome vidare i livet ved å ha det trongt økonomisk. Dei blir det ved å ha det trygt økonomisk.

Så var jo ikkje akkurat valresultatet sånn for verken Venstre eller SV sin del – kan vi verte einige om – at det gav massiv støtte til det vi hadde fremma i valkampen. Og det er det som er utfordringa her: få fleire – anten dei er på venstresida eller høgresida i politikken – til å verte einige om at det òg er nødvendig med høgare sosialhjelpssatsar.

Eg vil òg seie at det er eit breitt spekter av tiltak som er nødvendig for å utrydde fattigdomsproblemet i Noreg. Det er førebyggjande tiltak for å redusere forskjellane – dei ulike tiltaka eg nemnde i mitt første svar. Eg vil leggje til ein veldig viktig ting no: barnevernet. Ekstremt mange av dei som har kome i kontakt med barnevernet, vert fattige seinare, og mange kunne ha vore hjelpte dersom vi hadde hatt eit betre barnevern, som tok tak i ungane tidlegare.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [14:22:19]: I land etter land i Europa gjennomfører regjeringer og nasjonalforsamlinger dramatiske kutt i sine budsjetter. Vi har dette året sett i europeiske hovedsteder massedemonstrasjoner i gatene, og den krisen som rammer våre europeiske venner, rammer selvfølgelig dem som har minst, mest. For eksempel i Spania går halve ungdomskull fra skolebenk til ledighetskø. Euroen og EU, som er vår viktigste handelspartner, er i dyp krise, og det går ikke en uke uten at vi hører om nye krisemøter. For et halvt år siden var det Hellas, nå er det Irland som dominerer overskriftene – et land som står oss nært, og som har gått fra opptur til nedtur på kort tid.

Norge er et annerledesland i Europa. Vi har gjennom de siste års kriser klart det viktigste, å holde folk i arbeid og å bruke landets ressurser. Dette er ingen selvfølge, og det krever noe av oss som styrer, at vi styrer slik i dag at vi sikrer folk arbeid nå, og at vi sikrer en stabil utvikling av landet over tid.

For en uke siden sa EUs nye president at EU og euroen står overfor en krise på liv og død. I går holdt Tysklands finansminister en tale i det tyske parlamentet hvor han sa at euroen er i fare. Jeg håper at EU-landene lykkes med å rette skuta, for det rammer vanlige folk så hardt hvis de ikke klarer det. Men det er avgjørende for at Norge kan føre en egen pengepolitikk at vi har en egen valuta. Den handlefriheten vi har, er den beste løsningen for landet vårt. Det forundrer meg at Høyre ikke ser dette, og at de senest i forrige uke gjorde seg til talsmenn for å innføre euroen i Norge.

Senterpartiet har over tid prioritert å bygge landet og å gjøre avstandene i Norge mindre gjennom en målrettet satsing på samferdsel. Selv om vi satser sterkt i dette budsjettet både på vei og bane, skal vi trappe videre opp, for det er store oppgaver som gjenstår. Vi skal ta ut potensialet for verdiskapning landet rundt, og da er koblingen mellom næring og samferdsel svært viktig. Gode transportløsninger er avgjørende for å skape nye arbeidsplasser og for at folk skal kunne få bo der de vil. Vi lovte et taktskifte i samferdselspolitikken, og det er vi i gang med. Vi ruster opp infrastrukturen, det gjør hverdagen enklere for folk, og det styrker næringslivets konkurransekraft.

Den mest tydelige forskjellen mellom oss rød-grønne og de mørkeblå i næringspolitikken er at Høyres alternative budsjett går inn for å kutte i landbruksstøtten med 1,7 mrd. kr og Fremskrittspartiet med 6,4 mrd. kr. I tillegg vil de endre importvernet. En sånn politikk ville rasert norsk landbruk, og det er skremmende å se for seg en regjering der Høyre og Fremskrittspartiet skal regjere sammen. Det vil bety kroken på døra for store deler av landbruket, og en enorm nedbygging av norsk næringsmiddelindustri.

Et annet område der regjeringen har ført en markert annen politikk enn det Høyre gjorde da de hadde makt, er når det gjelder kommunene. Regjeringen har styrket kommuneøkonomien kraftig siden vi overtok i 2005. Selv om vi har økt kommunenes budsjetter med over 40 mrd. kr, er det fortsatt trangt i mange kommuner, og hvorfor er det det? Jo, fordi pengene har blitt brukt. Fra 2005 til 2009 har det blitt 16 400 flere årsverk i pleie og omsorg. Det er elleve nyansettelser hver dag. Det har blitt over 10 000 flere årsverk i barnehagene, og antallet årsverk i grunnskolen har økt med nesten 10 pst. Pengene har altså gått til å sette folk i arbeid og til å styrke den lokale velferden. I tillegg til nyansettelser har det skjedd store investeringer,

ikke minst i barnehagesektoren, hvor det har blitt gjennomført en revolusjon som gjør at vi i dag – vi som er småbarnsforeldre – har trygghet for at vi har barnehageplass for våre barn når vi ønsker det.

Politikken har altså virket. Men vi skal bygge videre ut, og det viser budsjettet, og det viser vi i nysalderingen med å øke kommuneøkonomien der med 1 mrd. kr og i budsjettet med å øke inntektene med ytterligere 5,7 mrd. kr.

Med en rød-grønn politikk vil vi fortsatt satse på bedre velferd, skole og omsorg der folk bor, for det er viktigere enn skattelette. Vi fører en samferdselspolitikk, en næringspolitikk og en kommuneøkonomipolitikk som skal legge grunnlaget for utvikling i hele landet, som skal utjevne forskjeller, ikke forsterke dem. Det er den største forskjellen på denne regjeringen og andre regjeringer. Vi ønsker et samfunn der forskjellene blir mindre, ikke større.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Svein Flåtten (H) [14:27:21]: La meg først få gi en kompliment til Slagsvold Vedum for hans engasjement for Europa og den solidariteten vi bør vise resten av verden. Det er ikke alltid det er like fremtredende fra Senterpartiet.

Så er også han opptatt av hva vi skal leve av videre fremover. Da er skatt som stimulans for næringslivet svært viktig, også i landbruket. Vi har hørt representanten Lundteigen tidligere her i dag. Jeg oppfatter at Lundteigen taler varmt for å fjerne beskatningen på arbeidende kapital. Det vil være et veldig viktig tiltak på sikt. Men så hører vi stort sett fra de rød-grønne talerne her i dag at skattelettelser er å undergrave velferden. Kan Slagsvold Vedum si meg: Er han enig med sin broder Lundteigen? Og: Hvilken velferd vil bli undergravet ved at vi fjerner formuesbeskatningen på arbeidende kapital?

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [14:28:29]: Det er hyggelig å bli kalt «broder» av Lundteigen. Vi har litt det samme hårfestet, så det kan jo, i tillegg til partitilknytning, være noen likhetstrekk, men jeg skal gå til det du tok replikk på.

For det første hadde representanten en liten slengbemerkning i starten av sin replikk om at vi ikke viser solidaritet med andre land. Hvis vi ser i bistandsbudsjettet, er det jo de rød-grønne som nettopp løfter bistanden, mens det er Høyre som kutter. Vi har solidaritet lenger enn Europa, fordi verden er større enn Europa. Derfor løfter vi utviklingshjelpen og er stolte av å være med på det.

Når det gjelder arbeidende kapital: Vi trenger formuesskatt i våre budsjetter for å få til våre satsinger, men vi mener at vi over tid må prøve å skåne den delen av kapitalen som skaper mer verdier, ikke den sovende kapitalen. Vi trenger formuesskatt og å ta inn skatt fra dem som har skatteevne, men vi må prøve å beskytte f.eks. den delen av formuen som da går til direkte merverdi for bedriften.

Svein Flåtten (H) [14:29:33]: Jeg skjønner at Senterpartiet og regjeringen skal saldere budsjettene sine, det forstår jeg. Men jeg forstår også svaret til Slagsvold Vedum dit hen at han mener at det å redusere formuesskatten, kanskje til og med å fjerne den, vil ikke bety noen ting for velferden, det vil tvert imot stimulere den videre.

Så har representanten Slagsvold Vedum snakket mye om landbrukspolitikk i dag og om Høyres alternative budsjett. Situasjonen i landbruket er jo slik at man etterspør nye investeringer. Høyre har foreslått betydelige tiltak for å øke investeringene i landbruket, bl.a. skattelettelser, avskrivningsøkninger og investeringsfond som gjør at man får redusert skatten. Vil representanten Slagsvold Vedum også støtte den typen tiltak?

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [14:30:35]: Først må jeg bare presisere at Senterpartiet ønsker å videreføre formuesskatt. Vi ønsker å målrette den, så den blir enda mer presis. Det er punkt 1.

Punkt 2: Jeg kommer fra den delen av landet der vi har de største eningene innenfor norsk landbruk, som driver mest «rasjonelt» og som leverer størst volum. Det er de som vil rammes hardest hvis du gjennomfører Høyres landbrukspolitikk. Hvis du produserer mer og mer og du ikke tjener noe per enhet, vil du gå med netto tap. Hvis Høyre gjennomfører sine kutt både i overføringer og redusert tollvern, vil en del av de største produsentene ikke få overskudd på det de produserer. Da er det ikke noe poeng å drive nyinvesteringer, å foreta tunge investeringer innenfor f.eks. kylling og gris – den type produksjoner der marginene er så små at du faktisk vil tape per enhet du produserer i stedet for å tjene per enhet du produserer.

Presidenten: Presidenten registrerer at representanten Flåtten har bedt om en tredje replikk. Presidenten er akkurat nå litt usikker på om det er plass til det, og ber representanten tegne seg hvis det skulle bli plass.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [14:31:56]: Representanten Slagsvold Vedum var opptatt av å snakke om ting som rammer dem som har minst. Nå opplever vi en situasjon der en i dag fikk høre at strømprisen ville gå opp til 80 øre per kWh, og vi er bare i starten av vinteren. Det er staten som her melker strømkundene fordi staten og det offentlige eier mesteparten av kraftproduksjonen.

Opposisjonen har et forslag i budsjettet i dag, der en sier en bør følge utviklingen i strømprisene, og hvis en ser at dette blir verre enn normalt, skal en trå til med ekstra bostøtte nettopp til dem som har minst og som rammes mest når strømprisene går i været. Det forslaget støtter ikke regjeringen.

På bioenergidagen 2010 sa SVs Snorre Serigstad Valen at han ønsker høyere strømpris. Nå har han fått det. Mitt spørsmål til representanten Slagsvold Vedum er, siden Senterpartiet har olje- og energiministeren: Er Senterpartiet enig i tilnærmingen til SV? Hvis nei, hvilke tiltak ser representanten for seg at regjeringen vil komme med for å hjelpe dem som har minst, men som rammes mest av høye strømpriser?

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [14:33:08]: Regjeringen står samlet bak den energipolitikken regjeringen fører.

Det er ikke noen uttalt målsetting for regjeringen å føre en politikk som fører til høyere strømpriser.

Vi ønsker å ha en stabil og god utvikling med utbygging av norsk vannkraft og norske fornybare ressurser. Det har regjeringen gjennomført. Vi har gjennomført en satsing på utbygging av fjernvarme for å sikre stabil varme og også å bruke en fornybar ressurs, nemlig trevirke.

Hvis man reiser rundt i Norge nå, ser en at det har vært en stor utbygging av fjernvarmeanlegg spesielt i bynære strøk. Også det massedeponiforbudet som regjeringen gjennomførte i fjor, har gjort at det i de siste årene har blitt bygd store søppelforbrenningsanlegg, som også sikrer stabil varmeforsyning til mange av landets store byer. Regjeringen følger selvfølgelig utviklingen i strømprisene nøye, men det er et marked, og så må vi hele tiden prøve å få inn mer strøm i markedet, slik at prisene ikke blir unødvendig høye.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [14:34:09]: Problemet som representanten Slagsvold Vedum ikke berører, er at til tross for at noe har skjedd i energipolitikken – men altfor lite – har vi sett at strømprisene har steget jevnt og trutt under denne regjeringen, og de når altså nye høyder om vinteren. I fjor var en oppe i 14 kr per kWh, skjønt det var bare i noen få timer, men gjennomsnittsprisen over flere dager i Midt-Norge var over 2–3 kr per kWh. Så det nytter ikke å vise til at en har bygd ut noen avfallsforbrenningsanlegg når konsekvensene av totaliteten i regjeringens energipolitikk er at strømprisene øker kraftig, og de som har minst, rammes mest.

Regjeringspartiene viser i dette budsjettet at de ikke ønsker å støtte opposisjonens forslag om å bruke bostøtten mer aktivt når strømprisene går i været. Regjeringen har tidligere stemt imot Fremskrittspartiets ønske om å bruke elavgiftsmekanismen mer aktivt. Den har også stemt imot å bruke mobile gasskraftverk for å bedre kraftbalansen på kort sikt. Spørsmålet jeg gjentar da, er: Når konsekvensene av regjeringens politikk er at det om vinteren blir kraftig høyere strømpriser – hvilke tiltak har regjeringen å stille opp med for å hjelpe dem som har minst i den situasjonen?

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [14:35:25]: Som jeg sa i stad, har noe av regjeringens satsing i energipolitikken vært å bygge videre ut de fornybare energiressursene, både vind, vann og ikke minst bio, og også nå etter søppelforbudet: å bruke søppel som en ressurs for oppvarming av bebyggelse.

Når det gjelder kraftsituasjonen og kraftbalansen i Norge, har et annet viktig tiltak fra regjeringen vært å bygge ut mer linjekapasitet for å føre mer strøm inn i de områdene som har store utfordringer og store prisproblemer, bl.a. Midt-Norge. Det er man i full gang med for å klare å få en bedre utveksling av strøm mellom regioner i Norge, men også mellom land, for å ha en mer stabil strømpris rundt omkring i hele landet.

Dagrun Eriksen (KrF) [14:36:21]: Jeg regner med at representanten Slagsvold Vedum er like ukomfortabel med å bli kalt sosialistisk som jeg er med å bli kalt borgerlig.

For meg handler sentrum vel så mye om de politiske sakene og de politiske løsningene som det handler om en ren samarbeidskontekst.

Sentrumspolitikken gir oss ofte andre løsninger. Regjeringen har de siste årene valgt å bruke flere milliarder kr på flere undervisningstimer for de aller minste og gratistimer i SFO – alt for å være på full fart inn i heldagsskoleprosjektet. Det er noe som både høyre- og venstresiden har støttet i norsk politikk, mens Kristelig Folkepartis løsninger har vært at vi har ment at læreren er den viktigste ressursen, vi må ha flere og bedre lærere, og vi må satse de store pengene på dette. Mener representanten Slagsvold Vedum at det føres en god sentrumspolitikk ved å bruke 1,3 mrd. kr på flere timer for de aller minste i stedet for å bruke pengene på lærerne og på ungdomsskolen?

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [14:37:24]: Ja, jeg mener at vi fører en god sentrumspolitikk. I Soria Moria II-erklæringen er det varslet at hovedfokuset er å skape innhold i skolen – økt lærertetthet, og at en ikke nå skal kjøre en massiv videreopptrapping av antall skoletimer. Det er helt tydelig uttalt i regjeringserklæringen. I løpet av de fem årene vi nå har sittet med regjeringsmakt, har man økt lærertettheten i skolen. Det ble 10 pst. flere ansatte i skolen fra 2005 til 2009, og det var det vi varslet. Nå sier vi at det er ikke nye, store opptrappinger av antall timer som trengs, men en videre satsing på innholdet.

Dagrun Eriksen (KrF) [14:38:08]: Jeg ser at representanten viser til Soria Moria. Men poenget er jo at alle de pengene man bruker på skolen, har man valgt å bruke på økt timeantall, også i inneværende års budsjett, sånn at det økte antallet lærere har gått med til å fylle de økte antall timer som denne regjeringen har vært med på å påføre skolen. Når jeg prater med lærere ute i skolen, sier de at det de trenger er flere lærere, de ønsker seg mer kompetanse, og de har ikke bedt om disse økte antall timer.

Det hjelper ikke å vise til en Soria Moria-erklæring hvis man ikke kan vise til hva man faktisk leverer. Så mitt spørsmål blir igjen: Synes representanten at det er viktig at de store pengene, altså 1,3 mrd. kr årlig, skal gå til disse økte antall timer som denne regjeringen har påført skolen? Eller ønsker man å bruke disse pengene annerledes, til å styrke skolen sånn at det faktisk blir et godt sted å lære og et godt sted å være?

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [14:39:08]: Det svarte jeg på i stad.

Ja, jeg mener det har vært rett at vi har gjennomført en timetallsøkning i skolen. Det har regjeringen gjort i fellesskap. Vi har tilført skolen mer ressurser. Det ble 10 pst. flere ansatte fra 2005 til 2009. Vi har også økt lærerkapasiteten for å følge opp de timene. Regjeringen har varslet at nå framover er det ikke store timetallsøkninger som er deres prioritet, men nå er det å satse videre på innholdet i skolen, øke lærertettheten sånn at vi fyller skolen med et godt og kvalifisert innhold.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Dagfinn Høybråten (KrF) [14:40:02]: Kristelig Folkepartis viktigste sak i vårt alternative budsjett handler om verdighet, verdighet i eldreomsorgen. Vi vil styrke de eldres rettigheter. Det betyr en sykehjemsplass når du trenger det. Det betyr mulighet til å komme ut. Det betyr livshjelp eller lindrende behandling ved livets slutt.

I eldreavtalen mellom regjeringspartiene, Kristelig Folkeparti og Venstre var det også nedfelt. Det ble fulgt opp av statsminister Jens Stoltenberg da han lanserte eldreplanen i valgkampen i 2009, sammen med Gro Harlem Brundtland. Da sa Jens Stoltenberg:

> «Vi skal styrke de eldres rettigheter gjennom en lovendring og en ny forskrift om en verdig eldreomsorg.»

Kristelig Folkeparti forutsetter at dette løftet blir oppfylt ord for ord.

For å slå fast først som sist: En styrking av eldres rettigheter til en verdig omsorg koster penger. Hvis du skal få en sykehjemsplass når du trenger det, må det bygges og driftes flere sykehjemsplasser enn vi har i dag, og for å komme ut når du vil, må det være flere mennesker som kan følge deg når du ikke kan gå alene. Og for å få livshjelp i livets sluttfase må det være noen som kan gi det, som har kompetanse til det og som har virkemidlene – i hele landet. Det må være sykepleiere og annet helsepersonell som har innsikt i hva det vil si å lindre fysisk, psykisk, eksistensiell og åndelig smerte.

Ifølge KS er regjeringens forslag til økning i de frie inntektene neste år ikke nok. Den gir ikke rom for nye satsinger, kun for å ta unna økningen i antall pleietrengende. Det er avgjørende at kommunene får økonomisk handlefrihet for ny satsing i eldreomsorgen. Derfor foreslår Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett over 1 mrd. kr for å styrke eldreomsorgen både med frie midler til kommunene og med målrettede tiltak. Blant annet vil Kristelig Folkeparti få fortgang i etableringen av dagtilbud for hjemmeboende demente. Der ligger regjeringen sørgelig etter i sin satsing. Dette er en forsømt gruppe. Bare 7 pst. har et sånt tilbud i dag. Dagtilbud gir mening i hverdagen og avlaster pårørende, noe som kan utsette behovet for institusjonsplass.

Utbyggingen av sykehjemsplasser går også for tregt. Kristelig Folkeparti frykter vi får en ny krise i eldreomsorgen, og vi mener staten må ta mer av sykehjemsregningen for kommunene. Ut fra de signaler som er kommet fra regjeringen i det siste, er vi glad for å konstatere at regjeringen ser ut til å følge opp vårt forslag fra tidligere i år om nettopp dette.

Dette handler om verdighet, ja, det handler om anstendighet for dem som har bygd det velferdssamfunnet som Norge får premie for på FNs indekser hvert eneste år. Verdighet er også det sentrale når vi som nasjon går i front for å bekjempe ekstrem fattigdom i verden. Det handler om menneskeverd og verdighet.

Finansministeren hadde en interessant innledning på sitt innlegg i dag: Hvordan ser Norge ut utenfra? Vi er verdens rikeste på mange måter. Vi er verdens beste land å bo i. I Kristelig Folkeparti ønsker vi ikke et bilde av Norge der vi som er så godt stilt, iler til og kutter skattene til oss selv, finansiert med milliardkutt i de budsjettene som skal bekjempe fattigdom, ekstrem fattigdom, i verden. Vi vet at den innsatsen redder liv hver eneste dag. Så målrettet er mye av den innsatsen. Vi vet derfor at milliardkutt i den klassen vi skal stemme over her i kveld, vil ha den motsatte effekt. Det vil gå flere liv tapt som følge av at man f.eks. kutter på vaksinesatsingen, som kanskje er noe av det aller mest målrettede Norge for tiden driver med innen bistand.

Dette handler om verdighet. Men det handler også om anstendighet. Det handler om hvordan vi forvalter den unike situasjonen vi har kommet i, som verken de eldre eller yngre har brakt oss i, men som skaperverket har gitt oss å forvalte. Skal vi stå oss i historien som en generasjon som forvaltet de mulighetene Norge har i dag, med verdighet og anstendighet, kan vi ikke bevilge oss selv enda mer velstand ved å finansiere det med kampen mot ekstrem fattigdom i verden.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Martin Kolberg (A) [14:45:06]: Jeg mener at representanten Høybråten har holdt et veldig riktig og veldig viktig innlegg, som satte i perspektiv de tingene som det er viktig å få diskutert, når vi nå diskuterer vårt eget økonomiske opplegg for neste år.

Vi har nå fått presentert opposisjonens opplegg. Vi ser at for høyrepartienes vedkommende handler det om én ting – som Høybråten i betydelig grad var inne på – nemlig skattelettelser. Deres viktigste politiske satsing er å sørge for skattelettelser. Og det er en politikk som peker i en helt annen retning enn det som var innholdet i Høybråtens innlegg, slik jeg nå tydelig hørte det. Kristelig Folkeparti har helt andre prioriteringer også i sitt eget alternative budsjett. Det er fordelingsperspektiv og det er kampen mot kommersialisering av våre helse- og omsorgstjenester. Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti står selvfølgelig sammen om en slik linje.

Det spørsmålet som det i forlengelsen av dette resonnementet er sentralt å stille Høybråten, er: Er det ikke mulig for Kristelig Folkeparti å si veldig tydelig nå at det ikke kan være noen mulighet for at man i fortsettelsen velger en høyreregjering istedenfor den regjeringen som nå sitter?

Dagfinn Høybråten (KrF) [14:46:36]: Jeg hadde ventet at representanten Kolberg ville stille spørsmål om Kristelig Folkepartis politikk. Jeg vil bare si ganske kort: Kristelig Folkeparti kommer til å stå for denne politikken, uansett hva slags regjering vi får.

Vi er ikke fornøyd med den sittende regjering. Vi er ikke fornøyd med regjeringen når det gjelder dens familiepolitikk. Vi er ikke fornøyd med regjeringen når det gjelder dens politikk overfor frivillige institusjoner, det har kommet klart fram i denne debatten. Vi er ikke fornøyd med regjeringen når det gjelder dens kamp mot fattigdom, verken i Norge eller ute.

Vi kommer til å støtte den regjeringen som gir oss mer Kristelig Folkeparti-politikk. I øyeblikket er det ikke veldig klare utsikter til en slik regjering. Hvis vi ikke får en regjering som gir oss mer Kristelig Folkeparti-politikk, er

Kristelig Folkeparti et opposisjonsparti som fra sak til sak vil forholde seg til den til enhver tid sittende regjering. Men vi er altså i 2010. Valget er i 2013. Det er altfor tidlig å stille den type spørsmål som representanten Kolberg gjør.

Martin Kolberg (A) [14:47:57]: Representanten Høybråten sier at han er overrasket over at jeg ikke spør om Kristelig Folkepartis politikk. For det første utkvitterte jeg veldig mye av det han sa.

For det andre: Spørsmålet om hvilken hovedlinje Norge skal gå etter, vil selvfølgelig knytte seg til hva slags regjering man vil ha i det lengre perspektiv. Jeg hører at Kristelig Folkeparti sier at de ikke vil støtte SV, og de vil heller ikke støtte Fremskrittspartiet – det er liksom ytterpunktene. Men vi ser jo tydelig at det realistiske alternativet nå er at høyrepartiene står sammen. De har til og med bekreftet det i dag, i denne debatten. Og det er ikke for mye forlangt, eller feil forlangt, at man da spør Kristelig Folkeparti om hvordan de vil plassere seg her.

Det sies her at man vil støtte en regjering der man får mer Kristelig Folkeparti-politikk. Det er ut fra det perspektivet jeg spør representanten Høybråten om hvordan han tenker seg at en alternativ regjering kan støtte Kristelig Folkeparti-politikk mer enn det den sittende regjering gjør.

Dagfinn Høybråten (KrF) [14:49:00]: Vi har erfaring, historisk sett. Jeg snakker da på vegne av et parti som har deltatt i samtlige koalisjonsregjeringer etter krigen, så nær som den som sitter nå. Og vi har ledet tre av sju slike koalisjonsregjeringer. Vi har i sannhet tatt ansvar. Vår erfaring er at vi får mest gjennomslag for Kristelig Folkeparti-politikk i sentrum og i samarbeid mellom sentrum og Høyre. Det er ingen hemmelighet at det er vår prioritet.

Så har representanten Kolberg helt riktig oppfattet at vi ikke ønsker en regjering som har slagside til ytterpunktene i norsk politikk.

Vi ønsker et alternativ til en regjering vi på mange punkter er misfornøyd med. Det vil vi arbeide for. Det er tre år fram til stortingsvalget. Derfor er det helt urimelig å forlange at vi ut fra en tenkt sammensetning av Stortinget skal spekulere om hvordan regjeringsalternativene vil se ut. Velgerne og Kolberg skal før valget i 2013 få et klart svar på hvor vi står når det gjelder dette.

Aksel Hagen (SV) [14:50:11]: Det foregår en debatt om gratisprinsippet i høyere utdanning. Flere har vært ute og sagt at vi bør innføre studieavgift. Blant annet har rektor ved BI sagt at det er fornuftig, for da vil studentene blir mer motiverte – akkurat som om det ikke er kostbart nok fra før å studere.

Slik sett var det overraskende – og skuffende, sjølsagt – for oss i SV at det var Kristelig Folkeparti som skulle legge inn et slags første forslag om eller en tilnærming til å få på plass en slik studieavgift, at utenlandske studenter nå skal betale for seg. Det synes jeg er dumt, av mange årsaker. For det første er det mange tredjeverdenstudenter som kommer til oss, og såpass som å tilby dem studier burde vi virkelig ta oss råd til. For det andre er erfaringen fra andre land, bl.a. nabolandene våre, at da de innførte en slik studieavgift, fikk man langt færre utenlandske studenter. Både i Sverige og i Danmark har de begynt med rekrutteringsprogrammer for å få dem på plass igjen. Og våre universitets- og høyskolefolk sier at det er viktig nettopp å få utenlandske studenter inn ved våre læresteder.

Dagfinn Høybråten (KrF) [14:51:19]: Det er en misforståelse hvis SV har lest Kristelig Folkepartis alternative budsjett slik at vi vil innføre en generell studieavgift ved norske universiteter og høyskoler. Det vil vi ikke. Vi står på gratisprinsippet og mener det er en viktig rettesnor for høyere utdanning i Norge.

Samtidig har vi som et tiltak i vårt budsjett et forslag om å innføre en avgift for utenlandsstudenter i Norge. Det gjør vi fordi vi ser at en rekke land rundt oss gjør det samme. Og vi ser at det kan gjennomføres uten at en bryter med det hovedprinsippet som gjelder for studier i Norge. De studenter som man målrettet ønsker å hjelpe til en utdanning i Norge, kan man hjelpe på annen måte, f.eks. gjennom stipendieordninger.

Aksel Hagen (SV) [14:52:16]: Jeg tror jeg sa at jeg hadde oppfattet det riktig, at det gjaldt nettopp utenlandske studenter. Jeg gjentar mitt poeng: Jeg tror det er dumt, ikke minst for Norge, at vi ikke gir oss muligheten til å få mange utenlandske studenter til oss. For det er mange argumenter for ikke å komme til Norge, bl.a. fordi vi er et lite land, snakker norsk osv.

Når vi får klar beskjed fra ledelsen både ved høgskoler og universiteter at det er en berikelse for oss å få de utenlandske studentene hit, syns jeg det er rart og ekstra skuffende at nettopp Kristelig Folkeparti går i bresjen for at vi skal få færre studenter. Det tror jeg er uklokt for en kunnskapsnasjon som Norge.

Dagfinn Høybråten (KrF) [14:53:03]: Det står enhver representant fritt å mene at Kristelig Folkepartis politikk er uklok. Når vi gjør dette, er det fordi vi som en del av vårt alternative budsjett faktisk har en langt sterkere satsing på utdanning, forskning og grunnutdanning til sammen enn det som ligger i regjeringens opplegg. Vi synes ikke det er urimelig å finansiere det med en type ordning som blir mer og mer vanlig i våre naboland, og som kan gjennomføres på en slik måte at de spesielle hensyn som representanten er opptatt av, og som jeg langt på vei er enig i, ivaretas ved utformingen av denne ordningen.

Geir Pollestad (Sp) [14:53:56]: Kristelig Folkepartis alternative budsjett for 2011 har tittelen «Et varmere samfunn». Jeg må jo innrømme at det er et godt dokument de har lagt fram, og jeg tror ikke Norge ville ha vært vondt å bo i hvis en hadde fått gjennomført dette fullt og helt.

Men jeg vil gå litt tilbake til det spørsmålet som representanten Kolberg var inne på, nemlig at vi har fått presentert Høyres og Fremskrittspartiets økonomiske politikk i dag. Da mener jeg det er relevant å få vite hvordan en

betrakter det, hvilket dokument som ligger nærmest Kristelig Folkepartis politikk, om det er regjeringens budsjett eller summen av Høyres og Fremskrittspartiets budsjettforslag. For det handler om hvilke briller jeg skal ha på meg når jeg leser dokumentet «Et varmere samfunn», og vil ha svaret på hvordan dette dokumentet til slutt vil virke ute i samfunnet.

Dagfinn Høybråten (KrF) [14:55:03]: Jeg tror representanten Pollestad har lest dette dokumentet veldig godt når han så til de grader kan trykke det til sitt hjerte som det han gjør nå. Det tyder på at representanten Pollestad har et bankende sentrumshjerte, for det er god sentrumspolitikk Kristelig Folkeparti har lagt fram.

Vi korrigerer en del av de usosiale trekkene ved det forslaget som den rød-grønne regjeringen har lagt fram, bl.a. når det gjelder satsing mot fattigdom i Norge, når det gjelder satsing på familien, når det gjelder satsing på frivillige organisasjoner og når det gjelder satsing på rusavhengige, som er noen av dem som står lengst nede og ytterst i det norske velferdssamfunnet.

Så får folk selv dømme hvordan dette plasserer seg i det politiske landskapet. Vi har ikke tatt mål av oss til å sette dette inn i en slags politisk geometri som bare har én dimensjon – høyre og venstre. Norsk politikk er mye mer sammensatt enn det. Dette er god sentrumspolitikk. Det er god Kristelig Folkeparti-politikk. Vi er stolte av det budsjettforslaget vi har lagt fram, og vi vil gjerne samarbeide med andre partier for å få gjennomført det.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [14:56:21]: Siden Senterpartiet valgte å gå til sentrum-venstre etter at Kristelig Folkeparti hadde prøvd sentrum-høyre, har vi fått økt utviklingshjelpen ganske kraftig. Kristelig Folkeparti har alltid vært litt mer utålmodig enn det regjeringen har vært, men det har gått i riktig retning. Vi har økt antall kvoteflytninger. Der har også Kristelig Folkeparti vært litt mer utålmodig, mens Høyre og Fremskrittspartiet også der ønsket å redusere, akkurat som i utviklingshjelpen. Vi har økt alkoholavgiftene. Kristelig Folkeparti er også der litt utålmodig, mens Høyre og Fremskrittspartiet ønsker å gå i motsatt retning. Når det gjelder landbruket, har vi økt støtten. Også der har Kristelig Folkeparti noen ganger vært litt mer utålmodig, mens Høyre og Fremskrittspartiet har ønsket å gå i motsatt retning. Vi har økt satsingen på kommunal sektor. Også der har Kristelig Folkeparti vært mer utålmodig, mens Høyre og Fremskrittspartiet har ønsket en helt annen modell. Som en god sentrumsvenn håper jeg at også Kristelig Folkeparti ser at det er i sentrum-venstre de gode løsningene ligger.

Dagfinn Høybråten (KrF) [14:57:29]: God sentrumspolitikk er å ta det utgangspunkt å samarbeide både til høyre og til venstre med tanke på hvor en får gjennomslag for den politikken. Senterpartiet har valgt å forlate det prinsippet i sentrumspolitikken og har bundet seg til å samarbeide med SV i alle saker. Det gir noen utslag som slett ikke er særlig gunstige – kutt i kontantstøtten, kutt i skattefrie gaver, kutt i viktige sosiale formål og en innstramming i frivillig sektor som jeg tror Senterpartiet egentlig skjemmes litt over, hvis de skal være helt ærlig.

Vi har den erfaring med Høyre – nå står jeg ikke her for å gi andre partier attester – at de ter seg best i et samarbeid med Kristelig Folkeparti. Da har vi fått dem med i en riktig retning når det gjelder veldig mange av de sakene som representanten Slagsvold Vedum refererer til, ikke minst når det gjelder bistanden. Så ser vi hvordan det går når de er sluppet fri fra Kristelig Folkeparti.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Trine Skei Grande (V) [14:59:07]: Det å lage et statsbudsjett handler om å ta valg for framtida. Det som Venstre i hovedsak er uenig med denne regjeringa i, er at denne regjeringa kun ser på framtida i et 1-årsperspektiv, mens vi mener at man må ta store strategiske valg i dag når man har handlingsrommet, for å foreta de strategiske valgene for framtida. Derfor er utdanning så viktig.

Utdanning har alltid vært den viktigste saken på Venstres dagsorden – helt fra Johannes Steen sto her og la fram planen om en samlet folkeskole. Jeg er helt sikker på at Johannes Steens kamp for dannelse, for alles rett til å lære seg å lese, og for at alle skulle sitte på samme skolebenk, nok ble møtt med mange spørsmål om man trengte denne kunnskapen. Er det ikke utrolig bortkastet at mange av de barna som kunne ha jobbet og skaffet inntekter til familien, skal sitte her og lære seg å lese dokumenter og salmebøker de aldri kommer til å forholde seg til? Lell var Johannes Steens reform så viktig. Det handler om demokrati, det handler om et individs utvikling – og et samfunn skal ønske å ha borgere som er med på å utvikle landet. Man skal ikke gå inn og bestille de borgerne man ønsker. Man skal tro på kunnskap som drivkraft, som energi, til å forandre landet.

Jeg har lyst til å komme med et eksempel. Jeg besøkte Romania rett etter revolusjonen og bodde på et hotell i Bucuresti. Den elektriske døra gikk i stykker. Hotellet ansatte to menn for å dra opp døra og dra den igjen hver gang noen skulle gjennom den. Det er klart at det skapte to arbeidsplasser. Men det er et synlig bevis på et land som er under et veldig press, og som har veldig dårlige framtidsutsikter. Et land som klarer å utdanne folket sitt til å si at dette er en for dum jobb å gjøre, dette må vi gjøre noe med, og der også kunnskap blir billigere, er et samfunn som faktisk klarer å skape velferd framover. Og både offentlig sektor og privat sektor trenger disse endringene.

Det er mange ting vi kan gjøre innenfor offentlig sektor, både for å gjøre det bedre og mer effektivt og for å øke kvaliteten. Til det trenger vi kunnskap. Det er en feiltolking å tro at offentlig sektor i dag mangler hender. Det offentlig sektor i dag mangler, er hoder. Derfor er hele den debatten som vi har sett i media de siste dagene, om at vi utdanner befolkningen vår for mye, en grunnleggende feiltolking. Sjølsagt skal folk sjøl få velge hvilken type utdanning man ønsker – og *om* man ønsker utdanning. Men et samfunn skal alltid legge til rette for at flest mulig får mest mulig kunnskap inn i sine hoder. Som en som jeg har diskutert med på mail de siste dagene, sier, at det er jo

samtidig krystallklart hva samfunnet har for behov. Nei, det er ikke krystallklart. Det er faktisk veldig krystallklart at hvis vi skulle ha satt oss ned her og tenkt hvilke behov for kunnskap samfunnet har i framtida, kan jeg garantere at vi tar feil. Det har politikere, det har samfunnsdebattanter gjort siden tidenes morgen, for det svaret ligger ikke i noen forskningsrapport, det svaret ligger ikke i noen politisk debatt. Det svaret ligger i hver enkelts hode, i hver enkelts brennende engasjement, i hver enkelt borger i et samfunn.

Dette er det ideologiske grunnlaget, dette er det strategiske valget som vi i Venstre har gjort i vårt alternative budsjett: Sats på kvaliteten i norsk skole, sats ordentlig på forskning når vi har handlingsrom til å gjøre det! Si til alle de studentene som er kvalifisert, og som står i kø i tusentall foran norske universiteter og ønsker å få en studieplass: Vær så god – søk så mye kunnskap som du bare kan!

Venstre har lagt inn 2,2 mrd. kr mer til satsing på forskning, kunnskap og skole. Vi har lagt inn over 70 mrd. kr mer i Forskningsfondet. Dette henger også sammen med det vi gjør på miljøsida. Det er en endring gjennom at vi gjør noe nytt. Friskt næringsliv skal kunne skape arbeidsplasser i framtida – basert på kunnskap, basert på et miljø i balanse. Finn de løsningene som folk kan leve med i framtida!

Venstres miljøpolitikk er langt fra 1970-tallets miljøpolitikk, som handlet om forbud og regler. Vi legger til rette for å skape nytt næringsliv. Mye av det næringslivet kan skapes i norske distrikter, bare vi er villige til å bruke skatte- og avgiftssystemet vårt, bare vi er villige til å bruke hele skattesystemet, slik at folk er med på å skape arbeidsplasser i framtida. Det er de valgene vi burde ha tatt her i dag.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Martin Kolberg (A) [15:04:29]: Det framstår kanskje litt spesielt at jeg begynner min replikk med å si at representantene fra opposisjonspartiene holder veldig gode innlegg, men det vil jeg gjerne repetere nå. Alt som ble sagt om fellesskolen fra representanten Skei Grandes side, støtter jeg helt. Det har vært en lang kamp – og er det i dag – mot høyresidens forsøk på å privatisere skolen og dermed ødelegge det som Venstre i sin tid skapte. For det er det som er trusselen mot det som Skei Grande sa i sitt innlegg.

Det er slik at Venstre på en veldig god måte foran siste stortingsvalg var garantisten for at Fremskrittspartiet ikke skulle komme i regjering. De ville under ingen omstendighet støtte en slik regjering. Begrunnelsen var en økonomisk uansvarlighet og et syn på innvandring som Venstre ikke ville støtte. Det vi har hørt i dag, og som vi har sett i de alternative budsjettene, var at Venstre den gangen hadde helt rett. Nå har altså Høyre invitert Fremskrittspartiet inn i regjering. Da er spørsmålet: Står Venstre ved sitt standpunkt om at de under ingen omstendighet vil støtte en regjering hvor Fremskrittspartiet er med?

Trine Skei Grande (V) [15:05:43]: Jeg må først besvare fascinasjonen for Johannes Steen, som jo er en av mine store helter i Venstre-historien, og som jeg er veldig stolt av å stå i tradisjon sammen med, når det gjelder den skolen han skapte. Venstre kommer alltid til å syns at den offentlige skolen er viktigst, men vi ser ingen trussel i at andre prøver andre pedagogikker og andre muligheter. Vi sto veldig bak friskoleloven da vi satt i regjering, og vi mener at det er et godt tilskudd. Utfordringen i norsk skole handler jo ikke om de 2 pst. som går på privatskole. Det handler om at vi har en skole som ikke gir lærerne nok oppbacking til å gjøre jobben sin, som gjør at de faktisk reproduserer de sosiale forskjellene som Johannes Steen kjempet imot. Før vi klarer å prioritere det – noe regjeringa ikke gjør – svikter vi de barna som er aller svakest, og som ikke får hjelp i norsk skole.

Venstre er en garantist for Venstres politikk. Og for å si det enkelt – ettersom jeg har 10 sekunder: Venstre stiller til valg for en radikal miljøpolitikk. Den tror vi ikke at vi får til sammen med Fremskrittspartiet, men vi tror heller ikke vi får den til sammen med Arbeiderpartiet.

Martin Kolberg (A) [15:06:50]: Det ble ikke svart på det sentrale spørsmålet. Det er sikkert fordi det er veldig utfordrende for representanten Skei Grande å gjøre det. Men da får jeg spørre slik: Er det slik å forstå at Venstres parlamentariske leder nå *ikke* vil bekrefte den linjen som Venstre sto for foran siste valg, nemlig at de ikke under noen omstendighet ville støtte en regjering hvor Fremskrittspartiet var med?

Trine Skei Grande (V) [15:07:17]: Det svarer jeg gjerne på. For Venstre er det ikke posisjonene som er viktigst. Det har det vært i arbeiderpartitradisjonen. Arbeiderpartiet er glad i de svarte bilene og de fine jobbene som regjeringsmakten gir. For Venstre er ikke det viktigst. For oss er det miljøpolitikken som er viktigst, det å få grep om nærings- og skattepolitikken, og det å få til den kunnskapspolitikken som jeg snakket om. Det er det vi går til valg på. Det er politikken vi er garantister for.

Og så kan jeg si at vi ser at det ikke er mulig å få til en radikal omlegging – av miljøpolitikken, av skatte- og avgiftspolitikken, som trengs, grepet når det gjelder et skifte fra rød til grønn skatt og det å få til en ny næringspolitikk – verken sammen med Arbeiderpartiet eller Fremskrittspartiet. Venstre er et sentrumsparti. Vi kommer til å kjempe for sentrumsløsninger, og vi er garantist for politikk. Det betyr også at man er garantist mot noen partier. Men jeg vil ha fokus på politikken, for det er politikken som betyr noe her – det er det vi får tillit fra våre velgere for å gjøre noe med – ikke hvem det er som kjører de svarte bilene.

Inga Marte Thorkildsen (SV) [15:08:27]: Noen av dem som garantert ikke kjører så mange svarte biler, er renholdere. Det er folk som kommer hit til Norge, gjerne fra land hvor det er mye fattigdom, for å få en bedre framtid. I en sånn situasjon er man ofte også sårbar for utnytting.

Som representanten Skei Grande sikkert forstår, har jeg tenkt å komme inn på temaet sosial dumping. Det er vel-

dig skuffende at et parti som Venstre, som har en veldig flott tradisjon for å være et liberalt parti når det gjelder innvandring, ikke ser at det medfører et spesielt ansvar å ivareta de gruppene som kommer hit. Det er helt merkelig å lese uttalelser som Skei Grande kom med i trontaledebatten, hvor hun sa at hun mente det var gitt at norske lønns- og arbeidsvilkår ville forbli like hvis man ikke har sterke tiltak mot sosial dumping, fordi «folk får fri mulighet til å gjøre avtaler med sine arbeidsgivere», og da ser vi jo at de «ikke er dummere enn at de faktisk gjør gode avtaler».

De som da ikke har gjort det, er det fordi de er dumme?

Trine Skei Grande (V) [15:09:34]: Jeg hadde virkelig håpet at SV skulle stille dette spørsmålet, fordi dette spørsmålet har de stilt til Venstre i flere debatter, og jeg har aldri skjønt hvilket ankepunkt de har ment at vi har stemt imot når det gjelder tiltak. Men vi har funnet ut akkurat det. Det er de tiltakene som gjelder den veldig byråkratiske ordningen med solidaransvar i småbedrifter. Jeg ber faktisk Inga Marte Thorkildsen om å lese budsjettproposisjonen, for det tiltaket som Venstre stemte imot, og som dere har vist til i alle debattene, er det tiltaket som regjeringa nå parkerer, der man sier at dette blir for byråkratisk, dette blir umulig å håndheve – alle innvendingene som Venstre hadde i debatten da det kom. Så for å si det enkelt: Venstre er helt enig i finansministerens tolkning av den byråkratiske ordningen knyttet til solidaransvar. Vi støtter helt finansministerens vurderinger, og stiller oss bak budsjettproposisjonen på dette punkt.

Inga Marte Thorkildsen (SV) [15:10:38]: Dette er altså en helt ny argumentasjon fra Venstres side, fordi Venstres argumentasjon mot de tiltakene som regjeringa kom med mot sosial dumping, har vært basert på at det hindrer konkurranse på lønn. Det har vært et liberalistisk argument – et markedsliberalistisk argument – og man har vært redd for at markedskreftene ikke skulle få lov til å fungere fritt.

Og så, på spørsmål fra representantene Snorre Serigstad Valen og Karin Andersen i trontaledebatten om hvorfor man gikk imot – det var flere tiltak mot sosial dumping – svarer representanten Skei Grande: fordi man tror at folk ikke er dummere enn at de klarer å gjøre avtaler på egen hånd.

Men så ser vi jo at realiteten er at det er en mengde mennesker som utnyttes på det groveste når de kommer til Norge. Fagbevegelsen er heldigvis veldig aktiv i å komme med forslag til hvordan vi skal møte det, og jeg håper at representanten Skei Grande vil ha en mer konstruktiv tilnærming enn å vise til markedsliberalistiske dogmer som vil gjøre situasjonen vanskeligere for disse menneskene.

Trine Skei Grande (V) [15:11:45]: Sannheten er at det vi stemte imot, var en byråkratisk ordning som ikke funket. Det er mulig at SV har kommet med mange forslag om byråkratiske ordninger som ikke funker, men det gjør ikke ting bedre. Jeg tror på åpenhet knyttet til lønnsdannelse, og det å gi folk mulighet til å gjøre egne arbeidsavtaler er mye bedre enn de papirmøllene man lager, som er så lette å omgå.

Jeg har jobbet mye med menneskehandel. Jeg har snakket med mennesker i Romania. Jeg har vært på sheltere i Romania og snakket med folk som har blitt offer for handel. Mange av dem hadde papirene i orden overfor norsk arbeidstilsyn, men det er andre maktstrukturer som gjør at de blir presset. Dette er internasjonal kriminalitet. Det må jobbes med det, men det er mange andre tiltak som må gjøres. Men å byråkratisere hverdagen for småbedrifter og alle som jobber der, hjelper ikke. Mer papir hjelper ikke disse menneskene. Det er faktisk det å jobbe med nye strukturer som gjør at de kan hjelpes i hjemlandene sine – jobbe mot kriminelle strukturer. Det å ha åpenhet knyttet til lønnsdannelse er faktisk mye viktigere enn disse byråkratiene.

Janne Sjelmo Nordås (Sp) [15:13:00]: Først har jeg lyst til å berømme representanten Trine Skei Grande for et godt innlegg og for fokuset på kunnskap, som Senterpartiet deler. Vi har i dag fått høre et Høyre og et Fremskrittsparti som svever veldig høyt – jeg har lyst til å si høyt i det blå – og det er skattelette som er det store fokuset. Det er lite fokus på de tradisjonelle venstreverdiene, som også Senterpartiet i mange saker kjenner seg godt igjen i, bl.a. bistand, inkludering, landbruk og kultur, for å nevne noen.

Hvordan ser representanten Trine Skei Grande for seg at hun skal få støtte til de tingene som ligger innenfor de tradisjonelle sentrumsområdene, i en sånn mørkeblå allianse?

Trine Skei Grande (V) [15:13:54]: Både Venstre og Senterpartiet har historisk fått dratt Høyre på plass når det gjelder de viktige, sosiale grepene. Det jeg syns er rart, er at Senterpartiet kan dra fram at det er skattelette som er det store problemet. Det ligger mye skattelette i Venstres program. Vi tar et stort grep når det gjelder skattelette på arbeid, og økte miljøavgifter. Grunnen til det er at vi ønsker å legge til rette for norsk næringsliv. Vi ønsker å hjelpe alle disse småbedriftene på bygda som jeg trodde at Senterpartiet var opptatt av. Senterpartiet har tradisjonelt vært sammen med Venstre om grepene når det gjelder skatt, som skal gjøre at småbedriftene klarer seg, sånn at alle gründere med gode ideer skal få muligheten til å utvikle dem til arbeidsplasser. Det er veldig god distriktspolitikk i god gründerpolitikk. Så hvordan føles det for Senterpartiet å sitte i en regjering der det er ingen forståelse for dette, der formuesskatt bare handler om de rike – ikke om arbeidsplasser – der man ser at skattepolitikken bare handler om å ta inn til fellesskapet, og ikke om hvordan skattepolitikken kan brukes til å skape verdier og arbeidsplasser, som er mye viktigere for fellesskapet?

Janne Sjelmo Nordås (Sp) [15:14:56]: Jeg tror nok at Senterpartiet og Venstre godt kan diskutere seg enige om en del typer skatteletter, som bl.a. representanten Lundteigen har vært innom. Men da har jeg lyst til å spørre representanten Trine Skei Grande: Er Venstre enig i alle

de forslag til skattelette som Fremskrittspartiet og Høyre kommer med? For det går ikke kun på bedriftsbeskatning. Det går også på en rekke andre tiltak.

Trine Skei Grande (V) [15:15:27]: Vi har ikke bare bedriftsbeskatning. Vi øker bunnfradraget ganske mye, fordi vi ønsker å pålegge miljøavgifter i stedet, fordi vi ønsker et skifte fra den røde skatten som handler om misunnelse og som tar folk som jobber, til faktisk å pålegge avgifter på miljøfiendtlig atferd. Det tror vi har ført til bedrifter. Vi tror det har ført til et bedre samfunn. Vi tror det har påvirket folks handlinger, slik at vi har fått et bedre samfunn. Så hos oss ligger begge disse delene.

Jeg tror nok ikke det er lett å bli enig med Fremskrittspartiet om skattepolitikk. Den er nok for langt i det blå til det. Men jeg tror at vi hadde kunnet ta en kaffekopp med Høyre og blitt enige – så får Høyre velge om de vil ta en kaffekopp, eller om de vil sveve i det blå.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [15:16:34]: En finansdebatt skal selvfølgelig handle om budsjettet, men den må også handle om de lange linjene. For regjeringen er det viktig å forbedre og fornye velferdstjenestene, slik at de også sikres for de fremtidige generasjoner. Gjennom store og viktige reformer har regjeringen tatt slike grep.

Helsevesenet står nå overfor utfordringer vi ikke hadde for noen tiår siden. Vi blir flere med diabetes, KOLS, muskel- og skjelettlidelser. Flere rammes av kreft. Vi kan, og vi vil, hjelpe flere som opplever psykisk sykdom, og vi vil hjelpe flere ut av rusavhengighet.

Det sies om den oppvoksende generasjonen i USA at den kan bli den første generasjonen som har kortere levealder enn sine foreldre. Årsaken er bl.a. overvekt og en mer inaktiv befolkning, en utvikling vi også ser tegn til i Norge. Overvekt utgjør, i likhet med noen av de andre sykdommene jeg nevnte, utfordringer som ikke bare kan løses av helsevesenet alene.

I dag hadde jeg gleden av å åpne et viktig internasjonalt møte her i Oslo, hvor vi sammen med Verdens helseorganisasjon fokuserer på kroniske ikke-smittsomme sykdommer, som hjerte- og karlidelser, kreft, kroniske luftveissykdommer og diabetes. Dette er en særlig utfordring vi har i Europa og den rike delen av verden, men vi ser også at en slik utvikling er på full fart inn i utviklingsland. Våre helseutfordringer er andre enn de generasjonene før oss sto overfor. Skal vi møte fremtidens helseutfordringer, må vi innrette helsetjenesten slik at vi er i stand til å løse disse. Det er dette regjeringens arbeid med Samhandlingsreformen handler om.

Regjeringen vil forbedre, forsterke og fornye helsevesenet. Vi vil bygge et bærekraftig helsevesen som gjør det mulig å ta i bruk ny teknologi og nye metoder, samtidig som vi ivaretar de store pasientgruppene, som kronikere og pasienter innen psykisk helsevern og rus.

Som en del av dette arbeidet har regjeringen i høst lagt frem forslag om en ny lov om kommunale helse- og omsorgstjenester og en ny folkehelselov, hvor vi legger vekt på prinsippet om helse i alt vi gjør, og vi har lagt ut på høring grunnlaget til en ny nasjonal helse- og omsorgsplan. Med disse dokumentene konkretiserer vi Samhandlingsreformen – ja, vi går fra ord til handling. Gjennom disse setter vi et større fokus på forebygging, på helhetlige og sammenhengende tjenester og særlig at de store sykdomsgruppene skal få bedre behandling nærmere der pasientene bor. Slik vi har gjort gjennom Opptrappingsplan for psykisk helse, skal vi nå også løse flere oppgaver nær pasienten.

I går besøkte jeg Mo i Rana. Der samarbeider sykehus og nærliggende kommuner tett om et desentralisert helsetilbud. I flere kommuner gjøres det lignende arbeid, og Samhandlingsreformen blir møtt med entusiasme og vilje til å tenke nytt. Dette lover godt for fremtidens helsetjenester og for vårt arbeid med å forbedre, forsterke og fornye helsetjenesten.

Vi behandler stadig flere, og flere får god behandling i sykehusene våre. Vi overlever sykdommer vi før døde av. Det er viktig for regjeringen å heve kvaliteten i sykehusene ytterligere. Vi vil bedre pasientsikkerheten. Jeg har denne høsten lagt frem en rekke tiltak for å styrke dette arbeidet.

Det er et viktig mål for regjeringen å få ned ventetidene. At ventetidene øker og fristene for behandling brytes, er ikke akseptabelt, og jeg følger derfor dette området tett. Jeg har presisert sykehusenes plikt til å informere og sørge for at pasienter får behandling før fristbrudd oppstår. Regjeringens forslag for 2011 om 970 mill. kr mer til sykehusene gir rom for en økt pasientbehandling på om lag 1,4 pst. Ved flere sykehus ser vi en positiv utvikling i form av reduserte fristbrudd og reduksjon i ventetid. Samtidig er det viktig å minne om at alle som trenger øyeblikkelig hjelp, får dette, noe som utgjør ca. 70 pst. av pasientene ved norske sykehus.

Det har vært debatt her i dag om ventetider, og Høyre har tatt til orde – ikke uvanlig – for private løsninger. Det har også vært hevdet at det har vært en eksplosjon i antall private helseforsikringer. Så vidt jeg har kunnet bringe på det rene, er det 8 pst. av norske arbeidstakere som har privat helseforsikring. I Danmark er det om lag en tredjedel av arbeidstakerne. Dette har eksplodert med den borgerlige regjeringen. Jeg mener at dette er en utvikling som vi ikke ønsker i Norge. Folk skal være trygge på at vi har kapasitet i vårt offentlige helsevesen til å gi et forsvarlig tilbud.

Som en del av forliket regjeringspartiene inngikk med Kristelig Folkeparti og Venstre om Omsorgsplan 2015, er det fastsatt en forskrift om en verdig eldreomsorg. Forskriften bidrar til å sikre grunnlaget for et godt tjenestetilbud til eldre. Den styrker regelverket og tydeliggjør eldres rettigheter.

Den videre utviklingen av eldreomsorgen må legge vekt på innholdet i tjenesten – i tillegg til kapasiteten. Eldre mennesker er like ulike som alle oss andre, med ulike behov og ønsker. En god eldreomsorg bygger på et verdigrunnlag som sikrer den enkeltes integritet og verdighet.

Målet for eldreomsorgen er å sikre den enkeltes trygg-

het og mulighet til et meningsfylt liv. Vi har sikret full barnehagedekning, nå tar vi et viktig grep for å styrke eldreomsorgen. Vi skal fortsette utbyggingen av en eldreomsorg som sikrer alle et likeverdig tilbud, uavhengig av økonomi og sosial bakgrunn. Det viktigste er at eldre føler seg trygge på at de kan få den hjelpen de trenger, når de trenger den. Dette gjør vi best gjennom en sterk offentlig omsorgstjeneste.

Vi øker tilskuddene til sykehjemsplasser og omsorgsboliger, og står fast ved utbyggingen av 12 000 nye plasser, og 12 000 nye årsverk, som vi har fastsatt tidligere.

Den største veksten i antall eldre vil de nærmeste årene komme i aldersgruppen mellom 67 og 80 år. Vi må heller ikke glemme at en verdig eldreomsorg også handler om et tilbud til dem som ønsker å bo, og bor, hjemme. Også her kan vi forebygge mer ved å komme tidlig inn. I hjemmetjenestene, hjemmesykepleien, gjøres det hver dag en viktig jobb og en viktig innsats som får for lite fokus.

Vi trenger mer kunnskap om helse- og omsorgstjenestene i kommunene og om helse- og omsorgstjenestene til eldre. Alle fylker har fra og med 2009 både undervisningssykehjem og undervisningshjemmetjenester. Disse skal bidra til å styrke kompetanse og kvalitet i alle kommuner i hvert fylke. I neste års budsjett viderefører vi en satsing på omsorgsforskning.

Vi har i høst sett bilder av eldre som ikke har fått de omsorgstjenestene de burde, noe som har gjort inntrykk. Vi har hørt eldre gi uttrykk for at de ikke føler seg verdsatt. Nettopp derfor tar vi flere grep for å styrke eldresatsingen.

Jeg tror også dette handler om noe mer enn bare omsorgstilbudet til de eldre. Vår respekt for eldre må være like tydelig som vår entusiasme for våre unge. At vi lever lenger og lever flere gode år, er et uttrykk for at vårt samfunn har lyktes. Vår vilje til å bygge ut omsorgstilbudet til eldre må også gjenspeiles i hvordan vi alle møter og involverer eldre i hverdagen. Jeg ønsker en debatt som tar opp synet på eldre, velkommen. Vi trenger eldres deltagelse i samfunnslivet, og vi skal legge til rette for slik deltagelse.

På Sveio omsorgssenter er det bygget en sansehage på sykehjemmet, i Sørum kommune har de et stort og vakkert uteområde med spennende og utradisjonelle løsninger, kunstutsmykking og terapibasseng. På Masfjorden sykehjem samler de på stjernestunder, og i Trondheim er det etablert Livsglede for Eldre-sykehjem. Vi må også se på de som lykkes, og se at det er mulig. Mange kommuner satser mye på omsorgstjenester og har svært gode resultater. Jeg vil vite mer om disse kommunenes suksessoppskrift. Derfor tar jeg initiativ til et utredningsoppdrag hvor man skal undersøke hvordan andre kommuner kan lære av de gode eksemplene. Det er mange utfordringer i eldreomsorgen, men vi må også løfte frem de gode historiene og de mange tusen ansatte som gjør en fantastisk innsats hver eneste dag.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Jon Jæger Gåsvatn (FrP) [15:26:15]: I 1997 fikk vi denne kvalitetsforskriften i pleie- og omsorgstjenesten, som i 16 konkrete punkter skisserer hvordan man skal gi gode tjenester. Denne forskriften er blitt brutt hver eneste dag i 13 år i Kommune-Norge. Vi har sett helsearbeidere som har gått gråtende hjem fra jobb, fordi de ikke klarer å oppfylle kvalitetsforskriften, og vi ser medieoppslag om mange uverdige forhold.

Nå har vi altså fått denne verdighetsgarantien i åtte punkter. Her er det ikke noe nytt, så vidt jeg kan se, og det er faktisk sentrale punkter som er utelatt i forhold til kvalitetsforskriften.

Kan statsråden se de eldre i øynene og si at det nå skal bli slutt på uverdigheten i eldreomsorgen? Kan hun også si til de ansatte at heretter skal kvalitetsforskriften og verdighetsgarantien følges, selv om kommunekassen er tom?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [15:27:15]: Det er et klart mål for denne regjeringen å satse sterkt på eldreomsorg, som jeg også sa i innlegget mitt. Det er derfor vi nå bruker milliarder på å bygge ut eldreomsorgen. Det er derfor vi må bygge flere omsorgsboliger og sykehjemsplasser, og det er derfor vi må ha flere ansatte inn i denne omsorgen.

Den forskriften som representanten snakket om, var en internkontrollforskrift. Verdighetsgarantien har en helt annen innretning. Det er en forskrift, men den vil også lovhjemles i det nye lovverket som trer i kraft fra 1. januar 2012. Da vil kommunenes plikt til å tilby verdig omsorg uttales, samtidig som den enkeltes rett til omsorg også uttrykkes i pasientrettighetsloven.

Bent Høie (H) [15:28:22]: Statsråden viser til barnehagesatsingen, at en nå har nådd full barnehagedekning, og at det nå er de eldres tur. Det er Høyre helt enig i.

Derfor forundrer det oss veldig at regjeringen ikke er villig til å ta i bruk de samme sterke virkemidlene for å få full sykehjemsdekning, som de tok i bruk for å få full barnehagedekning. På 1990-tallet – forrige gang vi hadde en stor satsing på eldre – ble det bygget 6 000 heldøgns pleie- og omsorgsplasser i kommunene, i samarbeid med private. Denne regjeringen setter en stopper for den type samarbeid.

Høyre er helt enig i at en skal øke tilskuddet for å bygge flere sykehjemsplasser. I tillegg ønsker vi en rentefri låneordning på toppen, men det må vel også være mulig for kommunene å bruke suksessoppskriften, både fra barnehagesatsingen og fra satsingen på 1990-tallet, Offentlig Privat Samarbeid, for at også de gamle skal få en plass som står og venter når de har behov for den.

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [15:29:26]: Det er en noe annen innretning på barnehagesatsingen og på måten den ble gjennomført på, enn det nå er på ordningen med tilskudd til sykehjemsplasser og omsorgsboliger. Samtidig er det slik at det er mange, særlig ideelle organisasjoner – som det har vært mye fokus på her i dag – som driver veldig god eldreomsorg. Det skal vi være helt enige om. Det er mange eksempler på dette i Oslo.

Det som har vært et ønske, er at vi skulle kunne bruke borettslagene i denne utbyggingsordningen, også i forbin-

delse med tilskuddene. Det er noe som vi jobber med, og vi er ikke kommet endelig i mål med det ennå.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [15:30:31]: Kristeleg Folkeparti er oppteke av å føre ein best mogleg og billegast mogleg alkoholpolitikk. Der har me hatt støtte frå justisministeren, frå helseministeren og frå politiet. Vår tidlegare helseminister og justisministeren skreiv ein kronikk i VG 4. juni i fjor, som eg fann på departementets heimeside. Eg tenkte eg skulle bruke innlegget mitt til å sitere litt derifrå. Kronikken heiter «En time mindre». Eg siterer:

> «Den siste timen med alkoholservering nattestid har store menneskelige og samfunnsmessige kostnader. Mange skades eller blir utsatt for vold. Derfor foreslår regjeringen at skjenketiden innskrenkes med én time.
>
> (…)
>
> Internasjonal forskning viser en sammenheng mellom skjenketider og alkoholrelaterte skader, ikke minst voldsutøvelse. Når skjenketidene øker, får man mer vold og omvendt.»

I går, må eg seie, var det ein ganske skuffande runde i spørjetimen. Etter den runden vil eg spørje helseministeren: Er det justisministeren, den tidlegare helseministeren, internasjonal forsking eller den noverande helseministeren som tek feil?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [15:31:42]: Det som er helt klart, er at veldig mange voldsskader skjer i forbindelse med alkohol og alkoholservering – også i påvirket tilstand. Det er det ingen tvil om. Det trenger vi ikke mer forskning på. Det vet vi.

Så har vi hatt denne saken ute på høring, og mange har nok også nyansert bildet, om det er den siste timen mellom kl. 02 og kl. 03 som er det store problemet, eller om det er skjenkingen i seg selv. Jeg vil påstå, særlig etter å ha sett Brennpunkt, som var utgangspunktet for spørsmålet i spørretimen i går, at det er helt åpenbart at særlig i Oslo – det kan vel også hende at det er flere steder – er det en rå overskjenking på en del utesteder. Det er det som er alvorlig. Det er ikke sikkert at det er den timen fra kl. 02 til kl. 03. Men det vil vi komme tilbake til, for underveis, mens vi har behandlet denne saken, har SIRUS tatt opp et forskningsprosjekt på egen kjøl, hvor de skal gå igjennom 30 norske byer og forske på akkurat dette med åpningstider. Da mener vi i regjeringen at det er riktig å vente til det foreligger.

Morten Stordalen (FrP) [15:33:06]: Vi har gang på gang i denne sal og gjennom media hørt hvor mange milliarder denne regjeringen har brukt siden den tiltrådte i 2005. Det er en billig retorikk. Men vi har hatt en skyhøy lønns- og prisvekst, og ikke minst har vi fått flere innbyggere i landet. Jeg nevner at bare i 2008 kom det drøyt 60 000 flere mennesker til landet – nye innbyggere. Så er det slik at i samme periode, siden 2006, har helsekøene økt med 70 000 mennesker. Private står samtidig med ledig kapasitet.

Jeg spør: Hva er feil med å bruke private? Mener statsråden det er inkluderende politikk at kun de med god økonomi kan kjøpe seg tjenester, mens de med lavere og midlere inntekter må stå i en håpløs kø?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [15:34:01]: Det er ikke feil å bruke private. Det bruker vi hver dag som supplement til det offentlige helsevesenet. Men med all respekt – med vår geografi og slik befolkningstettheten i Norge er, er vi helt avhengig av at et sterkt offentlig helsevesen er basisen i vårt helsevesen. Men vi bruker som sagt private på mange områder, og vi er også avhengig av mange av disse aktørene på markedet.

Så er det også en ting som jeg er helt enig i: Jeg er ikke fornøyd med at ventetidene går feil vei. Derfor har vi også fokusert så sterkt på dette. Derfor jobber jeg så sterkt for å få dette ned, først med å fjerne fristbrudd, som ikke er akseptabelt, og så med å fjerne ventetidene. Det skal være slik at man skal slippe å stå så lenge og vente når man trenger behandling.

Presidenten: Replikkordskiftet er dermed omme.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [15:35:29]: De rødgrønne hevder til stadighet at Fremskrittspartiet bruker penger på skattelettelser. Hvorfor overlever denne retorikken et samlet pressekorps? Hvordan kan vi beskyldes for å bruke penger på skattelettelser, når skattelettelser i realiteten er å unnlate å kreve inn pengene? Det er ikke mulig å bruke penger på skattelettelser. Det er ikke slik at skattepenger er statens penger, og at staten eventuelt gir milde gaver tilbake til folket gjennom skattelettelser.

Statens inntekter er et fratrekk i folks lønns- og kapitalinntekter. Det er penger som staten hevder den trenger for å finansiere våre velferdsgoder. Folks velvillighet til å betale skatt gjelder så lenge skattebetalerne mener staten evner å løfte samfunnets kollektive velferd. Bevisbyrden ligger hos staten.

Fremskrittspartiet foreslår skatte- og avgiftslettelser for 19,4 mrd. kr. Det utgjør ca. 2 pst. av de estimerte skattene og avgiftene som staten vil ta inn i 2011. Justert for dynamiske virkninger reduseres statens provenytap med anslagsvis 6,3 mrd. kr.

Vi reduserer utgiftene over statsbudsjettet med ca. 7 mrd. kr. Det utgjør i underkant av 1 pst. av statens samlede utgifter for 2011.

Fremskrittspartiet finansierer merforbruket på ca. 6 mrd. kr ved å redusere overføringene til oljefondet med tilsvarende beløp. Vi reduserer regjeringens estimerte overføring fra 153 mrd. kr til 147 mrd. kr. Forskjellen utgjør 1,7 promille av oljefondet. Sagt på en annen måte, så reduserer vi statens overskudd med 5 promille.

Det er disse økonomiske størrelsene som har fått statsministeren bekymret, for dette er økonomisk uansvarlighet, hevder han. Dette vil skape press i økonomien, renten vil gå i været, kronekursen vil gå «bananas», arbeidsplasser vil bli utkonkurrert, og de neste generasjoner vil ikke få utbetalt pensjon. Vanligvis pleier slike kloke og dype økonomiske analyser fra statsministeren å få full backing fra et samlet journalistkorps. Men i år har det faktisk vært

litt annerledes. Den vanligvis så unisone fordømmelsen av Fremskrittspartiets finanspolitikk har ikke vært like fremtredende. Unntaket er, som representanten Hareide var inne på tidligere, Nettavisens Gunnar Stavrum, som den eneste, som i sin iver etter å være den første til å kommentere vårt alternative statsbudsjett snublet både i tall og retorikk.

Kanskje har Fremskrittspartiet et poeng allikevel, tror jeg enkelte i mediene etter hvert begynner å tenke. Kanskje vil det være klokt å redusere skattene og avgiftene? Kanskje trenger Norge et virkelig løft for infrastrukturen? Kanskje er ikke Forsvaret i den stand man burde forvente? Kanskje er veksten i antallet ansatte i offentlig administrasjon usunn for norsk økonomi? Muligens er tempoet i innvandringen uten bærekraft? Muligens er det handel og ikke stadig mer bistand som får folk ut av fattigdom? Kanskje er tiden inne for en skikkelig øremerket satsing på eldreomsorgen? Jeg bare spør. Kanskje det er sånn.

Fremskrittspartiet introduserer begrepet «dynamisk skattepolitikk» i sitt alternative budsjettforslag. Til dette benytter vi SSBs estimater. Vi bruker ikke dynamiske skattetall istedenfor de ordinære tallene, slik lederen i finanskomiteen i sin villfarelse er blitt sitert på, men som et supplement for bedre informasjon. Alle er enige om at økt lønn fører til økt forbruk. Redusert skatt vil virke på nøyaktig samme måte. Folk får beholde mer av sin egen inntekt, og så vil hver enkelt på ulikt vis bruke dette på egen velferd. Altså: Det er ikke bare offentlig velferd som er velferd, men også egen velferd. Noe av pengene vil føre til kjøp av tjenester og varer, som igjen vil gi staten inntekter i form av skatter og avgifter. Og selv om statsministeren liker å kalle slike beregninger for voodoo-økonomi, kan jeg minne ham om hva alle sosialdemokraters yndlingsøkonom, John Maynard Keynes, en gang skrev:

> «Nor should the argument seem strange that taxation may be so high as to defeat its object, and that, given sufficient time to gather the fruits, a reduction of taxation will run a better chance than an increase of balancing the budget.»

Jeg oversetter ikke. Jeg regner med at de fleste i salen kan engelsk.

Regjeringens latterliggjøring av skattelettelser som finanspolitisk virkemiddel gjør at den frasier seg et vesentlig verktøy i finanspolitikken. Ikke minst ville et slikt verktøy vært nyttig i disse tider, hvor regjeringen gjør så godt den kan for å snakke ut av begge munnvikene for å villede folk om nivået på uføretrygden. Det regjeringen burde konsentrere seg om, er ikke å redusere uføretrygden for hver enkelt, men å få flere ut av uførepensjon og over i jobb. Fremskrittspartiets skattepolitikk er et ledd i en slik prosess.

Fremskrittspartiet foreslår å øke minstefradraget fra 75 150 kr til 90 000 kr. Ved å øke minstefradraget gjør vi det mer attraktivt å stå i jobb og relativt sett mindre attraktivt å leve på offentlige overføringer. Det er en klok politikk, som på sikt vil få flere til å være med, for å benytte en slitt politisk klisjé.

Det som virkelig er voodoo-økonomi, er å finne i statsministerens kronikk i DN, Dagens Næringsliv, 23. oktober, hvor statsministeren innrømmer at det i Norge er mange mennesker i arbeidsfør alder som går på trygd, og sier at dette skyldes et godt utbygd trygdesystem. I andre land ville disse personene blitt forsørget av familien, hevder han. I Norge har vi med andre ord

> «(…) færre husmødre som forsørges av ektemannen sin enn i mange andre land, men flere på ulike trygdeordninger.»

Av dette konkluderer statsministeren i samme kronikk at det ikke er viktig om en person forsørges av familien eller av skattebetalerne – en makroøkonomisk sensasjonell påstand. Statsministeren sier videre:

> «At vi i Norge har valgt å ha et omfattende trygdesystem som bidrar til å forsørge personer som ikke er i stand til å jobbe, er en kvalitet ved det norske velferdssamfunnet.»

Ja, det er helt korrekt, men det er det heller ingen politisk uenighet om. Men slike trygdesystemer er ikke unike for Norge. Også i andre europeiske land finnes det trygdeordninger for dem som ikke er i stand til å jobbe. Også i andre land finnes det klare medisinske kriterier for å motta uføretrygd, attføring, rehabiliteringspenger og sykepenger.

Utfordringen er imidlertid at i Norge er det relativt sett så uendelig mange flere som angivelig tilfredsstiller kriteriene som er satt, og det til tross for at vi er friskere, lever lenger, har mer fritid, kortere arbeidsdager, lengre ferier, bedre permisjonsordninger og bedre tilrettelagte arbeidsplasser enn noen gang tidligere – alt dette samtidig som arbeidslivet generelt sett er blitt mindre fysisk belastende. Om denne sammenhengen ikke er voodoo, så er den i hvert fall svært mystisk. Og selv om statsministeren er strålende fornøyd med tingenes tilstand, og forsøker å innbille det norske folk at alt er under kontroll, så sier Det internasjonale pengefondet – IMF – i sin siste rapport følgende:

> «(…) it will be critical to make (…) adjustments to the rules governing other benefit schemes, notably disability pensions. (…) further efforts are necessary to reduce the persistently high enrollment rates for sick leave and disability benefits.»

Det er Fremskrittspartiet helt enig i, og vårt skatteopplegg med fokus på økt minstefradrag er nettopp et skritt i tråd med IMFs anbefalinger.

I vårt alternative statsbudsjett velger vi å fjerne arveavgiften. Vi mener prinsipielt det er galt at staten skal være medarving i samtlige arveoppgjør i dette landet. I praksis har vi sett at arveavgiften har ført til at neste generasjon i noen tilfeller ikke har hatt råd til å videreføre virksomheten i familiebedriften. De som skaper verdier og arbeidsplasser, bør slippe å komme i en slik situasjon.

Fremskrittspartiet reduserer prosentsatsen i formuesskatten fra 1,1 pst. til 0,9 pst. Det er vår ambisjon å fjerne formuesskatten i løpet av fire år i regjeringskontorene. Formuesskatten er en urimelig dobbeltbeskatning. Verdiene er allerede beskattet gjennom skatt på inntekt eller kapital, og formuesskatten er derfor en straff for investering, sparing og nøysomhet.

Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet har et grunnleggende ulikt syn på staten. Mens Arbeiderpartiet mener det

er kapitalistene som må kunne begrunne hvorfor de skal få lov til å beholde sine egne penger, så mener vi at bevisbyrden for inndragning av folks inntekter hele tiden må ligge hos staten. Verdiene tilhører dem som har skapt dem, og det er staten som hele tiden må være på tiltalebenken, ikke skattyterne.

Det er et ærlig standpunkt å ønske at folk og bedrifter skal skatte mer, men da får man si det rett ut, og man får kreve inn skatten når folk tjener pengene, ikke kreve dem inn fordi folk ikke bruker dem opp, år etter år.

Regjeringen ønsker å skape incentiver for at alderspensjonister skal kunne gå tilbake i jobb etter nådd pensjonsalder. Det er positivt. Men for å få dette til foreslår regjeringen å øke skatten for hver tredje alderspensjonist. Det vil Fremskrittspartiet gå imot. Alderspensjon er en opparbeidet rettighet, og har man pliktskyldigst betalt trygdeavgift gjennom et langt yrkesliv, er det uredelig å strupe pensjonsutbetalingene gjennom å øke skatten. Størrelsen på pensjonen er bl.a. et resultat av utdannelse og yrkeskarriere. Pensjon er med andre ord ikke et gode som pensjonistene skal fordele seg imellom.

Fremskrittspartiet ønsker at samtlige pensjonister skal få beholde mer av sin pensjon, ikke bare noen få utvalgte. For å sikre dette vil vi gå imot regjeringens usosiale økning i trygdeavgiften til 4,7 pst. Vi beholder derfor trygdeavgiften på 3 pst. Videre foreslår vi at det nye pensjonsfradraget trappes ned saktere.

Vi foreslår også å fjerne kildeskatten, som regjeringen har innført for norske pensjonister bosatt i utlandet. Kildeskatten er en urimelig beskatning for offentlige velferdstjenester disse pensjonistene verken har bedt om eller benytter seg av.

Avslutningsvis ønsker jeg å understreke at skattelettelser har en egenverdi. Det at folk flest får beholde mer av sin egen inntekt, gjør det mulig å prioritere egen velferd, og samlet velferd i samfunnet vil øke. Jeg er derfor sterkt kritisk til finansministerens utsagn tidligere i dag om at skattelettelser fører til redusert velferd. Skattelettelser gir folk mer penger i lommeboken, og skattelettelser og velferd kan være helt ulikt for ulike mennesker. Skattelettelser kan være å gå på puben og ta seg en øl, det kan være å ta en tur til Syden, det kan være å gi arv til barna sine. Skattelettelser og at folk bruker penger, er velferd og en veldig ressurs for samfunnet. Folk får beholde mer av sin egen inntekt og kan gjøre med disse pengene som de vil – det er ikke regjeringen, stortingspolitikerne eller andre som skal bestemme hva som er velferd for alle.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Gerd Janne Kristoffersen (A) [15:45:54]: Representanten Tybring-Gjedde er opptatt av skattelette, og det snakker han om fra begge munnvikene hele tiden, så det skal jeg ikke spørre ham om. Men jeg skal spørre ham om en annen sak.

Fremskrittspartiet kutter hele beløpet til regional utvikling til fylkeskommunene. Slik som jeg kjenner bruken av disse midlene fra mitt hjemfylke, brukes 90 pst. til nyskaping og utvikling i små og mellomstore bedrifter. Det er teknologibedrifter, mediebedrifter, gårdsbedrifter og andre bedrifter som har behov for økonomisk støtte og praktisk veiledning for å utvikle en robust bedrift. Disse bedriftene er svært viktige med tanke på verdiskaping og bosetting i et distriktsfylke. Hvordan kan representanten Tybring-Gjedde forsvare et slikt kutt i et viktig regionalt virkemiddel?

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [15:46:53]: Fremskrittspartiet mener altså ikke at Innovasjon Norge er en forlenget arm av regjeringens distriktspolitikk. Vi mener at Innovasjon Norge eventuelt skal skaffe kapital til bedrifter med den beste ideen, uavhengig av hvor den er lokalisert.

Hvis regjeringen ønsker å bruke penger på distriktspolitikk, får man kalle det distriktspolitikk i stedet for å skjule det gjennom midler til Innovasjon Norge. Innovasjon Norge har syv – tror jeg – oppdragsgivere, syv departementer, som alle har ulike motiver. Man har egen kvinnesatsing. Man har egen distriktssatsing, og alle fylker har sine underlagte organer. Det er svært uryddig hvordan man rapporterer innad i Innovasjon Norge, og vi mener at uansett hvor ideen er, om den så skulle være i Oslo, i Bergen, i Trondheim eller i Kristiansand, burde den beste ideen få kapitalen for å skape arbeidsplasser – uavhengig av hvor i landet den er. Derfor kutter vi på den type tiltak. Ikke minst gjelder det alt det sløseriet med Innovasjon Norge-midler som også finnes i distriktene. Vi har en rekke eksempler på det.

Martin Kolberg (A) [15:47:59]: Når vi hører Tybring-Gjeddes innlegg, vil jeg si: Slik snakker en ekte liberalist. Han skal i hvert fall ha det at han – som den eneste – lever opp til det som er Fremskrittspartiets intensjon, slik de iallfall framstiller den.

Det han sier, er jo helt åpenbart for alle oss andre, nemlig at det han eksponerer, vil undergrave den økonomiske, sosiale tryggheten i det norske samfunnet. Det er det han står her og sier.

Det som er det store paradokset i innlegget, er at det finnes ingen ydmykhet i denne læren om den økonomiske politikken i forhold til hva som skjer i alle andre land. Skattelettelser og store egenandeler, ingen innsats fra staten, har ført til at land etter land og økonomi etter økonomi er kommet i vanskeligheter. Hadde det ikke vært mulig at representanten Tybring-Gjedde kunne vise litt mer ydmykhet i en situasjon hvor Europa i stadig sterkere grad kommer i vanskeligheter, i motsetning til her?

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [15:49:11]: Takk for spørsmålet fra representanten Kolberg, som kanskje burde lese seg litt opp på økonomi. Hvis man går tilbake og ser på hva som har forårsaket finanskrisen, er det akkurat ikke skattelettelser, men overforbruk. Det eneste landet blant disse såkalte PIGS-landene som hadde store skattelettelser – dette innlegget holdt jeg faktisk for et halvt år siden, men da var kanskje ikke Kolberg til stede – er Irland. Alle de andre landene som nå sliter blant PIGS-landene, hadde økt offentlig forbruk, ikke redusert skatt. Alle lan-

dene var styrt av sosialdemokrater. Det er altså det offentlige forbruket, særlig når det gjelder pensjon, og store forpliktelser kjempet gjennom av fagforeninger i de samme landene, som gjorde at økonomien gikk dårlig. Det var en av hovedårsakene.

Når Kolberg tar opp skattelettelser, burde man være klar over hvor skattelettelsene faktisk fant sted før man kommer med en generell anklage, som også statsministeren har gjort på TV og i andre debatter. Det er direkte feil.

Inga Marte Thorkildsen (SV) [15:50:15]: Som representanten Kolberg nettopp var inne på, er det noe befriende ved å høre representanten Tybring-Gjedde snakke, for vi får alltid reine ord for penga.

På den bakgrunn – når man altså hører Tybring-Gjedde – går det an å forstå hvorfor Fremskrittspartiet går så drastisk til verks når det gjelder stønader til noen av de aller mest utsatte gruppene. For jeg tror nemlig ikke – og ingen andre her, tror jeg – at omtrent en fjerdedel av de enslige forsørgerne vil gifte seg nærmest i lykkerus hvis Fremskrittspartiet hadde kommet til makta 1. januar 2011.

Mitt spørsmål skal imidlertid dreie seg om næringslivet. Jeg er veldig lei av å høre den svartmalinga av næringslivet som pågår, og at det skal være så ille å drive næringsvirksomhet i Norge.

Hva er da forklaringa på at vi faktisk gjør det veldig godt på de internasjonale rankingene som ser på forholdene for næringslivet i Norge? Vi kommer på tredje plass av de europeiske landene. Vi har klatret fire plasser på en av de mest anerkjente rankinglistene, og ikke nok med det, vi kombinerer det altså med grunnlaget for sivilisasjon, nemlig et rimelig høyt skattenivå som sikrer at vi også kommer først ut på lista over de beste landene å bo i.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [15:51:26]: Du skal rett og slett være rimelig tjukk i hue – unnskyld, president, det er sikkert ikke et parlamentarisk uttrykk – hvis du ikke klarer å drifte Norge relativt bra.

Vi har enorme inntekter fra olje og gass, som alle land misunner oss. Hvis man ikke klarer å drifte Norge relativt bra på det grunnlaget, gjør man en rimelig dårlig jobb.

Vi har en stor offentlig sektor, og vi klarer å sysselsette mange i offentlig sektor, men fordi man har 25 pst. som lever på offentlige overføringer, altså som ikke er med i arbeidslivet, ja vel, da har man enormt store utfordringer. Og det går i den retningen: Det blir stadig flere uføre og stadig flere som lever på ulike trygdeordninger. Det næringslivet ber om, er å få muligheten til å skape egne verdier og arbeidsplasser. Det er slik nå at stadig flere bedrifter eies av det offentlige, fordi det ikke finnes tilstrekkelig med kapitalister som enten er villige til å eller kan investere i bedrifter. De aller største bedriftene i Norge i dag er eid av det offentlige, og det går i den retningen at stadig flere er det, for staten er den store kapitalisten. Staten burde distribuere disse pengene, slik at man få private kapitalister til å skape arbeidsplasser, slik at profittmotivet kommer tilbake i norsk næringsliv, og slik at det ikke er staten som sitter på all kapitalen og alle eierinteressene.

Gunvor Eldegard (A) [15:52:41]: I sitt alternative budsjett legg Framstegspartiet opp til ein integreringspolitikk som både har redusert rettsvern og full stopp i dialogen mellom innvandrarar og myndigheiter. Så kuttar dei faktisk halvparten av barnevernets hjelp til einslege mindreårige asylsøkjarar. Ytingar til menneske på mottak vert reduserte, og undervisninga til asylsøkjarane og deira barn vert halvert. Då lurer eg på: Synest Framstegspartiet at integrering i seg sjølv er eit viktig tiltak? Og meiner dei at desse kutta bidreg til ei meir positiv integrering?

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [15:53:34]: Dette kunne jeg snakke om i 1 time, tror jeg.

Presidenten: Representanten har nå ca. 57 sekunder.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [15:53:43]: Ok.

Takk for spørsmålet! Fremskrittspartiet mener integrering er viktig. For å bli integrert i det norske samfunnet må det ligge noen verdier i bunnen. Disse verdiene er likestilling, likeverd, ytringsfrihet, religionsfrihet, sekulære rettsregler – det som er fellesverdier for det norske samfunnet. Det er viktig. Integrering er ekstremt viktig. Integrering er først og fremst den enkelte innvandrers ansvar. Du reiser fra et land til et annet land, enten som flyktning eller frivillig. Når du kommer til Norge, ville jeg tro at det er noe ved dette samfunnet som er bedre enn det landet du dro fra. Hvis du tar med deg alle opprinnelseslands kulturer – og ukulturer – til Norge, vil det ikke fungere. Da lurer jeg på hvorfor du kom hit i utgangspunktet. Når vi ønsker å redusere innvandringen, er det av hensyn til å få til integrering gjennom tid, akkurat som da 800 000 nordmenn flyttet til Amerika. Da var det tiden som gjorde at de ble amerikanere til slutt. Hvis du pøser på med innvandrere slik at de ikke har sjanse til å integrere seg, får du heller ikke integreringen til å fungere.

Dette er mitt korte svar på 57 sekunder.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Om få minutter er den reglementsmessige tid for formiddagsmøtet omme. Presidenten vil foreslå at Stortinget nå avbryter sine forhandlinger, og at vi setter kveldsmøtet kl. 18.00. – Det anses vedtatt.

Presidenten gjør oppmerksom på – i hvert fall slik presidenten har fått vite – at statsminister Jens Stoltenberg og representanten Gunnar Gundersen har byttet plass på talerlisten. Det betyr at statsminister Jens Stoltenberg er første taler på kveldsmøtet – og deretter Gunnar Gundersen.

– Møtet er hevet.

Møtet ble avbrutt kl. 15.55.

Stortinget gjenopptok sine forhandlinger kl. 18.

Øyvind Korsberg hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Stortinget fortsetter behandlingen av sakene nr. 1–4 på dagsorden nr. 24.

Statsminister Jens Stoltenberg [18:00:44]: Nok en gang har FN kåret Norge til et av verdens beste land å bo i, men vi vet bedre enn noen andre at fortsatt er det mangler, og fortsatt er det mange uløste oppgaver i landet vårt. Dem skal vi ta fatt i.

Men det at vi år etter år går helt til topps i denne kåringen, er et tegn på at vi i hvert fall gjør noe riktig i måten vi organiserer samfunnet vårt på. Noen mener at de gode resultatene Norge oppnår, skyldes tilfeldigheter – at vi har funnet olje og gass på sokkelen, og at resultatene nærmest kommer av seg selv.

Det er feil. Mange land har som Norge hatt store inntekter fra naturressurser, men langt fra alle har lyktes i å omsette dette til å skape et samfunn som er godt å bo i for innbyggerne. Det er helt riktig at petroleumsressursene har gitt oss muligheter andre land ikke har, men det avgjørende er at vi har forvaltet mulighetene på en god måte, at vi har foretatt noen grunnleggende riktige valg:

Vi valgte å la inntektene fra naturressursene være fellesskapets eiendom. Vi har ikke privatisert dem og ikke latt et lite mindretall få eiendomsrett til olje- og gassforekomstene. Det har andre land gjort, og det har de tapt på.

Og like viktig: Vi har forvaltet de store inntektene fra olje og gass på en forsvarlig og langsiktig måte, slik at vi har greid å beholde sterke konkurranseutsatte, lønnsomme bedrifter i privat sektor.

Det å være et godt land å bo i handler mye om hvordan vi organiserer samfunnet vårt – et samfunn med små forskjeller, omfattende offentlige velferdsordninger, høy yrkesdeltakelse og koordinert lønnsdannelse. Dette har gitt oss omstillingsdyktige og lønnsomme bedrifter, og det har trygget velferden for innbyggerne i landet vårt.

Det er dette vi kaller den norske samfunnsmodellen. Ikke minst handler denne modellen om at vi har sikret lav arbeidsløshet.

I en rekke europeiske land ser vi nå ledighetstall på langt over 10 pst. Selv vår nabo Sverige ligger nær dette nivået. Norge har Europas laveste arbeidsledighet. Vi har lyktes i å styre Norge trygt gjennom finanskrisen. Vi er i nærheten av det Odvar Nordli kalte «en øy av full sysselsetting i et hav av arbeidsledighet». Ikke bare i offentlig sektor, men også i private bedrifter har vi i dag langt høyere sysselsetting, langt flere arbeidsplasser enn da vi overtok regjeringsansvaret i 2005.

Så har noen begynt å angripe ledighetsstatistikkene i stedet for å angripe arbeidsledigheten. Ledende politikere fra høyrepartiene har brukt høsten til å så tvil om norske arbeidsledighetstall. Det er det ingen grunn til.

De norske ledighetstallene følger internasjonale retningslinjer. De inngår i internasjonale oversikter med sammenliknbare ledighetstall. Det er altså ikke noe tull med tallene når det gjelder arbeidsløshet i Norge.

Høyrepartienes talsmenn viser til at en del nordmenn står utenfor arbeidslivet, og mener dette skjuler arbeidsledigheten.

Sannheten er at vi i Norge har svært lav ledighet, uansett hvordan vi måler den. Hvis vi hadde skjult arbeidsledighet ved å ha mange på trygd, ville få vært i arbeid, og vi ville hatt lav sysselsetting. Sysselsettingsraten måler hvor stor andel av befolkningen i arbeidsfør alder som faktisk er i jobb.

Norge har en av de høyeste sysselsettingsrater i hele den vestlige verden. Over 76 pst. av innbyggerne mellom 15 og 64 år her i landet er i jobb. I Sverige, som også er blant de landene som er på topp, er det 72 pst. I USA er det 67 pst., og i EU er det 66 pst.

Så vi ligger altså omtrent 10 prosentpoeng høyere i Norge når det gjelder andel av befolkningen som er i jobb, enn gjennomsnittet i EU. Vi har rett og slett en større andel av befolkningen i jobb enn de fleste andre land i verden. Ikke minst skyldes dette at mange kvinner og eldre deltar i arbeidslivet.

Samtidig er det slik at vi i Norge har mange mennesker i arbeidsfør alder som mottar trygd. Hovedårsaken til dette er at vi har et godt utbygd trygdesystem i Norge – ikke at vi skjuler ledighet ved å sette arbeidsføre mennesker på trygd.

Veldig mange av dem som her til lands mottar trygd, ville i andre land ha blitt forsørget av ektefeller, foreldre eller andre nære pårørende. I Norge er vi derfor i den situasjonen at vi har både flere i arbeid og flere på trygd enn i mange andre land, fordi færre forsørges av familien. Dette er ikke å skjule arbeidsløshet.

At vi i Norge har valgt å ha et omfattende trygdesystem som bidrar til å forsørge personer som ikke er i stand til å jobbe, mener jeg er en viktig kvalitet ved det norske velferdssamfunnet. Da må vi også tåle at noen flere mottar trygdeytelser her enn i andre land. Jeg er derfor uenig med dem som antyder at en stor andel av dem som får ulike trygdeytelser, egentlig ikke har krav på det.

De som mottar trygd, skal gjøre det med hevet hode. Det er lenge siden vi sluttet å stå med lua i handa for å få våre rettigheter.

Samtidig er det best for den enkelte og for samfunnet at alle som er i stand til det, jobber framfor å motta passive ytelser. Derfor tror denne regjeringen på arbeidslinjen:

– Derfor arbeider vi med partene i arbeidslivet for å redusere sykefraværet.
– Derfor gjennomfører vi fra nyttår en pensjonsreform som bidrar til at det lønner seg å stå i jobb.
– Derfor arbeider vi med tiltak som økt tilgjengelighet, universell utforming og mer og bedre norskopplæring for innvandrere.

Alt handler om å følge opp arbeidslinjen.

Arbeidsledighet er sløsing med ressurser. Det svekker vår evne til å skape, og det svekker vår evne til å dele. Derfor vil regjeringen stå helt i front i kampen for høy sysselsetting og mot arbeidsledighet.

Regjeringen fører en politikk for fellesskap, for verdi-

skaping og for rettferdighet. Forslaget til statsbudsjett for 2011 er et nytt viktig skritt. Det er ansvarlig og forutsigbart for næringslivet, og vi bygger velferden videre ut, med mer penger til kommunene, til sykehus, til vei og bane og flere andre viktige områder.

Det er ingen hemmelighet at situasjonen så trangere og vanskeligere ut da vi startet budsjettarbeidet i vår. Utgangspunktet vårt var at vi skal holde igjen på pengebruken i gode tider for å kunne bruke mer når tidene er dårligere. Derfor la vi opp til et budsjett for 2011 med uendret bruk av oljepenger og en innstrammende effekt. Dette innebærer at vi nå nærmer oss 4-prosentbanen – den forventede avkastningen av pensjonsfondet. Selv om vi brukte mye penger i 2009 og 2010, var avviket fra 4-prosentbanen også i de årene mindre enn avviket var under den forrige regjeringen, da den brukte mye penger.

På tross av at vi nå strammer inn i forhold til totaløkonomien, er det likevel mulig med nye satsinger i budsjettet. Det skyldes bl.a. at vi nå ser resultatene av regjeringens politikk på viktige områder:

– Vi har hatt et veldig sterkt fokus på inkluderende arbeidsliv. Nå går utgiftene til sykelønn ned – flere milliarder kroner spart.
– Vi har hatt fokus på å få redusert ankomst av ubegrunnede asylsøkere. Nå går utgiftene ned med 2,7 mrd. kr i forhold til tidligere anslag.
– Vi har holdt orden i norsk økonomi, ledigheten er lav, og vi har økonomisk vekst. Nå går skatteinntektene kraftig opp.

Dette har en dobbel effekt. Lav ledighet og økt vekst, lavere sykefravær og færre ubegrunnede asylsøknader er i seg selv viktig. I tillegg bidrar det til å skape rom for nye satsinger på andre viktige områder.

I 2005 var regjeringens mål at alle barn som trenger det, skulle ha barnehageplass. Etter fire år nådde vi det målet. Mer enn 30 års innsats har gitt resultater. Nå har regjeringen satt seg et nytt stort mål. Innen 2015 skal alle eldre som trenger det, ha heldøgns omsorg. De skal få tilbud om sykehjemsplass, omsorgsbolig eller hjemmetjenester.

Titusener av ansatte i omsorgssektoren gjør hver dag en fantastisk jobb. De aller fleste er kvinner, som trøster og bærer, vasker og steller, handler mat og gir medisiner, omsorg og omtanke. Men framover trenger vi enda flere i omsorgssektoren, mer kompetanse og bedre kvalitet. Vi skal gi flere et omsorgstilbud, og vi skal gi et bedre tilbud til dem som får det.

I høst går vi flere viktige skritt for å få det til. Vi har sendt på høring en ny lov om kommunale helse- og omsorgstjenester. Her samler vi kommunenes plikter, som i dag er spredt på flere lover, og det blir ett sted å klage til. Vi vedtar en verdighetsgaranti, en ny forskrift om en verdig eldreomsorg. Det har sin bakgrunn fra eldreforliket, hvor regjeringspartiene, Kristelig Folkeparti og Venstre gikk sammen for å sikre en bedre eldreomsorg. Denne garantien sikrer den enkelte eldre forsvarlig boform og et variert kosthold. De som mottar omsorg, skal kunne ha et mest mulig normalt liv, med normal døgnrytme, mulighet til å komme ut og ha noen å snakke med. De skal gis skikkelig oppfølging av lege og helsepersonell, og de som ønsker det, skal få enerom.

For mange av oss er dette selvfølgeligheter, men det er dessverre ikke det for alle. Da skal vi gjøre noe med det.

Vi har varslet en økning av det øremerkede tilskuddet til utbygging av sykehjemsplasser og heldøgns omsorgsboliger. Det økes med 40 pst. Vi har fjernet begrensninger som har gjort at noen kommuner har fått avslag. I forrige uke foreslo vi å bevilge en ekstra milliard i frie midler til kommunene, som bl.a. kan brukes til å bygge ut eldreomsorgen. I budsjettet foreslår vi å bevilge penger til utbygging av nye sykehjemsplasser og heldøgns omsorgsplasser i 2011. I finanskomiteens innstilling er eldreomsorgen og frivillighetens rolle styrket ytterligere på flere områder. Dette er justeringer jeg er glad for, og som gjør tilbudet til de eldre enda bedre og styrker frivillighetens innsats i pleie- og omsorgstilbudet i landet vårt.

I valgkampen i 2005 uttalte jeg at jeg ikke vil redusere skattenivået før det skinner av eldreomsorgen. Det gjentar jeg gjerne. Og det er mye igjen før det skinner av omsorgen både for yngre og eldre her i landet. Det minnes vi daglig på. For oss er dette viktigere enn å kutte skattene. Det er fortsatt et av de viktigste skillene mellom høyrepartiene og regjeringen. For skattekutt betyr velferdskutt.

I budsjettet foreslår regjeringen på ny å bruke de store pengene til de store oppgavene:

– til omsorg
– til sykehus
– til skole og høyere utdanning
– til barnevern
– til vei og bane
– til miljø

Slik legges nye steiner på byggverket for en god omsorg og en god velferd. Slik bygges den norske modellen videre ut.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Siv Jensen (FrP) [18:13:11]: La meg først si at jeg er veldig glad for at statsministeren valgte å bruke tid på å snakke om eldreomsorgen, for det er mange tusen mennesker med et pleie- og omsorgsbehov ute i dette landet som føler seg lurt, de føler seg sviktet, de føler seg forsmådd av regjeringen. Og jeg skjønner det, for de har hørt landets rikspolitikere sitte i valgkamp etter valgkamp og love at eldreomsorgen skal bli bedre. Problemet er at selv med de tiltakene statsministeren nå snakket om, har ikke de som har et pleiebehov i dag, noen garanti for at deres behov vil bli ivaretatt – selv med det statsministeren nå nettopp sa. Det handler om at det er kommunene som utfører jobben.

Mitt spørsmål er: Er det ikke snart på tide å endre hele systemet, slik at pengene følger den eldre, i stedet for at de eldre blir kasteballer mellom kommunene og staten?

Statsminister Jens Stoltenberg [18:14:41]: For det første er det bra at vi nå har økt oppmerksomhet om eldreomsorg og om pleie og omsorg, for det gjør at vi kommer til å mobilisere mer for å forbedre forholdene innen eldreomsorgen og innenfor pleie og omsorg også for andre grupper.

For det andre er det også i denne debatten viktig at vi finner den rette balansen mellom å peke på mangler og svakheter, som det er mye av, og samtidig få fram at det faktisk er mye vi får til ganske bra, at det er titusener av ansatte i eldreomsorgen som hver eneste dag gjør en fantastisk jobb, og at det heldigvis er slik at flertallet av de eldre i Norge får den omsorgen de har behov for. Men så er det altså mangler, og det gjør vi noe med.

Vi har økt de øremerkede tilskuddene med 40 pst. Vi har økt de frie inntektene med mange milliarder etter at vi overtok, og med en ekstra milliard nå for en ukes tid siden. I tillegg har vi fastsatt sentrale krav til hva de eldre skal ha krav på. Det er den samme måten vi styrer skolen på: lite øremerkede midler, men sentrale krav. Det gjør vi på mange områder. Vi fastsetter en verdighetsgaranti, stiller krav, og så er det kommunene som må følge opp det.

Siv Jensen (FrP) [18:15:50]: Jeg er helt enig i at det er mange ansatte i pleie og omsorg som gjør en fantastisk jobb, men det gjelder jo også dem som jobber i privat sektor, som ønsker å tilby et alternativ til mangelfulle kommunale løsninger og mangelfulle offentlige løsninger. De opplever jo verken å bli hørt eller sett av den rød-grønne regjeringen, for de får høre at de er mer opptatt av kapital enn av å drive varm omsorg.

Jeg prøvde å utfordre Helga Pedersen tidligere i dag. Når en privat klinikk som Ringvoll Klinikken sitter med ledig kapasitet og kan ta inn pasienter til operasjoner i morgen, men ikke får anledning til det på grunn av det offentlige systemet, vil jeg gjerne utfordre statsministeren, for han sto på talerstolen her i Stortinget på onsdag og sa at han var veldig for private. Men disse private trenger stabile, forutsigbare rammebetingelser. I dag er det slik at det kun er pasienter som har helseforsikring, eller som har råd til å betale for det selv, som har muligheten til å bruke dette fantastiske tilbudet (presidenten klubber). Hvorfor er det ikke mulig å sørge for at helseforetakene blir mer interessert i å kjøpe avtaler? (presidenten klubber)

Presidenten: Presidenten vil minne om at taletiden er 1 minutt.

Statsminister Jens Stoltenberg [18:17:10]: Jeg både hører og ser de private. Det er faktisk slik at jeg gang på gang understreker at de private gir viktige bidrag til velferdstjenester i Norge.

Det var faktisk Arbeiderpartiet som startet innføringen av fritt sykehusvalg. Det er et system der man kan velge mellom å få behandling ved private sykehus eller offentlige sykehus. Vi innførte det innenfor regionene, og så ble det utvidet til hele landet i 2001. Det var Harlem Brundtland-regjeringen som startet arbeidet med fritt sykehusvalg på 1990-tallet.

Ringvoll Klinikken har avtale, og der behandles pasienter for det offentliges regning.

Jeg var statsminister da vi innførte fastlegereformen, og den baserer seg på privatpraktiserende leger.

Man må slutte å skape et inntrykk av at vi ikke ser betydningen av at de private gjør en viktig jobb. Vi er for at private bidrar, vi bevilger penger til det, og vi har institusjoner, som bl.a. Ringvoll Klinikken, som har avtale, og som behandler pasienter. Det vi er imot, er at markedet skal styre omsorgen her i landet. Det skaper forskjeller. Det skaper en dårlig forvaltning av våre felles ressurser, og det kommer vi til å si nei til.

Erna Solberg (H) [18:18:26]: Jeg vil da minne om at det ble vel nedstemt minst fem forslag om fritt sykehusvalg i løpet av årene før dette, før Arbeiderpartiet fant ut at god, gammeldags høyrepolitikk var en god idé. Jeg har mange flere forslag som regjeringen kan få lov til å låne hvis den ønsker å forbedre politikken og gi mer valgfrihet.

Men jeg har lyst til å ta opp et annet tema. Jeg tror på regjeringen når den sier at den vil satse på arbeidsledige. Men, dessverre: Da vi så budsjettet i år, så vi at det gjør de ikke gjennomført. Vi har fått dokumentert at for en hel rekke grupper lønner det seg ikke å gå ut i jobb. Med summen av de ytelsene som gis, blir det altså mer penger i ytelser enn hvis man går ut i jobb. VG har også fått dokumentert dette med nye beregninger bl.a. fra Finansdepartementet.

Én av de tingene regjeringen ikke gjorde, var å løfte minstefradraget nok. Det har vi foreslått i dette budsjettet, fordi det vil bety at folk med lav lønn får den største delen av skattelettelsene, og dermed vil arbeidslinjen styrkes (presidenten klubber). Hvorfor støtter ikke regjeringen det?

Statsminister Jens Stoltenberg [18:19:37]: Først til dette med fritt valg. Det var Arbeiderpartiet som startet med innføring av fritt sykehusvalg innenfor helseregionene. Så er det senere utvidet. Vi startet det på 1990-tallet. Det var Arbeiderpartiet i Oslo som først innførte fritt sykehjemsvalg, og det var Stoltenberg I-regjeringen – en utmerket regjering – som innførte fritt valg av fastlege basert på privatpraktiserende leger. Så høyresiden må nå slutte å konstruere fiender de ikke har. De skaper et bilde av oss som simpelthen er helt galt.

Vi har også sørget for det aller viktigste, nemlig at ved å satse på private barnehager har barnefamiliene fått et reelt valg når det gjelder å velge barnehageplass. For det blir ikke reell valgfrihet hvis det ikke er nok tilbud, enten det er offentlig eller privat. Det avgjørende er at markedet ikke styrer.

Når det gjelder arbeidslinjen, så er Arbeiderpartiet for arbeidslinjen. Vi har faktisk alltid vært for den, og vi er fortsatt for den. Vi har lagt til rette for at vi har høyere sysselsetting, flere mennesker i arbeid nå enn da Høyre satt i regjering, flere ansatte i privat sektor og lavere ledighet.

Erna Solberg (H) [18:20:45]: Vi kan godt ta historiedebatten en dag, men jeg har fortsatt lyst til å konsentrere meg om de unge menneskene som møter opp, ønsker å komme ut i arbeidslivet, men ikke får det til, og som blir fortalt at uføretrygd er veien deres. Det er faktisk en del av dem. 40 pst. av de som er uføretrygdede, har i dag store problemer med å lese og skrive. Det er faktisk et av de store, grunnleggende problemene – at unge voksne, men

også eldre voksne ikke kan lese og skrive så godt at de klarer å henge med når arbeidslivet forandrer seg.

Jeg har tidligere skrevet til regjeringen, ved to tidligere statsråder, og bedt om at vi innfører en nasjonal dugnad for lesing og skriving blant voksne. Det vil bidra til at utstøtingen fra arbeidslivet blir mindre. Arbeidslinjen blir sterkere. Istedenfor å sende folk i en sykeliggjøringsprosess hjelper vi dem til å mestre livet og stå på egne ben. Hvorfor er regjeringen imot å sette i gang en skikkelig nasjonal dugnad knyttet til lese- og skriveproblemer blant voksne?

Statsminister Jens Stoltenberg [18:21:49]: Jeg mener det er viktig at vi diskuterer hvordan vi kan bidra til at færre unge uføretrygdes. Det er viktig at flere unge slipper å leve hele livet på uføretrygd når mange av dem egentlig har mulighet til å komme seg i jobb. Det handler bl.a. om de tingene som representanten Solberg snakker om, som utdanning.

Alt det vi gjør for å redusere frafall i videregående skole, er grunnleggende sett også tiltak som vil hindre senere uføretrygd blant unge.

Vi har økt bevilgningene ganske kraftig når det gjelder opplæring i arbeidslivet, f.eks. i norsk og i data. Så det er vi allerede i gang med og har altså økt det kraftig.

Så vet vi at rusbehandling og psykiatri, også to områder der vi har økt innsatsen, er viktig for å redusere det at unge blir tidlig uføretrygdet. Men så er det en viktig ting: Mange unge er i en situasjon der det ikke er noe alternativ. Noen er født uføre, andre utsettes f.eks. for alvorlige bilulykker. De skal selvsagt ha krav på uføretrygd. Den skal være god, den skal ikke kuttes, og de skal motta den uten å skamme seg.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [18:23:05]: Då passar det å fortsetje med uføretrygd. Eg la merke til at statsministeren ikkje snakka noko om det i innlegget sitt, men han snakka mykje om det i går – hos LO. Eg har lagt merke til at det er ein del dobbeltkommunikasjon i bodskapen. Statsministeren har eit eksempel som han likar veldig godt: Han samanliknar ein heis med lønstillegg eller auka pensjon, og så seier han: Viss du tek heisen til tiande etasje, men hadde planlagt å ta han til tolvte, har du då gått opp eller ned? Eg synest det er eit ganske irrelevant eksempel, for resten av befolkninga tek heisen til tjuande etasje, og i den nye modellen kan me ta ei trapp opp heilt til topps, viss me ønskjer det. Dei som er uføre, kan ikkje eingong ta trappa.

I Klassekampen i dag uttaler statsministeren:

> «Det skal ikke bli kutt i alderspensjonen, tvert om den skal øke i årene framover.»

Ut frå desse sitata trur eg folk flest opplever at statsministeren avlyser uførepensjonen som eit innsparingsprosjekt. Kan statsministeren no nekte for at han skal spare pengar på dei uføretrygda?

Statsminister Jens Stoltenberg [18:24:08]: Svaret på det spørsmålet er ja. Vi legger ikke opp til noen endring av uførepensjonen som gjør at vi reduserer de samlede utgiftene, bevilgningene, rammene for uføreordningen. Den skal videreføres innenfor det Finansdepartementet kaller provenynøytrale rammer, som altså betyr ikke innstramminger.

Det representanten kanskje tenker på, er alderspensjonen, som er en annen sak. Der synes jeg det bildet med heis er veldig godt, for poenget der er at utgiftene til alderspensjon jo skal fortsette å øke, samlet sett, og pensjonen til den enkelte kommer også til å øke i årene som kommer. Men ja, de kommer til å øke noe mindre enn de ville gjort uten Pensjonsreformen. Men det betyr ikke kutt. Det betyr mindre økning, og mindre økning er ikke «ned». Mindre økning er «opp». Det står jeg ved.

Trine Skei Grande (V) [18:25:08]: Statsministeren var veldig opptatt av velferden i dag og arbeidsplassene i dag, og at ingen skal ha rett til å klage i dette landet.

De tingene som jeg er mest stolt av, er det Venstre-folk har stått for her i salen. Det er de store grepene. Det har ofte skapt konflikter, men har vært en pekepinn framover, som Johannes Steens skolereform, som jeg tok opp i dag, eller Gunnar Knudsens reformer knyttet til arbeidslivet. De store pengene skal brukes på de store oppgavene, sa statsministeren, og han kunne ha lagt til: de store oppgavene *i dag*. Det regjeringa – den rikeste regjeringa i historien – her velger, er å prioritere oppgaver i dag, men ikke prioritere de store valgene for framtida. Det handler om kunnskap, det handler om forskning, det handler om studieplasser til dem som skal bygge arbeidsplasser i framtida, det handler om miljøsatsing – det nye ufødte næringslivet, alle de ideene som skal skape arbeidsplasser i framtida. Det legger ikke dette budsjettet til rette for. Så kanskje kan vi si at statsministeren egentlig er den sanne populist? Man bryr seg bare om folk i dag, ikke om framtida.

Statsminister Jens Stoltenberg [18:26:19]: Nå har representanter fra opposisjonen, også fra Venstre, siden 2005 sagt at vi ikke legger forholdene til rette for framtiden og ikke legger til rette for bedrifter og nyskaping. Vel, det er gått fem år, og vi har hatt nyskaping, vi har hatt nye bedrifter, vi har høyere sysselsetting, vi har masse entreprenører, og vi kommer svært høyt i internasjonale kåringer av hvor det er godt å starte bedrifter og drive bedrifter. Så det er faktisk slik at når det gjelder det å starte bedrifter, går det ganske bra i Norge. Også der er det slik at vi nå har flere private bedrifter, flere sysselsatt i privat sektor enn vi hadde under den forrige regjeringen.

Så er vi ikke fornøyd. Men det å høre at vi ikke bryr oss om det, blir litt pussig. Dessuten tror jeg også vi skal komme i den situasjonen at ikke alt det vi er for, skal måles i hvor mange penger vi bevilger til det. Men jeg tror f.eks. at det at vi er forsvarlige og ansvarlige i den økonomiske politikken, at vi holder orden, slik at rentene er lave, kanskje er det aller viktigste bidraget vi gir til å skape gode vilkår for store og små bedrifter og for dem som ønsker å skape nye virksomheter her i landet.

Presidenten: Dermed er replikkordskiftet omme.

Gunnar Gundersen (H) [18:27:42]: Jeg synes debatten så langt bærer litt preg av en rød-grønn regjering som slåss i motbakke. Det skyldes vel ikke bare meningsmålinger, men det kan jo hende at man har oppdaget at man i løpet av fem år har brukt en haug med penger uten å få til så veldig mange resultater, annet enn at man sitter igjen med ganske mange fortørnede velgere som vender en ryggen. Det skyldes jo at man har glemt å modernisere Norge. Man har glemt at det at vi er et velferdssamfunn på toppen av verden, faktisk forutsetter kontinuerlig omstilling og modernisering.

Derfor går heller ikke skremmebildene av et blå-blått samarbeid, eller hva det nå kalles, særlig godt hjem – nettopp fordi argumentasjonen er bygget på sandgrunn.

Den er bygget på sandgrunn, for Høyre har en historie med å bygge sikkerhetsnett. Konservatismen har et innebygd sosialt engasjement. Derfor var det under Emil Stangs statsministertid at den første sosiale trygdeordningen ble vedtatt. Det var ni år før Arbeiderpartiet var representert på Stortinget.

Den er bygget på sandgrunn fordi folk vet at Høyre står for forsvarlig økonomi – det skal godt gjøres å så tvil om det. Vi står for et samfunn der vi har fokus på like muligheter for alle, et samfunn der valgfrihet er en rett, og at staten betaler for tjenesten, mens man har valg mellom å bruke offentlige eller private. Det er ikke privatisering, som jeg ser kommer mer og mer fram i debatten. Det handler mer om at ressursene i samfunnet faktisk skal brukes fornuftig og effektivt.

Den er også bygget på sandgrunn fordi folk ser at vi har en rød-grønn regjering som ikke får bukt med køene – køene øker snarere på en rekke områder. Vi har en skole som fortsatt sliter med at mange går ut av skolen uten å kunne lese og skrive, og en ganske stor frafallsproblematikk. Det er ikke veldig mye fart på samferdsel. Vi havner bak målsettingen i Nasjonal transportplan, og vi sprøyter mye penger inn i tilbud som ikke treffer brukeren. Det er jo dette som skaper grunnlag for rekord i antall private helseforsikringer. Jeg noterte meg at representanten Kolberg var innom privatisering av skolen. Det er klart at hvis man ikke får orden på skolen, er det en del som begynner å betale for veien rundt. Det er privatisering. Når folk ikke lenger vil bruke det tilbudet det offentlige legger til rette for, og betaler selv, da har man reell privatisering. Da får man et todelt samfunn. Det er det faktisk den rød-grønne regjeringen som står bak, hvis man ikke tar utfordringene på alvor.

Jeg fulgte ganske nøye med da finansminister Johnsen snakket om handlingsregelen. Det var bare ett parti som hadde skrotet handlingsregelen, tror jeg han sa. Det er i og for seg riktig, men de rød-grønne har også skrotet tre fjerdedeler av den. Det beklager vi i Høyre ganske sterkt. Jeg kunne jo lese opp fra handlingsregelen slik som den ble utformet i 2001. Det illustrerer at det er en ganske stor forskjell også mellom Stoltenberg I-regjeringen og Stoltenberg II-regjeringen. Det var en liten replikkveksling her hvor Stoltenberg brukte eksempler fra Stoltenberg I-regjeringen som rettesnor for hva han sto for. Men det handlingsregelen også la vekt på, var at oljepengene skulle brukes til vekstfremmende tiltak som skattelettelser, de skulle gå til forskning og utdanning, og de skulle gå til å utbygge infrastruktur. Fem år med rød-grønn regjering viser at en og en halv av ti nye oljekroner inn i økonomien har gått til den typen investeringer. Under Bondevik II-regjeringen var det ni av ti kroner som gikk til det.

Jeg tror vi alle erkjenner at vi bor i et veldig godt samfunn. Vi ønsker å forbedre det, men da må det bli en helt annen trøkk på forbedringene. Ellers tror jeg det eneste Europa misunner oss, at vi har masse oljepenger, bare utsetter de utfordringene Europa nå møter. Vi kommer også til å få de for fullt om noen år. Det er det også litt underlig at de rød-grønne ikke tar inn over seg.

Hvis vi leser nasjonalbudsjettet, er det ingen tvil om at utfordringene kommer mye tidligere enn det vi forventet for bare to år siden. Perspektivmeldingen i 2009 skapte et inntrykk av at vi hadde perioden helt fram til 2050 før vi virkelig ville møte utfordringene. Nasjonalbudsjettet i år viser at hele handlingsrommet nesten er borte på grunn av at vi har passert toppen når det gjelder oljeøkonomi. Vi finner ikke ny olje, og gassmarkedet er mye mer usikkert. Utfordringene i forbindelse med eldrebølgen kommer på oss allerede rundt 2020.

Så skal jeg snakke litt om skatt, for Høyre er svært gjenkjennbar i skattepolitikken. Vi ønsker bærekraftig vekst. Vi ønsker fokus på å skape godt norsk eierskap, at det skal lønne seg å arbeide, at boliger og sparing skal lønne seg og være skjermet fra beskatning, og at det skal lønne seg å investere i arbeidsplasser. Vi tar sentralbanksjefens advarsler fra i fjor på alvor. Vi ser at vi har en privat sektor som fortsatt sliter, og som man skulle hatt mye mer stimulans inn i. Det viktigste grepet vi gjør, er minstefradraget. Det er et svært treffsikkert virkemiddel inn mot lavtlønte, og har en meget god sosial profil. Vi hever også innslagspunktet for toppskatt med 9 000 kr mer enn regjeringen. Totalt sett gir dette en veldig god profil når det gjelder å stimulere til arbeid.

Jeg forundrer meg over representanten Thorkildsens innlegg tidligere, hvor hun påstår at de som har 3 mill. kr i inntekt, får mye mer i skattelettelser enn de med lave inntekter, med Høyres forslag. Våre skattelettelser er nøyaktig like for alle som tjener mer enn innslagspunktet for toppskatten og oppover. Det gir ikke mer i skattelette på inntekt. Men vi har fokus på formuesskatt. Og det fokuset på formuesskatt er nettopp fordi formuesskatten er en særnorsk beskatning på norske arbeidsplasser eid av nordmenn som er bosatt i Norge. Vi tror på mangfoldig eierskap som en veldig drivkraft i forhold til innovasjon og nyskaping. Formuesskatten er en viktig del av vårt skatteopplegg, nettopp fordi vi har tro på at vi må få et helt annet fokus på innovasjon og nyskaping.

Formuesskatten er beskatning av allerede beskattet kapital og stimulerer definitivt ikke til sparing. Vi gjør derfor også grep i forhold til folks bolig. I fjor ble bunnfradraget hevet kraftig. Det var vi for. Men regjeringen viser i år sitt sanne jeg ved ikke å heve bunnfradraget i det hele tatt, og fjorårets øvelse var vel mer et utslag av at man måtte krydre det litt når man hever gjennomsnittlig verdsetting av bolig fra 20 pst. til 25 pst. av markedsverdi. Vi senker den igjen til 20 pst. av markedsverdi.

Jeg tror den knipetangsøvelsen som regjeringen har foretatt overfor norsk eierskap, er ganske kritisk for norsk vekstevne framover. Det at Senterpartiet er med i en regjering som har doblet formuesskatten på arbeidende kapital i løpet av fem år, fra 3,4 mrd. kr til 6,7 mrd. kr, mener vi er både besynderlig og skadelig for norsk økonomi.

Pensjonistskatten har vært sterkt framme i debatten i løpet av høsten. Vi ser at skal vi nå målsettingen i Pensjonsreformen og styrke arbeidslinja, må vi gjøre noe for å få bort skattebegrensningsregelen. Den gjør at mange pensjonister med lav pensjon har en marginalskatt på 55 pst., og det stimulerer ikke akkurat til innsats. Derfor er vi enig i hovedgrepet som gjøres. Samtidig mener vi at skjæringspunktet for skatteøkninger kommer altfor tidlig. Så vi gjør grep som hever skjæringspunktet kraftig. Kombinerer vi det med de andre skattegrepene våre, er det ingen pensjonistgrupper som får skatteøkning med Høyres opplegg. Det kunne jo vært interessant om det hadde blitt reelle forhandlinger rundt de grepene.

Så gjør vi også en rekke grep mot næringslivet, som startavskrivninger, og vi introduserer investeringsfond for enkeltpersonforetak. Det er noe som Senterpartiets velgere burde etterlyse ganske kraftig, og som de har etterlyst kraftig, men som Senterpartiet nå antakeligvis blir med på å stemme ned. Vi løfter SkatteFUNN tilbake til det nivået det var på under Bondevik II, og vi stimulerer ungdom til å spare gjennom BSU-ordningen.

Totalt sett mener jeg at vi har et meget godt skatteopplegg som er godt balansert for å skape vekst og muligheter og stimulere til sparing, og det er noe Norge trenger framover for å sikre den velferd vi har i dag.

Presidenten: Det blir åpnet for replikkordskifte.

Thomas Breen (A) [18:37:53]: Aller først: Jeg skjønner at Høyre sliter fælt med historieskrivingen. Hvis velgerne hadde vendt oss ryggen, hadde ikke representanten Gundersen vært i opposisjon i nye fire år.

Men så til det jeg egentlig skulle spørre om. Det er på ett område særlig stor forskjell på Høyre og Fremskrittspartiet, og det er når det kommer til beregning av de såkalte dynamiske effektene av skattekutt. Her har Høyre lagt inn en dynamisk effekt på 300 mill. kr i sitt alternativ, mens Fremskrittspartiet har lagt inn hele 6,3 mrd. kr. Den eneste kilden jeg har funnet for Fremskrittspartiets beregninger, er en artikkel i bladet Samfunnsøkonomen nr. 4 i år. Men den samme artikkelen gjør jo klart rede for at den gevinsten gjelder en helt spesifikk endring, og at andre typer endringer ikke vil ha samme dynamiske effekt.

Hva er i det perspektivet bakgrunnen for at Høyre har lagt inn bare 300 mill. kr? Og hva tenker skattepolitisk talsmann i Høyre rundt at Fremskrittspartiet har klart å legge inn 6,3 mrd. kr?

Gunnar Gundersen (H) [18:38:57]: Vi mener at vi er svært forsiktige når vi anslår de dynamiske effektene. Det som egentlig er mest forunderlig, er at regjeringen ennå ikke har begynt å ta det inn, for det er veldokumentert. Statssekretær Schjerva har et innlegg i Dagens Næringsliv i dag hvor han beskriver de dynamiske effektene. De dynamiske effektene tror jeg nå begynner å bli godt etablert. Det er klart at vi mener at Fremskrittspartiet er rimelig optimistiske i anslaget av sine dynamiske effekter, men vi er også veldig konservative. Jeg tror ikke vi ville hatt noen problemer med å forsvare større, men vi ønsker ikke å komme i den posisjon hvor det blir satt spørsmålstegn ved det. Vi ønsker heller at det er fokus på at dynamikken rundt skatt er ganske sterk, og vi venter vel heller på at regjeringen nå skal begynne å akseptere det ut fra de analyser man selv har gjort i Finansdepartementet.

Alf Egil Holmelid (SV) [18:40:03]: Næringsklyngje der store og små bedrifter samarbeider godt med universitet eller høgskolar, er kanskje eit av dei mest effektive næringstiltaka ein kan ha. Det er kanskje det næringstiltaket som i størst mogleg grad utnyttar kompetanse for nyskaping og verdiskaping. Slike klyngjer blir finansierte bl.a. gjennom to program, Norwegian Centres of Expertise og Arena.

No viser det seg at Høgre i sitt alternative statsbudsjett kuttar dramatisk på dei budsjettpostane som finansierer Norwegian Centres of Expertise og Arena. Då lurer eg på: Er det sånn at Høgre ikkje synest at eit tett samarbeid mellom store og små bedrifter og universitet og høgskolar er viktig å satse på i næringspolitisk samanheng? Høgre er jo i veldig mange andre samanhengar veldig oppteke av kunnskap som basis for næringsutvikling. Og spesielt på Sørlandet som har klyngje som NODE, som verkeleg er lyfta med desse finansieringane, korleis kan du gå og fortelje dei at dei klyngjene skulle ha vore nedlagde?

Gunnar Gundersen (H) [18:41:20]: Jeg synes jo at spørsmålsstilleren kunne være konkret i forhold til hvilke innsparinger han da tenker på, for jeg tror ikke vi har noen nedskjæringer som gjør at det ikke går an å prioritere fortsatt innenfor reglene. De eneste midlene vi fjerner, er fylkeskommunens regionale utviklingsmidler. De ser jeg har utviklet et ganske stort byråkrati i fylkeskommunen. Jeg tror svært lite penger kommer til næringslivet.

Det vi imidlertid gjør, er å plusse på 400 mill. kr til regional utvikling som kommunene skal disponere. Man kan gjerne gjøre prioriteringer innenfor Innovasjon Norge når det gjelder næringshaver, inkubatorer og den type virkemidler, som jeg også har ganske sterk tro på. Jeg tror det er viktig å finne arenaer der forskning og forskjellige aktører møtes for å skape ny virksomhet ut av den kunnskapen man har.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [18:42:23]: Representanten Gundersen snakker med rørende omsorg omkring sikkerhetsnett og like muligheter. Det skulle jo tyde på at en må omskrive både historie og eget program for å kunne følge opp i praksis. Det snakkes om at dersom det offentlige tilbudet ikke er godt nok, blir det privatisering. Sjølsagt, regjeringas representanter er jo enig i det. Derfor styrker vi jo det offentlige tilbudet. Det er sterkt å høre alt dette.

Når det gjelder formuesskatten, er det som er kjernen i Høyres argumentasjon mot formuesskatten, sjølsagt

at finanskapitalen vil slippe beskatning hvis en tar vekk formuesbeskatningen, for alternativet til formuesskatt er eiendomsskatt, og da slipper også finanskapitalen skatt.

Det som imidlertid er det sterkeste, er at representanten Gundersen, som kommer fra Hedmark, ikke har større fokus på næringslivspolitikken og det grønne næringslivet. Regjeringa legger til rette for at en altså skal satse på det grønne næringslivet i forhold til våre fornybare naturressurser, og det er derfor ganske trist at ikke Høyre har en klar og høy profil på det punktet.

Gunnar Gundersen (H) [18:43:41]: Jeg klarte vel ikke helt å finne spørsmålet, men jeg kan jo snakke litt om formuesskatt. For jeg mener at er det noe som virkelig rammer Distrikts-Norge, er det formuesskatt. Det slår uhyre kraftig ut på det lokale eierskapet og familieeierskapet i mange av de små hjørnesteinsbedriftene rundt i Norge. Til representanten Lundteigen kan jeg også opplyse at 1,3 mrd. kr i formuesskatt betales av hans velgergruppe innenfor landbruket. Så et betydelig tiltak for å bedre egenkapitalsituasjonen i landbruket er å ta bort formuesskatten. Men det viktigste er å stimulere til et bredt privat eierskap i Norge, for det tror jeg er selve kjernen i forhold til ny innovasjon og arbeidsplasser. Den som sitter på et eierskap av en liten bedrift, har ikke andre muligheter enn å ta mer kapital ut av bedriften for å dekke formuesskatten. Det er argumentet for å fjerne formuesskatten.

Dag Ole Teigen (A) [18:44:55]: Jeg er stort sett en nøktern og konsensusorientert mann, og det tror jeg Gunnar Gundersen også er. Jeg ser at Høyre har lagt sin retorikk inn mot sentrum og snakker mer om mennesker og mindre om milliarder, som de selv varslet at de skulle gjøre. Det er bra. Men er det ikke tid for erkjennelse av at hvis Fremskrittspartiet og Høyre kan gå sammen om å danne den blåeste regjering landet har hatt, blir det ganske dramatiske endringer, at det er problematisk at så mange millionærer kan bli nullskatteytere, og at det blir redusert vekst i kommuner og sykehus?

Gunnar Gundersen (H) [18:45:32]: Vi har signalisert hele tiden at nullskatteyterproblematikken må man ta på alvor, og den kan vi angripe på helt andre måter enn det man gjør via formuesskatten. Men i frykt for å oppleve det samme som man gjorde i 2006, da utbytteskatten ble innført uten at formuesskatten ble tatt bort, kommer vi ikke til å gi de rød-grønne noen ideer på det området.

Nå skal man også ha respekt for at nullskatteyterproblematikken har to sider. Driver man næringsvirksomhet, går det faktisk an å tape penger. Jeg vil tro at også en rød-grønn politiker synes det er høyst urimelig at man skal betale skatt hvis man ikke tjener penger. Da er det i hvert fall å svekke arbeidsplassene i de bedriftene den eieren har, hvis man fortsetter å skattebelaste den.

Så har vi en nullskatteyterproblematikk ut fra planlegging. Der skal vi bli med på en diskusjon. Jeg tror vi også vet hvilke tiltak man kan sette i verk for å få bukt med den.

Presidenten: Dermed er replikkordskiftet omme.

Martin Kolberg (A) [18:46:55]: Finanskrisen er en tung og dramatisk realitet i mange europeiske økonomier. Jeg har lyttet veldig nøye til debatten i dag, og jeg legger merke til at det synes som om det er veldig stor enighet om at vi i Norge kom veldig godt igjennom finanskrisen, som det blir sagt. Også opposisjonens fremste talsrepresentanter sier at vi kom godt igjennom finanskrisen. Sanner, som er Høyres fremste talsmann på området, sa imidlertid at dette skyldes jo oljen, det skyldes gode råvarepriser, og det skyldes gode og konkurransedyktige bedrifter. I det minste er det da slik at det er en godkjenning av den økonomiske politikken som vår regjering har ført gjennom disse årene på vesentlige områder. Vi har gode og konkurransedyktige bedrifter i Norge i dag som klarer å stå imot i vanskelige økonomiske tider for europeisk og vestlig økonomi. Men Sanner sa, som det er grunn til å merke seg, ikke ett ord om at dette var politikerstyrt. Når regjeringen hadde muligheten til å gå til Stortinget med alle de tiltak som også opposisjonen i all hovedsak sluttet seg til, var det resultatet av den sosialdemokratiske tenkning, nemlig at staten skal spille en vesentlig rolle i den økonomiske organiseringen. Jeg forstår ikke at ikke høyrepartienes representanter kan stå fram og erkjenne at så er tilfellet, og at det er dette som er bakgrunnen for at det er mulig for Norge i dag å kunne si at vi har kommet oss godt igjennom finanskrisen.

Det budsjettet som er til behandling i dag, og som vi skal votere over senere i kveld, er en videreføring av den linjen. Det bør det gå an å erkjenne. Det er en videreføring av en politikk som sikrer sysselsettingen, og som bidrar til en betydelig verdiskaping i det norske samfunn, langt utover det som høyrepartiene har fått til i tidligere regjeringsperioder. Norge er inne i en glansperiode når det gjelder verdiskaping. Hva kommer det av? Jo, det kommer selvfølgelig av at vi har et samkvem hvor staten faktisk spiller en mye større rolle, og at den ikke blir undergravd av politiske vedtak.

Så går det en historisk tråd gjennom denne debatten, nemlig spørsmålet om skatt, en reduksjon i skatten – og nå handler det om formuesskatten. Gjennom alle år har det vært slik at høyrepartiene konsekvent har snakket om at det er for mye skatt – det er alltid for mye skatt. Hadde det ikke vært formuesskatten, hadde det vært en annen skatt. Og hadde det ikke vært skattene, hadde det vært avgiftene. Slik har det alltid vært, og det hører vi her nå også. Da er problemstillingen den, som jeg synes det norske parlamentet skulle forholde seg til: Hvilke andre økonomier som har brukt resepten som blir forfektet her, nå nettopp også av Gundersen, er av en sånn karakter at man kommer ut av den krisen som Europa er i? Det er jo de økonomiene som har senket skattene, skapt et såkalt fleksibelt arbeidsliv ved å redusere arbeidstakernes rettigheter i arbeidsmarkedet og skapt ustabilitet i det, som ødelegger og undergraver verdiskapingen i den kapitalistiske økonomi. Det er faktisk det som foregår. Dette viser at det budsjettet som regjeringen har lagt fram, og som er en videreføring av en helhetslinje, er det som er bolverket mot denne utviklingen, og at vår analyse har vært riktig, nettopp fordi vi har greid en verdiskaping høyere enn noen gang før, i tillegg til at vi har gitt arbeidstakerne en reallønnsøkning

som er langt utover hva vi har sett i noen annen økonomi. Det er det som er situasjonen.

Dette klarer ikke opposisjonen å møte. Derfor står de her og klager over formuesskatten, som jo er en liten ting i det store bildet. Det er det eneste de har å komme med som opposisjon til det budsjettet som ligger der.

Jeg ser at tiden snart er ute, president, så jeg skal prøve å komme tilbake til hele privatiseringsspørsmålet senere. Jeg hører hva høyrerepresentantene sier om privatisering og det å kunne skape fleksibilitet. Jeg skal bare si én setning til slutt, og den er slik: De sier at de skal ha private løsninger, men de sier (presidenten klubber) samtidig at de ønsker at det er det offentlige som skal betale.

Presidenten: Presidenten er opptatt av at talerne overholder den taletiden som er tildelt. Det er fullt mulig å tegne seg til flere innlegg.

Kenneth Svendsen (FrP) [18:52:27]: Jeg har fulgt med på argumentasjonen til finanskomiteens leder, Torgeir Micaelsen, og statsminister Stoltenbergs mange forsøk på å latterliggjøre Fremskrittspartiets bruk av dynamiske effekter i skatte- og avgiftspolitikken. Det har vært oppklarende for meg, for nå forstår jeg hvorfor disse to ikke forstår hvorfor Rimi-Hagen og REMA 1000-eier Reitan er blitt milliardærer på å selge billig mat. I deres verden er dette en umulighet – hvordan kan de tjene mer penger på å sette ned prisen på en vare?

I 1998–1999 fikk Fremskrittspartiet flertall i budsjettsamarbeidet med sentrumsregjeringen for å fjerne noe som het verdiavgiften på personbiler, en avgift som slo inn med 100 pst. når innførselsverdien på en bil oversteg en viss sum. Dette kostet ifølge Finansdepartementet 50 mill. kr i tapt proveny. Da regnskapstallene for dette året var ferdig, kom det fram at det var det motsatte som var tilfellet. På grunn av at disse bilene var mulig å kjøpe for vanlige folk, ble det solgt så mange at det faktisk ble en inntekt for staten og ikke en utgift.

Nå vet jeg ikke om statsråden, Finansdepartementet og lederen i finanskomiteen ikke forstår dette med dynamiske effekter, eller om de bare later som de ikke finnes. Resultatet blir feil uansett, og jeg vil ikke anbefale noen av dem å starte en bedrift, for hvis de bruker samme logikken der, vil det bety at jo høyere pris de setter på varen, jo mer vil de tjene. Slike bedrifter bruker ikke å overleve så lenge.

Det samme vil gjelde for skatter og avgifter. Ved å redusere disse vil omsetningen stige og gi samme virkning som REMA 1000-eierne opplever. Ved å senke skatten på inntekt, eller progresjonen i skattesystemet, vil flere ønske å arbeide mer, enkelt og greit fordi de får beholde mer av inntekten. Det igjen vil bety at omsetningen av skattbar inntekt stiger, og lavere skatt fører til at flere bidrar. Dette fører til flere etableringer og arbeidsplasser. Når regjeringen og Finansdepartementet til de grader går til angrep på oss når det gjelder dynamiske effekter, hvorfor har de da satt ned arbeidsgiveravgiften i enkelte deler av landet? Er det for å være snill med nordlendinger, eller er det fordi de tror at det skaper flere arbeidsplasser?

Fremskrittspartiets avgiftsreduksjoner inneholder reduserte bilavgifter, redusert bensin- og dieselavgift, redusert dokumentavgift, redusert elavgift og fjerning av arveavgiften. I tillegg fremmer vi en grensehandelspakke hvor vi foreslår å redusere tobakks- og alkoholavgiftene. Spesielt i de grenseliggende strøkene vil dette føre til flere arbeidsplasser i Norge. I dag er handelslekkasjen til Sverige på over 10 mrd. kr. Det er flere grunner til det, men avgiftsnivået på alkohol og tobakk er en av hovedårsakene.

For dem som måtte lure på den dynamiske effekten av dette, så ville det vises ved økt avgiftsinngang fordi salget av tobakk og alkohol ville i stor grad overføres fra Sverige til Norge, økt inngang av moms fordi folk ville handlet i norske butikker, samt høyere skatteinngang fra dem som ville blitt ansatt i norske butikker.

Fremskrittspartiet fjerner også effektavgiften på personbiler. Det vil føre til at befolkningen i større utstrekning vil kunne velge den bilen de selv mener de har behov for. I tillegg vil det føre til at den delen av bilparken som har størst behov for å bli fornyet – de større familiebilene – blir byttet ut med biler med ny teknologi.

I flere år har flyttingen fra distriktene inn til sentrene økt. De siste tallene fra Nordland viser det klart. Det er mange grunner til det. Men en fellesnevner for regjeringens tiltak mot dette og den stadig økende flyttestrømmen er at jo flere som flytter, jo mer av de samme tiltakene setter regjeringen inn. Jeg har mange ganger lurt på når regjeringen skal forstå at når en bruker feil medisin, nytter det ikke å pøse på mer av samme medisin. Derfor bruker Fremskrittspartiet en annen medisin. Og selv om dette er et sammensatt problem, finnes det to områder som er viktige. Det ene er å senke avgiftsnivået på de avgiftene som forsterker avgiftskostnadene for dem som vil bo desentralisert. Derfor senker Fremskrittspartiet avgiftene på bensin og diesel. Så investerer Fremskrittspartiet i veibygging og vedlikehold så det merkes, og da uten at man pålegger innbyggerne kostnader i form av bompenger. Men det har tydeligvis ikke regjeringspartiene oppfattet. De fortsetter å pøse på mer av samme medisin som ikke virker.

En ser stadig at regjeringen er bekymret for etableringskostnadene for unge. Det synes jeg er underlig når en vet at det nettopp er regjeringen som i stor grad har skylden for det gjennom en utvidelse av bygningsloven, som har fått byggekostnadene til å skyte i været. Og ikke nok med det, det legges på noe som man kaller for dokumentavgift, en avgift hvor boligkjøpere må ta topplån med de dyreste rentene for å betale til staten de pengene de så sårt trenger.

Fremskrittspartiets budsjettforslag har tro på at enkeltmennesket er i stand til å gjøre sine egne fornuftige valg når de får beholde mer av sine skatte- og avgiftspenger – stikk i strid med den rød-grønne regjeringen, som ønsker å styre befolkningen fra vugge til grav ved å ta de valg befolkningen selv kan gjøre.

Arve Kambe (H) [18:57:41]: Martin Kolberg bekymret seg for at hans tid på talerstolen var ute, men jeg kan opplyse om at regjeringens tid også er i ferd med å gå ut. Det som jeg føler at denne debatten har vært rimelig klar på, er at regjeringen rett og slett tar tapet på forskudd i

2013 og forteller om de «farene» man ser når de borgerlige partiene overtar flertallet i denne sal, men også styringen av landet gjennom regjeringen.

Man ringes inn av de andre landene. Tidligere har Arbeiderpartiets statsråder snakket om den nordiske velferdsmodellen. Så har man snakket om den skandinaviske velferdsmodellen, men etter hvert som de andre landene har fått borgerlige regjeringer, som attpåtil er blitt gjenvalgt, så snakker man nå kun om den norske modellen. Det er ganske betegnende for de truslene som kommer – hva som skal skje når det blir en borgerlig regjering her. De viser med andre ord at folket stort sett vil ha det, og vi klarer å få til en god politikk.

Inga Marte Thorkildsen kom med en ganske heftig definisjon på sivilisasjon. Hun sa at grunnlaget for sivilisasjon er en høy beskatning. Grunnlaget for sivilisasjon trenger ikke nødvendigvis være en høy beskatning, men bl.a. en sterk offentlig stat.

For Høyres del har vi prioritert ganske kraftige skatte- og avgiftslettelser, og når det gjelder avgiftslettelsene, har vi for vår del lagt vekt på å fjerne arveavgiften fra 1. januar 2011. Arveavgiften er én ting – den er vi vant med i forhold til hus og hjem som vi har arvet av foreldre og besteforeldre. Men jeg vil også legge vekt på den arveavgiften som gjelder bedriftene våre. Finanskomiteen har vært rundt omkring i landet og besøkt bl.a. Nergård-konsernet i Nord-Norge. Som et familieeid, stort industriselskap fikk de et kjempeproblem da gründeren, eieren, uventet og brått døde og hans to mindreårige barn skulle arve bedriften. Hva skulle man betale arveavgift av? Man hadde ikke inntekt. Da satt man til slutt igjen med følgende alternativ: enten utbytte og svekke egenkapitalen i bedriften, eller selge deler av aksjene. Men hvem er det som kjøper 10 pst. av et selskap, og til hvilken pris gjør man det – en dårlig pris? Og man får rett og slett dårlig innflytelse med 10 pst. eierandel. Det har dessverre vært starten på et salg av Nergård-konsernet, og vi kunne i forrige uke lese en notis i Dagens Næringsliv om at nå var Nergård-konsernet solgt. Det hadde sitt utspring i et dødsfall, det hadde sitt utspring i en arveavgift. Forhåpentligvis klarer konsernet å drive videre, men det viser at arveavgiften rammer familieeide bedrifter i Distrikts-Norge som i utgangspunktet går godt. Det er faktisk en av årsakene til at Høyre ønsker å fjerne arveavgiften, for det er faktisk en trippel beskatning på noe som allerede er beskattet.

Høyre har også i sitt alternative statsbudsjett hatt en vesentlig merknad når det gjelder avgift på naturgass. Høyre har halvert avgiften på naturgass fordi man har ønsket en naturgassbasert industri i Norge. Der har Høyre og Arbeiderpartiet vært enige over lang tid, sågar så enige at vi felte den forrige regjeringen som Senterpartiet satt i. Det som er viktig for oss å se, er at man har innført en CO_2-avgift som kommer i tillegg til plikten om kvoter. Det tror jeg finansministeren nå begynner å bli obs på etter betydelig mange spørsmål fra Høyre gjennom spørretimer og i forbindelse med budsjettet. Det er faktisk et alvorlig problem at komiteen og departementet selv sier at man skal unngå dobbel virkemiddelbruk av hensyn til effekten, og av hensyn til miljøavgifter, respekten for andre skatter og avgifter – og så har man altså påført dobbeltavgift med åpne øyne.

I forrige spørretime var ikke finansministeren her, men miljøvernministeren svarte på et annet relatert spørsmål. Det er helt åpenbart at Finansdepartementet ikke har tenkt godt nok igjennom hvordan man bruker avgifter for miljøet – som er vel og bra – hvis man i tillegg slenger på en kvotepris med kvoteplikt og som ved gasskraftverket på Kårstø i tillegg har en for lav gratis kvote, hvis man sammenlikner med Mongstad. Da blir det en trippel og gjerne firedobbel virkemiddelbruk, når vi vet at elektrisk strøm har en elavgift i tillegg for forbrukeren. Der synes jeg regjeringen må gjøre noe.

Det er også ting som tyder på at regjeringen har hatt det litt for travelt med å få avgiftsbeløpene inn fra 1. september. Det har kommet massiv kritikk fra grossistleddet, fra selgere av naturgass som skal selge avgiftsfritt til bønder, fergeselskaper og hva det måtte være, som man ikke får gjort. Det er nok ikke av vond vilje, men det er nok at Toll- og avgiftsdirektoratet har sin tolkning, og departementet har hatt det så travelt at de ikke har kvalitetssikret det. Da har vi fått en annen situasjon. Det synes jeg faktisk departementet og finansministeren bør korrigere. Vi har lagt invitasjoner i merknader til Finansdepartementet og til komiteen som de rød-grønne dessverre ikke har fulgt opp.

En annen ting som Høyre har gått imot, er en økning av alkoholavgiftene. Regjeringen fremmet en ganske kraftig økning i brennevinsavgiftene. Finansministeren brukte selv i sin pressekonferanse argumentet med at Sverige økte sin avgift. Problemet på den tiden var nok at departementet heller ikke hadde kvalitetssikret det aspektet, for den svenske regjeringen har foreløpig ikke valgt å innføre den. Da får man en ensidig norsk avgiftsøkning som er ganske heftig, og som ikke har alkoholpolitisk begrunnelse. Den har kun konsekvenser for grensehandel og andre negative effekter. Derfor stemmer Høyre nei til den avgiften. Der synes jeg også Finansdepartementet bør ta selvkritikk, at man litt for lettvint har trodd på – hva skal vi si – kristendemokratiske uttalelser i den svenske valgkampen, uten å sjekke hva regjeringen i Sverige faktisk gjennomførte.

Høyre har også klare krav til offentlig sektor i betydelig større grad enn den rød-grønne regjeringen. Det er ingen tvil om, som Helga Pedersen var innom, hva som skjer to og tre år etter at et borgerlig budsjett er lagt fram. Da vil man bl.a. se betydelig tøffere krav til administreringen av Norge, betydelig tøffere krav til forenkling og til avbyråkratisering, som igjen vil føre til færre – hva skal vi si – byråkratarbeidsplasser. Denne regjeringen – Stoltenberg-regjeringene – har i løpet av sine snart seks år ikke bidratt til å redusere bedriftenes andel av byråkrati fra 54 mrd. kr til noe lavere. Det er en ganske stor – hva skal vi si – prestasjon til tross for at det har vært et enstemmig krav fra Stortinget, også fra de rød-grønne. Jeg tror ikke det skyldes mangel på vilje, jeg tror rett og slett det skyldes mangel på fokusering. Jeg tror den rød-grønne regjeringen litt for ofte fokuserer på å bevilge, og glemmer at når man er statsråd, er man ansvarlig for å lede, stille krav til de ytre etater, og stille krav til departementsråd og byrå-

sjefer om at man faktisk gjennomfører forenkling. Jeg tror at den innfallsvinkelen i hvert fall ikke ligger i ryggmargen på SV-statsrådene, og kanskje ikke på så veldig mange arbeiderpartistatsråder heller. Der tror jeg det hadde vært en stor endring når den nye borgerlige regjeringen kom inn.

Vi har hatt en langvarig debatt, tydeligvis også internt i regjeringen, for kulturminister Anniken Huitfeldt sier rett og slett at saken om moms på e-bøker ikke er avgjort. Det har hun sagt i en spørretime. Finansministeren har vel vedtatt eller lagt fram noen budsjetter som sier at så er tilfellet, og hans statssekretær Skjerva har gjentatte ganger vært der. SV er vel nå det partiet som er mest for moms på e-bøker, i tillegg til byråkratene i Finansdepartementet og selvfølgelig finansministeren. Høyre har i sitt alternative statsbudsjett sagt at vi ikke ønsker moms på e-bøker. Nå er det riktignok slik at vi i dag endelig har fått en gledelig nyhet, rett før iPad kommer til det norske markedet. Cappelen Damm er den første til å komme ut med relativt billige bøker på iPad. Det er en flott jobb som veldig mange har etterlyst.

Høyre tror at hadde man i tillegg klart å få momsfritak, hadde man fått en ny industri i Norge som hadde vært forbrukervennlig, vært moderne og tatt de språklige politiske hensynene som et samlet storting egentlig har gjort helt til SV fikk en statssekretær i Finansdepartementet.

Høyre har et godt budsjett og derfor er det synd at vi må vente noen år til vi får gjennomslag.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Torfinn Opheim (A) [19:07:48]: Vi har gratulert representanten Syversen med dagen tidligere i dag, og jeg synes det er på sin plass også å gratulere representanten Kambe med dagen i dag.

Hvis jeg sier skatteskjerpelse til representanten Kambe, tror jeg han får frysninger på ryggen. Skatteskjerpelse – det er den styggeste ting. Og skattelette, det har vi hørt fra alle Høyre-representanter, er særdeles viktig. Det er nemlig Høyres mantra: skattelette!

Men det er ett område Høyre har skatteskjerpelse på. For noen dager siden behandlet vi et forslag her i salen som gjaldt fradragsretten for fagforeningskontingenten. Forslaget gikk ut på å legge forholdene til rette for at flere skulle få denne fradragsretten. I den debatten ble det lagt vekt på at det «er et verktøy for å ha en høy andel fagorganiserte».

Da spør jeg representanten Kambe om hvorfor i all verden han foreslår at dette området skal få en skatteskjerpelse. Hvorfor er det bare de fagorganiserte som skal få en skatteskjerpelse?

Arve Kambe (H) [19:09:02]: Takk for gratulasjonen.

Jeg kjenner til den formuleringen som Opheim viser til. Det var faktisk min formulering som saksordfører i saken.

Høyre er opptatt av ryddige forhold i arbeidslivet. Høyre er svært opptatt av at partene i arbeidslivet har et godt forhold. At man har nasjonale tariffavtaler, er faktisk et poeng. Høyre inviterte de rød-grønne partiene til å få en større sak der man ser fagforeningskontingenten i en større sammenheng, fordi noen ikke får dra nytte av den. Så har Høyre sagt at fordi den rød-grønne regjeringen har hatt en så sterk økning i fradraget – langt utover lønnsstigningen, langt utover annen prisstigning – må vi tilbake igjen til det nivået vi hadde under Bondevik-regjeringen. Det er et helt annet nivå.

Samtidig er det bl.a. sånn at Høyre øker minstefradraget med 5 000 kr, og bare med det har Høyre kommet styrket ut også for de fagforeningsorganiserte.

Presidenten: Presidenten vil også benytte anledningen til å gratulere Kambe med dagen!

Alf Egil Holmelid (SV) [19:10:20]: Eg må gjenta spørsmålet som eg har stilt ein tidlegare Høgre-representant her i dag, fordi han gav eit feilaktig svar. Han påstod at Høgre ikkje har kutta i dei finansieringsordningane som er med på å leggje grunnlaget for støtta til Norwegian Centres of Expertise og Arena, nokre program som er veldig viktige for næringsutvikling og for moderne og framtidsretta næringsutvikling. No har eg vore og henta side 74 i Høgre sitt alternative statsbudsjett, og der det står det at dei kuttar 200 mill. kr i Nasjonalt samarbeid for regional utvikling, som bl.a. går til disse programma, fordi dei skal bruke meir pengar på oljeboring i nord. Vil representanten frå Høgre framleis påstå at dei ikkje kuttar i finansieringa som er med på å finansiere NC og Arena?

Arve Kambe (H) [19:11:16]: Høyre har en ganske omfattende og god næringspolitikk. Som flere har vært inne på i dag, knyttes det bl.a. opp til ca. 10 mrd. kr på skatte- og avgiftsnivået, som bidrar til at bedrifter skal få det bedre. Så det er helt rett. Høyre har programfestet både at vi skal avskaffe fylkeskommunen, og at vi skal gjøre noe med fylkesmannsembetene. Det har gjort at vi faktisk har tatt vekk en del av de fylkeskommunale næringsmidlene og bl.a. overført, som også Gundersen påpekte, 400 mill. kr til kommunene.

Vi har, som representanten Holmelid kanskje bør legge mer merke til når samferdselsministeren og finansministeren er her, satt av 200 mill. av dem til de fylkeskommunale riksveimidlene nettopp fordi vi skal få bygge vei. Når vi er på bedriftsbesøk, spør ikke næringslivslederne om mer fylkeskommunale midler rundt omkring. De spør gjerne om bedre veier, en bedre skatte- og avgiftspolitikk og i tillegg en annen struktur på offentlig forvaltning enn vi har i dag.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [19:12:20]: Når privatpersoner betaler skatt etter evne, skjer det gjennom inntektsskatt og formuesskatt. Og som jeg har sagt mange ganger: Formuesskatt er en ekstraskatt på arbeidsfrie inntekter over en viss størrelse. Formue består av realkapital og finanskapital. Når det gjelder realkapitalen, så er det i stor grad fysiske driftsmidler. Det pågår en diskusjon om beskatning av den arbeidende kapital for sjølstendig næringsdrivende og verdsetting av realkapitalen i ikke børsnoterte selskaper.

Mitt spørsmål er: Kan representanten Kambe bekrefte

at når Høyre tar vekk formuesskatten, så har Høyre ikke lenger mulighet til å beskatte finansformue hos privatpersoner i det hele tatt?

Arve Kambe (H) [19:13:26]: Jeg skjønner godt at Lundteigen er opptatt av formuesskatten, for det er faktisk velgerne hans også. Jeg tror at hadde Lundteigen fulgt opp de flotte ordene han sier om realkapital, så ville faktisk bøndene sluppet å betale formuesskatt av traktoren sin og av plogene sine. Og hvis i tillegg representanten Lundteigen kunne fått anledning til å si hva han mener om avskrivningssatsene, som Høyre foreslår å øke, og som bl.a. også kommer næringslivet til gode, redusert formuesskatt og arveavgift, hadde det vært bra.

Når det gjelder andre måter å beskatte næringslivet på, er det fortsatt ligningsverdi på privateiendommer, det er fortsatt ligningsverdi på næringseiendommer, og det er kommunale eiendomsskatter. De aller fleste næringsdrivende som betaler formuesskatt, betaler skatt via sine bedrifter, som igjen har ansatte som betaler skatt av lønn – og det er arbeidsgiveravgift til staten. Så at en blir nullskatteyter fordi man fjerner formuesskatten, er grovt misvisende.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [19:14:34]: Mitt spørsmål var veldig presist. Formuesskatt betales av privatpersoner. Privatpersoner har sin formue både i realkapital og i finanskapital. Hvis en tar bort formuesskatten generelt, vil mitt spørsmål være: De som har en stor finansformue, vil de da i det hele tatt få skatt på den store opparbeidede finansformuen sin?

Arve Kambe (H) [19:15:20]: Hvis man fjerner formuesskatten, som er en skatt på norsk eierskap, som er skatt på overskudd, som er skatt på egenkapital i bedriftene, er det klart at hvis man har det som finanskapital i tillegg til vanlig realkapital, da har man det begge veier. Hvis man, som den rød-grønne regjeringen, ikke klarer å finne skillet mellom arbeidende kapital og vanlig finanskapital, er det klart at da blir det andre måter å skatte disse menneskene på. Da gjør man det ikke via skatteseddelen til privatpersonen, selvfølgelig, man gjør det via skatteseddelen i form av skatt på overskudd, skatt på utbytte og vanlige bedriftsbeskatningsmåter.

Presidenten: Replikkordskiftet er over.

Snorre Serigstad Valen (SV) [19:16:19]: Utslipp av CO_2 øker konsentrasjonen av drivhusgasser i atmosfæren, og forskere fastslår at det fører til en oppvarming av kloden. Jeg begynner med dette fordi om lag en fjerdedel av stortingssalen i utformingen av sin politikk overser dette vitenskapelige faktum. På samme måte som samme forsamling tryller fram over 6 mrd. kr til det de kaller dynamisk skatteeffekt, tryller de bort de menneskeskapte klimaendringene. Denne forsamlingen heter Fremskrittspartiet og har tenkt seg inn i regjering med Høyre, som er en part i klimaforliket.

Norge er blant de landene som nå reduserer sine utslipp. Vi bidrar til store utslippsreduksjoner gjennom f.eks. regnskogsatsingen, og vi har gjennom Klimakur lagt det faglige grunnlaget for de veldig store og omfattende endringene vi skal gjennomføre når den nye klimameldingen skal legges fram. Den samlede klimainnsatsen i årets statsbudsjett er, til tross for at vi har mer å gå på, rekordhøy og flere divisjoner over noe Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti noen gang har levert. Da de borgerlige styrte landet, ble Norges utslipp forhandlet opp, nå er de norske utslippene på vei ned. Da er det en dårlig oppfølging å ville senke bensinprisene og fjerne det man kaller særnorske krav til utslippsbegrensninger og bygge ut mer infrastruktur for å brenne gass i Norge uten rensing og på bekostning av fornybar oppvarming. Det er det vi kan forvente av en Høyre–Fremskrittsparti-regjering, og det får utvilsomt mye av kritikken fra den kanten til å framstå som hul.

For mye av Høyres politikk handler om selvoppfyllende profetier. Da Høyre i regjering kjempet igjennom bygging av Ormen Lange, overså de advarselen om kraftkrisen som ville oppstå i min hjemregion. SV var det eneste partiet som advarte mot situasjonen vi nå er oppe i, og som sa nei. Høyre kjørte på med det resultat at de i dag bruker kraftkrisen de selv skapte, til å argumentere for gasskraftverk i regionen, som igjen vil gi dramatisk økte CO_2 -utslipp, og som vil gjøre Høyre helt ute av stand til å oppfylle de klimaforpliktelsene Høyre selv hevder å være så bekymret for. De samme selvoppfyllende profetiene skal nå ramme Nord-Norge, som partiet nærmest omtaler som et u-land i sin kamp for oljeboring. I sitt alternative budsjett økser Høyre ned det meste av næringsutvikling. Jeg undres over hva Høyres representanter i distriktskommunene tenker om dette. Man skal ikke bevege seg så mye utenfor Oslo Vest om man innbiller seg at fjerning av aksjerabatten skaper flere arbeidsplasser enn det norske virkemiddelapparatet. Nord-Norge rammes hardest. Nord-Norge mister 0,5 mrd. kr i tillegg til kraftige kutt i posttjenestene, i reiseliv, i nærbutikker, i antallet kvinnelige gründere, osv. Og slik blir Høyres skremsler i debatten om oljeboring i nord virkelighet. Arbeidsplasser legges ned, en mangfoldig satsing på lokalt næringsliv, reiseliv, fornybarprosjekter o.l. ofres for et monomant fokus på petroleumsvirksomhet. Nord-Norge fratas penger, tar hele risikoen for ulykker, mens pengene havner i Rogaland, der representanten Bent Høie kan drive valgkamp for økt verdiskaping i hjemfylket gjennom utnytting av ressurser i nord. Dette er feil vei å gå.

Saken Lofoten og Vesterålen slår alene hull på Høyres miljøpolitikk. Partiets oljepolitiske talspersoner slår skråsikkert fast at ulykker aldri vil skje på norsk sokkel, mens vi er tilfeldigheter unna katastrofer på Gullfaks C. Kritiske spørsmål til oljeselskapene om arbeidernes sikkerhet er erstattet med logring og anklager mot miljøaktivister om kynisk å utnytte ulykken i Mexicogolfen, slik Høyre sist gjorde under oljemessen i Stavanger. Det tjener partiet til liten ære, men er dessverre helt i tråd med den faneflukten fra tidligere ansvarlighet som partiet også oppviser innenfor vern, innenfor strandsonepolitikken, innenfor rovdyrdebatten, osv. En må bare undres over hva tidligere miljøvernminister Børge Brende må tenke.

Billige påstander om at SV ikke er opptatt av verdiskaping står seg dårlig fra et parti som i sitt budsjett mener at et ensidig fokus på grunnrente på en ikke-fornybar ressurs, er det eneste Norge skal satse på og utgjør livets fremste mål og mening. Det er verken framtidsrettet, bærekraftig eller i tråd med klimaambisjonene våre og er således i det minste et godt kompass som viser hvilken retning vi ikke skal ta.

Kjersti Toppe (Sp) [19:20:51]: «Politikk er intet annet enn medisin i stort», sa sosialmedisinens grunnleggjar Rudolf Virchow for 150 år sidan. Med dette meinte han at politikk er å fordela levekår og verdiar, og dermed helseføresetnader, mellom grupper i samfunnet. Gjennom statsbudsjettet er vi i dag med på å leggje grunnlaget for levekår slik som inntekt, arbeid, utdanning, bolig, mat og miljø. Dermed fordeler vi òg rammevilkår for helse. Folkehelse heng nært saman med korleis samfunnet er organisert. Eit samfunn med minst mogleg forskjellar gir betre helse i befolkninga. Økonomisk sosial tryggleik er blant dei mest grunnleggjande føresetnadene for god helse og lik fordeling av helse. Men det er ikkje berre kor mange kroner du har i lommeboka som påverkar helsa, men også kor full lommeboka di er samanlikna med andre menneske rundt deg. Enkelte forskarar meiner det er grunnlag for å seia at inntektsforskjellar i eit samfunn gir alle sosiale lag dårlegare helse.

Etterkrigsgenerasjonen i Noreg har opplevd ei enorm utvikling i levestandard og levealder. Helsetenestene er i denne perioden bygde ut, og er i dag blant verdas beste. Ein av grunnane til at ein klarte å bera den utviklinga, var 40 år med økonomisk utjamning i tida etter den andre verdskrigen. Det bekymringsfulle er at vi i løpet av de siste 20 åra må registrera at inntektsgapet mellom den økonomiske eliten og folk flest har auka, ja det er fordobla. Om denne utviklinga fortset i retning av endå større inntektsgap mellom dei rike og folk flest, vil dette kunna utfordra oppslutninga om velferdsstatens fellesskapsløysingar og ikkje minst finansieringa av desse. Dette står sentralt og representerer i dag den store forskjellen mellom regjeringa sin politikk for betre fordeling, meir fellesskapsløysingar og satsing på det offentlege velferdstilbodet og opposisjonen, som i staden prioriterer skattelette i milliardklassen og satsing på privatisering.

For 100 år sidan gav fattigdom og mangelfull hygiene fritt spelerom for infeksjonssjukdomar og epidemiar i Noreg. No døyr dei fleste av ikkje-smittsame sjukdommar, som hjarte- og karsjukdomar og kreft. Dei neste 20 åra er det på mange måtar vårt gode liv som blir det største problemet. Livsstilssjukdomar blir av mange omtala som den nye sjukdomsepidemien i Noreg. Men det positive er at ein stor del av desse kan førebyggjast. Følgjande fire tiltak har stor betydning:

– redusert bruk av tobakk og alkohol
– meir fysisk aktivitet
– betre kosthald
– betre solingsvanar

I dette arbeidet meiner Senterpartiet at vi må våga å ta i bruk sterke og effektfulle strukturelle tiltak. Avgifter på alkohol og tobakk bidreg til høgare priser og redusert forbruk. Det er ein solidarisk politikk og ein politikk for betre folkehelse å auka avgiftene på tobakk, snus og alkohol i neste års budsjett, slik regjeringa foreslår.

Vi må gjera dei rette vala enklare. Senterpartiet ventar òg at vi i framtida tek i bruk liknande strukturelle grep på kosthaldsfeltet. Auka pris på usunne matvarer vil kunna vri forbruket i helsemessig gunstig retning. Til dømes vil ein meir aktiv bruk av sukkeravgifta kunne redusera skadeverknadene av sukker. Redusert meirverdiavgift på sunne matvarer, slik som frukt og grønt, vil kunna gi betre folkehelse og mindre sosiale skilnader.

For å sikra eit godt helsetilbod til alle meiner Senterpartiet at vi må ha ei sterk offentleg helseteneste. Frivillige organisasjonar, private verksemder og avtalespesialistar er og skal vera nyttige samarbeidspartnarar og eit supplement.

Opposisjonen vektlegg mindre det viktige i å ha eit sterkt offentleg helsevesen. For å sikra det dei kallar god og varig velferd, brukar dei det einaste verkemiddelet dei kjenner til, nemleg det private mirakel. Meir bruk av private løysingar er for dei svaret på alle problem. Opposisjonen er sterk i trua på at auka bruk av konkurranse, meir New Public Management-tankegang og bedriftsøkonomisk styring er det som skal til for å driva helsesektoren framover. Dette er vi grunnleggjande ueinig i.

I min heimkommune har kommunen no opna opp for konkurranseutsetjing i heimesjukepleia. Min gamle far fekk tilbod frå ein privat tilbydar. I brevet stod det med lita skrift at dersom han trong hjelp om natta, måtte kommunen og den offentlege heimesjukepleia tilby den hjelpa. Eg synest dette er skildrande. Dei sjukaste pasientane, dei mest ulønsame, dei som krev hjelp om natta, kan eller vil altså ikkje dei private tilbydarane ta seg av. Då må ein stola på kommunen, på det offentlege tilbodet, som tek seg av alle – alltid.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [19:25:56]: «Alle skal med.» Det var slagordet til dei raud-grøne i valkampen. Alle skal med.

I denne debatten har eg i grunnen høyrt mest om skremselspropagandaen dersom det blå-blå alternativet kjem. Eg har høyrt lite om at alle skal med.

Alle skal med, men ikkje dei som slit med å kome i arbeid. Kristeleg Folkeparti skil seg ut i det politiske biletet ved at ein ikkje så enkelt kan plassere oss på høgre–venstre-aksen fordi vi vel ein verdiakse. Me vel å vere på parti med dei som slit mest.

I budsjettet som ligg føre, foreslår dei raud-grøne å kutte i arbeidsmarknadstiltaka med 7 000 plassar. Akkurat i dag er det ca. 76 000 menneske som er på tiltak. Frå nyttår skal me ned i 71 200 i snitt i 2011. Det paradoksale er at det tek 900 dagar frå du blir sjukmeld til du faktisk får tilbod om eit arbeidsretta tiltak.

Eg ser finansministeren sit her. Dette er ikkje berre eit tiltak som vil hjelpe enkeltmenneske med endeleg å få kome ut i arbeid, men også eit samfunnsøkonomisk tiltak. 900 dagar må dei i gjennomsnitt vente. I Kristeleg Folkepartis budsjett prioriterer me auka arbeidsmarknadstiltak

fordi me veit at det er eit viktig verkemiddel for å hjelpe folk ut i arbeid.

Alle skal med, men ikkje dei som vender seg til Nav-kontoret. Det blir kutta 161 mill. kr ute i fylka. Allereie i dag har dei tilsette for lite tid per brukar, saker hopar seg opp, det er restansar. Innsparingar som skal gjelde i det ytste leddet, hos saksbehandlarane, trur eg kjem til å få den konsekvensen at det er enda fleire som slit med å få den hjelpa dei treng, på Nav-kontoret.

Alle skal med, men ikkje dei med nedsett funksjonsevne. Prosentdelen menneske med nedsett funksjonsevne som er i arbeid, går ned. Det er færre som får moglegheita til å kome på tiltak, som kan hjelpe dei, gi dei verdfulle erfaringar for å kome ut i arbeidslivet.

Akkurat no, ifølgje Nav sin statistikk, er det 59 932 menneske med nedsett funksjonsevne som er på tiltak. Og det er 154 000 som har fått avklart eller fått arbeidsevnevurdering, og som enno ikkje har kome på tiltak – 154 000 som kunne gått ut i tiltak dersom me hadde gitt dei eit tilbod. I vårt budsjett prioriterer me dei menneska med nedsett arbeidsevne fordi dei har ein kapasitet, dei har eit ønske om å kome ut i arbeid, og det er livsviktig.

Alle skal med, men ikkje dei aller fattigaste. Eg er kanskje ung, men eg hugsar veldig godt at mange valkamper dreia seg om dei aller fattigaste. Eit av minna mine er då statsminister Bondevik satt på tv og beklaga seg fordi han ikkje hadde gjort nok. Om det var éin ting han ville gjort meir av, så var det at han ville gjort meir for dei fattigaste. Eg hugsar godt korleis dei raud-grøne oppførde seg i debatten. Eg var litt lei meg på Bondeviks vegner, men i dag er eg ufatteleg stolt fordi Kristeleg Folkeparti leverte for dei aller fattigaste.

Tal frå Statistisk sentralbyrå viser at delen fattige barn i treårsperioden 1999–2001 var 3 pst. Frå 2006–2008 var han auka til 8 pst. – nesten tre gonger så mykje. Barn er verdsmeistrar i å prøve å skjule fattigdom. Dei seier nei, pappa, eg treng ikkje gå på fotballen, fordi dei veit at pappa og mamma ikkje har råd til å sende dei på fortballtrening. Fattige barn er kanskje noko av det viktigaste me må gjere noko med.

Det er freistande å gå inn på uføretrygd og varsla kutt som kanskje kan kome, men eg skal ikkje gjere det, fordi eg skal ta sosialhjelpssatsane. I Kristeleg Folkepartis sitt budsjett aukar me sosialhjelpssatsane med 5 pst. Det som SV sin leiar, Kristin Halvorsen, sa var det viktigaste enkelttiltaket for å gjere noko med fattigdomen, er å få standardiserte, normerte satsar for sosialhjelp for å unngå at forskjellane er uverdig store ute i kommunane, eit tiltak som vil hjelpe dei som treng det mest. Men eg skjønar ikkje kvifor regjeringspartia, og særleg SV, vel å stemme det ned.

I 2009 fekk me ein ny trend me ikkje bør vere stolte av. Etter 16 år med nedgang i talet på mottakarar av sosialhjelp var det i fjor ein auke på 8 000 mottakarar. Resultatet etter dei raud-grøne er ikkje nødvendigvis så godt som retorikken skal ha det til.

Kristeleg Folkeparti vil gi eit skikkeleg lyft for dei menneska som slit med å kome ut i arbeid. Me ønskjer å inkludere fleire menneske med nedsett funksjonsevne, og me har laga eit glimrande budsjett for å hjelpe folk ut av fattigdom. Det er berre så synd at budsjettet blir stemt ned, og at det tek nokre år til før Kristeleg Folkeparti sitt budsjett blir gjennomført.

Gerd Janne Kristoffersen (A) [19:31:08]: Budsjettet for neste år er et budsjett for arbeid, velferd og rettferdig fordeling. Vi greide oss godt igjennom finanskrisen og har lav arbeidsledighet og svært god utvikling i næringsliv og offentlig sektor. Det er ingen selvfølge for andre europeiske land som er våre nærmeste handelspartnere. Selv om vi nå ser vekst i enkelte land, strever mange europeiske land med stor gjeld og høy arbeidsledighet etter å ha reddet en kriserammet finanssektor under krisen i 2008–2009. Høy arbeidsledighet og store kutt i folks velferd skaper sosial uro. Dette kommer til uttrykk gjennom demonstrasjoner, slik vi ser fra Irland i disse dager, og som vi tidligere har sett fra mange andre land.

Vi skal ta godt vare på og utvikle velferden vår. Det forutsetter at vi holder orden i økonomien, løser de store oppgavene i fellesskap og prioriterer utjevning av sosiale forskjeller framfor skattelette. Det legger dette budsjettet godt til rette for.

Det å ha et arbeid å gå til er svært viktig for alle mennesker. Arbeidskraften er vår viktigste formue, og investeringer i kunnskap og kompetanse er vesentlig for å utvikle arbeidskraften. De valgene vi gjør i dag, er svært viktig for utviklingen av gode arbeidsplasser i næringsliv og offentlig sektor. Budsjettet for 2011 legger til rette gjennom fornuftig bruk av oljeformuen vår, slik at vi holder kronekurs og renter nede, får økning i næringsrettet forskning og utvikling og midler som gjør det mulig å utvikle et nyskapende og framtidsrettet næringsliv over hele landet.

Jeg synes budsjettet vi skal vedta i dag, er godt. Det viser en retning for utviklingen av landet vårt som sikrer vekst og utjevning av forskjeller. Når jeg ser på budsjettene til de to høyrepartiene, ser jeg en helt annen retning. Fremskrittspartiet går lengst, men Høyre går i samme retning bare med litt mindre skritt. Når begge partiene nå uttrykker vilje til å finne sammen i regjering etter neste stortingsvalg, har jeg stor interesse av å se de to budsjettene i sammenheng. For meg som kommer fra et distriktsfylke, er det kraftig kost. I Nord-Trøndelag er 20 pst. av sysselsettingen knyttet til landbruket. I tillegg til gårdsdrift er det svært mange arbeidsplasser i næringsmiddelindustrien. Når Fremskrittspartiet kutter 6,4 mrd. kr i landbruksoppgjøret til neste år, og Høyre kutter med 1,7 mrd. kr, går jeg ut fra at de finner sammen et sted sånn midt imellom. Det ville ha betydd en rasering av landbruket i mitt hjemfylke, og det ville ha ført til nedlegging av svært mange arbeidsplasser i næringsmiddelindustrien. Landbruksoppgjøret er en avtale inngått mellom oss i Stortinget og landbruksnæringen, og et brudd i en inngått avtale må vel også sies å være langt utover anstendighetens grenser.

Videre kutter de to høyrepartiene i de regionale utviklingsmidlene til fylkeskommunene og 500 mill. kr i innbyggertilskuddet. 90 pst. av de regionale utviklingsmidlene til Nord-Trøndelag fylkeskommune går til næringsrettede tilskudd. Det aller meste går til nyskaping og utvikling i små og mellomstore bedrifter, med stor betyd-

ning for verdiskaping og bosetting. Men også store bedrifter som Aker Verdal har fått støtte for å lande sin aller første kontrakt på bygging av understell til offshore vindmøller. Dette er utvikling av ny miljøteknologi som de samme partiene hevder er et satsningsområde for industrien vår. Fremskrittspartiet og Høyre er også motstandere av regionale forskningsfond, som etter Arbeiderpartiets mening er svært viktig for å stimulere offentlig sektor og små og mellomstore bedrifter til satsing på nyskaping og utvikling.

Kunnskap og kompetanse er vesentlig for å utvikle hele landet. Kutt i bevilgningene til fylkeskommunene må nødvendigvis gå ut over de videregående skolene, da dette er den største utgiftsposten fylkeskommunene har. 15 mill. kr i kutt i Nord-Trøndelag fylkeskommune ville hatt store konsekvenser, ikke minst for det utviklingsarbeidet som nå foregår i fylket, med tiltak rettet mot hele det 13-årige skoleløpet for å bedre ferdighetene i basisfagene norsk, engelsk og matte samt tiltak for å hindre at unge faller ut av den videregående skolen.

Jeg bruker Nord-Trøndelag som eksempel fordi det er det fylket jeg kjenner best. Men konsekvensene vil være de samme for store deler av landet vårt og få dramatiske følger for arbeidsplasser og bosetting. Om en i tillegg til kutt i landbruksoppgjøret og kutt i regionale utviklingsmidler og innbyggertilskudd til fylkeskommunene også plusser på tiltak som svekking av skatteutjevningen fra skattesterke til skattesvake kommuner og endring i selskapsskatten fra staten til kommunene, med de utjevningskonsekvensene det får i store deler av landet, frykter jeg for at det kan bli mørkt i mange vinduer rundt omkring i landet.

M a r i t N y b a k k hadde her overtatt presidentplassen.

Bent Høie (H) [19:36:38]: Høyres visjon for Norge er å skape et samfunn med mulighet for alle, og i et samfunn med mulighet for alle er også muligheten for å sike seg en god helse helt avgjørende. En god helse for befolkningen sikres ikke først og fremst på sykehusene våre, eller på legekontorene, men den sikres gjennom å utvikle et godt samfunn. Det viktigst er å ha en god skole som satser på kunnskap, som gir barn og unge en mulighet for å lykkes i arbeidslivet. Det viktigste er å skape trygge og gode lokalsamfunn der en har nære sosiale bånd, og der en opplever at en selv kan styre utviklingen av sitt nærmiljø. Og god helse skapes gjennom trygge og varige arbeidsplasser, slik at folk kan gå til jobb og være trygge på at jobben også eksisterer i årene framover.

Alt dette legger Høyre vekt på når vi lager et helhetlig alternativt statsbudsjett, og der ligger også den viktigste helsepolitikken.

Men når helsen svikter, er det også viktig at det er et helsevesen som er rustet til å hjelpe og til å ta imot. Derfor har Høyre lagt fram et alternativt statsbudsjett der vi har satt som mål å kutte i helsekøene og i ventetidene. Siden 2005 har helsekøene økt med over 70 000 pasienter. Nå står det rekordmange 277 000 pasienter i kø i Norge og venter på behandling, og ventetiden øker på de fleste områdene.

Hva betyr det? Jo, det betyr f.eks. at en fotograf, Wesenberg, som har fått et dårlig kne, noe som gjør at han ikke lenger kan gå på jobb, går til legen og får beskjed om at han trenger operasjon. Han henvender seg til den private klinikken som det offentlige har avtale med, for å få en operasjon. Han får der beskjed om at nei, vi har gått tom for knær i år. Dette sier den smilende damen bak skranken. Hvis du tar kontakt neste år, har vi fått ny kvote. Og fotografen er bekymret, for hvis han blir sykmeldt, blir han nødt til å permittere to av sine ansatte. Så han lurer på om det finnes andre utveier. Og hun sier ja, det er ikke noe problem å få deg operert, vi har kapasitet. Hvis du vil betale selv – det koster 13 000 kr – kan du få plass til uken.

Det er dette helsevesenet en blir møtt med i dag, et helsevesen der en med god økonomi kan kjøpe seg ut av køen, men der en som har dårlig økonomi, er avhengig av å stå på en stadig lengre venteliste.

Høyre foreslår i sitt alternative statsbudsjett en betydelig satsing på rehabilitering og habilitering, fordi vi i Norge i dag er flinke til å hjelpe folk når blålysene fortsatt er på, men ikke så flinke til å hjelpe folk tilbake i livet når blålysene er skrudd av.

Vi ser også at de aller svakeste i samfunnet vårt, rusmisbrukerne og de som er psykisk syke, ikke får den oppfølgingen som de har behov for over tid. Det er ikke noe problem å sikre at en pasient blir rusfri, men det er utrolig vanskelig å sikre at han forblir rusfri. Og nettopp der ligger behovet for å satse på rehabilitering og habilitering.

Høyre har lagt inn en klar prioritering om å sikre kvaliteten i eldreomsorgen, nettopp fordi vi vet at det som er avgjørende for en god eldreomsorg, er flinke, engasjerte og kompetente medarbeidere. Det som vil være den kritiske faktoren om en skal lykkes i at de mange skal slippe å bli sendt fram og tilbake mellom sykehjem og sykehus eller mellom hjemmebaserte tjenester og sykehjem, er at en har god legedekning på sykehjemmene, og at en ikke lenger opererer med 30–40 pst. ufaglærte, men gir alle de engasjerte ufaglærte i helsetjenesten vår mulighet til etterutdanning og videreutdanning.

I dette ligger det også en politikk som skaper et samfunn med muligheter for alle, et samfunn med varig velferd, der en har mulighet til å ta vare på og skape en god helse.

Heikki Holmås (SV) [19:41:59]: Jeg er bygutt. Fordi jeg kjenner asfalten i Tøyengata og brosteinen i Bergen såpass godt, har jeg besøkt ordførere og andre folk over hele landet de siste årene – på Leka, i Flatanger, i Lenvik og i Askvoll. Og er det én ting de er opptatt av, så er det å sørge for å skape arbeidsplasser. De vet at skal de ha økonomi til å beholde det lokale sykehjemmet og en god skole, må de ha folk i kommunen som gir de overføringene de trenger. Og skal de ha folk, må de ha arbeidsplasser. Og skal de ha arbeidsplasser, må de ha næringsutvikling, jordbruk, fiske og en god kommuneøkonomi. Er det én ting som er effektiv distriktspolitikk, så er det en god kommuneøkonomi.

Statistisk sentralbyrå har slått det fast: Det er ingenting som fungerer bedre for å sikre bosetting over hele landet enn å sørge for å ha en god kommuneøkonomi, sånn at kommunene er i stand til å være tilbydere av arbeidsplasser og av gode tjenester til folk, enten det er sykehjem, pleie og omsorg, en god skole eller en god barnehage.

Og er det én ting denne regjeringen har satset på de siste årene, er det barnehager, noe som har gitt full barnehagedekning. Vi har gått motstrøms i forhold til resten av Europa, som har kuttet i velferdstilbud. Vi har økt velferdstilbudet og vist en tro på og en mulighet til å beholde en god velferdsstat over hele landet.

I løpet av de første årene vi satt med makten, ble det ansatt 49 000 flere i kommunene. Dette er ansatte innenfor pleie og omsorg, innenfor barnehager og innenfor skoler, som sørger for at folk som bor i kommunene landet over, får et godt velferdstilbud. Og det er mer enn fem ganger så mange som det ble ansatt i løpet av de fire årene Høyre styrte, godt støttet av Fremskrittspartiet. De som i den tiden ble ansatt rundt omkring, gjør en kjempejobb. Det er ingen tvil om at med alle de ansatte som vi har sørget for, er kommunene i stand til å gi et mye bedre tilbud.

Jeg treffer Høyre-ordførere rundt omkring, og jeg har ennå til gode å møte en Høyre-ordfører som ønsker seg tilbake til den tiden da det var Erna Solberg som styrte over kommunenes inntekter, noe som førte til kutt og kutt og kutt – overalt.

Det er heller ikke sånn at hvis du i dag presenterer høyresidens næringsbudsjett for landets Høyre-ordførere, så vil det bli jubel rundt omkring. Ordføreren i Bø ville ikke, med de pengene som ligger i næringsstøtte til fylkeskommunene, hatt råd til å gjøre den innsatsen for å få på plass Nergårds fiskefabrikk, som hadde gjort de investeringene i lokale kaianlegg der oppe, som gjør at de er i stand til å sørge for varige arbeidsplasser – ikke mulig hvis en kutter på den måten som høyresiden gjør i budsjettene i dag.

Isteden vil vi satse på fortsatt næringsutvikling over hele landet. Og det er faktisk slik at hvis du skal klare å få til en utvikling, og klare å opprettholde den snuoperasjonen som vi i vår regjering har klart å få til rundt omkring i alle landets kommuner, er en nødt til å sørge for både en god kommuneøkonomi og en god næringspolitikk.

Mange, mange steder i landet opplevde man en enorm sentralisering i de årene da høyresiden satt med makten, og den sentraliseringen som alltid skjer når konjunkturene peker oppover. Den utviklingen har snudd i veldig mange kommuner. Jeg treffer stadig oftere folk i kommuner der en har snudd en nedgang på mange, mange hundre de siste årene til en liten oppgang – kanskje ikke med mer enn én, kanskje noen steder med fire nye innbyggere i løpet av et år. Men det er gull verdt for den kommunen som har få innbyggere, og som vet at forskjellen på å nedlegge og begynne å kutte i budsjettene og muligheten til å skape det ekstra lille handlingsrommet til å satse på næringsutvikling er akkurat de fire ekstra menneskene som gir ekstra inntekter til kommunene.

Innenfor kommunene og den velferden som skjer, har vi i år satset spesielt på barnevern. Det er viktig. Når jeg treffer de engasjerte folkene i Fjaler kommune i Sogn og Fjordane – hvor man har et samarbeid mellom fire kommuner som gjør en kjempeinnsats for å sørge for å gi et skikkelig tilbud til og ha en skikkelig oppfølging av de barna som er der – som vet at vi gir ekstra millioner til 400 nye arbeidsplasser, er det noe som betyr noe for å sørge for å hjelpe barn.

Jeg er bygutt, men slekten min er striler, og derfor må vi ta vare på hele landet.

Anette Trettebergstuen (A) [19:47:20]: Det er politisk konflikt, ikke konsensus, om den norske modellen. Høyresiden støtter den norske modellen i retorikken, men vil plukke den fra hverandre med sin praktiske politikk. Det ser vi i denne salen hver eneste dag.

Vår konkurransedyktige økonomi er et resultat av bl.a. et sterkt trepartssamarbeid, og vi hadde aldri oppnådd rekordhøy sysselsetting uten velferdspolitiske ordninger som barnehager, fedrekvote og andre tiltak som fikk kvinnene ut i arbeidslivet, finansiert over skatteseddelen. Dette er noen eksempler på det som er noen av ingrediensene i den norske modellen, som også vil smuldre opp med Fremskrittspartiets og Høyres politikk. Finansinnstillingen i år er intet unntak.

Høyres og Fremskrittspartiets støtte til den norske modellen ligger kun i retorikken, men avsløres som usann i politikken. Hva er det de foreslår? Jo, de foreslår kutt i sykepenger, kutt i trygdeordninger, å ta bort tiltak mot ufrivillig deltid, en svakere arbeidsmiljølovgivning, å ta bort regionale verneombud, å ta bort kvalifiseringsstønad, en svekkelse av det sosiale sikkerhetsnettet og en svekkelse av det anstendige arbeidslivet.

Fremskrittspartiet kommer sikkert til å protestere på kuttlisten jeg nå presenterte, for det er nemlig slik at Fremskrittspartiet klarer å kutte 5 mrd. kr i trygdeutbetalinger uten at noen skal få én krone mindre i stønad. Det er fordi Fremskrittspartiet mener at deres politikk vil gjøre at færre trenger disse stønadene, altså skal folk som i dag går på trygd, plutselig bli friske og i stand til å ta seg en jobb, og de skal ha en jobb som står klar for dem når budsjettet er vedtatt.

Vi i denne salen, vi som er politikere, er her fordi vi har en tro på at en bedre verden er mulig. Men det holder ikke å vedta at verden er bedre og annerledes enn det den faktisk er. Man må skape fremgang ved handling. Så når det nå skal spares inn 5 mrd. kr på at folk plutselig ikke er syke, og ikke står utenfor arbeidslivet 1. januar, er dette et budsjett med magiske krefter – et tryllebudsjett. Og jeg undres hvor raskt Fremskrittspartiet tror at denne magien vil virke. Vil disse tusenvis av syke være i jobb fra 1. januar, eller vil Fremskrittspartiet gi dem et par måneder på å komme seg ut av trygden? Dersom disse menneskene ikke har kommet seg i jobb fra 1. januar, hvor vil da Fremskrittspartiet hente disse 5 milliardene fra, siden de allerede er brukt opp andre steder i budsjettet? Vil de da kanskje bli nødt til å kutte i ytelsene til dem som mottar trygd?

Regjeringen har en helt annen strategi. Vi tror ikke på helbredelse ved alternativt statsbudsjett. Vi velger å

gjøre det langsiktige arbeidet – med å forebygge uførhet, med et inkluderende arbeidsliv, med en sysselsettingsstrategi og med en uførereform som skal gjøre det enklere å kombinere arbeid og trygd.

Fremskrittspartiets fordekte trygdekutt er helt i tråd med deres og Høyres retorikk om at det er for mange som har trygd, som ikke skulle hatt det, at det handler om dårlig arbeidsmoral, at det ikke lønner seg å jobbe, og at de som mottar trygd, representerer et såkalt utenforskap, noe som eksisterer utenfor det virkelige samfunnet.

Vi har sett strategien før. I Sverige etablerte høyresiden myten om utenforskapet, at det var velferdsordningene som satte folk på utsiden av samfunnet. Slik fikk de solgt inn en logikk om at bare man kuttet i ordningene, ville folk plutselig bli inkludert. Derfor kunne høyresiden i Sverige rasere sykelønnsordningen, kutte i trygdene og sende folk på sosialen. Og resultatet ser vi allerede: Antallet fattige har økt.

Jeg vil ta sterkt avstand fra at de som i dag går på ulike trygdeordninger, representerer noe utenforskap. De som går på trygd i Norge i dag, er en del av fellesskapet, og det er nettopp velferdsordningene som gjør at de nettopp *er* det, når de ikke kan forsørge seg selv i det ordinære arbeidslivet.

I land uten sosiale ordninger finner en folk som virkelig faller utenfor – ut i fattigdommen. Vi er stolte av at vi har et velferdssamfunn som tar vare på alle, og ikke overlater folk til seg selv. Det er den fineste verdien i det norske samfunnet, og den står for fall med Høyre og Fremskrittspartiet.

Jon Jæger Gåsvatn (FrP) [19:52:24]: I en årrekke ble Fremskrittspartiet utskjelt og latterliggjort når vi sa at ansvaret for sykehusene måtte flyttes fra fylkeskommunen til staten. Vi var lei av det svarteperspillet som foregikk, hvor fylkespolitikerne hadde valget mellom å holde budsjettene og la helsekøene øke, eller å behandle syke pasienter og gå med underskudd. Vi ble latterliggjort, helt til Arbeiderpartiets daværende helseminister Tore Tønne så fornuften i en slik endring av ansvar og fikk kjørt gjennom Helsereformen på rekordtid.

I mange år har også Fremskrittspartiet tatt til orde for at vi vil ha en stykkprisfinansiering i helsevesenet. Vi ble nærmest hånet. Våre politiske motstandere hevdet at det var å innføre amerikanske tilstander, noe som i deres øyne var nærmest forbundet med den onde selv. Helsesektoren kunne ikke finansieres på en slik måte, ble det sagt, helt fram til at man fant opp begrepet innsatsstyrt finansiering, ISF, som om det skulle være noe helt annet. Vi klarte med Bondevik-regjeringen å få gjennomslag for 60 pst. ISF, og noe merkelig begynte å skje. Helsekøene ble mindre og mindre. Regjeringspartiene har endret på dette. ISF er redusert til 40 pst., og resultatet uteblir ikke. Helsekøene øker for hvert år. Nå er det nærmere 280 000 pasienter som venter på helsehjelp, og køene har aldri vært så lange. En skulle da tro at regjeringen ville ta dette på alvor og sette pasienten i fokus. Men nei, hensynet til systemet er viktigere for regjeringen enn hensynet til enkeltmennesket. Slagordet «alle skal med» betyr tydeligvis at alle skal stå i en eller annen kø. «Hele folket på trygd eller tiltak» er tydeligvis et annet slagord for denne regjeringen. Vi ser altfor liten vilje til å la syke mennesker få dra nytte av den ledige operasjons- og behandlingskapasitet som finnes, slik at de raskere kan bli friske og mange av dem kan komme raskere tilbake i produktivt arbeid.

Vi husker de rød-grønnes massive angrep på private tilbydere i valgkampen i 2005. Denne uttalte politikken bærer nå frukter på flere områder. Private tilbydere, som i en årrekke har vært positive bidragsytere innen rehabilitering, psykiatri, medisin og rus, har alt lagt ned, eller er i ferd med å avvikle. En rekke pasienter blir stående uten tilbud eller de får et dårligere tilbud. Ideologi går foran hensynet til syke mennesker. Innenfor rusfeltet blir dette ekstra ille. Vi ser nedkjørte narkomane som ønsker hjelp til å bli rusfrie. De er motiverte, men blir møtt med at det er lang ventetid. Dermed ender de tilbake på kjøret, og for mange ender ventetiden med en overdose. Av og til kan en lure på om det er slik denne regjeringen ønsker å fjerne køene, men jeg tror ikke at selv denne regjeringen kan opptre så kynisk. Men så finner jeg da heller ikke noen offensiv satsing fra regjeringen på behandlingstilbud til de nærmere 4 500 rusavhengige som står i kø, så hva skal man egentlig tro?

TV 2 har nå avdekket at 3 000 gamle, syke og pleietrengende eldre står i kø for å få sykehjemsplass. I de nærmere 25 årene jeg har vært politisk aktiv, har eldreomsorg vært et tema i valgkampene. Det har ikke manglet på løfter, og det har ikke manglet på løftebrudd. Fremskrittspartiet har også her tatt til orde for en statlig finansiering av eldreomsorgen, og vi vil ha samme automatikk som vi har når det gjelder sykepenger. Når en pleietrengende medisinsk sett har behov for en sykehjemsplass eller et helsetilbud, skal pengene komme automatisk fra staten.

Dessverre ser jeg ikke konturene av en person med samme gjennombruddskraft som Tore Tønne, verken i regjeringen eller hos dens partifeller her på Stortinget. Det betyr at Fremskrittspartiet må få nødvendig styrke i valget i 2013, slik at vi kan komme i regjering og innføre det selv. I mellomtiden viser vi gjennom vårt alternative budsjett at vi vil gi eldreomsorgen et kraftig løft gjennom en øremerking av 2 mrd. kr til drift. I tillegg vil vi doble investeringstilskuddet til sykehjemsplasser. Vi har lagt inn midler til 3 000 nye sykehjemsplasser i 2011, noe vi altså har fått dokumentert behovet for.

Da regjeringen la fram sitt budsjett i oktober, ble det hevdet at det var et godt budsjett for å bygge ut velferdstilbudet. Men kritikken fra Kommune-Norge ble veldig massiv, og regjeringen handlet nærmest i panikk. Investeringstilskuddet ble økt, og over 800 mill. kr fløy gjennom lufta uten at det ble bevilget én krone ekstra for å dekke det inn. 1 mrd. kr i frie inntekter ble lansert som en eldremilliard. Men faktum er at siden dette kun er et engangsbeløp, utgjør det i praksis kun 12 kr per innbygger, eller det holder til drift av 70 sykehjemsplasser. Dette er en hån mot gamle, syke og pleietrengende mennesker.

Regjeringen lanserte også den såkalte verdighetsgarantien. Ikke forstår jeg at statsministeren og helseministeren kan ha den frekkhet å si at den åttepunkts store ver-

dighetsgarantien er mer detaljert og omfattende enn den sekstenpunkts lange kvalitetsforskriften, som vi har hatt siden 1997. Kvalitetsforskriften har blitt brutt i Kommune-Norge hver dag siden 1997, og da hjelper det lite å si det samme én gang til i en ny forskrift.

I min egen hjemkommune, som Arbeiderpartiet har styrt i snart 100 år, har det allerede blitt uttalt fra høyeste hold at kvalitetsforskriften og verdighetsgarantien fortsatt må settes på vent i året som kommer. Gamle, syke og pleietrengende eldre har ikke tid til å vente. De fortjener et verdig helsetilbud på beste effektive omsorgsnivå, og de fortjener det nå, når behovet er der. I min tid som sykehjemsbestyrer hadde jeg mange ganger problemer med å sove om natten fordi jeg bekymret meg for pasientene. Jeg kan ikke forstå at denne regjeringen kan sove i det hele tatt.

Øyvind Halleraker (H) [19:57:36]: I dag har vi gjentatte ganger fått malt opp skremmebilder fra de rød-grønne om en Høyre- og Fremskrittsparti-regjering og om hvor ille det skal gå med landet. Det som har vært gjennomgående i disse beskrivelsene, er faren for mer privatisering og skattelette. Selv med skattelette til folk flest og bedrifter er visst dette et skremmebilde som man tror bærer igjennom.

Nei, dette er feil. Høyre bygger velferd. Velferd bygges nemlig også av private og av næringsaktører. Velferd er ikke bare staten. Velferd dreier seg om å sette bedrifter i stand til å drive en sunn og god virksomhet, og det dreier seg om å gi befolkningen mulighet til å treffe egne valg.

Da regjeringen Høyre satt i, overtok, var det i en situasjon med høy kronekurs og høyt rentenivå, som ga store problemer for eksportnæringen. Økonomien var ute av lage. Vi var nødt til å foreta en ryddesjau. Offentlige utgifter måtte ned, og deretter kom det stimuleringstiltak og modernisering. Det skremmebildet som man brukte i denne sal fra denne perioden, hva var det? Jo, det var skattelette, bl.a., nettopp for å stimulere. Hele investeringsavgiften ble fjernet for bedriftene, noe som bidro til en stor vitalisering innenfor næringslivet. Vi brukte mye penger på å gi bedre vilkår for dem som tjener aller minst, nemlig minstefradraget, og vi satte ressurser inn for at de midlere inntektsgruppene ikke skulle ha toppskatt. I tillegg fjernet vi boligbeskatningen.

Dette er det som blir en del av skremmebildet til de rødgrønne i dag, for det er nemlig akkurat det samme – med veldig små variasjoner – vi gjør i budsjettet for neste år. Så når Martin Kolberg står her og legger ut om de skadelige skattelettene, kan han ikke ha satt seg inn i hva som ligger i disse skattelettene som Høyre har lagt inn. Det er nemlig minstefradraget, det er nemlig toppskattsatsen, det er hele arveavgiften, det er en tiendedels prosent på formuesskatten, og så er det å bedre avskrivningsgrunnlaget for å trygge arbeidsplassene. Men det mest påfallende er jo den manglende vilje fra denne regjeringen til modernisering og til å velge smarte og nye løsninger. Innenfor den sektor som jeg representerer, samferdselssektoren, er det faktisk ingenting på fem år. Denne høsten har vi faktisk ikke fått én eneste sak fra Samferdselsdepartementet, bortsett fra budsjettet. Vi har hatt to andre saker til behandling, men de ble fremmet i juni. Vi har holdt oss selv sysselsatt med Dokument 8-forslag. Resten av samfunnet fornyer seg hele tiden. Innenfor samferdselssektoren er det helt stillstand.

Høyre vil gjøre noe med dette. Vi prioriterer fornyelse innenfor samferdsel. Vi har lagt fram en transportplan med 23 tiltak, som alle går på fornyelse og modernisering. I statsbudsjettet for neste år bevilger vi en milliard ekstra til veg. Vi hovedprioriterer trafikksikre veger, både riksvegene og fylkesvegene. Vi lanserer fem store prosjekt, som har ventet altfor lenge på klarsignal fra denne regjeringen, som OPS-prosjekt. Vi etablerer et fond på 50 mrd. kr som skal gå til vedlikehold og ta igjen det etterslepet som har bygd seg opp over mange år. Det vil gi en årlig avkastning uavhengig av statsbudsjettene. Vi lanserer to nye belønningsordninger: én for intermodale løsninger på knutepunkt og én for sykkeltiltak i byene – en rekke tiltak for å modernisere en sektor som skriker etter fornyelse. Ja, utålmodigheten er så stor at den går langt inn i regjeringspartiene! Jeg refererer her til Sandman og Opseth og – tidligere – finansminister Johnsen.

Tore Hagebakken (A) [20:02:52]: Det er relativt sjelden en hører slik hyllest av egenfølt genialitet som skattelettepartiene har framført her i dag. De har løsningen på nær sagt enhver samfunnsutfordring, bare de først får tømt felleskassa for mange titalls milliarder. For en dynamikk! Og de tror, eller de framstiller det i hvert fall slik, at tjenestene nærmest blir gratis bare de blir utført av private. De roper på mer konkurranse, mer anbud, men de vil ikke ta konsekvensen av konkurransen – at det faktisk hører med til logikken at noen da taper.

Jeg har aldri hatt det å få mest mulig ut på anbud som en politisk fanesak – det kan jeg love. Men jeg innser at anbud i mange tilfeller er nødvendig, i hvert fall når kommersielle aktører – tidvis med tydelig profittmotiv – skal konkurrere om jobbene. Jeg har ingen problemer med å innrømme, sjøl om jeg er en del av flertallskonstellasjonen her i salen, at jeg tidvis kan undres – ja, til og med bli litt bekymret – over utfallet av anbudskonkurranser. Og jeg føler særlig med ideelle aktører, med åpenbar god kvalitet, som taper.

Det er ganske nytt for helsesektoren å drive med anbud. Da nekter i hvert fall jeg å tro at det ikke fortsatt er en form for forbedringspotensial, og at det til og med kan skje feilvurderinger. I så fall er det viktig å korrigere raskt, slik at nødvendige pasienttilbud ikke skades. Dette kan jeg ikke få understreket sterkt nok.

Den politiske bestillingen kan vanskelig evne å ramme inn absolutt alle detaljer. Derfor må helseforetakene være seg sitt sørge for-ansvar veldig bevisst, i særdeleshet når det gjelder øyeblikkelig hjelp og rettighetspasienter.

Vi må – og vil – se nærmere på hvordan vi får best mulige anbudsprosesser framover, der de politiske føringer blir godt ivaretatt.

Det er en form for idéfellesskap mellom frivilligheten og arbeiderbevegelsen. Vi vet at vi er sterke sammen, og vi er mer opptatt av fellesskap enn av profitt. Vi har

gjennom denne finansinnstillingen presentert en verdighetspakke på 53 mill. kr ekstra, og den kommer altså i tillegg til den ekstramilliarden, som vi gjerne kaller eldremilliarden, til kommunene og økte statlige tilskuddsordninger til sykehjemsplasser og omsorgsboliger. Og vi får mye for pengene, fordi vi er smarte og moderne og satser på et utstrakt samarbeid i partnerskap med frivillige organisasjoner.

Verdighetspakken handler om å gi bl.a. pårørende til mennesker med demens mer kunnskap om sykdommen, både for å takle utfordringer og bedre kunne være en ressurs. Neste år mangedobler vi innsatsen når det gjelder pårørendeskoler og samtalegrupper, som er veldig kjærkomne tilbud rundt omkring i landet vårt. Nå skal det bli mange flere. Verdighetspakken handler også om mer penger til økt kompetanse om demens hos de ansatte i pleie- og omsorgssektoren. Det blir mer penger til forskning og utvikling på et felt hvor vi trenger mer kunnskap, og ikke minst, etter hvert som vi lærer, blir gode på å spre kunnskapen.

Kirkens Bymisjon får mer penger til veldig interessante prosjekter overfor demente. Nesten 30 av de 53 millionene i verdighetspakken går til tiltak og prosjekter knyttet til demente og deres pårørende.

Samtidig sørger vi for at hørselshjelpsordningen blir landsdekkende. Røde Kors får mer statlig støtte til sin besøkstjeneste, og prosjektet Livsglede for Eldre får mulighet til å utvide sin innsats. De har mye å lære bort, og, livskvalitet kjenner ingen aldersgrense.

Verdighet handler om mye, ikke minst om hvordan mennesker opplever livets siste fase. Mange kommuner vil neste år få statlige tilskudd til ulike tiltak for lindrende behandling og omsorg. Også Verdighetssenteret i Bergen får et betydelig påslag.

Kampen om samfunnsretningen står hele tida, gjennom de små skritt og de valg vi tar hver dag. Skattekutt betyr velferdskutt. Derfor sier vi i Arbeiderpartiet, sammen med våre regjeringskamerater, høylytt nei til skattelette for dem som ikke trenger det. Vi trenger hver krone, og nye og flere milliarder framover for å løse dagens og framtidens behov for gode velferdstjenester, ikke minst innenfor helse- og omsorgssektoren. Det er både smart og moderne, og gir fornyelse, verdighet og rettferdighet.

Per Sandberg (FrP) [20:08:06]: Jeg har lyttet til debatten, og jeg hører jo at de rød-grønne mener at den eneste fornyelsen som er riktig, er å bruke mer penger på de samme områdene, på samme måte, som man har gjort i tiår.

Fremskrittspartiet har en annen innfallsvinkel. Vi ønsker å fornye og gjøre landet mer effektivt, og få mer av de midlene som allerede er bevilget, til å gi mer utbytte. Derfor er det trist å registrere at finansministeren overhodet ikke er villig til å se og tenke nye tanker i forhold til økonomi. Det gjorde tross alt finansministeren da han var fylkesmann, men det er tydelig at det skjer et eller annet når man inntar lokalene i Finansdepartementet. Når det er helt umulig å ha fokus på kost-nytte-prinsippet, når det er helt umulig å tenke synergier eller dynamiske effekter, når det er helt umulig å tenke positive provenyer, når det er helt umulig å skille mellom investering og drift, og når det er helt umulig å tenke på forutsigbar budsjettering og langtidsbudsjettering, da er det altså ingen vilje til fornyelse og nytenkning i denne regjeringen i det hele tatt.

Jeg registrerer at handlingsregelen er nærmest hellig – at det er handlingsregelen som holder dette landet i gang, og har holdt landet i gang. Ja, da var det mye uansvarlig økonomi i dette landet under Brundtland-regjeringen, før handlingsregelen ble vedtatt.

Fremskrittspartiet har en annen innfallsvinkel på det området. Jeg er helt sikker på at på et eller annet tidspunkt vil det også sige inn hos andre som driver med politikk, men jeg tror at vi på veien har sløst bort så mange milliarder og bygd opp en så svær offentlig sektor at det blir dramatisk å foreta nye endringer.

Det handler om disse såkalte 88 milliardene til Fremskrittspartiet. Jeg må få lov til å si at det skremmer meg ikke i det hele tatt, når man sender et spørsmål til Finansdepartementet om hvor mye disse kuttene til Fremskrittspartiet på skatter og avgifter vil utgjøre. Det er ikke noe vi skal gjøre på ett år, men 88 mrd. kr på over fire år – hvis dette tallet er riktig – skremmer meg overhodet ikke, i hvert fall ikke når jeg ser på de langsiktige planene til denne regjeringen, som skal bygge lyntog til mellom 300 og 500 mrd. kr, som sier nei til 50 mrd. kr til Heidrun-feltet, og som aksepterer en elendig infrastruktur som koster det norske næringsliv og offentlig sektor kanskje 100 mrd. kr i året. Når offentlig forvaltning vokser med 430 kommuner, 19 fylkeskommuner, 19 fylkesmenn, departementer, direktorater, tilsyn, underutvalg og underetater overalt, uten evne og vilje til å tenke effektivisering, så er ikke jeg redd for at Fremskrittspartiet skal kutte 88 mrd. kr i skatter og avgifter på fire år. Det skal vi lett hente inn ved å tenke nytt, modernisere dette landet og gjøre det mer effektivt.

Det er altså så enkelt som statsministeren selv sa det. Statsministeren sa at den norske samfunnsmodellen var basert på at i hvert fall denne regjeringen hadde satset. På tross av at den hadde satset, hadde skatter og avgifter økt – og det nekter man når andre partier tenker i de samme baner. Dynamiske effekter av 88 mrd. kr i skatte- og avgiftslettelser – hvis jeg er litt tilbakeholden og litt forsiktig, og det er jo vi trøndere – tror jeg at vi sannsynligvis vil få tilbake minst 30 mrd. kr av de 88 mrd. kr. Da står vi igjen med 58 mrd. kr, som igjen vil gi synergier utover de fire første årene. Prøv å tenke lenger enn fire år – man må tenke ti år, man må tenke 15 år, og man må tenke 20 år.

For å betegne denne regjeringen og hva den holder på med, leste jeg i VG i dag: «Asfalt av gull?» I Fetsund har man bygd en 350 m lang gangvei til 70 mill. kr. Den skulle ha kostet bare 30 mill. kr! Det er det systemet denne regjeringen står bak, og den nekter å akseptere at den sløser med milliardene. Man drar inn titalls milliarder i skatter og avgifter – 910 mrd. kr i 2011 – og så strør man dem rundt uten i det hele tatt å tenke kost–nytte. Men når andre partier tar opp det, er det selvfølgelig et skremmeskudd for denne regjeringen, for det betyr en annen kurs,

og det betyr mindre makt. Det er noen som har sittet og styrt dette landet altfor lenge.

Ingalill Olsen (A) [20:13:29]: Jeg vil starte mitt innlegg med en kommentar til et av de temaene som har vært debattert her i dag.

Høyresidens privatiseringsiver vil ramme Distrikts-Norge sterkt. Da Kristin Clemet var utdanningsminister, gikk skoleelevene i Sør-Trøndelag i demonstrasjonstog, fordi et frislipp av privatskoler ville føre til at man fikk ny privat kapasitet i de største byene, mens de offentlige distriktsskolene ville bli tappet for inntekter og elever.

Som finnmarking opplever jeg ikke noen stor interesse fra private aktører som vil etablere seg innen verken skole eller omsorg, fordi de logisk nok vil etablere seg der det er mest folk og størst marked.

I Danmark har antallet private sykehus økt fra 43 til 221 under borgerlig styre. Dersom vi skulle få den samme utviklingen i Norge, ville det ramme helsevesenet og eldreomsorgen i Distrikts-Norge hardt. Der er det allerede utfordringer knyttet til rekruttering av helsepersonell. Flere private tilbud gir ikke flere leger og sykepleiere, men det gir hardere konkurranse om dem. Det vil skape store forskjeller i velferdstilbudet i landet vårt.

Vi lever i verdens beste land, og regjering og storting har klare mål for å styrke velferdsutviklingen i Norge. Det betyr at det legges nasjonale føringer for kommunal politikk, som krever politisk prioritering. Det er nå tid for et stort løft for tilbudet til de eldre. Svært mye av eldreomsorgen som ytes i kommunene, er av god og høy kvalitet. Mye er bra, men vi mangler plasser, både på sykehjem og i omsorgsboliger, med et heldøgns omsorgstilbud. Arbeiderpartiet har som mål at det skal være full dekning av sykehjemsplasser og omsorgsboliger innen 2015. Dette har regjeringen fulgt opp gjennom å øke tilskuddet av statlig medfinansiering til kommunene for å bygge ut disse plassene. Vi kan med glede konstatere at regjeringen i Prop. 29 S for 2010–2011 varsler en økning i tilskuddssatsene fra gjennomsnittlig 25 pst. til 35 pst. Disse prosentene kan illustreres i kroner med at tilskuddet til en sykehjemsplass øker fra i overkant av 660 000 kr til om lag 890 000 kr. Tilsvarende øker tilskuddet til en omsorgsbolig fra i overkant av 440 000 kr til om lag 670 000 kr. Staten tar en større del av regningen ved utbygging av flere plasser.

Dette kraftfulle bidraget gis tilbakevirkende kraft, slik at alle de kommunene som har bygd ut sykehjemsplasser eller omsorgsboliger, og som har fått tilsagn etter at ordningen ble opprettet i 2008, får utbetalt etter de nye tilskuddssatsene.

Arbeiderpartiets mål om full sykehjemsdekning eller heldøgns omsorgsboliger innen 2015 er et langt skritt nærmere å la seg realisere etter disse påplussingene, gjennom en økning i frie midler og øremerkede tilskudd.

I tillegg styrkes de frie midlene for inneværende år med 1 mrd. kr. Det betyr mer penger direkte til kommunene. Oslo får 105,5 mill. kr, Bergen får 50,2 mill. kr, Trondheim får 31,2 mill. kr, Stavanger får 22,5 mill. kr, og Tromsø får 11,9 mill. kr.

Økningen på tilskuddssatsene og den ekstra milliarden kom som et resultat av tilbakemeldinger nettopp på dette feltet fra lokalpolitikere ute i kommunene. Regjeringen lyttet til landets kommunepolitikere og deres organisasjon KS, og handlet raskt.

Kommunesektoren er landets velferdsmotor som holder Velferds-Norge i gang. Kommunepolitikerne gjør en uvurderlig jobb rundt omkring i landet. Masse er bra i Kommune-Norge. Mye kan sikkert gjøres enda bedre, men jeg vil fra denne talerstolen få lov til, på vegne av Arbeiderpartiet, å få takke for den innsatsen som legges ned hver dag i kommunen av ansatte og politikere. I fellesskap skal storting, regjering og norske kommuner forbedre og forsterke velferdssamfunnet.

Arne Sortevik (FrP) [20:18:39]: Regjeringens forslag til Nasjonal transportplan ble før og under valgkampen omtalt som «tidenes samferdselsløft».

Med statsbudsjettet for 2011 er to av fire år i handlingsprogrammet på plass. Av riksveiinvesteringene er knappe 45 pst. på plass, togrevolusjonen i 2012 er utsatt, og mange viktige veiprosjekter er også utsatt. Det forsterker grunnlaget for å kalle plan og oppfølging for tidenes største samferdselsbløff.

I den grad vi finner et veiløft, er det fortsatt bilistene som står for det gjennom finansiering med bompenger. Hittil i denne perioden, altså høsten 2009 og nå i 2010, er det en investeringsramme for bompengeprosjekter på 12 mrd. kr. Det gir en kostnadsramme for bilistene på nesten 11 mrd. kr. i tillegg til det som betales i vanlige skatter og avgifter knyttet til bil.

Transportplanen regjeringen har laget – men som den selv ikke følger – dekker ikke på noen måte behovet for et moderne, sikkert og energieffektivt transportnett i Norge. Behovet er enormt mye større enn planrammen.

Med Arbeiderpartiets retorikk må det innebære at brukerne med sitt behov for modernisering av vei og jernbane befinner seg på en annen planet enn regjeringen, for med regjeringens prioritering, temporisering og finansiering vil det ta mellom 50 og 70 år å fornye transportnettet i Norge. Fremskrittspartiet mener det er uforsvarlig politikk.

I Fremskrittspartiets alternative forslag til statsbudsjett for 2011 følger Fremskrittspartiet opp sitt eget forslag til Nasjonal transportplan. Vi foreslår omfattende investeringer finansiert med kjent verktøy. Verktøyet er statlige selskaper, statlige lån, prosjektfinansiering, flerårige budsjetter, samlet utbygging av store prosjekter, fondsoppbygging og fondsavkastning brukt på vei og jernbane. Ikke verktøy fra en annen planet, men verktøy kjent og brukt faktisk i Norge – og verktøy kjent og brukt i andre land. Fremskrittspartiet vil modernisere veier og jernbane på 25 år, ikke på 70 år. Vi vil finansiere med statlige midler – ikke med ekstraskatter.

Jeg har registrert at statsminister Stoltenberg på bakgrunn av Fremskrittspartiets alternative budsjett kaller oss et uansvarlig og useriøst parti. Jeg har også registrert at Arbeiderpartiets finanspolitiske talsmann mener at Fremskrittspartiets budsjettforslag er så useriøst at det ligner mest på den økonomiske politikken i «en del lugubre regimer i Afrika».

Sannheten er at Fremskrittspartiet vil satse 580 mrd. kr på modernisering av vei og jernbane i Norge de neste ti årene. Sannheten er at Fremskrittspartiet følger egen plan og viser sammenheng og oppfølging av egen politikk. Andre partier følger ikke egne planer. Velgerne får avgjøre om det er useriøst eller lugubert når Fremskrittspartiet mener at oljerike Norge skal investere i vei og jernbane. Sannheten er jo også den at alle de andre partiene vil bruke mellom 300 og 500 mrd. kr på å bygge lyntog i Norge. Fremskrittspartiet vil bruke pengene på å modernisere veinettet og dagens jernbane.

Fremskrittspartiet foreslår i sitt alternative budsjettforslag å investere 21 mrd. kr mer enn regjeringen i riksveinettet. Arbeiderpartiet må gjerne kalle det uansvarlig.

Fremskrittspartiet foreslår å bruke 1,2 mrd. kr mer enn regjeringen til rassikring. Arbeiderpartiet må gjerne kalle det uansvarlig.

Fremskrittspartiet foreslår å bruke ca. 7 mrd. kr på opprustning av fylkesveiene mer enn det regjeringen har foreslått. Arbeiderpartiet må gjerne kalle det uansvarlig.

Fremskrittspartiet foreslår å bruke 1 mrd. mer enn regjeringen til trafikksikringstiltak i fylkene. Arbeiderpartiet må gjerne kalle det uansvarlig.

Vi tror at for folk flest virker Arbeiderpartiets fokus på å holde igjen i stedet for å åpne opp for investering i vei og jernbane uforståelig og uansvarlig – i et av verdens rikeste land, med et oljefond på 3 000 mrd. kr. Fremskrittspartiet bruker pengene slik at det bidrar til å øke økonomiens vekstevne gjennom å gjøre den mer konkurransedyktig. Fremskrittspartiet vil investere, ikke spekulere. Fremskrittspartiet vil investere i moderne veier og jernbane og viser det gjennom budsjettforslaget for 2011.

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [20:24:03]: Eg reiser mykje rundt i landet. Eg treffer mange folk som på ulike vis er involverte i den satsinga som no skjer på samferdsel. Prosjekt som lokalbefolkninga har venta på i tiår, blir realiserte. Lat meg berre ta to eksempel, eit frå Lesja i sommar der ein opna ein parsell med gang- og sykkelveg. Det var ein eldre mann som sa til meg: Eg skriv dagbok. I dag kjem eg til å skriva: Dette er den største dagen i mitt liv. Eg har venta lenge på denne gang- og sykkelvegen.

Tidlegare denne veka møtte det fram nærmare tusen folk i Østfold, Krosby–Knapstad, 8 km ny veg. Det var ikkje nokon varm fornøyelse, men det var ein stor fornøyelse å sjå alle dei glade ansikta på grunn av den vegen.

Eg er så glad for at vi har ein nasjonal transportplan der vi skal bruka 322 mrd. kr dei neste ti åra – dette året og ni til. Der har vi varsla ei opptrapping og kan derfor seia, i motsetnad til Arne Sortevik, at vi følgjer opp det vi har lova. Lat meg bruka som eksempel:

– På ei enkel strekning i vårt langstrakte land, denne gongen E6 frå Oslo til Trondheim, Dal–Minnesund og Skaberudkrysset, er det i gang ei vegbygging som skal stå ferdig i 2011, 20 km ny firefeltsveg og ny jernbane – eit samarbeidsprosjekt som gjer at Statens vegvesen og Jernbaneverket sparer 400 mill. kr på å samarbeida.
– Kolomoen–Lillehammer: siste planperiode, tre- og firefeltsveg
– Øyer–Tretten starta i 2010, skal stå ferdig i 2013, då har vi altså bevega oss opp i Gudbrandsdalen – 13 km ny veg.
– Ringebu–Otta: trafikkfarleg veg og låg gjennomsnittshastigheit, anslag kostnad 4 mrd. kr. Kostnadene veks. Reguleringsplanen er snart ferdig.
– Trondheimsvegen frå Oppdal til Støren: Arbeidet med ny veg gjennom Oppdal sentrum startar i 2011, eit prosjekt til fleire milliardar kroner.
– Trondheimspakken, fem større investeringsprosjekt – eit av desse, Nidelv bru–Grillstad. Dette vil flytta trafikken bort frå nokre av dei mest belasta strekningane i Trondheim. Starta i 2009, blir ferdigstilt i 2013/14. På denne strekninga er vi i gang med å investera fleire titals milliardar. Reisetida blir redusert med ca. 30 minutt, og næringslivet sparer betydelege transportkostnader.

Dette er ein av korridorane, og alle som følgjer med, veit at eg kunne nemnt mange andre eksempel. Vi bind landet betre saman. Vi gjer det meir tilgjengeleg og meir miljøvennleg.

Samferdselssatsinga er ikkje noko vi skal gjennomføra i morgon eller om nokre år, vi gjer det no. Budsjettet er auka med 50 pst. frå 2005. Statens vegvesen omset for 14 mrd. kr meir i 2010 enn i 2005. Jernbaneverket omset for 4 mrd. kr meir i 2010 enn i 2005 – til saman ein auke på 18 mrd. kr frå 2005 til 2010. Eg er imponert over den evna både Jernbaneverket og Statens vegvesen har vist til å omsetja betydeleg auka løyvingar til konkrete prosjekt. Når vi er ferdige med 2011, er anslaget at vi har opna 70 mil med ny riksveg. Mange jernbaneprosjekt har vorte opna, tre nye skal opnast i 2011: Gjevingåsen, Barkåker–Tønsberg og Lysaker–Asker.

Vi er ikkje fornøgde. Vi er heller ikkje i mål. Vi er svært utolmodige etter å koma vidare. Standarden er framleis for dårleg. Det er noko alle veit – desto meir grunn til å vera fornøgd med nye 2,8 mrd. kr til samferdsel i 2011. Det gjev rom for å starta kanskje så mykje som 20 nye vegprosjekt, av dei seks rassikringsprosjekt – alle prosjekt det har vorte arbeidt med i mange år. No kjem dei. Det eg likevel er mest fornøgd med, er at vi prioriterer drift og vedlikehald.

Eg ser at eg ikkje har tid til å utbrodera det mykje, men eg kan då slå fast til slutt: Eg synest det er all grunn til å gleda seg over dette budsjettet. Dei som lovar mest her i dag, er dei som over tid har gjort minst på denne sektoren.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Arne Sortevik (FrP) [20:29:29]: Jeg vil starte med å si at det ikke er rart om det møter frem folk i tusentall når man en sjelden gang åpner vei i Norge. Det er forståelig at det utvises stor begeistring.

Så var det replikken: Regjeringen ligger etter på investeringssiden på vei. Regjeringen lager ventelister – setter vei på ventelister. Hva er det som mangler? Er det planer som mangler, og som fører til at veiprosjekt blir satt på

venteliste? Er det penger som mangler? Er det mangel på penger som plager denne regjeringen – dette er en regjering som har mer penger enn noen annen regjering noen gang har hatt – eller er det en kombinasjon av dette som gjør at denne regjeringen faktisk setter vei på venteliste?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [20:30:27]: Fyrst til kommentaren om opning av eit vegprosjekt ein sjeldan gong: Det er faktisk slik at som samferdselsminister har eg dette året vorte invitert til 15 større og mindre prosjekt, og det har føregått ferdigstilling og opning av fleire.

Så til Sortevik sin påstand: Regjeringa har denne fireårsperioden varsla opptrapping på investeringssida. Det har vi følgt opp. Vi tok eit godt tak i fjor i budsjettet, og vi har skrive korleis vi no vil ordna dette med løyving i 2011, i 2012 og i 2013. I tillegg har vi overoppfylt det som heiter vedlikehald og drift, der det gøymer seg veldig mange viktige prosjekt bak, både vedlikehald, drift og mindre utbetringar, og ikkje minst handlar det om trafikktryggleik.

Lars Myraune (H) [20:31:45]: Statsråden sa i sitt innlegg at hun er glad for at vi har en nasjonal transportplan. Det er vi i Høyre også. Vi hadde vært enda gladere om den hadde vært fulgt opp. Det jeg særlig tenker på da, er trafikksikkerhet. Jeg lurer litt på hvorfor det er satt av penger til kun 22 km – så vidt jeg husker – med midtdeler. Det viser seg jo at fra 2000 til 2010 har 1 050 mennesker dødd i kollisjoner på grunn av mangel på midtdeler. Det er mange menneskeliv.

En annen ting er standard på veiene. Statistikk sier nå at det er veldig ofte standarden på veien som fører til ulykkene, og det må vi ha fokus på. I et trafikksikkerhetsseminar i går sa Lasse Fridstrøm fra TØI at OPS-prosjekter med ansvar for drift over flere år vil ha en klart positiv effekt på ulykkesstatistikken.

Hvorfor satser ikke regjeringen mer på midtdelere og på bruk av OPS-prosjekter?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [20:32:53]: Til midtdelarar seier Nasjonal transportplan: 750 km med midtrekkverk og midtfelt i løpet tiårsperioden – av dei er 250 km med midtdelarar. Resten er då rumlefelt og andre tiltak. Der er vi i gong. Både Høgre og Framstegspartiet har veldig ofte samanlikna vår vegbygging med den i Sverige. Går vi 30 år tilbake, bygde svenskane breiare vegar, og difor, må vi seia, er det mykje lettare for svenskane å laga midtrekkverk no. For vår del må vi òg ofte utvida breidda på vegen. Men vi er i gang, og det blir òg bygd midtrekkverk komande år.

I tillegg er det faktisk slik at det enklaste trafikktryggleikstiltaket er heilt gratis: Om vi køyrer rusfritt, brukar belte og held fartsgrensa, kunne vi ha halvert dagens ulykker, drepne og hardt skadde.

Knut Arild Hareide (KrF) [20:34:19]: Eg vil starte denne replikken med å seie at eg opplever at regjeringa med det budsjettet som er lagt fram, viser vilje til å følgje opp rammene i Nasjonal transportplan for denne perioden. Det synest eg er veldig bra.

Men det kom òg ein annan beskjed med dette statsbudsjettet, og det var at den togrevolusjonen som skulle kome i 2012, blei utsett. Og ikkje berre blei han utsett, det blei ikkje sagt kor lenge han ville bli utsett. No herskar det full forvirring. Vil vi nå desse planane i 2013, i 2014? Eller må vi vente til 2015, eller 2016? Og ikkje veit vi kva som må til for å kunne levere det som vi har lovt togpendlarane i austlandsområdet. Så mitt spørsmål er: Kva tid vil togrevolusjonen som dei raud-grøne har lovt, vere på plass?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [20:35:29]: I staden for innføring av ny ruteplan i 2012 er det i budsjettet varsla ei gradvis innføring. Det betyr ei gradvis forbetring. Det er slik at folk vil merka ei forbetring allereie i 2011. Ikkje minst skjer det no kvar dag arbeid både når det gjeld vedlikehald og fornying i Oslotunnelen og området rundt, i Oslo-prosjektet. I tillegg er det veldig mykje vedlikehald og fornyingsarbeid som går føre seg. Mykje av det vart det jo avdekt at det var behov for i løpet av vinteren.

Så har NSB bestilt nye tog. Det betyr at dei gradvis vil koma inn i bruk frå hausten av. Det vil bli opna nye strekningar, altså i sum ei forbetring. Når vil ein ha ein fullstendig ny ruteplan? Vi har sagt at vi kjem tilbake med ei tidfesting av det seinast i budsjettet for 2012.

Arne Sortevik (FrP) [20:36:43]: Til et helt annet tema: Det er jo flere meldinger i budsjettet, og én av meldingene er at regjeringen ikke følger anbefalingene fra sitt eget utvalg om å opprette et selvstendig veitilsyn. Hva er grunnen til at man ikke vil gi veibrukerne samme trygghet gjennom et selvstendig tilsyn, som man faktisk har i dag for dem som bruker jernbane, og som man faktisk har i dag for dem som bruker fly. For begge de sektorene har vi selvstendige tilsyn som er separert og helt på siden av eksisterende etater og også operatører. Likevel velger regjeringen en løsning hvor etaten selv, Statens vegvesen, skal være sitt eget tilsyn, og, som jeg startet med å si, stikk i strid med den innstillingen fra det utvalget som regjeringen selv har satt ned, og som var ledet av en tidligere stortingsrepresentant fra Senterpartiet. Hva er grunnen til at regjeringen vil gi veibrukerne dårligere sikkerhet?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [20:37:51]: Det er jo ikkje slik at det ikkje er tilsyn med vegane våre i dag. Både på riksvegane og på fylkesvegane er f.eks. Statens vegvesen eller andre ute og sørgjer for tryggleik. Skjer det ei ulykke, er det slik at både Havarikommisjonen, Statens vegvesen og politiet er på pletten straks.

Det som er den store avveginga i høve til eit uavhengig tilsyn eller ikkje, er for det fyrste at det var eit fleirtal og eit mindretal i dette utvalet. Rådet var altså ikkje så klart som Sortevik seier her. For det andre la fleirtalet til grunn at det var snakk om å oppretta eit tilsyn som ville bety 50–100 mill. kr. Då fekk eg i regjeringa i staden støtte for ei omorganisering innan Statens vegvesen, for ei eining

som ligg direkte under vegdirektøren og skal føra tilsyn, og dermed bruka midlar som vi allereie har.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Svein Flåtten (H) [20:39:25]: De rød-grønne har i løpet av denne debatten konstruert et fiendebilde av hvilke ulykker som kommer til å vederfares landet ved et regjeringsskifte kanskje tre år frem i tid. Finanskomiteens leder brukte mesteparten av sitt innlegg i formiddag til å snakke om hva som kunne skje i 2013. Det blir mer og mer forståelig at man får lite energi til å holde på med egen politikk når man bruker så mye på andres. For å mane frem dette skremmebildet leser man utvalgte kapitler i Høyres alternative budsjett, særlig skattekapitlet.

Hvis vi skal opprettholde velferdssamfunnet og bygge det videre, trenger vi arbeidsplasser. Vi trenger noen som investerer i arbeidsplassene, og vi trenger å stimulere dem. Jeg synes finansministerens bilde i dag tidlig var godt. «Det er arbeid som bærer velferden på ryggen», sa han. Det er et godt bilde. Men når vi hører f.eks. representanten Heikki Holmås snakke her, høres det ut som om arbeidsplasser blir vedtatt ute i kommunene, i hvert fall i de kommunene som han besøker. Men det er jo ikke slik. Det er jo sånn at vi må ha noen som investerer. For å få råd og for å kunne finansiere de offentlige arbeidsplassene som skal produsere velferden, må vi ha en stadig økning av skatteinntekter som sluses inn til samfunnet og ut igjen. Da må noen faktisk investere i disse arbeidsplassene. I Høyres alternative budsjett bruker vi store beløp på å øke minstefradragene for å få folk ut i jobb, sånn at de skal velge det i stedet for passivitet og trygd, og vi reduserer formuesskatten for å stimulere både sparing og investering i arbeidsplasser. Jeg er glad for at Senterpartiet i en replikkveksling tidligere i dag nå synes å være enig i dette, i hvert fall et stykke på vei. Det er å ta velferdsproblematikken på ryggen, for det er nødvendig hvis vi skal kunne hjelpe rusmiddelmisbrukere, øke innsatsen i barnevernet, redusere helsekøer, øke all annen sosial innsats og ikke minst avhjelpe fattigdom. Til dette trengs at vi stimulerer til investeringer.

Når det gjelder fattigdom – to linjer om det: Situasjonen er jo nå slik at fattigdommen øker. Resultatet av arbeidet har vært nedslående. Det må være vanskelig for de partiene som var opptatt av dette, å se de fattige i øynene samtidig som de kjemper av alle krefter her i Stortinget mot alt som smaker av investeringer i arbeidsplasser for å stimulere til å lage nettopp de arbeidsplassene som skal bære den fremtidige velferden. Jeg leste akkurat oppe på plassen min finanskomiteens innstilling til arbeids- og sosialbudsjettet, hvor Høyre, tror jeg etter hukommelsen, prioriterer å øke med rundt 200 mill. kr, mens de fattiges organisasjoner avspises med et par linjer og et par millioner fra de rød-grønne.

Så litt om landbruket som mange har vært opptatt av her i dag, at norsk landbruks fremtid er truet ved et eventuelt regjeringsskifte. Men næringen selv er ikke så bekymret for et regjeringsskifte i 2013. De er bekymret nå, for det er nå situasjonen er vanskelig. Jeg er helt enig med representanten Lundteigen som i en debatt forleden sa at man ikke vet hvor man er i norsk landbrukspolitikk. Det er helt riktig. Da kan man heller ikke vite hvor man kommer hen. Dette møter vi på mange vis, særlig i forbindelse med investeringer. Vi har en betydelig investeringspakke i vårt alternativ på 500 mill. kr, ekstra avskrivninger, investeringspakke, skattelettelser. Det ville vært 5 mrd. kr over ti år. Tar man med formuesskatten på landbrukseiendommer, som er 1,3 mrd. kr i året, er man langt over den investeringspakken som Norges Bondelag ønsker på 13 mrd. kr i året. Det er den andre siden av vår landbrukspolitikk. Men her har man valgt å se på det negative.

De kapitlene som regjeringspartienes representanter ikke leser, men som jeg håper næringslivet i Norge leser, er våre forslag til økte investeringer i veibudsjettet, kollektivsatsing og økning i satsing på miljøteknologi og innovasjon, slik at vi kan være i første rekke på de nye områdene. Derfor øker vi også innsatsen til forskning nok en gang, et område som synes å være et evig stebarn for denne regjeringen. For oss er det ikke bare velferden i dag og i morgen; det er fremtidens velferd vi snakker om. Vi må gjøre det lettere å starte, drive og investere i bedrifter i Norge. Vi må beholde privatkapitalen, og vi må tiltrekke oss ny privatkapital for å gjøre det som finansministeren sa i dag morges: bære velferden på ryggen.

Terje Aasland (A) [20:44:41]: Det er ikke uten grunn at Arbeiderpartiets program har tittelen «Skape og dele». Vi erkjenner gjennom statsbudsjettet at vår viktigste og største andel av nasjonalformuen er plassert i folks hoder og hender. Det er heller ikke uten betydning at vi nok en gang erkjenner prinsippet om at verdiene som ligger i våre enorme naturressurser, er folkets eie.

Arbeidsledigheten ryster i disse dager verden. Norge er et land av få unntak hvor arbeidsledigheten er lav og sysselsettingen høy. Vi har god produktivitet, og vi har god lønnsomhet. Det er attraktivt å drive forretning i Norge.

Høyresidens forsøk på å forkaste dette faktum i denne debatten faller for sin egen urimelighet. Andelen sysselsatte har økt fra 75 pst. til 76,5 pst. under den rød-grønne regjeringen. 253 000 nye jobber er skapt – 190 000 av disse i privat sektor – i perioden 2004–2009. Et annet uttrykk for dette er at vi rangeres høyt, bl.a. som nr. 8 på Verdensbankens Doing Business-liste. I tillegg rangeres vi til å være et av verdens beste land å bo i. Høy velferdsproduksjon, et godt sikkerhetsnett og et likestillingsperspektiv som sikrer høy kvinnedeltakelse i arbeidslivet, er så utvilsomt det beste grunnlaget for høy og stabil verdiskaping, som igjen sikrer høy sysselsetting og lav ledighet. Vi er med andre ord i en unik posisjon.

I sum er dette forankret i den norske modellen med gjensidige rettigheter mellom arbeidstakere, arbeidsgivere og myndigheter. Gir man sin tilslutning til den norske modellen, må man ha forståelse for sammenhengene. Skal man gi næringslivet bedre rammer, må ikke det gå på bekostning av arbeidstakerrettigheter eller velferdsordninger. Det er dette høyresiden har misforstått.

Høyresiden snakker ikke så ofte om sin kjærlighet og tro på at suksessen i næringspolitikken starter med mid-

lertidige ansettelser, lokale lønnsfastsettelser eller lokale reguleringer av overtidsbestemmelsene lenger. Det er derfor verdt å minne om at dette uansett er en grunnleggende ideologisk tanke som er forankret i høyrepartienes hjerter.

Vi vet at høyrepartiene vil angripe arbeidstakere for å tekke arbeidsgivere. Skattelette til de rikeste, endringer i sykelønnen og privatisering av velferdsoppgaver og skolevesen forsterker selvfølgelig dette. Gode reguleringer av arbeidslivet, trygge og gode ordninger i samfunnet og en velbygd velferdsmodell er selvfølgelig motsatsen og viktige grunnlag for å sikre den norske modellen, sikre en viktig bærebjelke for forutsigbarhet og grunnlaget for verdiskaping.

Erna Solberg sa i dagens debatt at vi ikke har perspektiv på hva vi skal leve av i framtiden. Den beste beskrivelsen av et slikt utsagn er skivebom. Det kan ikke være noe bedre grunnlag for framtidig verdiskaping enn å sikre at flest mulig har arbeid. Det er god pleie av nasjonalformuen. En av de viktigste forutsetningene for å tiltrekke seg investeringer er å satse slik vi gjør – på forskning, nyskaping og kunnskap innenfor rammene av en stabil og forutsigbar økonomisk politikk.

Høyre og Fremskrittspartiet glir stadig nærmere hverandre, kan vi lese og registrere. Ja, Høyres finanspolitiske talsperson fastslår dette. Da er det grunn til å stille spørsmålet: Har Høyre glemt næringslivet i kjærligheten til Fremskrittspartiet? Det kan jo ikke være noe som er mer næringsfiendtlig enn at Høyre også nå velger å legitimere et budsjettforslag som utvilsomt vil ramme næringslivet. Økningen i bruken av oljepenger på 12,2 mrd. kr, som Fremskrittspartiet forslår, er så definitivt ikke innenfor rammen av økonomisk ansvarlig politikk. Økt rente og økt kronekurs er overveiende sannsynlig. De som bidrar til å legitimere dette, kan umulig tillate seg å bruke ordet «næringsvennlig» om seg selv. Det er motsatsen til Høyre og Fremskrittspartiets politikk som danner det faktiske grunnlaget for at næringslivet har særdeles gode muligheter i dette landet.

Når opposisjonen i dag uttrykker sin vrede over vår hyllest til den rød-grønne regjeringen, tror jeg det er klokt å stoppe opp og se ut av vinduet og erkjenne den situasjonen landet faktisk befinner seg i. Det må være lov å si at når man ser seg om i verden med begge beina plantet på norsk jord, må man kanskje være innelåst på et stortingskontor for ikke å skjønne at situasjonen gir grunnlag for en viss grad av entusiasme og framtidstro.

Karin S. Woldseth (FrP) [20:49:53]: I motsetning til regjeringspartienes bruk av sin tid til å kritisere hva Fremskrittspartiet og Høyre gjør, har jeg tenkt å bruke tiden min på å fortelle hva Fremskrittspartiet egentlig mener.

Fremskrittspartiet er av den oppfatning at noe av det viktigste i utenrikspolitikken er forpliktende internasjonalt samarbeid som tar sikte på internasjonal avspenning, varig fred og økonomisk vekst gjennom handel og investeringer.

Fremskrittspartiet kritiseres til det kjedsommelige for at vi kutter i bistandsbudsjettet. Ja, og vet dere hvorfor vi kutter i bistandsbudsjettet? Jo, det skal jeg fortelle dere.

Vi har i motsetning til mange av de andre partiene her på Stortinget troen på mennesket. Vi ønsker ikke å gjøre dem til ofre. Vi ønsker heller ikke å gjøre dem hjelpeløst ute av stand til å ta vare på seg selv. Vi har som sagt troen på individet, og hvis vi gir enkeltmennesket mulighet til vekst og fremgang, ja så tror vi at de aller fleste tar imot.

Bistand som gis fra Norge gjennom budsjettstøtte, som den enkelte innbygger i enkelte land ikke har noen glede av, men som går rett i lommene på makthaverne og deres venner, vil ikke vi være med og bidra til – noe som i utgangspunktet forteller oss at her må Norge stille svært strenge krav til bistand. I tiår etter tiår har vi enten gjennom bilaterale avtaler eller gjennom bistandsorganisasjoner gitt bistand til land som fremdeles i dag står på stedet hvil. Jo, levealderen er blitt høyere i en del av disse landene. Hva hjelper det når man fremdeles ikke har livskvalitet og verdighet? Det er her Fremskrittspartiets politikk skiller seg fra resten. Vi ønsker en endring fra det som ikke virker, til det som faktisk kan gi mennesker i utviklingsland en mulighet til å forbedre livene sine og forbedre livskvaliteten sin.

Hvordan gjør vi det da? Jo, vi bruker virkemidler og verktøy som med enkle grep faktisk umiddelbart kan gjøre en forskjell – bl.a. ved å bygge ned toll og handelsbarrierer, ved sletting av illegitim statsgjeld, ved å sikre at alle har mulighet til å eie jord, og gjennom å prioritere helse og utdanning.

Vi har troen på frie, åpne markeder, og vi har også troen på at det gir dynamiske effekter som kan løfte milliarder ut av fattigdom. Se til Kina.

Så ønsker vi, i stedet for ukritisk å pøse penger inn til makthaverne, å fjerne toll på varer fra alle utviklingsland. Vi ønsker også, og det er nytt av året, å opprette et fond, eller en handelsfasilitet, som det heter i budsjettet, for å bidra til å stimulere til utvikling av næringsliv, innovasjon og handel. Da når pengene ut til folket, som er mer enn villig til å bidra selv for å få et bedre liv og samtidig bidra til at andre får det.

Jeg har også lyst til å sette fokus på korrupsjon, maktmisbruk og brudd på menneskerettigheter. Flere av våre forslag handler om å sette fokus på og skjerpe inn kontroll med korrupsjon. Mange av de landene som Norge bidrar med bistand til, ligger aller nederst på listen til Transparency Internationals korrupsjonsindeks, noe som i seg selv burde ha bidratt til at alle alarmklokker skulle ha ringt. Når vi på spørsmål til statsråden får høre at Norge bidrar med 34,8 mill. kr til korrupsjonstiltak, er ikke vi videre imponert. Så derfor fremmer vi forslag om at regjeringen utarbeider en svarteliste over de bistandsorganisasjonene som ikke tar korrupsjon på alvor.

Vi har i det siste også lest i mediene at i bl.a. land som Etiopia og Indonesia er trusler og maktovergrep fra myndighetene en problemstilling, hvor myndighetene nekter å gi mennesker bistand til mat og eiendom hvis ikke befolkningen er lojal mot den sittende regjering. Jeg har stilt miljø- og utviklingsministeren spørsmål om dette også, så sent som for en måned siden. Svaret jeg fikk, var ikke spesielt oppløftende. Statsråden sier i sitt svar at de har sett på problemstillingen og ikke har funnet noen holdepunkter for at myndighetene systematisk misbruker bistand. Når det

ikke finnes politisk opposisjon, og folk ikke får mat hvis de ikke er lojale mot regjeringen, er det vel ikke spesielt overraskende at man ikke får ærlige svar når man spør folk heller. Fremskrittspartiet er bekymret, en rekke bistandsland bryter åpenbart med menneskerettighetene og holder sin befolkning nede.

Fremskrittspartiet ønsker at verden skal bli et bedre sted å leve for alle og ikke bare for makthaverne og den politiske elite. Derfor endrer vi innretningen på bistandsbudsjettet, for å nå ut til menneskene og gi dem et meningsfylt og verdig liv.

Torbjørn Røe Isaksen (H) [20:55:00]: Det er ikke dårlig arbeidsmoral hvis du har MS eller ryggmargsbrokk og ikke klarer å stå opp om morgenen. Det er heller ikke dårlig arbeidsmoral hvis du er funksjonshemmet og søker på jobb etter jobb, men ingen arbeidsgiver tør å ta deg fordi de er redd for at du ikke skal gjøre jobben din skikkelig, fordi de ikke ser på hva du har oppe i hodet, men hvordan du kommer deg fram, eller fordi de er for redd for at det skal koste penger å tilrettelegge for deg på arbeidsplassen. Å være i utenforskapet betyr ikke å stå utenfor fellesskapet, men for veldig mange kan det faktisk føles sånn. Det er viktig å si dette, og det er viktig å si det både i denne sal og til andre ute i den offentlige debatten, enten de står til høyre eller venstre i politikken, at man kan ikke redusere det økende utenforskapet i Norge til et spørsmål om arbeidsmoral.

I alle år har Arbeiderpartiet og Høyre stått sammen om en arbeidslinje i politikken. Man har vært enig om to grunnleggende ting. Det første man har vært enig om, er at det skal være grunnleggende gode og anstendige velferdsordninger for dem som er for syke til å jobbe. Det er ikke noen diskusjon. De skal være anstendige, og de skal være gode. Så har man samtidig vært enig om at arbeidsinnsats må lønne seg, fordi vi vet at hvis det er sånn at du risikerer å tape penger på å gå fra en stønad og ut i arbeidslivet, ja da er det færre som gjør det. Det er ikke så fryktelig rart. Det er jo vel mye forlangt av folk at de skal sitte igjen med mindre i lommeboka hver eneste måned ved at de velger å jobbe mer. Det synes jeg med all respekt er å kreve for mye.

Jeg er ganske sikker på at både statsministeren og statsråden er enige med Høyre og meg i den innfallsvinkelen. Ja, faktisk hører jeg både statsråden og statsministeren si det hele tiden også. Problemet er jo at regjeringen ikke er enig med seg selv. Jens Stoltenberg er fra Mars, SV er fra Venus i denne debatten.

Hva er det som er regjeringens svar på disse utfordringene? Det er jo komplett umulig å få grep om. Regjeringspartiene sier noe den ene dagen – noe helt annet den andre dagen. Den ene dagen understreker man på Arbeiderpartiets hjemmeside at det er ikke mulig å få noen som er ufør i dag, over til arbeid igjen, for hvis du er ufør, er du per definisjon syk. Da ignorerer man for det første at nesten 100 000 av dem som står utenfor arbeidslivet, sier at de både kan og vil jobbe mer. Men ikke bare det, man sier stikk imot det som er statsrådens og statsministerens eksplisitte politikk, nemlig at det er mulig, gjennom å tilrettelegge, gjennom å stimulere, å få flere mennesker over fra uførepensjon og inn i arbeidslivet.

Det siste bidraget fra regjeringen var en komplett kaossituasjon rundt den nye uførepensjonen, med styrte lekkasjer fra en eller annen part som har gjort at veldig mange mennesker rundt om i Norge akkurat nå sitter og er usikre på om de kommer til å ha et livsopphold som er skikkelig og grunnleggende i årene framover. Det var sånn at for noen dager siden kunne vi høre at en enslig ung minstepensjonist risikerte å miste 35 000 kr nærmest over natta. Hvis vedkommende da ikke satt oppe og hørte på kveldsnyhetene også, ble det inntrykket sittende igjen. Regjeringen, Arbeiderpartiet, er grunnleggende splittet om selve arbeidslinja og grunnleggende splittet om veien videre i velferdspolitikken. Og det er ganske alvorlig, for det er vår største velferdsutfordring. Drop-out-tallene øker, sykehuskøene øker. Vi har en større andel unge uføre enn noen gang før. Vi har størst økning i uføresaker blant unge. Vi har flere unge sosialklienter. Vi har absolutt null fremgang i å få flere med tilretteleggingsbehov inn i arbeidslivet. Jens Stoltenberg sa tidligere i dag at det var slutt på å stå med lua i handa i Norge. Jeg vil oppfordre statsministeren til å ta en tur på et Nav-kontor og spørre alle dem som der står og venter på saksbehandling, på å få innfridd de mest grunnleggende rettighetene i velferdssamfunnet vårt, om de føler seg noe bedre enn de som sto med lua i handa for noen år siden.

I tillegg har vi også fått, med de samme målene som i 2005, flere fattige i Norge, og forskjellene øker. Det året forskjellene gikk ned i Norge, skyldtes det en finanskrise, ikke rød-grønn politikk.

Høyre har foreslått tilretteleggingsgaranti, vi har foreslått skattelettelser der det monner mest, nemlig for dem med lave og middels inntekter, vi har foreslått bedre oppfølging og en massiv satsing på rehabilitering. Deler av Arbeiderpartiet er enig med oss, den andre delen springer i den stikk motsatte retningen.

Øyvind Korsberg hadde her overtatt presidentplassen.

Marianne Aasen (A) [21:00:37]: Skattelettelsene til Høyre hjelper i hvert fall fint lite den gruppen Torbjørn Røe Isaksen var så opptatt av i forrige innlegg.

Jeg har behov for å starte innlegget mitt med en visitt utenfor landets grenser. Hellas fikk tidligere i høst økonomisk krisehjelp av EU. Nå har Irland også tatt imot hjelp – med betingelser. Og i dag går spekulasjonene om Spania, Portugal og Belgia vil gjøre listen enda lengre.

Norge har kommet seg svært godt gjennom finanskrisen, ikke minst takket være en god og passe dosert økonomisk politikk. Vi kan diskutere hjertesaker til vi blir gule og blå her i salen, men er det ikke orden i den økonomiske politikken, forsvinner det handlingsrommet og alle gode ønsker som dugg for solen.

Neste års statsbudsjett fortsetter på denne solide politiske kursen. Selv om dette budsjettet er strammere enn på mange år, satser vi på noen viktige områder. Det er særlig to grupper jeg vil trekke fram, som vil nyte godt av

det, og det er de eldste med behov for pleie og omsorg, og ungdom som sliter på skolen og står i fare for å droppe ut.

Ny GIV-satsingen innebærer en styrking av kampen mot frafall på 175 mill. kr. De pengene skal vi bruke på mer praktisk opplæring, tettere oppfølging av den enkelte og bedre rådgivningstjeneste, flere læreplasser og mer utplassering i arbeidslivet.

De videregående skolene har selvfølgelig en nøkkelrolle i dette arbeidet. Det er på disse skolene frafallselevene går. De videregående skolene eies og drives av fylkeskommunene. Da er det oppsiktsvekkende at Høyre og Fremskrittspartiet vil kutte i budsjettene til skoleeier med 500 mill. kr. Et slikt kutt, som skal tas fra januar av, vil ramme elevene, uansett hvordan de vrir og vender på det. Elevene, og særlig de som har sluttet skolen, men som er hanket inn igjen, peker på bedre voksenkontakt og gode relasjoner til læreren som vesentlig årsak til at de får det til på skolen igjen.

Fremskrittspartiet bruker noen av de sparte pengene på økte tilskudd til private skoler. Det er underlig å kutte en halv milliard til den offentlige skolen, der 98 pst. av elevene går, mens de tar seg råd til å sende 70 mill. kr til private skoler, som har 2 pst. av elevene. Jeg er kjent med at Fremskrittspartiet har større tro på private løsninger enn kommunale, men jeg synes det er ufint å skyve elevene foran seg i en ideologisk kamp mot fylkeskommunen. Og skal vi ta Fremskrittspartiets alternative budsjett på alvor – og det gjør vi i Arbeiderpartiet – betyr dette mindre oppfølging av elevene, dårligere rådgivningstjeneste og mindre penger til innkjøp av tidsriktig utstyr, for å nevne noe.

Vi vet at både Høyre og Fremskrittspartiet ønsker innslag av flere private skoler. Og begge partiene vil ha tilbake den gamle friskoleloven, som ville åpnet opp for mange tusen nye elevplasser i private og kommersielle skoler. En slik utvikling gjør ikke norsk skole bedre. Den styrker heller ikke kampen mot frafall eller hjelper frafallselevene nevneverdig.

Alt tyder på at kunnskap og kompetanse blir en enda viktigere faktor i arbeidslivet i framtiden, og da må vi sørge for at flest mulig lykkes i skolen, og at de gjennom utdanning kan realisere seg selv og få et godt liv. Tiltak for å få dette til innebærer en sterk offentlig sektor. Det betyr at vi må ha inntekter til fellesskapet gjennom skatter og avgifter i stedet for høye egenandeler på helse og utdanning, som vi ser i mange andre land. Det betyr at vi må ha orden i økonomien.

For to år siden ble begrepet «for lite, for sent» gjentatt av opposisjonen til det kjedsommelige. De mente vi ikke traff i tiltakene mot finanskrisen. Vel, nå står vi her to år senere, og tiltakene traff svært godt. Det var opposisjonen som tok feil. Og hvis noen er i tvil, kan de jo ta en titt på det internasjonale nyhetsbildet. Jeg er rimelig sikker på at dette budsjettet ville ethvert parlament i Europa omfavnet med entusiasme.

Robert Eriksson (FrP) [21:04:53]: Det begynner å bli så sent på kvelden at det nesten hadde vært fristende å begynne å oppsummere debatten, men jeg kan i alle fall oppsummere så langt, for jeg har fulgt debatten med interesse. Og det er to ting som har vært gjengangere. Det ene er en repetisjon fra hver finansdebatt siden 2005: hva regjeringen skal gjøre, også i forhold til arbeidslinja, uten at man har de konkrete resultatene å vise til, uten at man har de konkrete resultatene i forhold til fattigdomsbekjempelse, som er et annet punkt som har gått igjen. Men det punktet som det kanskje er brukt mest tid på i denne debatten fra de rød-grønne, er hvem som skal avløse dem i 2013. Det må jo bety at man har resignert, og erkjenner at man ikke vil få velgernes tillit i 2013. Man burde hatt en regjering som hadde hatt en helt annen offensivitet i debatten og diskutert mer hva man kan gjøre for å beholde makten. Men jeg registrerer med glede at man erkjenner at Fremskrittspartiet og Høyre, og eventuelt flere, vil overta regjeringskontorene i 2013.

Fremskrittspartiet er enig i mye av det regjeringen retorisk sier når det gjelder arbeidslinja. Men samtidig henger det ikke helt på greip. For hva har skjedd siden de rød-grønne overtok makten i 2005? Jo, vi har fått 169 100 nye uføretrygdede, altså personer som er gått ut av arbeidslivet og over på permanente uføreytelser, altså passive ytelser. Vi har fra 2008 til 2009 hatt en økning på 8 000 nye sosialhjelpsmottakere. Det vitner ikke akkurat om en massiv satsing på løsning av fattigdomsproblematikken.

Fremskrittspartiet har faktisk tro på at man kan få færre uføretrygdede. Det betyr at man også må ha en mye bedre oppfølgingspolitikk. Det betyr at vi må satse på arbeidsmarkedstiltak på en mye bredere og bedre måte enn det regjeringspartiene legger opp til. Derfor har vi også i vårt alternative statsbudsjett foreslått 9 100 flere plasser, og samtlige som var på høring i arbeids- og sosialkomiteen, sa at dette er et viktig virkemiddel for å unngå at flere skal bli uføretrygdede. Så her viser man at Fremskrittspartiet også har de politiske løsningene.

Jeg registrerer at SV har gitt opp kampen mot fattigdom. Vi husker alle sammen at partileder Kristin Halvorsen i SV ved valget 2005 gikk ut og sa at man skulle fjerne fattigdommen med et pennestrøk. Men jeg registrerer også et intervju i Nettavisen 11. november i år med hennes kronprins, Audun Lysbakken, under overskriften «Gir opp avskaffelse av fattigdom». Vi har fått en tredobling av barn som lever i fattigdom – vi har fått 70 000 barn, og ikke nok med det: Vi har også – som sagt – fått 8 000 flere sosialhjelpsmottakere. Derfor foreslår Fremskrittspartiet 200 mill. kr mer til bekjempelse av fattigdom gjennom frivillige lag og foreninger, ideelle organisasjoner, som bl.a. Kirkens Bymisjon, Røde Kors og Blå Kors. Vi kjenner alle deres gode tilbud for ferieordninger og aktiviteter bl.a. til fattige barn. I sommer måtte de si nei til ⅔ av søkerne – altså to av tre søkere måtte de si nei til fordi man manglet penger. Fremskrittspartiet ønsker å legge til rette for at man kan få flere sånne tilbud. Det er etterlyst en helhetlig boligsosial handlingspolitikk fra de fattige. Jeg var i går og besøkte Maritastiftelsens botilbud, som er et utmerket tilbud som viser hvordan de ideelle organisasjonene sørger for å få til en bedre satsing og gi flere vanskeligstilte ungdommer også et botilbud.

Til slutt har jeg lyst til å henvise til representanten Tret-

tebergstuens innlegg, der hun viste til at Fremskrittspartiet foreslo dramatiske kutt på sykelønnsordningen. Det måtte bety at det ble dårligere for dem som var syke, med mindre ytelser. Med respekt å melde: Jeg leser i Dagens Næringsliv i dag at nye tall – anslag fra Finansdepartementet – viser en reduksjon i sykelønnsutbetalinger med 3 mrd. kr. Betyr det at regjeringens politikk har ført til at de sykmeldte har fått dårligere ytelser? Nei. Fremskrittspartiet la i sitt alternative budsjett i fjor opp til en reduksjon på 2,6 mrd. kr, og ble hudflettet. Det viser seg at våre beregninger ble mye mer korrekte enn regjeringens.

Nikolai Astrup (H) [21:10:16]: Flere av dagens representanter, deriblant representantene Solhjell og Pedersen, har i dag forsøkt å tolke Høyres program. I tråd med Høyres ambisjon om å hjelpe dem som trenger det mest, vil jeg nå klargjøre enkelte punkter:

Kjernen i Høyres politikk er frihet og sosialt ansvar, mangfold og maktspredning, tradisjon og forvalteransvar. I en tid som setter likhetstegn mellom fellesskap og stat, vil Høyre minne om alt som ikke er eller bør være politikk. I en tid som setter likhetstegn mellom frihet og egoistisk selvhevdelse, vil Høyre minne om verdier som ansvar og anstendighet. I en tid som setter likhetstegn mellom høyere skatt og bedre velferd, skal Høyre minne om at verdier må skapes før de fordeles, og at det å kunne leve av egen inntekt er den viktigste formen for velferd vi har.

Høyre kjemper for et samfunn der ulike mennesker har like muligheter til å lykkes, der det å skape sin egen fremtid møtes med belønning fremfor straff, der de svakeste blant oss møtes med verdighet, hjelp og en utstrakt hånd, der frihet og rettigheter finner sin følgesvenn i ansvar og plikter. Velferdsstatens fremste mål må være å gjøre mer for dem som trenger vår felles hjelp aller mest.

Martin Kolberg kalte formuesskatten «en liten ting» tidligere i kveld. Det er jeg enig i. Derfor er det uforståelig at regjeringspartiene bruker så mye tid på å snakke om hvordan vi skal gjøre de rike fattigere, når det må være mye viktigere å snakke om hvordan vi skal gjøre de fattige rikere.

Regjeringen er mer opptatt av at foreldre med to inntekter skal få billigere barnehager, mindre opptatt av å gjøre noe med at andelen barn som lever i fattigdom, er tredoblet med SV i regjering, mer opptatt av at velferdstjenestene skal være offentlige, mindre opptatt av at de er gode. Selvsagt mener regjeringen at velferdstilbudet skal være godt nok. Resultatet av regjeringens politikk er imidlertid at det verken er godt eller nok.

Mer enn 4 000 mennesker venter på rusbehandling i Norge. Det er en skammens kø – en skammens kø som rammer de absolutt svakeste blant oss. Det er usolidarisk, usosialt og urettferdig, og det må den sittende regjeringen ta ansvar for.

Regjeringen ofrer enkeltmennesker og familier på ideologiens alter. 70 000 flere står i sykehuskø nå enn da regjeringen overtok i 2005. For den rød-grønne regjeringen er det åpenbart bedre å stå i offentlig kø enn å få privat behandling betalt av det offentlige.

Hvis vi ønsker å bygge samfunnet på andre verdier enn dem vi kan kjøpe for penger, må vi utvide det politikkfrie rom i samfunnet, stole på at folk vil og kan ta ansvar selv, og gi dem tilbake mer handlefrihet. Bare i et samfunn hvor den enkelte betyr noe, får vi virkelig solidaritet og omtanke for hverandre.

Frekkhetens nådegave kjenner åpenbart ingen grenser for representanten Snorre Serigstad Valen. Han angriper på frimodig vis Høyres miljøpolitikk. La meg minne ham om følgende: Ingen satser mer på forskning og utvikling av miljøteknologi enn Høyre. Ingen satser mer på skogvern enn Høyre – vi øker skogvernet i Norge med nesten 25 pst. i vårt alternative statsbudsjett. Vi øker bevilgningene til opprydding av giftstoffer. Vi fremmer forslag på forslag i denne sal for å fremme energieffektivisering, miljøteknologi, omlegging til miljøvennlig drivstoff, satsing på grønne arbeidsplasser over hele landet, stabile og forutsigbare rammevilkår – for å nevne noe. De stemmes rutinemessig ned, uten alternative forslag fra regjeringspartiene. Ja, fra regjeringens side går det sågar i feil retning.

Denne regjeringen er verdensmester i klima- og miljøretorikk. Resultatene er knapt nok middelmådige. Med regjeringens tempo vil det være nærmest umulig å innfri ambisjonene i klimaforliket. Da er det kanskje mer opportunt å bygge en stråmann rundt andres politikk enn å snakke om resultatene av sin egen. La meg minne representanten Serigstad Valen om at våre etterkommere ikke vil måle oss på vår vilje til å love, men på vår evne til å levere. Da er ord ingen erstatning for handling.

Det har vært mye snakk om skatt i dag – også fra representanten Serigstad Valen. Da kan det være verdt å minne om Kristin Halvorsens ord fra 2004, da hun uttalte til Nettavisen: «SV kan ikke skatt». Det er sjelden jeg er så enig med Kristin Halvorsen.

Så var det representanten Terje Aasland, som anbefalte oss å se ut av vinduet. Vel, da kan jeg bare si at det ser mørkt ut.

Thomas Breen (A) [21:14:47]: Det som har vært kjennetegnet for norsk politikk siden annen verdenskrig, har vært at når det kommer til de store spørsmålene, de viktige reformene, har man klart å få flertall i denne sal – ofte et bredt flertall.

Det er mange eksempler på at Arbeiderpartiet har dratt opp de store linjenes politikk, og hvor sentrum og også Høyre etter hvert har gitt sin tilsutning til dette. Politikken har vært tuftet på tre elementer: en økonomisk politikk hvor man har en åpen økonomi med god handelsbalanse, og hvor alle bidrar etter evne til fellesskapet, en velferdspolitikk hvor alle skal sikres inkludering, trygghet for helse og utdanning og minimumsløsninger i bunnen hvis man faller utenfor arbeidslivet, og en arbeidslivspolitikk tuftet på trepartssamarbeidet, som har gitt oss en sentral, forutsigbar framforhandlet lønnsutvikling med relativt lav streikehyppighet – et samarbeid som også har satt oss i stand til å gjennomføre tunge reformer, og som kan spille på lag gjennom moderasjon i trange tider.

Dette er ute i verden kjent historisk som den nordiske modellen. Resultatet av denne politikken har ført til re-

lativt små forskjeller og et stabilt samfunn som har høy vekstkraft.

Vi står nå i fare for å bryte med dette også i Norge. Det at Høyre og Fremskrittspartiet nå er et reelt regjeringsalternativ alene, gir oss den potensielle faren at vi nå kan få en regjering som politisk-ideologisk ligger til høyre for partiet Høyre.

Hvorfor kaller jeg det en fare? Jo, hvis man går inn i de to partienes alternative statsbudsjetter og analyserer hva de faktisk prioriterer mest, er bildet ganske skremmende. Hvis man tar det tankeeksperimentet at man ser for seg at Høyre og Fremskrittspartiet skulle blitt enige om et statsbudsjett i dag på de alternative budsjettene, ligger skattekuttforslagene deres på en gyllen middelvei på om lag 20 mrd. kr. Da forutsetter vi at begge gir og tar like mye i forhandlingene. Men la meg nå si at Høyre vinner fram litt ekstra, fordi de har gitt garantier. Da blir kanskje skattekuttet på 17 mrd. kr. Hvordan vil det påvirke nasjonen Norge i framtiden?

Jo, det første året vil man klare å finansiere opp dette med sine kutt i bistand, rasering av landbruket og nedbygging av offentlig tjenesteyting. Nå vil jeg ile til og si at bistandskutt man her kan se for seg, er både umoralsk og uanstendig. Konsekvensene av rasering av landbruket vil bety noe mer enn for bare den enkelte bonde. Det vil også ramme hardt i nærings- og nytelsesmiddelindustrien og i reiselivet, og det vil bety et endret bosettingsmønster i nasjonen. I mitt hode er det i hvert fall ikke slik at det går en hel haug med folk rundt i offentlig sektor uten at de gjør gagns nytte for seg.

Men hva så med år to i et slikt scenario – hva skal de da kutte for å opprettholde de skattelettene de har innført? Man kan ikke rasere en næring mer enn én gang, og man kan ikke si opp folk mer enn én gang. Det verste er at man med 17 mrd. kr ikke engang er i nærheten av å innfri sine egne løfter når det kommer til skattelette.

Tar man de to partiprogrammene og ser på hva den gylne middelvei er der, er det ca. 54 mrd. kr i skattelette – altså tre ganger mer enn det man ser av rasering med kuttet på 17 mrd. første året. Dette er det som er kjernen i det som jeg frykter, og som potensielt kan gi oss et helt nytt Norge.

Vår statsminister har tidligere gitt et bilde på forskjellen mellom en rød-grønn regjering og en sentrum–Høyre-regjering. Det er som å se for seg to båter som legger ut fra kai med litt forskjellig kurs. Til å begynne med er ikke forskjellen så stor, men etter hvert blir den større og større. Dette er et bilde jeg synes er beskrivende. Dette er også årsaken til at man, når man har tatt over etter borgerlige regjeringer tidligere, har kunnet rette opp igjen en del av effektene av en slik regjering. Her kan jeg jo nevne en skakkjørt kommuneøkonomi og en svekket arbeidsmiljølov som de ferskeste eksemplene.

Men ser vi for oss et bilde med en flertallsregjering som ligger til høyre for partiet Høyre, blir bildet helt annerledes. Da må man heller se for seg to speedbåter som kjører i ganske forskjellig retning, og hvor forskjellene er store med én gang, og øker etter hvert. Dette scenario vil skape et helt nytt Norge, hvor det ikke lenger er «gjør din plikt, krev din rett» som gjelder, men heller om du har råd til å kjøpe minimumsløsninger, om du har råd til å kjøpe deg trygghet for deg og dine, og hvor forskjellene i samfunnet vil bli radikalt større. Et slikt samfunn kan man fint klare å skape på fire år med et flertall fra Høyre og Fremskrittspartiet, men det er ikke mulig å reversere det etterpå.

Det har tatt oss generasjoner å bygge landet til verdens beste land å bo i, og det trengs ikke mer enn fire år med en regjering som fører en så uansvarlig og uanstendig fordelingspolitikk som man ser i de alternative statsbudsjettene til Høyre og Fremskrittspartiet, for totalt å endre det Norge som veldig mange av oss er glad i.

Gjermund Hagesæter (FrP) [21:19:55]: Framstegspartiet er oppteke av at Noreg skal bli eit endå betre land å bu og leve i. Då er det å leggje til rette for at dei grunnleggjande velferdstenestene i kommunane kan ytast til dei som har behov for desse tenestene, når dei har behov for dei, veldig viktig. Slik er det ikkje i dag, og derfor går Framstegspartiet inn for at vi skal ha ei statleg finansiering av velferdstenestene. Det er ei behovsstyrt statleg finansiering som medfører at dersom det er behov, utløyser det finansiering. Det betyr at dei som har behov for desse tenestene, får dei, uavhengig av om dei bur i ein rik kommune eller ein fattig kommune, og uavhengig av lokalpolitikarane sine prioriteringar. Men vi innser jo det at i denne perioden får vi ikkje gjennomslag for det prinsippet, og inntil vi får gjennomslag, vil vi sjølvsagt ta utgangspunkt i dagens budsjettsystem og dei utfordringane det gir.

Dei raud-grøne, sosialistiske partia hevdar at dette budsjettet medfører ein styrkt kommuneøkonomi. No er det slik at dei tilbakemeldingane som vi får frå Kommune-Noreg, viser at ein i dei fleste kommunane dessverre ikkje opplever det slik. Det er lite som tyder på ein styrkt kommuneøkonomi sett frå kommunane si side. Det er ingen tvil om at kommunane får fleire kroner til neste år enn dei får i år – at dei altså får auka overføringar. Men det er også auka oppgåver i kommunane, det er strengare krav i Kommune-Noreg til dei tenestene som skal ytast, og det er aukande forventningar i befolkninga som også krev ressursar. I tillegg blir vi fleire i dette landet. Fleire innbyggjarar kostar meir pengar. Vi har også ei aldrande befolkning i Kommune-Noreg. Når vi tek omsyn til alle desse forholda, er det ikkje nokon styrkt kommuneøkonomi som ligg inne i statsbudsjettet for 2011.

Derfor foreslår Framstegspartiet meir pengar til kommunane. Vi ønskjer å auke frie midlar til kommunane med 1 mrd. kr. Vi ønskjer å auke driftsmidlane til eldreomsorg med 2 mrd. kr og øyremerkje dei, og vi ønskjer også å auke finansieringa av ressurskrevjande tenester med 0,7 mrd. kr, altså 700 mill. kr.

Når det gjeld eldreomsorga, må det meir til enn valkampprat. Det må handling til. Derfor går vi inn for desse øyremerkte midlane til drift, men vi ønskjer også å styrkje finansieringa av sjukeheimsplassar og omsorgsbustader. Vi vil auke ramma for 2011 frå 2 000 til 3 000 plassar, og vi ønskjer også å auke taket frå 890 000 kr per sjukeheimsplass til 1,3 mill. kr per plass. Det trur vi vil gi ein fart

på utbygginga. Vi ønskjer også å opne opp for at private kan ta del i den utbygginga. Vi har også sett av pengar til at eksisterande bustader skal bli tilpassa, slik at dei eldre, dersom dei ønskjer det, kan bli buande heime lenger.

Ressurskrevjande tenester er noko som regjeringspartia har forverra finansieringa av for inneverande års budsjett ved at dei reduserte den delen som skal finansierast av staten, frå 85 pst. til 80 pst., og ved at innslagspunktet før ein får statleg finansiering, blei auka langt meir enn løns- og prisstiginga tilsa. Dette ønskjer vi å reversere. Vi ønskjer at det skal vere 85 pst. statleg finansiering, og vi ønskjer å redusere innslagspunktet til 800 000 kr, frå 895 000 kr. Vi ønskjer også å trappe dette ytterlegare ned til 400 000 kr over nokre år. Det har vi sett av 700 mill. kr til, og det er vi sikre på vil gi eit betre tilbod til denne gruppa.

Framstegspartiet er oppteke av at i tillegg til at kommunane skal få meir pengar, må ein også leggje til rette for at kommunane kan få maksimalt ut av dei pengane dei får. Det gjer ein ved konkurranseutsetjing og sunn intern konkurranse.

Gunn Karin Gjul (A) [21:25:18]: Kultur-Norge har opplevd tidenes satsing på kultur etter at den rød-grønne regjeringen tok over i 2005. Med budsjettet for 2011 passerer opptrappingen over 3 mrd. kr. For kultursektoren er det mye penger, svært mye penger. Når vi vet at i 2005 brukte vi 5 mrd. kr på kultur, og i 2011 vil vi bruke over 8 mrd. kr, får vi et godt bilde på hvilke store endringer som har skjedd i Kultur-Norge.

Film er et godt eksempel på dette. Vi har nådd målet om 25 langfilmer i året. For øyeblikket går det over elleve norske filmer på kinoene i Oslo. Man kan si at det dreier seg ikke bare om kvantitet, men også om kvalitet, for de siste årene har en rekke norske filmer blitt prisbelønt på internasjonale filmfestivaler. Det skyldes ikke minst den satstingen regjeringen har gjort på film, at vi har greid å få så mange langfilmer og såpass mye kvalitet.

Norsk film skapes og produseres nå i hele landet, og vi har lyktes med å etablere en rekke filmmiljø rundt om i Norges land. Film er en kulturnæring i vekst, både i Målselv, på Lillehammer og i Stavanger.

Frivillig sektor er den store budsjettvinneren på kulturbudsjettet for 2011. Gjennom en kraftig økning av momskompensasjonsordningen får frivillig sektor mange ganger mer i økning enn de andre aktørene på kulturfeltet. Denne momskompensasjonen utgjør den største satsingen på frivilligheten over statsbudsjettet noensinne. Når man legger til det regjeringen allerede har gjort av endringer i tippenøkkelen, over statsbudsjettet og gjennom tiltak for å redusere byråkrati og skattebyrde, er konklusjonen at ingen regjering noen gang har satset så mye på det frivillige Norge.

Vi vet at stadig flere barn får hjelp av barnevernet. I 2009 mottok over 46 000 barn hjelp fra barnevernet. Det er en økning på over 46 pst. på ti år. Likevel er det mange barn som ikke får hjelp. Fylkesmannens tilsyn viser at mange barnevernssaker blir henlagt på grunn av ressursmangel. Vi er i ferd med å få en ny type mappebarn. Derfor får vi nå den største innsatsen i det kommunale barnevernet siden 1990-tallet.

I statsbudsjettet for 2011 legges det opp til 400 nye stillinger i det kommunale barnevernet. Disse blir øremerket for å sikre at pengene blir brukt på de barna som trenger hjelp. I første omgang vil behovet være flere ansatte i barnevernet. Disse skal sørge for at bekymringsmeldinger blir fulgt opp, og at de barna som trenger hjelp, følges opp videre.

Vi blir beskyldt av høyresida for å ha allergi mot alt som er privat, og for å rasere private barnevernsinstitusjoner. Det er en merkelig beskyldning i en situasjon hvor over halvparten av alle barnevernsinstitusjoner er på private hender, og hvor staten har redusert bruken av institusjonsplasser både i statlig og privat regi.

I budsjettet for 2011 foreslår Fremskrittspartiet et kutt i det statlige barnevernet på 0,5 mrd. kr. Høyre kutter ikke like mye, men begge budsjettene vil føre til massiv nedleggelse av statlige barnevernsinstitusjoner. I verste fall vil det bety nedleggelse av halvparten av alle statlige barnevernsinstitusjoner. Dette er virkelig et ideologisk korstog mot alt som lukter statlig. Men det verste er at dette vil ramme barna, som vil måtte vente lenge før de får den omsorgen de har krav på.

Norske småbarnsforeldre har en valgfrihet som i internasjonal målestokk er unik. Vi tvinges ikke til å velge vekk barn dersom vi ønsker å være yrkesaktive. Vi kan faktisk si ja takk til begge deler. Foreldrepermisjonsordningen gir oss i form av dens eksistens en stor valgfrihet. Og gjennom budsjettet gjør regjeringen denne ordningen enda bedre. Vi sikrer at også fedre får tilgang til denne flotte ordningen gjennom å utvide fedrekvoten til hele tolv uker. Og med fedrekvoten utvisker vi de gamle kjønnsrollemønstrene som har begrenset fedres valgfrihet.

Det har aldri vært høyresida som har gitt småbarnsforeldrene økt valgfrihet. Det er det venstrepartiene og mellompartiene som har sørget for.

Torgeir Trældal (FrP) [21:30:20]: Det sosialistiske landbrukspolitiske systemet har medført en dramatisk nedbygging av det norske landbruket gjennom en halvering av antall produsenter på 20 år, dårlig inntektsutvikling i næringen, og at så mange som 34 000 gårdsbruk i dag står tomme.

Landbrukspolitikken fratar matprodusentene det meste av næringsfriheten samt innholdet av eiendomsretten og gjør at utviklingsmulighetene er få. Det er naturlig nok vanskelig med rekruttering til en næring som er så gjennomregulert med et omfattende byråkrati. For å snu denne vedvarende negative utviklingen for landbruket er det nødvendig med grunnleggende endringer som gjør at bonden får bestemme mer over egen produksjon og at politikere og byråkrater får mindre innflytelse. Færre regler og reguleringer for landbruket vil bety større utviklings- og inntektsmuligheter enn det som dagens regulerte rammebetingelser for næringsoverføring gir grunnlag for.

Det vil etter hvert bli en friere verdenshandel også for matvarer, og da er det viktig at man benytter denne tiden for å sikre at norsk landbruk får rammebetingelser som

er tilpasset et nytt handelssystem. Friere handel også med landbruksprodukter vil bety større konkurranse i det norske matvaremarkedet, noe som vil komme forbrukeren til gode. Det vil også innebære eksportmuligheter og nye markeds- og inntektsmuligheter for norske matprodusenter. Mens regjeringen er mest opptatt av å holde fast på den gammeldagse reguleringspolitikken som ikke fungerer, mener Fremskrittspartiet at vi må gripe de mulighetene en friere handel gir for landbruket.

Vi har i den siste tiden kunnet lese forsker Ivar Gaaslands doktoravhandling om norsk landbruk. Han mener at matsikkerheten og kulturlandskapet kan opprettholdes med et kutt på over 12 mrd. kr. Kuttet han foreslår, utgjør 2 500 kr pr. innbygger i Norge. Det er omtrent like mye som staten bruker på å drive politi, påtalemyndighet og rettsvesen i Norge.

Dagens landbruksstøtte er innrettet slik at det blir produsert mer enn det forbrukerne trenger av f.eks. melk. Overskuddsmelken blir brukt til å lage ost og smør, som eksporteres til utlandet, til lavere pris enn det produktene koster i Norge. På den måten bidrar norske skattebetalere og melkedrikkere – ofte småbarnsfamilier – til å sponse utlendingers forbruk av billig Jarlsberg-ost. Dette er en veldig kostbar måte å holde oppe aktiviteten i jordbruket på. Vi får en overføring av midler fra norske borgere til utenlandske ostespisere som koster hver familie 800 kr pr. år – eller norske betalere én milliard norske kroner.

Flere og flere forskere har den siste tiden vært enig i Fremskrittspartiets landbrukspolitikk. Jeg har i dag vært på et seminar i Statens landbruksforvaltning, der bl.a. forsker i Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning – NILF – Ivar Pettersen, sa at doktoravhandlingen til Ivar Gaasland er fornuftig. Han tok også til orde for at man må se på omstilling i landbruket og starte forskning på landbrukspolitikkens rasjonalitet. Pettersen sa også at de som hevder at Fremskrittspartiets politikk vil rasere landbruket, tar feil. Det er bare å registrere at forskere i Norge er på kollisjonskurs med regjeringen.

Riksrevisjonen er også kritisk til regjeringens politikk, og sier: Det er behov for økt målretting og mer risikobasert kontroll av tilskudd, og at differansen mellom faktisk situasjonen og mål i for liten grad er styrende for utformingen og fordelingen av tilskudd.

Riksrevisjonen påpeker det samme år etter år, nemlig mangel på styring og kontroll. Man kan også lese at man betaler ut store beløp uten at man kan fremvise faktura eller dokumentasjon på utbetalingene.

Selv om næringen selv betaler dyrt for dagens politikk gjennom omfattende restriksjoner og byråkratisering, er det forbrukerne som må ta regningen. Det paradoksale er at forbrukerne ikke er representert i forhandlingssystemet, men bare blir presentert for regningen i form av høye priser og skatter. Dagens situasjon er at jordbruket får over 20 mrd. kr overført over statsbudsjettet. Dessuten har vi et prisnivå på produktene som ligger langt over våre nabolands. Sammenlignet med Sverige og Danmark er prisen på kjøtt og meieriprodukter over 50 pst. høyere i Norge. Regjeringen har også innført en melketoll på svimlende 388 pst.

Forbrukeren presenteres for et særnorsk prisnivå og et dårligere produktutvalg som følge av det jordbrukspolitiske systemet. Resultatet av den førte jordbrukspolitikken viser at den tjener verken forbrukerne eller produsentene.

Fremskrittspartiet mener det er på tide med en opprydding i det jordbrukspolitiske styringssystemet, der produsentene får muligheter til å utnytte produksjonsmuligheter på gården og der forbrukeren får mer makt på bekostning av byråkratiet. Jordbruksavtalen har utspilt sin rolle og bør avvikles; ingen bør ha en egen forhandlingsrett til penger på statsbudsjettet.

Fremskrittspartiet mener at det hurtig må startes en prosess med å modernisere jordbruksnæringens rammevilkår, slik at det utvikles en robust næring som offensivt kan møte internasjonal konkurranse når tollmurene faller.

En jordbrukspolitikk preget av mindre politisk styring og mer nærhet til forbrukerens behov vil skape nye muligheter for norske matprodusenter og folk flest.

Henning Warloe (H) [21:35:39]: Nyttårstalene til statsministeren skal man lytte til. Vi vil jo gjerne tro at det statsministeren velger å legge vekt på i disse talene, faktisk er det som landets fremste politiker mener er det viktigste i det året man går inn i. I nyttårstalen for dette året var det altså kunnskap. «Kunnskap trumfer alt», var budskapet som ble gjentatt kanskje så mye som 20 ganger i løpet av talen. Man skulle jo da tro – når regjeringens forslag til statsbudsjett kom – at satsing på kunnskap ville gjennomsyre budsjettet, så høyt som statsministeren flagget det i nyttårstalen. Men nå vet vi at slik ble det ikke. For første gang på ti år – ti år – viser det viktige forskningsbudsjettet en real nedgang. Selv i året som ble mest kjent for daværende kunnskapsminister Øystein Djupedals berømte hvileskjær, 2007, sto det mye bedre til.

NIFU STEP, som har analysert forskningsbudsjettene gjennom flere år, sier at dette er det svakeste budsjettet i dette tiåret. Og dette budsjettet legges altså fram i det samme året som statsministeren har satt kunnskap øverst på dagsordenen i sin nyttårstale. Forstå det den som kan.

Vi trenger egentlig verken nyttårstaler eller andre festtaler for å skjønne at investering i kunnskap er av stor viktighet. Norge er et lite høykostland i utkanten av verden. Da er det logisk at vi – for å få solgt det vi produserer – må kompensere med bedre produkter og smartere løsninger enn det våre konkurrenter kan tilby. Ja, det er faktisk den eneste muligheten Norge har. Og stikkordene forskning, utvikling og innovasjon er det som skal til for å klare det.

Dette gjelder naturligvis ikke bare for Norge, men det er ekstra viktig i Norge akkurat nå fordi vi står overfor ganske store omstillinger i vårt eksportrettede næringsliv om noen år. Grunnen ligger i følgende spørsmål: Hva skal vi leve av etter oljen? Svaret er like enkelt som det er krevende: Vi må utvikle ny kunnskap for å skape mer innovasjon for å skape nye arbeidsplasser til erstatning for dem som vil gå tapt.

Det begynner altså med ny kunnskap, og den er det forskningen som skal gi oss. Utgifter til forskning i dag er investering i de løsningene og produktene vi skal leve av i morgen. Problemet er at det kan ta lang tid. Det er altså

nå vi må satse dersom vi skal klare å opprettholde verdiskaping, levestandard og velferd om 30–40 år. Heldigvis har vi akkurat nå et enestående økonomisk handlingsrom til å klare det, men da må Norge prioritere å bruke handlingsrommet til satsing på forskning og andre vekstfremmende tiltak. Men det gjør ikke regjeringen, regjeringen svekker forskningsinnsatsen når den burde vært styrket. Det er helt uforståelig.

Høyre har en klar satsing på forskning i sitt alternative statsbudsjett. Hele 600 mill. kr mer enn regjeringen bruker vi på dette feltet, og 15 mrd. kr mer til forskningsfond. Mye av dette går til å styrke forskning i næringslivet fordi Norge kommer dårligst ut her sammenliknet med andre land. Men dessverre kommer Norge dårlig ut nesten uansett hvordan vi sammenlikner. Norge er fra før dårligst i Norden og under gjennomsnittet i Europa når det gjelder forskning.

Regjeringens statsbudsjett svarer overhodet ikke på disse utfordringene. Andre land rundt oss, de vi først og fremst konkurrerer med, satser tungt og ambisiøst selv om de ikke har det økonomiske handlingsrommet som vi har. Regjeringens prioritering er uforståelig, og statsministerens «kunnskap trumfer alt»-tale fremstår dessverre mer og mer som tomt snakk.

Magne Rommetveit (A) [21:40:00]: Regjeringa sitt framlegg til statsbudsjett inneber at me for neste år tek endå eit stort lyft for veg- og jernbanenettet i landet. Det er særleg gledeleg at me no får ei spesiell satsing på drift og vedlikehald. Som gamal ordførar veit eg at det er veldig stas å klippa snorer og opna nye anlegg. Likevel er det minst like viktig å ta vare på den infrastrukturen me allereie har, både for å betra trafikktryggleiken og for å sikra betre framkome og livskvalitet for folk som ferdast på veg og på bane. Det føreslegne budsjettet vil stansa forfallet på vegane våre, og det vil starta arbeidet med å ta igjen etterslepet på jernbanen.

Satsinga på veg og bane er med sine 29,4 mrd. kr på eit historisk høgt nivå. Med dette har løyvingane til veg auka med om lag 44 pst. sidan 2005, og til jernbane med om lag 67 pst.

Vegvedlikehald vert med dette budsjettet auka med heile 60 pst. Dette gjer det mogleg å dekkja store behov som følgje av opparbeidd etterslep i vedlikehaldet, kostnadsauke, trafikkauke og nye veganlegg. Løyvinga vil òg gje 1 000 km med nytt asfaltdekke på riksvegane. Nær 7 mrd. kr som statleg løyving til veginvesteringar vil gje mykje ny veg og bidra til tryggare og betre framkome og til redusert reisetid for mange. Og sidan me ikkje har bompengeallergi, dryger me desse milliardane med ytterlegare 3–4 mrd. kr i bompengar. Dermed vert det bygt nye vegar for over 10 mrd. kr i 2011.

Regjeringa sitt mål om 1 mrd. kr årleg til rassikring i perioden 2010–2019 vert følgt opp i dette budsjettet. Dermed er det gamle kravet til Nasjonal rassikringsruppe innfridd for første gong. Regjeringa si satsing på rassikring gjev auka livskvalitet for folk som er busette langs rasutsette strekningar, og det inneber høgare effektivitet for næringslivet.

Det er avgjerande at me får meir påliteleg togtrafikk. Derfor er det gledeleg at regjeringa held fram med det budsjettlyftet for jernbanen som vart starta i 2005. Framlegget frå 2011 er på 11,5 mrd. kr til jernbaneføremål. Aldri før har det vorte brukt meir. Med nær 5 mrd. kr til drift og vedlikehald går regjeringa lenger enn det som er lagt til grunn i NTP-ramma, og sikrar ei rask og naudsynt betring av jernbanen i Noreg. Det høge investeringsnivået i vår regjeringstid gjer at dobbelsporet Lysaker–Asker kan opnast neste år. Me har òg god framdrift på fleire andre store jernbaneprosjekt.

Det ligg store satsingar på kollektivtrafikk og andre miljøtiltak i regjeringa sitt budsjettframlegg. Belønningsordninga for betre kollektivtransport og mindre bilbruk i byane er auka med om lag 30 pst. til 431 mill. kr. Byar som satsar på god kollektivtrafikk og bilavgrensande tiltak som køprising eller rushtidsavgift, vil kunna nyta godt av denne stimuleringsordninga. Det gjer at dei som faktisk må køyra, m.a. varetransporten, får betre plass og kjem fram i rett tid.

Elbilar vil med dette budsjettet framleis ha tilgang til kollektivfelta, kan passera gratis i bomring, ha gratis offentleg parkering og gratis frakt med riksvegferjer. Det vert òg ekstra frådrag i eingongsavgifta for bilar med utslepp under 50 gram CO_2 per km, og halv sats på vegbruksavgifta for biodiesel vert vidareført.

I dette budsjettframlegget vert òg vilkåra for sjøtransporten betra, m.a. ved at kystavgifta vert redusert med 29,2 mill. kr, og løyvinga til utbygging av hamner og farleier og styrking av oljevernberedskapen vert auka med 90 mill. kr.

Å vera medlem i transport- og kommunikasjonskomiteen inneber at ein stadig møter folk som er utolmodige, og som sterkt meiner at meir skulle vore gjort mykje fortare. Det er svært inspirerande å vera i eit politikkområde med slikt trykk, og det gjer at me stadig leitar etter dei beste løysingane. Godt er det då å få verka innanfor eit felt som av mange no vert karakterisert som budsjettvinnar.

Solveig Horne (FrP) [21:44:50]: Etter denne dagens debatt vil jeg faktisk rose statsministeren, som endelig i sitt innlegg snakket om regjeringens budsjett i stedet for å gå til angrep på Fremskrittspartiets budsjett. For maken til svartmaling som vi har hørt i dag fra de rød-grønne, skal man lete lenge etter. Man skulle tro at Norge kom til å gå til grunne i 2013 hvis det ble borgerlig flertall og Høyre og Fremskrittspartiet kom i regjering. Heldigvis er ikke landets befolkning så dumme at de tror på dette.

Nå har vi de siste fire årene på inn- og utpust ikke hørt noe annet enn rop på regjeringsalternativ fra regjeringen. Hver gang de rød-grønne har hatt anledning, har de stilt spørsmålet: Har dere et alternativ? Nå ser det faktisk ut som det kan bli virkelig, at vi i 2013 kan få en borgerlig regjering. Og hva skjer da? Jo, panikken tar regjeringen. Og når en får panikk, er det ofte angrep som er det beste forsvar – og da angrep på de borgerlige partienes alternativer i stedet for å snakke og konsentrere seg om sine egne prioriteringer.

Ja, Fremskrittspartiet gir skattelette. Vi gir avgiftslette,

og vi lar folk få lov til å beholde mer av sine egne penger. Og dette er faktisk noe som igjen bidrar til verdiskaping.

Fremskrittspartiet har tro på enkeltmennesket og på at familien kan ha et eget ansvar og ta styring over sine egne liv. Vi ønsker ikke statens klamme hånd, men friheten tilbake til familiene til å ta egne valg om fordeling av foreldrepermisjon og barnepass. Vi ønsker at småbarnsfamiliene får en enklere hverdag, noe som igjen gir trygge rammer og gode oppvekstvilkår.

Statsministeren skrøt av at vi nå har full barnehagedekning. Men det er faktisk en sannhet med modifikasjoner. Barnehageplass er helt avhengig av hvilken tid på året man er født. Derfor ønsker Fremskrittspartiet løpende opptak i barnehager. Først da kan vi begynne å snakke om at vi har full barnehagedekning.

Og så skal vi ikke glemme at uten de private barnehagene hadde det aldri vært full barnehagedekning, som regjeringen sier i dag. Foreldrene er faktisk mer fornøyd med de private barnehagene, og de drives også mer effektivt. Straffen fra regjeringen er at de strammer inn på det private engasjementet, og at likebehandlingen av offentlige og private barnehager drar ut i tid. Så det er ingen som vet når det kommer på plass.

For to dager siden hadde vi i denne sal en viktig og lang debatt om situasjonen i barnevernet – en situasjon som faktisk er veldig alvorlig, og som tre Arbeiderpartistatsråder ikke har klart å gjøre noe med. Men nå har vi altså fått en statsråd fra SV, som ærlig sier at han i alle fall skal prøve. Ja, det er vel og bra med utvalg som skal se på organisering og evaluering av reformen, men vi trenger også strakstiltak.

Så er det vel og bra med øremerkede midler. Det etterlyste opposisjonen i fjor. Men det er ikke nok. Etter å ha hørt på representanten Gunn Karin Gjul, som sto her og beskyldte Fremskrittspartiet for å kutte i barnevernet, skal jeg jammen egenhendig gi henne et eksemplar av Fremskrittspartiets budsjett. For det er faktisk stor forskjell på å flytte penger og å kutte penger. Fremskrittspartiet flytter penger fra det statlige barnevernet og over til kommunene og også til kjøp av private tjenester.

Komiteen hadde i dag møte med KS angående barnevernet, og jeg har aldri vært mer sikker på at den rette måten å drive dette på er ved å flytte penger fra et statlig byråkratisk barnevern og over til kommunene, som er førstelinje, og som vet hva som trengs.

KS kunne ikke få understreket nok hvor viktig det var med forebygging og tidlig hjelp i familiene, hvor viktig det er å få tatt beslutningene på et kommunalt nivå. I stedet ser vi at det statlige byråkratiet i barnevernet ofte overkjører kommunene og bygger opp et byråkrati. Dette er noe som regjeringen kan gjøre noe med nå i stedet for å vente på utredninger. Mens vi venter, er det mange unger der ute som lider.

Jeg er stolt av Fremskrittspartiets budsjett. Jeg er stolt av at vi gjør de prioriteringer og valg som faktisk kommer innbyggerne til gode, og som ville ha ryddet opp i masse av det rotet som denne regjeringen har skapt. Jeg har ikke det siste året hørt noen rope opp om at de vil ha mer rødgrønn politikk, snarere tvert imot. Derfor kan jeg si at jeg faktisk gleder meg til valget i 2013, og jeg håper inderlig at Fremskrittspartiet får gjennomslag for noe av sin politikk.

Og ja, befolkningen kommer til å merke forandringer, men det er til det bedre.

Eva Kristin Hansen (A) [21:50:11]: Når vi diskuterer statsbudsjett, handler det meste om eldre og helse, om skole, om samferdsel, om arbeid – ting som vi er opptatt av fordi vi vil at folk i landet vårt skal ha det bra.

Men jeg synes også, når vi diskuterer dette budsjettet, at det er viktig å rette blikket litt utover landets grenser. Arbeiderpartiet har alltid vært opptatt av internasjonal solidaritet. Når vi vet at verdens ressurser er så grunnleggende urettferdig fordelt, når vi vet at over 43 millioner mennesker er på flukt på grunn av krig og fattigdom, når vi vet at demokrati er noe mange aldri har opplevd, ja, da er det viktig at Norge, sammen med andre land, tar et stort ansvar.

Klimaendringene og en krevende verdensøkonomi er utgangspunktet for regjeringens satsing på bistand. Høye matvarepriser og reduserte lønninger på grunn av finanskrisen har ikke gjort det å utrydde fattigdom noe mindre krevende enn før. Fra 2007 til 2009 økte antallet som sulter i verden, med rundt 170 millioner. Når det er økonomiske nedgangstider for utviklingslandene, er det enda vanskeligere å få vekst til å få bygd ut velferden. Mange land i Europa har også opplevd konsekvensene av finanskrisen. Det har bl.a. gitt seg utslag i at mange av dem kutter kraftig i sine bistandsbudsjetter. Da er det viktig at Norge fortsatt stiller opp.

Klimaproblemet må løses. Det mener de fleste partiene på Stortinget. Jeg mener derfor det er bra at regjeringens budsjett satser så kraftig på nettopp klima og skog, på forebygging av naturkatastrofer, på klimatilpasning og på utvikling av ren energi. For det er de fattigste landene som blir hardest rammet av konsekvensene av klimaendringene, og da er det viktig at også det gjenspeiler seg i utviklingspolitikken.

I innstillingen som vi behandler her i dag, kan vi lese i Høyres merknader at de mener at regjeringens utviklingspolitikk stort sett er symbolpolitikk, at den kun handler om å nå en prosentandel av bruttonasjonalinntekten. Det er ingen ukjent kritikk fra høyresiden. Jeg har i mange debatter blitt møtt med at det er resultatene som teller, ikke antall kroner som blir brukt. Jeg er selvfølgelig enig i at det er resultatene som teller, men vi kommer ikke unna at for å få resultater må man også velge å bruke ressurser for å oppnå dem. Jeg mener at det ikke er urimelig at vi ser de ressursene vi bruker, i forhold til hvor store inntekter vi faktisk har. Det handler for meg om anstendighet.

Høyre og Fremskrittspartiet har funnet sammen på mange områder i sine alternative budsjetter, bl.a. å gjennomføre store skattekutt. Men de har også funnet sammen i å kutte i bistandsbudsjettet. Fremskrittspartiet vil kutte over 8 mrd. kr, mens Høyre vil ta en drøy milliard. Begge disse partiene tar til ordet for å bruke mer frihandel og nedbygging av tollbarrierer for å løse fattigdomsproblemet. Arbeiderpartiet er ikke i mot handel, men vi tror ikke at det i seg selv er løsningen. For oss handler utvikling og

fattigdomsbekjempelse om adskillig mer enn det. For oss handler det om å bidra til å få på plass infrastruktur og utvikle næringsliv. Det handler om å bygge opp helsevesen, om å hindre at kvinner dør når de føder, og om å gi barn skolegang. Det handler om å bidra til demokratiutvikling, ta oppgjør med korrupsjon, bekjempe diskriminering og gjøre folk i stand til å ta ansvar for utviklingen i eget land.

Når Høyre skriver i innstillingen at de ønsker å fjerne norsk bilateral støtte til Latin-Amerika og redusere kraftig til Asia, blir jeg bekymret. Jeg blir bl.a. bekymret for det arbeidet som gjøres i Latin-Amerika når det gjelder menneskerettigheter. Da Fremskrittspartiet lanserte sitt budsjett, kunne man lese om store kutt til Afrika, til sivilt samfunn, til internasjonale organisasjoner, fred, forsoning, demokrati og vaksiner – listen er dessverre lang. Og det gjør meg ikke mindre bekymret enn Høyre sine kutt. Jeg tenker på hvor effektivt vaksiner er når det gjelder å bekjempe barnedødelighet, på det enormt gode arbeidet som norske frivillige organisasjoner gjør verden over, på viktigheten av å bidra til fredsbygging. Poenget er at Høyre og Fremskrittspartiets kutt ville ha gitt store konsekvenser.

Arbeiderpartiet ønsker en annen politikk. Vi ønsker en solidarisk politikk, og derfor er jeg glad for at det er regjeringens forslag til budsjett som vil bli vedtatt i løpet av natten en gang.

Tord Lien (FrP) [21:54:58]: Jeg vil begynne med noe så utradisjonelt som å peke på at jeg mener at statsminister Stoltenberg hadde et godt poeng i sitt innlegg når han sa at det ikke er bare på grunn av at vi fant oljen at vi har kunnet utvikle det samfunnet vi har i dag.

Lille julaften 1969 ble daværende statsråd i Industridepartementet Sverre Rostoft varslet om at oljeselskapet Philips hadde funnet olje på Ekofisk, og at funnet var drivverdig. Vi hadde funnet gull. At vi fant olje var ikke i seg selv årsaken til at vi er kommet dit vi er i dag. At vi fikk på plass en god forvaltning og et godt skatteregime for næringen var også viktig. Men det som har hatt størst betydning for utviklingen for norsk petroleumsnæring og den betydningen næringen har fått for Norge i årene etterpå, var det teknologiløftet visjonære politikere fra mange partier la til rette for i årene umiddelbart etter 1969.

Basert på kompetanse vi hadde innenfor bergverksdrift, geologi og maritim sektor kunne vi gjennom forskning, en aktiv industri og teknologiutvikling bygge opp en petroleumskompetanse som gjorde at vi kunne utvikle oljeressurser som tidligere hadde vært utilgjengelig på grunn av for mye trykk, for høy temperatur, for dypt vann eller med en reservoarkvalitet som gjorde utvinning av olje og gass vanskelig.

Ekofisk er i seg selv et skinnende eksempel på denne utviklingen. Da produksjonen startet i 1971, regnet man med at feltet ville produsere 20 pst. av hydrokarbonene som lå i feltet, og at feltet måtte stenge rundt 1990. I dag, 40 år senere, er feltet fortsatt i produksjon, og man regner med å utvinne 60 pst. av reservoaret, altså tre ganger så mye som teknologien i 1971 ga rom for – kanskje blir det enda mer. Årsaken til denne rivende teknologiske utviklingen som har skapt grunnlaget for mesteparten av det norske petroleumseventyret, er at flertallet i denne salen, også i Arbeiderpartiet, på 1970-tallet hadde visjoner for hva vi skal leve av i framtiden.

I skolen ble det satset på språk og ikke minst realfagene fikk et løft. På høyskoler og universiteter ble teknologiutdanning gitt de vilkår som skulle til for å utdanne de ingeniører, geologer og kjemikere man behøvde for å realisere verdiene i Nordsjøen, og senere i Norskehavet og Barentshavet. Samtidig ble tekniske forskningsinstitutter bygget opp og gitt finansielle muskler på relativt kort tid, for å levere forskningsresultater som kunne hevde seg bra i en europeisk kontekst.

Med denne bakgrunnen er det jo egentlig bare trist i dag å debattere det visjonsløse budsjettet som Stoltenberg-regjeringen har lagt fram. Begrepet «stø kurs» har jo fått nytt innhold. Mens et fartøy er på vei til å gå på grunn, hjelper det veldig lite å ha stø kurs.

Situasjonen i dag er at én av fem som fullfører ti år i den rød-grønne fellesskolen, ikke kan lese godt nok til å tilegne seg innholdet i en avisartikkel eller en skolebok. Situasjonen er den at matematikkunnskapene hos norske elever ligger flere år bak elever i mange andre OECD-land – og langt under snittet. Situasjonen er at nesten halvparten av de som starter på ingeniørutdanning ikke fullfører, og at det i sum utdannes for få teknologer.

Det burde være til alles glede at våre eldre lever lenger enn tidligere. Det gjør imidlertid at flere trenger mer helse- og omsorgstjenester. Samtidig skal regjeringen gjennomføre en samhandlingsreform som vil medføre et stort, nytt kompetansebehov. Uansett hvem som har flertall i denne sal, må det der ute der de eldre er – for de er i veldig liten grad til stede i denne sal – finnes kompetente hender til å levere og utvikle de tjenestene som de eldre trenger.

Når det gjelder forskningen, som må lede an på veien mot en mer effektiv forvaltning og et mer konkurransedyktig næringsliv, er det ikke mye å skryte av. I et budsjett som innholder påplusninger på mange felt, blir forskningen ikke tilført noe løft for 2011. Forskningsrådet slår tvert imot fast at budsjettet vil medføre en realnedgang. Det er trist. De store konsekvensene kommer først i 2012, når avkastningen av dagens forskningsfond kommer til å bli dramatisk redusert på grunn av at de rentebærende papirer fra Forskningsfondet kommer til å få signifikant dårligere rente i 2011.

Det har vært mye snakk om handlingsregelen i dag. Men i lov om Statens pensjonsfond står det at petroleumsinntektene skal «underbygge langsiktige hensyn ved anvendelse av statens petroleumsinntekter».

Jeg kan vanskelig se for meg hvordan man bedre kan utnytte landets store petroleumsinntekter nettopp til å underbygge langsiktige hensyn, enn å investere mere midler i kunnskap og forskning. Fremskrittspartiet foreslår å tilføre Forskningsfondet 20 mrd. kr utover regjeringens forslag. Det vil få lite betydning i 2011, men jeg lover her og nå at jeg vil ta opp akkurat det forslaget også i debatten neste år, for forskningsbudsjettet for 2012 kommer til å få store utfordringer.

Torfinn Opheim (A) [22:00:15]: Vi lever på en rolig

øy i et opprørt hav, sa statsministeren. Slik kan vi karakterisere den økonomiske situasjonen vi har her i landet, når vi registrerer hva som skjer rundt oss.

I land etter land i Europa gjennomføres det dramatiske økonomiske omstillinger, omstillinger som skal føre til at utgiftene på statsbudsjettene kommer overens med inntektene. Vi får servert bilder og historier som med all tydelighet viser at rettigheter som har vært bygd opp gjennom mange år, tar det svært kort tid, faktisk bare med et enkelt politisk vedtak, å bygge ned.

Reaksjonene fra mange er harde og til dels voldsomme, enten det gjelder økte studieavgifter for studenter eller lavere lønn for offentlig ansatte – forståelig nok. I sum viser dette likevel hvor viktig det er å ha orden i økonomien, og det har vi.

Så vil noen hevde at så lenge oljepengene renner inn i statskassen i Norge, skal det mye til for å ha uorden i budsjettet. Bare det var så enkelt! For bare noen måneder siden var det flere som skrek over seg om faren for «hollandsk syke» – at det ble brukt for mye oljepenger, og at vi dermed tæret på oppsparte midler. Nei, vår oljepengebruk står i sterk kontrast til de fleste andre land som har vært så heldige at naturresursene har gitt store inntekter. Vi sørger for at hele befolkningen får gleden av inntektene naturressursene gir oss – altså en god fordelingspolitikk.

Vi må likevel erkjenne at utgangspunktet vårt er helt annerledes når vi skal lage et budsjett for 2011, enn for de aller fleste andre land i Europa. Vi er heldige.

Budsjettet for neste år er nok en byggestein i velferdsstaten. Vi ønsker å bygge ut den norske velferdsstaten for det er mangler og skjevheter som skal rettes opp, som f.eks. frafallet i den videregående skolen. Det er for høyt – det kan vi slå fast. Nå er ikke dette et særnorsk fenomen, men like fullt er det for høyt. Det dramatiske med dette er selvsagt at de som ikke fullfører videregående skole, får det vanskeligere senere i livet, både med å komme ut i ordinært arbeidsliv, et arbeidsliv som i stadig større utstrekning krever høy kompetanse, og også ved at sannsynligheten for å bli arbeidsufør er mye større hvis du ikke får en god grunnutdanning.

Jeg er glad for den fokuseringen som er på frafall i den videregående skole. Jeg er glad for at dette har et nasjonalt fokus. Samtidig er det viktig å presisere at hovedansvaret for et godt skolemiljø ligger hos eieren. Dette gjelder både det faglige blant lærere og at det er god trivsel blant elevene, for å nevne noe. Derfor er jeg glad for at vi ikke skal legge ned eieren, fylkeskommunen. Jeg forstår rett og slett ikke at vi kan få en god skole der frafallet skal avta, samtidig som en kutter en halv milliard kr til eieren – særlig ikke når den aller største oppgaven til fylkeskommunen er drift av videregående skole. Det er nettopp dette Høyre og Fremskrittspartiet gjør i sine budsjettforslag. Jeg forstår det ikke.

Vi er snart 5 millioner innbyggere i dette landet. Vi ønsker at det skal bo folk i hele landet og prøver å legge forholdene til rette for dette. Derfor er distriktspolitikken viktig. Dette går også sterkt fram av Soria Moria-erklæringen.

Et viktig element i dette er regional utvikling. Jeg tror at det er de som har skoen på, som vet best hvor den trykker. I dette ligger det at det er fylkeskommunen som kjenner sitt område eller sin region best og dermed vet best hvilke tiltak eller prosjekt som vil bidra til regional utvikling. Men det betinger selvsagt at det er økonomiske muskler til dette. Vel, i og med at vi ikke kutter 1,5 mrd. kr til regionale utviklingsfond, slik Høyre gjør, er det heldigvis slike midler også til rådighet i 2011.

Det har gjennom tidene vist seg at når det etableres gode forhold mellom partene i arbeidslivet og myndighetene, får samfunnet igjen for det gjennom en stabil og forutsigbar utvikling. Dette får vi til gjennom stor tillit til hovedsammenslutningene. Fradragsretten for fagforeningskontingenten er selvsagt viktig for høy deltakelse i fagforeninger, noe som de aller fleste partier er tilhenger av. Jeg er overbevist om at denne biten i samfunnsmodellen vår bidrar i vesentlig grad til en stabil og mer rettferdig utvikling som gir plass til langt flere i arbeidslivet, og som sikrer at arbeidslivet fungerer etter de normer og regler som partene og myndighetene sammen utformer. Men da fatter jeg ikke hvorfor Høyre svekker denne fradragsretten så dramatisk, og at Fremskrittspartiet fjerner den. Hvis Høyre på den ene siden sier at de er for høy andel fagorganiserte i arbeidslivet, og samtidig svekker fradraget, gir ikke dette noen mening. Dette er den eneste plassen Høyre kommer med en skatteskjerpelse, altså til de fagorganiserte. For et sterkt signal!

Jan Arild Ellingsen (FrP) [22:05:25]: Som vanlig er det en interessant og spennende debatt med en klar ideologisk forskjell. Det synes jeg er bra, for det gjør det lettere for dem på utsiden å kjenne seg igjen i det politiske landskapet når det gjelder deres muligheter til å påvirke og gjøre sine vurderinger av det.

Etter å ha hørt på budsjettdebatten i dag er den like forutsigbar som den ellers har vært: det er to klare leirer som påpeker hvor ille det blir når den andre driver butikken. Samtidig er det vel et faktum at det går bra. Det kunne gått enda bedre, vil noen si, men alt i alt har vi et fortrinn som mange andre vil misunne oss.

Det hadde også vært fristende og sagt, etter å ha hørt på debatten i dag, at jeg regner med at revidert er avlyst i og med et såpass perfekt budsjett, selv om det selvsagt gjenstår å se. Det kan jo være noen merinntekter man ikke er klar over!

Alt i alt overrasker det meg når jeg hører posisjonen som forsvarer budsjettet så langt man makter og litt til, at man ikke er kommet lenger i å løse de problemene man har. Det er ikke noe nytt at vi sliter med at elever slutter i videregående skole. Det er ikke noe nytt at vi ikke får de karakterene vi ønsker å få i grunnskolen, hos grunnskoleelevene. Det er ikke noe nytt at vi ikke har en eldreomsorg som det skinner av. Det er ikke noe nytt at kommunene sliter med vedlikehold det være seg på vei eller på bygningsmassen sin. Det er ikke noen nyheter i dette. Men hvert år har vi altså et flertall – nå har vi hatt det siden de rød-grønne vant valget – som forteller hvor bra alt er. Hvorfor har ikke problemene blitt mindre? Det overrasker meg. Og jeg må si at det er ganske sjelden man møter en lokalpolitiker som sier halleluja, budsjettet er lagt på bor-

det. Det har jeg til gode å høre. Jeg har hørt at folk har lagt det på bordet, men uten hallelujaet, selvfølgelig.

Det er også sånn at ordførere fra de rød-grønne partiene ser store utfordringer ved å gjennomføre det de ønsker å gjøre, selv om det er den rød-grønne regjeringen – deres egne – som legger fram budsjettet. Da er det i hvert fall opp til flere muligheter når det gjelder å analysere hvorfor det er såpass vanskelig. Kan det være fordi politikken som flertallet i denne salen står for, ikke er god nok? Har vi for dårlige lokalpolitikere? Det ville selvfølgelig være det enkleste å si, men sannsynligvis også veldig dårlig gjort overfor dem. For det er vel også et faktum at én av grunnene til at man sliter med rekruttering til lokalpolitikken, er at man føler at det er vanskelig. Å fordele armod har aldri vært noen særlig suksessfaktor. Derfor tror jeg mange kvier seg for det, for man ser at dette stopper ikke. Det blir ikke noe bedre, man ser ikke noen særlig lysning i det. Det synes jeg er trist og leit, for vi er helt avhengig av å ha oppegående, flinke folk i kommunene våre til å gjøre jobben der.

La meg også si et par ting om noe vi ikke har snakket så mye om, nemlig Forsvaret og de vi har i Afghanistan, samtidig som vi står her og diskuterer budsjettet for neste år. En liten del av det, ca. 1,2 mrd. kr, er satt av til å bruke i Afghanistan. Hva kostnadene vil bli, må vi komme tilbake til hvis det blir et revidert, kanskje. Men det er ikke tvil om at vi altså har noen som er en del av samfunnet vårt, som tar en mye større daglig belastning enn det vi på Stortinget gjør, enn det de fleste av oss gjør. Jeg synes det er på sin plass å gi dem en honnør og sørge for at vi har et nødvendig fokus på de oppgavene de er satt til å løse, situasjoner de ikke nødvendigvis velger seg inn i, men som de er nødt til å gjøre det beste ut av. Da synes jeg det er rart at vi ikke er enda flinkere til å gi dem det beste utstyret som er å framskaffe. Vi har, etter mitt skjønn, som kanskje ett av ekstremt få land, råd til å gjøre nettopp det, til å gi de av våre som skal stå der det er skumlest og aller mest risikofylt, det beste utstyret, slik at de kan gjøre jobben på en mest mulig forsvarlig måte. Vi gjør ikke det. Vi har en krangel om investeringer i kjøretøy. Vi har en krangel om våpentyper. Vi har en krangel om ressursene som er tilgjengelig, f.eks. på evakueringssiden, på helikoptersiden, og hva vi greier å få til der. Det er altså en del av det sikkerhetsnettet Stortinget gir sine styrker i utenlandsoperasjoner. Det er mulig at de rød-grønne er stolte av det, synes det er bra. Fra Fremskrittspartiets side synes vi det er altfor dårlig, og vi har mange ting som vi burde ha gjort bedre.

En annen ting som kommer opp før jul, er avtalen om delelinjen. Norge får altså et vesentlig større havområde. Jeg har problemer med å se at man har tatt høyde for det i budsjettet når det gjelder tilstedeværelse av kystvakt. Jeg regner med at fregattene våre skal ligge til kai i Bergen mer eller mindre hele neste år også. Kanskje vi skulle installere noen blomsterkasser, så det pynter enda mer opp.

Det er noe med at når man gjør store investeringer, bør man jo samtidig sørge for at man nyttiggjør seg investeringene. Hvis ikke, er det sånn at vi etter mitt skjønn holder skattebetalerne for narr. Det bør vi ikke gjøre. Vi bør faktisk ha større respekt enn som så.

Presidenten: Presidenten er nok av den oppfatning at det helt sikkert vil komme et revidert budsjett til neste år, så da vil det være anledning til å komme tilbake til saken.

Gunvor Eldegard (A) [22:10:34]: Eg har lyst til å starta med å fortelja om da eg tok toget inn til Stortinget i dag. Da møtte eg ei dame som i vaksen alder hadde mista synet sitt. Men no gjekk alt så mykje betre, fortalde ho meg, fordi ho hadde fått ein førarhund. I dag hadde ho tenkt å ta turen til Nesodden. Då tok ho først buss frå Ås til Ski, og så tok ho toget til Oslo S. Så gjekk ho og hunden til Aker Brygge, og så tok dei ferja ut til Nesodden.

Dette synest eg eigentleg er ei fin historie som viser at det i alle fall skjer mykje godt i velferda i landet også.

FN har igjen kåra Noreg til verdas beste land å bu i. Helse og utdanning og små forskjellar i inntekt er ting som trekkjer oss opp.

For Arbeidarpartiet er «Arbeid til alle» den viktigaste målsetjinga. Med arbeid til alle kan me kjempa mot fattigdom, og me skapar likestilling og integrering. Me må sikra arbeid til alle, og så må me skapa morgondagens arbeidsplassar. Det viktigaste for menneska er å ha ein jobb å gå til – det gjev meining i kvardagen, og ein kan vera med og bidra til fellesskapen. Difor må me alltid satsa på å skapa framtidas arbeidsplassar, og me må ha gode tiltaksplassar for dei som eventuelt mistar jobben sin. Me må sørgja for at det er anstendige arbeidsforhold for alle, og også sørgja for at folk får lov til å bidra med dei evnene dei har.

Entreprenørskap er viktig, og den norske modellen er med på å fremja entreprenørskap. Når helse og utdanning er gratis, er det fleire som med ein gründer i magen tør å satsa på ideen sin.

Så må me ta omsyn til konkurranseutsett industri. Difor kan me ikkje bruka for mykje oljepengar, for det kan føra til høgare renter, som igjen fører til sterkare kronekurs, og som igjen vil ramma det konkurranseutsette næringslivet.

Her i landet kan me vera fornøgde med at me har gått igjennom finanskrisa med den lågaste arbeidsløysa i Europa. Me ser no at situasjonen er litt betre i nokre land i Europa, men framleis skjør.

Noreg har ein liten og open økonomi. 80 pst. av det me eksporterer, går faktisk til Europa. Difor vert me òg veldig påverka når det går dårleg i Europa.

Denne veka har me høyrt om Irland. Dei må redusera budsjetta sine, dei må auka skattane, og dei er avhengige av hjelp frå EU. Folk i Irland, som folk mange andre plassar i Europa, må betala dyrt for at økonomien kom ut av kurs. Her i Noreg har me hatt moglegheita til å bruka mange pengar i dårlege tider. Men da må me òg bruka mindre i gode tider. Me må ha orden i økonomien. Det er det som er grunnlaget for å lukkast med arbeid, produksjon og velferd.

Difor er eg glad for at regjeringa sørgjer for eit budsjett som reduserer avstanden til 4 pst.-bana, og at ein allereie i 2010 kan vera tilbake på 4 pst.-bana. Det trudde eg at Høgre òg var interessert i. Dei har jo sagt at dei skal vera ein garantist for orden i økonomien. Men seinast i Dagbladet i dag las eg at leiaren i Høgre sa: «Vi

sier ja til regjering med Frp.» I VG sa finanspolitisk talsmann i Framstegspartiet og i Høgre at dei hadde like hovudprioriteringar i budsjettet. Men Framstegspartiet seier i sine merknader: «Disse medlemmer forholder seg ikke til handlingsregelen (…)» Med to jamstore parti er eg litt uviss på garantien frå Høgre om orden i økonomien.

For Arbeidarpartiet er det å ha orden i økonomien det viktigaste for landet. Da kan me skapa framtidas arbeidsplassar. Da kan me vareta det konkurranseutsette næringslivet, og me kan sørgja for at velferda er berekraftig, slik at framtidige generasjonar òg får nyta godt av formuen vår.

Eg har lyst til å nemna eit par prioriteringar. Eldrepakken har me snakka om mange gonger i dag. Eg synest likevel det er viktig å nemna auka tilskot til bygging av sjukeheimsplassar, med verdigheitsgaranti og med ein ekstra milliard til kommunane. I tillegg har me ein verdigheitpakke på 53 mill. kr, som skal styrkja det gode samarbeidet med frivillige krefter innan eldreomsorga.

Heilt til slutt har eg lyst til å seia litt om samferdsle. Eit av dei viktigaste samferdsleprosjekta i Noreg er med på prioriteringslista i år òg, med 366 mill. kr til ombygging av Ski stasjon og 186 mill. kr til vidare planlegging av Follobana. Arbeidet er godt i gang, til stor glede for alle dei som ventar på betre tog!

Me skal vedta eit budsjett som held orden i økonomien, som har klare prioriteringar for arbeid og for velferd – eit budsjett der alle skal med.

Dag Ole Teigen (A) [22:16:19]: To år etter konkursen i Lehman Brothers og den akutte krisen i finansmarkedene er det fortsatt stor ubalanse i internasjonal økonomi. Obama har fått på plass en Wall Street-reform, og amerikansk økonomi er i vekst. Men USA har fortsatt høy arbeidsledighet, høyt budsjettunderskudd og høy statsgjeld.

Hjemme i Europa har den greske gjeldskrisen krevd både en redningspakke, som Hellas, eurolandene og IMF ble enige om, og stramme innsparingstiltak, som førte til dramatiske protester med tragisk utfall i Aten. I London foreslår David Cameron å kutte ca. en fjerdedel av britiske budsjetter, bortsett fra innen helse og bistand. I går ettermiddag la den irske regjeringen fram en spareplan som kan få EU og IMF med på en redningspakke også for dem. Portugal, Italia og Spania trues alle av høy statsgjeld.

Dette er virkeligheten – utenfor Norge. Her får kommunene en såkalt eldremilliard på 2010-budsjettet – fordi skatteinntektene blir *større* enn man trodde. Den sterke norske økonomien skyldes selvsagt vår unike tilgang på naturressurser, men også god politisk styring. I 2011-budsjettet tas det ansvar for å stramme inn og tilpasse oss en normalsituasjon etter den ekspansive finanspolitikken under finanskrisen.

I dag vedtar vi et anstendig budsjett, med gode tiltak for klima, helse og omsorg. Klimaforliket følges opp med tiltak mot avskoging. Sykehusene gis mulighet til å øke pasientbehandlingen, det gis lån til bygg ved sykehusene i Østfold, Bergen og Stavanger, og det kommer nye pilotprosjekter for kreftscreening. Kommunene rustes opp økonomisk og kan bygge ut eldreomsorgen.

Framover er full sykehjemsdekning en spesielt viktig oppgave. Vi må få på plass 12 000 nye sykehjemsplasser og omsorgsboliger og 12 000 nye årsverk i pleie og omsorg. Alle med behov for det må ha rett til sykehjemsplass. Sammen med Samhandlingsreformen for helsevesenet, som følges opp gjennom tilskudd til bl.a. lokalmedisinske sentre, og, etter hvert, ny helse- og omsorgslov og ny folkehelselov er dette en ny giv på helse- og omsorgsområdet i tiden framover.

Jeg leste reaksjoner fra opposisjonen i Bergens Tidende dagen etter at budsjettet ble lagt fram, og fant nokså lite av felles profil. For eksempel trakk Høyre fram manglende skattelettelser, Fremskrittspartiet eldreomsorgen, Kristelig Folkeparti rusbehandling og Venstre utdanning. Og jeg undres over hva som er opposisjonens felles prosjekt, utover enigheten om å kaste oss.

Vi har prøvd borgerlige regjeringer før. Forrige gang betalte vanlige folk mer skatt enn i dag, mens de rikeste betalte mye mindre. Norge brukte mindre penger på å vaksinere verdens barn enn hva vi gjør i dag, det var mindre vekst til sykehus og kommuner enn hva det er nå, og det siste året med borgerlig regjering fikk vi nedgang i tallet på årsverk i pleie og omsorg.

Hvem kan se seg over skulderen og oppriktig ønske seg dette tilbake? Eller, rettere sagt: Hvem kan oppriktig ønske seg et enda blåere alternativ, med enda mer av det samme?

Jeg er glad for at regjeringen og Kristelig Folkeparti er enige om mye i den økonomiske politikken. Fremskrittspartiets og Høyres alternative budsjetter får derimot fram skillet mellom flertallet og det blå-blå alternativet, der skattekutt er førsteprioritet, og der det sosioøkonomiske fokuset vendes bort fra vanlige folk med vanlige jobber til høytlønte med mindre vanlige jobber.

Høyre oppfordrer til å «skape mer, ikke skatte mer». Det er klart at skattekutt kan ha dynamiske effekter. Men ideene om at skattekutt gir mer tilbake til offentlige budsjetter enn kuttet koster i seg selv, er omtrent hva Bush senior for 30 år siden kalte for voodooøkonomi, mens Bill Clinton fastslo at «tilbudssideøkonomi fornekter matematikken».

Hva man tjener, er ikke bare et produkt av egen innsats, men også av de medfødte mulighetene konteksten gir. På samme måte som vi som fødes i et land med voldsomme naturressurser, har et ansvar for å bidra globalt for dem som er født mindre heldige enn oss, kan progressive skattesystemer fordele mulighetene mer rettferdig her hjemme.

Norge har klart å kombinere økonomisk vekst med mer rettferdig fordeling enn de fleste andre land i verden. Det er viktig, fordi mindre forskjeller kan skape større etterspørsel og gi vekst i økonomien, og fordi små forskjeller skaper tillit og stabilitet, men, mest av alt, med en lett omskriving av Clintons ord, fordi Norge simpelthen fungerer bedre når flere mennesker har en sjanse til å leve sine drømmer.

Sigvald Oppebøen Hansen (A) [22:21:20]: I dag er det freistande å halde eit innlegg «på vegne av dem som

ikke har sluppet fram med sine krav» overfor samfunnet. «Disse har heller ikke stemmerett», slik at mistanke om taktiske omsyn skulle vere unødvendig. Våre barn og barnebarn, «de neste generasjoner», ja dei som skal ta over etter oss, skal også få ta del i den offentlege «velferden og tryggheten» inn i framtida. Det er vår moralske og økonomiske plikt.

Dei siterte orda er ikkje mine ord, men orda til tidlegare stortingsrepresentant og noverande finansminister Sigbjørn Johnsen i ein stortingsdebatt på slutten av 1990-talet, eg trur det var våren 1997. Dette er kloke ord – og like relevante i dag som den gongen.

Den tidlegare amerikanske presidenten Herbert Hoover sa følgjande: Salige er våre barn og barnebarn, for dei skal arve vår gjeld. Og så kan eg leggje til, arve våre byrder, dersom me ikkje ser inn i framtida og slår ring om våre gode fellesskapsløysingar.

Me må gjere dette arbeidet. Framtida strekkjer seg lenger enn til og med året 2011. Gode fellesskapsløysingar er avgjerande viktige for å etablere eit kvalitativt velferdssamfunn. Konkurranseutsetjing og privatisering på desse områda kan på kort tid rive ned alt det som me steg for steg har bygd opp sidan den andre verdskrigen. Da er ikkje svaret skattelette, privatisering og meir for pengane.

Eg kjenner mange i offentleg og privat sektor som gjer ein utruleg god jobb. Det må vere psykisk nedbrytande heile tida å høyre at ein ikkje strekk til. Ofte blir resultatet at desse flotte menneska hamnar på andre budsjettpostar: sjukeløn eller uføretrygd. Det er arbeid og verdiskaping me lever av, og dess fleire som er i arbeid, dess lettare blir det å betale framtida sine rekningar. Arbeidskrafta er vår viktigaste ressurs. Det er både usosialt og uøkonomisk å la vere å gjere alt me kan for å få folk ut av arbeidsløysekøen og over i arbeid.

Det er viktig å velje det som er viktigast. Me har kunnskap om andre land og andre demokratiske system som historisk har meint at meir konkurranse er sunt, og at private løysingar gjev meir for pengane. Det har i mange tilfelle gått gale med desse landa, og det er ingen grunn for oss til å gjere dei same feila.

Me må slå ring om våre fellesskapsløysingar og den norske modellen. Særinteresser, som mindre skattar og lågare avgifter, er øydeleggjande for det økonomiske opplegget som er skapt. Me kan ikkje no svikte våre barn og barnebarn.

Tryggleik og velferd heng nøye saman. Trygge menneske er lykkelege menneske. Fellesskapsløysingar, arbeid og rettferdig fordeling er stikkord for å redusere kriminaliteten og auke tryggleiken. Derfor er det så avgjerande viktig å fokusere på det førebyggjande arbeidet. Og eg er stolt av den innsatsen dagens regjering har ytt på dette området. Me har teke mange steg mot eit tryggare samfunn.

Regjeringa har satsa kraftfullt på politiet, på domstolane og på kriminalomsorga dei siste fem åra, og no ser me mange positive resultat av ein aktiv, heilskapleg justispolitikk, med meir politikraft, færre lovbrot, fleire fengselsplassar, kortare soningskøar og eit meir effektivt domstolsapparat. I tillegg er regjeringa veldig aktiv på den internasjonale arenaen for å styrkje justissamarbeidet.

Førebygging av kriminalitet er viktig. Førebygging kan spare mange for store smerter og store tap. Her er politiet, i samvirke med andre offentlege og private aktørar, viktige brikker. Derfor må det vere eit klart mål å få mest mogleg politikraft ut av dei midlane som blir løyvde.

Marianne Marthinsen (A) [22:26:22]: Dette er en debatt om statsbudsjettet, men jeg har lyst til å starte innlegget mitt et litt annet sted.

Jeg bor i og representerer Oslo – Oslo øst, for å være helt nøyaktig. Der lever vi kortere, vi har lavere inntekt, og vi bor dårligere enn folk vest i byen. Vi har høyere risiko for hjerte- og karsykdommer og andre kroniske sykdommer, vi spiser dårligere og beveger oss mindre – vi har til og med en høyere risiko for ulykker enn folk vest i byen. Kort sagt kommer vi egentlig dårligere ut på alle indikatorer det er mulig å bruke for å måle levestandard.

I skolen ser vi en segregeringstendens. Oslo er i ferd med å få en delt skolestruktur. Seks skoler i Oslo har over 90 pst. minoritetsspråklige elever. På noen skoler startet det i høst ikke en eneste elev med etnisk norsk bakgrunn. Det trenger ikke være et problem i seg selv, men mange barn på samme sted som ikke har gode nok norskkunnskaper, er et problem. Det nytter ikke å late som noe annet.

Oslo øst har en overrepresentasjon av rusinstitusjoner og sosiale institusjoner. Vi har en overvekt av kommunale boliger, hvor man til alt overmål må betale markedsleie for å bo, slik at folk blir tvunget til å bli klienter for å kunne betale husleien sin.

De siste dagene har VG skrevet om et borettslag i Sinsenveien, et sted som omtales som Norges nye slum, hvor de kommunale leilighetene ligger tett, og hvor 240 av 450 beboere mottar sosialstøtte. Sinsenveien er ikke et unikt tilfelle på Oslos østkant. Det er et sted hvor Oslo kommune har solgt leiligheter som de leier tilbake i stor skala som kommunale leiligheter, konsentrert på ett sted. Og byrådets svar når de konfronteres med det, er at dette er «privat eiendom», og at «det er eier som har ansvar for å holde boligene ved like».

I Gamle Oslo lever hvert tredje barn under fattigdomsgrensen. I min bydel, Grünerløkka, gjelder det én av fire. Hvert fjerde barn i mitt nabolag lever under fattigdomsgrensen.

Jeg erkjenner at utfordringene er store, og at stat og kommune har et felles ansvar. Men det virkelig bekymringsfulle her er at Oslo har en sosialbyråd fra Høyre, Anniken Hauglie, som ikke vil innrømme at Oslo er en delt by. Hun har sagt rett ut at for Byrådet i Oslo er det ikke noe mål å utjevne sosiale forskjeller. Det sier hun, som er sosialbyråd i en by hvor en T-banetur på et kvarter innebærer en forskjell i forventet levealder på tolv år. Og hun er sosialbyråd for Høyre, partiet som nå har adoptert sine svenske kollegers retorikk og begynt å snakke om utenforskapet.

Jeg synes det er interessant å se på de tunge budsjettsatsingene til Høyre. Det er en milliard til vei, det er en milliard til forskning – det kan være hyggelig nok – og så

er det ti milliarder i skattelettelser. Fagforeningsfradraget står igjen som den eneste – og for høyresiden – symbolsk viktige skjerpelsen. Samtidig tar programmet deres til orde for en brutalisering av arbeidslivet. De skal ha sykelønnskutt, og i trontaledebatten fikk vi en viktig avklaring fra Erna Solberg: Høyre vil gjeninnføre den gamle privatskoleloven. Det betyr kommersialisering av den norske skolen, og budsjettet deres legger opp til en kommersialisering i helsesektoren.

Skattekutt og privatisering gir dårligere og mindre effektive velferdstilbud. En svekkelse av offentlig sektor betyr privatisering, det betyr mer egenbetaling og større forskjeller. Vi vet at det skaper forskjeller. Også Høyre vet det, men de er vel ikke opptatt av det.

Og så er det ganske paradoksalt at de som står mest utenfor, de som Høyre snakker om når de bruker ordet utenforskap, de som står utenfor arbeid, er de eneste som ikke får noen som helst gevinst ut av Høyres mest markante budsjettsatsing, nemlig skattelettelser. Det er vanskelig å snakke om utenforskap med troverdighet når man står for en sånn politikk. Man kan ikke med troverdighet snakke om dem som faller utenfor, når man ikke vil gjøre noe med de sosiale forskjellene i Oslo – og jeg antar at den holdningen kan overføres til å gjelde landet som helhet.

Høyre framstår som et parti som ikke skjønner sosioøkonomiske strukturer, som ikke skjønner betydningen av at hvor i en by eller i et land du er født og vokser opp, hva foreldrene dine gjør, hvilke holdninger de har, former deg og legger tunge føringer for hvordan du selv får det. Menn på østkanten i Oslo lever tolv år kortere enn menn på vestkanten. Det virker som om Høyre ikke skjønner at det handler om levekår, hvor belastende jobb man har, hvor mye støy og svevestøv man utsettes for, hva slags naboer man har. Det handler ikke om at folk på vestkanten er flinkere til å spise frukt og grønt og går på tur oftere enn folk på østkanten, for det kan man nemlig få inntrykk av når man hører f.eks. Erik Lundesgaard fra Høyre snakke om dette.

Vi prioriterer annerledes. Vi prioriterer inkluderende arbeidsliv fordi vi vet at det er nøkkelen til at folk skal klare seg bra. Høyre styrer i Oslo. Vi ser hvordan forskjeller i folks muligheter til å leve gode liv får vokse og bli større, og at Høyre sier det er helt greit.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [22:31:49]: Statsministeren lovte i valgkampen at han skulle fylle bassengene. Når vi nå ser på vannbassengene rundt om i landet, ser vi at de tømmes veldig fort. Kraftkrisen holder på å bli et faktum også denne vinteren.

I Adresseavisen i går var det et leserbrev om at kraftkrisen må løses. Det besynderlige med innlegget var at det var skrevet av en stortingsrepresentant fra Arbeiderpartiet og en fylkesordfører fra Arbeiderpartiet – et parti som altså har styrt landet i fem og et halvt år og har hatt all mulighet til å fikse kraftkrisen. Men fem og et halvt år senere er det fortsatt noe en må skrive kronikk om for at man skal gjøre noe med det.

I dagens debatt utfordrer jeg Senterpartiet, som sitter med olje- og energiministeren, til å si hvilke tiltak de kan komme med som vil bøte på situasjonen, og ikke minst hjelpe dem som økonomisk blir rammet av de høye kraftprisene. Svaret venter vi fortsatt på, for det var ingen tiltak. Det var bare prat om hvor mye en hadde gjort for å bygge ut mer kraft. Men en står unektelig i den situasjonen en gjør i dag, selv om en har åpnet et par kraftverk her og der. Problemet er at dimensjonene i regjeringens politikk ikke oppveier utfordringene i samfunnet.

Olje- og energiministeren har vært i Bergen i dag. Han hadde med seg to løsninger på kraftsituasjonen: en kraftlinje, som fortsatt ligger flere år fram i tid, men som regjeringen så langt har brukt fem år på, og utkobling av kraft. Det er egentlig en ganske puslete tilnærming i en energinasjon som Norge.

Regjeringen har mer verktøy i verktøykassen, hvis de vil bruke det, hvis de tør å utfordre seg selv. Arbeiderpartiets tidligere næringsminister kalte verktøykassen for et smykkeskrin. Jeg synes ikke dagens energipolitikk er mye å pynte seg med.

La meg nevne noen tiltak som en kunne tatt inn over seg, f.eks. gass. Bruk mer gass i landet. Vi har brukt 2,5 mrd. kr på mobile gasskraftverk. Det har altså vært regjeringens eget prefererte tiltak, men gud hjelpe meg om de mobile gasskraftverkene skal tas i bruk for å rasjonere på vann. En har flere aktører som ønsker å bygge gasskraftverk i fullskala: BKK i Hordaland, Industrikraft Møre i Møre og Romsdal, Hammerfest Energi i Finnmark. La dem få lov, gjerne med statlig engasjement på CO_2-rensing som på Mongstad, men la dem få sjansen.

La oss se på hvilket potensial vi har når det gjelder vann. La oss diskutere om igjen vern av Vefsna. La oss se på småkraftsatsingen for å få vekk fem års saksbehandlingskø, og la oss se om ikke tiden er moden for å evaluere vernede vassdrag for å kunne utnytte energiressursene og samtidig ivareta verneverdiene som lå til grunn for vernet i sin tid.

La oss ta en kikk på Enova og la dem få lov til å gjøre en regional innsats der det trengs, og ikke bare ha generelle virkemidler. Og ikke minst, Enova har mye kapital, men de har altså ikke lov til å bruke kapitalen der det får god virkning nå. Husholdningsstøtten – pengene til akkurat den posten i støtteordningen har de ikke lov til å overføre internt. Det må vi kunne myke opp i.

En burde kunne si at elavgiften skal reduseres når strømprisen blir ekstremt høy over tid. Vi vet at forbruk av strøm er nærmest uavhengig av pris. Hvis en i etterkant sier at elavgiften refunderes fordi strømprisene har vært over et visst nivå, vil det heller ikke påvirke markedsetterspørselen og dermed markedsprisen på strøm.

I dagens budsjett har en samlet opposisjon fremmet et forslag om å gjøre noe med bostøtteordningene, sånn at en i forkant gir et bedre signal til vanlige folk, ikke minst til de fattige, om at de ikke trenger å skru ned varmen hvis strømmen blir dyr. Bostøtten vil da kunne tre inn, men her ligger regjeringen an til å stemme mot. Det synes jeg er veldig trist. Vi er altså vitne til en tafatt energipolitikk, der en skryter av hvor mye penger Enova har fått tildelt, men veldig lite av hva Enova får utrettet – og det er jo det som gjelder.

Det samme ser vi i petroleumspolitikken. Åm-utvalget skisserte en mulig brutto ekstrainntekt på 7 000 mrd. kr – enorme verdier – ved at vi får utnytte energiressursene som ligger i Nordsjøen. Regjeringen svarer på det med å kutte i petroleumsforskningen.

Regjeringen sier at Jan Mayen er det mest interessante området vi akkurat nå jobber med, med størst dynamikk. Jeg har til gode å treffe en oljemann som synes at Jan Mayen er interessant å reise til, knapt på ferie – enda mindre sende et boreskip i den retningen.

Lofoten må derfor avklares. Barentshavet øst må avklares. SV sa i trontaledebatten at Barentshavet øst er «langt fram». Jeg håper at arbeiderpartifolkene i denne salen er av en annen oppfatning.

Dag Terje Andersen hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Tore Nordtun (A) [22:37:22]: Det har vært en uskreven regel i dette storting gjennom mange år at en skal forholde seg til fagdepartementene når en utarbeider sine alternative budsjett. Alle partier står selvsagt fritt til å stille spørsmål og gå igjennom de mottatte utredningene og beregningene.

Fremskrittspartiet har i alle år brukt mer penger enn alle oss andre, men i år går det langt over hva som egentlig er anstendig. Regnestykkene til dette partiet henger ikke lenger på greip – overhodet! Partiet løser dette ved å se bort fra Finansdepartementets beregninger og lager sine egne regnestykker. Får de ikke de svarene de vil ha, setter de opp sine egne beregninger for å få det til å gå i hop. Det fører ikke til noe godt. Regningen kommer til slutt.

Hva vil konsekvensene bli av en slik politikk – hvis alle skulle holde på på den måten, uten forankring i virkeligheten? Da ville statsfinansene komme ut av styring og kontroll, og folk ville selvfølgelig merke det til de grader. Folk må kunne stole på at de politiske beslutningstakerne opptrer på en ryddig, ordentlig og forsvarlig måte når de er blitt bedt om å styre våre statsfinanser. Den tryggheten er ikke til stede med Fremskrittspartiets politikk. Fremskrittspartiets politikk er et steg mot et utrygt samfunn.

La oss se: Flere av Fremskrittspartiets inndekningsforslag er ikke realistiske og bryter selvsagt med god budsjettpolitikk. Blant annet har de lagt til grunn en betydelig reduksjon i utgiftene til uførestønader, sykepenger og dagpenger, uten at det fremgår hvilke innstramminger som skal gjennomføres. Det er klart at den enkelte arbeidsledige vil spørre seg: Hva mener Fremskrittspartiet om den trygden som jeg skal få per dag, per uke? Nei, det vet de ikke – det er bare et cirkatall. Den uføretrygdede vil si: Hva blir min utbetaling i denne måneden? Nei, det er bare et cirkatall, fordi vi bare har kuttet kjapt. Dette er uforsvarlig og useriøst! At landets nest største parti opptrer på denne måten, er historisk i norsk politikk. Det er en fornærmelse mot Stortingets arbeid, men ikke minst overfor det norske folk – alle velgere uansett partifarge. De fører velgerne bak lyset med en slik uansvarlig opptreden.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [22:40:21]: Det å kunne føle seg trygg – for seg selv, for sine nærmeste og for sin eiendom er en av de mest grunnleggende rettighetene som vi har i et demokratisk samfunn. Likevel er det svært mange i vårt samfunn som føler seg utrygge i sin hverdag, og det er jo et paradoks i det landet i verden som skulle kunne sørge for at innbyggerne har den trygghet som de har krav på.

Fremskrittspartiet har i en årrekke hatt et betydelig press på den sittende regjeringen for å øke justisbudsjettene slik at folk kan få en økt trygghet i hverdagen. Jeg skal være ærlig og innrømme at regjeringen delvis har fulgt opp dette. Det har blitt tilført midler til justissektoren i de senere år, men beklageligvis er ikke dette nok.

Når justiskomiteen er ute og reiser og besøker politidistriktene, f.eks., får vi høre at det ikke blir kompensert fullt ut for lønns- og prisvekst. Heller ikke nye stillinger blir fullt ut kompensert. I justissektoren har vi derfor fortsatt behov for betydelig tilførsel av midler. Det viser Fremskrittspartiets alternative budsjett, med over 700 mill. kr ekstra til justisetaten – over 500 mill. kr ekstra bare til politietaten.

Økt tilførsel av midler og riktig bruk av eksisterende midler er noe som krever betydelig fokus og satsing fremover, for når vi som storting tilfører en slik etat betydelig mer midler, er vi nødt til å kunne kreve økt politikraft, økt effektivitet i domstolene osv. Det er derfor rart – i et land som burde ha alle forutsetninger – at ikke alle politistudentene, f.eks., har fått fast stilling nå som det snart er jul. Tidligere i år tok justiskomiteen imot den danske justiskomiteen. Jeg tok da opp denne problemstillingen med dem, om det var slik at nyutdannet politi i Danmark ikke fikk jobb. De forsto ikke problemstillingen. Derfor har jeg, etter et år i justiskomiteen, blitt overrasket over hvordan denne sektoren fungerer. Men det er klart at det er i denne salen problemet ligger og ikke ute i etaten.

Anders B. Werp (H) [22:43:42]: Statsbudsjettet skal legge til rette for folks trygghet og velferd, og det skal legge til rette for nasjonens utvikling. Derfor er det nedslående å lese Miljøverndepartementets budsjettproposisjon. Der framgår det nemlig at regjeringen vil sikre gjenværende såkalte inngrepsfrie naturområder i størst mulig grad.

Hva har så dette med finansdebatten å gjøre? Jo, det berører hvordan vi kan utnytte våre naturressurser. Slik «inngrepsfrie naturområder» nå er definert, utgjør de nemlig 45 pst. av landets areal. Og ikke nok med det: Ut fra definisjonen må man også ta hensyn til en randsone på 1 km rundt de inngrepsfrie naturområdene. Da er 70 pst. av landarealet berørt – med begrensninger for berørte grunneiere, næringsdrivende og kommuner, uten at det gis erstatning eller kompensasjon til dem som berøres.

Muligheten til å forvalte naturressursene er en bærebjelke for utvikling og aktivitet i Distrikts-Norge, men under denne regjeringen opplever vi en massiv overføring

av makt over arealene til statlig byråkrati. Dette skjer på bekostning av den private eiendomsretten og det lokale selvstyret.

Tidligere i år tok Høyre opp det lovmessige grunnlaget for å legge restriksjoner på så mye som 70 pst. av landarealet. Svaret vi fikk fra miljøvernministeren, var en henvisning til fire ulike lover. Men ikke en eneste av disse lovene omtaler begrepet «inngrepsfrie naturområder».

Spørsmålet må likevel ha gjort et visst inntrykk på statsråden, for i den nevnte budsjettproposisjonen fra hans departement, henvises det nå til hele 16 lover som hjemler de inngrepsfrie naturområdene. Men heller ikke i en eneste av disse lovene omtales dette begrepet. Et slikt kraftig angrep på eiendomsretten og det lokale selvstyret har altså ikke blitt vedtatt gjennom lovbehandling her i Stortinget. Dette er i seg selv alvorlig, og det kommer vi tilbake til under en senere behandling av et representantforslag fra Høyre.

Men det har altså også en annen side, nemlig at det hemmer muligheten til en fornuftig bruk av våre naturressurser – bruk som er i tråd med lokale tradisjoner, og som på en balansert måte kombinerer bruk og naturvern.

Derfor vil Høyre at begrepet «inngrepsfrie naturområder» ikke lenger skal tillegges vekt ved behandling av arealsaker. Vi vil gi grunneierne frihet under ansvar til å forvalte sin eiendom, og vi har tillit til lokaldemokratiets gode evne til å balansere ulike samfunnshensyn i sin kommune.

Men dessverre snur den rød-grønne regjeringen ryggen til både grunneiere og kommuner.

Geir-Ketil Hansen (SV) [22:46:45]: På årets statsbudsjett er det øremerket 2,7 mrd. kr til regional- og distriktspolitikk. Holder vi kompensasjonsmidlene for differensiert arbeidsgiveravgift utenom, er bevilgningen på vel 2 mrd. kr. Dette er penger som skal gå til bedriftsetablering, lokalt entreprenørskap, kvinnesatsing, ungdomssatsing og bosetting i distriktene. Det er de aller viktigste virkemidlene vi har i distrikts- og regionalpolitikken – øremerkede og målrettede penger. Høyre og Fremskrittspartiet foreslår i sine alternative budsjettforslag å kutte disse midlene i sin helhet for å finansiere skattelettelse i størrelsesordenen 12 mrd. kr.

Det er distriktene som taper aller mest. Nord-Norge taper hele 588 mill. kr, trøndelagsfylkene 193 mill. kr, Vestlandet 342 mill. og innlandsfylkene 156 mill. Når så Høyre i tillegg foreslår å kutte 200 mill. kr frå den nasjonale satsingen på innovasjon, redusere overføringene til landbruket med 1,7 mrd. kr, halvere distriktsstøtten til Posten, framstår høyrepartienes alternative statsbudsjett som totalt blottet for regional- og distriktsprofil – direkte distriktsfiendtlig.

For Nord-Norges del vil Høyre øremerke 200 mill. kr til utvikling av petroleumskompetanse i leverandørindustrien. Alt skal styres mot oljesektoren – mot åpning av Lofoten, Vesterålen og Senja.

Så snur partiene ryggen til det øvrige næringsliv. Gode eksempler på hva disse midlene har bidratt til i Nord-Norge, er RECs industrietablering i Glomfjord og Narvik – 600–700 arbeidsplasser i solindustrien. Utviklingen av Høgskolen i Bodø til Universitetet i Nordland er også et eksempel – en nordnorsk suksesshistorie. Den tunge satsingen som nå gjøres i Nord-Norge på reiseliv, med destinasjonsselskaper i Nordland, Troms og Finnmark og en felles nordnorsk reiselivsmarkedsføring, vil i sin helhet måtte avvikles dersom disse partienes budsjettforslag hadde blitt vedtatt.

Legger vi til grunn landsdelenes andel av skatteinngangen, vil 34 pst. av den skattelettelsen som foreslås her, tilfalle Oslo og Akershus, mens f.eks. 6 pst. tilfaller Nord-Norge. Jeg vet ikke hvor partienes distriktsrepresentanter har vært når disse forslagene er behandlet. Enten har de ikke skjønt hva de har vært med på, eller så har de sovet svært tungt i timen.

Jette F. Christensen (A) [22:49:43]: Det har ikke vært så mye snakk om likestilling fra Høyre og Fremskrittspartiet i denne debatten. Det er ikke så merkelig, for det er ikke så veldig mye å snakke om i deres budsjetter når det kommer til likestilling. Regjeringens budsjett er heldigvis et budsjett for likestilling og mot kulturell urettferdighet. Vi har skapt et samfunn som vi ønsker at så mange som mulig skal være med på å bygge videre, på likt grunnlag, uavhengig av kjønn.

Sjøl om det ikke er lov til å legge slike hensyn til grunn ved ansettelser, ser man til stadighet at unge, barnløse, samboende kvinner blir nedprioritert fordi arbeidsgiver antar at kvinnen om kort tid vil være lenge borte fra jobb på grunn av familieforøkelse. Dette gjelder særlig i små bedrifter. Tanken på at en mann like gjerne kan være borte like lenge fra jobben av samme grunn, er ikke like etablert, og det er det menn som tjener på – uten at de nødvendigvis ønsker det. Det fortelles om flere arbeidsplasser og miljøer hvor det kulturelt overhodet ikke er lagt til rette for at menn skal få være hjemme for å være far.

En anleggsarbeider som jeg har snakket med om dette, beskrev denne kulturen ved å sette den godt over middels på spissen. Han sa: Kollegene mine ville trodd jeg var homo hvis jeg var borte fra jobb i fire måneder for å passe barnet mitt.

Regjeringen ønsker å legge til rette for at flest mulig skal få delta aktivt i sitt eget familieliv, og derfor har vi gått inn for å utvide pappakvoten. Slik kan far få mer anledning til å være delaktig tidlig i sitt barns liv, og arbeidslivet skjønner og blir vant til at fedre også kan være borte. Disse ukene vi har gitt far, utover den ordinære foreldrepermisjonen, kan familiene si ja eller nei til. Mer valgfrihet enn det får en på en måte ikke.

Likevel har man hørt representanter fra Høyre og Fremskrittspartiet si at de ønsker å fjerne pappakvoten, på samme måte som de ikke ønsket barnehageutbygging på 1980-tallet, lovbestemt rett til barnehageplass, makspris i barnehager osv.

På tross av Høyre og Fremskrittspartiet som sinker har vi kommet ganske langt med likestilling i Norge, men vi vil fortsette til vi er i mål. De mørkeblå synes derimot at vi har kommet langt – altfor langt – faktisk så langt at de vil snu på hælen og gå tilbake igjen.

Argumentet de bruker, er at den valgfrie pappakvoten hindrer valgfriheten. Her faller jeg av. Hvordan er det mulig å kalle en ordning som legger til rette for at familier kan ta et reelt valg om hvem som skal være hjemme, for noe annet enn valgfrihet? Regjeringen ønsker å legge til rette for at lønn og makt skal bli bedre fordelt gjennom å få næringslivet til bedre å se at menn og kvinner kan være like delaktige, både hjemme og på jobb.

Jeg håper noen representanter fra Høyre eller Fremskrittspartiet senere i debatten kan svare meg på hvordan de tror at deres forslag om å ha dyrere barnehager og fjerne pappakvoten vil skape et mer likestilt samfunn med større og mer reell valgfrihet i familien.

Åge Starheim (FrP) [22:52:54]: Vi er no vitne til ei storstilt sentraliseringsbølgje, styrt av Arbeidarpartiet. Eg stiller meg undrande til at Senterpartiet kan stille seg bak dette. Eg vil nemne det som skjer ved våre lokalsjukehus, der dei no sentraliserer bort fødeavdelingar og akuttberedskap innanfor kirurgi.

Samstundes ser vi òg Arbeidarpartiet sine planar om ei storstilt sentralisering av politikammer, f.eks. vert Sogn og Fjordane ståande utan politikammmer.

Ifølgje offentleg statistikk har det aldri skjedd ei så storstilt sentralisering som i dei åra den raud-grøne regjeringa har sete med styringsmakta i dette landet.

Senterpartiet har gjennom fleire valkampar brukt mesteparten av tida til å åtvare folk i distrikta mot oss i Framstegspartiet, og kome med skuldingar om at kjem vi til makta, vert det ei rasering av distrikta. Senterpartiet sin distriktspolitikk har vore einsretta for subsidiering av landbruket. I den siste tida har det kome fram tal som viser at det vert lagt ned minst eitt gardsbruk kvar einaste dag. Dette må bety at Senterpartiet i regjering har mislykkast totalt, og det viser òg at dei har ført bøndene bak lyset med sine lovnader.

Vår landbrukspolitikk er at det berre er større landbrukseiningar som kan sikre landbruket i distriktet. Det er berre Framstegspartiet sin politikk som kan stoppe sentraliseringsbølgja, med vår satsing på infrastrukturbygging og verdiskaping i heile landet. Dette kan sikre og tryggje eksisterande arbeidsplassar, og det vil vere heilt nødvendig dersom målet er å skape nye arbeidsplassar.

Regjeringspartia skryter hemningslaust av at det aldri før har vore løyvt så mykje pengar til dei viktige sakene som i den tida den raud-grøne regjeringa har styrt landet. Sanninga er at det i den same tida har vore ein formidabel auke i kostnadene, som faktisk overskrid løyvingane. Resultatet er ikkje vanskeleg å sjå rundt om i kommunane, og vi høyrer no at storparten av kommunane må kutte i tenester til sine innbyggjarar.

Framstegspartiet meiner det er eit enormt innsparingspotensial i statleg verksemd, der byråkratiet veks uhemma. Framstegspartiet har gjort framlegg om at vi berre skal ha to forvaltningsnivå, stat og kommune, der kommunane får mykje av den makta og mynda som i dag ligg til fylkeskommunen.

Framstegspartiet ønskjer å leggje ned fylkeskommunen, noko som vil gje store økonomiske innsparingar. Vi ønskjer også å omstrukturere Kommune-Noreg, slik at vi får sterke og robuste kommunar som kan vareta framtidas krav til tenesteproduksjon. Ved å gjennomføre våre endringar, desentralisere beslutningsprosessar og slanke byråkratiet vil det offentlege få økonomisk ryggrad som vil setje våre politikarar i stand til å yte tilfredsstillande tenestetilbod til landets innbyggjarar.

Elisabeth Aspaker (H) [22:56:08]: Bærekraftig vekst oppstår ikke av seg selv. Den må skapes og bygges nedenfra. Høyre ønsker et samfunn med muligheter for alle, et samfunn som evner å gi trygghet for den enkelte og hjelpe dem som trenger det mest.

Velferdssamfunnets viktigste institusjon er derfor skolen. Kunnskap er den viktigste byggesteinen i ethvert menneskes liv. Vår evne til å tilegne oss kunnskap er helt avgjørende for hvilke dører som senere vil stå åpne for oss, og for vår evne til å kunne bidra til fellesskapet.

Høyres politikk for en ny sjanse og muligheter for alle bygger på et skolesystem som løfter kunnskap og kompetanse hos enkeltindividet, og er en politikk for sosial mobilitet. Derfor har Høyre i sitt alternative budsjett lagt inn en betydelig satsing på utdanning og forskning. Høyre satser i alle ledd, fra 1. klasse til studenter og forskere.

Årets elevundersøkelse viser at én av fire norske femteklassinger ikke får nok utfordringer i skolen. Det er en klar beskjed til våre lærere om å høyne ambisjonene på elevenes vegne.

Når syv av ti lærere i en undersøkelse gjort av Utdanningsforbundet svarer at de er motivert for etter- og videreutdanning, er det en klar beskjed til regjeringen om å høyne ambisjonene på lærernes vegne.

Statsministerens mantra i siste nyttårstale var at kunnskap trumfer alt. Hvis Jens Stoltenberg mente det han sa, er det underlig at utdanning ikke kom ut som vinner i dette statsbudsjettet. Frafall i videregående skole og unge mennesker som ikke fullfører sin utdanning, er et alvorlig samfunnsproblem. Regjeringens satsing på «Ny GIV» er foreløpig mye ord og lite handling. Situasjonen er alvorlig når det gjelder tilgang på lærlingplasser. Yrkesretting av fag på de yrkesfaglige studieretningene går ikke langt nok, og alternative opplæringstilbud som «Skole på byggeplass» står nå i fare for å bli nedlagt. Det er uforståelig at det skal ta halvannet år å samle partene i arbeidslivet for å mobilisere flere lærebedrifter, og det er uforklarlig treghet eller motstand mot tilbud som skal bidra til at flere elever motiveres til å fullføre videregående opplæring.

Rød-grønne skoleprioriteringer kommer i et merkelig lys når det blir viktigere å lovfeste frukt og grønt og lovfeste leksehjelp med ufaglærte hjelpere, enn det er å ta et virkelig løft for at landets lærere skal kunne møte sine elever med enda bedre faglig ballast.

Høyre har svært tydelige skoleprioriteringer. Vi vil bruke de store pengene i skolen på flere timer og til å sikre oss motiverte og kompetente lærere. Det er ikke en politikk for privatisering og kommersialisering av skolen, slik flere rød-grønne politikere har hevdet her i dag. Tvert imot er Høyres politikk og budsjett en solid satsing på norsk offentlig grunnskole.

Alf Egil Holmelid (SV) [22:59:21]: Eg må seie at eg har blitt litt overraska over retorikken til opposisjonen i dag. På den eine sida skuldar dei posisjonen for å drive svartmåling av verste slag når vi peikar på kva deira alternative budsjett vil føre til, men på den andre sida unnser dei seg ikkje for å drive grov svartmåling av det landet som kjem så høgt opp på alle FN-statistikkar. Så kritikk av opposisjonen er svartmåling, og svartmåling av posisjonen er heilt naturleg. Eg har litt problem med å sjå den logikken og retorikken som opposisjonen har prøvt å føre i dag, men eg skal over til det som er mitt tema i dag, og det er næringspolitikk.

Det eg vil ta utgangspunkt i, er at kunnskap er ein utruleg viktig basis for å drive ein god næringspolitikk. Poenget med kunnskap er at vi må kople kunnskapen til bedriftene for at det skal bli god næringspolitikk av det. Vi har ein del verkemiddel i Noreg som er nettopp lagde til rette for at vi skal kople kunnskap mot bedrifter. Vi har noko som heiter Norwegian Centres of Expertise, og vi har eit program som heiter Arena. Desse programma fungerer slik at store og små bedrifter slår seg saman, og så jobbar dei tett saman med eit universitet eller ein høgskole.

Eg har vore i ein situasjon der eg har hatt gleda av å jobbe i ein del slike nettverk. Det er heilt fantastisk å sjå korleis både bedriftene, og spesielt dei små bedriftene, og lærarkreftene på universiteta blomstrar når dei får komme saman i eit slikt nettverk. Då får bedriftene, og spesielt dei små bedriftene, oppdatert kunnskap, og undervisingskreftene på universitet får oppdatert problemstillinga til å undervise sine studentar med. Det er noko av den mest effektive, og det er noko av den mest kunnskapsbaserte utvikling vi kan drive når det gjeld næringsutvikling.

Då må eg seie at det overraskar meg storleg at Høgre nettopp har gått laus på den programposten i Kommunaldepartementet sitt budsjett som vi skal bruke til å støtte Norwegian Centres of Expertise og Arena. Det som undrar meg endå meir, er at når eg i to replikkar her har spurt Høgre-representantar kvifor dei gjer det, nektar dei for at det har skjedd. Så det tyder på at Høgre ikkje eingong veit kva dei gjer, når dei kuttar i noko av det viktigaste næringspolitiske verkemidlet vi har.

Janne Sjelmo Nordås (Sp) [23:02:21]: Nærings- og samferdselspolitikk er som hånd i hanske. Vi krymper landet med gode infrastrukturprosjekter. Dette er viktig i langstrakte Norge, som har stor produksjon av varer og tjenester landet rundt.

Norsk landbruk er viktig for bosetting og sysselsetting i store deler av landet, og næringens viktigste oppgave er å produsere trygg og ren mat for egen befolkning.

Vi har en kommende matkrise på gang internasjonalt. Én milliard av verdens befolkning sulter i dag. Vi vet at verdens befolkning vil øke de nærmeste årene. I 2050 vil vi være om lag ni milliarder mennesker på jorden. Det innebærer at vi må doble matproduksjonen i denne perioden hvis vi skal brødfø alle. Også i Norge vil befolkningen øke de nærmeste årene. I dag importerer vi over halvparten av maten vi spiser her til lands, og det setter oss i en sårbar posisjon dersom det skulle oppstå en internasjonal krise.

Tilgang på mat for egen befolkning er helt grunnleggende for en nasjon. Nasjonal matforsyning er en del av beredskaps- og forsvarspolitikken. Derfor må vi øke norsk matproduksjon som en følge av utviklingen.

Med dette bakteppet er det god grunn til å spørre hvilket ansvar Høyre og Fremskrittspartiet tar for norsk matforsyning når vi ser deres forslag i statsbudsjettet. Høyre vil kutte 1,7 mrd. kr til landbruket, og Fremskrittspartiet er ikke mindre snau og vil kutte 6,4 mrd. kr. Senterpartiet er ikke villig til å gamble med tilgang til mat for landets befolkning. Det er det Høyre og Fremskrittspartiet gjør med kuttene i overføringene til landbruket.

Vi vil opprettholde et levende og mangfoldig landbruk og et bærekraftig skogbruk over hele landet. Derfor er det viktig å videreutvikle inntekts- og velferdspolitikken i næringen for å oppnå dette. Jeg ser derfor fram til at regjeringen skal legge fram en egen stortingsmelding for å gjennomgå nettopp dette politikkområdet.

En aktiv landbrukspolitikk er en forutsetning for næringer innen utmark, reiseliv og næringsmiddelindustri. Åpne kulturlandskap og et rikt biologisk mangfold er viktig for å skape attraktive reiselivsprodukter landet over.

Vi i Senterpartiet er derfor positive til satsingen på reiseliv i Nord-Norge, som kommer på statsbudsjettet igjen i 2011. Vi ser positive resultater av denne satsingen, og det er viktig at den videreføres.

Det er også gledelig at fjellregionen i vest har tatt til orde for et tettere samarbeid for å styrke reiselivet i denne delen av landet.

Vi er også opptatt av matproduksjonen i «den blå åkeren», og vi synes det er positivt at regjeringen legger opp til en bærekraftig vekst i havbruksnæringen i Troms og Finnmark i 2011. Jeg vil for min del også takke for at vi fikk tildelt tre konsesjoner, to i Nordland og en i Hordaland, til dem som mistet konsesjonen i den ankerunden som var – en lykkelig løsning på en lei sak.

Landbruk, skogbruk, reiseliv, fiskeri og havbruk er store distriktsnæringer, og alle er svært avhengige av gode transportårer. Vi vil flytte mer gods fra vei til bane og sjø. Derfor må vi se på gode godsknutepunkter der omlasting kan finne sted.

Koblingen mellom næring og samferdsel er åpenbar for Senterpartiet, og derfor investerer vi så tungt som vi gjør i gode samferdselsprosjekter.

Line Henriette Hjemdal (KrF) [23:05:40]: Jeg synes den rød-grønne gasskraftpolitikken fortjener en liten visitt i denne finansdebatten.

Jeg hadde ikke trodd at SV og Senterpartiet ville gjøre urenset gasskraft stuerent i Norge, og også ville åpent subsidiere utslipp på flere millioner tonn CO_2 i året. Fremskrittspartiet har tidligere vært alene om en slik politikk i Norge, men med de rød-grønne har Fremskrittspartiet fått selskap.

Status for regjeringens gasskraftpolitikk er at den er konkurs. I 2005 lovet regjeringen å rense gasskraftverket på Kårstø innen 2009. I 2006 lovet regjeringen å rense Mongstad innen 2014. Vi husker alle statsministerens nytt-

årstale fra 2007. I dag kan ikke regjeringen love rensing verken på Kårstø eller Mongstad innen 2020.

Blir dette virkelighet, kan vi antakelig se langt etter å innfri målsettingene i klimaforliket fra denne sal.

Dette er alvorlig – en alvorlig melding for klimaet vårt. Når renseplanene går i vasken, skulle en tro at regjeringen, en regjering med SV og Senterpartiet om bord, i det minste ville sørge for at Mongstad- og Kårstø-gasskraftverkene ble pålagt å betale for CO_2-utslippene sine – men den gang ei. De rød-grønne utslippskameratene subsidierer CO_2-utslippene fra Kårstø og Mongstad med over 0,5 mrd. kr i året.

Sammenliknet med gasskraftverket på Snøhvit, som betaler full CO_2-avgift og full kvotepris, slipper Kårstø og Mongstad unna med en tiendedel av CO_2-avgiften og får alle sine kvoter tildelt gratis fra staten.

Avlysning av månelanding, skrinlegging av Kårstø-rensing og subsidiering av utslipp er det største politiske nederlaget i norsk politikk på veldig mange år, og dette kommer til å farge den rød-grønne regjeringens ettermæle. Det blir et kullsvart ettermæle.

I Kristelig Folkepartis alternative budsjett foreslår vi full CO_2-avgift på Kårstø og Mongstad, som på Snøhvit. Vi bevilger 55 mill. kr til å gjenoppta anbudskonkurransen for å få fullskala rensing på Kårstø.

Regjeringen bryter med prinsippet om at forurenser skal betale – et hovedprinsipp i Soria Moria-erklæringen, et hovedprinsipp i festtaler, men dessverre ikke et hovedprinsipp i den konkrete politikken som i dag går gjennom dette hus.

Hadia Tajik (A) [23:08:54]: I Dagbladet i dag sier Erna Solberg og Siv Jensen at de har funnet sammen. Jeg er glad på deres vegne. Men dette er et politisk partnerskap som kan varig endre Skole-Norge. Vi risikerer å gå fra en god offentlig fellesskole med noen få private supplement til en offentlig fellesskole med et uoversiktlig antall privatskoleinnslag og kommersielle privatskoler. Det vil svekke innholdet i fellesskolen fordi det vil tappe den for ressurser, og det vil svekke oppslutningen om fellesskolen fordi de som har råd til det, vil velge privatskoler for sine barn. I sum vil det skape et A-lag og et B-lag i Skole-Norge.

Det som er litt pussig, er at Høyre nesten ikke vedkjenner seg dette. Representanten Aspaker følte til og med behov for å presisere at Høyre satser på fellesskolen. Jeg registrerer også at Høyre heller ikke omtaler de private skolene i sitt alternative budsjett. De er ikke engang verdiget en fotnote i det 78 sider lange alternative budsjettet. Men i trontaledebatten måtte Høyre-leder Erna Solberg helt til slutt innrømme i avslutningsinnlegget sitt at jo da, de ville jo egentlig ha den gamle friskoleloven som gir et frislipp for privatskoler. De ville ha den tilbake.

Når Solberg sier i dag at de har funnet sammen med Fremskrittspartiet, må vi ta det på alvor. Ja, ifølge Dagbladet sier representanten Solberg til og med at det er Fremskrittspartiet som har nærmet seg Høyre, og ikke omvendt. Da kan vi bare anta at når Fremskrittspartiet legger inn 70 mill. kr ekstra i tilskudd til private skoler, ligger dette tett inntil de prioriteringene som Høyre mener er riktig.

Vi trenger ikke lure på hva dette betyr i praksis. Vi har jo sett deler av det før. Det var Høyre som åpnet for at et utenlandsk skolekonsern skulle åpne privatskoler i Norge. Det var Høyre som fristet privatskoleeiere til å sende søknader som tilsvarte en fordobling av antall privatskoleplasser. Det var Høyre som etterpå måtte se at de private John Bauer-skolene i Oslo og Bergen, som de selv hadde godkjent, ble avkrevd millioner av kroner av Utdanningsdirektoratet fordi skolene hadde brutt forutsetningene om at alle inntektene skal komme elevene til gode.

Noe av det første vi gjorde i regjeringskontorene, var å stoppe privatiseringspolitikken til høyrepartiene. Vi vil ha en god offentlig fellesskole for alle. Vi vil ikke ha et A-lag og et B-lag i skolen.

Nå som Høyre og Fremskrittspartiet selv sier at de har funnet sammen, har jeg noen skolepolitiske utfordringer til dem:

– Kan Høyre og Fremskrittspartiet garantere at de ikke vil tillate skoler som vil tjene penger på norske elever?
– Kan de garantere at de ikke vil svekke den offentlige fellesskolen med privatskoler som tapper fellesskolen for ressurser?
– Kan de garantere at de ikke vil slippe markedstenkningen inn i skolen?

Det ville vært greit å få avklart dette.

Vigdis Giltun (FrP) [23:12:07]: Østfold har fått merke regjeringens næringsfiendtlige politikk. Ikke bare når det gjelder avgifter som fører til en stadig økende grensehandel, men også når det gjelder rammebetingelser til bedrifter som satser på fornybar energi, har regjeringens avgiftspolitikk fått negative følger. Tap av anbud er et resultat av at regjeringen brukte både måneder og år på å ta fornuftige avgjørelser for å gi norske forbrenningsanlegg en ørliten mulighet til å konkurrere med sine svenske kolleger, og den mye omtalte biodieselsaken førte til at Uniol som skulle produsere fornybart drivstoff, gikk konkurs. Regjeringspartienes medlemmer bagatelliserer hva som skjedde i biodieselsaken, men uforutsigbare rammebetingelser og avgifter som bidrar til konkurransevridning, får skadevirkninger som henger i i lang tid etter at regjeringen har fjernet avgiftene. Uforutsigbare rammebetingelser påvirker også satsingsviljen til utenlandske og lokale investorer som frykter at tilsvarende uforutsigbare krumspring fra den rød-grønne regjeringen kan føre til store tap.

Fremskrittspartiet vil i motsetning til regjeringen sikre at Moss Lufthavn Rygge kan utvikle seg til en internasjonal flyplass. Vi vil gi konkurransedyktige rammevilkår, bl.a. for å skape utvikling i næringslivet og nye arbeidsplasser. Regjeringen hindrer også næringsutvikling med den nye plan- og bygningsloven som hindrer at lokale politikere kan ta avgjørelser for å skape utvikling i fylket.

Finansministeren uttalte tidligere i dag at velferdstjenestene ikke skal være avhengig av den enkeltes økonomi, men politikken regjeringen fører, resulterer i det motsatte.

Helseforsikring og privat behandling øker når regjeringen kun lar pasienter som betaler privat, få benytte store

deler av det eksisterende behandlingstilbudet. Statsministeren kjenner tydeligvis ikke situasjonen. Han var stolt over at Ringvoll Klinikken faktisk hadde avtale med Helse Sør-Øst. Ja, det er riktig det – avtale for fire operasjoner av de 25 som de kan utføre. Da er det mye ledig kapasitet igjen.

Hvordan sørger så regjeringen for å få folk over fra trygd til jobb? Det er ikke rart at regjeringen ikke forstår Fremskrittspartiets politikk. Ved å sørge for rask behandling, at folk blir friske, og at folk får hjelp til å komme i jobb, vil man unngå at flere er uføre.

Regjeringen kutter i tiltaksplassene. De kutter i VTA-plassene. Tilretteleggingstilskuddet blir ikke forbedret. Kvalifiseringsplassene er det ingen grunn til å tro det vil bli flere av, og kanskje nettopp på grunn av den stønaden regjeringen har gått inn for, er det vanskelig for kommunene å opprette nok plasser.

Antallet yngre arbeidsledige og trygdede øker. Fremskrittspartiet sier nei til passive stønader til yngre mennesker. Det må satses på å få ungdommen i arbeid.

Når det gjelder kommunene, øker eiendomsskatten, og det er stikk i strid med det regjeringen har lovet. Regjeringen har lovet at skattene ikke skal øke. Eiendomsskatt er også skatt, og for folk flest spiller det ingen rolle hvem som krever inn skatten. Eiendomsskatten rammer enkeltmennesker.

Tove-Lise Torve (A) [23:15:29]: Vi ønsker alle å leve trygge og gode liv. Trygghet for liv og helse, familie, hus og heim er viktig for alle. Trygghet kan bygges på mange måter, bl.a. gjennom en ansvarlig økonomisk politikk, som regjeringen fører. Regjeringens justispolitikk bidrar også til trygghet.

Da Bondevik II-regjeringen var historie, sto det nærmere 3 000 straffedømte i soningskø. Denne lange soningskøen medførte stor frustrasjon:

– frustrasjon hos ofre som visste at gjerningspersonene gikk fri mens de ventet på å bli innkalt for å sone straffen sin
– frustrasjon hos de ansatte i kriminalomsorgen som følte at de aldri hadde hodet over vannet
– frustrasjon hos de straffedømte selv, som gjerne ville sone sin straff, slik at de kunne komme seg videre i livet som lovlydige borgere
– og sist, men ikke minst stor frustrasjon hos folk flest over de urimelig lange soningskøene

Dette var en uholdbar situasjon som det måtte ryddes opp i. Regjeringen satte i gang et omfattende arbeid med en stortingsmelding som pekte ut retningen for kriminalomsorgen. Meldingen fikk det betegnende navnet Straff som virker – mindre kriminalitet – tryggere samfunn. Vi ser nå betydelige resultater av regjeringens målrettede innsats.

Bevilgninger på nærmere 2 mrd. kr har bl.a. medført at antall straffegjennomføringsplasser fra 2006 er økt med om lag 800. Av disse er rundt 650 nye fengselsplasser. Innholdet i soningen er betydelig forbedret gjennom skoleavdelinger og bibliotek, rusmestringsenheter og Nav i fengsel – for å nevne noe.

Jeg har brukt mye tid på å sette meg inn i justisfeltet og har bl.a. besøkt godt over halvparten av alle fengslene. De ansatte i kriminalomsorgen gjør en fantastisk jobb for enkeltmennesker og samfunnet og fortjener stor honnør.

På min fengselsturné har jeg møtt mange innsatte som har fortalt at innholdet i soningen er avgjørende. Historien om han som tok fagbrev i bilfaget under soning, og som fikk fast jobb i bedriften hvor han hadde praksis, gjorde sterkt inntrykk på meg. Han skulle snart løslates og gjenforenes med kjæresten sin. Nå hadde han råd til å kjøpe seg egen leilighet og begynne på livet. Rusproblemene, og dermed den stadige jakten på penger med tilhørende kriminalitet, var erstattet med fullført utdanning, jobb og bolig – en skikkelig solskinnshistorie som viser at det nytter.

I mai i år ble det lagt fram en nordisk tilbakefallsstudie. Den viser at Norge kommer best ut, med en tilbakefallsprosent på 20 pst. Det er et godt bidrag til et tryggere samfunn å få ned tilbakefallsprosenten.

Trond Helleland (H) [23:18:54]: Etter å ha hørt uttallige innlegg i kveld skulle en tro at en var på en debattcamp i AUF: Si så mye negativt du klarer om motstanderne, dvs. høyrepartiene, på 3 minutter!

I innlegg etter innlegg har eget budsjett blitt lagt til side – siste innlegg var for så vidt et unntak – og egen politikk gjemt bort og usofistikerte angrep på Høyre framført i heseblesende tempo på inn- og utpust. Jeg lurer på om det er satt opp en premie til utdeling på juleavslutningen til den rød-grønne politiker som klarer å si mest negativt om sine motstandere på 3 minutter.

Denne debatten avslører en regjering på defensiven. Hovedtemaet er hvor ille det vil gå landet når Norge får ny regjering i 2013. For det synes jo nærmest opplest og vedtatt i de mange innleggene at det blir et skifte, og at det blir interessant å høre hvem som skal være med. Er det Høyre og Fremskrittspartiet? Er det Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, osv.? Det har vært hovedtemaet hos de rød-grønne. Jeg må si det må være litt stusslig for en finansminister å sitte og høre på at hans partifeller og andre fra de rød-grønne kun er opptatt av andres politikk og ikke framhever det som de selv burde synes var et godt budsjett.

Men, all right: Heikki Holmås holdt et innlegg tidligere i kveld. Siden han er leder i min komité, føler jeg at jeg må kommentere det. Han hadde en kjærlighetserklæring til norske distriktskommuner. Den kjærligheten deler jeg også. Men ifølge Holmås var den beste distriktspolitikken å sørge for god kommuneøkonomi gjennom overføringer fra staten. Jeg er enig i at en trenger en god kommuneøkonomi, men grunnlaget for den kommuneøkonomien må være den verdiskapingen som skjer lokalt. Det må jo være utviklingen av et dynamisk næringsliv som gir skatteinntekter, og som gir mulighet for å bygge ut den kommunale velferden. Det er noe den rød-grønne regjeringen bevisst har prøvd å svekke gjennom de årene den har sittet. Under Bondevik II-regjeringen var det sånn at 50 pst. av skatteinntektene ble beholdt i egen kommune. Før var det sånn at en andel av selskapsskatten, bedriftsskatten som skulle tilbakeføres til kommunen, ble igjen i kommu-

nen. Nå er dette incentivet borte. Hva er det da som gjenstår? Det er ingen incentiver i kommuneøkonomien for å skape arbeidsplasser lokalt. Alt skal inn i statskassa for så å deles ut rundhåndet fra regjeringen. Dette er ingen god næringspolitikk. Når Heikki Holmås sier at den beste distriktspolitikken er å drive med fordeling av midler fra statskassa, må jeg si at jeg skjønner at det å legge vekt på næringsutvikling er underordnet.

Høyre vil styrke næringsutvikling lokalt, herunder Norwegian Centres of Expertise, Arena og andre ting, som representanten Holmelid var bekymret for.

Steinar Gullvåg (A) [23:22:19]: Vårt nye pensjonssystem er skapt for å sikre nye generasjoner gode pensjonsvilkår og for å hindre at velferdsordningene forfaller under tyngden av framtidas pensjonsbyrde. Folketrygden, obligatorisk tjenestepensjon og andre tjenestepensjoner vil i sum gi framtidas pensjonister bedre pensjonsytelser enn noen gang. Realverdien av våre pensjoner vil øke med 50 pst. fram mot 2050 – forutsatt at vi fortsatt holder oss med regjeringer som holder orden i økonomien.

Bare ett parti står utenfor det politiske forliket om Pensjonsreformen. Fremskrittspartiet har etter hvert beveget seg fra flat minstepensjon til alle til dagens pensjonsordning i forbedret utgave. Altså: Da andre parti på Stortinget innså at dagens pensjonssystem verken er bærekraftig eller rettferdig, valgte Fremskrittspartiet å sende en gigantisk pensjonsregning til framtidige generasjoner.

Om 40 år, og vi må tenke så langt i pensjonssammenheng, vil en forlengelse av dagens pensjonsordning koste 42 mrd. kr mer per år regnet i 2008-kroner enn den nye pensjonsordningen. Da vil det være færre yrkesaktive til å dele regningen. 42 mrd. 2008-kroner hvert år er ganske mye penger. For et slikt beløp kan vi faktisk gi sykehjemsplass til alle som trenger det, gi fattige barn gode oppvekstvilkår og attpåtil ha penger igjen til å innfri noen av Fremskrittspartiets samferdselsløfter. Men det er selvfølgelig for mye forlangt å kreve at Fremskrittspartiet skal se slike sammenhenger.

I årene framover vil vi trenge mer arbeidskraft, bl.a. for å ta hånd om stadig flere eldre, som lever lenger, og som vil trenge mer omsorg og pleie mot slutten av sin levetid. Et av hovedmålene i Pensjonsreformen er derfor at det skal være lønnsomt å arbeide lenger. Et par tall kan belyse hva som skjer. Dersom den gjennomsnittlige pensjonsalderen øker med seks måneder, reduseres de årlige pensjonsutgiftene med 12 mrd. kr, og verdiskapingen blir om lag dobbelt så høy.

Nå skal vi ikke vente at et parti som helst tenker fra den ene meningsmålingen til den neste, nærer særlig bekymring for framtidas generasjoner. Men Fremskrittspartiet skal gå inn i regjering med Høyre, og Høyre er en del av pensjonsforliket, og de bør bekymre seg over en framtidig regjeringspartner som gladelig setter pensjonsforliket over styr. Derfor er det først og fremst Høyres oppgave å avsverge Fremskrittspartiets pensjonsløfter.

Lars Myraune (H) [23:25:39]: Representanter for den rød-grønne regjeringen har i dag gjort et stort nummer av at de har en god distriktspolitikk, og samtidig at et annet regjeringsalternativ vil være en katastrofe for Distrikts-Norge. Det forundrer meg litt.

Jeg representerer en del av Distrikts-Norge, nemlig Nord-Trøndelag. Der er det mange yrkesutøvere som ikke er særlig fornøyd i dag. For at vi skal få mennesker til å bo i distriktene, er det viktig at de har noe å leve av. I distriktene er mange arbeidsplasser knyttet til landbruket og skognæringen.

Det høres vel ikke særlig bra ut når SV-ordføreren i Namsskogan, Kari Ystgård, sier – og hun snakker da om rovdyrpolitikken:

> «Dagens politikk kan ikke fortsette der bøndene seigpines.»

Senterpartiordfører Vigdis Hjulstad Belbo i Snåsa er så fortvilet at hun nå sender brev til Kongen og ber om hjelp. Hun skriver:

> «Situasjonen for den sørsamiske tamreindriften er nå dramatisk på grunn av meget store rovdyrtap over tid. (...) I mange år er dette budskapet blitt formidlet til regjering og Storting uten at løfter om å iverksette tiltak er fulgt opp. (...) I vår fortvilelse over at ingen virksomme tiltak blir iverksatt, ber vi Hans Majestet Kongen om hjelp.»

Jeg kan ikke skjønne at Senterpartiet, som påstår å være garantist for levedyktige distrikter i Norge, er fornøyd med denne utviklingen. Det må sies å være noe besynderlig at en senterpartiordfører må be Kongen om hjelp i distriktspolitikken. Det kan i alle fall ikke være noe Senterpartiet i regjering slår seg til brystet for og er såre fornøyd med.

En annen stor inntektskilde i distriktene er skogen – vel å merke når den drives.

Skognæringen er Trøndelags tredje største næring og den største eksportnæringen i regionen. En stor hindring i denne næringen er praktiseringen av INON, altså inngrepsfrie områder. Mye av gammelskogen mangler i stor grad utbygd infrastruktur, og den hogstmodne skogen holder på å råtne på rot mens skogindustrien sårt trenger tømmer. Høyre er også for at særlig verneverdige områder skal bevares og tas vare på, men mener at reglene for inngrepsfrie områder må defineres på nytt.

Det kan da umulig være god nasjonalpolitikk å la god skog råtne på rot når den kunne vært en del av verdiskapingen og ny skog samtidig kunne gitt mulighet for større CO_2-fangst.

Høyre blir ofte angrepet av regjeringspartiene for at vi vil rasere landbruket. Det er riktig at Høyre ønsker en annen landbrukspolitikk, en politikk hvor pengebruken i større grad kommer de aktive utøverne av næringene til gode, en politikk med redusert detaljstyring fra statlige organer, en politikk som i større grad stimulerer til produksjon og verdiskaping i distriktene, en politikk som gjør at dagens samdrifter i melkeproduksjonen får rammebetingelser, sånn at de overlever og ikke i stigende grad, som i dag, må legge ned på grunn av rammebetingelsene og tilskuddsordningene.

Jeg bare spør: Hvor er det blitt av garantisten for god distriktspolitikk?

Arild Stokkan-Grande (A) [23:28:59]: Det har vært en interessant debatt, og det har i særdeleshet vært en interessant høst, særlig når man har vært vitne til Høyres forsøk på både å springe fra sin historie og å springe fra sin politikk. Det var nesten så man kunne få klump i halsen da man hørte Erna Solberg snakke varmt om et samfunn med små forskjeller. Egentlig er dette sosialdemokratiets totale triumf i norsk politikk, for til og med høyrepartiene erkjenner at samfunnskoden i Norge er at folk ønsker et samfunn med små forskjeller mellom folk. Men dessverre er nok det bare tom retorikk. Særlig ser vi det når vi ser nærmere på Høyres politikk og det de faktisk foreslår.

Vi kan starte med den tiden da Høyre satt i regjering. Vi husker veldig godt at man i Verdal, mens Erna Solberg var kommunalminister, måtte si opp 20 lærere. Jeg husker veldig godt et møte jeg hadde med skoledrivere fra en ideell organisasjon som fryktet friskolen, fordi kommersielle aktører kom til å overkjøre dem. Vi husker også veldig godt et sterkt møte med en driver av en pleieinstitusjon som måtte skjære helt inn til beinet i sine tilbud til de eldre, og som faktisk satt og vurderte å måtte kutte ut smertelindring for eldre kreftsyke pasienter. Det var virkeligheten under Erna Solberg som kommunalminister.

Vi kan se det også på Høyres forslag til endret skatteopplegg, hvor en person med 350 000 kr i årslønn får 2 000 kr mindre i skatt i året. Det er penger som sikkert kommer godt med. Du får nesten nok til å betale de 200 kr ekstra i måneden det koster med Høyres forslag om å heve prisen i barnehage, altså en skatteskjerpelse reelt sett. Men ekstra tydelig blir det når vi ser at tjener du over 3 mill. kr, får du 60 000 kr i skattelette. Jeg vil gjerne ha en forklaring fra Høyre på hvilket bidrag dette er til å skape et samfunn med mindre forskjeller. I tillegg vet vi at de ønsker et samarbeid med Fremskrittspartiet, et isblått regjeringsalternativ, som vil komme med angrep på arbeidsmiljøloven, arbeidslediges rettigheter og et privatiseringsjag. Man skal altså regjere sammen med en partiformann som har sagt at det blir total forandring og markedstenkning på alle nivåer. Hvordan skal man med et slikt alternativ skape et samfunn med mindre forskjeller mellom folk?

Olemic Thommessen (H) [23:32:27]: Høyre er et parti som vil ta alle virkemidler i bruk for å skape gode sikkerhetsnett. Høyre er et parti som setter handling og konkrete tiltak foran retoriske grep der man bruker mye tid og krefter på å skulle kapre hva enten det er den nordiske modellen, som etter hvert har blitt redusert til den norske modellen, eller, som det etter hvert nå er snakk om, å monopolisere verdier for Arbeiderpartiet, eller sosialdemokratiet.

I denne debatten har det kommet flere angrep på Høyres forskjellige måter å tenke velferd på, og barnevernet er et av de områdene der ikke minst SVs representanter – representanten Thorkildsen, ganske modig, vil jeg si – har rettet angrep mot Høyre. Jeg sier det er modig, for barnevernet har vel ikke akkurat vært noen paradegren for denne regjeringen. Vi har gjennom fem år slept oss gjennom fire statsråder hvor det er nokså lite som faktisk har skjedd, kanskje med et hederlig unntak for den statsråden som sitter nå. Jeg vil si at statsråd Lysbakken har iallfall snakket om en del ting han vil gjøre, og la oss da gi ham sjansen til å få lov til også å vise at han er kar om å fullføre det. Jeg unner ham gjerne det, og jeg kommer gjerne med den rosen, fordi det er viktig. Det er viktig at vi får stell på barnevernet. Og Høyres grep om barnevernet handler om å ha en ydmykhet i forhold til å se om organiseringen er optimal. Vi tillater oss å tvile på det. Det som her har blitt beskrevet som en rasering av det statlige barnevernet, er i virkeligheten en synliggjøring i budsjettet av et ønske om en sterkere satsing på kommunene ved at vi flytter 300 mill. kr fra det statlige barnevernet til det kommunale, et grep som i og for seg er parallelt med regjeringens.

Høyre ønsker å ivareta mangfoldet i barnevernet. Istedenfor å ha en enøyd debatt om privat eller offentlig tjenesteyter kunne vi kanskje hatt en debatt om hvordan vi ivaretar mangfoldet. Jeg skulle gjerne høre regjeringspartiene fortelle oss hvordan de har tenkt å ivareta et mangfold dersom man kutter bort halvparten av dagens institusjoner – det er den kursen vi er på. Høyre ønsker tilgjengelige tilbud for at vi skal ha skreddersømmen for barna som trenger det mest. Vi ønsker mangfoldet i det tilbudet, som faktisk da skal gi de mest optimale løsningene for det enkelte barn. Her dreier det seg altså om en debatt som må handle om konkrete tiltak, ikke om monotone ideologiske utskjellingsnumre.

Kari Henriksen (A) [23:35:48]: Først en liten kommentar til representanten Trond Hellelands bekymring over at de rød-grønne politikerne bruker taletiden på Høyres og Fremskrittspartiets politikk. Jeg tror egentlig han bør være glad for det, for selv brukte han bare 4 sekunder på sin egen politikk.

Verden raser rundt oss, uro og opprør er hverdagen i flere land. I eget hjemfylke har ansatte i industrien fått erfare finanskrisen i hverdagen. Permitteringer og usikkerhet preger store deler av landsdelens eksportindustri. Likevel er Norge en øy av ro i et opprørt hav. Roen kommer som et resultat av langsiktig rød-grønn politikk. Regjeringen har styrt landet gjennom finanskrisen, og Stortinget har fattet vedtak som gjør at vi har prioritert barn, rusbehandling og eldre. Arbeidsmarkedspolitikken har holdt ledigheten lav, og kommuneøkonomien er styrket. Det er mer å gjøre – årets budsjett viser at vi fortsetter i riktig retning. Vi prioriterer å styrke de tre stolpene som bærer velferdsstaten: bredt skattegrunnlag og omfordeling, universelle offentlige velferdstjenester og et bredt samarbeid med fagbevegelsen om de store linjene i arbeidsmarkedspolitikken.

Fremskrittspartiet og Høyre har nå offentlig erklært hverandre troskap. Vi skal få en mørkeblå-blå regjering. Mens Fremskrittspartiet framstår som mer uansvarlig enn på lenge i den økonomiske politikken, framstiller Høyre sin politikk som ren arbeiderpartipolitikk. Det er nesten sånn at jeg fristes til å ta fram verveblokken. Men det er fremdeles sånn at en stemme til Høyre er å gi Fremskrittspartiet makt.

Representanten Gundersen fra Høyre sa at folk «ikke kjenner seg igjen» i vår framstilling av Høyres politikk.

Det er nok heller sånn at det er Høyre som ikke kjenner igjen sin egen politikk. Men Erna Solberg oppklarte det: Høyre driver god, gammeldags høyrepolitikk. Den er sånn: redusert stillingsvern for arbeidstakere. I flere forslag står de sammen med Fremskrittspartiet om angrep på trepartssamarbeidet, og de fjerner fradraget for fagforeningskontingent.

Høyre vil være en ulykke for verdiskapingen i Vest-Agder. Høyre fjerner 1,5 mrd. kr til regional utvikling – byråkrati kaller de det. Klyngene NODE og Eyde-nettverket får årlig over 4 mill. kr gjennom disse bevilgningene – midler som utvikler kompetanse og skaper innovasjon og utvikling for Agder. Representanten Gundersen mente at deres 400 mill. kr til næringsutvikling var en god erstatning.

Høyre kutter i leksehjelp på grunnskoletrinnet, fjerner fedrekvoten og landbruksmidler på 1,7 mrd. kr. Høyre bruker 10 mrd. kr på skattelette. De snakker lite om hva som skal skje med dem som mister arbeidsplassene sine som følge av landbruks- og kommunalpolitikken.

Dette er Høyres verdiskapingspolitikk. Så, ja: Høyre er gjenkjennelig. Det er ikke arbeidsfolk de er opptatt av når de kutter i regionalutviklingsfond, landbruk og tiltak for barn. Den viktige satsingen på Høyres budsjett er skattelette på 10 mrd. kr. Det er god, gammeldags høyrepolitikk.

Ingjerd Schou (H) [23:39:04]: For dem som skulle være så spesielt interesserte at de har fulgt denne debatten i løpet av dagen, og som fortsatt skulle holde ut, tror jeg den må fortone seg ganske spesiell, men kanskje også med et mønster, hvor man ser at rød-grønne går til frontalangrep på det som man frykter skulle være samarbeidspartier for fremtiden. Og jeg tror det er veldig enkelt å tenke at det er det man gjør når man vil skjule egen politikk.

Jeg har hørt Tajik, Gullvåg og Stokkan-Grande stå i rekken av dem som har snakket om alle andre enn seg selv. Jeg var selv i Verdal og møtte folk som var meget fornøyd med regjeringen Bondevik II, og som var godt fornøyd med at vi fikk inn rettigheter til rusmisbrukere, en individuell tenkning, og de samme rettighetene innenfor helse og spesialisthelsetjeneste, som de ikke hadde fått under Stoltenberg I. Jeg møtte fattige, de som absolutt trengte en ekstra oppmerksomhet, og som regjeringen nå har avlyst handlingsplanen for, som var meget godt fornøyd med landets første handlingsplan mot fattigdom, som Stoltenberg I overhodet ikke viet oppmerksomhet. Og jeg møtte mange brukere i Verdal som var godt fornøyd med at vi igangsatte det arbeidet som har gitt grunnlaget for en samordning av Aetat, trygd og sosialtjeneste. Så det finnes andre historier i Verdal, som var et resultat av den politikken som partileder Solberg førte, i en regjering som jeg også var en del av.

Høyre har i sitt alternative budsjett en plan for fremtiden på samme måte som vi viste i Bondevik II-regjeringen. Vi er opptatt av generasjonsperspektivet, og så langt har jeg skjønt at det er også partiene i dagens regjering, men, som man sier i Østfold, det kan ikke være så ille stas å arve en nedslitt jernbane. Regjeringen nedprioriterer altså samferdsel.

Regjeringen har eventyrlige inntekter som de fleste land er misunnelige på, men de makter altså ikke å stake ut en kurs som trygger Norges velferd. Vi vil ha en ny kurs for fremtiden, vi vil ha nye løsninger, men det har så langt vært stillstand for jernbanen, og regjeringen er ikke i stand til å nytte de bevilgede midlene.

Man skulle ha en revolusjon, med en ny ruteplan. Den er utsatt på ubestemt tid. Og det kom helt bakpå for regjeringen at man hadde et større etterslep på vedlikehold når sommeren var over, enn det man visste for fem år siden. Vi har foreslått vedlikehold for 50 mrd. kr. Det ville doblet vedlikeholdsbudsjettet for jernbanen, men det forutsetter jo da at man har institusjoner og departement og regjering som er i stand til å sørge for at man klarer å bruke de pengene man får stilt til rådighet. Så langt ikke. Entreprenører sier at det er ledig plankompetanse og kapasitet i Norge. De er så langt ikke spurt.

Truls Wickholm (A) [23:42:11]: Regjeringen leverer en solid satsing på skole og utdanning. Og det er helt nødvendig for å nå regjeringens mål om arbeid og velferd. Et godt utdanningssystem der alle får de samme mulighetene, er et fundament for velferdssamfunnet.

Fellesskolen ga oss som nasjon mulighet til å ta i bruk evner og kreativitet i hele befolkningen, ikke bare deler av den, og den ga enkeltmennesket mulighet til å ta egne valg og utvikle egne liv.

Arbeiderpartiets skolepolitikk har i hele vår historie handlet om å gi mer utdanning til stadig flere. Under forrige regjering, der Høyre og Fremskrittspartiet hadde stor innflytelse, så vi et brudd med denne linja. Det var igjen de med mest penger, de som allerede hadde klart seg best, som skulle få de fleste mulighetene. Dette budsjettet varsler at det også vil være det som er linja dersom vi skulle få en blå-blå regjering ved neste korsvei.

På skolebudsjettet kutter Fremskrittspartiet i grunnopplæringen samlet sett med over 169 mill. kr. I sitt budsjett har de også omfordelt, og de gir 75 mill. kr mer til private skoler. Dermed holder Fremskrittspartiet seg til sin gamle plan om å rasere offentlig velferd for at flere skal velge private løsninger.

Arbeiderpartiet ønsker en sterk offentlig skole som har fokus på kvalitet og læring for alle. Min påstand er at det er det motsatte vi vil få med Fremskrittspartiet. Fremskrittspartiet sier ofte at de vil har en skole for enkeltmennesket. Min påstand er at de vil lage gode skoler for enkelte mennesker: de som er flinkest, og de som har råd til å betale for det.

Flere av Fremskrittspartiets skolekutt er dessuten godt gjemt. De vil forby kommuner å ta inn eiendomsskatt. Det betyr minus 6 mrd. kr samlet sett for Kommune-Norge. Høyre har dessuten lagt ned veto i denne salen i dag mot Fremskrittspartiets uhemmede oljebruk, og det er 5,8 mrd. – Fremskrittspartiets egne tall – som kommunene da heller ikke vil få med ny regjering.

Når partiet også kutter bevilgningene til fylkeskommunen, kan de jo spørre sine egne politikere der ute hva de

vil prioritere: skole eller vei? Partiet er jo som kjent også imot bompenger, så da burde vel valget være klart.

Skolen og neste generasjons utdanning er for viktig til at det skal kunne bli et fremskrittspartieksperiment. Det er, som jeg sier, fundamentet for hele samfunnet vårt. Fremskrittspartiet viser i sitt drømmebudsjett at fellesskolen ikke er viktig for dem. Det er den for Arbeiderpartiet. Vi skal gjøre skolen bedre for alle, ikke bare for noen få.

Freddy de Ruiter (A) [23:45:02]: For oss i Arbeiderpartiet handler politikk om veivalg. Dette er et budsjett som peker i retning av et mer rettferdig samfunn og en styrking av velferden. Vår rød-grønne regjering leverer gode resultater i form av Europas laveste arbeidsledighet og et velfungerende velferdssamfunn. Men det fins selvfølgelig eksempler på områder som kan og skal bli bedre.

Men la oss stoppe opp litt ved arbeidsledigheten. For oss i Arbeiderpartiet er en arbeidsledig én for mye. Men det er ingen tilfeldighet at vi i Norge klarer oss så bra økonomisk og sysselsettingsmessig i forhold til mange andre land. Det er i stor grad et resultat av den norske sosialdemokratiske samfunnsmodellen, som står i motsetning til den internasjonale krisen, som er et resultat av mangel på styring. Dette snakker Høyre og Fremskrittspartiet lite om, for de skjønner at det var faktisk deres politikk som var oppe til eksamen, og at resultatet ble finanskrise og dermed strykkarakter.

Hva blir så veien videre? Valget står mellom Høyre–Fremskrittsparti-politikk og en fortsatt rød-grønn politikk. Da hjelper det lite at Høyre har lært av Fremskrittspartiets retorikk, en retorikk som går ut på å forsvare velferdssamfunnet, i kombinasjon med en politikk som går ut på å rive ned verdens mest vellykkede velferdssamfunn. Det er handlinger som teller og ikke ord. Høyre–Fremskrittsparti-politikken handler om å skape utrygghet i arbeidslivet, skattekutt – og da særlig for de rikeste – og en kraftig privatisering av velferden. Resultatet av en sånn politikk ville blitt store forskjeller og «bompenger» på velferd, hvor lommeboka i stor grad vil avgjøre hva slags velferdstilbud en vil kunne få. Det blir derfor bare trist og leit å høre representantene fra Høyre og Fremskrittspartiet her i dag snakke om et samfunn med like muligheter og små forskjeller, når de ikke i det hele tatt følger det opp med en politikk som vil gjøre det mulig, men tvert imot bidrar til det motsatte.

Vi i Arbeiderpartiet vil fortsette å arbeide knallhardt for å beholde og videreutvikle den norske velferdsmodellen, der alle skal med gjennom dugnad og spleiselag. Dette er i skarp kontrast til Høyres og Fremskrittspartiets norske teselskap, som vil resultere i at svært mange vil falle utenfor samfunnet.

Anette Stegegjerdet Norberg (A) [23:47:58]: Temaet i mitt innlegg er justis.

Regjeringa har dei siste åra hatt ein bevisst strategi om å hindra vald mot barn. Handlingsplanen Vendepunkt har bidrege til å sikra bistand og vern for dei som blir utsette for vald, og rehabilitering for dei som brukar vald. Det er no familievaldskoordinator i alle landets politidistrikt og sju barnehus over heile landet, og retten til bistandsadvokat og valdsoffererstatning er styrkt. Innføring av tiltaket med dødsstadsgransking når barn dør uventa, er veldig viktig.

Mykje er såleis gjort når det gjeld reparasjon og rehabilitering. Og eg er glad for at justissektoren i dette budsjettet får handlingsrom til å halda fram med det viktige arbeidet med å kjempa mot vald mot barn. Likevel kan ein enno gjera mykje når det gjeld førebygging.

Me kjenner alle historia om Christoffer på åtte år, som blei mishandla til døde av stefaren sin, i si eiga seng – der han skulle føla seg aller tryggast. I dommen mot stefar kunne ein lesa: «Christoffer ble sviktet av alle, også sin egen mor.» Ho nekta for at mishandlinga skjedde, og gjekk fri. I dansk rett har ein sidan 1938 dømt foreldre som ikkje melder frå om at partnaren utøver vald mot barnet. Formuleringar i dagens straffelov opnar isolert sett for å dømma den passive parten. Lovverket er ikkje problemet.

Eit viktig førebyggjande tiltak vil derfor vera å skjerpa inn plikta til å melda frå om vald. Me skal gjera det heilt klart for skule- og barnehagepersonell og andre som arbeider med barn, at meldeplikta står over all teieplikt så fort det er rimeleg mistanke om mishandling. Det er eit ansvar som støtteapparatet må vera seg strengt bevisst. Men dette ansvaret er eit paradoks så lenge me enno ikkje stiller spørsmålet: Kor var mor når far slo?

Barn blir rettslause når nærmaste omsorgsperson i praksis ikkje blir straffa for å lata att auga for valden. Målet for regjeringa må vera å samarbeida med riksadvokaten for å utvikla ein juridisk tradisjon for å påtala også det å ikkje gripa inn. Og eg trur at den allmennpreventive effekten av å synleggjera eit slikt straffansvar vil verka førebyggjande.

Vidare må domstolane aktivt nytta den moglegheita dei har til å idømma overgripar og medverkar sinnemeistringsprogram i fengsel. Og kriminalomsorga må få klare retningsliner for korleis denne rehabiliteringa skal skje.

Svaret på korleis det er å leva i eit land, finn ein ofte i korleis ein behandlar dei aller svakaste. Budsjettet er eit godt utgangspunkt for å sikra valdsutsette barn den rettssikkerheita dei faktisk fortener.

Presidenten: Presidenten kan informere om at med de nå inntegnede talere ligger vi – foreløpig – an til å komme i gang med avstemning kl. 01.15.

Tor-Arne Strøm (A) [23:51:12]: Norge er en energinasjon. Det kan vi takke to ting for: for det første de fantastiske gavene naturen har gitt oss, for det andre at vi har hatt politisk evne og vilje til å ta disse gavene i bruk på en måte som gagner fellesskapet.

Energi er verdt mye penger, enten den kommer i form av olje og gass eller strøm. For Arbeiderpartiet er det tydelig at landets store og naturgitte energiressurser er vår alles eiendom. Da Norge var et fattig land i Europa, sikret vi oss hjemfallsrettigheten til den fornybare vannkraften. I petroleumspolitikken er det blitt gjort veivalg som er viktig for å finansiere velferden vår. I 2010 – i år – vedtok vi i Stortinget den nye havenergiloven, som skal sikre at også framtidens fornybare ressurser skal komme felles-

skapet til gode. Derfor er havenergiloven sosialdemokrati i praksis. Om 40 år kan det være 2010 som vil bli sett på som en ny merkestein for Norge som energinasjon.

Etter å ha sittet i transport- og kommunikasjonskomiteen i åtte år, vil det være naturlig å si litt om den sektoren også i finansdebatten. Vi varslet tidenes samferdselsløft da vi fikk vedtatt Nasjonal transportplan i 2009. Det innebar en økning på 100 mrd. kr. Alle vil ha bedre veier, bane og havner, men ikke alle har penger til det. Bondevik II, med Fremskrittspartiet som støtteparti, prioriterte skattekutt og fulgte ikke opp den forrige Nasjonal transportplan med bevilgninger som var lovet.

I budsjettet for 2011 ser det bl.a. slik ut: Vi stopper forfallet på veiene. Det gir ny asfalt, og det gir høyere standard. Vi legger 1 000 km ny asfalt på riksveiene. Vi øker vedlikeholdet på jernbane. Vi oppfyller løftet om en rasmilliard. Vi vil belønne byer som satser på trafikkregulerende tiltak og god kollektivtrafikk.

Arbeid til alle er jobb nr. én. Vi skal sikre arbeid til alle og skape morgendagens arbeidsplasser. Norge har med en aktiv politikk kommet gjennom finanskrisen med Europas laveste ledighet. Det skal vi være stolte av. Vi skal fortsette kampen for å holde ledigheten lav og la flest mulig bidra til fellesskapet. I et godt og nært samarbeid med partene i arbeidslivet skal vi holde sysselsettingen høy.

Noe av det første den rød-grønne regjeringen gjorde, var å stoppe høyresidens rasering av arbeidsmiljøloven. Vi mener at folk yter best under skikkelige arbeidsforhold. Derfor skal vi også fortsette kampen mot sosial dumping og for at utenlandske arbeidstakere som jobber i Norge, skal ha skikkelig lønn, kontrakter og arbeidsforhold. Arbeiderpartiet skal og vil alltid være garantisten for et anstendig arbeidsliv.

Frank Bakke-Jensen (H) [23:54:05]: I dag har jeg som konservativ politiker blitt karakterisert som blå-blå, kald, representant for en egoistisk fordelingspolitikk og sist, men ikke minst en politiker i de rikes tjeneste.

Konservativ politikk bygger på troen på enkeltmenneskets evner. Konservativ politikk har troen på at mennesket utvikler seg selv og skaper det gode liv sammen med andre. For Høyre har fellesskap avgjørende betydning, men fellesskap er langt mer enn offentlig sektor alene. Et trygt og livskraftig lokalsamfunn utvikles best gjennom å gi dem som bor der, muligheter, midler og makt til å skape de beste løsningene. Hvis ideen om å bygge det gode samfunn nedenfra betyr at jeg er blå-blå og kald, ja så er jeg det.

Hvis mitt ønske om at næringsdrivende skal skape flere og tryggere arbeidsplasser ved hjelp av lavere beskatning, betyr at jeg står for en egoistisk fordelingspolitikk og er i de rikes tjeneste, ja så er jeg vel det. Det tar jeg med knusende ro, fordi jeg vet at jeg ikke er det i øynene til mange lokalpolitikere som er opptatt av å få mulighet, makt og midler til å skape gode lokalsamfunn, eller for de mange som satser sine sparepenger på å skape arbeidsplasser både i distriktene og i mer urbane strøk. Et slikt samfunnssyn betyr at man åpent godtar at forskjellige lokalsamfunn gjør ulike valg, og det innebærer en skepsis til sentraldirigering, rigide reguleringer og beslutninger fattet langt unna dem de angår.

Jeg er altså en tidligere Høyre-ordfører med meninger i skarp kontrast til hva representanten Heikki Holmås påstår han på sin nylig avsluttede dannelsesreise har møtt. Både som lokalpolitiker og ordfører erfarte jeg at den politiske idé om at det gode samfunn bygges nedenfra, hadde betraktelig bedre kår under regjeringen Bondevik enn under det nåværende rød-grønne regimet.

De rød-grønne argumenterer også merkelig når de snakker om privatisering. For Høyre er det å benytte både privat og offentlig sektor en måte å sikre mangfoldige, gode og tilstrekkelig tjenester på. Skreddersøm liker vi å kalle det.

For de rød-grønne er det bare riktig å benytte det private alternativ hvis det gagner det rød-grønne prosjektet. Det er altså bare riktig når statsministeren skal forsikre om at han er det private næringslivs beste venn, og han kan nevne fastlegeordninger og barnehageprosjektet som eksempel.

Når jeg i tillegg kan nevne store verneprosesser knapt nok forankret lokalt og den nye julesalderingen der man av og til tar trikken ut for å presentere en milliard her og en milliard der til gode formål, ser jeg desorienterte og frustrerte lokalpolitikere og innbyggere, ikke rød-grønn lykkerus. Da har jeg bedre tro på at vår modell skaper trygge lokalsamfunn med engasjerte folk. Da er jeg viss på at Norge får det best med flere og flere blå konservative politikere. Da er jeg faktisk viss på at jeg er en varm politiker med et prosjekt som gir alle like muligheter.

Geir Pollestad (Sp) [23:57:30]: I nasjonalbudsjettet på side 53 står det en nøktern, men viktig setning:

> «Statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten anslås til 288 mrd. kroner i 2011.»

Dette er en del av budsjettet som ikke har fått den oppmerksomheten som det fortjener. For det er ikke sånn at pengene strømmer opp fra en kilde under havbunnen. Det ligger både hardt arbeid og mye tankevirksomhet bak disse inntektene.

Jeg er opptatt av å påpeke at utvinning av olje og gass er krevende operasjoner som innebærer en betydelig risiko både når det gjelder sikkerhet og miljø. Strenge regler, aktive myndighetsorgan og god sikkerhetskultur er nødvendig for å gjøre risikoen for storulykker i petroleumsvirksomheten minst mulig.

I den senere tiden har det vært en debatt om håndtering av hendelsen på Gullfaks C. I media har Fremskrittspartiets representant Ketil Solvik-Olsen vært offensiv og hatt klare meninger om hvordan tilsynet burde ha håndtert saken. Det er bra at Solvik-Olsen er aktiv i media på vegne av sikkerheten. Jeg hilser også denne debatten velkommen.

Det spesielle oppe i dette er at Fremskrittspartiet i sitt alternative budsjett tar til orde for å bygge ned Petroleumstilsynet ved å slå det sammen med Arbeidstilsynet. For meg blir dette like lite logisk som å slå sammen Misjonsselskapet med Norges Fotballforbund. Det blir verken bedre misjonering eller bedre fotball av den grunn. De to tilsynene har til dels svært forskjellige oppgaver.

Fremskrittspartiet har heller ikke satt av midler til sam-

menslåingsprosessen i sitt budsjett. Jeg håper at representanten Solvik-Olsen eller lederen i arbeids- og sosialkomiteen, Eriksson, kan gjøre rede for hvorfor dette er et forslag som vil styrke sikkerheten offshore. Men jeg vil gi honnør til Fremskrittspartiet. De har tatt vekk forslaget sitt fra i fjor om å kutte de to tilsynene med 58 mill. kr.

Senterpartiet tar arbeidet med sikkerheten offshore på alvor. Vi må stadig gjøre forbedringer og lære av hendelser som skjer. Men det er viktig at vi slår fast at vi skal ha et eget og aktivt tilsyn for petroleumsvirksomheten. Dette må være lokalisert i nærheten av hovedkontorene til de store oljeselskapene. Jeg skulle ønske at også Fremskrittspartiet var enig i det. Maksimalt fokus på sikkerheten er én av betingelsene for at vi også i framtiden skal kunne operere med setningen: «Statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten (…).»

Dette er en kjedelig setning, men den gjør budsjettprosessen betydelig enklere.

Lene Vågslid (A) [00:00:33]: Kvart år mottek mange kunstnarar og kulturberarar økonomisk støtte frå staten. Dette er ei støtteordning som Framstegspartiet nok ein gong ynskjer å fjerne. Eg ynskjer å vise eit eksempel på kvifor denne ordninga er svært viktig. I Telemark har me ein ung og lovande hardingfelemakar og spelemann, Ottar Kåsa, frå Bø, som på grunn av nettopp desse kronene kan arbeide med å utvikle felemakeriet og ta vare på vår nasjonale kulturarv. Dersom ein hadde fjerna denne støtta, hadde det betydd eit svært mykje fattigare kunst- og kulturliv.

I år vidarefører regjeringa 256 ordinære arbeidsstipend og 167 arbeidsstipend for yngre/nyetablerte kunstnarar. I tillegg vert det no føreslått å opprette ti nye arbeidsstipend. Desse stipenda, desse kronene får me svært mykje att for.

Denne støtta har ei stor lokal og regional betyding så vel som nasjonal. Ho har betyding for utviklinga av det mangfaldige kulturtilbodet, og ikkje minst er det med på å påverke attraksjonskrafta både lokalt og regionalt. Me som kjem frå distrikta, veit spesielt kor viktig denne attraksjonskrafta er for Bygde-Noreg.

Eg synest det er oppsiktsvekkjande at Framstegspartiet kan klare å bruke 8,5 mrd. kr meir på statsbudsjettet enn regjeringa og likevel vel å føreslå eit kulturkutt på 1 mrd. kr. Med så mykje monopolpengar er det heilt klart at kultur ikkje er eit prioritert område. Hadde det vore det, hadde dei funne pengar til det òg.

Regjeringa sitt mål om at 1 pst. av statsbudsjettet skal gå til kultur innan 2014, har vorte forsøkt latterleggjort av opposisjonen. Det er då det er så godt at me med tryggleik kan seie at me er i rute med å nå det målet. Med neste års statsbudsjett har me auka løyvingane til kultur med til saman 3,3 mrd. kr sidan me tok over i 2005.

Ei satsing på kulturfeltet er viktig for kvar og ein av oss. Det byr på fellesskap og opplevingar, og det gjev oss eit rikare samfunn. Kunst og kultur er meir enn opera og store nasjonale museum. Kultur er revyfestivalen på Høylandet, det er internasjonal teaterfestival i Porsgrunn, det er sjokoladekappleik i Seljord, det er den lokale bygdekinoen og det er tiåringen som går på gitarundervisning i kulturskulen, for å nemne noko. Det er alt frå dei små, kvardagslege kulturtiltaka til dei store nasjonale institusjonane og arrangementa.

Kampen om samfunnsretninga står heile tida gjennom dei små skritta og dei vala med tek kvar dag. Det ville ikkje vore i vår villaste fantasi å kutte i kulturfeltet med 1 mrd. kr. I dag som i går som i morgon kjem Arbeidarpartiet og den raud-grøne regjeringa til å halde fram med å styrkje kulturfeltet, og det er eg svært glad for.

Øyvind Korsberg hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [00:03:56]: I går var jeg med på utdeling av ulike innovasjonspriser. Årets Skaperkraft ble arrangert. Det var inspirerende timer, og jeg kunne stolt registrere at to av de gjeve prisene gikk til Sunnmøre: handelsprisen til Bunker Oil i Ålesund og reiselivsprisen til Juvet Landskapshotell i Norddal kommune. Gjennomgangstonen for alle nominerte var behovet for at noen trodde på dem i planlegging av nye prosjekt, og ikke minst gode rammevilkår.

Kristelig Folkeparti er opptatt av å forbedre de grunnleggende rammevilkårene for verdiskaping. Økt satsing på forskning og utvikling er nødvendig for et næringsliv som skal bære kostnadene for kommende generasjoner. Vi øker midlene til bl.a. innovasjon i små og mellomstore bedrifter med 20 mill. kr. Såkornfond til kapital for nyinvesteringer øker vi med 25 mill. kr.

Møbelnæringen er en viktig næring i mitt hjemfylke. Derfor har Innovasjon Møbel vært en viktig satsing, en satsing som dagens regjering dessverre har lagt på is.

Innovasjon Møbel har ført til innovasjon og internasjonalisering av norsk møbelindustri. Vi trenger å fortsette denne utviklingen. Kristelig Folkeparti har derfor styrket Innovasjon Møbel med 20 mill. kr i sitt alternative budsjett.

Jeg må nok en gang få gjenta skuffelsen over at regjeringen ikke følger opp sine valgløfter fra august 2009. Den 26. august besøkte næringsstatsråden Sykkylven og lovte videreføring av innovasjonsmidlene til møbelnæringen. Regjeringen har dette året tilført ulike næringer ekstra midler, og det er bra. Det er ulike tiltakspakker i en periode som har vært vanskelig for deler av norsk næringsliv. Da hadde oppfølging av valgløftene også vært svært viktig for møbelnæringen. Kristelig Folkeparti har ved flere anledninger etterspurt denne støtten. Ved spørsmål til statsråd Giske har han i svaret vist til Innovasjon Norge, og Innovasjon Norge har vist til manglende tildelingsbrev. Ingen tar ansvar.

Mange små og mellomstore møbelbedrifter har utfordringer med å posisjonere seg i det internasjonale markedet. Små bedrifter er mer sårbare for å utvikle egne løsninger internasjonalt. Kristelig Folkeparti mener derfor at det er viktig å støtte eksisterende bedrifter med tanke på både samfunnsøkonomi og sysselsetting. Dette er også god distriktspolitikk.

Else-May Botten (A) [00:07:23]: Etter å ha hørt på debatten synes jeg det virker helt opplagt at Høyre nå ønsker

å ta på seg litt nye klær – ja, kanskje til og med kle seg ut. De prøver å framstille seg som mer renhårige i et velferdsperspektiv, men det virker som det kun er yttertøyet de da viser fram, for på innsiden ser vi en tydelig profil som er blåere enn noensinne. I media og på talerstolen flørter de vilt og uhemmet med Fremskrittspartiet, samtidig som de sminker sitt budskap til velgerne med en sosialistisk tone. Kanskje prøver de å kle seg som liksom-sosialister? Men er det sammenheng mellom ord og handling? Høyre sier vi må bedre utdanningen. Det er også vi opptatt av. Det er derfor vi har kommet med mange ulike tiltak overfor denne sektoren. Ett eksempel er at vi har økt antall lærere med 4 650 siden 2005 – i motsetning til Høyre, som kuttet 1 000 lærerårsverk da de hadde makta sammen med Bondevik.

Ut fra høyresidens entusiasme etter å kutte i offentlig sektor kan man kanskje ane en viss allergi mot en sterk offentlig sektor. Samtidig som de er opptatt av næringsutvikling og rammebetingelser, og ikke minst økte tilsyn til ulike næringer, er de minst like opptatt av å kutte i deres budsjett. Med de store kuttene i offentlig sektor som foreslås, får man ikke bare dårlige tjenester, de sender også mange mennesker ut i arbeidsledighet.

Inntekter til fellesskapet er viktig. Regjeringen er klar på at også vi framover skal ha store motorer i norsk næringsliv i offentlig eie. Disse skal komme fellesskapet til gode. Fremskrittspartiet og Høyre, derimot, virker svært så enige om at det er klokt å selge ut viktige deler av norskeide selskap for å utløse engangsinntekter, framfor å sikre løpende inntekter for framtiden.

Det har blitt sagt mye klokt om den norske modellen i debatten, en modell regjeringen og regjeringspartiene er opptatt av å verne om. Så mitt budskap til høyrepartiene er: Denne samfunnsmodellen er et puslespill sammensatt av mange viktige brikker, og når alle brikkene er plassert, fungerer de som en sterk samfunnsmotor, hvor en sterk offentlig sektor samarbeider med partene i arbeidslivet, og myndighetene er med på å trygge velferd til alle. Trygge arbeidsplasser bidrar til endringsvilje og omstillingsflyt i næringslivet. Dette er viktige mekanismer som andre land misunner oss.

Om liksom-sosialistene begynner å «shoppe» brikker av denne modellen til sin velferdsdrakt, vil den raskt rakne og sette oss inn i en helt annen samfunnsretning enn dagens. For modellen er fullstendig og kan ikke adopteres av andre – og er helt umulig å kjøpe stykkevis og delt. Da rakner samfunns- og suksesskriterier fort.

Budsjettet for 2011 bidrar til økt verdiskaping og fortsatt høy sysselsetting. Landet Norge er i en særstilling, også budsjettmessig.

Eirik Sivertsen (A) [00:10:39]: Fremskrittspartiet har nå presentert sitt alternative statsbudsjett for 2011. Etter min oppfatning skiller igjen dette partiet seg fra alle de andre – ikke bare i politisk syn, men også i den grunnleggende oppfatningen om hvordan vi skal organisere et effektivt velferdssamfunn.

For Arbeiderpartiet spiller kommunene en avgjørende rolle i utformingen og organisering av velferdstilbudet, og ikke minst at det er et lokalt styre som avgjør hva som skal prioriteres i den enkelte kommune. Det at lokale folkevalgte har avgjørende innflytelse på barnehage, grunnskole, helsetjenester, pleie og omsorg, er en verdi i seg selv. I tillegg er det beviselig en effektiv måte å organisere seg på, slik f.eks. Borge-utvalget viser i sin utredning.

Fremskrittspartiet har en helt annen tilnærming. De mener at dagens finansieringsmodell for kommunesektoren har gått ut på dato. Dette partiet vil i stedet ha en statlig byråkratisk stykkprismodell for alle de grunnleggende velferdstjenestene og en fri kommunal beskatningsrett. Fremskrittspartiet lever i den troen at dette både vil utjevne forskjellene i tilbud mellom de som bor i rike kommuner og de som bor i fattige, og at det er store innsparingsmuligheter i administrasjon og ledelse. Slik er det ikke.

Det ene er at et sånt system vil forsterke forskjellene mellom kommunene. Den kommunen som hadde nest minst skatteinngang i 2009, fikk inn i overkant av 13 000 kr i skatt pr. innbygger. Den kommunen som hadde mest, fikk inn 60 000 kr pr. innbygger – altså over fire ganger mer. Det er ikke å lage mindre forskjeller; det er å gjøre forskjellene i samfunnet større: Mer til dem som har mest fra før.

Det andre er at dette er et direkte angrep på lokaldemokratiet. Kommunenes frie inntekter er anslått til 215 milliarder norske kroner neste år. Hvis vi summerer opp utgiftene til det som nå kalles grunnleggende velferdstjenester – som f.eks. barnehage, grunnskole, helsetjeneste, sosialtjeneste, pleie og omsorg – utgjør det om lag fire av fem kroner som kommunene disponerer fritt. Da blir det ikke mye igjen som kommune skal styre, hvis vi skal ta vekk fire av fem kroner. Hva skal vi da med kommunestyrene? Mener Fremskrittspartiet at vi ikke trenger lokale folkevalgte? Er målet til Fremskrittspartiet å effektivisere bort ordføreren?

Det er et demokratisk krav at de som erfarer konsekvensene av politikken, også skal ha anledning til innflytelse. Det lokale selvstyret er tuftet på verdiene frihet, deltakelse og effektivitet. Fremskrittspartiets løsning vil føre til flere byråkrater i Oslo, som skal utstede sjekker til brukerne og kontrollere hva som er godt for innbyggerne – både i Vadsø og Vågå og de andre norske kommunene. Altså: mer byråkrati, mindre lokal frihet og en klar begrensning av muligheter for deltakelse for den enkelte innbygger i kommunene.

Ingrid Heggø (A) [00:13:48]: Årets statsbudsjett vart godt motteke ute blant det norske folk. Så svartmålinga frå høgresida her i dag er nok berre ein rein ryggmergsrefleks, for også høgresida ser nok at dette budsjettet faktisk er veldig godt. Noreg er jo nok ein gong kåra til verdas beste land å bu i. Noreg er det landet som har kome ut av finanskrisa med lågast arbeidsløyse i Europa. Noreg er rangert som nummer åtte på Verdsbankens «Doing Business»-liste. Er alt dette berre tilfeldig? Nei, det er resultatet av ein vilja politikk.

Det at Noreg skårar høgt på fleire målingar som går på at det er gode rammevilkår for å driva business, at Noreg har høg vekst og verdiskaping, gjer oss ikkje unike. Men

det som gjer oss unike, er at vi i tillegg til dette står på topp som verdas beste land å bu i.

Høgresida sin retorikk om fellesskap, den norske modellen og valfridom, er han reell? Underbyggjer budsjetta retorikken? Vil den norske modellen, slik vi kjenner han, verta vidareført? Nei, like rettar og like moglegheiter er det som gir reell valfridom. Like moglegheiter er å ha eit sikkerheitsnett for alle, like moglegheiter er gratis helsevesen og eldreomsorg for alle, like moglegheiter er gratis skule, der sonen til ein uføretrygda går i same klasse som dottera til direktøren på verket. Ein stor, god offentleg sektor er faktisk eit kjenneteikn på det norske samfunnet, på den norske modellen.

Når høgresida skrik opp om at offentleg sektor veks, ja, så er det fleire sjukeheimsplassar, fleire lærarar, fleire sjukepleiarar vi snakkar om. Når ein snakkar om at offentleg sektor er lite effektiv, ja, så er det læraren og sjukepleiaren som er lite effektive.

Kjernetenestene i samfunnet må vera offentlege, ikkje berre finansierte av det offentlege. Men det private skal vera eit supplement til det offentlege, slik er det òg i dag.

Debatten her i dag vitnar om at på den eine sida står dei raud-grøne partia som ønskjer å vidareføra samfunnet vårt, som er eit samfunn basert på fellesskap med like rettar og moglegheiter til alle. På den andre sida står Framstegspartiet og Høgre med skattelette og ønske om kommersialisering av utdanning, helse og omsorg. Det er eit bevisst ordval når dei brukar ordet «kommersialisering», for når Høgre og Framstegspartiet seier noko om den norske modellen, meiner dei kjerneverksemder som skular, sjukeheimar og helse, som skal opnast for private, betalt av det offentlege, og det utan at det skal setjast tak på utbyttet. Det betyr at (presidenten klubbar) dei godtek at skattepengane gjer enkeltpersonane rike i staden for at skattekronene … (presidenten klubbar).

Presidenten: Da var taletiden over.

Johannes Rindal (Sp) [00:17:14]: For fire år siden deltok jeg som vararepresentant i min først finansdebatt her i Stortinget. Da pratet jeg om livslang læring, og jeg trakk spesielt fram studieforbundene som viktige verktøy, fordi de raskt tilpasser seg de kompetansebehovene som finnes i samfunnet. Og gjennom finanskrisen har studieforbundene vist seg å være svært nyttige for de bedriftene som måtte omstille seg eller kanskje permittere eller nedbemanne. Dette gjaldt ikke minst i mitt eget hjemfylke, Oppland. Det har vært gjennomført kurs og skolering i rikt omfang.

På den bakgrunn er det skummelt å lese Fremskrittspartiets og Høyres alternative statsbudsjett. Begge partier kutter nemlig i studieforbundene med 50 mill. kr. Senterpartiet jobber for å utvikle studieforbundene, ikke for å avvikle dem.

Seks milliarder firehundreogtjue millioner firehundreogfiretusen – det er summen Fremskrittspartiet ønsker å kutte i landbruket i neste års budsjett. Det er riktignok lagt inn en omstillingspakke på 1,5 mrd. kr, men når man skal foreta en styrt avvikling av norsk landbruk slik vi kjenner det, som dette kuttet i realiteten innebærer, skjønner jeg at det vil koste penger. Det er for meg uforståelig at et parti, når vi har verdens matvaresituasjon som bakteppe, kan legge seg på en så usolidarisk linje i landbrukspolitikken.

Jeg kommer fra et 10 pst.-fylke når det gjelder landbruk. Vi har på statistikken stort sett 10 pst. av det meste innenfor landbruksproduksjon. Landbruket er ryggraden for bosetting i flere av regionene i fylket mitt. Konsekvensene av Fremskrittspartiets landbrukspolitikk i Oppland, og i mange andre fylker, vil være alvorlig.

En liten digresjon til slutt: De kommende årene skal det bygges vei i Oppland som aldri før, takket være en ambisiøs Nasjonal transportplan som de rød-grønne har vedtatt. Blant annet skal E16 gjennom Valdres på strekningen Fønhus–Bagn–Bjørgo bygges, et prosjekt som har vært ønsket i årevis. Nå nærmer prosjektet seg realisering, og Fremskrittspartiet er på barrikadene mot bompenger. Og det forstår jeg, for med Fremskrittspartiets landbrukspolitikk vil det ikke være folk igjen i Valdres til å bruke veien, og derfor trenger man ikke bom heller. Derfor er jeg glad det er Senterpartiet som sitter i regjering, for med oss blir det bygd veier både her og der, og det vil fortsatt være en satsing på landbruket.

Lillian Hansen (A) [00:20:18]: Aller først vil jeg komme med en påstand: Presset mot de offentlige velferdsordningene øker igjen.

Både Fremskrittspartiet og Høyre ivrer nå for å komme i posisjon for å komme i gang med kommersialisering av bl.a. skole og helse i dette landet. Disse partiene, med sin politikk, og andre sterke krefter i samfunnet er nå ute etter å åpne kjernevirksomhetene i velferdsstaten på vidt gap for private investorer. Det fikk vi bekreftet i dag av representanten Siv Jensen i hennes replikk til statsministeren.

Fremskrittspartiet og Høyre har i sine alternative budsjett for 2011 begge ønske om å bruke en halv milliard på kjøp av bl.a. privat pasientbehandling. Privatisering av offentlige velferdstjenester har aldri vært en stor valgvinner i Norge. Høyresiden har derfor pakket dette inn i bomull. Høyresiden har derfor lansert sin privatiseringspolitikk under stadige nye honnørord. Høyresidens honnørord er konkurranseutsetting, så valgfrihet og Offentlig Privat Samarbeid, og til sist innovasjonsevne og kreativitet. Men uansett hva de kaller det, resultatet er det samme: privat kapital skal inn for å melke de offentlige budsjettene.

Kronargumentet fra tilhengerne av konkurranseutsetting og privatisering er at konkurranse skaper billigere tjenester fordi private aktører er mer effektive og innovative enn de offentlige. Dette er i beste fall udokumenterte påstander, og i de fleste tilfeller er det ikke sant. Det er tre sentrale elementer som ikke framkommer i høyresidens argumentasjon: samfunnsøkonomi, de private aktørenes profittjakt, og hva den type effektivisering går ut over.

Arbeiderpartiets politikk er at de store oppgavene skal løses av fellesskapet. For å repetere: Den norske modellen hviler på tre pilarer:

– gode velferdsordninger betalt gjennom vårt skattesystem
– en stor og aktiv offentlig sektor

– trepartssamarbeidet i arbeidslivet

Disse grunnpilarene ønsker høyresiden å svekke. Skattekutt og privatisering vil gi dårligere og mindre effektive velferdstilbud. De ønsker å svekke offentlig sektor, noe som betyr privatisering, mer egenbetaling og større forskjeller. Den samme høyresiden ønsker å svekke fagbevegelsen, noe som vil gi et mindre konstruktivt trepartssamarbeid, med større lønnsforskjeller og høyere konfliktnivå som resultat.

Vår politikk er tuftet på troen på å skape og dele. Det er utgangspunktet for et fellesskap der folk har det bra og føler trygghet.

Hanne Thürmer (KrF) [00:23:26]: Jeg vil nevne to ressurskrevende innsatsområder: helseforetakene og folkehelse. Først helseforetakene:

Spesialisthelsetjenesten ble reformert i 2002, bl.a. med innføring av regionale helseforetak og helseforetak. Den gang var jeg Helse Sørs første fagdirektør og trodde selvsagt på denne reformen. Nå er jeg overlege på et sykehus med sitt tredje nyskapte konsulentnavn som befolkningen ikke forstår, og jeg tror de regionale foretakene er dinosaurer som har utspilt sin rolle.

Sykehusene er siden 2002 samlet til større og større helseforetak. I 2002, da vi begynte, var det over 20 helseforetak i Helse Sør og Helse Øst. Nå er det bare åtte større foretak igjen, pluss to mindre. Det største foretaket, Oslo universitetssykehus, er nå større enn Helse Nord og nesten like stort som Helse Vest.

Det er dårlig bruk av helsekroner å opprettholde fire ulike regionale helseforetak med ansatte og kontorer for å håndtere et nå svært begrenset antall helseforetak. Nå bør helseforetakene, dvs. sykehusene, håndteres av ett nasjonalt nivå. Da vil man kunne drive spesialisthelsetjeneste med felles prioritering og behandling av samme tilstand likt. Jeg tror også at det nasjonale politiske nivået, Stortinget, vil ha sterkere politisk innflytelse på helsetjenestene. Kristelig Folkeparti ønsker å legge ned de regionale helseforetakene og samle sykehusene under én nasjonal sykehusledelse med én nasjonal sykehusplan.

Så over til et annet viktig tema, og det er folkehelse. Helse i alt vi gjør, er en god tilnærming. Ansvar for folkehelse legges i de nye planene til hele kommunen, ikke bare til kommunens helsetjeneste. Jeg tror det er avgjørende at hovedtyngden av forebyggende innsats legges utenom legekontor og sykehus. De effektive tiltakene finnes i skjenkepolitikken, i samferdselspolitikken, i skoler uten drop out, i inkluderende bedrifter og i pris- og avgiftssystemer. De finnes i arbeid mot sosial ulikhet og for større deltakelse i samfunnet og i fattigdomsbekjempelse.

Men folkehelseplanen regjeringen legger fram, har noen intensjoner som er i beste laget: Hele folket skal trene, spise gulrøtter, bli venner med naboen, leve i stabile, nære relasjoner, holde seg normalvektige og ikke finne på noen risikable fritidsaktiviteter. Man tror på en gammeldags legerolle, hvor fastlegene skal innkalle dem som er i risikosonen, og gi individuelle helseråd.

Dessverre er den tiden over da pasienter hørte på hva legene sa, og gjorde som de fikk beskjed om. Det jeg lurer på, er hva man skal gjøre med alle dem som fortsetter å røyke, ikke vil trene og ikke møter opp til avtalte helsesjekker. Jeg tror man fortsatt må legge vekten på å bruke systemene og samfunnssektorer utenom helsevesenet for å begrense helseskader og forebygge sykdom.

Dag Terje Andersen hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Per Roar Bredvold (FrP) [00:26:26]: I en serie medieoppslag gjennom året har det vært fokusert på lønnsomheten i norsk reiseliv. Statistikken for sommermånedene viser en positiv trend, men for 2010 generelt er en bekymret.

Norsk reiseliv er i likhet med industrien konkurranseutsatt. Reiselivet er i større grad enn andre næringer og bransjer gjenstand for både særreguleringer og konkurransevridning, som er med på å holde lønnsomheten nede. På sikt hindrer dette investeringer og langsiktig drift. En forventer at flere reiselivsaktører innen hotell- og restaurantbransjen har foretatt og vil foreta permitteringer og i ytterste konsekvens si opp ansatte grunnet sviktende overnattinger og besøk. Aldri før har det vært så mange hoteller og overnattingssteder til salgs fordi eierne og driverne ikke har klart å få økonomi i driften.

Det er mange ting som påvirker om reiselivet skal gå bra eller ikke. Reiseliv er Norges fjerde største næring. Den sysselsetter mange kvinner og deltidsarbeidende, og den er kjempeviktig ute i distriktene, hvor arbeidsmarkedet er forholdsvis begrenset. Derfor er det viktig at vi politikere legger forholdene til rette for næringen, og at rammebetingelsene er forutsigbare.

Det er vel ingen tvil om at statsbudsjettet for 2010 ikke er noen stor gavepakke til næringen, selv om det gis en god slump penger til markedsføring av Norge som feriemål. Næringen selv ønsker 50 mill. kr mer, og det har Fremskrittspartiet gitt næringen, nettopp for å bidra til at næringen fortsatt skal være Norges fjerde største.

Norges turistnæring sliter i konkurranse med f.eks. Sverige. Dette skyldes flere ting. Kanskje er svenskene dyktigere til å markedsføre sitt land, men det er mange ting vi kan gjøre for å få opp lønnsomheten her hjemme. Derfor er det synd at regjeringen øker en rekke avgifter, bl.a. på alkohol og tobakk med 5 pst. Dette bidrar ikke til at vi får mindre grensehandel. I år blir denne bare i Sverige på ca. 10 mrd. kr. Regjeringen kunne også redusert merverdiavgiften på servering, som er på 25 pst., til 14 pst. Mange steder i Europa er denne på et lavt nivå. Skjenketider er noe annet som næringen hadde sett at regjeringen kunne vært romsligere med.

Norge som reiselivsdestinasjon er unik. Vi har en natur som de fleste misunner oss. Da gjelder det å tilrettelegge for bruk av denne. Noe så enkelt som å tillate snøscooterkjøring under kontrollerte former er én ting. Nå reiser mange til Sverige eller Finland og legger igjen mye penger der.

Et annet eksempel er å gi romslige reguleringsplaner. Det å f.eks. si ja til et nytt hyttefelt gir mange arbeidsplasser både i nåtid og framtid. Fremskrittspartiets alternati-

ve statsbudsjett er et godt budsjett, hvor også turistnæringen er tilgodesett i større grad enn av regjeringen – dette nettopp for å være en lagspiller, noe alle vinner på.

Roald Aga Haug (A) [00:29:48]: Vi skal framleis skapa og dela. Arbeidarpartiet har ein lang tradisjon for både å leggja til rette for verdiskaping og å fordela goda mest mogleg rettferdig. Det skal vera trygt og godt å bu i landet, og det skal vera føreseielege og varige rammevilkår for næringslivet. Samstundes må ei stabil styring av økonomien til for å hindra ein stor renteoppgang som vil ramma næringsliv, privatpersonar og kommunar negativt. Målet må vera at flest mogleg skal ha det best mogleg, anten ein er Jørgen hattemakar eller kong Salomo. Derfor er det ikkje noko poeng for oss å redusera skatten for dei rikaste, slik Framstegspartiet og Høgre vil. Det er ikkje prioritert frå vår side. Vi har andre satsingar som vi synest er viktigare.

Regionale utvekslingsmidlar skal brukast til å skapa innovasjon og entreprenørskap. Vi skal gi kommunane større moglegheit til å bidra som næringsutviklarar. Det blir lagt opp til etablering av eit nytt næringshageprogram, og vi vil stimulera til ei ekstra satsing på bedriftsnettverk for å sikra synergiar som styrkjer konkurranseevna.

Eg opplever på min heimplass at små og mellomstore bedrifter etterspør kommunen som den som legg til rette, og som bidragsytar. Dei er opptekne av tilgang på næringsareal, og dei ønskjer kommunen som partnar i næringsutviklinga. Dei etterspør ikkje skattekutt.

Lokalt brukar vi pengar for å stimulera til samarbeid i nettverk mellom bedrifter. Gjennom å utnytta kvarandre sin kompetanse og sitt utstyr ser vi at bedriftene forbetrar seg og blir meir konkurransedyktige. Satsinga på ungt entreprenørskap skal medverka til at gründerar får utvikla seg og bli dyktige næringsdrivande i framtida. Fleire unge skal få høve til å skapa og driva eiga bedrift.

Vi skal sikra vekst i framtida, slik at det framleis blir mykje å dela. Næringsutviklinga skjer i kommunane. Velferdstenestene blir utførde i kommunane. Næringsutvikling er å skapa. Velferd er å dela.

Vi skattlegg ikkje for skatten sin del, eller for å terga Høgre-folk, og vi skattlegg ikkje meir enn vi bør. Vi skattlegg for å sikra velferda!

Erling Sande (Sp) [00:32:39]: Stabile og føreseielege rammevilkår er eit omgrep som den føregåande talaren brukte, og eit omgrep mange av oss brukar. Høgre og Framstegspartiet brukar omgrepet særleg ofte. Det å sikre stabile og føreseielege rammevilkår for norsk næringsliv er viktig, og det kan òg vi i Senterpartiet stille oss bak. Heldigvis har vi eit blomstrande næringsliv i heile landet – små, mellomstore og store bedrifter som treng rammevilkår for å drive verdiskaping, skape aktivitet og skape arbeidsplassar.

Mange av dei flotte verksemdene som eg kjenner til frå mitt område, har det til felles at dei i ein oppstartfase, eller når dei utviklar nye produkt og konsept, brukte eller nytta det offentlege verkemiddelapparatet, midlar til innovasjon og utvikling. Dette er bedrifter som i dag er robuste, og dei bidreg til samfunnet gjennom sin aktivitet med mange gonger det som dei ein gong fekk av midlar for å starte eller vidareutvikle verksemda. Verkemiddelapparatet har altså vore ein viktig føresetnad for å realisere det som i dag bidreg i stort monn tilbake til storsamfunnet. Dette har òg ført til at unge folk – ofte unge folk, men også andre – har fått realisert sin visjon om eit produkt, ein idé, starta si eiga verksemd, og bidreg i dag tilbake til samfunnet, skapar arbeidsplassar og verdiar.

Dette er ein del av næringspolitikken som Framstegspartiet og Høgre ikkje er så opptekne av skal vere stabil og føreseieleg. I beste fall skal den vere stabilt og føreseieleg fråverande. Det verkemiddelapparatet som har gitt moglegheiter til så mange og i så høg grad har betalt seg gjennom at desse folka har verksemder som i dag bidreg til storsamfunnet, vil altså desse partia redusere kraftig.

Når det gjeld ei anna gruppe næringsdrivande, dei som jobbar innanfor landbruket, er det jo tydeleg at dei to høgrepartia, utan noko problem, her i kveld gir stemme til eit framlegg som vil føre mange familiar ut i økonomisk krise, og som vil gi aktørar innanfor landbruket om lag ein månad responstid på å tilpasse seg ei dramatisk lågare inntekt – litt av ei julegåve å gi til mange av landet sine næringsdrivande.

Det blir eit skodespel når representantar frå dei same partia, frå denne talarstolen eller i media, bekymrar seg over rovdyrproblematikken eller verneproblematikken, ikkje fordi det ikkje er viktig, men fordi forslaget dei stemmer for her i kveld, er ein langt større trussel for norsk landbruk enn desse tinga.

Thor Lillehovde (A) [00:35:58]: I likhet med flere rød-grønne politikere vil jeg slå fast at Norge er på velstandstoppen i verden. Det er det beste landet å vokse opp i og det beste landet å bli gammel i – jeg holdt på å si at jeg begynner å få erfaringer med det. Det er også et av verdens beste land for industri og næringsliv. Skattenivået er for høyt, sier Høyre og Fremskrittspartiet, men sammenlignet med andre land er det totale skattetrykket for næringslivet her i landet til å leve med. Alt dette er jo godt kjent fra før. Men etter å ha hørt på mange av innleggene her i dag – og for så vidt det siste året – er det behov for å gjenta det at Norge er et godt land å bo i, verdens beste.

Også når det gjelder trygghet i hverdagen, er det langt tryggere her enn i de fleste andre land. Riktignok ser vi også i Norge nye trender i kriminaliteten. Vi opplever tilfeller av mobile kriminelle som utnytter våre åpne dører, i dobbelt forstand. Grensene våre er åpne, velstanden vår er synlig og fristelsene blir store for kriminelle besøkende. Med dette som bakteppe har regjeringen de siste fire–fem årene satset på å styrke politiet og intensivere arbeidet med kriminalitetsbekjempelse. Og dette videreføres også i dette budsjettet.

Jeg begynte innlegget med en påpekning av vår enestående situasjon økonomisk og velferdsmessig. Dette kan vi takke oljen for, hører vi fra opposisjonen. Nei, oljen er bare en del av sannheten. Når Norge har kommet skadefri gjennom finanskrisen, skyldes det vår aktive politikk for å holde folk i arbeid, og det skyldes en stødig

finanspolitikk. Det skyldes godt innarbeidede fellesskapsløsninger som karakteriserer den norske modellen. Modellen er også et resultat av et unikt trepartssamarbeid i arbeidslivet.

Ingen må tro at dette har kommet av seg selv. Ingen må tro at velferden kunne vært tilsvarende utjevnet med høyresidens politikk. Den slags politikk er satt ut i livet i stor skala ute i verden, og de landene sliter i dag med rekordhøy arbeidsledighet – en arbeidsledighet på mellom 10 og 20 pst. Vårt valgløfte om å ha Europas laveste ledighet er innfridd.

Til slutt blir jeg fristet til å ta et lite nipp innom Fremskrittspartiets budsjett. Det anvises skattelette til alle, milliardsatsing til alle gode formål og urealistiske kutt i offentlige sektor. De er på en annen planet.

Thor Erik Forsberg (A) [00:39:31]: Det er stor grunn til bekymring over situasjonen i verdensøkonomien. Den usikkerheten som skapes, med sterk økning i arbeidsløsheten og store kutt i velferden i Europa, gir ikke bare europeiske innbyggere grunn til å være bekymret for framtiden. Det gir også Norge to konkrete utfordringer.

For det første kan det bety at vi også framover kan bli rammet av en sterkere økning i arbeidsløsheten, og den andre utfordringen går på å bekjempe sosial dumping. For den nøden og den desperasjonen som er blant europeiske innbygger som sterkt ønsker seg en jobb, gjør disse menneskene sårbare overfor griske, useriøse arbeidsgivere – også i Norge.

Regjeringen har lagt fram to handlingsplaner mot sosial dumping. Vi fortsetter med dette budsjettet å rette tiltak inn mot tjenestesektoren og da særlig innen renhold i hotell- og restaurantbransjen, hvor vi vet at utfordringene er store.

Høyresiden viser at de ikke tar sosial dumping på alvor. Man har ikke den samme troen på politikk for å møte disse utfordringene. Det andre som norske arbeidstakere også må legge seg på minne, er forslaget i Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett om å kutte hele fradraget for fagforeningskontingent.

Noen prøver å framstille det sånn at denne regjeringen ikke er opptatt av vår private velferd. Det er helt feil. Det er derfor vi er opptatt av et godt organisert arbeidsliv, sterke fagforeninger og en sentral lønnsdannelse, som gjør at alle arbeidstakere i dette landet får nyte godt av en god inntekstutvikling.

Høyresidens politikk, med kutt i fradraget for fagforeningskontingent og at man ikke tar det å bekjempe sosial dumping på alvor, er en trussel mot vår private velferd. Man sier at det skal lønne seg å jobbe. Samtidig sier man at det offentlige kan spare 3 mrd. kr ved å sette renhold og kantinetjenester ut på anbud. Dette er arbeidsintensiv industri. Det betyr at når Oslo kommune setter oppdraget med å skaffe vikarer bl.a. innenfor renhold ut på anbud, har ikke bemanningsbyrået som leverer disse tjenestene, råd til å gi dem som gjør en særdeles viktig jobb, en ordentlig tarifflønn. Der svikter man det å sørge for at det skal lønne seg å jobbe, og man svikter også vårt mål om en god privat velferd for alle.

Arve Kambe (H) [00:42:40]: I min hjemby, Haugesund, har vi en dikter som heter Kolbein Falkeid, som starter et av diktene sine med «Jeg tror på mennesker som brenner».

I finansdebatten i fjor var det en helt annen tone hos de rød-grønne. Da var det engasjerte stortingsrepresentanter som fortalte om sitt rød-grønne prosjekt. I år har det vel knapt vært en eneste rød-grønn representant som har nevnt noe om hva regjeringen ønsker å jobbe med de neste tre årene. Det er ganske symptomatisk, og jeg er ganske optimistisk når det gjelder det. Kristin Halvorsen sa rett etter at hun avleverte budsjettet i fjor, at regjeringen manglet sprut. Det ser ut som om regjeringen mangler prosjekt. Når også stortingsrepresentantene mangler den spruten og konsentrerer seg om Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, har vi i opposisjonen det rimelig greit.

Terje Aasland, lederen i næringskomiteen, anbefalte stortingsrepresentantene, på en billedlig måte, av og til å kikke ut av vinduet. Jeg kikket ut av vinduet fra salen i dag, og så ned på den markeringen Fattignorge hadde på Eidsvolls plass. Samtidig som jeg så ned der, kom det et regjeringsmedlem ut – det var statsråd Audun Lysbakken. Han satte seg i sin statlig eide Mercedes Limousine med privatsjåfør og kjørte forbi i retning Karl Johan, forbi Fattignorges demonstrasjon. Det er kanskje ikke uten grunn at SV har sagt unnskyld til de fattige. Vi vet det har blitt flere fattige med denne regjeringen enn det var da de overtok.

Jeg skal også avlevere Jette F. Christensen en liten kommentar om pappaperm. Jeg er så heldig at jeg nettopp har hatt seks ukers pappaperm, og har fire uker igjen. I likhet med de aller fleste i vår generasjon synes vi det er helt naturlig at både mamma og pappa skal ta ut den permisjonen. Forskjellen er at jeg ønsker at kona mi og jeg selv bestemmer det. Høyre har også sagt at vi skal ha en selvstendig opptjeningsrett for fedre. Og så er det altså sånn – for dem som leser avisen på nettet nattetid: Aftenposten meldte kl. 23.45, rett før midnatt i dag, at regjeringen i morgen vil fremme forslag om tredeling av pappapermen. Det betyr med andre ord at regjeringen synes det er greit at foreldrene velger en tredjedel, mens Høyre vil at foreldrene selv skal få bestemme.

Jeg synes debatten om fedrekvoten har blitt redusert til en debatt om likestilling. Derfor er det verdt å minne om hvorfor man i det hele tatt har pappaperm og mammaperm, eller foreldrepermisjon. Det er av hensyn til barnet. Med fedrekvote og tredeling er det faktisk bare én virkelig tapende part i de tilfeller hvor politikernes gode intensjoner ikke lar seg gjennomføre, nemlig barnet.

Are Helseth (A) [00:45:48]: Det er en god, gammel leveregel å levere gården videre til nye generasjoner i bedre og bedre stand. Denne regjeringen følger samme linje for land og folk, og viser år for år at vi først sår og så høster, sparer litt i tilfelle en kald vinter, og sparer mye for å trygge alderdommen til slektsleddene som vokser.

Dette er i tråd med arbeiderbevegelsens tradisjoner: skape og dele, legge til rette for å skape og dele. Derfor er Norge fruktbar mark for små og store bedrifter, for nye ideer og solide tradisjoner. Flinke forretningsmenn og

-kvinner blir lett rike i Norge, fordi vår politikk er å skape før vi kan dele.

Slik er det ikke i resten av Europa. OECD melder om svak økonomisk vekst neste år. Gjelden er tung som bly. Rentevirkemiddelet er snart tapt fordi renten er nær null mange steder. Gjeldskrisene gjør mange land maktesløse. Gjeldskrisene truer arbeidsplassene, og de truer stabile demokratier.

Med blikket vendt mot Europa er det underlig å lytte til opposisjonens beskrivelse av norske forhold.

Det er ikke krise ved norske universiteter – spør studentene ved universitetene i London. Det er ikke krise for norsk kultur – spør kulturarbeidere i Latvia, der støtten til kulturlivet kuttes med 48 pst. Og det står faktisk bra til med helse- og omsorgstjenestene i Norge. Visst er det mangler. Vi vet vi kan bli enda bedre på mange områder. Like fullt: Nesten alle nordmenn vet de har en fastlege, og av alle offentlige ordninger er folk mest fornøyd med Vinmonopolet, bibliotekene og fastlegene.

Hvis jeg trenger øyeblikelig-hjelp-innleggelse på sykehus, er døra åpen – bestandig. Vi finansierer det i fellesskap. Ved døra er det ingen som spør om jeg har bidratt nok. Alle som trenger det, får ny nyre, nytt hjerte eller ny benmarg utelukkende basert på faglige prioriteringer. Denne ideologien er sterk, har egenverdi og vil best videreføres i en fellesskapsbasert modell.

I våre helse- og omsorgstjenester er fagfolk på vakt. De er på vakt nå – og alltid. De fortjener skryt og ros. Jeg tror ikke opposisjonen har tenkt over at kontinuerlig nedsabling av helsetjenestene uttrykker mangel på respekt for de hundretusener som arbeider i sektoren.

Aksel Hagen (SV) [00:49:20]: Først vil jeg takke representanten Arve Kambe for hans betraktning omkring statsråd Audun Lysbakkens innsats. Det var virkelig en betraktning på et særdeles høyt refleksjonsnivå.

Som et innslag i debatten om at «alt var bedre den tida vi regjerte», har Høyre i den siste tida hatt noen voldsomme innlegg om byråkratisering i Bygde-Norge, nå sist ved Jan Tore Sanner i hans hovedinnlegg tidligere i dag. Dette er rett og slett feil, og la meg ta SVs «motmelding» til denne demokratikritikken punkt for punkt.

For det første er det slik at norske kommuner og fylkeskommuner ikke bruker mer på administrasjon enn andre land som det er naturlig å sammenligne seg med.

For det andre, og det er særdeles viktig: Den nominelle veksten i administrasjonsutgiftene, som Høyre så begjærlig bruker, må nemlig – selvsagt – ses i sammenheng med at det har vært en sterk vekst i kommunesktorens inntekter i perioden, som igjen har ført til at det har blitt ansatt langt flere personer. Men hovedpoenget er at veksten først og fremst har kommet i tjenestedelen i det Kommune-Norge driver på med, f.eks. innen helse og omsorg og i skole og barnehage. For det er faktisk slik at av de mange tusen – 40 000 – årsverkene vi har fått fra 2005 til 2009, som er en vekst på 11,75 pst., er det bare 2,7 pst. som har kommet i administrasjonen. Så økningen har kommet i tjenester. Eldre, pleietrengende og elever og unger har fått glede av den. Den har ikke kommet i administrasjonen. Faktisk er det en stikk motsatt utvikling når det gjelder administrasjon. Når vi ser på brutto driftutgifter, var de i 2001 på 7,1 pst., i 2005 på 6,8 pst. og nå er de nede på 6,6 pst. Så den rød-grønne regjeringa avbyråkratiserer Kommune-Norge. Det er ikke slik, som Høyre hevder, at det går i stikk motsatt retning.

Derimot er vi i SV også opptatt av byråkratiseringsproblematikken, men da først og fremst i statlig sektor, for her er det faresignaler ute og går. Men her er jo poenget at hvis vi får det slik som Høyre vil, vil byråkratiseringsproblemet øke. Det skyldes rett og slett, hvis vi ser på Høyres moderniseringsprosjekt, at det ser ut som det er blitt kopiert og limt rett inn fra en introduksjonsbok i New Public Management.

Bak Høyres budsjettekster og program, bak en lyseblå og varm velferdsretorikk, er det konkurranseutsetting, fristilling og privatisering som er hovedstikkordene. Og da trengs det et bestillingsbyråkrati, et kontrollbyråkrati og et rapporteringsbyråkrati – vi ser det allerede nå – som virkelig er i ferd med å vokse fram på en problematisk måte, og Høyre vil ha mer av den type byråkratier. Dette er den byråkratiutfordringa vi står overfor i samfunnet, og den er det Høyre som står i spissen for.

Laila Thorsen (A) [00:52:38]: Jeg er glad for at mange i denne debatten har snakket om arbeidslinjen og viktigheten av at folk har arbeid og får komme i arbeid. Vi vet at ledighet og passivitet er roten til mye vondt, og at det å få arbeid bidrar til muligheter og selvtillit.

Arbeid er redskap nr. 1 i kampen mot fattigdom, både økonomisk og sosial fattigdom. Jeg er glad for at denne regjeringen og regjeringen Stoltenberg I har bidratt mye i satsingen mot fattigdom. Jeg mener at satsingen som gjelder «drop outs» i videregående skole, og Kvalifiseringsprogrammet for sosialhjelpsmottakere er to meget viktige områder i dette arbeidet.

De ungdommene som faller ut av skolen, må ha høy prioritet, slik at vi kan få dem inn i et opplegg. Dette kan bli en alvorlig voksende portefølje som presses inn i det offentlige hjelpeapparatet, og som skal ha sin oppfølging. Derfor er det viktig å ha en storstilt dugnad for denne jobbingen. Jeg er i så måte veldig glad for at regjeringen styrker innsatsen mot frafall i videregående skole med 175 mill. kr.

Det andre som vi må følge nøye med på, er økonomisk sosialhjelp. Kvalifiseringsprogrammet som har blitt tatt i bruk for disse menneskene, har gitt svært gode resultater for dem og deres pårørende. Dette er et relativt nytt program. Flere kommuner har ikke brukt det et år engang, så det er litt tidlig å si om det er helt optimalt. Jeg tror det er viktig å følge med på arbeidet, og vurdere om dette programmet skal bli obligatorisk også for dem som mottar økonomisk sosialhjelp. Det er fordi en del av disse menneskene er foreldre. Det er veldig viktig å bryte noen sirkler, slik at ungene deres ser at foreldrene ikke går hjemme, men kommer seg på jobb og er i aktivitet.

Et ektepar som bor i mitt nabolag, var mottakere av økonomisk sosialhjelp. Begge deltar nå i Kvalifiseringsprogrammet. Mannen står på terskelen til å gå inn i fast

arbeid. Bedriften han hadde arbeidstrening i, har gitt ham muligheten og vil satse på ham. Kvinnen trenger mer tid, men det kan se ut som om det går veien også for henne. Og det å være naboene til ungene deres og se hvor glade de er når de kommer springende mot oss og forteller at pappa har fått arbeid, er både rørende og gjør et sterkt inntrykk.

På denne måten forebygger vi at fattigdom går i arv. Vi gir også disse menneskene en verdighetsgaranti. Tall viser at de aller fleste av dem som går, eller har gått, på Kvalifiseringsprogrammet, har gått ut i aktivitet, enten i arbeid, i skole eller i arbeidstrettede tiltak. Det i seg selv er et viktig argument for å se på om vi i framtiden skal gjøre dette obligatorisk.

De som alltid har tapt, har nå en større mulighet til ikke å tape lenger. Derfor er jeg veldig glad for at regjeringen viderefører satsingen og fokuseringen på Kvalifiseringsprogrammet og «drop outs» i videregående skole.

Olemic Thommessen (H) [00:55:55]: Det er snart ikke det perspektiv som ikke har vært løftet frem i denne debatten. Jeg vil prøve meg på et som jeg tror vi ikke har vært inne på, nemlig det nordiske perspektivet.

Vi snakker om de lange linjene i økonomien og om hvordan vi skal sikre vår velferd i fremtiden gjennom verdiskaping og innovasjon. Jeg lyst til også i denne sammenheng å ha nevnt det nordiske samarbeidet. Gjennom det nordiske samarbeidet har vi faktisk en mulighet til å utvirke at vi får en større hjemmebane – et større hjemmemarked, så å si – som igjen vil styrke oss i den internasjonale konkurranse globaliseringen betyr for oss. Et Norden som virkelig fungerer, ville samlet sett være verdens tiende største økonomi. Samlet kan våre nettverk, våre bedriftsklynger og vårt hjemmemarked økes betydelig. Det fordrer at vi får Norden til å fungere bedre enn vi gjør i dag. Derfor er det viktig at vi forsterker innsatsen i det nordiske samarbeidet.

Det dreier seg først og fremst om det nordiske språkfellesskapet. Der ser vi en utvikling hvor den nordiske språkforståelsen dessverre er i ferd med å bli dårligere. Det er dårlig nytt for å få dette til å fungere. Når svenske arbeidstakere rykker inn i Oslo i tusenvis, gjør de det fordi de blir forstått språklig, men også fordi de forstår den kulturen de kommer til. Et dynamisk arbeidsmarked som vil gi større tilpasningsevne og større omstillingsmulighet, som vi vil kunne finne i en bredere nordisk sammenheng, fordrer altså at arbeidstakere lett flytter på seg, føler seg hjemme og skjønner språket.

I dette arbeidet trenger vi også å finne frem til en felles nordisk offentlighet. Det er et perspektiv som jeg tror har vært borte fra de flestes tanker, inntil vi på fredagskvelden sitter og ser på «Skavlan», som faktisk åpner et felles rom med Sverige for oss, en type mentalt rom som betyr mye for å se gode sammenhenger.

Vi bør også se nærmere på den konsensusorienterte samarbeidsmodellen vi har i Norden. Det går forferdelig smått med fremdriften i det nordiske samarbeidet. Kanskje burde vi vurdere muligheten for lettere å ty til løsninger der færre land enn alle de fem finner sammen, finner løsninger to og to eller tre og tre.

Den nordiske dimensjonen er ikke bare et spørsmål om kultur, fred og forbrødring. Det er også et spørsmål om å bygge et hjemmemarked som gir oss en bedre plattform for økonomisk utvikling enn den vi har i dag.

Oskar J. Grimstad (FrP) [00:59:13]: Gjennom ein lang dag med mange innlegg er det typisk å høyre den indignasjonen som posisjonen klarer å bere fram mot Framstegspartiets alternative budsjett, eit budsjett som ville gitt næringslivet rammevilkår som ville redusert utfordringane og tryggje arbeidsplassane.

Lat oss sjå på alternativet som får fleirtal i dag, og verknadene det får for kvardagen til næringslivet i eksempelvis Møre og Romsdal, som er mitt heimfylke. Seks år har den sitjande regjeringa hatt på seg til å løyse energiutfordringane som Midt-Noreg har, ei fleirtalsregjering som kan gjere akkurat som ho vil, men som har valt å sitje med hendene i fanget og stole på atomkrafta frå Sverige og Finland eller kolkrafta frå kontinentet.

Dette førte til rekordhøge 14 kr/kWh sist vinter, og utsiktene framover denne vinteren er endå dystrare, med rekordlåge vassmagasin. Og ingenting tyder på at desse utfordringane blir løyste med denne regjeringa eller i denne valperioden. Det må ei ny regjering til for å få fram alternativa, ei regjering som vil noko anna enn å prate, ei regjering som handlar – og meiningsmålingane indikerer klart regjeringsalternativet. Det forklarer godt sjarmoffensiven og serviliteten til dagens regjering overfor Kristeleg Folkeparti. Her ligg nok redninga dei håpar på, tydelegvis.

Så har fleire vore inne på formuesskatten, ein særnorsk skatt som rammar norsk eigarskap, ein skatt på boremaskiner, verktøy og kraner – med andre ord ein skatt som truar norske arbeidsplassar, men ein skatt som utanlandske eigarar er fritekne for, og som viser det meiningslause denne skatten på arbeidsplassane representerer. Og med mange skapande gründerar som eigarar i denne regionen blir også generasjonsskiftet ein fare for eigarstruktur og arbeidsplassar gjennom arveskatten.

I motsetning til våre naboland klarer vi heller ikkje å fjerne revisjonsplikta på små, oversiktlege bedrifter med få fakturaer i året og låg omsetning. Når så desse bedriftene, trass i nemnde utfordringar, har produsert og selt sine varer og skal frakte dei ut til marknaden, kva blir dei då tilbydd? Jo, i Møre og Romsdal har vi ein veg vi kallar eksportvegen, E139. Der fraktar vi 11 pst. av all norsk fastlandseksport som representerer verdiar i storleiken 20 mrd. kr. Etappevis er denne vegen så smal at det ikkje finst midtstripe. Delar av han heng i boltar i fjellsida, og slik har han hange sidan krigen, då han blei laga. Alternativet den sitjande regjeringa tilbyr, er å betale vegen sjølv gjennom bompengar.

Slik kunne eg halde fram med å beskrive kvardagen for dei som skaper verdiane og tryggjar velferdssamfunnet. Konklusjonen blir næringsfiendtleg.

Martin Kolberg (A) [01:02:27]: Tidligere i debatten sa representanten Halleraker fra Høyre at jeg lite forsto av Høyres skattepolitikk. Det har han helt rett i. Det er mange representanter for høyresiden som jo har framhevet at det

å fremme skattelettelser skaper en helt annen dynamikk i politikken – og en mye høyere verdiskaping.

Vi har spurt mange ganger i løpet av denne dagen om hvilken økonomi, hvilke land eller hvilke samfunn som kan vise fram et slikt eksempel. Det er ingen som svarer på det. Det er selvfølgelig fordi det ikke er lett å svare på det, for det finnes ikke noen slike eksempler.

Jeg vil på slutten av denne debatten bare si at den dynamikken som jo er skapt under den rød-grønne regjeringen, er helt formidabel. Det er altså skapt 253 000 flere arbeidsplasser i løpet av disse årene – jeg gjentar: 253 000 flere arbeidsplasser. Tre av fire av dem er i privat sektor. Verdiskapingen har aldri vært høyere, med det skattenivået og den skatteprofilen som vi har. Dette er jo fakta, som Stortinget selvfølgelig forholder seg til, og som på mange måter svarer på og legger død den argumentasjonen som høyresiden har for hvordan skatteprofilen skal være organisert.

Det andre som har gått igjen i debatten, er privatisering. Det skal gi mer valgfrihet, som igjen skal skape en dynamisk utvikling i samfunnet. Det er ganske merkelig da å høre representanter for høyresiden si at det ikke er ekte privatisering; det offentlige skal jo betale. Hvorfor kan de ikke gå løpet helt ut og snakke om reell privatisering, hvis det er den dynamikken vi har. Paradokset i dette er jo at de skal offentliggjøre grunnlagsinvesteringene, men så skal de private komme inn og høste en fortjeneste, og de som da har råd til å bruke disse tjenestene, skal altså kunne komme først i køen.

Representanten Solberg prøvde å avvise vår parlamentariske leders eksempel fra Danmark. Der er situasjonen den at i løpet av de siste årene har antallet helseforsikringer økt fra 200 000 til 1 000 000, og blant den millionen er det 59 pst. av dem som har en lønning på mellom 500 000 kr og 700 000 kr, som har helseforsikring, og bare 12 pst. av dem som har en lønn på mellom 100 000 kr og 300 000 kr. Det forteller hvilket klasseskille som dette utvikler.

Snorre Serigstad Valen (SV) [01:05:44]: I Norge er det trist og leit. I Norge er det trist og trasig, for de rikeste betaler skatt på formuene sine. Det er trasig fordi vi ikke borer etter olje i hver en fjærestein, og det er trist fordi vi gir næringsstøtte til fylkene som skaper utvikling og vekst utenfor Oslo vest.

I Norge er det, ifølge representanten Kambe, trist og leit at vi har arbeidsgiveravgift og formuesskatt. Det var nok mye bedre da representanten Kambes parti styrte, da vanlige folk betalte mye, mye mer i formuesskatt, og arbeidsgiveravgiften ikke var differensiert. I Norge er det ikke minst trasig fordi regjeringspartiene leser opposisjonens budsjettforslag og tar dem på alvor. Hvilken frekkhet å behandle opposisjonen som om den mener det den skriver!

I utlandet er det sikkert mye bedre. I utlandet har de jo også det dynamiske arbeidslivet som Høyre etterlyser, så dynamisk er det faktisk at ungdommer er nødt til å komme til Norge for å få jobb. De gode veiene vi har i Norge, etter tidenes satsing på samferdsel, er også triste og leie, for de er delvis bompengefinansiert, og det er en styggedom – bortsett fra i Bergen og ikke minst i Oslo, der Fremskrittspartiet styrer; da er bompenger greit.

I Norge er det trasig at enslige forsørgere kan få overgangsstønad og utdanningsstønad. Derfor foreslår opposisjonen å kutte i dem. Hvis ikke kan det jo tenkes at fattige kvinner får litt mer og rike menn litt mindre. Men man må ikke snakke for høyt om slikt. Da kan det hende at befolkningen husker representanten Tetzschners planer om å kutte i sykelønnen. Derfor hører vi ikke så mye mer om sykelønn fra Oslo Høyre om dagen – om ikke annet er det en velfortjent pause fra hetsen mot landets syke og uføre, som i en årrekke har blitt framstilt som late og kalkulerende.

Det er ikke minst trasig at Norge tar imot mennesker i nød, og at vi gir hjelp og bistand til land som trenger det. Norge blir nok litt mindre trasig om man slipper inn færre flyktninger, slik Fremskrittspartiet vil, og kutter all bistand til Latin-Amerika, slik Høyre vil, så vi får slutt på arbeidet med demokratiutvikling, menneskerettigheter, likestilling og urfolk. Hvilken uslåelig kombinasjon disse to partiene vil utgjøre i regjering!

Jeg lever godt med at høyresiden synes at alt dette er trist og leit, og jeg lever godt med at opposisjonen bærer seg når den rød-grønne regjeringen stopper Clemets privatisering av skolen, øker bistanden, gjennomfører sterkere trygdeoppgjør, holder arbeidsløsheten lav, og når vi nå slår et slag for naturmangfoldet, forsvarer allemannsretten, beskytter fagorganiserte og arbeidsmiljøloven osv. For hver gang jeg tenker at nå får vi litt kjeft, eller jeg kjenner utålmodigheten stige, da hører jeg bannbullene fra Høyre og Fremskrittspartiet når det skinner igjennom hvor uutholdelig de synes det er at det er Sosialistisk Venstreparti som styrer landet, og ikke rikfolkenes våpendragere.

Mye av det høyresiden synes er trist og trasig, er faktisk ting som betyr en litt bedre hverdag for veldig mange andre. Så får heller representanten Kambe synes det er trist og leit med en moderne likestillingspolitikk.

Gunnar Gundersen (H) [01:08:48]: Det må da nesten bare være representanten Serigstad Valen som synes det er trist og leit å være i Norge. Vi prøver å poengtere at vi synes det er ganske bra. Det er vel ikke så mange som er så lite opptatt av å skaffe penger, men bare opptatt av å bruke penger, som altså representanten Serigstad Valen, så vi håper jo at vi ganske snart kan få en slutt på at SV sitter i regjering.

Jeg synes også at representanten Kolberg er litt underlig, for han bruker jo nettopp den dynamikken som den borgerlige regjeringen skapte i forrige periode, og den fantastiske gullalderen vi hadde fram til finanskrisen – hvordan den skapte jobber – til å prøve å dokumentere hva som har skjedd i den perioden her. Det er jo faktisk da bedre å se på hva som har skjedd etter finanskrisen. Det er jo basisen for det vi nå diskuterer. Der har vi hatt en kraftig dreining av antall timeverk fra privat sektor og over til offentlig sektor. Altså har vi fått en forrykking i balansen mellom offentlig og privat, som er bekymringsfullt. Det er heller ingen tvil om at byråkratiseringspilene går rett til værs. Det er ikke vanskelig å do-

kumentere. Vi har flere spørsmål til Finansdepartementet i runden rundt statsbudsjettet som dokumenterer det. Så Norge er blitt overbyråkratisert. Og representanten Hagen burde kanskje studere noen av de svarene vi har fått fra Finansdepartementet.

Vi må altså begynne å tenke på å skape mer, ikke skatte mer, og vi må over på en vekstfremmende skattepolitikk i stedet for en veksthemmende skattepolitikk.

Det er jo nettopp det lyset vi har satt formuesskatten i. Og når jeg hører representanten Henriksen fokusere på de regionale utviklingsmidlene, vil jeg først og fremst minne om at vårt fokus er at bedriftene kanskje skal få lov til å beholde mer av sin egenkapital. Da tror jeg ikke så mange kommer til å etterlyse de regionale utviklingsmidlene. I tillegg setter vi av penger til økt samferdselssatsing. Det er i hvert fall noe som Bedrifts-Norge etterlyser. Og vi har også satt av en pott til lokal næringsutvikling, gjennom kommunene.

Stokkan-Grande var også inne på det samme regnestykket som representanten Thorkildsen var inne på tidligere. Vi har en skattepolitikk som gir nøyaktig samme skattelette til dem som har 480 000 kr i inntekt som til dem som har 3 mill. kr i inntekt.

Resten kommer fra formue. Man tåler ikke at private eier arbeidsplasser – man vil ha arbeidsplasser, men det er bare utlendinger og staten som skal eie dem. Det tror jeg er en ødeleggende næringspolitikk, og den kommer til å koste oss dyrt over tid.

Jan Tore Sanner (H) [01:11:49]: Denne debatten har dreid seg om hvem som skal avløse den rød-grønne regjeringen i 2013. Det er en debatt som Høyre lever godt med. Men jeg registrerer at de rød-grønne partiene nå har bestemt seg for at det er Høyre og Fremskrittspartiet som skal overta regjeringsmakten i 2013. La meg da bare minne om hva Høyre har sagt gjennom fem år, og som vi kommer til å fortsette å si i de kommende tre år, nemlig at Høyre ønsker et samarbeid som baserer seg på alle de fire borgerlige partiene, og vi er glad for at de fire borgerlige partiene trekker i samme retning.

Jeg må erkjenne at jeg i denne debatten har sittet ganske lamslått under deler av diskusjonen, for jeg tror det er lenge siden jeg har opplevd så mange usannheter i en debatt, så mange konstruerte skremmebilder, som det vi har hørt i denne diskusjonen. Det kan ikke være uttrykk for annet enn en dyp frustrasjon i de rød-grønne partiene over egen regjering, og en dyp desperasjon over at timeglasset er i ferd med å renne ut.

Det samfunnet som de rød-grønne skryter av, og som de nå mener er truet, er et samfunn som Høyre har vært med på å bygge opp! Solhjell sa at det at vi har små forskjeller i det norske samfunnet, er et resultat av politikk gjennom tiår. Ja, det er tiår da Høyre også har sittet ved regjeringsmakten. Det er tiår da Høyre har vært med på å drive frem sosiale reformer og velferdsreformer, og jeg registrerer at når vi ikke sitter med regjeringsmakten, kommer Arbeiderpartiet til Høyre og spør om ikke vi kan være med på forlik om velferdsreformer. Og så kommer man i denne debatten og forsøker å fremstille det som om Høyre vil privatisere velferden. Det er ikke sant! Høyre foreslår ikke noen privatisering av helsevesenet. Tvert imot. Vi foreslår å bruke mer penger på helsevesenet for å få helsekøene ned. Høyre foreslår ikke privatisering av skolen. Vi foreslår å bruke én milliard mer på den offentlige skolen for å styrke elevenes muligheter.

Høyre er ikke imot fagforeninger. Høyre er for et velorganisert arbeidsliv. Vi er for et inkluderende arbeidsliv. Vi er for å åpne dørene til arbeidsmarkedet for flere.

Når Høyre reduserer skatter og avgifter med 10 mrd. kr, la meg da bare minne om at regjeringen bruker nye 60 mrd. kr over offentlige budsjetter neste år. 10 av de 60 mrd. kr bruker Høyre for å styrke bedrifter og arbeidsplasser. Det er sosialt. Det vil bidra til å styrke velferden.

La meg også bare si til slutt at når Høyre ikke gir noen subsidiær stemme til forslag som tas opp senere, er ikke det nødvendigvis fordi Høyre er imot, men vi stemmer i dag bare for de forslagene vi selv er medforslagsstiller til.

Thomas Breen (A) [01:15:08]: Først kan jeg forsikre representanten Sanner om at vi er svært fornøyd med den sittende regjeringen. Jeg er også svært stolt av det prosjektet vi er en del av, og som vi nå har tre år på å fullføre, slik at Norge blir et enda bedre land å bo i.

Men så har jeg og flere andre blitt angrepet fordi vi har gått inn i budsjettene til Høyre og Fremskrittspartiet og brukt noe tid på det. Sågar var det en som sa at jeg brukte hele mitt innlegg til å angripe Høyre og Fremskrittspartiet. Det er ikke riktig. Den første tredjedelen av innlegget mitt handlet tvert imot om en historisk beskrivelse av den nordiske modellen, hvor jeg faktisk ga ros til tre av de fire opposisjonspartiene for å ha vært med på reformer som er viktige. Den andre tredjedelen av innlegget mitt handlet om en skatteberegningsanalyse av de alternative budsjettene som Finansdepartementet har gjort, og den siste tredjedelen var min personlige analyse av hva det vil føre til for Norge i framtiden. Hadde jeg regnet som en del andre, hadde jeg sikkert hatt en tredjedel til å snakke om, men det hadde jeg altså ikke.

Men det er pussig – jeg sluttet å telle kritikk fra spesielt Høyre, men også fra Fremskrittspartiet, i 15 innlegg, hvor man rett og slett var litt indignert over at vi brukte tid på deres alternative statsbudsjetter. Er det én dag i året hvor det er helt legitimt for posisjonen rett og slett å rette et kritisk søkelys mot opposisjonen, er det jo denne dagen, hvor vi faktisk får se hva alternativet er. Da må det også være legitimt å sette spørsmålstegn ved den politikken opposisjonen legger fram. Men det er tydelig at vi har truffet en nerve som har vært litt vond. Spesielt har jeg lagt merke til at verken Høyre eller Fremskrittspartiet har vært noe særlig glad i å snakke om det som åpenbart er den største satsingen i de to budsjettene, nemlig skattelettelse. Det er altså ti ganger større satsing på skattelettelse i Høyres budsjett enn det er på kunnskapssamfunnet, men det vil de ikke snakke om. Det er litt pussig. Og hvorfor ikke det? Jo, fordi det treffer ikke den nerven der ute, som man skulle ønske at det gjorde.

Hans Olav Syversen (KrF) [01:17:33]: I store deler av denne debatten må jo de som har lyttet, ha trodd at vi egentlig diskuterte regjeringsalternativer foran et valg som skal skje om tre år, og ikke budsjettet for 2011. Det kunne vel kanskje ha vært av en viss interesse for f.eks. dem som står i kø for å komme på et behandlingssted for sine russkader, eller som står i kø for å få en operasjon, eller som står i kø for å få plass på sykehjem, om representantene her i salen hadde brukt mesteparten, i hvert fall, av tiden på de utfordringene vi tross alt har i dette landet – selv om vi fra Kristelig Folkeparti skal være de første til å si at Norge er et meget godt land å bo i. Men vi er ikke uten utfordringer.

Representanten Kolberg sa – og jeg skal prøve å sitere riktig – at dynamikken under denne regjeringen er «helt formidabel». Ja, det er en interessant tese. Jeg vil anbefale representanten Kolberg å se på de siste årsmøtetalene fra sentralbanksjefen, der han ikke minst påpeker at vi inntil for noen få år siden kompenserte vårt høye kostnadsnivå med en produktivitetsvekst. Det har bortfalt de to–tre siste årene. Vår konkurranseevne i forhold til utlandet går den gale veien. Jeg synes at det forplikter også de rødgrønne til å si noe om hva man vil gjøre for å kompensere for det tapet vi faktisk har overfor mange av de land som vi konkurrerer med, og som ikke minst konkurranseutsatt industri skal kjempe mot.

Så til dette med privatisering: At bestemor skulle ut på anbud, var jo en slager fra de rød-grønne før siste valg. Det jeg ikke har fått noe svar på i denne debatten, er hvorfor det er greit at psykiatriske pasienter skal ut på anbud, hvorfor det er greit at de rusavhengige skal ut på anbud, hvorfor det er greit at barnevernsbarn skal ut på anbud, og hvorfor det er greit at den rød-grønne regjeringen nedlegger en masse ideelle organisasjoner som er uten profitt. Det skulle jeg gjerne ha fått svar på i løpet av denne debatten, men det har vi ikke fått.

Torgeir Micaelsen (A) [01:20:42]: Jeg skal ikke forlenge debatten, men jeg skal på vegne av kollegene i komiteen og som saksordfører for sak nr. 2 få takke for en frisk debatt, som nok har blitt litt annerledes enn noen hadde sett for seg. Jeg skal bare knytte noen få kommentarer til det representanten Sanner nå oppsummerte i debatten, sett fra Høyres side.

Jeg mener nok at det etter at de rød-grønne vant valget i 2009 og gjennom det siste året, har vært et problem at den rød-grønne regjeringen til enhver tid blir målt opp mot himmelriket, mens det har vært krevende å se for seg hva som skulle være det reelle alternativet i norsk politikk, målt opp mot regjeringens politikk. Da synes jeg det er rimelig at opposisjonen i en debatt som finansdebatten, som representanten Thomas Breen helt riktig påpeker, hvor de reelle avveiningene til de ulike politiske partiene i denne sal legges fram, også må tåle å bli sett i kortene og satt et kritisk søkelys på. At det er ubehagelig når det er klare, sammenfallende trekk mellom de to største opposisjonspartiene på høyresiden for enkelte, er til å leve med. Det tror jeg man rett og slett må venne seg til, når man tross alt sier man vil samarbeide, er enige om det viktigste, og i det hele tatt har veldig sammenfallende inndekningsforslag i sine budsjettforslag. Det er den ene kommentaren jeg har.

Den andre kommentaren er at den store x-faktoren som gjenstår i norsk politikk, handler jo om hvordan man skal legge opp en økonomisk politikk som det er mulig å bli enig om på borgerlig side. Jeg er helt sikker på at dette kommer vi til å ha mange anledninger til å diskutere, både med representanten Sanner, representanten Leirstein og andre som må finne løsninger på tvers av partigrensene, i et veldig krevende spørsmål på borgerlig side.

Vi må ikke glemme at vi er vanvittig privilegerte i Norge. Vi lever i et samfunn som er trygt, et samfunn med alle muligheter hvis man vil, et samfunn hvor vi har mye å være stolte av og mye å bevare.

Så tror jeg det fra ulike partier her har vært uttrykt utålmodighet på mange felt, men det har også vist at denne debatten har vært ideologisk, i den forstand at det er ulike varianter, ulike retninger, man ønsker for å oppnå de politiske målene man har.

Da gjenstår dette til slutt: Man må tørre å si nei til noe for å si ja til noe. Da har denne debatten på nytt vist at det er markante hovedskiller i norsk politikk. Den rødgrønne regjeringen har lagt fram sitt budsjett, som har blitt kommentert og kritisert i ukevis før denne debatten. Nå har vi altså hatt anledning til å diskutere opposisjonens alternativer, og det har jeg vært glad for.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 1–4.

(Votering, se nedenfor)

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Stortinget er da klar til å gå til votering i sakene nr. 1–4.

Votering i sak nr. 1

Finansministerens redegjørelse i Stortingets møte 5. oktober 2010 om stats- og nasjonalbudsjettet for 2011 foreslås vedlagt protokollen.

– Det anses vedtatt.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt 83 forslag. Det er

– forslagene nr. 1 og 2, fra Ulf Leirstein på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
– forslag nr. 3, fra Ulf Leirstein på vegne av Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti
– forslagene nr. 4–71, fra Ulf Leirstein på vegne av Fremskrittspartiet
– forslag nr. 72, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre

– forslag nr. 73, fra Hans Olav Syversen på vegne av Kristelig Folkeparti og Venstre
– forslagene nr. 74–79, fra Hans Olav Syversen på vegne av Kristelig Folkeparti
– forslagene nr. 80–83, fra Borghild Tenden på vegne av Venstre

Det voteres over forslagene nr. 80–83, fra Venstre.

Forslag nr. 80 lyder:

«A

Rammevedtak

Nr.	Betegnelse	Kroner
1	Statsforvaltning	4 144 108 000
2	Familie og forbruker	38 673 240 000
3	Kultur	7 332 501 000
4	Utenriks	32 895 673 000
5	Justis	20 024 536 000
6	Innvandring, regional utvikling og bolig	16 646 612 000
7	Arbeid og sosial	315 281 044 000
8	Forsvar	34 577 688 000
9	Næring	4 327 195 000
10	Fiskeri	512 855 000
11	Landbruk	14 577 580 000
12	Olje og energi	-96 525 675 000
13	Miljø	3 630 212 000
14	Konstitusjonelle institusjoner	1 636 764 000
15	Helse	132 210 758 000
16	Kirke, utdanning og forskning	46 862 569 000
17	Transport og kommunikasjon	31 961 846 000
18	Rammeoverføringer mv. til kommunesektoren	131 309 505 000
19	Tilfeldige utgifter og inntekter	8 887 600 000
20	Garanti-instituttet for eksportkreditt	-211 800 000
21	Finansadministrasjon mv.	32 711 637 000
22	Skatter, avgifter og toll	-909 801 304 000
23	Utbytte mv.	-24 720 852 000
	Sum før lånetransaksjoner og overføring til og fra Statens pensjonsfond utland	-153 055 708 000

B

Stortinget ber regjeringen snarest innføre normerte sykemeldingsperioder etter svensk modell.

C

Stortinget ber regjeringen sørge for at rundskriv Q22/2010 følges i 2011, slik at overgrepssentrene sikres en stabil finansiering.

D

Stortinget ber regjeringen komme tilbake i revidert nasjonalbudsjett for 2011 med en sak som sikrer at Norge tar et større ansvar i det internasjonale flyktningarbeidet ved at kvoten overføringsflyktninger økes med 500.»

Forslag nr. 81 lyder:

«Stortinget ber regjeringen unnta Post- og teletilsynets kostnader knyttet til arbeid med nødpeilesendere fra tilsynets selvfinansieringsordning, og at dette finansieres særskilt over statsbudsjettet.»

Forslag nr. 82 lyder:

«Stortinget ber regjeringen endre minstekrav til arbeidstidsreduksjon i dagpengeforskriftens § 6-6 for å beholde dagpengerettighetene fra 40 pst. til 20 pst.»

Forslag nr. 83 lyder:

«Stortinget ber regjeringen tilpasse regelverket for rullerende permittering slik at bedriften der det er enighet mellom ansatte og arbeidsgiver kun betaler arbeidsgiverperiode for det antall stillinger som faktisk er permittert.»

Votering:

Forslagene fra Venstre ble med 98 mot 2 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 01.30.39)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 74–79, fra Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 74 lyder:

«Rammevedtak

Nr.	Betegnelse	Kroner
1	Statsforvaltning	4 475 508 000
2	Familie og forbruker	68 013 838 000
3	Kultur	7 314 766 000
4	Utenriks	33 220 673 000
5	Justis	20 265 136 000
6	Innvandring, regional utvikling og bolig	16 420 524 000
7	Arbeid og sosial	317 451 744 000
8	Forsvar	34 596 335 000
9	Næring	4 693 695 000
10	Fiskeri	512 855 000
11	Landbruk	14 773 180 000
12	Olje og energi	-96 435 875 000
13	Miljø	3 350 812 000
14	Konstitusjonelle institusjoner	1 656 764 000
15	Helse	132 194 458 000
16	Kirke, utdanning og forskning	45 453 669 000
17	Transport og kommunikasjon	31 646 446 000
18	Rammeoverføringer mv. til kommunesektoren	103 189 005 000
19	Tilfeldige utgifter og inntekter	8 723 000 000
20	Garanti-instituttet for eksportkreditt	-211 800 000
21	Finansadministrasjon mv.	32 604 537 000
22	Skatter, avgifter og toll	-911 653 704 000
23	Utbytte mv.	-25 326 052 000
	Sum før lånetransaksjoner og overføring til og fra Statens pensjonsfond utland	-153 070 486 000»

Forslag nr. 75 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan det kan sikres at foreldre får rett til foreldrepermisjon uavhengig av den andre forelders aktivitet før og etter fødsel.»

Forslag nr. 76 lyder:

«Stortinget ber regjeringen etablere en tilsynsordning for offentlige anskaffelser og nedsette et utvalg for å utforme forslag til en mer effektiv håndhevelse av regelverket for offentlige anskaffelser.»

Forslag nr. 77 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om at landbruksnæringen skal få mulighet til å søke om midler til nyinvesteringer fra de kommunale næringsfondene på lik linje med næringslivet ellers.»

Forslag nr. 78 lyder:

«Stortinget ber regjeringen om at barnehagetilskudd, krisesentertilskudd og tilskudd til Godt Samliv!-kurs tas ut av rammetilskuddet til kommunene under Kommunal- og regionaldepartementet, og gjennomføres som tilskuddsordninger under henholdsvis Kunnskapsdepartementet (barnehagetilskudd) og Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (krisesentertilskudd og tilskudd til Godt Samliv!-kurs).»

Forslag nr. 79 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i sin styringsdialog med kommunene legge til rette for at de midler som i 2011 er tenkt benyttet til 5 flere uketimer innført høsten 2008, 1 ekstra uketime og 8 timers gratis SFO som innføres høsten 2011, kan omprioriteres med henholdsvis 290 mill. kroner til økt lærertetthet, 230 mill. kroner til etter- og videreutdanning for lærere og 50 mill. kroner til tiltak til frivillig leksehjelp i kommunal og frivillig regi.»

Votering:

Forslagene fra Kristelig Folkeparti ble med 96 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 01.30.59)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 73, fra Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og fremme forslag om et investeringsprogram for investeringer i bærekraftig utvikling i fattige land, med en målsetting om samlet investeringsramme på minimum 10 mrd. kroner.»

Votering:

Forslaget fra Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 95 mot 7 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 01.31.18)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 72, fra Høyre. Forslaget lyder:

«Rammevedtak

Nr.	Betegnelse	Kroner
1	Statsforvaltning	3 922 508 000
2	Familie og forbruker	66 516 540 000
3	Kultur	7 250 466 000
4	Utenriks	31 815 173 000
5	Justis	20 370 136 000
6	Innvandring, regional utvikling og bolig	15 261 724 000
7	Arbeid og sosial	317 073 244 000
8	Forsvar	35 184 335 000
9	Næring	4 780 395 000
10	Fiskeri	512 855 000
11	Landbruk	12 624 780 000
12	Olje og energi	-96 660 375 000
13	Miljø	3 240 212 000
14	Konstitusjonelle institusjoner	1 611 764 000
15	Helse	132 076 258 000
16	Kirke, utdanning og forskning	45 907 969 000
17	Transport og kommunikasjon	31 878 246 000
18	Rammeoverføringer mv. til kommunesektoren	102 377 105 000
19	Tilfeldige utgifter og inntekter	8 878 000 000
20	Garanti-instituttet for eksportkreditt	-211 800 000
21	Finansadministrasjon mv.	32 486 737 000
22	Skatter, avgifter og toll	-905 101 004 000
23	Utbytte mv.	-25 153 352 000
	Sum før lånetransaksjoner og overføring til og fra Statens pensjonsfond utland	-153 358 084 000»

Votering:

Forslaget fra Høyre ble med 84 mot 18 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 01.31.34)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 4–71, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 4 lyder:

«A

Rammevedtak

Nr.	Betegnelse	Kroner
1	Statsforvaltning	36 146 000
2	Familie og forbruker	38 740 408 000
3	Kultur	6 266 601 000
4	Utenriks	24 712 048 900
5	Justis	20 876 136 000
6	Innvandring, regional utvikling og bolig	14 766 711 000
7	Arbeid og sosial	313 891 544 000
8	Forsvar	36 484 845 000
9	Næring	5 030 395 000
10	Fiskeri	492 373 000
11	Landbruk	8 338 776 000
12	Olje og energi	-97 632 775 000
13	Miljø	3 100 712 000
14	Konstitusjonelle institusjoner	1 626 764 000
15	Helse	135 120 958 000
16	Kirke, utdanning og forskning	45 448 588 000
17	Transport og kommunikasjon	36 917 714 000

Nr.	Betegnelse	Kroner
18	Rammeoverføringer mv. til kommunesektoren	134 800 413 000
19	Tilfeldige utgifter og inntekter	9 823 000 000
20	Garanti-instituttet for eksportkreditt	-211 800 000
21	Finansadministrasjon mv.	31 579 607 000
22	Skatter, avgifter og toll	-891 278 756 000
23	Utbytte mv.	-24 486 352 000
	Sum før lånetransaksjoner og overføring til og fra Statens pensjonsfond utland	-145 555 943 100

B

Stortinget ber regjeringen med virkning fra 1. juli 2011 utforme nye forskrifter om likeverdig behandling av private og kommunale barnehager, hvor det fastslås at kommunene skal følge enhetskostnadsprinsippet.

C

Stortinget ber regjeringen pris- og indeksregulere barnetrygden med virkning fra 1. juli 2011.

D

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til lovendring som fører til at avkortingen av grunnpensjonen til gifte og samboende pensjonister settes til 10 pst. fra 1. mai 2011.

E

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å opprette et energi- og petroleumsforskningsfond på 10 mrd. kroner, hvor avkastningen benyttes til teknologisk forskning for å bedre utvinningsgraden, økonomien og sikkerheten på kontinentalsokkelen, samt andre relevante energiforskningsprosjekter.

F

Stortinget ber regjeringen, i løpet av vårsesjonen 2011, legge frem en sak knyttet til finansiering av vedlikeholdsetterslepet av medisinsk utstyr og bygningsmasse ved norske sykehus.

G

Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2011 fremme forslag om å overføre legemidler fra individuell refusjon til blåreseptordningen, ut fra helse- og samfunnsøkonomiske analyser.

H

Stortinget ber regjeringen heve bagatellgrensen for legemidler til 50 mill. kroner innen 1. januar 2011.

I

Stortinget ber regjeringen om å innføre en yrkesskade- og uføreforsikring for studenter fra og med 1. juli 2011.

J

Stortinget ber regjeringen opprette et infrastrukturfond pålydende 300 mrd. kroner. Fondet bygges opp over inntil 5 år, og avkastningen øremerkes realinvesteringer i veg-, jernbane- og kollektivnettet samt bredbånd/IKT-infrastrukturen med forutsigbar og varig finansiering av infrastruktur-investeringene som overordnet mål.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen stoppe innføringen av rammefinansiering, og gå tilbake til en finansieringsmodell for barnehagene som sikrer enhetene en reell betaling pr. bruker.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen endre regelverket slik at det blir opp til det enkelte par hvordan de vil fordele fødselspermisjonen mellom seg.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem sak om at far på selvstendig grunnlag får rett til uttak av pappapermisjon.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gå bort fra rammefinansiering og tilbake til en finansieringsmodell for krisesentrene som sikrer likebehandling over hele landet.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sette ned et utvalg som har som mandat å se på sammenslåing av Petroleumstilsynet og Arbeidstilsynet. Sammenslåingen skal være gjennomført innen tre år.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag til lovendring som gir alle minstepensjonister, uavhengig av sivil status, et særtillegg på 1 G.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen opprette en ny bataljon på linje med Telemarksbataljonen. Dette for å avlaste våre soldater i skarp utenlandstjeneste, ref. Afghanistan, og for å styrke vår tilstedeværelse på norsk territorium.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre en nasjonal markeringsdag for innsatsen til de norske veteranene som har deltatt i utenlandsoperasjoner.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede muligheten av etablering av ett eller flere strukturfond etter en fond-i-fond-løsning som forvaltes profesjonelt og som kan bidra når norske bedrifter har behov for økt kapitalstyrke.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede muligheten av å overføre forvaltningen av det statlige eierskapet til en fondsbasert løsning for å sikre en profesjonell forvaltning av statens eierskap.»

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber regjeringen opprette et eget fiskeriråd i Kina.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber regjeringen nedsette et utvalg med bred deltagelse for å gjennomføre en evaluering av om saksbehandlingsreglene i konkurranseloven av 2004 virker etter intensjonen.»

Forslag nr. 17 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre plikt til forenklet kunngjøring ved innkjøp under den nasjonale terskelverdien for anbudsplikt og legge til rette for en effektiv, ubyråkratisk nasjonal web-basert struktur for dette.»

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang av fiskeri- og havbruksnæringens rammevilkår med sikte på å tilpasse disse bedre til en virkelighet med åpen internasjonal konkurranse og svingninger i eksportmulighetene.»

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om oppheving av lov til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer (omsetningsloven).»

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en ordning med fritt omsettelige produksjonskvoter for melk.»

Forslag nr. 21 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om avvikling av konsesjonsgrenser gitt i medhold av husdyrkonsesjonsloven.»

Forslag nr. 22 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å oppheve lov om konsesjon ved erverv av fast eiendom (konsesjonsloven).»

Forslag nr. 23 lyder:

«Stortinget ber regjeringen avvikle begrensningene når det gjelder antall deltakere, avstandsbegrensning og kvotetak for samdrifter i melkeproduksjon.»

Forslag nr. 24 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en eksportstrategi for norske landbruksprodukter.»

Forslag nr. 25 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å oppheve den gjeldende forskriften om utenlandsk bearbeidede jordbruksprodukter.»

Forslag nr. 26 lyder:

«Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang av jordloven med sikte på modernisering og forenklinger.»

Forslag nr. 27 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme sak for Stortinget om endring av forskrift om utenlandsk bearbeiding av kjøtt- og meierivarer, blant annet slik at rettighetene som selges på auksjon blir omsettelige.»

Forslag nr. 28 lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å utrede en ordning med kjøp av oppsynstjenester innen naturforvaltning fra andre enn staten.»

Forslag nr. 29 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en stortingsmelding som inneholder en evaluering av de naturfaglige og samfunnsøkonomiske konsekvenser av gjennomførte og planlagte skogvernprosesser.»

Forslag nr. 30 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en sak om at staten tar det økonomiske ansvaret for arkeologiske utgravninger når dette påkreves på privat eiendom.»

Forslag nr. 31 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en sak om vrakpantpolitikk.»

Forslag nr. 32 lyder:

«Stortinget ber regjeringen overføre finansieringsansvaret for syketransporten og rehabiliteringstjenesten til Nav.»

Forslag nr. 33 lyder:

«Stortinget ber regjeringen overføre finansieringsansvaret for TNF-hemmerne og MS-medisinen til Nav.»

Forslag nr. 34 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i løpet av høsten 2011 fremme forslag om en tannhelsereform med utgangspunkt i etablering av en takordning for utgifter relatert til sykdom i munnhulen.»

Forslag nr. 35 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2011 fremme forslag om nedleggelse av de regionale helseforetakene.»

Forslag nr. 36 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at helseforetakene går gjennom sin virksomhet med tanke på effektivisering og konkurranseutsetting av tjenester som ligger utenfor kjernevirksomheten for å frigjøre midler til pasientbehandling. Dette kan for eksempel være renhold, vaskeri, vaktmestertjenester etc.»

Forslag nr. 37 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at kapasitet som eksisterer hos private opptrenings- og rehabiliteringsinstitusjoner blir benyttet.»

Forslag nr. 38 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at kapasitet som eksisterer hos private rusinstitusjoner blir benyttet.»

Forslag nr. 39 lyder:

«Stortinget ber regjeringen overføre ansvaret for forvaltning av helserefusjoner tillegges Arbeids- og velferdsetaten.»

Forslag nr. 40 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det utføres samfunnsøkonomiske og helseøkonomiske analyser knyttet til innføring av nye legemidler, med sikte på raskere innføring og bruk av innovative legemidler i Norge.»

Forslag nr. 41 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre tydeligere nasjonale retningslinjer for bruk av nye innovative legemidler.»

Forslag nr. 42 lyder:

«Stortinget ber regjeringen rettighetsfeste retten til brukerstyrt personlig assistanse.»

Forslag nr. 43 lyder:

«Stortinget ber regjeringen endre nødvendig regelverk slik at også private og ideelle aktører kan søke om investeringstilskudd til bygging av sykehjemsplasser på lik linje med kommunene.»

Forslag nr. 44 lyder:

«Stortinget ber regjeringen pålegge kommunene å

føre statistikk med ventelister på sykehjemsplass i den enkelte kommune.»

Forslag nr.45 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en sak om endring av ISF-ordningen som sikrer 50 pst. ISF.»

Forslag nr. 46 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at helseforetakene tar et tydeligere ansvar ved fristbrudd gjennom at helseforetakene pålegges å sende melding til HELFO ved fristbrudd for rettighetspasienter.»

Forslag nr. 47 lyder:

«Stortinget ber regjeringen overføre finansieringsansvaret for legemidler som i dag er underlagt de regionale helseforetakene til folketrygden, slik at det ikke er pasientenes bosted som er avgjørende for hvilke legemidler man får tilgang til.»

Forslag nr. 48 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en sak om behandlingsreiser til utlandet, slik at behandlingstilbud utenfor EØS ikke ekskluderes og at det sikres at ikke pasienten er den som skal ha bevisbyrden i forhold til kvaliteten på behandlingstilbudet.»

Forslag nr. 49 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en nasjonal sykehusplan, som definerer hvilke funksjoner et lokalsykehus skal inneholde, hvor mange sykehus Norge trenger og hvor sykehusene skal ligge.»

Forslag nr. 50 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en sak som sikrer adekvat tilbud til Parkinsons- og psykiatriske pasienter i primærhelsetjenestens institusjoner.»

Forslag nr. 51 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarest sørge for at Stortingets intensjon fra 1996 om at ingen funksjonshemmede under 50 år skal på sykehjem mot sin vilje, blir innfridd.»

Forslag nr. 52 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme en sak for Stortinget i løpet av våren 2011, som omhandler fremtidig strategi for legemiddelpolitikken i Norge.»

Forslag nr. 53 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2011, innføre lovfestet rett til sykehjemsplass når det medisinske behovet er til stede.»

Forslag nr. 54 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en forpliktende strategi for hvordan departementenes indre og ytre etater, samt offentlig sektor for øvrig, kan påta seg en større del av ansvaret for inntak av lærlinger.»

Forslag nr. 55 lyder:

«Stortinget ber regjeringen foreta de nødvendige forskriftsendringer slik at ungdom i barnevernets omsorg får rett til støtte fra Lånekassen som hjemmeboende.»

Forslag nr. 56 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innen 1. juli 2011 utrede hvordan skatt på overskudd i forskningsinstitutter, som er kvalifisert til basisbevilgninger, men som ikke har erverv til formål, påvirker instituttenes konkurransesituasjon overfor utenlandske institutter og målet om å nå 3 pst. av BNP til forskningsformål, og orientere Stortinget om dette på egnet måte.»

Forslag nr. 57 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan det hurtigst mulig kan tas i bruk en felles IKT-plattform i kirkelig sektor, og komme tilbake til Stortinget om dette på egnet måte.»

Forslag nr. 58 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede en sammenslåing av administrasjonen av veg, jernbanens kjøreveg og luftfarten i ett direktorat.»

Forslag nr. 59 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem sak om organisering av Vegdirektoratet som et statlig vegselskap eller statsaksjeselskap, og en ordning selskapet skal kunne prosjektfinansiere store utbyggingsprosjekter ved hjelp av rimelige, statlige lån som tilbakebetales over investeringsobjektets levetid.»

Forslag nr. 60 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem sak om organisering av Jernbaneverket som et statlig selskap eller statsaksjeselskap, og en ordning der selskapet skal kunne prosjektfinansiere store utbyggingsprosjekter ved hjelp av rimelige, statlige lån som tilbakebetales over investeringsobjektets levetid.»

Forslag nr. 61 lyder:

«Stortinget ber regjeringen organisere Kystverket som statlig selskap eller statsaksjeselskap, og en ordning der selskapet skal kunne prosjektfinansiere store utbyggingsprosjekter ved hjelp av rimelige, statlige lån som tilbakebetales over investeringsobjektets levetid.»

Forslag nr. 62 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sette i gang forsøk med samlet utbygging av store samferdselsprosjekter og bruke statlige reguleringsmyndighet for å sikre nødvendig planavklaring og full statlig prosjektfinansiering av forsøkene.»

Forslag nr. 63 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om opprettelsen av et Statens Transporttilsyn som skal ha totalansvar for tilsyn og kontroll innenfor samferdselssektoren, der dagens transporttilsyn inngår.»

Forslag nr. 64 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem sak om endring i budsjettsystemet slik at bygging av infrastruktur innenfor samferdselsområdet behandles som investering og ikke som årlig utgift, for å sikre at vedtatt Nasjonal transportplan også omfatter flerårige finansieringsvedtak.»

Forslag nr. 65 lyder:

«Stortinget ber regjeringen:

1. Skille ut tidligere Statskonsult som et eget selskap og selge dette.
2. Legge frem sak om organisering av Direktoratet for forvaltning og IKT som et statlig selskap eller statsaksjeselskap, og en ordning der selskapet skal kunne prosjektfinansiere store utbyggingsprosjekter ved hjelp av rimelige, statlige lån som tilbakebetales over investeringsobjektets levetid.»

Forslag nr. 66 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å børsnotere Mesta AS.»

Forslag nr. 67 lyder:

«Stortinget ber regjeringen overføre eierskapet for NSB AS fra Samferdselsdepartementet til Næringsdepartementet.»

Forslag nr. 68 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide retningslinjer for bruk av rentekompenasjon til investeringer i riksveger, jernbane, kystformål og bredbånd.»

Forslag nr. 69 lyder:

«Stortinget gir regjeringen fullmakt til å avhende eierskapet i Baneservice AS.»

Forslag nr. 70 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide opplegg for en storbypakke på 100 mrd. kroner til modernisering av transportnettene i Oslo, Stavanger, Bergen og Trondheim, samt kjøp av persontransporttjenester. Stortinget forutsetter at eksisterende planer/pakker for utvikling av veg og jernbanebaserte prosjekter som i dag er finansiert eller er planlagt finansiert med bompenger, i sin helhet finansieres av staten.

Stortinget ber videre regjeringen opprette en egen styringsgruppe for storbysatsingen med bruk av statlige reguleringsplaner. Stortinget legger til grunn statlig styring av en moderniseringspakke for hver av byene med rapportering til Stortinget på egnet måte.»

Forslag nr. 71 lyder:

«Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang av regelverk og målsettinger for lånegarantiordningene i GIEK og Eksportkreditt med det formål at ordningene blir tilpasset og mer fleksible i forhold til den teknologiske og markedsmessige utviklingen i norsk næringsliv og at det fremmes en sak for Stortinget om endringer så snart som mulig.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 78 mot 24 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 01.31.53)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 3, fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen etablere en tilsynsordning for offentlige anskaffelser og nedsette et utvalg for å utforme forslag til en mer effektiv håndhevelse av regelverket for offentlige anskaffelser.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti ble med 72 mot 30 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 01.32.10)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 1 og 2, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme nødvendige endringer i lov om Statens Pensjonskasse, slik at statspensjonister som gikk av med pensjon før 1. mai 2000, blir likebehandlet med øvrige statspensjonister. Ikrafttredelsen av denne endring er 31. juni 2011.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen følge utviklingen i strømprisen nøye, og dersom en unormal situasjon igjen oppstår på elektrisitetsmarkedet, bes regjeringen vurdere å bruke bostøtte for å avhjelpe situasjonen for de mest vanskeligstilte.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 53 mot 49 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 01.32.33)

Komiteen hadde innstilt:

I

Rammevedtak

For Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2011 fastsettes følgende bevilgningsrammer i samsvar med inndelingen i rammeområder vedtatt av Stortinget 13. oktober 2010, supplert med vedtak 11. november 2010:

Nr.	Betegnelse	Kroner
1	Statsforvaltning	4 512 508 000
2	Familie og forbruker	38 815 640 000
3	Kultur	7 291 966 000
4	Utenriks	32 895 673 000
5	Justis	20 083 736 000
6	Innvandring, regional utvikling og bolig	16 437 424 000
7	Arbeid og sosial	317 470 444 000

Nr.	Betegnelse	Kroner
8	Forsvar	34 584 335 000
9	Næring	5 198 395 000
10	Fiskeri	512 855 000
11	Landbruk	14 759 380 000
12	Olje og energi	-96 803 375 000
13	Miljø	3 343 212 000
14	Konstitusjonelle institusjoner	1 656 764 000
15	Helse	131 909 358 000
16	Kirke, utdanning og forskning	45 062 069 000
17	Transport og kommunikasjon	30 926 946 000
18	Rammeoverføringer mv. til kommunesektoren	131 335 705 000
19	Tilfeldige utgifter og inntekter	9 723 000 000
20	Garanti-instituttet for eksportkreditt	-211 800 000
21	Finansadministrasjon mv.	32 521 737 000
22	Skatter, avgifter og toll	-910 719 004 000
23	Utbytte mv.	-24 343 352 000
	Sum før lånetransaksjoner og overføring til og fra Statens pensjonsfond utland	-153 036 384 000

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 60 mot 40 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 01.33.02)

Videre var innstilt:

II

Meld. St. 1 (2010–2011) – Nasjonalbudsjettet for 2011 – vedlegges protokollen.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 3

Presidenten: Saken gjelder Innst. 3 S.

Til denne saken er det satt fram i alt 100 forslag. Det er

- forslagene nr. 11 og 12, fra Ulf Leirstein på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslag nr. 13, fra Ulf Leirstein på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre
- forslag nr. 14, fra Ulf Leirstein på vegne av Fremskrittspartiet og Venstre
- forslagene nr. 15–18, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslagene nr. 1, 7, 19–37, 96 og 97, fra Ulf Leirstein på vegne av Fremskrittspartiet
- forslagene nr. 38–40, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre og Kristelig Folkeparti
- forslagene nr. 2, 41 og 42, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre og Venstre
- forslagene nr. 3, 8, 43–55 og 98, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre
- forslagene nr. 4, 5, 9, 56–67 og 99, fra Hans Olav Syversen på vegne av Kristelig Folkeparti
- forslagene nr. 6, 10, 68–95 og 100, fra Borghild Tenden på vegne av Venstre

Når det gjelder den videre votering, vil presidenten henvise til § 21 i Stortingets forretningsorden. Der går det fram at når det er gjort vedtak om beløpsrammer for de 23 rammeområdene som budsjettet er delt inn i, kan ikke de vedtatte beløp fravikes ved den videre behandling av rammeområdene.

Vedtak om beløpsrammer ble gjort under foregående sak, og det fører til at en del av de framsatte mindretallsforslag som nå foreligger, ikke vil komme til votering og vil bortfalle fordi de bygger på andre rammebeløp enn de vedtatte. Det gjelder følgende forslag:

- nr. 6, 10, 68, 69, 72–75, 78–80, 82–93 og 100, fra Venstre
- nr. 4, 9, 56-67 og 99, fra Kristelig Folkeparti
- nr. 3, 8, 43–45, 47, 48, 50–54 og 98, fra Høyre
- nr. 1, 7, 19–23, 28–35, 96 og 97, fra Fremskrittspartiet
- nr. 42, fra Høyre og Venstre
- nr. 17, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- nr. 14, fra Fremskrittspartiet og Venstre.

Det voteres over forslagene nr. 70, 71, 76, 77, 81, 94 og 95, fra Venstre.

Forslag nr. 70 lyder:

«Stortinget ber regjeringen, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2011, komme tilbake til Stortinget med forslag til en lovendring slik at selvstendig næringsdrivende kan benytte minstefradrag på samme måte som privatpersoner.»

Forslag nr. 71 lyder:

«Stortinget ber regjeringen, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2011, komme tilbake til Stortinget med forslag til et lovforslag om innføring av regler om avsetning til en fondsordning for enkelt-

personforetak etter mønster av den svenske ordningen med «expansionsmedel».»

Forslag nr. 76 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre et nytt kriterium i Skattefunn-ordningen for ekstra fradrag for FoU knyttet til klima, miljø og energieffektivisering.»

Forslag nr. 77 lyder:

«Stortinget ber regjeringen øke grensen for tollfri import av varer fra utlandet til 500 kroner, samt etablere en ordning der beløpet jevnlig justeres med prisveksten.»

Forslag nr. 81 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarest avvikle ordningen med taxfree-salg av tobakksvarer.»

Forslag nr. 94 lyder:

«Stortinget ber regjeringen endre forskrift i ligningsloven slik at lønnsoppgaveplikt generelt settes til 3 000 kroner og til 10 000 kroner for frivillige organisasjoner.»

Forslag nr. 95 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarest, og senest i forbindelse med revidert statsbudsjett 2011 utrede og fremme lovforslag om 20 pst. fradrag i skatt for personlige, varige investeringer i selskap inntil 500 000 kroner.»

Votering:

Forslagene fra Venstre ble med 101 mot 1 stemme ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 01.36.27)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 5, fra Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å sørge for at midlene som tidligere var øremerket opptrappingsplanen for psykisk helse, igjen øremerkes og tas ut av rammeoverføringene til kommunene.»

Votering:

Forslaget fra Kristelig Folkeparti ble med 96 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 01.36.51)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 46, 49 og 55, fra Høyre.

Forslag nr. 46 lyder:

«Stortinget anmoder regjeringen om å vurdere endringer i skatte- og avgiftsreglene slik at eiere av trav- og galopphester får vilkår som er i tråd med svensk modell.»

Forslag nr. 49 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede behovet for en ny avgiftsmodell for vin som er enklere å administrere, har lengre og betydelig færre satsintervaller, som ivaretar provenynøytralitet, som favner normale styrkesvingninger for store grupper av vin og som følger Norges alkoholpolitiske linje med stigende avgiftssats med stigende alkoholprosent.»

Forslag nr. 55 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre en ordning med investeringsfond for enkeltmannsforetak, begrenset til 10 pst. av årets overskudd og begrenset til 100 000 kroner.»

Votering:

Forslagene fra Høyre ble med 84 mot 18 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 01.37.12)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 2 og 41, fra Høyre og Venstre.

Forslag nr. 2 lyder:

«Kommunal- og regionaldepartementet kan i 2011 gi tilsagn om tilskudd til kommuner som frivillig slår seg sammen, med inntil 250 mill. kroner. Midlene skal benyttes til infrastrukturtiltak som kan oppveie eventuelle negative konsekvenser av sammenslåing.»

Forslag nr. 41 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjeninnføre støtte til ulønnet arbeidsinnsats under Skattefunn-ordningen.»

Votering:

Forslagene fra Høyre og Venstre ble med 83 mot 19 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 01.37.33)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 38–40, fra Høyre og Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 38 lyder:

«Stortinget ber regjeringen endre forskrift 17. desember 2008, nr. 1502 til lov om toll og vareførsel (tollforskriften) § 5-9-1 basert på en økning av grensen for tollfri import av varer til kr 400.»

Forslag nr. 39 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer at arbeidende kapital ikke formuesbeskattes.»

Forslag nr. 40 lyder:

«Stortinget ber regjeringen heve grensen for lønnsoppgaveplikt i frivillige organisasjoner til 8 000 kroner pr. ansatt.»

Votering:

Forslagene fra Høyre og Kristelig Folkeparti ble med 77 mot 24 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 01.37.56)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 24–27, 36 og 37, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 24 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå særskatteregimet for kraftselskaper med grunnrenteskatt med sikte på forenkling eller avvikling, samt vurdere kompenserende tiltak slik at endringer i vesentlig grad ikke rammer kommuneøkonomien.»

Forslag nr. 25 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå beløpsgrenser og innførselsrestriksjoner ved grensepassering med sikte på å redusere unødige restriksjoner, harmonisere med naboland og forenkle regelverket.»

Forslag nr. 26 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem sak for Stortinget om plan for avvikling av all toll og unødig byråkrati i tilknytning til varer som kommer inn til Norge.»

Forslag nr. 27 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre nulltoll på import av varer fra alle u-land på OECDs DAC-liste.»

Forslag nr. 36 lyder:

«Stortinget ber regjeringen oppheve kildeskatten for norske pensjonister bosatt i utlandet.»

Forslag nr. 37 lyder:

«Stortinget gir regjeringen fullmakt til å avhende eierskapet i Baneservice AS.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 78 mot 24 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 01.38.19)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 15, 16 og 18, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber regjeringen

- etablere en ordning som indeksregulerer beløpene for hhv. egenutført og innkjøpt FoU i Skattefunn-ordningen hvert år,
- styrke Skattefunn-ordningen ved at regelen om maksimal timesats på 500 kroner fjernes,
- styrke Skattefunn-ordningen ved å fjerne regelen om at ved personal- og indirekte kostnader, begrenses antall timer for egne ansatte til maksimalt 1 850 timer pr. år, og
- evaluere hvordan Skattefunn-ordningen kan innrettes for å bidra bedre til forskning og utvikling også for større virksomheter.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre nulltoll for varer fra Vietnam, Pakistan og Nigeria.»

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å komme tilbake til Stortinget med en helhetlig gjenomgang av systemet for avskrivningssatser i tråd med den teknologiske utviklingen som har funnet sted de siste 10–15 årene.»

Votering:

Forslagene fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 77 mot 25 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 01.38.42)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 13, på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget slutter seg til regjeringens forslag til stortingsvedtak om toll for budsjetterminen 2011 med følgende endring:

§ 7 utgår.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre ble med 59 mot 43 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 01.39.02)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 11 og 12, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå regelverket med sikte på å unngå at dugnadsarbeid i frivillige lag og organisasjoner utløser skatte- og avgiftsplikt.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å sikre at mindre tros- og livssynssamfunn fortsatt kan omfattes av gavefradragsordningen.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 53 mot 49 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 01.39.26)

Presidenten: Det skal så voteres over innstillingens forslag til vedtak, og vi starter med rammeområde 18.

Komiteen hadde innstilt:

Rammeområde 18
(Rammeoverføringer mv. til kommunesektoren)

På statsbudsjettet for 2011 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
		Utgifter		
571		Rammetilskudd til kommuner		
	21	Kunnskapsutvikling og drift av inntektssystemet, kan overføres	8 500 000	
	60	Innbyggertilskudd	94 841 757 000	
	61	Distriktstilskudd Sør-Norge	334 646 000	
	62	Nord-Norge- og Namdalstilskudd	1 340 040 000	
	63	Småkommunetilskudd	877 362 000	
	64	Skjønnstilskudd, kan nyttes under kap. 572 post 64	2 097 000 000	
	66	Veksttilskudd	116 996 000	
	67	Storbytilskudd	363 100 000	
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner		
	60	Innbyggertilskudd	25 913 249 000	
	62	Nord-Norge-tilskudd	535 067 000	
	64	Skjønnstilskudd, kan nyttes under kap. 571 post 64	407 000 000	
575		Ressurskrevende tjenester		
	60	Toppfinansieringsordning, overslagsbevilgning	4 500 988 000	
		Totale utgifter		131 335 705 000

Presidenten: Som presidenten har redegjort for, bortfaller avvikende forslag, både for rammeområde 18 og dem som kommer etter.

Presidenten regner med at Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ønsker å stemme imot innstillingen.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 52 mot 49 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 01.40.10)

Videre var innstilt:

Rammeområde 19
(Tilfeldige utgifter og inntekter)

På statsbudsjettet for 2011 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
		Utgifter		
2309		Tilfeldige utgifter		
	1	Driftsutgifter	9 773 000 000	
		Totale utgifter		9 773 000 000
		Inntekter		
5309		Tilfeldige inntekter		
	29	Ymse	50 000 000	
		Totale inntekter		50 000 000

Presidenten: Presidenten regner med at Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ønsker å stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 53 mot 49 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 01.40.42)

Presidenten: Da har vi kommet til rammeområde 22, og det er under det området Stortinget skal vedta skatte- og avgiftsreglene og inntekter av dem for neste år. Rammeområde 22 er omfattende, og vi skal altså votere samlet over dette.

Komiteen hadde innstilt:

Rammeområde 22
(Skatter, avgifter og toll)

I

På statsbudsjettet for 2011 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
		Inntekter		
5501		Skatter på formue og inntekt		
	70	Toppskatt mv.	30 700 000 000	
	72	Fellesskatt	169 200 000 000	
	73	Skatt av opparbeidede forpliktelser i rederiene	700 000 000	
5506		Avgift av arv og gaver		
	70	Avgift	1 800 000 000	
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum		
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt	66 200 000 000	
	72	Særskatt på oljeinntekter	103 600 000 000	
	74	Arealavgift mv.	1 800 000 000	
5508		Avgift på utslipp av CO_2 i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen		
	70	CO_2-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen	2 300 000 000	
5511		Tollinntekter		
	70	Toll	2 400 000 000	
	71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter	130 000 000	
5521		Merverdiavgift		
	70	Merverdiavgift	206 700 000 000	
5526		Avgift på alkohol		
	70	Avgift på alkohol	12 325 000 000	
5531		Avgift på tobakkvarer mv.		
	70	Avgift på tobakkvarer mv.	8 000 000 000	
5536		Avgift på motorvogner mv.		
	71	Engangsavgift	19 700 000 000	
	72	Årsavgift	8 900 000 000	
	73	Vektårsavgift	342 000 000	
	75	Omregistreringsavgift	2 350 000 000	
5537		Avgifter på båter mv.		
	71	Avgift på båtmotorer	233 000 000	
5538		Veibruksavgift på drivstoff		
	70	Veibruksavgift på bensin	7 250 000 000	
	71	Veibruksavgift på autodiesel	9 400 000 000	
5541		Avgift på elektrisk kraft		
	70	Avgift på elektrisk kraft	7 700 000 000	
5542		Avgift på mineralolje mv.		
	70	Grunnavgift på mineralolje mv.	1 700 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	71	Avgift på smøreolje mv.	105 000 000	
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.		
	70	CO_2-avgift	4 755 000 000	
	71	Svovelavgift	50 000 000	
5546		Avgift på sluttbehandling av avfall		
	70	Avgift på sluttbehandling av avfall	230 000 000	
5547		Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier		
	70	Trikloreten (TRI)	2 000 000	
	71	Tetrakloreten (PER)	2 000 000	
5548		Miljøavgift på visse klimagasser		
	70	Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK)	222 000 000	
5549		Avgift på utslipp av NO_x		
	70	Avgift på utslipp av NO_x	69 000 000	
5550		Miljøavgift på plantevernmiddel		
	70	Miljøavgift på plantevernmiddel	66 000 000	
5551		Avgift knyttet til mineralvirksomhet		
	70	Avgift knyttet til andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum	1 200 000	
	71	Avgift knyttet til undersøkelses- og utvinningsrett av mineraler etter mineralloven	1 700 000	
5555		Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv.		
	70	Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv.	1 236 000 000	
5556		Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.		
	70	Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.	1 883 000 000	
5557		Avgift på sukker mv.		
	70	Avgift på sukker mv.	219 000 000	
5559		Avgift på drikkevareemballasje		
	70	Grunnavgift på engangsemballasje	858 000 000	
	71	Miljøavgift på kartong	172 000 000	
	72	Miljøavgift på plast	47 000 000	
	73	Miljøavgift på metall	143 000 000	
	74	Miljøavgift på glass	63 000 000	
5565		Dokumentavgift		
	70	Dokumentavgift	5 700 000 000	
5568		Sektoravgifter under Kulturdepartementet		
	71	Årsavgift-stiftelser	18 404 000	
	73	Refusjon - Norsk Rikstoto og Norsk Tipping AS	38 852 000	
5572		Sektoravgifter under Helse- og omsorgsdepartementet		
	70	Legemiddelomsetningsavgift	66 025 000	
	71	Vinmonopolavgift	44 100 000	
	72	Avgift utsalgssteder utenom apotek	4 381 000	
	73	Legemiddelkontrollavgift	60 322 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5574		Sektoravgifter under Nærings- og handelsdepartementet		
	71	Avgifter immaterielle rettigheter	134 700 000	
5575		Sektoravgifter under Fiskeri- og kystdepartementet		
	70	Kontroll- og tilsynsavgift akvakultur	18 420 000	
	71	Kontrollavgift fiskeflåten	24 820 000	
	73	Årsavgift Merkeregisteret	9 550 000	
	74	Sektoravgifter Kystverket	639 425 000	
5578		Sektoravgifter under Miljøverndepartementet		
	70	Sektoravgifter under Svalbard miljøvernfond	11 705 000	
	71	Jeger- og fellingsavgifter	73 600 000	
	72	Fiskeravgifter	15 000 000	
5580		Sektoravgifter under Finansdepartementet		
	70	Finanstilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene	294 900 000	
5582		Sektoravgifter under Olje- og energidepartementet		
	70	Bidrag til kulturminnevern	6 500 000	
5583		Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser		
	70	Avgift på frekvenser mv.	203 400 000	
5700		Folketrygdens inntekter		
	71	Trygdeavgift	94 700 000 000	
	72	Arbeidsgiveravgift	135 100 000 000	
		Totale inntekter		910 719 004 000

II

Fullmakt

Stortinget samtykker i at det av avgiftspliktig omsetning for legemiddelgrossister i 2011 skal betales avgift tilsvarende 0,55 pst.

III

Stortingsvedtak om skatt av inntekt og formue mv. for inntektsåret 2011 (Stortingets skattevedtak)

Kapittel 1 - Generelt

§ 1-1 Vedtakets anvendelsesområde

Dette vedtaket gjelder utskriving av skatt på inntekt og formue for inntektsåret 2011. Vedtaket legges også til grunn for utskriving av forskudd på skatt for inntektsåret 2011, etter reglene i skattebetalingsloven kapittel 4 til 6.

Sammen med bestemmelsene om forskudd på skatt i skattebetalingsloven, gjelder dette vedtaket også når skatteplikt utelukkende følger av lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv., og skattyteren ikke skal svare terminskatt etter samme lov § 7.

§ 1-2 Forholdet til skattelovgivningen

Så langt dette vedtak ikke bestemmer noe annet, legges lovgivningen om skatt på formue og inntekt til grunn ved anvendelsen av vedtaket.

Kapittel 2 - Formuesskatt til staten og kommunene

§ 2-1 Formuesskatt til staten - personlig skattyter og dødsbo

Personlig skattyter og dødsbo svarer formuesskatt til staten av den delen av skattyterens samlede antatte formue som overstiger 700 000 kroner. Satsen skal være 0,4 pst.

Ektefeller som lignes under ett for begges formue, jf. skatteloven § 2-10, svarer formuesskatt til staten av den delen av ektefellenes samlede antatte formue som overstiger 1 400 000 kroner. Satsen skal være 0,4 pst.

§ 2-2 Formuesskatt til staten - upersonlig skattyter

Selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2-36 annet ledd, og som ikke er fritatt for formuesskatteplikt etter skatteloven kapittel 2, svarer formuesskatt til staten med 0,3 pst. Formue under 10 000 kroner er skattefri.

§ 2-3 Formuesskatt til kommunene

Det svares formuesskatt til kommunen dersom skattyter ikke er fritatt for slik skatteplikt etter skatteloven kapittel 2. Skattyter som har krav på personfradrag etter skatteloven § 15-4, skal ha et fradrag i formuen på 700 000 kroner. For ektefeller som lignes under ett for begges formue, jf. skatteloven § 2-10, skal fradraget være 1 400 000 kroner. Når skattyter har formue i flere kommuner, fordeles fradraget etter reglene i skatteloven § 4-30 første og annet ledd. Satsen for formuesskatt til kommunene må ikke være høyere enn 0,7 pst. Maksimumssatsen gjelder når ikke lavere sats er vedtatt av kommunen.

Kapittel 3 - Inntektsskatt til staten, kommunene og fylkeskommunene

§ 3-1 Toppskatt

Personlig skattyter skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12, svare toppskatt til staten med 9 pst. for den delen av inntekten som overstiger 471 200 kroner, og med 12 pst. for den delen av inntekten som overstiger 765 800 kroner i klasse 0, 1 og 2.

Personlig skattyter i en kommune i Finnmark, eller i kommunene Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke, skal likevel bare svare toppskatt til staten av inntekt som nevnt i første ledd med 7 pst. av den inntekten som overstiger 471 200 kroner, og med 12 pst. for den delen av inntekten som overstiger 765 800 kroner i klasse 0, 1 og 2.

Dersom skattyter er bosatt i riket bare en del av året, nedsettes beløpene i første og annet ledd forholdsmessig under hensyn til det antall hele eller påbegynte måneder av året han har vært bosatt her. Tilsvarende gjelder for skattyter som ikke er bosatt i riket, men som plikter å svare skatt etter skatteloven § 2-3 første og annet ledd, eller lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv.

§ 3-2 Fellesskatt

Enhver som plikter å betale inntektsskatt til kommunen etter skatteloven, skal betale fellesskatt til staten. Fellesskatten skal beregnes på samme grunnlag som inntektsskatten til kommunene.

Satsen for fellesskatt skal være:

– For personlig skattepliktig og dødsbo i Finnmark og kommunene Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke: 10,55 pst.
– For personlig skattepliktig og dødsbo ellers: 14,05 pst.

§ 3-3 Skatt til staten

Selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2-36 annet ledd, svarer skatt til staten med 28 pst.

§ 3-4 Skatt på grunnrenteinntekt i kraftforetak

Av grunnrenteinntekt i vannkraftverk fastsatt i medhold av skatteloven § 18-3 svares grunnrenteskatt til staten med 30 pst.

§ 3-5 Skatt til staten for person bosatt og selskap hjemmehørende i utlandet

Skattyter som nevnt i skatteloven § 2-3 første ledd bokstav h, skal i tillegg til å svare skatt etter bestemmelsene foran i dette vedtaket, svare skatt til staten med 28 pst. av inntekten.

Person som ikke har bopel i riket, men som mottar lønn av den norske stat, skal av denne inntekt svare fellesskatt til staten etter satsen for personlig skattyter og dødsbo i dette vedtaket § 3-2 annet ledd annet strekpunkt, samt toppskatt som nevnt i § 3-1 første ledd. Bestemmelsene i skatteloven § 16-20 til § 16-29 gjelder tilsvarende for skattytere som nevnt i dette ledd.

Av aksjeutbytte som utdeles til aksjonær som er hjemmehørende i utlandet, svares skatt til staten med 25 pst. eller i tilfelle den sats som følger av skatteavtale med fremmed stat. Det samme gjelder renter på grunnfondsbevis som utdeles til skattyter hjemmehørende i utlandet.

Person som nevnt i skatteloven § 2-3 fjerde ledd, skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12 svare skatt til staten med 15 pst. av inntekten. Dersom vedkommende gis fradrag etter skatteloven § 6-71, svares skatt til staten etter skattesatsene som følger av §§ 3-1, 3-2 og 3-8.

§ 3-6 Skatt til staten på honorar til utenlandske artister mv.

Skattepliktig etter lov om skatt på honorar til utenlandske artister mv., skal svare skatt til staten med 15 pst. av inntekten.

§ 3-7 Skattesats for utbetalinger fra individuell pensjonsavtale til bo

Skattesatsen for utbetaling fra individuell pensjonsavtale og etter innskuddspensjonsloven til bo, som omhandlet i skatteloven § 5-40 fjerde ledd, skal være 45 pst.

§ 3-8 Inntektsskatt til kommunene og fylkeskommunene

Den fylkeskommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsbo skal være maksimum 2,65 pst. Den kommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsbo skal være maksimum 11,30 pst.

Maksimumssatsene skal gjelde med mindre fylkestinget eller kommunestyret vedtar lavere satser.

Kapittel 4 - Skatt etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv.

§ 4-1 Ordinære skatter

Skattyter som har formue knyttet til eller inntekt vunnet ved petroleumsutvinning og rørledningstransport, jf. § 2 annet ledd i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv., skal av slik formue og inntekt, i tillegg til de skatter som følger av bestemmelsene foran, svare skatt til staten etter reglene og satsene nedenfor. Det samme gjelder når skatteplikten utelukkende følger av nevnte lov.

Av formue som tilhører andre skattytere enn selskaper, svares skatt med 0,7 pst.

Av inntekt svares skatt med 28 pst., med mindre det skal svares skatt på inntekten etter dette vedtaket § 3-3. Skatten blir å utligne i samsvar med bestemmelsene i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv.

§ 4-2 Særskatt

Av inntekt vunnet ved petroleumsutvinning, behandling og rørledningstransport som nevnt i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. § 5, skal det svares særskatt med 50 pst.

§ 4-3 Terminskatt

Terminskatt for inntektsåret 2011 skrives ut og betales i samsvar med lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. § 7. Ved utskrivingen av terminskatt benyttes satsene ovenfor.

§ 4-4 Utbytte utdelt til utenlandsk eierselskap

Det svares ikke skatt av aksjeutbytte som utdeles fra i riket hjemmehørende aksjeselskap og allmennaksjeselskap som er skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. § 5, til selskap hjemmehørende i utlandet som direkte eier minst 25 pst. av kapitalen i det utdelende selskap. Dersom det i riket hjemmehørende selskap også har inntekt som ikke er skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske pe-

troleumsforekomster mv. § 5, svares skatt til staten etter de alminnelige regler for aksjeutbytte som fordeles til slik inntekt. Aksjeutbytte fordeles mellom særskattepliktig inntekt og annen inntekt på grunnlag av alminnelig inntekt fratrukket skatter for henholdsvis særskattepliktig inntekt og annen inntekt.

Kapittel 5 - Tonnasjeskatt

§ 5-1 Tonnasjeskatt

Aksjeselskap, allmennaksjeselskap og tilsvarende selskap hjemmehørende i annen EØS-stat som nevnt i skatteloven § 8-10, skal svare tonnasjeskatt, jf. skatteloven § 8-16, etter følgende satser:

– 0 kroner for de første 1 000 nettotonn, deretter
– 18 kroner per dag per 1 000 nettotonn opp til 10 000 nettotonn, deretter
– 12 kroner per dag per 1 000 nettotonn opp til 25 000 nettotonn, deretter
– 6 kroner per dag per 1 000 nettotonn.

Satsene i første ledd kan reduseres etter nærmere bestemmelser fastsatt av departementet, jf. skatteloven § 8-16 første ledd.

Kapittel 6 - Særlige bestemmelser om skattegrunnlag, beløpsgrenser og satser mv.

§ 6-1 Minstefradrag

Minstefradrag i lønnsinntekt mv. etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav a skal ikke settes lavere enn 31 800 kroner, og ikke høyere enn 75 150 kroner.

Minstefradrag i pensjonsinntekt etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav b skal ikke settes lavere enn 4 000 kroner, og ikke høyere enn 62 950 kroner.

§ 6-2 Foreldrefradrag

Fradrag beregnet etter skatteloven § 6-48 skal ikke settes høyere enn 25 000 kroner for ett barn. Fradragsgrensen økes med inntil 15 000 kroner for hvert ytterligere barn.

§ 6-3 Personfradrag

Fradrag etter skatteloven § 15-4 er 43 600 kroner i klasse 1 og 87 200 kroner i klasse 2.

§ 6-4 Skattebegrensning ved lav alminnelig inntekt

Beløpsgrensene som nevnt i skatteloven § 17-1 første ledd skal være 117 400 kroner for enslige og 106 700 kroner for hver ektefelle. Beløpsgrensen er 213 400 kroner for ektepar og samboere som ved skattebegrensningen får inntekten fastsatt under ett etter skatteloven § 17-2 annet ledd.

§ 6-5 Skattefradrag for pensjonsinntekt

Fradraget som nevnt i skatteloven § 16-60 første ledd skal være 28 150 kroner.

Beløpsgrensene som nevnt i skatteloven § 16-60 tredje ledd skal være 158 650 kroner i trinn 1 og 242 000 kroner i trinn 2.

Kapittel 7 - Forskriftskompetanse mv.

§ 7-1 Forskriftsfullmakt til gjennomføring og utfylling

Departementet kan gi forskrift til gjennomføring og utfylling av bestemmelsene i dette vedtak.

§ 7-2 Adgang til å fravike reglene i vedtaket

Reglene i dette vedtaket kan fravikes på vilkår som nevnt i skattebetalingsloven § 4-8.

IV

Stortingsvedtak om avgift til statskassen på arv og gaver for budsjetterminen 2011

§ 1 Fra 1. januar 2011 skal det i henhold til lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver (arveavgiftsloven) svares avgift til statskassen etter bestemmelsene i dette vedtaket.

§ 2 Fradrag etter arveavgiftsloven § 15 annet ledd for begravelsesomkostninger, skifteomkostninger og utgifter til gravsted settes til et halvt grunnbeløp i folketrygden (G) ved årets inngang, dvs. 37 821 kroner, hvis ikke høyere utgifter er legitimert.

Utgifter til dokumentavgift og tinglysing kommer særskilt til fradrag.

Fradrag etter arveavgiftsloven § 17 for avgiftspliktig som ikke har fylt 21 år settes til et grunnbeløp i folketrygden (G) ved årets inngang, dvs. 75 641 kroner pr. år.

§ 3 Avgiftsgrunnlaget rundes nedover til nærmeste tall som kan deles med 1 000.

§ 4 Av arv og gaver til arvelaterens/giverens barn, fosterbarn - herunder stebarn som har vært oppfostret hos arvelateren/giveren - og foreldre, svares:

Av de første 470 000 kroner	intet
Av de neste 330 000 kroner	6 pst.
Av overskytende beløp	10 pst.

§ 5 Av arv og gaver som ikke går inn under § 4, svares:

Av de første 470 000 kroner	intet
Av de neste 330 000 kroner	8 pst.
Av overskytende beløp	15 pst.

V

Stortingsvedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2011

For inntektsåret 2011 svares folketrygdavgifter etter følgende regler og satser, jf. lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) kapittel 23:

Arbeidsgiveravgift

§ 1 Soneplassering

Arbeidsgiveravgift beregnes etter satsen som gjelder i den sonen hvor arbeidsgiver anses å drive virksomhet.

Et foretak som er arbeidsgiver, anses å drive virksomhet i den kommunen hvor foretaket er registrert. En privatperson som er arbeidsgiver, anses å drive virksomhet i den kommunen hvor vedkommende er bosatt ifølge folkeregisteret.

Har foretaket registrerte underenheter, jf. forskrift 9. februar 1995 nr. 114 om registrering av juridiske personer m.m. i Enhetsregisteret § 10, anses hver underenhet som egen beregningsenhet for arbeidsgiveravgift.

Utføres hoveddelen av arbeidstakerens arbeid i en annen sone enn der virksomheten er registrert, og enhetsregisterreglene på grunn av virksomhetens art ikke påbyr at underenhet registreres i sonen hvor arbeidet utføres, benyttes likevel satsen i sonen hvor arbeidet utføres på den del av lønnskostnadene som knytter seg til dette arbeidet. Det samme gjelder ved arbeidsutleie, dersom arbeidstakeren utfører hoveddelen av sitt arbeid i en annen sone enn i den sonen virksomheten er registrert. Med hoveddelen av arbeidet menes her mer enn halvparten av antall arbeids-

dager arbeidstakeren har gjennomført for arbeidsgiveren i løpet av avgiftsterminen.

Flytter arbeidsgiveren eller underenheten fra en sone til en annen, legges satsen i tilflyttingssonen til grunn fra og med påfølgende avgiftstermin etter registrert flyttedato.

§ 2 Soner for arbeidsgiveravgift

Sone I omfatter de områder som ikke er nevnt nedenfor. Arbeidsgivere beregner avgiften etter satsen som gjelder for sone I, hvis ikke annet følger av dette vedtaket.

Sone Ia omfatter:
- kommunene Frosta og Leksvik i Nord-Trøndelag fylke,
- kommunene Agdenes, Bjugn, Meldal, Midtre Gauldal, Rissa, Selbu og Ørland i Sør-Trøndelag fylke,
- kommunene Aukra, Eide, Gjemnes, Haram, Herøy, Midsund, Nesset, Sande, Stordal, Vanylven i Møre og Romsdal fylke,
- kommunene Flora, Førde og Sogndal i Sogn og Fjordane fylke,
- kommunene Etne, Tysnes, Kvinnherad, Jondal, Kvam, Modalen og Bømlo i Hordaland fylke,
- kommunene Sauda, Vindafjord og Finnøy i Rogaland fylke,
- kommunene Audnedal, Åseral, Hægebostad og Sirdal i Vest-Agder fylke,
- kommunene Gjerstad, Vegårshei, Åmli og Iveland i Aust-Agder fylke,
- kommunene Drangedal, Nome og Hjartdal i Telemark fylke,
- kommunene Sigdal og Rollag i Buskerud fylke,
- kommunene Gausdal, Søndre Land og Nordre Land i Oppland fylke,
- kommunene Nord-Odal, Eidskog, Grue, Våler, Åsnes og Åmot i Hedmark fylke.

Sone II omfatter:
- kommunene Meråker, Mosvik og Verran i Nord-Trøndelag fylke,
- kommunene Norddal, Stranda, Rauma, Tingvoll, Sunndal og Sandøy i Møre og Romsdal fylke,
- Sogn og Fjordane fylke med unntak av kommunene Flora, Førde og Sogndal,
- kommunene Odda, Ullensvang, Eidfjord, Ulvik, Granvin, Masfjorden og Fedje i Hordaland fylke,
- kommunene Hjelmeland, Suldal, Utsira og Kvitsøy i Rogaland fylke,
- kommunene Evje og Hornnes, Bygland, Valle og Bykle i Aust-Agder fylke,
- kommunene Tinn, Seljord, Kviteseid, Nissedal, Fyresdal, Tokke og Vinje i Telemark fylke,
- kommunene Flå, Nes, Gol, Hemsedal, Ål, Hol og Nore og Uvdal i Buskerud fylke,
- kommunene Nord-Fron, Sør-Fron og Ringebu i Oppland fylke,
- kommunen Trysil i Hedmark fylke.

Sone III omfatter:
- kommunen Snåsa i Nord-Trøndelag fylke,
- kommunene Hemne, Snillfjord, Oppdal, Rennebu, Røros, Holtålen og Tydal i Sør-Trøndelag fylke,
- kommunene Surnadal, Rindal, Aure og Halsa i Møre og Romsdal fylke,
- kommunene Dovre, Lesja, Skjåk, Lom, Vågå, Sel, Sør-Aurdal, Etnedal, Nord-Aurdal, Vestre Slidre, Øystre Slidre og Vang i Oppland fylke,
- kommunene Stor-Elvdal, Rendalen, Engerdal, Tolga, Tynset, Alvdal, Folldal og Os i Hedmark fylke.

Sone IV omfatter:
- Troms fylke, med unntak av kommunene Karlsøy, Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa, Kvænangen og Tromsø,
- Nordland fylke, med unntak av kommunen Bodø,
- kommunene Namdalseid, Lierne, Røyrvik, Namsskogan, Grong, Høylandet, Flatanger, Vikna, Nærøy, Leka, Fosnes, Overhalla og Namsos i Nord-Trøndelag fylke,
- kommunene Frøya, Hitra, Åfjord, Roan og Osen i Sør-Trøndelag fylke,
- kommunen Smøla i Møre og Romsdal fylke.

Sone IVa omfatter:
- kommunen Tromsø i Troms fylke,
- kommunen Bodø i Nordland fylke.

Sone V omfatter:
- Finnmark fylke,
- kommunene Karlsøy, Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvænangen i Troms fylke.

§ 3 Satser for arbeidsgiveravgift etter sone

Satsen for arbeidsgiveravgift for inntektsåret 2011 er:
- 14,1 pst. i sone I.
- 14,1 pst. i sone Ia, men likevel 10,6 pst. så lenge differansen mellom den avgift som ville følge av satser på henholdsvis 14,1 pst. og 10,6 pst. ikke overstiger 530 000 kroner for foretaket i 2011. For veitransportforetak er satsen 10,6 pst. inntil nevnte differanse overstiger 265 000 kroner for foretaket i 2011. Med veitransportforetak menes foretak som driver innen næringskodene 49.3 Annen landtransport med passasjerer og 49.4 Godstransport på vei, herunder flyttetransport, med unntak av 49.312 (Transport med sporveis- og forstadsbane) og 49.393 (Transport med taubaner, kabelbaner og skiheiser). Bestemmelsene om reduserte avgiftssatser i sone Ia gjelder ikke foretak som er omfattet av helseforetaksloven, statsforvaltningen som omfattes av reglene i folketrygdloven § 24-6 tredje ledd, eller foretak som har krav på støtte etter kapittel 16 i ESAs retningslinjer om statsstøtte til foretak i vanskeligheter. Når et foretak i sone Ia beregner avgift etter redusert sats, kan den samlede fordelen av bagatellmessig støtte i form av redusert avgift og annen bagatellmessig støtte til foretaket ikke overstige 530 000 kroner i 2011, jf. forordning (EF) nr. 1998/2006 om bagatellmessig støtte inntatt i EØS-avtalen ved EØS-komiteens beslutning nr. 29/2007. For foretak som driver innen veitransport må slik samlet støtte ikke overstige 265 000 kroner i 2011.
- 10,6 pst. i sone II.
- 6,4 pst. i sone III.
- 7,9 pst. i sone IVa.

– 5,1 pst. i sone IV.
– 0 pst. i sone V og for avgift som svares av foretak hjemmehørende på Svalbard, og når andre foretak utbetaler lønn og annen godtgjørelse som blir skattlagt etter lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard.

§ 4 Særregler om avgiftssats for stålproduksjon og skipsverft

Avgift skal beregnes med 14,1 pst., uansett hvor foretaket er hjemmehørende, når foretaket er beskjeftiget med produksjon av stålprodukter opplistet i Annex I til kapittel 25B om regionalstøtte i ESAs retningslinjer for statsstøtte. Det samme gjelder dersom foretaket bygger eller reparerer selvdrevet, sjøgående kommersielt fartøy som er på minst 100 BRT for transport av passasjerer eller gods, eller som er på minst 100 BRT til særlige formål, eller som er et slepefartøy på minst 365 kW, eller som er et flytende og flyttbart uferdig skrog av slike fartøy. Regelen i første punktum gjelder også foretak som foretar vesentlig ombygging av slike fartøy over 1 000 BRT.

Inntil differansen overstiger 530 000 kroner mellom den avgift som ville følge av en sats på 14,1 pst. for foretaket i 2011 og den avgift som følger av satsen for sonen hvor foretaket drives etter reglene foran, er satsen likevel 10,6 pst. i sone II og Ia, 6,4 pst. i sone III, 7,9 pst. i sone IVa, 5,1 pst. i sone IV og 0 pst. i sone V. Dette gjelder likevel ikke for foretak som har krav på støtte med hjemmel i kapittel 16 i ESAs retningslinjer om statsstøtte til foretak i vanskeligheter.

For foretak med blandet virksomhet og et klart regnskapsmessig skille mellom virksomhet omfattet av første ledd og annen type virksomhet, kan avgiften kreves beregnet etter satsene i § 3, eventuelt i § 5, for den del av virksomheten som ikke er omfattet av første ledd.

Bestemmelsen i § 3 annet strekpunkt femte punktum om begrensningene for samlet bagatellmessig støtte gjelder tilsvarende for virksomheter som anvender reduserte satser etter denne bestemmelse.

§ 5 Særregel om avgiftssats for produkter som ikke omfattes av EØS-avtalen

For virksomhet som bare driver med produksjon, foredling og engroshandelen av produkter som ikke omfattes av EØS-avtalen, jf. avtalens § 8, beregnes arbeidsgiveravgift med 5,1 pst. når virksomheten drives i sone IVa, og med 10,6 pst. når den drives i sone Ia. Dette gjelder følgende næringskoder:

01.1 - 01.3	Dyrking av ettårige vekster, flerårige vekster og planteformering
01.4	Husdyrhold
01.5	Kombinert husdyrhold og planteproduksjon
01.6	Tjenester tilknyttet jordbruk og etterbehandling av vekster etter innhøsting
01.7	Jakt, viltstell og tjenester tilknyttet jakt og viltstell
02.1 - 02.3	Skogskjøtsel og andre skogbruksaktiviteter, avvirkning og innsamling av viltvoksende produkter av annet enn tre og del av 16.10 (produksjon av pæler)
02.40	Tjenester tilknyttet skogbruk (med unntak av tømmermåling)
03.11–03.12	Hav- og kystfiske og fangst og ferskvannsfiske
03.21–03.22	Hav- og kystbasert akvakultur og ferskvannsbasert akvakultur
10.11–10.13	Bearbeiding og konservering av kjøtt og fjørfekjøtt og produksjon av kjøtt- og fjørfevarer
10.20	Bearbeiding og konservering av fisk, skalldyr og bløtdyr
10.3	Bearbeiding og konservering av frukt og grønnsaker
10.4	Produksjon av vegetabilske og animalske oljer og fettstoffer
10.5	Produksjon av meierivarer og iskrem
10.6	Produksjon av kornvarer, stivelse og stivelsesprodukter, samt del av 10.89 (produksjon av kunstig honning og karamell)
10.85	Produksjon av ferdigmat
10.9	Produksjon av fôrvarer
46.2	Engroshandel med jordbruksråvarer og levende dyr
46.31	Engroshandel med frukt og grønnsaker, samt del av 10.39 (produksjon av skrellede grønnsaker og blandede salater)
46.32	Engroshandel med kjøtt og kjøttvarer
46.33	Engroshandel med meierivarer, egg, matolje og -fett
46.381	Engroshandel med fisk, skalldyr og bløtdyr
50.202	Innenriks sjøtransport med gods, men bare for så vidt gjelder drift av brønnbåter
52.10	Lagring, men bare for så vidt gjelder drift av kornsiloer.

For foretak med blandet virksomhet og et klart regnskapsmessig skille mellom virksomhet omfattet av denne bestemmelsen og annen type virksomhet, kan arbeidsgiver kreve at avgiften beregnes etter satsene her for den del av virksomheten som omfattes av denne bestemmelsen.

Trygdeavgift

§ 6 Trygdeavgift av pensjon mv.

Av pensjon i og utenfor arbeidsforhold, føderåd, livrente som ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold, engangsutbetaling fra pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven, engangsutbetaling fra individuell pensjonsavtale som er i samsvar med regler gitt av departementet, engangsutbetaling fra pensjonsavtale etter lov om individuell pensjonsordning og personinntekt for skattyter under 17 år og over 69 år, som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 1, beregnes trygdeavgift med 4,7 pst.

§ 7 Trygdeavgift av lønnsinntekt mv.

Av lønnsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 2, beregnes trygdeavgift med 7,8 pst.

§ 8 Trygdeavgift av næringsinntekt mv.

Av næringsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 3, beregnes trygdeavgift med 11 pst.

Avgift av næringsinntekt (annen ervervsinntekt) i jord- og skogbruk samt reindrift, som overstiger 7,8 pst. av inntekten, skal dekkes med tilskudd knyttet til næringsavtalene i landbruket. Næringsinntekt i jordbruk er i denne sammenhengen inntekt som nevnt i Finansdepartementets forskrift til skatteloven § 8-1-11. Inntekt av skogbruk og reindrift i denne sammenheng omfatter også inntekter som nevnt i forskriften § 8-1-11 nr. 1 annet ledd og nr. 2.

Andre bestemmelser

§ 9 Forskriftsfullmakt mv.

Kongen gir regler om grunnlag og satser for avgifter og tilskudd etter folketrygdloven § 23-4 for visse grupper av medlemmer i trygden. Satsen på 14,1 pst. skal legges til grunn for arbeidsgiveravgift fastsatt etter denne bestemmelsen.

Departementet kan gi regler til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i §§ 1 til 5.

VI

Stortingsvedtak om CO_2-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen for budsjetterminen 2011

Fra 1. januar 2011 skal det i henhold til lov 21. desember 1990 nr. 72 om avgift på utslipp av CO_2 i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen betales CO_2-avgift til statskassen etter følgende satser:

a) for gass 48 øre per standardkubikkmeter
b) for olje eller kondensat 48 øre per liter.

VII

Stortingsvedtak om produktavgift til folketrygden for fiskeri-, hval- og selfangstnæringen for 2011

Med hjemmel i folketrygdloven § 23-5 annet ledd fastsettes:

I

I 2011 skal følgende avgifter til folketrygden dekkes ved en produktavgift på omsetning av fisk, hval og sel, og produkter av disse, fra fartøy som har drevet egen fangstvirksomhet innenfor det aktuelle kalenderår:

1. Trygdeavgift over 7,8 pst. av pensjonsgivende inntekt fra fiske, hval- og selfangst i inntektsåret.
2. Arbeidsgiveravgift på hyre til mannskapet på fiske-, hvalfangst- og selfangstfartøy.
3. Premie til kollektiv yrkesskadetrygd for fiskere, hval- og selfangere.
4. Avgift til dekning av de utgiftene folketrygden har med stønad til arbeidsløse fiskere, hval- og selfangere.
5. Avgift til dekning av de utgiftene folketrygden har i forbindelse med ordningen med frivillig tilleggstrygd for sykepenger til manntallsførte fiskere, hval- og selfangere.

II

Produktavgiften skal være 2,9 pst. for 2011.

Avgift på omsetning av råfisk, råfiskprodukter, hval og hvalprodukter innkreves av godkjente salgslag, jf. lov 14. desember 1951 nr. 3 om omsetning av råfisk § 3. Ved fiske i fjerne farvann der omsetningen foregår utenom salgslag, og ved omsetning av sel og produkter av sel, skal den avgiftspliktige innbetale produktavgiften til Fiskeridirektoratet.

VIII

Stortingsvedtak om merverdiavgift for budsjetterminen 2011 (kap. 5521 post 70)

§ 1 Saklig virkeområde og forholdet til merverdiavgiftsloven

Fra 1. januar 2011 svares merverdiavgift etter satsene i dette vedtaket og i samsvar med lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven).

§ 2 Alminnelig sats

Merverdiavgift svares med 25 pst. av avgiftspliktig omsetning, uttak og innførsel når ikke redusert sats skal anvendes etter bestemmelsene nedenfor.

§ 3 Redusert sats med 14 pst.

Merverdiavgift svares med 14 pst. av omsetning, uttak og innførsel av næringsmidler som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-2.

§ 4 Redusert sats med 8 pst.

Merverdiavgift svares med 8 pst. av omsetning og uttak av tjenester som gjelder:

a) persontransport mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-3,
b) transport av kjøretøy på ferge som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-4,
c) utleie av rom i hotellvirksomhet mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-5,
d) rett til å overvære kinoforestillinger som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-6,
e) kringkastingstjenester som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-7,
f) adgang til utstillinger i museer mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-9,
g) adgang til fornøyelsesparker mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-10,
h) rett til å overvære idrettsarrangementer mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-11.

§ 5 Redusert sats med 11,11 pst.

Merverdiavgift svares med 11,11 pst. av omsetning mv. av råfisk som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-8.

IX

Stortingsvedtak om særavgifter til statskassen for budsjetterminen 2011

Om avgift på alkohol (kap. 5526 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2011 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp:

Alkoholholdig drikk	Volumprosent alkohol	Kr
	t.o.m. 0,7	avgiftslegges etter reglene for alkoholfrie drikkevarer
Brennevinsbasert	over 0,7	6,61 per volumprosent og liter
Annen	over 0,7 t.o.m. 2,7	2,95 per liter
	over 2,7 t.o.m. 3,7	11,13 per liter
	over 3,7 t.o.m. 4,7	19,28 per liter
	over 4,7 t.o.m. 22	4,31 per volumprosent og liter
Etanol til teknisk bruk	over 0,7	sats som for alkoholholdig drikk

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften. Departementet kan videre gi forskrift om at det skal betales avgift på alkohol som er i varer som ikke er avgiftspliktige etter første ledd, samt om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote, jf. tolloven § 4-20.

§ 2 Det gis fritak for avgift på alkohol som

a) fra produsents eller importørs lager
   1. utføres til utlandet,
   2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
   3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
b) innføres
   1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
   2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
   1. diplomater,
   2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
   3. Den nordiske investeringsbank,
d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
e) leveres til teknisk, vitenskapelig eller medisinsk bruk og som er gjort utjenlig til drikk (denaturert) eller på annen måte finnes garantert mot å bli brukt til drikk,
f) brukes som råstoff mv. ved framstilling av varer,
g) framstilles ved ikke ervervsmessig produksjon. Fritaket omfatter ikke brennevinsbasert drikk og gjelder kun framstilling til eget bruk.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på tobakkvarer mv. (kap. 5531 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2011 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp:

Produkt	Kr	
Sigarer	2,27	per gram av pakningens nettovekt
Sigaretter	2,27	per stk.
Røyketobakk, karvet skråtobakk, råtobakk i forbrukerpakning	2,27	per gram av pakningens nettovekt
Skråtobakk	0,92	per gram av pakningens nettovekt
Snus	0,92	per gram av pakningens nettovekt
Sigarettpapir og sigaretthylser	0,0345	per stk.

Med en sigarett menes en sigarett som har en lengde til og med 90 mm, som to regnes sigaretten dersom den har en lengde på over 90 mm, men maks 180 mm osv. Filter og munnstykke tas ikke med ved beregningen av lengden.

Vekten av fastmunnstykke skal tas med i den nettovekt som danner grunnlaget for beregning av avgiften.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften. Departementet kan videre gi forskrift om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote, jf. tolloven § 4-20.

§ 2 Departementet kan gi forskrift eller fatte enkeltvedtak om at varer som er ment eller er egnet som erstatning for varer som nevnt i § 1, er avgiftspliktige. Dersom avgiftsplikt blir pålagt, skal det betales avgift med samme beløp som for tilsvarende tobakkvare.

§ 3 Det gis fritak for avgift på tobakkvarer mv. som

a) fra produsents eller importørs lager
   1. utføres til utlandet,
   2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
   3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,

b) innføres
   1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
   2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
   1. diplomater,
   2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
   3. Den nordiske investeringsbank,
d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
e) kvalitetsprøves og forbrukes på fabrikk eller lager.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på motorvogner mv. (kap. 5536)

I. Engangsavgift (kap. 5536 post 71)

§ 1 Fra 1. januar 2011 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen ved første gangs registrering av motorvogner i det sentrale motorvognregisteret. Videre skal det betales avgift når

a) betingelsene for avgiftsfrihet eller avgiftsnedsettelse ved første gangs registrering ikke lenger er oppfylt,
b) motorvogn som ikke tidligere er registrert her i landet urettmessig tas i bruk uten registrering,
c) oppbygd motorvogn tas i bruk før ny registrering.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Avgift skal betales med følgende beløp:

Avgiftsgrupper	Egenvekt (kg)	Motoreffekt (kW)	CO_2-utslipp (g/km)	Slagvolum (cm^3)	Sats	Vrakpant-avgift
Avgiftsgruppe A						kr 1 300
Personbiler, varebiler klasse 1, busser under 6 m med inntil 17 seteplasser	0-1150				kr 36,31	
	1 151–1 400				kr 79,14	
	1 401–1 500				kr 158,31	
	over 1500				kr 184,11	
		0–65			kr 0	
		66–90			kr 466,00	
		91–130			kr 1 320,68	
		over 130			kr 2 751,42	
Motorvogn med plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO_2-utslipp, og med						
– utslipp 115 g/km og over			0–115		kr 0	
			116–135		kr 738,00	
			136–175		kr 744,00	
			176–245		kr 1 735,00	
			over 245		kr 2 784,00	
– CO_2-utslipp under 115 t.o.m 50 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den del av utslippet som ligger under 115 t.o.m 50					kr 620	

Avgiftsgrupper	Egenvekt (kg)	Motoreffekt (kW)	CO_2-utslipp (g/km)	Slagvolum (cm^3)	Sats	Vrakpant-avgift
– CO_2-utslipp under 50 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den del av utslippet som ligger under 50					kr 738	
Motorvogn uten plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO_2-utslipp						
– bensindrevne				0–1 150	kr 14,10	
				1 151–1 750	kr 46,97	
				1 751–2 150	kr 110,25	
				over 2 150	kr 118,92	
– ikke bensindrevne				0–1 150	kr 10,81	
				1 151–1 750	kr 38,36	
				1 751–2 150	kr 89,99	
				over 2 150	kr 93,61	
Avgiftsgruppe B Varebiler klasse 2, lastebiler med tillatt totalvekt mindre enn 7 501 kg og godsrom med lengde under 300 cm og bredde under 190 cm	22 pst. av A	22 pst. av A	22 pst. av A	22 pst. av A		kr 1 300
Avgiftsgruppe C						kr 1 300
Campingbiler	22 pst. av A	22 pst av A	22 pst. av A	22 pst. av A		
Avgiftsgruppe D (opphevet)						
Avgiftsgruppe E						kr 0
Beltebiler					36 pst. av verdiavgiftsgrunnlaget	
Avgiftsgruppe F						kr 0
Motorsykler					kr 10 468 per stk.	
		0–11			kr 0	
		over 11			kr 465,84	
				0–125	kr 0	
				126-900	kr 35,95	
				over 900	kr 78,84	
Avgiftsgruppe G						kr 1 300
Beltemotorsykler (snøscootere)	0–100				kr 14,75	
	101–200				kr 29,51	
	over 200				kr 58,99	
		0–20			kr 39,35	
		21–40			kr 78,66	

Avgiftsgrupper	Egenvekt (kg)	Motoreffekt (kW)	CO_2-utslipp (g/km)	Slagvolum (cm^3)	Sats	Vrakpant-avgift
		over 40			kr 157,31	
				0–200	kr 3,08	
				201-400	kr 6,15	
				over 400	kr 12,29	
Avgiftsgruppe H						kr 1 300
Motorvogn i avgiftsgruppe A, som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på løyveinnehaver til bruk som ordinær drosje (ikke reserve- eller erstatningsdrosje) eller for transport av funksjonshemmede	40 pst. av A	40 pst. av A	100 pst. av A	100 pst. av A		
Avgiftsgruppe I						kr 1 300
Avgiftspliktige motorvogner som er 30 år eller eldre					kr 3 447 per stk.	
Avgiftsgruppe J						kr 1 300
Busser under 6 m med inntil 17 seteplasser, hvorav minst 10 er fastmontert i fartsretningen	40 pst. av A	40 pst. av A	40 pst. av A	40 pst. av A		

Engangsavgift for motorvogn med CO_2-utslipp under 115 g/km, vrakpantavgift ikke medregnet, kan ikke settes lavere enn den avgift som skal svares for motorvogn i avgiftsgruppe I.

Vrakpantavgiften inngår ikke i beregningsgrunnlaget for merverdiavgiften.

Departementet kan gi forskrift om refusjon av vrakpantavgift for motorvogner som utføres til utlandet.

Departementet kan gi forskrift om tilbakebetaling og tilleggsberegning av særavgift og merverdiavgift. Departementet kan videre gi forskrift om hvilken avgiftsgruppe en motorvogn skal avgiftsberegnes etter. Oppstår det tvil om hvilken avgiftsgruppe en motorvogn skal avgiftsberegnes etter, avgjøres dette av departementet med bindende virkning.

§ 3 Ved beregning av avgift basert på egenvekt, CO_2-utslipp, slagvolum og motoreffekt benyttes de tekniske data som fastsettes i forbindelse med motorvognens godkjenning etter veimyndighetenes regelverk.

Hvilke motorvogner som har plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO_2-utslipp følger av veimyndighetenes regelverk. Avgiftsberegningen for kjøretøy som ikke omfattes av vegmyndighetenes regelverk om dokumentasjon av drivstofforbruk og CO_2-utslipp, skal baseres på CO_2-utslipp når utslippet på annen måte er dokumentert overfor veimyndighetene og lagt til grunn ved registreringen.

Ved innenlandsk tilvirkning er verdiavgiftsgrunnlaget prisen fra produsent. Ved innførsel er verdiavgiftsgrunnlaget tollverdien.

§ 4 For motorvogner som benytter stempeldrevet forbrenningsmotor i kombinasjon med elektrisk motor til framdrift (hybridbiler), inngår verken effekten knyttet til den elektriske motoren eller vekten av elektromotor og batteripakke i avgiftsgrunnlaget.

For motorvogner som har vært registrert i utlandet før registrering her i landet gjøres fradrag i den engangsavgift som beregnes etter § 2.

Departementet kan gi forskrift om beregning av engangsavgiften for motorvogner som nevnt i første og annet ledd.

§ 5 Det gis fritak for engangsavgift på

a) motorvogner som registreres på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,

b) motorvogner registrert på Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
c) motorvogner som registreres på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
d) lett pansrete motorvogner til offentlig bruk,
e) motorvogner til bruk utelukkende som banekjøretøy og i rally, samt motorsykler til bruk utelukkende i trial- og endurukonkurransekjøring,
f) ambulanser,
g) begravelseskjøretøy,
h) beltemotorsykler som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på humanitær institusjon som skal benytte kjøretøyet i ambulansetjeneste,
i) motorvogner som bare bruker elektrisitet til framdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselsceller. Fritaket omfatter ikke tilfeller hvor batteri under kjøring tilføres strøm ved bruk av en ekstern stempeldrevet forbrenningsmotor,
j) busser som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på
   1. innehaver av løyve etter §§ 6 eller 9 i lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn og fartøy, eller som er utleid på kontrakt med varighet på ett år eller mer mellom innehaver av slikt løyve og selskap i samme konsern. Fritaket gjelder også busser som utfører rutetransport basert på kontrakt med varighet på ett år eller mer inngått med myndighet eller selskap som har slikt ruteløyve,
   2. institusjon eller organisasjon som tilbyr transport av funksjonshemmede mv.,
k) motorvogner som innføres som arvegods etter tolloven § 5-1 første ledd bokstav e,
l) motorvogner som innføres til midlertidig bruk etter tolloven § 6-1 annet ledd,
m) beltevogner til Forsvaret,
n) spesialutrustede kjøretøy til bruk for brannvesenet,
o) motorvogner som til framdrift benytter stempeldrevet forbrenningsmotor som kun kan benytte hydrogen som drivstoff. Dette gjelder også kjøretøy som til framdrift benytter slik motor i kombinasjon med elektrisk motor (hybridbiler).

For motorvogner som kan benytte etanol som drivstoff gjøres fradag i avgiften etter § 2 på kr 10 000. Med etanol menes i denne sammenheng konsentrasjoner på minst 85 pst. etanol.

Motorvogner som nevnt i første ledd bokstav a til c er fritatt også for vrakpantavgift.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 6 Departementet kan gi forskrift om betaling av avgifter ved endring av en motorvogns avgiftsmessige status og om hva som skal anses som slik endring.

Departementet kan gi forskrift om betaling av avgifter dersom det foretas endringer av en motorvogn som har betydning for grunnlaget for beregning av avgiften, og om hva som skal anses som en slik endring.

§ 7 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning eller også ellers en klart urimelig virkning.

II. Årsavgift (kap. 5536 post 72)

§ 1 For 2011 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorvogner og båter betales årsavgift til statskassen for innenlandsregistrerte kjøretøy med tillatt totalvekt mindre enn 7 500 kg med følgende beløp:

a) kr 2 840 for personbiler, varebiler, campingbiler, busser, kombinerte biler, lastebiler, samt trekkbiler med tillatt totalvekt fra og med 3 500 kg,
b) kr 3 305 for dieseldrevne motorvogner som nevnt i bokstav a som ikke har fabrikkmontert partikkelfilter,
c) kr 2 840 for årsprøvekjennemerker for motorvogner,
d) kr 1 065 for campingtilhengere med egenvekt over 350 kg,
e) kr 1 735 for motorsykler; trehjuls, lette, mellomtunge og tunge,
f) kr 400 for
   1. motorvogner som er registrert på innehaver av løyve etter § 9 i lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn eller fartøy som drosje (ikke reserve- eller erstatningsdrosje) eller for transport av funksjonshemmede,
   2. motorvogner som er registrert på innehaver av løyve etter § 6 i lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogner eller fartøy, eller som er utleid på kontrakt med varighet på ett år eller mer mellom innehaver av slikt løyve og selskap i samme konsern. Dette gjelder også motorvogn som utfører rutetransport basert på kontrakt med varighet på ett år eller mer inngått med myndighet eller selskap som har slikt ruteløyve,
   3. motorvogner som er godkjent og registrert som ambulanse eller som er registrert som begravelseskjøretøy på begravelsesbyrå og lignende,
   4. motorvogner som er registrert på kjennemerker med lysegule tegn på sort bunn,
   5. motorvogner som bare bruker elektrisitet til framdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller,
   6. motorredskap,
   7. beltekjøretøy,
   8. trekkbiler som ikke omfattes av bokstav a eller b,
   9. mopeder,
   10. traktorer,
   11. motorvogner som er 30 år eller eldre.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Unntatt fra avgiftsplikt er
a) motorvogner som er registrert på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,
b) motorvogner som er registrert på Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
c) motorvogner som er registrert på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
d) motorvogner registrert til bruk på Svalbard,
e) campingtilhengere som er 30 år eller eldre,
f) motorvogn som er stjålet i løpet av avgiftsåret.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Det skal betales full avgift for kjøretøy som er registrert per 1. januar eller som blir registrert i første halvår og for årsprøvekjennemerker som er tildelt per 1. januar eller som blir tildelt i første halvår.

Det skal ikke betales avgift for motorvogner som innen avgiftens forfall leveres til godkjent oppsamlingsplass for bilvrak eller til bilopphuggeri for vraking/hugging.

Det skal betales halv avgift på kjøretøy som
a) leveres til godkjent oppsamlingsplass for bilvrak eller til bilopphuggeri for vraking/hugging i første halvår, men etter avgiftens forfall,
b) registreres eller tildeles årsprøvekjennemerker i annet halvår.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for å betale halv avgift.

§ 4 Avgift som ikke er betalt innen forfall, forhøyes med kr 250. For kjøretøy som nevnt i § 1 bokstav f forhøyes avgiften med kr 50.

Departementet kan gi forskrift om innkreving av tilleggsavgiften.

§ 5 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

III. Vektårsavgift (kap. 5536 post 73)

§ 1 Fra 1. januar 2011 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales vektgradert årsavgift til statskassen på innenlandsregistrerte kjøretøy på minst 7 500 kg. For dieseldrevne kjøretøy skal det i tillegg betales miljødifferensiert årsavgift.

1. Vektgradert årsavgift

Motorkjøretøy

Avgiftsgruppe	Luftfjæring	Annet fjæringssystem
2 eller flere aksler		
7 500 - 11 999 kg	406	406
2 aksler		
12 000 - 12 999 kg	406	727
13 000 - 13 999 kg	727	1 298
14 000 - 14 999 kg	1 298	1 659
15 000 kg og over	1 659	3 245
3 aksler		
12 000 - 14 999 kg	406	406
15 000 - 16 999 kg	727	966
17 000 - 18 999 kg	966	1 557
19 000 - 20 999 kg	1 557	1 898
21 000 - 22 999 kg	1 898	2 705
23 000 kg og over	2 705	3 980
Minst 4 aksler		
12 000 - 24 999 kg	1 898	1 918
25 000 - 26 999 kg	1 918	2 769
27 000 - 28 999 kg	2 769	4 155
29 000 kg og over	4 155	5 969

Kombinasjoner av kjøretøy – vogntog

Avgiftsgruppe	Luftfjæring	Annet fjæringssystem
2 + 1 aksler		
7 500 - 13 999 kg	406	406
14 000 - 15 999 kg	406	406
16 000 - 17 999 kg	406	550
18 000 - 19 999 kg	550	736
20 000 - 21 999 kg	736	1 182
22 000 - 22 999 kg	1 182	1 410
23 000 - 24 999 kg	1 410	2 219
25 000 - 27 999 kg	2 219	3 584
28 000 kg og over	3 584	5 985
2 + 2 aksler		
16 000 - 24 999 kg	717	1 129
25 000 - 25 999 kg	1 129	1 597
26 000 - 27 999 kg	1 597	2 157
28 000 - 28 999 kg	2 157	2 520
29 000 - 30 999 kg	2 520	3 878
31 000 - 32 999 kg	3 878	5 223
33 000 kg og over	5 223	7 719
2 + minst 3 aksler		
16 000 - 37 999 kg	4 238	5 742
38 000 - 40 000 kg	5 742	7 658
over 40 000 kg	7 658	10 257

Avgiftsgruppe	Luftfjæring	Annet fjæringssystem
Minst 3 + 1 aksler		
16 000 - 24 999 kg	717	1 129
25 000 - 25 999 kg	1 129	1 597
26 000 - 27 999 kg	1 597	2 157
28 000 - 28 999 kg	2 157	2 520
29 000 - 30 999 kg	2 520	3 878
31 000 - 32 999 kg	3 878	5 223
33 000 kg og over	5 223	7 719
Minst 3 + 2 aksler		
16 000 - 37 999 kg	3 794	5 110
38 000 - 40 000 kg	5 110	6 912
over 40 000 kg	6 912	10 030
Minst 3 + minst 3 aksler		
16 000 - 37 999 kg	2 333	2 738
38 000 - 40 000 kg	2 738	3 887
over 40 000 kg	3 887	5 950

2. Miljødifferensiert årsavgift for dieseldrevne kjøretøy

	Avgasskravnivå						
Vektklasser	Ikke EURO	EURO I	EURO II	EURO III	EURO IV	EURO V	0-utslipp
7 500 - 11 999 kg	4 158	2 310	1 617	985	519	324	0
12 000 - 19 999 kg	6 822	3 791	2 652	1 617	853	529	0
20 000 kg og over	12 130	6 949	4 928	2 962	1 564	971	0

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten.

§ 2 Departementet kan gi forskrift om hvilke fjæringssystemer som kan likestilles med luftfjæring og om fastsettelse av avgasskravnivå, herunder krav til dokumentasjon for registreringsår og avgasskravnivå.

Departementet kan også gi forskrift om etterberegning av avgift dersom det viser seg at et kjøretøy ikke oppfyller de krav til avgassutslipp som lå til grunn ved beregning av avgiften.

§ 3 Departementet kan gi forskrift om betaling av avgift for utenlandsregistrerte kjøretøy etter antall døgn de befinner seg i Norge (døgnavgift), herunder fastsette høyere døgnavgift for kjøretøy som er registrert i et land som krever høyere bruksavgifter av norske kjøretøy enn av dette lands kjøretøy, samt treffe gjensidige avtaler med andre land om fritak for eller nedsettelse av døgnavgiften.

§ 4 Avgiftsgrunnlaget er den vekt som er oppgitt som tillatt totalvekt i motorvognregisteret. For semitrailere er avgiftsgrunnlaget den del av totalvekten som faller på semitrailerens aksler. Hvis kjøretøyets totalvekt ikke går fram av vognkortet, settes totalvekten til summen av kjøretøyets egenvekt og tillatt (registrert) lasteevne.

Departementet kan gi forskrift om grunnlaget for avgiften, herunder at avgiftsgrunnlaget skal settes lavere enn kjøretøyets tillatte totalvekt.

§ 5 Følgende kjøretøy er fritatt for vektgradert og miljødifferensiert årsavgift:

a) traktorer,
b) kjøretøy registrert på kjennemerker med lysegule typer på sort bunn,
c) motorredskaper,
d) kjøretøy som er 30 år eller eldre, unntatt tilhengere,
e) kjøretøy som i forbindelse med transport av gods fraktes på jernbane (kombinert godstransport),
f) kjøretøy som er registrert på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 6 Departementet kan gi forskrift om utskriving av avgiften i flere terminer og om forholdsmessig beregning av avgiften ved avregistrering, vraking og omregistrering.

Departementet kan gi forskrift om betaling av avgift basert på en dagsats på to pst. av full vektårsavgift med et fastsatt minstebeløp.

§ 7 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

IV. Omregistreringsavgift (kap. 5536 post 75)

§ 1 Fra 1. januar 2011 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen ved omregistrering av nedenfor nevnte, tidligere her i landet registrerte motorvogner og tilhengere med følgende beløp:

		Registreringsår				
		2011 og 2010 kr	2009 kr	2008 kr	2007 til 2 000 kr	1999 eller eldre kr
a.	**Mopeder. Motorsykler. Beltemotorsykler.**					
	1. Mopeder	637	637	637	637	637
	2. Motorsykler og beltemotorsykler med motor til og med 250 cm^3 slagvolum, samt elektrisk drevne motorsykler	1 820	1 820	1 820	1 820	1 585
	3. Motorsykler og beltemotorsykler med motor over 250 cm^3 slagvolum	3 033	3 033	3 033	3 033	1 585
b.	**Personbiler. Busser.**					
	Egenvekt (typegodkjent):					
	1. t.o.m. 800 kg	8 906	6 747	5 086	3 400	1 585
	2. over 800 kg t.o.m. 1 200 kg	12 162	9 457	7 001	4 853	1 585
	3. over 1 200 kg t.o.m. 1 600 kg	17 489	13 584	9 930	6 747	1 585
	4. over 1 600 kg	22 648	17 489	12 786	8 728	1 585
c.	**Lastebiler. Trekkbiler. Varebiler. Kombinerte biler. Campingbiler. Beltebiler.**					
	Egenvekt (typegodkent):					
	1. t.o.m. 1 000 kg	7 234	5 566	4 370	2 780	1 585
	2. over 1 000 kg t.o.m. 2 000 kg	11 042	8 971	6 678	4 611	1 585
	3. over 2 000 kg t.o.m. 3 000 kg	14 546	11 634	8 637	5 908	1 585
	4. over 3 000 kg t.o.m. 4 000 kg	20 025	16 012	12 009	8 066	8 066
	5. over 4 000 kg t.o.m. 5 000 kg	25 746	20 539	15 440	10 295	10 295
	6. over 5 000 kg	31 084	24 917	18 622	12 525	12 525
d.	**Biltilhengere, herunder semitrailere og campingtilhengere, med egenvekt over 350 kg.**					
	Egenvekt (typegodkjent):					
	1. over 350 kg t.o.m. 1 000 kg	7 227	5 565	4 366	2 780	1 585
	2. over 1 000 kg t.o.m. 2 000 kg	8 346	6 678	5 086	3 261	1 585
	3. over 2 000 kg t.o.m. 3 000 kg	10 109	8 134	6 100	4 069	1 585
	4. over 3 000 kg t.o.m. 4 000 kg	13 443	10 676	8 218	5 341	5 341
	5. over 4 000 kg t.o.m. 5 000 kg	18 948	15 253	11 443	7 567	7 567
	6. over 5 000 kg	25 013	19 640	14 689	9 789	9 789

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift ved omregistrering av kjøretøy

a) ved ren navneendring,
b) på ektefelle,
c) mellom foreldre og barn som arv (fullt skifte),
d) som er 30 år eller eldre,
e) som utloddes og som tidligere har vært registrert på utlodderen,
f) som skal registreres på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,
g) på NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
h) som registreres på Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
i som har vært registrert på samme eier i to måneder eller mindre (samlet påskiltings-/registreringstid),
j) som tas tilbake av selger som følge av hevet kjøp etter kjøpslovens bestemmelser,
k) ved fusjon mellom aksjeselskaper,
l) ved omdannelse av virksomheter når tidligere og ny eier er identisk,
m) ved sletting av registrert eier eller medeier i motorvognregisteret.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på båtmotorer (kap. 5537 post 71)

§ 1 Fra 1. januar 2011 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av båtmotorer (framdriftsmotorer) på minst 9 hk med kr 153,00 per hk. Avgiftsplikten omfatter også motorblokker til båtmotorer, men ikke elektriske motorer.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på båtmotorer som

a) fra produsents, importørs eller forhandlers lager
   1. utføres til utlandet,
   2. legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
b) innføres som reisegods, flyttegods eller arvegods etter tolloven § 5-1,
c) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
   1. diplomater,
   2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
   3. Den nordiske investeringsbank,
d) kommer i retur til produsents, importørs eller forhandlers lager,
e) skal gjenutføres etter reglene i tolloven kapittel 6,
f) fra produsents, importørs eller forhandlers lager leveres til bruk i fartøy som er registrert i registeret over merkepliktige norske fiskefarkoster, unntatt utenbordsmotorer og hekkaggregater,
g) fra produsents, importørs eller forhandlers lager leveres til bruk i fartøy mv. som er registrert i skipsregisteret, unntatt fritidsbåter,
h) brukes i Forsvarets marinefartøy.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om veibruksavgift på drivstoff (kap. 5538 post 70 og 71)

§ 1 Fra 1. januar 2011 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales veibruksavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende drivstoff per liter:

a) bensin
   1. svovelfri bensin (under 10 ppm svovel): kr 4,62,
   2. lavsvovlet bensin (under 50 ppm svovel): kr 4,66,
   3. annen bensin: kr 4,66.
b) Olje til framdrift av motorvogn (autodiesel):
   1. svovelfri mineralolje (under 10 ppm svovel): kr 3,62,
   2. lavsvovlet mineralolje (under 50 ppm svovel): kr 3,67,
   3. annen mineralolje: kr 3,67,
   4. biodiesel: kr 1,81.

Avgiften kommer i tillegg til avgift som skal betales etter Stortingets vedtak om CO_2-avgift og svovelavgift på mineralske produkter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Olje som er merket i samsvar med forskrift fastsatt av departementet, skal ikke ilegges avgift etter § 1 første ledd bokstav b.

Departementet kan bestemme at

a) fritak for avgiftsplikten kan skje på annen måte enn bruk av merket olje,
b) avgift skal betales ved bruk av merket olje.

§ 3 På vilkår fastsatt av departementet kan det benyttes merket olje

a) i følgende motorvogner:
   1. traktorer,
   2. motorvogner registrert på kjennemerker med lysegule tegn på sort bunn,
   3. motorredskaper,
   4. tilhørende Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
   5. tilhørende NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.
b) til annen bruk enn framdrift av motorvogn.

§ 4 Det gis fritak for avgift på drivstoff som

a) utføres til utlandet,
b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
c) innføres
   1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
   2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
   3. etter tolloven § 5-9 og er av mindre verdi,
d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
   1. diplomater,
   2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
   3. Den nordiske investeringsbank,
e) kommer i retur til registrert virksomhets lager.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 5 Det gis fritak eller ytes tilskudd for avgift på bensin som
a) brukes i fly, unntatt Forsvarets fly,
b) brukes til teknisk og medisinsk formål,
c) brukes i anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger, og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet,
d) brukes i båter og snøscootere i veiløse strøk,
e) brukes i motorsager og andre arbeidsredskaper med 2-taktsmotor der den benyttede bensin har særlige helse- og miljømessige egenskaper,
f) er gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit).

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 6 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på elektrisk kraft (kap. 5541 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2011 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med 11,21 øre per kWh på elektrisk kraft som leveres her i landet.

Det skal betales avgift med 0,45 øre per kWh for kraft som leveres
a) til industri, bergverk, produksjon av fjernvarme og arbeidsmarkedsbedrifter som utøver industriproduksjon. Den reduserte satsen omfatter elektrisk kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen, og
b) i Finnmark og følgende kommuner i Nord-Troms: Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord.

Det skal også betales avgift ved uttak av elektrisk kraft til eget bruk.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på kraft som
a) er produsert ved energigjenvinningsanlegg og leveres direkte til sluttbruker,
b) er produsert i aggregat med generator som har merkeytelse mindre enn 100 kVA og leveres direkte til sluttbruker,
c) er produsert i nødstrømsaggregat i tilfeller hvor den normale elektrisitetsforsyning har sviktet,
d) er produsert i mottrykksanlegg,
e) leveres til NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
f) leveres til Den nordiske investeringsbanks offisielle virksomhet,
g) brukes til kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser,
h) leveres energiintensive foretak i treforedlingsindustrien som deltar i godkjent energieffektiviseringsprogram. Fritaket gjelder kun kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen,
i) leveres til veksthusnæringen,
j) leveres til bruk i driften av verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren,
k) leveres til husholdninger og offentlig forvaltning i Finnmark og følgende kommuner i Nord-Troms: Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord,
l) leveres i direkte sammenheng med produksjon av elektrisk kraft,
m) leveres til bruk til framdrift av tog eller annet skinnegående transportmiddel, herunder oppvarming av og belysning i transportmiddelet. Fritaket omfatter også trolleybuss.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om grunnavgift på mineralolje mv. (kap. 5542 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2011 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av mineralolje med kr 0,983 per liter. For mineralolje til treforedlingsindustrien og produsenter av fargestoffer og pigmenter skal det betales avgift med kr 0,126 per liter.

Avgiftsplikten omfatter ikke
a) flyparafin (jetparafin) som leveres til bruk om bord i fly,
b) drivstoff som pålegges avgift etter Stortingets vedtak om veibruksavgift på drivstoff.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på mineralolje som
a) utføres til utlandet,
b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
c) innføres
   1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
   2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
   3. etter tolloven § 5-9 og er av mindre verdi,

d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
   1. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
   2. Den nordiske investeringsbank,
e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
f) brukes til skip i utenriks fart,
g) brukes til gods- og passasjertransport i innenriks sjøfart,
h) brukes til fiske og fangst i nære farvann,
i) brukes til fiske og fangst i fjerne farvann,
j) brukes i anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet,
k) brukes som råstoff i industriell virksomhet dersom mineraloljen i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt,
l) brukes i verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren,
m) brukes i sildemel- og fiskemelindustrien,
n) brukes til framdrift av tog eller annet skinnegående transportmiddel, herunder oppvarming av og belysning i transportmiddelet,
o) brukes til høsting av tang og tare.

Det gis fritak for avgift for andel av biodiesel i mineralolje.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om miljøavgifter på mineralske produkter mv.

A. CO_2-avgift på mineralske produkter (kap. 5543 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2011 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales CO_2-avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende mineralske produkter med følgende beløp:

a) mineralolje: kr 0,59 per liter. For mineralolje til innenriks luftfart skal det betales avgift med kr 0,69 per liter. For mineralolje til treforedlingsindustrien, sildemel- og fiskemelindustrien skal det betales avgift med kr 0,31 per liter,
b) bensin: kr 0,88 per liter,
c) naturgass: kr 0,44 per Sm^3,
d) LPG: kr 0,66 per kg.

Det skal betales avgift med kr 0,05 per Sm^3 naturgass og kr 0 per kg LPG for produkter som leveres til

1. industri og bergverk som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen,
2. bruk som gir kvotepliktige utslipp etter klimakvoteloven.

Fritaket i § 2 første ledd bokstav g kommer ikke til anvendelse for naturgass og LPG.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for CO_2-avgift på mineralske produkter som

a) utføres til utlandet,
b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
c) innføres
   1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
   2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
   3. etter tolloven § 5-9 og er av mindre verdi,
d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
   1. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
   2. Den nordiske investeringsbank,
e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
f) brukes som råstoff i industriell virksomhet på en slik måte at det ikke oppstår utslipp av karbon til luft eller utslippet er vesentlig lavere enn det mengden råstoff skulle tilsi,
g) leveres til bruk som gir kvotepliktige utslipp etter klimakvoteloven.

§ 3 Det gis fritak for CO_2-avgift på mineralolje til bruk i

a) motorvogner tilhørende diplomater mv.,
b) skip i utenriks fart,
c) fiske og fangst i fjerne farvann,
d) fiske og fangst i nære farvann,
e) verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren,
f) fly i utenriks fart.

Det gis fritak for avgift for andel biodiesel i mineralolje.

§ 4 Det gis fritak for CO_2-avgift på bensin

a) til bruk i motorvogner tilhørende diplomater mv.,
b) til tekniske og medisinske formål,
c) til bruk i motorsager og andre arbeidsredskaper med 2-taktsmotor der den benyttede bensin har særlige helse- og miljømessige egenskaper,
d) til bruk i fly i utenriks fart,
e) som er gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit).

Det gis fritak for avgift for andel bioetanol i bensin.

§ 5 Det gis fritak for CO_2-avgift på naturgass og LPG til

a) kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser,
b) veksthusnæringen,
c) motorvogner tilhørende diplomater mv.,
d) skip i utenriks fart,
e) fly i utenriks fart,
f) fiske og fangst i fjerne farvann,
g) fiske og fangst i nære farvann,
h) gods- og passasjertransport i innenriks sjøfart.

Det gis fritak for avgift for andel biogass i naturgass og LPG.

§ 6 Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 7 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

B. Svovelavgift (kap. 5543 post 71)

§ 1 Fra 1. januar 2011 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales svovelavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av mineralolje som inneholder over 0,05 pst. vektandel svovel med 7,6 øre per liter for hver påbegynt 0,25 pst. vektandel svovel.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for svovelavgift på mineralolje som

a) utføres til utlandet,
b) legges inn på tollager og varene er bestemt til utførsel,
c) innføres
    1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
    2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
    3. etter tolloven § 5-9 og er av mindre verdi,
d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
    1. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
    2. Den nordiske investeringsbank,
e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
f) brukes i skip i utenriks fart,
g) brukes i fly i utenriks fart,
h) brukes i fiske og fangst i fjerne farvann,
i) brukes i verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren,
j) gir utslipp av svovel til atmosfæren mindre enn det svovelinnholdet i mineraloljen skulle tilsi.

Det gis fritak for avgift for andel av biodiesel i mineralolje.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

C. Avgift på smøreolje mv. (kap. 5542 post 71)

§ 1 Fra 1. januar 2011 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av smøreolje mv. med kr 1,83 per liter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på smøreolje mv. som

a) utføres til utlandet,
b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
c) innføres
    1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
    2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
    3. etter tolloven § 5-9 og er av mindre verdi,
d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
f) brukes i utenriks fart,
g) brukes i fiske og fangst i fjerne farvann,
h) brukes i anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet,
i) brukes i fly, unntatt olje til Forsvarets fly,
j) brukes i verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren,
k) brukes som råstoff i industriell virksomhet dersom smøreoljen i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt,
l) omsettes i forbrukerpakninger med innhold mindre enn 0,15 liter,
m) er påfylt kjøretøy, maskiner o.l. ved inn- eller utførsel.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på sluttbehandling av avfall (kap. 5546 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2011 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på sluttbehandling av avfall.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Ved innlevering av avfall til deponi skal det betales avgift med følgende beløp per tonn:

a) kr 463 for biologisk nedbrytbart avfall som deponeres etter dispensasjon gitt fra forurensningsmyndighetene,

b) kr 280 for annet avfall.

§ 3 Ved innlevering av avfall til sluttbehandling på deponi gis det fritak for avgift på avfall som
a) innleveres til særskilt behandling etter avfallsforskriften kapittel 11,
b) innleveres til anlegg for ombruk, gjenvinning eller sortering for gjenvinning,
c) består av uorganisk materiale og som legges på særskilt opplagsplass,
d) er restavfall fra utnyttelse av returfiber i treforedlingsindustrien,
e) består av forurensede jord- og løsmasser, herunder avfall fra nedlagte avfallsdeponi.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 4 Oppstår det tvil om avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på trikloreten (TRI) og tetrakloreten (PER) (kap. 5547 post 70 og 71)

§ 1 Fra 1. januar 2011 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av trikloreten (TRI) og tetrakloreten (PER), herunder gjenvunnet TRI og PER.

Avgiftsplikten omfatter også TRI og PER som inngår som bestanddel i andre produkter. Avgift betales bare dersom andelen TRI er over 1 vektprosent av produktets totale vekt eller andelen PER er over 0,1 vektprosent av produktets totale vekt.

Avgift skal betales med følgende beløp:

Innhold TRI/PER	kr per kg	
Pst.	TRI	PER
over 0,1 t.o.m. 1		0,63
over 1 t.o.m. 5	3,16	3,16
over 5 t.o.m. 10	6,32	6,32
over 10 t.o.m. 30	18,96	18,96
over 30 t.o.m. 60	37,91	37,91
over 60 t.o.m. 100	63,18	63,18

Ved beregning av avgift benyttes den høyeste av enten faktisk eller oppgitt andel TRI eller PER.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på varer som
a) utføres til utlandet,
b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
c) innføres
   1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
   2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
   3. etter tolloven § 5-9 og er av mindre verdi,
d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
e) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
f) gjenvinnes til eget bruk.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK) (kap. 5548 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2011 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK), herunder gjenvunnet HFK og PFK.

Avgiftsplikten omfatter også HFK og PFK som inngår som bestanddel i andre varer. Departementet kan gi forskrift om at avgift på HFK og PFK som inngår som bestanddel i andre varer, fastsettes på annen måte enn etter vekt og at avgiften skal betales etter sjablonsatser.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Avgift skal betales med følgende beløp:

Produkttyper	Kjemisk formel	Avgiftssats (kr/kg)
HFK		
HFK-23	CHF_3	2 486
HFK-32	CH_2F_2	138
HFK-41	CH_3F	32
HFK-43-10mee	$CF_3CF_2CHFCHFCF_3$	276
HFK-125	CF_3CHF_2	595
HFK-134	CHF_2CHF_2	213
HFK-134a	CF_3CH_2F	276
HFK-152a	CHF_2CH_3	30
HFK-143	CHF_2CH_2F	64
HFK-143a	CF_3CH_3	807
HFK-227ea	CF_3CHFCF_3	616
HFK-236fa	$CF_3H_2CF_3$	1 339
HFK-245ca	$CHF_2CF_2CH_2F$	119
PFK		
PFK-14	CF_4	1 380
PFK-116	CF_3CF_3	1 955
PFK-218	$CF_3CF_2CF_3$	1 487
PFK-3-1-10	$CF_3CF_2CF_2CF_3$	1 487
PFK-c318	c-C_4F_8	1 849
PFK-4-1-12	CF_3 $CF_2CF_2CF_2CF_3$	1 593
PFK-5-1-14	CF_3 $CF_2CF_2CF_2CF_2CF_3$	1 572

Er produkttypen ukjent, skal avgift beregnes etter den høyeste avgiftssats av de produkttyper det kan være. For gassblandinger skal avgift beregnes for hver produkttype i blandingen. Er blandingsforholdet ukjent, benyttes satsen for produkttypen med den høyeste satsen for hele vekten.

§ 3 Det gis fritak for avgift på varer som
a) utføres til utlandet,
b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
c) innføres
   1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
   2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
   3. etter tolloven § 5-9 og er av mindre verdi,
   4. til midlertidig bruk etter tolloven § 6-1 annet ledd,
d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
   1. diplomater,
   2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
   3. Den nordiske investeringsbank,
e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
f) gjenvinnes.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på utslipp av NO_x (kap. 5509 post 70 og kap. 5549 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2011 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med kr 16,43 per kg utslipp av nitrogenoksider (NO_x) ved energiproduksjon fra følgende kilder:
a) framdriftsmaskineri med samlet installert motoreffekt på mer enn 750 kW,
b) motorer, kjeler og turbiner med samlet installert innfyrt effekt på mer enn 10 MW,
c) fakler på offshoreinstallasjoner og anlegg på land.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på utslipp av NO_x fra
a) fartøy som går i fart mellom norsk og utenlandsk havn,
b) fartøy som brukes til fiske og fangst i fjerne farvann,
c) luftfartøy som går i fart mellom norsk og utenlandsk lufthavn,
d) verneverdige fartøyer, museumsjernbaner eller tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren,
e) utslippskilder omfattet av miljøavtale med staten om gjennomføring av NO_x-reduserende tiltak i samsvar med et fastsatt miljømål.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på sjokolade- og sukkervarer mv. (kap. 5555 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2011 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av sjokolade- og sukkervarer mv. med kr 17,92 per kg av varens avgiftspliktige vekt.

Avgiftsplikten omfatter også sjokolade- og sukkervarer som ikke er tilsatt sukker eller søtningsmiddel.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på sjokolade- og sukkervarer som
a) fra produsents eller importørs lager
   1. utføres til utlandet,
   2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
   3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
b) innføres
   1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
   2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
   3. etter tolloven § 5-9 og er av mindre verdi,
c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
   1. diplomater,
   2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
   3. Den nordiske investeringsbank,
d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
e) brukes som råstoff mv. ved framstilling av varer.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på alkoholfrie drikkevarer mv. (kap. 5556 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2011 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp per liter:

a) alkoholfrie drikkevarer som er tilsatt sukker eller kunstig søtstoff: kr 2,81,
b) sirup som er tilsatt sukker eller kunstig søtstoff som brukes til ervervsmessig framstilling av alkoholfrie drikkevarer i dispensere, fontener o.l: kr 17,13.

Med alkoholfrie drikkevarer likestilles drikk med alkoholstyrke til og med 0,7 volumprosent alkohol.

Avgiftsplikten omfatter ikke varer i pulverform.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på drikkevarer som

a) fra produsents og importørs lager
   1. utføres til utlandet,
   2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
   3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
b) innføres
   1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
   2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
   3. etter tolloven § 5-9 og er av mindre verdi,
c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
   1. diplomater,
   2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
   3. Den nordiske investeringsbank,
d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
e) brukes til ervervsmessig framstilling av annet enn drikkevarer.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på sukker mv. (kap. 5557 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2011 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på sukker mv. med kr 6,94 per kg av varens avgiftspliktige vekt.

Avgiftsplikten omfatter

a) sukker (roe-/bete- og rørsukker),
b) sirup og sukkeroppløsning av nevnte varer.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på sukker som

a) fra produsents og importørs lager
   1. utføres til utlandet,
   2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
   3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
b) innføres
   1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
   2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
   3. etter tolloven § 5-9 og er av mindre verdi,
c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
   1. diplomater,
   2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
   3. Den nordiske investeringsbank,
d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
e) brukes til ervervsmessig framstilling av varer,
f) brukes til biavl.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgifter på drikkevareemballasje (kap. 5559 post 70-74)

§ 1 Fra 1. januar 2011 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales miljøavgift og grunnavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av drikkevareemballasje.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det skal betales miljøavgift på drikkevareemballasje med følgende beløp per emballasjeenhet:

a) glass og metall: kr 5,06,

b) plast: kr 3,05,
c) kartong og papp: kr 1,26.

Departementet kan gi forskrift om fritak for miljøavgift dersom emballasjen inngår i et retursystem, herunder fastsette vilkår for fritak.

§ 3 Det skal betales grunnavgift på engangsemballasje med kr 1,04 per emballasjeenhet.

Som engangsemballasje anses emballasje som ikke kan gjenbrukes i sin opprinnelige form.

§ 4 Emballasje som inneholder følgende drikkevarer er fritatt for grunnavgift:
a) melk og melkeprodukter,
b) drikkevarer framstilt av kakao og sjokolade og konsentrater av dette,
c) varer i pulverform,
d) korn- og soyabaserte melkeerstatningsprodukter,
e) morsmelkerstatning.

Drikkevarer som nevnt i første ledd bokstav c og e er fritatt også for miljøavgift.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 5 Det gis fritak for miljø- og grunnavgift på drikkevareemballasje som
a) fra registrert virksomhets og importørs lager
   1. utføres til utlandet,
   2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
   3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
b) innføres
   1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
   2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
   3. etter tolloven § 5-9 og er av mindre verdi,
c) etter tolloven § 5-3 fra registrert virksomhets eller importørs lager leveres til eller innføres av
   1. diplomater,
   2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
   3. Den nordiske investeringsbank,
d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
e) har rominnhold på minst fire liter.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 6 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Dokumentavgift (kap. 5565 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2011 skal det i henhold til lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift betales avgift til statskassen ved tinglysing av dokument som overfører hjemmel til fast eiendom, herunder bygning på fremmed grunn og tilhørende festerett til tomta. Avgift skal betales med 2,5 pst. av avgiftsgrunnlaget, men minst kr 250.

Ved tinglysing av første gangs overføring av hjemmel til eierseksjon eller til fysisk del av eiendom i forbindelse med oppløsning av borettslag og boligaksjeselskaper betales avgift med kr 1 000 per hjemmelsoverføring.

§ 2 Fritatt for avgift er
a) gaveandel i dokument som inneholder gave og lignende til det offentlige eller til stiftelser og legater med allmennyttige formål, eller til foreninger med allmennyttige formål som har styresete her i landet,
b) dokument som overfører rettigheter til fast eiendom til utenlandske diplomatiske og konsulære misjoner,
c) overføring av hjemmel til fast eiendom til Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
d) egen sameieandel ved overtagelse av fast eiendom ved oppløsning av sameie,
e) overføring av hjemmel til fast eiendom mellom ektefeller,
f) ideell arveandel etter loven i den enkelte eiendom ved overtagelse av fast eiendom på skifte eller fra uskiftet bo. Forskudd på arv regnes ikke som arveandel og heller ikke testamentsarv i den utstrekning den overstiger lovens arveandel,
g) overføring av hjemmel til fast eiendom til forrige hjemmelshaver eller dennes ektefelle, i forbindelse med salg etter reglene om tvangssalg,
h) overføring av hjemmel til fast eiendom til NATO eller NATOs hovedkvarter i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av,
i) overføring av hjemmel til fast eiendom mellom den krets av kongefamilien som har arve- og gaveavgiftsfritak, jf. lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver § 1 femte ledd.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Ved førstegangsoverføring av en selvstendig og i sin helhet nyoppført bygning som ikke er tatt i bruk, og overføring av bygg under arbeid betales avgift bare av salgsverdien av tomta dersom det blir tinglyst hjemmelsoverføring til denne.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

Andre avgiftsvedtak

Avgift på frekvenser mv. (kap. 5583 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2011 skal det betales avgift til statskassen for bruk av frekvenser til drift av annen og tredje generasjons system for mobilkommunikasjon med følgende beløp:

–	UMTS	23 483 000 kroner per tildelt konsesjon,
–	GSM 1800	256 000 kroner per disponert dupleks kanal (2 x 200 kHz),
–	GSM 900	256 000 kroner per disponert dupleks kanal (2 x 200 kHz),
–	CDMA 450	1 121 000 kroner per MHz (dupleks) disponert båndbredde.

Samferdselsdepartementet kan dersom det er nødvendig av hensyn til effektiv utnyttelse av frekvensene endre avgiftsnivået for tildelte frekvenser.

Samferdselsdepartementet fastsetter nærmere bestemmelser om beregning og oppkreving av avgiften.

§ 2 Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2011 kan foreståsalg av fem-sifrede telefonnummer. Prisene fastsettes av Samferdselsdepartementet.

Inntekter ved tildeling av konsesjoner (kap. 5309 post 29)

§ 1 For 2011 kan Samferdselsdepartementet innhente inntekter ved tildeling av konsesjoner.

§ 2 Inntektene innhentes ved tildeling av konsesjoner. Beløpet skal innbetales til statskassen.

§ 3 Samferdselsdepartementet kan gi forskrift om innbetaling og oppkreving av beløpet.

Avgift knyttet til andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum (kap. 5551 post 70)

§ 1 For 2011 kan Nærings- og handelsdepartementet innhente inntekter ved tildeling av konsesjoner for utforsking og undersøkelser etter og utnyttelse av andre undersjøiske naturforekomster enn petroleumsforekomster.

§ 2 Inntektene innhentes ved tildeling av konsesjoner. Beløpet skal innbetales til statskassen.

§ 3 Nærings- og handelsdepartementet kan fastsette nærmere bestemmelser om beregning, innbetaling og oppkreving av avgiften.

Avgift knyttet til undersøkelses- og utvinningsrett av mineraler etter mineralloven (kap. 5551 post 71)

§ 1 For undersøkelse og utvinning av landbaserte mineralforekomster kan Nærings- og handelsdepartementet innkreve årsavgift i 2011 for undersøkelsesrett og utvinningsrett gitt etter mineralloven med forskrifter.

§ 2 Inntektene innhentes fra innehaver av undersøkelses- og utvinningsrett.

§ 3 Beløpet skal innbetales til statskassen.

§ 4 Nærmere bestemmelser om beregning, innbetaling og oppkreving av avgiften framgår av mineralloven med forskrifter.

Miljøavgift på plantevernmiddel (kap. 5550 post 70)

§ 1 For 2011 kan Landbruks- og matdepartementet pålegge produsenter og importører en miljøavgift på plantevernmiddel. Avgiften betales til statskassen.

§ 2 Landbruks- og matdepartementet kan i forskrifter fastsette nærmere bestemmelser om beregning og oppkreving av avgiften.

X

Stortingsvedtak om toll for budsjetterminen 2011 (kap. 5511 post 70 og 71)

§ 1 Plikten til å svare toll

Fra 1. januar 2011 skal det svares toll ved innførsel av varer etter bestemmelsene i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven) og etter de satser som følger av annet ledd.

De ordinære tollsatsene for 2010 skal fortsatt gjelde fra 1. januar 2011, men slik at toll på melkeprodukter under posisjonene 04.01.1000 skal svares med 443 pst., 04.01.2000 skal svares med 388 pst. og 04.01.3000 skal svares med 439 pst.

§ 2 Preferansetoll

Vareførsel som er omfattet av handelsavtale inngått med fremmed stat eller gruppe av stater, skal innenfor rammen av slike avtaler innrømmes preferansetoll. Tilsvarende gjelder for vareførsel som er omfattet av bilateral eller unilateral erklæring i tilknytning til slik avtale og vareførsel som er omfattet av det generelle system for preferansetoll for utviklingsland (GSP). Preferansetollbehandling er betinget av at krav til opprinnelse mv., slik som fastsatt i opprinnelsesreglene til vedkommende handelsavtale eller preferansesystem, samt vilkår fastsatt i tolloven, er oppfylt.

Departementet gis fullmakt til å iverksette de tollreduksjoner og andre tollmessige forhold som følger av handelsavtale framforhandlet med annen stat.

§ 3 Nedsettelse av ordinære tollsatser

Departementet kan sette ned den fastsatte tollsats på enkelte vareslag, slik som bestemt i tolloven §§ 9-1 til 9-5.

§ 4 Tollmessige handels- eller beskyttelsestiltak

Kongen kan, innenfor de rammer som følger av avtale med fremmed stat eller organisasjon, iverksette tollmessige handels- eller beskyttelsestiltak i form av økning av den ordinære tollsatsen på enkelte vareslag, dersom det

foreligger slike omstendigheter som framgår av tolloven §§ 10-1 til 10-7.

§ 5 Nye eller endrede tariffoppdelinger

Departementet gis fullmakt til å innarbeide nye tariffoppdelinger eller endre gjeldende oppdelinger, dersom endringene verken har nevneverdig betydning for statens inntekter eller har næringsmessige eller handelspolitiske konsekvenser.

§ 6 Gjennomføring av revidert overenskomst om tollfri markedsadgang for farmasøytiske produkter

Stortinget samtykker i å binde tollsatsene i henhold til den reviderte produktlisten til overenskomst mellom en gruppe WTO-medlemmer om tollfri markedsadgang for farmasøytiske produkter, som inntatt i utrykt vedlegg.

§ 7 Endring i GSP-ordningen for kjøtt av sau og lam fra Namibia, Botswana og Swaziland

Departementet gis fullmakt til å innføre begrensninger i GSP-ordningen dersom importen av sauekjøtt og lammekjøtt under posisjonene 02.04.1000, 02.04.2100, 02.04.2200, 02.04.2300, 02.04.3000, 02.04.4100, 02.04.4200, 02.04.4300, 02.10.9902 og 16.02.9000 fra Namibia, Botswana og Swaziland overstiger 400 tonn.

Presidenten: Presidenten regner med at Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ønsker å stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 53 mot 49 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 01.41.37)

Presidenten: Vi går til rammeområde 23.

Komiteen hadde innstilt:

Rammeområde 23
(Utbytte mv.)

I

På statsbudsjettet for 2011 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
		Inntekter		
5611		Aksjer i NSB AS		
	85	Utbytte	53 000 000	
5616		Aksjeutbytte i Kommunalbanken AS		
	85	Aksjeutbytte	164 700 000	
5622		Aksjer i Avinor AS		
	85	Utbytte	315 000 000	
5623		Aksjer i Baneservice AS		
	85	Utbytte	18 000 000	
5625		Renter og utbytte fra Innovasjon Norge		
	80	Renter på lån fra statskassen	500 000 000	
	81	Rentemargin, innovasjonslåneordningen	3 000 000	
	85	Utbytte, lavrisikolåneordningen	15 000 000	
	86	Utbytte fra investeringsfond for Nordvest-Russland og Øst-Europa	3 000 000	
5631		Aksjer i AS Vinmonopolet		
	85	Statens overskuddsandel	39 500 000	
	86	Utbytte	2 000	
5651		Aksjer i selskaper under Landbruks- og matdepartementet		
	85	Utbytte	750 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5652		Innskuddskapital i Statskog SF		
	85	Utbytte	5 000 000	
5656		Aksjer i selskaper under NHDs forvaltning		
	85	Utbytte	9 946 200 000	
5680		Innskuddskapital i Statnett SF		
	85	Utbytte	461 000 000	
5685		Aksjer i Statoil ASA		
	85	Utbytte	12 818 000 000	
5693		Utbytte av aksjer i diverse selskaper mv.		
	85	Utbytte fra Folketrygdfondet	1 200 000	
		Totale inntekter		24 343 352 000

II

Fullmakt

Stortinget samtykker i at statens andel i 2011 av driftsoverskuddet til AS Vinmonopolet fastsettes til 50 pst. av resultatet i 2010 før ekstraordinære poster og etter vinmonopolavgiften.

Presidenten: Presidenten regner med at Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre også her ønsker å stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 53 mot 49 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 01.42.10)

Votering i sak nr. 4

Presidenten: Under debatten er det satt fram 64 forslag. Det er

– forslagene nr. 1–3, fra Ulf Leirstein på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
– forslagene nr. 4–6, fra Ulf Leirstein på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre
– forslag nr. 7, fra Ulf Leirstein på vegne av Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti ogVenstre
– forslagene nr. 8–11, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
– forslagene nr. 12–14, fra Ulf Leirstein på vegne av Fremskrittspartiet
– forslagene nr. 15 og 16, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre og Kristelig Folkeparti
– forslagene nr. 17 og 18, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre og Venstre
– forslagene nr. 19–27, 28a, 28b, 29a og 29b, fra Jan Tore Sanner på vegne av Høyre
– forslag nr. 30, fra Hans Olav Syversen på vegne av Kristelig Folkeparti og Venstre
– forslagene nr. 31–38, 39a, 39b, 40 og 41, fra Hans Olav Syversen på vegne av Kristelig Folkeparti
– forslagene nr. 42–61, fra Borghild Tenden på vegne av Venstre

Forslag nr. 28b, fra Høyre, lyder:

«Stortinget ber regjeringen oppheve § 18-2 i forskrift til opplæringsloven og § 7B-1 i forskrift til privatskoleloven.»

Forslag nr. 29b, fra Høyre, lyder:

«Stortinget ber regjeringen endre § 1A-1 i forskrift til opplæringsloven og § 2B-1 i forskrift til privatskoleloven slik at leksehjelp for 1.–4. årstrinn trappes ned fra 8 til 4 timer fra 1. januar 2011 og avvikles fra 1. juli 2011, og leksehjelp for 8.–10. årstrinn innføres fra 1. juli 2011 med om lag 4 uketimer.»

Forslag nr. 39b, fra Kristelig Folkeparti, lyder:

«Stortinget ber regjeringen fastsette en endringsforskrift til forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14, herunder en eventuell presisering av hva som regnes som nullutslippsbil.»

Disse forslagene blir i samsvar med forretningsordenens § 30 fjerde ledd satt opp på dagsordenen som egne saker i et senere møte.

For å redusere antall voteringer i denne saken vil presidenten foreslå en omforent voteringsorden. Dette innebærer at hvis mindretallets forslag faller, vil forslagsstillerne deretter støtte innstillingen på disse paragrafene. Det er blitt konferert med forslagsstillerne om dette på forhånd.

Presidenten vil understreke den selvfølgelige forutsetning at når partiene aksepterer en slik voteringspraksis, skal dette ikke bli brukt mot et parti ved en senere anledning.

Voteringen vil bli ordnet som følger:

Det voteres først over alle mindretallsforslag, hvor vi starter med minste fraksjon.

Deretter voteres det over innstillingens forslag til vedtak, hvor vi starter med alle lover som antas å bli enstemmig vedtatt.

Videre voteres det over skatteloven, som vi finner under stor bokstav H i innstillingen. Her vil presidenten først ta opp alle paragrafer som ulike fraksjoner ønsker å stemme imot.

Så voteres det over alle paragrafer i skatteloven som antas å bli enstemmig vedtatt.

Så voteres det over gjenstående lover, stor bokstav B, C, J og L, sånn at de som ønsker å stemme imot også her, får anledning til det.

Til slutt voteres det over lovenes overskrift og lovene i sin helhet.

– Ingen innvendinger er kommet mot dette, og det vil bli gått fram slik.

Det voteres over forslagene nr. 42–61, fra Venstre.

Forslag nr. 42 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

Ny § 16-60 tredje ledd skal lyde:

(3) Fradraget nedtrappes når skatteyters samlede pensjonsinntekt etter § 12-2 bokstav b overstiger fastsatte beløpsgrenser. Beløpsgrensens fastsettes årlig av Stortinget i to trinn. Fradraget nedtrappes med 15,3 prosent av pensjonsinntekt som overstiger beløpsgrensen i trinn 1, og med 3 prosent av pensjonsinntekt som overstiger beløpsgrensens i trinn 2. Beløpsgrensene reduseres tilsvarende som etter annet ledd. Pensjonsinntekt fra utlandet som ikke er skattepliktig hit, inngår i samlet pensjonsinntekt etter dette ledd.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 43 lyder:

«I

I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) gjøres følgende endringer:

§ 6-1 nytt annet ledd skal lyde:

Fritaket gjelder tilsvarende for parallellutgaver av aviser omsatt som tjenester gjennom digitale overføringer.

§ 6-3 annet ledd skal lyde:

Fritaket gjelder tilsvarende for parallellutgaver av bøker omsatt som tjenester gjennom digitale overføringer.

Nåværende annet til fjerde ledd blir tredje til nytt femte ledd.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 44 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 6-44 første ledd annet punktum skal lyde:

Fradraget er begrenset til den del av beløpet som overstiger 15 000 kroner.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 45 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 16-10 annet ledd skal lyde:

(2) Skattefradrag for boligsparing gis med 28 prosent av innbetalt sparebeløp. Fradraget avrundes nedover til nærmeste kronebeløp.

§ 16-10 tredje ledd skal lyde:

(3) Innbetalt sparebeløp kan ikke overstige 20 000 kroner pr. inntektsår. For ektefeller som lignes under ett for begges samlede formue og inntekt, gjelder beløpsgrensen i dette ledd for hver av dem. Sparebeløp fra barn som lignes under ett med foreldrene, jf. § 2-14, kommer bare til fradrag i skatt på inntekt som lignes særskilt.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 46 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

Skatteloven § 6-32 første ledd bokstav a skal lyde:

a. Minstefradrag i lønnsinntekt, jf. skatteloven § 6-31 første ledd bokstav a, c, d og annet ledd, gis med 38 prosent av summen av slik inntekt. Tilsvarende gjelder for minstefradrag i tidsbegrenset uførestønad, rehabiliteringspenger og attføringspenger.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 47 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 16-40 annet ledd ny bokstav c skal lyde:

c. Skattyters kostnader til egenutført forsknings- og utviklingsprosjekt vedrørende klima, miljø eller energieffektivisering begrenset til 10 mill. kroner, eller 16 mill. kroner for tilsvarende prosjekt utført av forskningsinstitusjon godkjent av Norges forskningsråd. Prosjektet må være godkjent av Norges forskningsråd. Samlet fradragsgrunnlag etter denne bestemmelse skal ikke overstige 16 mill. kroner i inntektsåret.

II

Endringene under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 48 lyder:

«I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

§ 23-2 nytt tiende ledd skal lyde:

Det skal ikke betales arbeidsgiveravgift for lønnet arbeid som lærling som det ytes tilskudd for etter forskrift til opplæringslova 23. juni 2006 § 11-4, når lærlingen tiltrer 1. januar 2011 eller senere.

Nåværende tiende til trettende ledd blir ellevte til fjortende ledd.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning for lønn mv. som opptjenes fra og med 1. januar 2011.»

Forslag nr. 49 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

Ny § 16-1 skal lyde:

§ 16-1 Fradrag i skatt for arbeidstakere fra 62 til 67 år

Personlig skattyter med inntekt som er skattepliktig etter § 5-10 gis fradrag i inntektsskatt og trygdeavgift på 6 000 kroner fra og med det inntektsåret vedkommende fyller 62 år til og med det inntektsåret vedkommende fyller 66 år. Det gis bare fradrag etter første punktum for personlig skattyter som ikke mottar pensjon eller løpende ytelser fra folketrygden som skattlegges som personinntekt etter § 12-2.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 50 lyder:

«I

I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) gjøres følgende endringer:

§ 5-2 skal lyde:

(1) Det skal beregnes merverdiavgift med redusert sats ved omsetning, uttak og innførsel av næringsmidler. Det skal likevel beregnes merverdiavgift med alminnelig sats for næringsmidler som omsettes som en del av en serveringstjeneste. Det samme gjelder ved omsetning, uttak og innførsel av brus og sterkt sukkerholdige drikkevarer.

(2) Som næringsmiddel anses enhver mat- eller drikkevare og enhver annen vare som er bestemt til å konsumeres av mennesker.

(3) Som næringsmiddel anses ikke legemidler, tobakkvarer, alkoholholdige drikkevarer og vann fra vannverk.

(4) Departementet kan gi forskrift om hva som menes med næringsmidler, serveringstjenester, brus og sukkerholdige drikkevarer og omsetning av næringsmidler.

Ny § 6-16 a skal lyde:

§ 6-16 a Frukt og grønnsaker

Omsetning av frukt og grønnsaker er fritatt for merverdiavgift.

§ 7-1 skal lyde:

Det skal ikke beregnes merverdiavgift ved innførsel av varer som nevnt i § 3-6 bokstav d, § 3-7 fjerde ledd, § 3-18, §§ 6-1 til 6-3, § 6-6 første ledd, § 6-15 og § 6-16 a.

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2011.»

Forslag nr. 51 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 14-43 første ledd bokstav d skal lyde:

d. personbiler,
traktorer, maskiner, redskap, instrumenter, inventar mv. – 25 prosent.

§ 14-43 nytt fjerde ledd skal lyde:

(4) Driftsmiddel omfattet av første ledd som har påviselig miljø- og klimamessig effekt, kan i ervervsåret, i tillegg til avskrivning etter første eller annet ledd, avskrives med inntil 5 prosent av kostpris. Tilsvarende gjelder for påkostning på driftsmiddel som nevnt, jf. § 14-40 tredje ledd. Departementet kan gi forskrifter til utfylling og gjennomføring av dette ledd, herunder om kravet til påviselig miljø- og klimamessig effekt.

II

Endringene under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 52 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 5-14 første ledd bokstav a skal lyde:

a) Fordelen settes til differansen mellom den verdien som kan oppnås ved reelt salg av aksjen, redusert med 20 prosent, og det den ansatte betaler for aksjen. Den skattefrie fordelen kan likevel ikke overstige 5 000 kroner pr. inntektsår.

II

Endringen under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 53 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 15-4 annet ledd skal lyde:

(2) Personfradrag i klasse 2 gis til enslig som har omsorg for barn som ikke har fylt 18 år ved utgangen av inntektsåret, eller har eldre barn som vedkommende virkelig forsørger. Personfradrag i klasse 3 gis til ektefeller som lignes under ett for begges samlede formue og inntekt.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 54 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 6-83 annet ledd skal lyde:

(2) Kostnader ved behandling, pleie eller opphold i institusjon eller hos privatpraktiserende helsepersonell utenfor offentlig norsk helse- og sosialvesen, gir bare rett til fradrag dersom tilsvarende behandling, pleie eller opphold ikke tilbys av offentlig norsk helse- eller sosialvesen og helsemyndighetene vurderer det oppsøkte helsetilbud som faglig forsvarlig. Dette gjelder likevel ikke for kostnader ved behandling, pleie eller opphold i institusjon eller hos privatpraktiserende helsepersonell utenfor offentlig norsk helse- og sosialvesen, som skyldes fedme, når helsemyndighetene vurderer det oppsøkte helsetilbud som faglig forsvarlig. Departementet avgjør om vilkårene i dette ledd er oppfylt i det enkelte tilfelle og kan bestemme hva som skal regnes som offentlig helsevesen.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 55 lyder:

«I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) m.m. gjøres følgende endringer:

§ 23-3 annet ledd nr. 1 bokstav a skal lyde:

a) pensjon i og utenfor arbeidsforhold, med unntak av avtalefestet pensjon som mottas før skattyter fyller 67 år, føderåd, livrente som er ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold, engangs- og avløsningsbeløp for slike ytelser, engangsutbetaling fra pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven, engangsutbetaling fra individuell pensjonsavtale som er i samsvar med regler gitt av departementet og støtte etter lov om supplerande stønad til personar med kort butid i Noreg.

§ 23-3 annet ledd ny nr. 4 skal lyde:

4. Egen sats for avtalefestet pensjon som mottas før skattyter fyller 67 år.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning for ytelser utbetalt fra og med 1. januar 2011.»

Forslag nr. 56 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 4-12 første, annet og tredje ledd skal lyde:

(1) Børsnotert aksje verdsettes i alminnelighet til 90 prosent av kursverdien 1. januar i ligningsåret.

(2) Ikke-børsnotert aksje verdsettes til 90 prosent av aksjens forholdsmessige andel av aksjeselskapets eller allmennaksjeselskapets samlede skattemessige formuesverdi 1. januar året før ligningsåret fordelt etter pålydende.

(3) Ikke-børsnotert aksje i utenlandsk selskap verdsettes til 90 prosent av aksjens antatte salgsverdi 1. januar i ligningsåret. Aksjen skal verdsettes etter annet ledd når skattyteren krever dette og kan sannsynliggjøre selskapets skattemessige formuesverdi.

§ 4-12 femte og sjette ledd skal lyde:

(5) Grunnfondsbevis i sparebank, gjensidig forsikringsselskap, kreditt- og hypotekforening og selveiende finansieringsforetak verdsettes til 90 prosent av kursverdien 1. januar i ligningsåret. Er kursen ikke notert eller kjent, settes verdien til 90 prosent av den antatte salgsverdi.

(6) Andel i aksjefond verdsettes til 90 prosent av aksjens andelsverdi 1. januar i ligningsåret. Andel i verdipapirfond som ikke er aksjefond, verdsettes til andelsverdien 1. januar i ligningsåret. Med aksjefond menes verdipapirfond der minst 50 prosent av forvaltningskapitalen per 31. desember i inntektsåret og i gjennomsnitt i løpet av inntektsåret, regnet ved utgangen av hver måned, er plassert i aksjer og/eller grunnfondsbevis. Likt med et verdipapirfonds direkte plasseringer i aksjer eller grunnfondsbevis etter foregående punktum regnes indirekte plasseringer i aksjer eller grunnfondsbevis via verdipapirfondsandeler, i ett eller flere ledd. Andel i verdipapirfond som forvaltes av utenlandsk selskap, anses som aksjefondsandel dersom skattyter krever dette og kan godtgjøre at andelen er omfattet av definisjonen i tredje og fjerde punktum. Departementet kan gi forskrift om dokumentasjonskrav etter femte punktum.

§ 4-13 første ledd første punktum skal lyde:

For aksjeselskap eller allmennaksjeselskap som er stiftet året før ligningsåret, settes aksjeverdien til 90 prosent av summen av aksjenes pålydende beløp og overkurs.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 57 lyder:

«I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

§ 23-2 nytt tiende ledd skal lyde:

For ansatte i nystartede virksomheter skal det betales halv arbeidsgiveravgift i forhold til det som ellers følger av gjeldende regler og satser i inntil 3 år etter førstegangsregistrering av virksomheten.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning for virksomheter som registreres for første gang 1. januar 2011 eller senere.»

Forslag nr. 58 lyder:

«I

I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) gjøres følgende endringer:

§ 2-1 annet ledd oppheves. Nåværende tredje til syvende ledd blir andre til sjette ledd.

§ 3-8 skal lyde:

Omsetning av tjenester i form av rett til å utøve idrettsaktiviteter er unntatt fra loven. Unntaket omfatter ikke omsetning og utleie av retten til å benytte idrettutøvere fra andre enn idrettslag mv. hvis idrettstilbud hovedsakelig er basert på ulønnet innsats.

§ 5-11 oppheves.

Ny § 6-16 a skal lyde:

§ 6-16 a Idrettsarrangementer

Omsetning og formidling av tjenester som gir noen rett til å overvære idrettsarrangementer, er fritatt for merverdiavgift.

II

Endringene under I trer i kraft straks, med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 59 lyder:

«I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 lov om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

§ 8-34 første ledd skal lyde:

Til en selvstendig næringsdrivende ytes det sykepenger med 80 pst. av sykepengegrunnlaget, se §§ 8-10 og 8-35.

§ 8-36 første ledd skal lyde:

En selvstendig næringsdrivende har rett til sykepenger med 80 pst. av sykepengegrunnlaget fra 17. sykedag. En selvstendig næringsdrivende kan mot særskilt premie tegne forsikring som kan omfatte sykepenger med 100 pst. av sykepengegrunnlaget fra første sykedag.

II

Endringene under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 60 lyder:

«I

I lov 24. november 2000 nr. 81 om innskuddspensjon i arbeidsforhold (innskuddspensjonsloven) gjøres følgende endring:

§ 2-3 annet ledd tredje punktum skal lyde:

Årlig innskudd til ordning som nevnt i første og annet punktum kan ikke overstige 6 prosent av vedkommende persons samlede beregnede personinntekt fra næringsvirksomhet, godtgjørelse til deltaker for arbeidsinnsats i deltakerlignet selskap eller lønn mellom 1 og 12 G.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 61 lyder:

«I

I lov 17. juli 1998 nr 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) gjøres følgende endring:

§ 13-5 oppheves.

II

I lov 4. juli 2003 nr. 84 om private skolar med rett til statstilskot (privatskolelova) gjøres følgende endring:

§ 7-1 c oppheves.

III

Endringene under I og II trer i kraft med virkning fra 1. juli 2011.»

Votering:

Forslagene fra Venstre ble med 101 mot 1 stemme ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 01.45.31)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 31–38, 39a, 40 og 41, fra Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 31 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

Ny § 16-60 tredje ledd skal lyde:

(3) Fradraget nedtrappes når skatteyters samlede pensjonsinntekt etter § 12-2 bokstav b overstiger fastsatte beløpsgrenser. Beløpsgrensens fastsettes årlig av Stortinget i to trinn. Fradraget nedtrappes med 15,3 prosent av pensjonsinntekt som overstiger beløpsgrensen i trinn 1, og med 5,1 prosent av pensjonsinntekt som overstiger beløpsgrensens i trinn 2. Beløpsgrensene re-

duseres tilsvarende som etter annet ledd. Pensjonsinntekt fra utlandet som ikke er skattepliktig hit, inngår i samlet pensjonsinntekt etter dette ledd.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 32 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 6-50 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Det gis maksimalt fradrag for gaver etter denne paragraf med til sammen 24 000 kroner årlig.

II

Endringsloven trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 33 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 16-10 tredje ledd skal lyde:

(3) Innbetalt sparebeløp kan ikke overstige 25 000 kroner per inntektsår. Samlet innbetalt sparebeløp på kontoen kan ikke overstige 225 000 kroner. For ektefeller som lignes under ett for begges samlede formue og inntekt gjelder beløpsgrensene i dette ledd for hver av dem. Sparebeløp fra barn som lignes under ett med foreldrene, jf. § 2-14, kommer bare til fradrag i skatt på inntekt som lignes særskilt.

II

Endringen under I trer i kraft med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 34 lyder:

«I

I lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift av arv og visse gaver gjøres følgende endring:

Ny § 4A skal lyde:

§ 4A. Betinget avgiftsfrihet ved arv og gave av næringsvirksomhet

(1) Arv og gave av eiendeler og rettigheter i enkeltpersonforetak og andel eller aksje i selskap omfattet av § 11 A som oppfyller vilkårene i annet ledd, skal være fritatt fra arveavgift. Dersom arvingen eller mottakeren eier de mottatte eiendelene og rettighetene, andelene eller aksjene i mindre enn 10 år fra tidspunktet da rådigheten anses ervervet i henhold til § 9 og § 10, bortfaller eller begrenses fritaket etter første punktum i medhold av reglene i femte ledd.

(2) Bestemmelsen i første ledd gjelder når følgende vilkår er oppfylt:

a. Enkeltpersonforetaket eller selskapet må oppfylle kravene som stilles til små foretak etter regnskapsloven § 1-6 i det siste årsregnskap før rådighetsåret; og

b. overdrageren eller dennes ektefelle eller samboer må umiddelbart før overdragelsen eie direkte eller indirekte minst 25 pst. av aksjene eller andelene i selskapet. Ved avgjørelsen av om dette vilkår er oppfylt, skal man også regne med andeler og aksjer som er eid av overdragers ektefelle eller samboer og arvinger omfattet av arveloven §§ 1 til 3, når disse tidligere var eid av arvelateren eller giveren eller dennes ektefelle eller samboer.

(3) Bestemmelsen i første ledd gjelder for enkeltpersonforetak bare verdier som er knyttet til virksomheten eller virksomhetene i foretaket. Verdien av børsnoterte aksjer, herunder aksjer notert på SMB-listen, derivater og aksjer og andeler omfattet av § 11 A skal ikke regnes som verdier knyttet til virksomhet i enkeltpersonforetak. Ved overføring av aksjer eller andeler som omfattes av § 11 A legges verdien etter § 11 A til grunn.

(4) Hvor arvingen eller gavemottakeren også mottar verdier som ikke faller inn under reglene i første til tredje ledd, skal fritaksordningen etter denne paragraf gjelde for den del av beregnet arveavgift som etter en forholdsmessig fordeling faller på de nettoverdier som omfattes av første til tredje ledd. Nettoverdiene som omfattes av reglene i første til tredje ledd og andre nettoverdier beregnes ved at arvingens eller gavemottakerens andel av fradrag etter § 15, jf. § 16, som klart knytter seg til en bestemt eiendel, trekkes fra i denne. Fradrag som ikke klart knytter seg til en bestemt eiendel trekkes fra forholdsmessig etter forholdet mellom bruttoverdiene som faller inn under første til tredje ledd og bruttoverdiene som faller utenfor. Ved overføring av enkeltpersonforetak hvor det drives flere atskilte virksomheter skal den del av beregnet arveavgift som faller inn under fritaksordningen etter denne paragraf, fordeles på virksomhetene etter forholdet mellom nettoverdiene knyttet til virksomhetene. Overføres aksjer eller andeler i flere selskaper, skal arveavgiften knyttet til aksjene eller andelene fordeles mellom selskapene forholdsmessig etter nettoverdiene knyttet til aksjene eller andelene.

(5) Dersom arvingen eller mottakeren dør, gir bort eller realiserer mer enn 50 pst. av de mottatte aksjene eller andelene, og dette skjer mindre enn 10 år fra det tidspunktet da rådigheten over midlene i henhold til § 9 og § 10 anses ervervet, bortfaller en andel av avgiftsfritaket etter første ledd tilsvarende en tidel for hvert år som gjenstår til utløpet av 10-årsfristen etter første ledd annet punktum. For enkeltpersonforetak bortfaller en andel av arveavgiftsfritaket etter første ledd tilsvarende en tidel for hvert år som gjenstår til utløpet av 10-årsfristen etter første ledd annet punktum ved død eller dersom virksomheten i det vesentlige opphører. Realisasjon anses ikke å foreligge i den utstrekning fusjon, fisjon eller annen selskapsomdanning kan gjøres med skattemessig kontinuitet etter reglene i skatteloven og reglene i dette ledd gjelder tilsvarende for de mottatte vederlagsaksjer eller andeler. Det skal ikke beregnes rente som følge av utsatt plikt til å svare avgift etter denne paragraf.

(6) Overføres enkeltpersonforetak eller aksjene eller andelene i et selskap ved arv eller gave og en ektefelle, arving eller gavemottaker, som selv har rett til betinget avgiftsfrihet etter denne paragraf, kan vedkommende ektefelle, arving eller gavemottaker overta avdødes rettigheter og plikter etter ordningen. Tilsvarende gjelder ved salg til person som nevnt i arveloven §§ 1-4.

II

I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) gjøres følgende endring:
§ 10-32 oppheves.

III

Endringen under I trer i kraft straks med virkning for arv og gave hvor rådigheten, jf. arveavgiftsloven § 9 og § 10, går over 1. januar 2011 eller senere.

Endringen under II trer i kraft fra 1. januar 2011.»

Forslag nr. 35 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av inntekt og formue (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 6-32 første ledd bokstav a skal lyde:

a. Minstefradrag i lønnsinntekt, jf. skatteloven § 6-31 første ledd bokstav a, c, d og annet ledd, gis med 37 prosent av summen av slik inntekt. Tilsvarende gjelder for minstefradrag i arbeidsavklaringspenger.

II

Endringen under I trer i krafts straks med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 36 lyder:

«I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

§ 23-2 nytt tiende ledd skal lyde:

For lønnet arbeid som lærling som det ytes tilskudd for etter forskrift til opplæringslova 23. juni 2006 § 11-4, skal det betales halvparten av den arbeidsgiveravgift som ellers følger av gjeldende regler og satser, når lærlingen tiltrer 1. januar 2011 eller senere.

Nåværende tiende til trettende ledd blir ellevte til fjortende ledd.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning for lønn mv. som opptjenes fra og med 1. januar 2011.»

Forslag nr. 37 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

Ny § 16-1 skal lyde:
§ 16-1. Skattefradrag for arbeidstakere fra 62 til 67 år

Personlig skattyter med inntekt som er skattepliktig etter § 5-10 gis fradrag i inntektskatt og trygdeavgift på 3 000 kroner fra og med det inntektsåret vedkommende fyller 62 år og til og med det inntektsåret vedkommende fyller 66 år. Fradrag etter første punktum gis bare dersom skattyter ikke mottar pensjon eller løpende ytelser fra folketrygden som skattlegges som personinntekt etter § 12-2.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 38 lyder:

«I

I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift gjøres følgende endringer:

§ 5-2 skal lyde:

(1) Det skal beregnes merverdiavgift med redusert sats ved omsetning, uttak og innførsel av næringsmidler. Det skal likevel beregnes merverdiavgift med alminnelig sats for næringsmidler som omsettes som en del av en serveringstjeneste. Det samme gjelder ved omsetning, uttak og innførsel av brus og sterkt sukkerholdige drikkevarer.

(2) Som næringsmiddel anses enhver mat- eller drikkevare og enhver annen vare som er bestemt til å konsumeres av mennesker.

(3) Som næringsmiddel anses ikke frukt og grønnsaker, legemidler, tobakkvarer, alkoholholdige drikkevarer og vann fra vannverk.

(4) Departementet kan gi forskrift om hva som menes med næringsmidler, serveringstjenester brus og sukkerholdige drikkevarer og omsetning av næringsmidler

Ny § 5-12 skal lyde:
§ 5-12 Frukt og grønnsaker

1. Det skal beregnes merverdiavgift med redusert sats ved omsetning, uttak og innførsel av frukt og grønnsaker.
2. Departementet kan gi forskrift om hva som menes med frukt og grønnsaker.

II

Endringsloven trer i kraft 1. januar 2011.»

Forslag nr. 39a lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 5-13 skal lyde:
§ 5-13. Særlig om privat bruk av arbeidsgivers bil

(1) Fordel ved privat bruk av arbeidsgivers bil fastsettes til 30 prosent av bilens listepris som ny, inntil et beløp fastsatt av departementet i forskrift, og 20 prosent av overskytende listepris. For biler eldre enn 3 år per 1. januar i inntektsåret, regnes det bare med 75 pro-

sent av bilens listepris. Vederlag for bruk av arbeidsgivers bil påvirker ikke fordelsfastsettelsen. Tilsvarende gjelder for når arbeidstaker selv dekker bilkostnader. Fordel ved privat bruk av arbeidsgivers nullutslippsbil settes til null kroner.

(2) Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av første ledd. Herunder kan det gis forskrift om særregler for biler med særlig omfattende yrkeskjøring.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 40 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 14-43 annet ledd skal lyde:

(2) Forhøyet avskrivningssats gjelder for saldo for

a. bygg med så enkel konstruksjon at det må anses å ha en brukstid på ikke over 20 år fra oppføringen. Saldo for slikt bygg kan avskrives med inntil 8 prosent.
b. driftsmidler som omfattes av første ledd bokstav h og som eies av næringsdrivende i jordbruk og skogbruk som med hjemmel i lov 19. juni 1969 nr. 66 § 31 skal eller kan levere årsoppgave for beregning av merverdiavgift, og for bortforpaktere som med hjemmel i forskrift 6. juni 2001 nr. 117 kan registreres i merverdiavgiftsmanntallet. Saldo for disse driftsmidlene kan avskrives med inntil 6 prosent.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 41 lyder:

«I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

§ 9-16 nytt tredje ledd skal lyde:

Når pleiepenger er mottatt sammenhengende i mer enn 12 måneder, skal beregningsgrunnlaget justeres i samsvar med siste endring i grunnbeløpet. Departementet kan gi forskrift om justering av beregningsgrunnlaget.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra 1. januar 2011.»

Votering:

Forslagene fra Kristelig Folkeparti ble med 95 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 01.45.54)

Presidenten: Det voteres så over forslag nr. 30, fra Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) m.m. gjøres følgende endringer:

Ny § 8-34 a skal lyde:

Sykepengedekning ved svangerskapsrelatert sykefravær

Dersom en selvstendig næringsdrivende er sykmeldt på grunn av svangerskapsrelatert sykdom og tilrettelegging eller omplassering til annet arbeid i virksomheten ikke er mulig, kan den selvstendig næringsdrivende søke om at trygden yter sykepenger fra første sykedag med 100 pst. av sykepengegrunnlaget.

§ 9-5 første ledd skal lyde:

Til en arbeidstaker eller selvstendig næringsdrivende som har omsorg for barn, ytes det omsorgspenger dersom han eller hun er borte fra arbeidet

a) på grunn av nødvendig tilsyn med og pleie av et sykt barn i hjemmet eller i helseinstitusjon,
b) fordi den som har det daglige barnetilsynet er syk,
c) fordi den som har det daglige barnetilsynet er forhindret fra å ha tilsyn med barnet fordi vedkommende følger et annet barn til utredning eller til innleggelse i helseinstitusjon, eller
d) fordi barnet på grunn av sykdom trenger oppfølging i form av legebesøk mv. selv om barnet ikke er sykt eller pleietrengende den aktuelle dagen.

§ 9-6 sjuende ledd blir nytt åttende ledd. Sjuende ledd skal lyde:

Reglene i denne paragrafen gjelder tilsvarende for selvstendig næringsdrivende, men slik at det ved beregningen av antall dager med omsorgspenger gjøres fratrekk med ti dager.

§ 9-7 første ledd skal lyde:

For at arbeidstakeren skal få rett til omsorgspenger fra arbeidsgiveren, må barnets eller barnepasserens sykdom dokumenteres med egenmelding eller legeerklæring. For at selvstendig næringsdrivende skal få rett til omsorgspenger, må barnets eller barnepasserens sykdom dokumenteres med legeerklæring.

§ 9-9 første og annet skal lyde:

Trygden yter omsorgspenger dersom arbeidstakeren har vært i arbeid eller i en likestilt situasjon (§ 9-2 jf. § 8-2) i til sammen minst fire uker umiddelbart før fraværet, men ikke har rett til omsorgspenger fra en arbeidsgiver. Til selvstendig næringsdrivende yter trygden omsorgspenger.

Omsorgspenger beregnes etter de samme bestemmelsene som sykepenger fra trygden, se kapittel 8. Til selvstendig næringsdrivende ytes omsorgspenger med 100 pst. av grunnlaget inntil seks ganger grunnbeløpet.

§ 9-16 første ledd skal lyde:

Trygden yter pleiepenger og opplæringspenger etter de samme bestemmelsene som sykepenger fra trygden, se kapittel 8, men slik at det til selvstendig næringsdrivende gis ytelse med 100 pst. av grunnlaget inntil seks ganger grunnbeløpet. Bestemmelsene om ventetid i § 8-34 andre ledd, § 8-38 andre ledd og § 8-47 sjette ledd gjelder likevel ikke.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra 1. januar 2011.»

Votering:

Forslaget fra Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 94 mot 7 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 01.46.14)

Presidenten: Det voteres så over forslagene nr. 19–27, 28a og 29a, fra Høyre.

Forslag nr 19 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

Ny § 16-60 tredje ledd skal lyde:

(3) Fradraget nedtrappes når skattyters samlede pensjonsinntekt etter § 12-2 bokstav b overstiger fastsatte beløpsgrenser. Beløpsgrensene fastsettes årlig av Stortinget i to trinn. Fradraget nedtrappes med 15,3 prosent av pensjonsinntekt som overstiger beløpsgrensen i trinn 1, og med *3* prosent av pensjonsinntekt som overstiger beløpsgrensen i trinn 2. Beløpsgrensene reduseres tilsvarende som etter annet ledd. Pensjonsinntekt fra utlandet som ikke er skattepliktig hit, inngår i samlet pensjonsinntekt etter dette ledd.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 20 lyder:

«I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

§ 23-3 fjerde ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift når inntekten er inntil 40 900 kroner. Avgiften må ikke utgjøre mer enn 25 pst. av den del av inntekten som overstiger 40 900 kroner.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 21 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 16-10 andre ledd første punktum skal lyde:

Skattefradrag for boligsparing gis med *28* prosent av innbetalt sparebeløp.

§ 16-10 tredje ledd skal lyde:

Innbetalt sparebeløp kan ikke overstige 25 000 kroner pr. inntektsår. For ektefeller som lignes under ett for begges samlede formue og inntekt, gjelder beløpsgrensen i dette ledd for hver av dem. Sparebeløp fra barn som lignes under ett med foreldrene, jf. § 2-14, kommer bare til fradrag i skatt på inntekt som lignes særskilt.

II

Endringene under I trer i kraft med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 22 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 6-32 første ledd bokstav a første punktum skal lyde:

Minstefradrag i lønnsinntekt, jf. skatteloven § 6-31 første ledd bokstav a, c, d og annet ledd, gis med 37 prosent av summen av slik inntekt.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 23 lyder:

«I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

§ 23-2 nytt tiende ledd skal lyde:

For lønnet arbeid som lærling som det ytes tilskudd for etter forskrift til opplæringslova 23. juni 2006 § 11-4, skal det betales halv arbeidsgiveravgift i forhold til det som ellers følger av gjeldende regler og satser, når lærlingen tiltrer 1. juli 2011 eller senere.

Nåværende tiende til trettende ledd blir ellevte til fjortende ledd.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning for lønn mv. som opptjenes fra og med 1. juli 2011.»

Forslag nr. 24 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 14-43 tredje ledd skal lyde:

(3) Driftsmiddel som nevnt i saldogruppe d kan i ervervsåret, i tillegg til avskrivning etter første ledd, avskrives med inntil 10 prosent av kostpris. Tilsvarende gjelder påkostning på driftsmiddel i saldogruppe d foretatt i 2011, jf. § 14-40 tredje ledd.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning for inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 25 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 4-10 annet ledd annet punktum ledd skal lyde:

Prosentandelen er 20 for primærbolig og 40 for sekundærbolig.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 26 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 5-14 første ledd bokstav a skal lyde:

a) Fordelen settes til differansen mellom den verdien som kan oppnås ved reelt salg av aksjen, redusert med 20 prosent, og det den ansatte betaler for aksjen. Den skattefrie fordelen kan likevel ikke overstige 10 000 kroner pr. inntektsår.

II

Endringen under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 27 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

Ny § 6-52 skal lyde:

(1) Det gis fradrag for kostnader til vedlikehold av fredede bygg.

(2) Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 28a lyder:

«I

I lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) gjøres følgende endring:

§ 13-5 oppheves.

II

I lov 4. juli 2003 nr. 84 om private skolar med rett til statstilskot (privatskolelova) gjøres følgende endring:

§ 7-1 c oppheves.

III

Endringene under I og II trer i kraft med virkning fra 1. januar 2011.»

Forslag nr. 29a lyder:

«I

I lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) gjøres følgende endring:

§ 13-7 a første ledd skal lyde:

Kommunen skal ha eit tilbod om leksehjelp for elevar på 8.–10. årstrinn.

II

I lov 4. juli 2003 nr. 84 om private skolar med rett til statstilskot (privatskolelova) gjøres følgende endring:

§ 7-1 e første ledd skal lyde:

Skolen skal ha eit tilbod om leksehjelp for elevar på 8.–10. årstrinn.

III

Endringene under I og II trer i kraft med virkning fra 1. juli 2011.»

Votering:

Forslagene fra Høyre ble med 84 mot 18 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 01.46.34)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 17 og 18, fra Høyre og Venstre.

Forslag nr. 17 lyder:

«I

I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) gjøres følgende endringer:

Overskriften til kapittel 18 i loven skal lyde:

Kapittel 18. Fastsetting av merverdiavgift ved skjønn og endring av merverdiavgiftsoppgjør mv.

§ 18-1 tredje ledd skal lyde:

(3) Fastsetting ved skjønn kan foretas inntil seks år etter utløpet av den aktuelle terminen.

§ 18-2 annet ledd skal lyde:

(2) Fastsetting kan foretas inntil seks år etter utløpet av den aktuelle terminen.

§ 18-3 skal lyde:

§ 18-3 Endring av merverdiavgiftsoppgjør etter krav fra avgiftssubjektet mv.

1. Registrerte avgiftssubjekter kan kreve endring av beregningsgrunnlaget for utgående merverdiavgift og beløpet for inngående merverdiavgift for tidligere terminer. Krav om endring må være kommet inn frem til avgiftsmyndighetene senest seks år etter utløpet av terminen.
2. Når det er oppgitt for mye merverdiavgift i salgsdokumentasjon, kan beregningsgrunnlaget for utgående merverdiavgift kan beregningsgrunnlaget for utgående merverdiavgift endres bare dersom feilen er rettet overfor kjøperen. Avgiftsmyndighetene kan i særlige tilfeller bestemme at dette vilkåret ikke skal gjelde, og at tilbakebetalingskravet, når retting ikke kreves, skal begrenses til den delen av avgiften som avgiftssubjektet ikke har veltet over på andre.

3. Kravet fremmes ved innsending av omsetningsoppgave med endringer i tidligere levert omsetningsoppgave etter kapittel 15. § 15-7 tredje og fjerde ledd og § 15-8 annet ledd gjelder tilsvarende.
4. Dersom avgiftsmyndighetene helt eller delvis ikke tar til følge krav etter første ledd, skal det fattes vedtak om dette.
5. Første til fjerde ledd gjelder tilsvarende for mottakere som skal levere omsetningsoppgave etter § 15-6.

Nåværende § 18-3 blir ny § 18-4.

§ 18-4 første ledd første punktum skal lyde:

Vedtak etter § 18-1, § 18-3, § 21-2 og § 21-3 kan endres av skattekontoret og Skattedirektoratet,

§ 18-4 annet ledd annet punktum skal lyde:

Slikt vedtak kan treffes inntil seks år etter utløpet av vedkommende termin.

§ 19-1 første ledd første punktum skal lyde:

Klagenemnda for merverdiavgift avgjør klage over skattekontorets eller Skattedirektoratets vedtak etter § 18-1, § 18-3, § 18-4 første og annet ledd, § 21-2 og § 21-3.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 18 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 6-20 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Fradrag kan samlet gis med inntil 1 800 kroner eller med en forholdsmessig del av dette beløpet når fradragsberettiget kontingent er betalt for bare en del av året.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Votering:

Forslagene fra Høyre og Venstre ble med 83 mot 19 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 01.46.53)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 15 og 16, fra Høyre og Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 15 lyder:

«I

I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) gjøres følgende endringer:

§ 6-3 annet ledd skal lyde:

Fritaket gjelder tilsvarende for parallellutgaver av bøker omsatt som tjenester levert over internett eller annet elektronisk nett.

Nåværende annet til fjerde ledd blir tredje til nytt femte ledd.

II

Endringsloven trer i kraft 1. januar 2011.»

Forslag nr. 16 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 18-3 tiende ledd skal lyde:

Av produksjon i kraftverk med generatorer som i inntektsåret har en samlet påstemplet merkeytelse under 10 000 kVA, fastsettes ikke grunnrenteinntekt.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Votering:

Forslagene fra Høyre og Kristelig Folkeparti ble med 78 mot 24 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 01.47.12)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 12–14, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 12 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 6-81 skal lyde:

§ 6-81 Særfradrag for uførhet

(1) Fra og med den måned skattyter mottar foreløpig uførepensjon etter folketrygdloven § 12-16 eller uførepensjon fordi ervervsevnen er satt ned med minst ⅔, gis det et særfradrag i alminnelig inntekt på 1 614 kroner pr. påbegynt måned. Dette gjelder ikke skattyter som samtidig mottar arbeidsavklaringspenger fra folketrygden.

(2) Andre skattytere enn nevnt i første ledd som har mottatt foreløpig uførepensjon eller uførepensjon etter folketrygdloven eller uførepensjon etter andre lover, skal for hver påbegynt måned slike ytelser er mottatt, ha et særfradrag lik halvparten av månedsfradraget etter første ledd. Dette gjelder ikke skattyter som samtidig mottar arbeidsavklaringspenger fra folketrygden.

(3) Departementet kan gi forskrift om fordelingen av særfradrag etter denne paragraf.

Ny 16-60 tredje ledd skal lyde:

(3) Fradraget nedtrappes når skattyters samlede pensjonsinntekt etter § 12-2 bokstav b overstiger fast-

satte beløpsgrenser. Beløpsgrensene fastsettes årlig av Stortinget i to trinn. Fradraget nedtrappes med 15,3 prosent av pensjonsinntekt som overstiger beløpsgrensen i trinn 1, og med 4 prosent av pensjonsinntekt som overstiger beløpsgrensen i trinn 2. Beløpsgrensene reduseres tilsvarende som etter annet ledd. Pensjonsinntekt fra utlandet som ikke er skattepliktig hit, inngår i samlet pensjonsinntekt etter dette ledd.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 13 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 14-43 første ledd bokstav d skal lyde:

d. personbiler, traktorer, maskiner, redskap, instrumenter, inventar, mv. – 25 prosent

II

Endringen under I trer i kraft fra 1. januar 2011.»

Forslag nr. 14 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 6-20 oppheves.

II

Endringen under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 78 mot 24 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 01.47.31)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 8–11, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslag nr. 8 lyder:

«I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

§ 23-2 åttende ledd annet punktum skal lyde:

Fritaket etter første punktum gjelder bare dersom institusjonens eller organisasjonens totale lønnsutgifter er opp til 500 000 kroner, og bare for lønnsutbetalinger opp til 50 000 kroner per ansatt.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 9 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 16-40 annet ledd bokstav av og b skal lyde:

(2) Følgende kostnader gir grunnlag for fradrag, dersom de også er fradragsberettiget etter kapittel 6:

a. Skattyters kostnader til egenutført forsknings- og utviklingsprosjekt, begrenset til 8 millioner kroner i inntektsåret. Prosjektet må være godkjent av Norges forskningsråd.
b. Skattyters kostnader til forsknings- og utviklingsprosjekt utført av forskningsinstitusjoner godkjent av Norges forskningsråd, begrenset til 12 millioner kroner i inntektsåret. Prosjektet må være godkjent av Norges forskningsråd. Samlet fradragsgrunnlag etter bokstav a og b skal ikke overstige 12 millioner kroner i inntektsåret.

§ 16-40 annet ledd ny bokstav c skal lyde:

Kostnadsrammene i bokstav a og b skal oppreguleres årlig i henhold til konsumprisindeksen.

II

Endringene under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 10 lyder

«I

I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) gjøres følgende endringer:

§ 6-6 første ledd skal lyde:

§ 6-6 Kjøretøy mv.

(1) Omsetning og utleie i yrkesmessig utleievirksomhet, herunder leasing av kjøretøy som bare bruker elektrisitet til fremdrift, er fritatt for merverdiavgift. Fritaket gjelder bare kjøretøy som omfattes av Stortingets vedtak om engangsavgift § 5 første ledd bokstav i og som er registreringspliktige etter vegtrafikkloven.

§ 6-6 nytt annet ledd skal lyde:

(2) Omsetning batterier til kjøretøy som nevnt i første ledd, er fritatt for merverdiavgift.

Nå gjeldende annet ledd blir nytt tredje ledd.

II

Endringsloven trer i kraft 1. januar 2011.»

Forslag nr. 11 lyder:

«I

I lov om statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv. (lønnsgarantiloven) gjøres følgende endringer:

§ 1 tredje ledd nytt tredje og fjerde punktum skal lyde:

Krav på lønn som er forfalt de siste 12 måneder før fristdagen er likevel, med samme beløpsbegrensning, dekningsberettiget over lønnsgarantien. Arbeidstaker kan få dekning for krav som har forfalt tidligere dersom det er tatt rettslige skritt for å få fastslått kravets eksistens.

§ 1 tredje ledd nytt femte punktum skal lyde:

Det gis kun dekning for feriepenger som er opptjent i samme år som fristdagen og det foregående år.

§ 1 tredje ledd nytt sjette punktum skal lyde:

Det gis kun dekning for krav i samme måned som konkursåpningen og den påfølgende måned. Fristen gjelder fra konkursdato.

§ 1 tredje ledd nytt syvende punktum skal lyde:

Renter inntil fristdagen og inndrivelsesomkostninger som relaterer seg til krav som er berettiget lønnsgaranti etter denne bestemmelses annet til tredje punktum er dekningsberettiget over lønnsgarantien.

II

I lov 8. juni 1984 nr. 59 om fordringshavernes dekningsrett (dekningsloven) skal § 9-3 første ledd nr. 1 annet ledd nytt fjerde punktum lyde:

Når staten har dekket krav på vederlag etter lønnsgarantiloven § 1 tredje ledd, tredje og fjerde punktum, har statens regresskrav mot boet fortrinnsrett.

III

Endringene under I og II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Votering:

Forslagene fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 77 mot 25 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 01.47.52)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 7, fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

§ 23-3 fjerde ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift når inntekten er inntil 49 600 kroner. Avgiften må ikke utgjøre mer enn 25 pst. av den del av inntekten som overstiger 49 600 kroner.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 71 mot 31 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 01.48.10)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 4–6, fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre.

Forslag nr. 4 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 6-50 fjerde ledd annet ledd skal lyde:

Det gis maksimalt fradrag for gaver etter denne paragraf med til sammen 15 000 kroner årlig.

II

Endringsloven trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 5 lyder:

«I

Lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver oppheves.

II

Denne loven trer i kraft straks og med virkning for arv og gave hvor rådigheten, jf. andre til sjette ledd, anses ervervet av arve- og gavemottaker 1. januar 2011 eller senere.

Hvis ikke annet følger av arvelaters eller givers bestemmelse eller av reglene i femte og sjette ledd, ansees rådigheten ervervet slik:

a. Over arvemidler som ikke har vært under offentlig skifte: ved arvelaters død.
b. Over midler som har vært behandlet av tingretten: når de utloddes eller utleveres uten utlodning eller boet tilbakeleveres, med mindre et høyere avgiftsgrunnlag har vært lagt til grunn ved tidligere avgiftsfastsettelse, jfr. bokstav a, og fristen for å påklage den tidligere verdsettelse er utløpet ved åpningen av offentlig skifte, jfr. §§ 35 og 37.
c. Over forsvunnet persons midler som ikke undergis offentlig skifte: når dødsformodningsdagen er endelig fastsatt i henhold til lov om forsvunne personer m.v. av 23. mars 1961 § 8, jfr. samme lovs §§ 1 og 12.
d. Over gavemidler: når gaven i henhold til § 2, tredje ledd, ansees ytet.

Bestemmelsene under a–d foran medfører ikke at rådigheten ansees ervervet så lenge gjenlevende ektefelle beholder midlene i uskiftet bo i henhold til lov, testament eller samtykke fra førstavdødes arvinger.

Ved fastsettelsen av tiden for rådighetservervet sees det bort fra arvelaters eller givers bestemmelse om at midlene skal behandles som umyndiges midler eller være undergitt lignende rådighetsinnskrenkning.

Rådigheten over midler som består i inntektsnytelse (livrente, løpende kapitalavkastning, bruksrett, grunnavgift m.v.) ansees i sin helhet å være ervervet ved første termins forfall eller ved bruksrettens inntreden. Når det er forbundet med særlige vansker å fastsette kapitalverdien av inntektsnytelsen, og når avgiftsmyndigheten finner det hensiktsmessig av andre grunner, kan rådigheten ansees ervervet etterskuddsvis for hvert enkelt års verdi av inntektsnytelsen.

Ved erverv av livsforsikringspoliser som ikke kan kreves gjenkjøpt, og av andre midler hvis vesentlige verdi er avhengig av en betingelse, ansees rådigheten over midlene ikke ervervet før betingelsen er inntrådt. Rådigheten over livsforsikringspoliser som ikke kan kreves gjenkjøpt, ansees heller ikke å være ervervet, så lenge det er uvisst hvilken form eller størrelse selskapets ytelser vil få.»

Forslag nr. 6 lyder:

«I

I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) gjøres følgende endring:

§ 10-20 fjerde ledd nytt annet punktum skal lyde:

Dette gjelder ikke forskuddsskatt for personlige skattytere.

II

Endringen under I trer i kraft straks, med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre ble med 60 mot 41 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 01.48.29)

Presidenten: Det voteres så over forslagene nr. 1–3, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslag nr. 1 lyder:

«I

I lov 27. juni 2008 nr. 62 om individuell pensjonsordning gjøres følgende endring:

§ 1-3 fjerde ledd første punktum skal lyde:

Samlet årlig innbetaling av innskudd, premie og vederlag for administrasjon av pensjonsavtalen, herunder vederlag for forvaltning av årets innskudd og premie, kan for hver person ikke overstige 40 000 kroner.

II

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 6-47 første ledd bokstav c annet punktum skal lyde:
Samlet fradrag kan ikke overstige 40 000 kroner.

III

Endringen under I trer i kraft med virkning fra og med 1. januar 2011.

Endringen under II trer i kraft med virkning fra og med inntektsåret 2011.»

Forslag nr. 2 lyder:

«I

I lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver gjøres følgende endring:

§ 4 femte ledd skal lyde:

Arv og gave som nevnt i § 2 første ledd bokstav b og § 2 annet ledd, til juridisk person med allmennnyttig formål er unntatt fra avgiftsplikt. Det samme gjelder arv etter arveloven § 46. Utdeling av midler fra institusjon eller organisasjon som har mottatt avgiftsfri arv eller gave etter reglene i dette ledd til noen som er fortrinnsberettiget på grunn av slektskap, regnes som arv eller gave direkte fra giveren eller arvelateren. Avgiftsfrihet etter dette ledd gis ikke hvis giver eller arvelater har gitt bestemmelse om bruk av arve- eller gavemidlene som ikke faller inn under et allmennyttig formål. Departementet kan i forskrift gi regler til utfylling og gjennomføring av reglene i dette ledd, herunder gi regler om krav til vedtekter, regnskap og revisjon.

II

Endringsloven trer i kraft straks. Endringen av § 4 gjelder likevel med virkning for arv og gave hvor rådigheten, jf. arveavgiftsloven §§ 9 og 10, går over 1. januar 2011 eller senere.»

Forslag nr. 3 lyder:

«I

I lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m. gjøres følgende endringer:

§ 13 overskriften skal lyde:
Fortrinnsrett til ny stilling
§ 13 nr. 6 oppheves.
Nåværende § 13 nr. 7 blir § 13 nr. 6.

II

Ved ikrafttredelse av I gjelder følgende overgangsregler:

1. Den som ved lovendringens ikrafttredelse har rett til ventelønn, beholder retten til ventelønn etter de regler som gjelder på tidspunktet for lovendringen.
2. For arbeidstakere i virksomheter som ved særlig lovgivning er gitt rettigheter etter § 13 nr. 6, kan det i henhold til den enkelte bestemmelse i slik særlig lovgivning tilstås ventelønn også etter opphevelse av § 13 nr. 6.
3. Departementet kan bestemme at arbeidstakere i navngitte statlige virksomheter kan tilstås ventelønn etter opphevelse av § 13 nr. 6, likevel ikke slik at ventelønn tilstås for ansatte med fratredelse senere enn ett år etter endringslovens ikrafttredelse.
4. Tilståelse av ventelønn etter annet og tredje ledd kan bare skje dersom vilkårene i § 13 nr. 6 er oppfylt.
5. Nærmere regler om ventelønn etter denne bestemmelse kan fastsettes av Kongen i forskrift.

III

I lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens Pensjonskasse gjøres følgende endringer:
§ 20 første ledd bokstav f oppheves.
Nåværende bokstav g blir bokstav f.
§ 24 tredje ledd oppheves.

§ 27 annet ledd tredje punktum skal lyde:

Bestemmelsen i dette ledd gjelder også permittert medlem.

IV

Ved ikrafttredelse av III gjelder følgende overgangsregler:

1. Medlemmer i Statens Pensjonskasse som ved opphevelse av § 24 tredje ledd har rett til vartpenger etter denne bestemmelsen, kan motta vartpenger etter de regler som gjelder ved opphevelsen.
2. § 20 første ledd bokstav f skal fortsatt gjelde for dem som har ventelønn etter den tidligere bestemmelsen i lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m. § 13 nr. 6 og for dem som har vartpenger etter den tidligere bestemmelsen i 24 tredje ledd også etter disse bestemmelsenes opphevelse.

V

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra 1. januar 2011.

Endringen under III trer i kraft straks med virkning fra 1. januar 2011.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 53 mot 49 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 01.48.49)

Presidenten: Det vil så bli votert over innstillingens forslag til vedtak, bokstavene A, D, E, F, G, I, K og M.

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre slike vedtak til

lover:

A.
Lov

om endring i lov 16. januar 1970 nr. 1 om folkeregistrering

I

I lov 16. januar 1970 nr. 1 om folkeregistrering gjøres følgende endring:

Ny § 12 a skal lyde:

§ 12 a Oppgaver etter denne lov som er forhåndsutfylt med personopplysninger, kan gjøres tilgjengelig for mottakeren ved elektronisk kommunikasjon.

II

Endringsloven trer i kraft straks.

D.
Lov

om endring i lov 3. juni 1994 nr. 15 om Enhetsregisteret

I

I lov 3. juni 1994 nr. 15 om Enhetsregisteret gjøres følgende endring:

§ 2 bokstav b nr. 6 skal lyde:

6. Skattedirektoratets register over *upersonlige* skattytere, *jf. skattebetalingsloven § 4-1 første ledd bokstav a*.

II

Endringsloven trer i kraft straks.

E.
Lov

om endringer i lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard

I

I lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard gjøres følgende endring:

§ 5-2 femte ledd nytt fjerde punktum skal lyde:

Oppgave etter denne bestemmelsen som er forhåndsutfylt med opplysninger om arbeidsgiveren, kan gjøres tilgjengelig for arbeidsgiveren ved elektronisk kommunikasjon.

II

I lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard gjøres følgende endring:

§ 3-1 annet ledd annet punktum skal lyde:

Videre unntas §§ 2-30 til 2-32 fjerde ledd, *§ 4-10 annet ledd,* § 6-13 første ledd, §§ 6-18 til 6-20, §§ 6-42 til 6-44, §§ 6-47 til 6-49, § 6-61, § 10-12, § 10-31 første ledd annet punktum, reglene i § 10-34 gjelder bare i forhold til endring av aksjens kostpris, § 10-42 femte til tiende ledd, § 10-44 annet ledd annet punktum, § 16-10, samt kapittel 15 og 17.

III

I lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard gjøres følgende endringer:

§ 2-1 overskriften skal lyde:
Personer bosatt på Svalbard

§ 2-1 første til tredje ledd skal lyde:

Personer som er bosatt på Svalbard skal svare skatt av hele sin formue og inntekt når ikke annet følger av denne lov. En person anses som bosatt på Svalbard når vedkom-

mende har tatt varig opphold der. Opphold av minst 12 måneders varighet regnes som bosettelse fra begynnelsen av *oppholdet.*

For personer som før oppholdet på Svalbard ikke har vært skattemessig bosatt i Norge (herunder Svalbard) i løpet av de siste 10 årene, gjelder følgende:

a) De første 5 årene vedkommende anses bosatt på Svalbard, er skattepliktens omfang begrenset tilsvarende som etter § 2-2.

b) Dersom begrensningen i skatteplikt etter dette ledd leder til at et betydelig beløp unntas fra beskatning til Svalbard i et inntektsår, kan skattekontoret velge å sette begrensningen til side for det aktuelle året. Som betydelig beløp regnes 12 ganger folketrygdens grunnbeløp.

Skatteplikten etter denne paragraf faller bort fra og med det inntektsår personen har oppholdt seg utenfor Svalbard mer enn 183 dager i en tolvmånedersperiode.

Nåværende annet til fjerde ledd blir fjerde til sjette ledd.

§ 2-2 overskriften skal lyde:
Personer som ikke er bosatt på Svalbard

§ 2-3 overskriften skal lyde:
Selskaper hjemmehørende på Svalbard

§ 2-4 overskriften skal lyde:
Selskaper som ikke er hjemmehørende på Svalbard

§ 3-2 nytt annet ledd skal lyde:

Ved utflytting fra Svalbard gjelder skatteloven § 14-3 fjerde ledd bokstav b tilsvarende.

§ 4-4 skal lyde:
§ 4-4 Selvangivelsesplikt

Selvangivelse skal leveres av personer og selskaper som er skattepliktige til Svalbard *etter § 2-1 eller § 2-2, og som ikke har begrenset skatteplikt etter § 2-1 annet ledd. Selvangivelse skal også leveres av personer og selskaper som er skattepliktige til Svalbard for formue eller inntekt som nevnt i § 3-1.*

Selvangivelse med vedlegg leveres til skattekontoret for Svalbard innen utgangen av april året etter *inntektsåret.*

Departementet kan fastsette nærmere regler om plikt til å levere selvangivelse *og ligningsoppgaver,* herunder om omfanget av oppgaveplikten og tid og sted for levering.

§ 4-9 skal lyde:
§ 4-9 Særlige bestemmelser for visse grupper skattytere

Departementet kan fastsette nærmere regler *om*

a) forenklet felles skatteoppgjør for prosjektgrupper mv. med kortere opphold på Svalbard,

b) omfanget av oppgaveplikten etter dette kapittelet for grupper av skattytere,

c) krav til registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger, årsregnskap og årsberetning for næringsdrivende selskaper, eller for grupper av slike.

§ 5-2 femte ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Oppgave over foretatt lønnstrekk skal også leveres når arbeidsgiver opphører med virksomhet på Svalbard eller aktiviteten der på annen måte opphører.

§ 6-3 skal lyde:
§ 6-3 Avvikling av forenklet fellesoppgjør

Denne paragraf gjelder for ansatte i virksomhet som har fulgt særskilt praksis med forenklet felles skatteoppgjør. Bestemmelsen gjelder ikke for forenklet oppgjør etter § 4-9 a.

Ordningen med forenklet felles skatteoppgjør avvikles fra den tid Kongen bestemmer. Etter avvikling skattlegges denne gruppen etter ordinære regler og skattesatser. Overgang til ordinær beskatning skal tidligst skje for inntektsåret 2015.

Ved forenklet felles skatteoppgjør i overgangsperioden benyttes skattesatser fastsatt av Stortinget.

Ny § 6-4 skal lyde:
§ 6-4 Avvikling av særskilt praksis for pendlere

Denne paragraf gjelder for ansatte som ikke er bosatt på Svalbard, og som er ansatt i stillinger som har gått inn under særskilt praksis for skatt til Svalbard for pendlere. Gjeldende praksis videreføres ut inntektsåret 2014, og avsluttes deretter. Følgende vilkår må være oppfylt for den enkelte ansatte:

a) det første arbeidsoppholdet på Svalbard varer sammenhengende i 30 dager, og

b) påfølgende arbeidsopphold er ledd i en turnusordning med regelmessige arbeidsopphold på Svalbard, og

c) vedkommende har ikke inntekt fra selvstendige arbeidsforhold utenfor Svalbard.

IV

Endringen under I trer i kraft straks.

Endringen under II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2010

Endringene under III trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2011.

F.

L o v

om endringer i lov 13. desember 1996 nr. 87 om skatt på honorar til utenlandske artister m.v.

I

I lov 13. desember 1996 nr. 87 om skatt på honorar til utenlandske artister m.v. gjøres følgende endringer:

§ 6 femte ledd skal lyde:

Melding som er forhåndsutfylt med opplysninger om den meldepliktige og artisten, kan gjøres tilgjengelig for den meldepliktige ved elektronisk kommunikasjon.

Nåværende femte ledd blir nytt sjette ledd.

§ 11 nytt fjerde ledd skal lyde:

(4) Oppgjørsblankett som er forhåndsutfylt med opplysninger om den trekkpliktige og artisten, kan gjøres tilgjengelig for den trekkpliktige ved elektronisk kommunikasjon.

II

Endringsloven trer i kraft straks.

G.

L o v

om endring i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven)

I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

§ 24-3 nytt sjette ledd skal lyde:

Oppgaver etter første og annet ledd som er forhåndsutfylt med opplysninger om arbeidsgiveren, kan gjøres tilgjengelig for arbeidsgiveren ved elektronisk kommunikasjon.

II

Endringsloven trer i kraft straks.

I.

L o v

om endring i lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv.

I

I lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. gjøres følgende endring:

§ 4 annet ledd ny nr. 5 skal lyde:

5. *For merverdiavgift på anskaffelser for 10 000 kroner eller mer som ikke er betalt via bank eller foretak med rett til å drive betalingsformidling. Merverdiavgiftsloven § 8-8 gjelder tilsvarende så langt den passer.*

II

Endringsloven trer i kraft 1. januar 2011.

K.

L o v

om endringer i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven)

I

I lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven) gjøres følgende endringer:

Ny § 12-14 skal lyde:

§ 12-14 Frist for søksmål mot tollmyndighetenes vedtak

(1) Søksmål til prøving av tollmyndighetenes vedtak må reises innen seks måneder etter at melding om vedtaket ble sendt tollskyldneren. Det kan gis oppfriskning for oversittelse av fristen etter reglene i tvisteloven §§ 16-12 til 16-14. Etter utløpet av søksmålsfristen gjelder likevel fristen i skattebetalingsloven § 17-1 femte ledd i sak om tvangsfullbyrdelse eller midlertidig sikring.

(2) Søksmålsfristen i første ledd første punktum gjelder ikke når søksmål reises mot førsteinstansens vedtak i medhold av forvaltningsloven § 27 b annet punktum.

§ 15-4 første ledd annet punktum skal lyde:

Saksøkeren er ansvarlig, ved siden av mottakeren av varen, for skyldig lagerleie, og skal varsles etter skattebetalingsloven § *14-10 annet ledd* på samme måte som mottakeren av varen før varen kan tvangsselges på grunn av manglende betaling av lagerleie.

II

Endringsloven trer i kraft straks. Endringen i § 12-14 trer likevel i kraft fra 1. januar 2011. For vedtak truffet før ikrafttredelsen av § 12-14 gjelder søksmålsfristen fra 1. januar 2011.

M.

L o v

om endringer i lov 25. juni 2010 nr. 41 om endringar i lov 14. desember 2007 nr. 107 om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven)

I

I lov 25. juni 2010 nr. 41 om endringar i lov 14. desember 2007 nr. 107 om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

X. Overgangsregler. Ved ikrafttredelse av endringene under V §§ 8-14, 8-15 og 8-17 gjelder følgende overgangsregler:

Sjette ledd skal lyde:

(6) Ved uttreden av rederiskatteordningen*, jf. skatteloven § 8-17 første ledd a og b, og ved likvidasjon* skal eventuell gjenstående ubeskattet gevinst etter annet ledd tas til inntekt i uttredelsesåret. *For selskap som velger et oppgjør av gevinst beregnet etter første ledd, jf. ellevte ledd, skal eventuell gjenstående ubeskattet gevinst etter ellevte ledd annet punktum tas til inntekt i uttredelsesåret.*

Niende ledd skal lyde:

(9) Underskudd fastsatt etter reglene i skatteloven § 8-15 annet til fjerde ledd kommer ikke til fradrag i inntekt fastsatt etter *femte, åttende, ellevte og tolvte ledd.*

Ellevte ledd siste punktum skal lyde:

Ved uttreden av ordningen, *jf. skatteloven § 8-17 første ledd a og b, og ved likvidasjon* skal eventuell gjenstående ubeskattet gevinst etter annet punktum tas til inntekt i uttredelsesåret.

Tolvte ledd bokstav c skal lyde:

c. Bokført verdi av skip som leies ut på totalbefraktningsvilkår til et konsernforbundet selskap, skal medtas som del av selskapets finanskapital, dersom skatten på inntekt fra driften av skipet på innleiers hånd er mindre enn en tredjedel av den skatten selskapet ville ha blitt ilignet dersom det hadde vært beskattet som hjemmehørende i Norge og utenfor ordningen, *og avtale om utleie av skipet er inngått 11. mai 2010 eller senere*. Med konsernforbundet selskap menes norsk eller utenlandsk selskap som tilhører samme konsern, jf. regnskapsloven § 1-3 første ledd. Vilkåret om bestemmende innflytelse i regnskapsloven § 1-3 annet ledd første punktum, jf. annet ledd annet punktum samt tredje og fjerde ledd, gjelder tilsvarende.

II

Endringsloven trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2010.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Da har vi kommet til H, som gjelder skatteloven. Det voteres først over II.

Komiteen hadde innstilt:

II

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 2-38 tredje ledd ny bokstav f skal lyde:

f. gevinst eller tap ved realisasjon eller uttak av eierandel i boligselskap, jf. § 7-3 annet ledd, eller tilsvarende selskap hjemmehørende i utlandet.

Presidenten: Fremskrittspartiet og Venstre har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling til II under H ble bifalt med 76 mot 25 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 01.49.38)

Presidenten: Vi er fortsatt under H. Det voteres over IV § 18-3 annet og tredje ledd.

Komiteen hadde innstilt:

§ 18-3 annet ledd ny bokstav d skal lyde:

d. Inntekt fra utstedte elsertifikater tillegges brutto salgsinntekter.

§ 18-3 tredje ledd bokstav a nr. 1 nytt sjette punktum skal lyde:

Det gis ikke fradrag for kostnader til leie av fallrettighet.

§ 18-3 tredje ledd bokstav a nr. 3 nytt annet punktum skal lyde:

Det gis ikke fradrag for avskrivning av tidsbegrenset fallrettighet.

§ 18-3 tredje ledd bokstav b nytt tredje og fjerde punktum skal lyde:

Det ses bort fra skattemessig verdi av fallrettighet ved beregning av friinntekt etter denne bokstav. Forrige punktum gjelder ikke erververde fallrettigheter som før 5. oktober 2010 er tilknyttet utbygde kraftverk.

Presidenten: Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 53 mot 49 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 01.50.12)

Presidenten: Vi er fortsatt under H. Det voteres over øvrige paragrafer og ledd under IV samt hele I, III, V, VI.

Komiteen hadde innstilt:

H.

Lov

om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven)

I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 8-17 tredje ledd skal lyde:

(3) Selskapet anses ikke trådt ut etter første ledd b dersom brudd på vilkårene etter *§ 8-11 og § 8-13* første og annet ledd rettes innen to måneder etter at bruddet oppsto. Dersom bruddet er uvesentlig eller skyldes forhold uten-

for selskapets kontroll, anses ikke selskapet trådt ut av ordningen dersom bruddet rettes innen to måneder etter det tidspunktet selskapet burde ha oppdaget bruddet. Skattekontoret kan forlenge fristen for retting dersom selskapet godtgjør at det vil medføre særlige ulemper å rette bruddet innen fristen. Første og annet punktum gjelder ikke ved gjentatt brudd på vilkår *i § 8-13* første og annet ledd innen tre år regnet fra det tidspunktet forrige brudd ble rettet. Denne bestemmelse forlenger ikke fristene etter § 8-11 fjerde og femte ledd.

III

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 2-35 annet ledd bokstav a annet punktum skal lyde:

Foregående punktum gjelder likevel ikke *§ 2-3 fjerde ledd,* § 2-38 og § 10-13.

§ 6-50 første ledd skal lyde:

(1) Det gis fradrag for pengegave til selskap, stiftelse eller sammenslutning som har sete her i landet *eller i en annen EØS-stat* og som ikke har erverv til formål og som driver

a. omsorgs- og helsefremmende arbeid for barn eller ungdom, og for eldre, syke, funksjonshemmede eller andre svakstilte grupper,
b. barne- og ungdomsrettet arbeid innen musikk, teater, litteratur, dans, idrett, friluftsliv o.l.,
c. religiøs eller annen livssynsrettet virksomhet,
d. virksomhet til vern av menneskerettigheter eller utviklingshjelp,
e. katastrofehjelp og virksomhet til forebygging av ulykker og skader, eller
f. kulturvern, miljøvern, naturvern eller dyrevern. *Departementet kan i forskrift gi nærmere regulering og begrensning av hvilke områder innenfor kulturvern som skal være omfattet.*

§ 6-50 femte ledd skal lyde:

(5) *En stats alminnelige statskirke* likestilles i denne paragraf med sammenslutning *etter* første ledd.

§ 6-50 sjette ledd skal lyde:

(6) *Skattedirektoratet utarbeider så langt som mulig en årlig liste over alle organisasjonene som har mottatt fradragsberettiget gave etter denne paragraf, med oversikt over samlet gavebeløp for den enkelte organisasjon. Listen skal være offentlig tilgjengelig.*

§ 6-50 nåværende sjette ledd blir nytt syvende ledd og skal lyde:

(7) Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf, og kan herunder gi regler om krav til vedtekter, regnskap, revisjon, registrering i Enhetsregisteret, maskinell innberetning, *forhåndsgodkjenning og særlige krav til utenlandske selskaper, sammenslutninger og stiftelser, herunder registrering i offentlig register i hjemstaten, nærmere regulering av stiftelser med sete innenfor EØS-området, krav til dokumentasjon, utstedelse av kvittering for mottatt gave og nærmere regulering av innberetning.*

IV

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 5-43 første ledd ny bokstav i og j skal lyde:

i. kompensasjonstillegg etter AFP-tilskottsloven § 9.
j. ektefelletillegg etter folketrygdloven § 3-24 som utbetales til mottaker av alderspensjon, og tilsvarende ektefelletillegg som utbetales til mottaker av avtalefestet pensjon. Dette gjelder likevel bare for de som allerede er mottakere av ektefelletillegget 31. desember 2010.

§ 6-32 annet ledd annet punktum skal lyde:

Det gis særskilt fradrag i pensjon o.l. til barn, og i ektefelletillegg etter folketrygdloven, *unntatt i ektefelletillegg som er skattefritt etter § 5-43 første ledd bokstav j.*

§ 6-44 første ledd annet punktum skal lyde:

Fradraget er begrenset til den del av beløpet som overstiger *13 950* kroner.

§ 6-50 annet ledd tredje punktum oppheves.

§ 6-81 skal lyde:

§ 6-81 Særfradrag for uførhet

(1) *Fra* og med den måned skattyter mottar foreløpig uførepensjon etter folketrygdloven § 12-16 eller uførepensjon fordi ervervsevnen er satt ned med minst ⅔, gis det et særfradrag i alminnelig inntekt på *2 667* kroner pr. påbegynt måned. Dette gjelder ikke skattyter som samtidig mottar arbeidsavklaringspenger fra folketrygden.

(2) Andre skattytere enn nevnt i *første ledd* som har mottatt foreløpig uførepensjon eller uførepensjon etter folketrygdloven eller uførepensjon etter andre lover, skal for hver påbegynt måned slike ytelser er mottatt, ha et særfradrag lik halvparten av månedsfradraget etter *første* ledd. Dette gjelder ikke skattyter som samtidig mottar arbeidsavklaringspenger fra *folketrygden*.

(3) *Departementet* kan gi forskrift om fordelingen av særfradrag etter denne paragraf.

§ 6-84 oppheves.

Ny § 16-60 skal lyde:

§ 16-60 Skattefradrag for pensjonsinntekt

(1) Det gis fradrag i inntektsskatt og trygdeavgift med et beløp som fastsettes av Stortinget, for skattyter som

a. mottar alderspensjon etter folketrygdloven,
b. mottar avtalefestet pensjon (AFP) etter lov 25. juni 2010 nr. 28 om avtalefestet pensjon for medlemmer av

Statens Pensjonskasse eller andre tilsvarende avtaler eller lovfestede ordninger eller omfattes av § 12 i AFP-tilskottsloven, eller

c. er skattepliktig hit for tilsvarende pensjonsinntekt som angitt i bokstav a og b, fra annen EØS-stat.

(2) Fradraget reduseres

a. tilsvarende pensjonsgraden ved uttak av gradert alderspensjon etter folketrygdloven,

b. tilsvarende prosentvis reduksjon i avtalefestet pensjon når slik pensjon er redusert mot arbeidsinntekt, og

c. tilsvarende antall måneder i løpet av inntektsåret som skattyter har mottatt pensjon som nevnt i første ledd. Det samme gjelder for skattyter som har vært bosatt i riket bare en del av inntektsåret.

(3) Fradraget nedtrappes når skattyters samlede pensjonsinntekt etter § 12-2 bokstav b overstiger fastsatte beløpsgrenser. Beløpsgrensene fastsettes årlig av Stortinget i to trinn. Fradraget nedtrappes med 15,3 prosent av pensjonsinntekt som overstiger beløpsgrensen i trinn 1, og med 6 prosent av pensjonsinntekt som overstiger beløpsgrensen i trinn 2. Beløpsgrensene reduseres tilsvarende som etter annet ledd. Pensjonsinntekt fra utlandet som ikke er skattepliktig hit, inngår i samlet pensjonsinntekt etter dette ledd.

(4) Skattyter som oppfyller vilkårene for skattefradrag etter denne paragrafen og for skattebegrensning etter §§ 17-1 eller 17-4 i samme inntektsår, får skatten fastsatt etter den bestemmelsen som gir lavest skatt.

(5) Skattyter med begrenset skatteplikt etter § 2-3 fjerde ledd kan kreve skattefradrag etter denne paragraf dersom

a. skattyteren er bosatt i annen EØS-stat,

b. Norge i medhold av folkerettslig overenskomst kan kreve utlevert opplysninger fra denne staten om skattyterens inntekts- og formuesforhold, og

c. hele eller tilnærmet hele skattyterens alminnelige inntekt i inntektsåret skattlegges i Norge.

(6) Skattefradraget fastsettes ikke med høyere beløp enn summen av utlignede inntektsskatter og trygdeavgift.

(7) Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf.

§ 17-1 første til tredje ledd skal lyde:

(1) Hvis alminnelig inntekt *med tillegg etter tredje ledd, fradratt tillegg i alminnelig inntekt etter § 10-42,* ikke overstiger et beløp fastsatt av Stortinget, skal det ikke utlignes skatt eller trygdeavgift for skattyter som

a) mottar foreløpig uførepensjon eller uførepensjon fra folketrygden fordi ervervsevnen er satt ned med minst 2/3,

b) mottar støtte etter lov 29. april 2005 nr. 21 om supplerande stønad til personar med kort butid i Noreg,

c) mottar overgangsstønad etter §§ 15-7, 16-7 eller 17-6 i folketrygdloven, eller

d) mottar pensjon etter §§ 16-7 eller 17-5 i folketrygdloven.

(2) Hvis alminnelig inntekt *med tillegg etter tredje ledd, fradratt tillegg i alminnelig inntekt etter § 10-42,* overstiger de fastsatte grensebeløpene, skal summen av

a) inntektsskatt til kommunen,
b) inntektsskatt til fylkeskommunen,
c) fellesskatt til staten,
d) trygdeavgift,

ikke utgjøre mer enn 55 prosent av overstigende beløp. Ved anvendelsen av dette ledd tas det ikke hensyn til lovbestemte fradrag i skatt.

(3) Ved anvendelsen av første og annet ledd skal alminnelig inntekt tillegges en og en halv prosent av *skattyters nettoformue* ved statsskatteligningen, utover *200 000 kroner for enslige og 100 000 kroner for hver ektefelle*. Bolig brukt som egen primærbolig holdes utenfor ved beregningen av nettoformue.

§ 17-2 skal lyde:

§ 17-2 Særlig om begrensning ved lav alminnelig inntekt for ektefeller

(1) Ved skattebegrensning etter § 17-1 skal ektefellers inntekt fastsettes *hver for seg* uansett om ektefellene lignes under ett eller særskilt. *Ved denne beregningen fordeles formue og inntekter og fradrag som kan fordeles fritt mellom ektefeller, med en halvpart på hver av ektefellene.*

(2) *Ektefellers inntekt skal likevel fastsettes under ett når den ene ektefellen mottar uførepensjon og ektefelletillegg etter folketrygdloven § 3-24, uansett om ektefellene lignes under ett eller særskilt. Tilsvarende gjelder for ektefeller som får skattebegrensning ved liten skatteevne etter § 17-4. Skattenedsettelsen fordeles forholdsmessig på hver ektefelles andel av skatten før nedsettelsen.*

(3) Reglene om ektefeller i denne paragrafen gjelder tilsvarende for samboere som omfattes av § 2-16.

§ 17-3 annet punktum skal lyde:

For ektefeller som omfattes av § 17-2 annet ledd, skal gjenlevende ektefelle for dette året vurderes sammen med avdøde ved anvendelsen av skattebegrensningsregelen i § 17-1.

V

Endringen under I trer i kraft straks.

Endringen under II trer i kraft straks med virkning for eierandeler i boligselskap som realiseres fra og med 11. juni 2010.

Endringene under III trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2010, bortsett fra § 6-50 første ledd bokstav f nytt annet punktum som trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2011.

Endringene under IV trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2011.

VI

Ved ikrafttredelse av ny § 16-60 og endring i § 17-2 gjelder følgende overgangsregel:

Overgangsregel til endringer i pensjonsskattereglene

Departementet kan i forskrift gi regler om midlertidig endring i vilkårene for og beregning av skattebegrensning etter § 17-4.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Vi skal da votere over B, som gjelder lov om eiendomsskatt til kommunene.

Komiteen hadde innstilt:

B.
Lov

om endringer i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eigedomsskatt til kommunane

I

I lov 6. juni 1975 nr. 29 om eigedomsskatt til kommunane gjøres følgende endringer:

§ 3 første ledd skal lyde:

Kommunestyret kan skrive ut eigedomsskatt på anten

a) faste eigedomar i heile kommunen, eller
b) faste eigedomar i klårt avgrensa område som heilt eller delvis er utbygde på byvis eller der slik utbygging er i gang, eller
c) berre på verk og bruk i heile kommunen, eller
d) berre verk og bruk og annan næringseigedom i heile kommunen, eller
e) eigedom både under bokstav b og c, eller
f) eigedom både under bokstav b og d.

§ 4 annet ledd første punktum skal lyde:

Til faste eigedomar vert rekna bygningar og tomt som høyrer til, huslause grunnstykke som hagar, lykkjer, vassfall, laste-, opplags- eller arbeidstomter, bryggjer og liknande og likeeins verk og bruk *og annan næringseigedom.*

§ 4 annet ledd nytt femte punktum skal lyde:

Til annan næringseigedom vert rekna til dømes kontorlokale, parkeringshus, butikk, varelager, hotell, serveringsstad med vidare.

II

Endringsloven trer i kraft straks med virkning fra og med skatteåret 2011.

III

Ved ikrafttredelse av endringene under I gjelder følgende overgangsregel:

Overgangsregel til eigedomsskattelova § 3 første leden og § 4 andre leden første og femte punktum

Ved utskriving av eigedomsskatt for skatteåret 2011 på næringseigedom skal skatt på slik eigedom vere skriven ut innan utgangen av juni 2011.

Presidenten: Fremskrittspartiet og Høyre har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 60 mot 42 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 01.50.59)

Presidenten: Vi er så kommet til L, som gjelder merverdiavgiftsloven.

Det voteres over §§ 1–3, 3–30 og 6–22, under L I.

Komiteen hadde innstilt:

§ 1-3 første ledd bokstav j skal lyde:

j) elektroniske tjenester: fjernleverbare tjenester som leveres over internett eller annet elektronisk nett og som ikke kan anskaffes uten informasjonsteknologi, hvor leveringen av tjenestene hovedsakelig er automatisert,

Nåværende bokstav j og k blir bokstav k og ny bokstav l.

§ 1-3 annet ledd bokstav d og ny bokstav e skal lyde:

d) fartøy og luftfartøy i utenriks *fart*
e) elektroniske tjenester

§ 3-30 fjerde ledd første punktum skal lyde:

For fjernleverbare tjenester i form av *elektroniske tjenester, herunder* elektroniske kommunikasjonstjenester, oppstår merverdiavgiftsplikten også når tjenesten leveres til andre mottakere enn nevnt i annet *ledd, forutsatt* at mottakeren er hjemmehørende i merverdiavgiftsområdet.

§ 6-22 tredje ledd første punktum skal lyde:

Omsetning av fjernleverbare tjenester i form av *elektroniske tjenester, herunder* elektroniske kommunikasjonstjenester, er fritatt for merverdiavgift også når tjenesten leveres til andre mottakere hjemmehørende utenfor merverdiavgiftsområdet enn de som er nevnt i annet ledd.

Presidenten: Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 54 mot 48 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 01.51.33)

Presidenten: Vi går så til til C. Det voteres her over ny § 6–13B under C I.

Det voteres også over § 5–14 annet ledd nytt annet punktum under J I.

Videre voteres det over ny § 16–7 under L I.

Paragrafene omhandler på forskjellige områder i innstillingen den samme saken, nemlig plikten til å framvise ID-kort.

Komiteen hadde innstilt:

Under C I:

Ny § 6-13B skal lyde:
§ 6-13B Plikt til å framvise id-kort
Dersom arbeidsgiver skal utstyre en arbeidstaker med id-kort etter regler gitt i medhold av arbeidsmiljøloven § 4-1 syvende ledd, kan ligningsmyndighetene kreve at arbeidstakeren framviser id-kortet.

Under J I:

§ 5-14 annet ledd nytt annet punktum skal lyde:
Dersom arbeidsgiver skal utstyre en arbeidstaker med id-kort etter regler gitt i medhold av arbeidsmiljøloven § 4-1 syvende ledd, kan skatteoppkreverne og skattekontorene kreve at arbeidstakeren framviser id-kortet.

Under L I:

Ny § 16-7 skal lyde:
§ 16-7 Plikt til å framvise id-kort
Dersom arbeidsgiver skal utstyre en arbeidstaker med id-kort etter regler gitt i medhold av arbeidsmiljøloven § 4-1 syvende ledd, kan avgiftsmyndighetene kreve at arbeidstakeren framviser id-kortet.

Presidenten: Fremskrittspartiet og Venstre har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 76 mot 25 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 01.52.18)

Presidenten: Det voteres så over gjenstående paragrafer under I samt hele II under C, J og L.

Komiteen hadde innstilt:

C.
Lov

om endringer i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven)

I

I lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) gjøres følgende endringer:

§ 3-13 nr. 2 bokstav k annet punktum skal lyde:
Det samme gjelder for avdødes ektefelle og arving (som definert i skifteloven *§ 124* første og annet ledd) når vedkommende kan vise til saklig behov for innsyn.

Ny § 4-14 skal lyde:
§ 4-14 Tilgjengeliggjøring av forhåndsutfylte oppgaver
Selvangivelse og andre oppgaver etter dette kapittel som er forhåndsutfylt med opplysninger, kan gjøres tilgjengelig for skattyter ved elektronisk kommunikasjon.

§ 6-2 nr. 1 bokstav b skal lyde:
b. pensjon, introduksjonsstønad etter introduksjonsloven, kvalifiseringsstønad etter lov 18. desember 2009 nr. 131 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen, føderåd i jord- og skogbruk, livrente som ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold, engangs- og avløsningsbeløp for slike ytelser, underholdsbidrag, *foreldrepenger*, dagpenger under arbeidsløshet, sykepenger o.l. ytelser som skal regnes som skattepliktig inntekt for mottakeren,

§ 6-2 nr. 3 bokstav a skal lyde:
a. fradrag som er gjort ved lønnsutbetalingene, så som medlemsinnskudd til *tjenestepensjonsordning og* fradragsberettiget fagforeningskontingent m.v. Det samme gjelder fradragsberettiget fagforeningskontingent som lønnstakeren legitimerer å ha betalt direkte til sin fagforening og

§ 6-17 ny nr. 4 skal lyde:
4. Oppgave etter dette kapittel som er forhåndsutfylt med opplysninger om den oppgavepliktige og skattyter, kan gjøres tilgjengelig for den oppgavepliktige ved elektronisk kommunikasjon. Opplysninger som er rapportert etter § 6-10 kan på samme måte gjøres tilgjengelig for oppdragsgiver og oppdragstaker.

§ 8-9 nr. 1 skal lyde:
1. Når skatteoppgjøret er ferdig, skal det snarest mulig *sendes til skattyter.* Melding om fastsetting av formue og inntekt fastsatt etter reglene i skatteloven §§ 10-40 til 10-45, sendes selskapets styre og daglig leder. *Melding om kildeskatt på utbytte sendes til selskapet som har eller skulle ha trukket kildeskatten. Skatteoppgjør og melding etter dette ledd kan gjøres tilgjengelig for mottakeren ved elektronisk kommunikasjon*.

§ 9-2 nr. 4 skal lyde:
4. Klage over ligningen må leveres innen *seks uker etter at skatteoppgjøret er sendt skattyter, likevel slik at klagefristen tidligst utløper 10. august. Klage over ligning som gjelder kildeskatt på utbytte må leveres innen utgangen av ligningsåret*. Er skattyterens oppgaver fraveket som angitt i § 8-3 nr. 1 jf. nr. 2 uten at påbudt varsel er sendt, kan klage over fraviket likevel leveres innen tre uker etter at skattyteren ble oppmerksom på fraviket, men ikke mer enn tre år etter inntektsåret.

§ 10-1 nr. 1 første punktum skal lyde:
Skattyter som leverer selvangivelse, næringsoppgave eller pliktig selskapsoppgave med vedlegg etter leveringsfristen, men før *skatteoppgjøret er sendt skattyter*, skal svare en forsinkelsesavgift.

§ 10-2 nr. 1 annet punktum skal lyde:

Som unnlatt levering av selvangivelse eller næringsoppgave regnes levering etter *at skatteoppgjøret er sendt skattyter*.

§ 11-1 nr. 4 skal lyde:

4. Søksmål fra en skattepliktig til prøving av en ligningsavgjørelse må reises innen 6 måneder *etter at skatteoppgjøret eller endringsvedtak ble sendt skattyteren. I saker om kildeskatt på utbytte må søksmål til prøving av ligningen reises innen 1. juli året etter ligningsåret, likevel slik at søksmål til prøving av et endringsvedtak kan reises innen 6 måneder etter at vedtaket ble sendt skattyteren.* Når endringssak er gjennomført etter § 3-11 nr. 4, jf. § 8-3 nr. 5, regnes søksmålsfristen fra nytt skatteoppgjør ble sendt skattyteren. Det kan gis oppfriskning for oversittelse av fristen etter reglene i tvisteloven §§ 16-12 til 16-14. Etter utløpet av denne fristen gjelder likevel fristen i skattebetalingsloven § 17-1 nr. 5 i sak om tvangsfullbyrdelse eller midlertidig sikring.

II

Endringsloven trer i kraft straks. Endringen i § 6-2 nr. 3 bokstav a trer i kraft straks og skal ha virkning for lønnsinnberetning for inntektsåret 2011 og senere. Endringene i § 8-9 nr. 1, § 9-2 nr. 4, § 10-1 nr. 1 første og annet punktum og § 11-1 nr. 4 trer i kraft fra 1. januar 2011.

J.

Lov

om endringer i lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven)

I

I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) gjøres følgende endringer:

§ 5-1 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Skattekort som er forhåndsutfylt med opplysninger om skattyter, kan gjøres tilgjengelig for skattyter ved elektronisk kommunikasjon.

§ 5-9 første ledd bokstav b oppheves.

§ 5-11 tredje ledd skal lyde:

(3) Oppgaver som er forhåndsutfylt med opplysninger om arbeidsgiver, kan gjøres tilgjengelig for arbeidsgiver ved elektronisk kommunikasjon.

Nåværende tredje til femte ledd blir fjerde, femte og nytt sjette ledd.

§ 6-7 nytt tredje ledd skal lyde:

(3) Skattekort med utskrevet forskuddsskatt kan gjøres tilgjengelig for skattyter ved elektronisk kommunikasjon.

§ 10-21 første, tredje og nytt fjerde ledd skal lyde:

(1) Restskatt for personlige skattytere forfaller til betaling tre uker etter at skatteoppgjøret *ble sendt skattyter*, likevel tidligst 20. august i ligningsåret. Er restskatten 1 000 kroner eller mer, forfaller den til betaling i to like store terminer. Første termin forfaller som etter første punktum, mens annen termin forfaller fem uker senere.

(3) Restskatt for upersonlige skattytere forfaller til betaling tre uker etter at *skatteoppgjøret ble sendt skattyter.*

(4) Restskatt av kildeskatt på utbytte forfaller til betaling tre uker etter at melding ble sendt selskapet som trakk kildeskatten.

§ 10-22 annet ledd skal lyde:

(2) Restskatten forfaller til betaling tre uker etter at *skatteoppgjøret ble sendt skattyter.*

§ 10-60 tredje ledd skal lyde:

(3) For tilgodebeløp som oppstår etter ordinær avregning, jf. § 7-1, regnes fristen fra *skatteoppgjøret ble sendt skattyter.* I andre tilfeller regnes fristen fra det tidspunktet avregningen ble foretatt.

§ 11-4 annet ledd skal lyde:

(2) Ved tilbakebetaling etter ny avregning beregnes renten fra det ferdige skatteoppgjøret *etter ordinær avregning ble sendt skattyter. I saker om kildeskatt på utbytte beregnes renten fra det ferdige skatteoppgjøret etter ordinær avregning ble sendt selskapet som har trukket kildeskatten.*

§ 11-5 skal lyde:

§11-5 Rentetillegg og rentegodtgjørelse ved skatteavregningen

(1) Restskatt tillegges rentetillegg. Rentetillegget beregnes med rentesats etter skattebetalingsloven § 11-6 annet ledd annet punktum, redusert med 28 pst. Rentetillegget beregnes fra 1. juli i inntektsåret for personlige skattytere og fra 15. mars i året etter inntektsåret for upersonlige skattytere, og fram til forfallsfristen for første termin av restskatten.

(2) Personlige skattytere som får utbetalt overskytende forskudd på skatt etter skattebetalingsloven kapittel 7, eller som får utbetalt negativ skatt som følge av at fastsatt fradrag overstiger utlignet skatt, gis rentegodtgjørelse etter følgende regler:

a) For overskytende forskuddstrekk og overskytende utskrevet forskuddsskatt innbetalt innen utgangen av inntektsåret, samt negativ skatt, gis rentegodtgjørelse med rentesats etter § 11-6 annet ledd annet punktum redusert med 28 pst., beregnet fra 1. juli i inntektsåret og fram til skatteoppgjøret blir sendt skattyter.

b) For overskytende utskrevet forskuddsskatt og tilleggsforskudd som blir innbetalt senest 31. mai i året etter inntektsåret, gis rentegodtgjørelse med rentesats etter § 11-6 annet ledd annet punktum redusert med 28 pst., beregnet fra 31. mai og fram til skatteoppgjøret blir sendt skattyter.

(3) Upersonlige skattytere som får utbetalt overskytende forskudd på skatt etter skattebetalingsloven kapittel 7,

eller som får utbetalt negativ skatt som følge av at fastsatt fradrag overstiger utlignet skatt, gis rentegodtgjørelse etter følgende regler:

a) Når samlet forskuddsskatt innbetalt senest 31. mai i året etter inntektsåret overstiger utlignet skatt, gis rentegodtgjørelse for det overstigende beløpet med rentesats etter § 11-6 annet ledd annet punktum redusert med 28 pst., beregnet fra 15. mars i året etter inntektsåret og fram til skatteoppgjøret blir sendt skattyter.

b) Ved avregning etter forhåndsligning gis rentegodtgjørelse etter tredje ledd bokstav a bare når avregning skjer senere enn 31. mai i året etter ligningsåret.

(4) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om rentetillegg og rentegodtgjørelse ved skatteavregningen.

§ 17-1 femte ledd tredje punktum skal lyde:

Første og annet punktum gjelder tilsvarende for søksmålsfristene etter merverdiavgiftsloven § 20-1 tredje ledd og tolloven § 12-14 første ledd.

Gjeldende tredje punktum blir nytt fjerde punktum.

II

Endringsloven trer i kraft straks. Endringen i § 5-9 første ledd bokstav b trer i kraft straks og skal ha virkning for beregning av forskuddstrekk for inntektsåret 2011 og senere. Endringene i § 10-21 første, tredje og nytt fjerde ledd, § 10-22 annet ledd, § 10-60 tredje ledd, § 11-4 annet ledd, § 11-5 og § 17-1 femte ledd tredje punktum trer i kraft 1. januar 2011.

L.

Lov

om endringer i lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven)

I

I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) gjøres følgende endringer:

§ 13-3 første og annet ledd skal lyde:

(1) § 13-2, kapittel 14, §§ 15-1 til 15-9, § 15-10, § 15-14, kapittel 17, kapittel 18, § 19-1, § 19-2, § 20-1 *tredje ledd*, § 20-2, § 21-2 og § 21-3 gjelder ikke for merverdiavgift som påløper ved innførsel av varer.

(2) Den som ved innførsel av varer er ansvarlig for merverdiavgiften etter § 11-2, skal tollbehandle varene etter reglene i tolloven. Tolloven § 12-1, § 12-1a, §§ 12-10 til 12-12, *§ 12-14* og § 16-10 gjelder tilsvarende.

§ 15-7 tredje ledd annet punktum skal lyde:

Oppgaver som er forhåndsutfylt med opplysninger om avgiftssubjektet, kan gjøres tilgjengelig for avgiftssubjektet ved elektronisk kommunikasjon.

Nåværende annet punktum blir nytt tredje punktum.

Overskriften til kapittel 18 i loven skal lyde:

Kapittel 18. Fastsetting av merverdiavgift ved skjønn *og endring av avgiftsoppgjør mv.*

§ 18-3 skal lyde:

§ 18-3 Endring av merverdiavgiftsoppgjør etter krav fra avgiftssubjektet mv.

(1) Registrerte avgiftssubjekter kan kreve endring av beregningsgrunnlaget for utgående merverdiavgift og beløpet for inngående merverdiavgift for tidligere terminer. Krav om endring til gunst for avgiftssubjektet må være kommet frem til avgiftsmyndighetene senest tre år etter utløpet av terminen.

(2) Når det er oppgitt for mye merverdiavgift i salgsdokumentasjon, kan beregningsgrunnlaget for utgående merverdiavgift endres bare dersom feilen er rettet overfor kjøperen. Avgiftsmyndighetene kan i særlige tilfeller bestemme at dette vilkåret ikke skal gjelde, og at tilbakebetalingskravet, når retting ikke kreves, skal begrenses til den delen av avgiften som avgiftssubjektet ikke har veltet over på andre.

(3) Kravet fremmes ved innsending av omsetningsoppgave med endringer i tidligere levert omsetningsoppgave etter kapittel 15. § 15-7 tredje og fjerde ledd og § 15-8 annet ledd gjelder tilsvarende.

(4) Dersom avgiftsmyndighetene helt eller delvis ikke tar til følge krav etter første ledd, skal det fattes vedtak om dette.

(5) Første til fjerde ledd gjelder tilsvarende for mottakere som skal levere omsetningsoppgave etter § 15-6.

Nåværende § 18-3 blir ny § 18-4.

§ 18-4 første ledd første punktum skal lyde:

Vedtak etter § 18-1, *§ 18-3*, § 21-2 og § 21-3 kan endres av skattekontoret og Skattedirektoratet.

§ 19-1 første ledd første punktum skal lyde:

Klagenemnda for merverdiavgift avgjør klage over skattekontorets eller Skattedirektoratets vedtak etter § 18-1, *§ 18-3, § 18-4* første og annet ledd, § 21-2 og § 21-3.

§ 20-1 nytt tredje ledd skal lyde:

(3) Søksmål mot staten til prøving av avgiftsoppgjør må reises innen seks måneder etter utløpet av terminen avgiftsoppgjøret gjelder eller etter at melding om vedtak ble sendt avgiftssubjektet. Det kan gis oppfriskning for oversittelse av fristen etter reglene i tvisteloven §§ 16-12 til 16-14. Etter utløpet av søksmålsfristen gjelder likevel fristen i skattebetalingsloven § 17-1 femte ledd i sak om tvangsfullbyrdelse eller midlertidig sikring.

II

Endringsloven trer i kraft straks. Endringene i § 13-3 første og annet ledd trer i kraft 1. januar 2011. For avgiftsoppgjør truffet før ikrafttredelsen av endringen i § 13-3 annet ledd gjelder søksmålsfristen fra 1. januar 2011. Endringene i overskriften i kapittel 18 og i § 18-3, § 18-4 første ledd første punktum, § 19-1 første ledd første punktum og § 20-1 tredje ledd trer i kraft 1. januar 2011 med virkning for avgiftsoppgjør hvor terminen utløper etter ikrafttredelsen. Endringene i § 1-3 første ledd bokstav j, § 1-3 annet ledd bokstav d og e, § 3-30 fjerde ledd første punktum og § 6-22 tredje ledd første punktum trer i kraft 1. juli 2011.

Votering:

Komiteens innstilling til gjenstående paragrafer under I samt hele II under C, J og L ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovenes overskrift og lovene i sin helhet.

Votering:

Lovenes overskrift og lovene i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli ført opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Sak nr. 5 [01:53:27]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.
Dermed er dagens kart ferdigbehandlet.
Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 01.54.